

سَلَامٌ عَلَيْهَا
نور فاطمه زهرا

کتابخانه دیجیتال
www.noorfatemah.org

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نیایش‌هایی از سویدای دل

نویسنده:

سیّد بن طاووس

ناشر چاپی:

آفاق

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۸	نیایش‌هایی از سویدای دل (ترجمه مهج الدعوات)
۱۸	مشخصات کتاب
۱۸	مقدمه مترجم
۲۰	پیش‌گفتار: زیست‌نامه‌ی مولف و شیوه‌ی پژوهش
۲۰	نام و خاندان و رویدادهای زندگی
۲۱	خاندان
۲۱	الف. پدر
۲۱	ب: مادر
۲۲	ج: برادران
۲۲	د: همسر
۲۲	ه. فرزندان
۲۲	ستایش‌ها
۲۳	استادان و صاحبان اجازه‌ی روایتی
۲۳	شاگردان و راویان
۲۳	آثار گران بها
۲۴	در گذشت و آرامگاه
۲۵	شیوه‌ی تحقیق و افزوده‌ها
۲۵	مقدمه‌ی مولف
۲۶	برگزیده‌ی جززهای پیامبر و ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام
۲۶	الف - جززهای پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ
۲۶	۱ - جزز پیغمبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ
۲۶	۲ - جزز دیگری از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ

- ۳ - جزز دیگری از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۲۷
- ۴ - جزز دیگری از رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ به روایت دیگر ۲۷
- ب - جزز حضرت خدیجه کبری عَلَیْهَا السَّلَام ۲۷
- ج - جززهای حضرت صدیقه‌ی طاهره عَلَیْهَا السَّلَام ۲۷
- ۱ - جزز حضرت فاطمه عَلَیْهَا السَّلَام (۴۷) ۲۷
- ۲ - جزز دیگری از بانوی دو عالم حضرت زهرا عَلَیْهَا السَّلَام ۲۷
- د - جززهای امیر مؤمنان عَلَیْهِ السَّلَام ۲۸
- ۱ - جززی از مولا و پیشوایمان سرور پرهیزگاران حضرت امیر الْمُؤْمِنِينَ عَلَیْهِ السَّلَام: ۲۸
- ۲ - جزز دیگری از مولای و سرورمان امیر مؤمنان عَلَیْهِ السَّلَام ۲۹
- ۳ - جزز دیگری از مولا و پناهمان حضرت امیرالمومنین عَلَیْهِ السَّلَام ۲۹
- ه - جززهای حضرت مُجْتَبِی و حضرت سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَیْهَا السَّلَام ۲۹
- ۱ - جزز امام مُجْتَبِی و حضرت سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَیْهِمَا السَّلَام ۲۹
- ۲ - جززی از امام مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام ۳۰
- ۳ - جزز دیگری از سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۰
- و - جززهای امام زَیْنِ الْعَابِدِينَ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۰
- ۱ - جزز کامل امام سجاد حضرت زَیْنِ الْعَابِدِينَ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۰
- ۲ - جزز دیگر آن حضرت که در هر صبح و شام خوانده می‌شود ۳۲
- ز - جززهای امام بَاقِرِ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۲
- ۱ - جززی از امام مُحَمَّدِ بَاقِرِ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۲
- ۲ - جزز دیگری از امام بَاقِرِ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۳
- ح - جززهای امام صادق عَلَیْهِ السَّلَام ۳۳
- ۱ - جززی از امام جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَام ۳۳
- ۲ - جزز دیگری از حضرت صادق عَلَیْهِ السَّلَام به روایت دیگر ۳۵
- ط - جززهای امام کاظم عَلَیْهِ السَّلَام ۳۶

- ۱ - جزئی از مولا حضرت مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمَا السَّلَام ۳۶
- ۲ - جزئی دیگری در همین مورد از آن حضرت ۳۷
- ۳ - (جزئی دیگر) ۳۸
- ۴ - (جزئی دیگر) ۳۸
- ۵ - جزئی دیگری از حضرت کاظم عَلَیْهِ السَّلَام به روایت دیگر: ۴۰
- ی - جزئیهای حضرت امام رضا عَلَیْهِ السَّلَام ۴۰
- ۱ - جزئی از مولای بِنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَیْهِ السَّلَام به نام «زُقْعَةُ الْجَيْبِ» ۴۰
- ۲ - «زُقْعَةُ الْجَيْبِ» به روایت دیگر ۴۱
- ۳ - جزئی دیگری از امام هشتم عَلَیْهِ السَّلَام به روایت دیگر ۴۱
- ک - جزئیهای حضرت جواد الائمه عَلَیْهِ السَّلَام ۴۱
- ۱ - جزئی امام مُحَمَّدِ بْنِ عَلِی جواد عَلَیْهِ السَّلَام ۴۱
- ۲ - جزئی دیگری از امام جواد عَلَیْهِ السَّلَام به روایت دیگر ۴۴
- ل - جزئیهای حضرت هادی عَلَیْهِ السَّلَام ۴۴
- ۱ - جزئی از مولا امام عَلِی بْنِ مُحَمَّدِ هادی ۴۴
- ۲ - جزئی دیگری از حضرت امام عَلِی النقی عَلَیْهِ السَّلَام ۴۵
- م - جزئیهای امام حَسَنِ عَشْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام ۴۵
- ۱ - جزئی امام حَسَنِ بْنِ عَلِی عَشْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام ۴۵
- ۲ - جزئی دیگری از امام حَسَنِ عَشْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام ۴۶
- قنوت‌های ائمه‌ی طاهرین عَلَیْهِمُ السَّلَام ۴۶
- [تمهید] ۴۶
- ۱ - قنوت مولا حضرت امام حَسَنِ مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام ۴۷
- [۱ - دعای اول] ۴۷
- [۲] نیز آن حضرت در دعای دست خویش چنین خواندند ۴۷
- ۲ - قنوت مولا حضرت ابا عَبْدِ اللَّهِ عَلَیْهِ السَّلَام ۴۷

- ۴۷ ..... [۱ - دعای اول]
- ۴۸ ..... [۲ - نیز در دعای دست چپین خواندند:]
- ۴۸ ..... ۳ - قنوت مولا حضرت سید الساجدین امام زین العابدین علیه السلام
- ۴۸ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۴۸ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت
- ۴۹ ..... ۴ - قنوت مولا حضرت امام محمد باقر علیه السلام
- ۴۹ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۴۹ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت
- ۴۹ ..... ۵ - قنوت مولا حضرت امام جعفر صادق علیه السلام
- ۴۹ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۵۰ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت
- ۵۰ ..... ۶ - قنوت مولا حضرت موسی بن جعفر علیه السلام
- ۵۰ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۵۱ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت
- ۵۲ ..... ۷ - قنوت مولا حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام
- ۵۲ ..... ۸ - قنوت مولا حضرت امام محمد تقی علیه السلام
- ۵۲ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۵۳ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت
- ۵۳ ..... ۹ - قنوت مولا حضرت علی بن محمد هادی علیه السلام
- ۵۳ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۵۳ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت
- ۵۴ ..... ۱۰ - قنوت مولا حضرت امام حسن بن علی عسکری علیه السلام
- ۵۴ ..... [۱ - قنوت اول]
- ۵۵ ..... ۲ - قنوت دیگر آن حضرت

- ۱۱ - قنوت مولا امام زمان حضرت حجه عَلَیْهِ السَّلَام ۵۶
- ۱ [قنوت اول] ۵۶
- ۲ - قنوت دیگر آن حضرت ۵۷
- دعاها و تجویذهایی ارزشمند و هم چنین نیازهایی برای هنگامه‌ی کارها و سختی‌های پهراس روایت شده از رسول خدا و خاندان آن حضرت عَلَیْهِ
- گزیده‌ی دعاها و تجویذهای حضرت نبی اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۵۷
- ۱ - دعای پیامبر خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در روز بدر ۵۸
- ۲ - دعای رسول گرامی صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در روز احد ۵۸
- ۳ - دعای آن حضرت در شب جنگ أُحْزَاب (حَنْدَق): ۵۸
- ۴ - دعای آن حضرت در روز جنگ خندق؛ با افزوده‌ای: ۵۸
- ۵ - دعای دیگر پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در روز جنگ أُحْزَاب ۵۸
- ۶ - دعای دیگری از پیامبر اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در جنگ أُحْزَاب ۵۹
- ۷ - دعای آن حضرت در جنگ حُنَین ۵۹
- ۸ - هم از آن حضرت که ایمنی از (آسیب) جن و انس است. ۵۹
- ۹ - دعای آن حضرت؛ به هنگام دیدن عَفْرِیْتِی که شعله‌ی آتش داشت و (با این دعا) به رو افتاد ۵۹
- ۱۰ - روایتی دیگر از دعای رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۵۹
- ۱۱ - دعایی که گویند جَبْرَئِیل عَلَیْهِ السَّلَام در روز خیبر (۱۶۷) بر پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نازل کرد. ۶۰
- ۱۲ - تجویذ پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در روز وَادِی الْقَرْی (۱۶۸) ۶۰
- ۱۳ - دعایی مجرب در این زمینه به روایت أَنَس (بِن مَالِک) ۶۱
- ۱۴ - دعایی در همین زمینه ۶۱
- ۱۵ - دعایی دیگر روایت شده از حضرت رسول صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۶۱
- ۱۶ - تجویذی مجرب نقل شده از پیامبر اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۶۲
- ۱۷ - دعای دیگر پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۶۲
- [فضیلت و پاداش این دعا] ۶۲
- گونه‌ی دیگر پاداش این دعا: ۶۳

- ۱۸ - دعایی که جَبْرِئِل به پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ آموخت ۶۵
- ۱۹ - دعای دیگری نیز که جَبْرِئِل عَلَيْهِ السَّلَام به پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ آموخت ۶۸
- ۲۰ - دعای دیگر به روایت أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ از جَبْرِئِل عَلَيْهِ السَّلَام ۶۸
- ۲۱ - دعای دیگر پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، دعای فرج ۶۸
- ۲۲ - دعای ارزشمند و والایی از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۶۹
- گزیده‌ی جِزْزَها و دعاها‌ی مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين که برترین درودها و سلام‌ها نثارش باد ۷۰
- ۱ - دعای آموخته رسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ به اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام هنگام فرستادن آن حضرت به یمن ۷۰
- ۲ - دعای مولای متقیان عَلَيْهِ السَّلَام ۷۰
- ۳ - دعای سرور مومنان حضرت علی بنِ اَبی طالب عَلَيْهِ السَّلَام در آغاز جنگِ صِفِّین ۷۱
- ۴ - نقل دیگری از کتاب جَلُودِی ۷۱
- ۵ - (یک حکایت) ۷۱
- ۶ - دعای مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام در روز هَریر در صِفِّین ۷۲
- ۷ - دعایی دیگر ۷۲
- ۸ - دعای دیگر مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام در روز صِفِّین ۷۳
- ۹ - (دعایی دیگر) ۷۴
- ۱۰ - نیز از مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام در صِفِّین ۷۴
- ۱۱ - دعای دیگر از مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام ۷۴
- ۱۲ - دعای دیگری از مولا حضرت اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام ایضاً به اُوَیْسِ قَرَنی ۷۵
- ۱۳ - دعای دیگر از مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام معروف به دعای یمانی (۲۱۹) ۷۵
- ۱۴ - دعای مولا اَميرِ الْمُؤْمِنين حضرت علی بنِ اَبی طالب صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ سلامه عَلَيْهِ ۷۸
- ۱۵ - دعای یمانی، به روایتی دیگر ۷۹
- ۱۶ - دعای اَميرِ الْمُؤْمِنين صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ سلامه عَلَيْهِ که بر همه‌ی دعاها‌ی دیگر برتری دارد ۸۱
- ۱۷ - نیز دعای ارزشمندی از اَميرِ الْمُؤْمِنين عَلَيْهِ السَّلَام ۸۲
- ۱۸ - دعایی از مولای متقیان عَلَيْهِ السَّلَام که می‌توان بر خویش نصب (و همراه) کرد ۸۴

- ۱۹ - دعایی زود اثر از مولای متقیان حضرت امیر عَلَیْهِ السَّلَام در سختی‌ها و بلاها ۸۴
- ۲۰ - دعای پناه جویی و ذکر توحید و درخواست، از مولا اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینِ عَلَیْهِ السَّلَام ۸۷
- ۲۱ - دعایی جامع از حضرت اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینِ عَلَیْهِ السَّلَام ۸۷
- ۲۲ - دعای جامع دیگری از مولا اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینِ عَلَیْهِ السَّلَام ۸۹
- ۲۳ - دعای زود اثر دیگری که اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینِ عَلَیْهِ السَّلَام در خواب آموختند ۹۰
- گزیده‌ی دعاهای بزرگ بانو و مادر گرامی ما، حضرت فاطمه‌ی زهرا سرور زنان جهان و دخت مهتر پیامبران که درود خدا بر ایشان و خاندان پاکشان باد
- ۱ - دعایی که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آٰلِهِ وَ سَلَّمَ به آن حضرت آموخت. ۹۰
- ۲ - دعای دیگر از بانوی ما حضرت زهرا سَلَامُ اللَّهِ عَلَیْهَا ۹۰
- ۳ - دعای دیگر از بانوی ما حضرت زهرا سَلَامُ اللَّهِ عَلَیْهَا ۹۱
- ۴ - دعایی دیگر از حضرت صدیقه سَلَامُ اللَّهِ عَلَیْهَا ۹۱
- ۵ - دعای دیگری از حضرت زهرا سَلَامُ اللَّهِ عَلَیْهَا برای رهایی از زندان و تنگنا ۹۱
- گزیده‌ی دعاهای مولا و نیای والایمان امام حَسَنِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ أَبِي طَالِبِ عَلَیْهِمَا السَّلَام ۹۱
- ۱ - دعای حضرت امام مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام هنگامی که نزد مُعَاوِیَهِ رفتند ۹۱
- ۲ - دعای دیگری از امام مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام ۹۲
- ۳ - دعای دیگری از امامان حضرت مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام ۹۲
- ۴ - دعایی دیگر که اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینِ عَلَیْهِ السَّلَام به فرزند خود امام مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام آموخت ۹۲
- ۵ - دعای دیگری که اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینِ عَلَیْهِ السَّلَام به امام مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام آموخت. ۹۲
- ۱ - روایت نخست از دعای عشرات ۹۳
- ۲ - روایت دیگر دعای عشرات ۹۴
- ۳ - دعای دیگر از حضرت سَیِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَیْهِ السَّلَام معروف به دعای جوان گرفتار کیفر گناه ۹۵
- ۴ - دعایی دیگر از مولا حُسَینِ بْنِ عَلِیِّ عَلَیْهِ السَّلَام ۹۸
- ۵ - دعای دیگری از سالار شهیدان عَلَیْهِ السَّلَام در صبح و شام ۹۸
- ۱ - دعای امام علی بْنِ الْحُسَینِ عَلَیْهِ السَّلَام به گاه داوری بردن نزد حجرالاسود در برابر (عموی خود) مُحَمَّدِ بْنِ الْحَنَفِیهِ (۳۳۴) ۹۹
- ۲ - دعای دیگری از امام سجاد عَلَیْهِ السَّلَام ۹۹

- ۳ - دعای ایمنی از دشمنان و مصونیت از خطرات به محافظت الهی ۱۰۱
- ۴ - دعایی دیگر از امام زین العابدین سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهِ ۱۰۲
- گزیده‌ی دعاهای حضرت باقرالعلوم امام مُحَمَّد بنِ عَلِي بنِ الْحُسَيْن عَلَيْهِمُ السَّلَام ۱۰۳
- ۱ - روایت عیسی بنِ مُحَمَّد ۱۰۳
- ۲ - دعایی دیگر از امام پنجم حضرت باقرِ العلوم عَلَيْهِ السَّلَام ۱۰۴
- ۳ - دعای دیگری از امام پنجم عَلَيْهِ السَّلَام که حضرتش آن را دعای جامع می‌نامید ۱۰۵
- ۴ - (دعایی دیگر) ۱۰۵
- ۵ - دعای دیگری از حضرت امام مُحَمَّد باقرِ عَلَيْهِ السَّلَام ۱۰۵
- ۶ - دعای دیگری از حضرت باقرِ العلوم عَلَيْهِ السَّلَام ۱۰۶
- گزیده‌ی دعاهای حضرت صادق امام جَعْفَر بنِ مُحَمَّد بنِ عَلِي صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِم ۱۰۶
- ۱ - دعای نخست آن حضرت ۱۰۶
- ۲ - دعای امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام وقتی مَنصُور (عَبَّاسی)، پس از بازگشت از مَكَّة به مدینه، یک بار دیگر حضرتش را فراخواند ۱۱۰
- ۳ - دعای امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام وقتی مَنصُور بار سوم آن حضرت را در رَبْدَةَ فراخواند ۱۱۱
- ۴ - دعای امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام وقتی مَنصُور آن حضرت را برای چهارمین بار به کوفه خواند ۱۱۲
- ۵ - دعای حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَام، هنگامی که مَنصُور برای پنجمین نوبت آن حضرت را، پیش از کشتن مُحَمَّد و اِبْرَاهِيم فرزندان عَبْدِ اللَّهِ بنِ الْحَسَنِ ۱۱۲
- ۶ - دعای حضرت امام جَعْفَر صادقِ عَلَيْهِ السَّلَام وقتی ششمین بار به نزد مَنصُور فرا خوانده شدند (این پس از قتل مُحَمَّد و اِبْرَاهِيم فرزندان عَبْدِ اللَّهِ بنِ ۱۱۲
- ۷ - دعای حضرت صادقِ عَلَيْهِ السَّلَام آن گاه که مَنصُور هفتمین بار آن حضرت را فراخواند ۱۱۸
- ۸ - دعای امام صادقِ عَلَيْهِ السَّلَام وقتی مَنصُور برای کشتن آن حضرت به مدینه نیرو فرستاد (و این نهمین بار بود) ۱۲۴
- ۹ - دعا تضرع (مویه) از آن حضرت ۱۲۴
- گزیده‌ی دعاهای حضرت مُوسَى بنِ جَعْفَرِ عَلَيْهِ السَّلَام ۱۲۵
- ۱ - دعای معروف به جَوْشَن (زره) (۴۲۲) روایت شده از آن حضرت ۱۲۵
- ۲ - دعای معروف به «اعتقاد» از آن حضرت ۱۲۹
- ۳ - دعایی مستجاب از آن حضرت ۱۳۰
- ۴ - تَعْوِذِ امام هفتم عَلَيْهِ السَّلَام؛ آن گاه که در بِرْكَةِ السَّبَاع (گودال درندگان) افکنده شدند ۱۳۳

- ۵ - دعایی که حضرت پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در زندان به امام کاظم عَلَيْهِ السَّلَام آموختند ۱۳۴
- گزیده‌ی دعاهای مولا حضرت ثامنِ الْحُجَّجِ عَلِي بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَام ۱۳۵
- ۱ - تَعْوِذِي که در لباس آن حضرت یافتند ۱۳۵
- ۲ - تَعْوِذِ حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام به هنگام افکنده شدن در بَرَكَةُ السَّبَّاح ۱۳۵
- ۳ - دعای دیگر امام هشتم عَلَيْهِ السَّلَام ۱۳۸
- ۴ - دعای دیگر از حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام ۱۳۹
- ۵ - دعای دیگری از حضرت علی بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَام ۱۳۹
- ۶ - دعای دیگر از حضرت امام رضا عَلَيْهِ السَّلَام در سجده‌ی شکر ۱۳۹
- گزیده‌ی دعاهای حضرت جواد الائمه امام مُحَمَّد تَقِي عَلَيْهِ السَّلَام ۱۴۰
- اشاره ۱۴۰
- ۱ - دعای «الْوَسَائِلُ إِلَى الْمَسَائِلِ» ۱۴۰
- ۲- [راز و نیاز برای خیر خواهی ۱۴۰
- ۳- [راز و نیاز برای پوزش خواهی ۱۴۱
- ۴- [راز و نیاز در سفر ۱۴۱
- ۵- [راز و نیاز برای روزی خواستن ۱۴۱
- ۶- [راز و نیاز برای پناه جستن ۱۴۲
- ۷- [راز و نیاز برای بازگشت خواستن ۱۴۲
- ۸- [راز و نیاز برای آرزوی حج ۱۴۲
- ۹- [راز و نیاز برای برکنار شدن ستم ۱۴۳
- [۱۰] راز و نیاز برای سپاس خداوندی ۱۴۳
- [۱۱] راز و نیاز در خواست حاجت ۱۴۳
- گزیده‌ی ده‌های حضرت أَبُو الْحَسَنِ الهَادِي امام عَلِي النَقِي عَلَيْهِ السَّلَام ۱۴۳
- ۱ - دعایی از یک نسخه‌ی کهن ۱۴۳
- ۲ - دعای دیگر از حضرت امام هادی عَلَيْهِ السَّلَام ۱۴۶

- ۳ - دعایی دیگر از حضرت امام علی النقی عَلَیْهِ السَّلَام ۱۴۶
- گزیده‌های دعا‌های مولایمان حضرت امام حَسَنِ بْنِ عَلِی عَشْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام ۱۴۷
- گزیده‌ی دعا‌های مولا حضرت مَهْدِی صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَیْهِ ۱۴۹
- ۱ - دعای معروف به «علوی مصری»، برای هر سختی و مصیبت ۱۴۹
- ۲ - (نماز حاجت از حضرت صاحب الامر عَلَیْهِ السَّلَام) ۱۵۵
- ۳ - (دعای دیگر) ۱۵۶
- ۴ - (دعایی دیگر) ۱۵۶
- دعا‌های حجاب روایت شده از رسول خدا و ائمه‌ی هدی عَلَیْهِمُ السَّلَام که با آنها از بدخواهان پنهان شدند ۱۵۶
- ۱ - دعای حجاب از حضرت رسول صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۱۵۶
- ۲ - دعای حجاب از حضرت امیر المؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۶
- ۳ - دعای حجاب از حضرت مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۷
- ۴ - دعای حجاب از حضرت سَیِّدِ الشُّهَدَاء عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۷
- ۵ - دعای حجاب از حضرت عَلِی بْنِ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۷
- ۶ - دعای حجاب از حضرت بَاقِرِ الْعُلُوم عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۷
- ۷ - دعای حجاب از حضرت صَادِقِ عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۸
- ۸ - دعای حجاب از حضرت مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۸
- ۹ - دعای حجاب از حضرت عَلِی بْنِ مُوسَى عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۸
- ۱۰ - دعای حجاب از حضرت جواد عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۸
- ۱۱ - دعای حجاب از حضرت هادی عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۹
- ۱۲ - دعای حجاب از حضرت عَشْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام ۱۵۹
- ۱۳ - دعای حجاب از حضرت صاحب الامر عجل الله فرجه ۱۵۹
- دعاهایی از مولف (دعاهایی که به ذهن من آمده است) ۱۵۹
۱. (دعایی به انشای مولف) ۱۵۹
- ۲ - دعای دیگری که به ذهن من آمده است ۱۶۰

- ۳ - دعایی دیگر از خود من ۱۶۰
- گزیده‌ی دعا‌های پراکنده از کتاب‌ها (دعا‌های منسوب به انبیا و اولیا عَلَيْهِمُ السَّلَام). ۱۶۰
- ۱ - کلمه‌هایی که آدم از پروردگار خویش - جَلَّ جَلَّالَهُ - دریافت کرد ۱۶۰
- ۲ - دعایی که خداوند - جَلَّ جَلَّالَهُ - برای درمان با خود سخن گفتن، به آدم عَلَيْهِ السَّلَام آموخت ۱۶۰
- ۳ - دعای احتمالی آدم عَلَيْهِ السَّلَام به روایت دیگر؛ وقتی کلمه‌هایی از پروردگارش دریافت کرد ۱۶۰
- ۴ - دعای نوح عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۱
- ۵ - دعای ادریس عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۱
- ۶ - دعای إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۲
- ۷ - دعای یُوسُفَ عَلَيْهِ السَّلَام وقتی به چاه در افکنده شد ۱۶۲
- ۸ - (دعای داوود عَلَيْهِ السَّلَام) ۱۶۲
- ۱۰ - دعای یُوسُفَ عَلَيْهِ السَّلَام در زمانی از گرفتاری ۱۶۲
- ۱۱ - دعای یُوسُفَ عَلَيْهِ السَّلَام؛ آن گاه که عزیز مِصْر داستان زلیخا را بدو تهمت زد ۱۶۳
- ۱۲ - دعای یَعْقُوبَ عَلَيْهِ السَّلَام؛ وقتی خداوند بزرگ یُوسُفَ عَلَيْهِ السَّلَام را بدو باز گرداند ۱۶۳
- ۱۳ - دعای أَيُّوبَ عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۳
- ۱۴ - دعای مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام؛ آن گاه که در برابر فرعون ایستاد ۱۶۳
- ۱۵ - دعای دیگری از حضرت مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۳
- ۱۶ - دعای یُوشَعَ بْنِ نُونَ، وصی حضرت مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۴
- ۱۷ - دعای خضر و الیاس عَلَيْهِمَا السَّلَام ۱۶۴
- ۱۸ - دعای دیگری از خضر عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۴
- ۱۹ - دعای یونسَ بْنِ مَتَى عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۴
- ۲۰ - دعای دیگری از یونسَ بْنِ مَتَى عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۴
- ۲۱ - دعای داوود عَلَيْهِ السَّلَام؛ شامل ستایش (پروردگار) ۱۶۵
- ۲۲ - دعای أَصْفَ (بِنِ بَرَحِیَا)، وزیر سُلَیْمَانَ بْنِ دَاوُودَ عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۵
- ۲۳ - دعای عِیْسَى عَلَيْهِ السَّلَام ۱۶۵

- ۲۴ - دعای عِیْسَى عَلَیْهِ السَّلَام به روایت دیگر ۱۶۵
- ۲۵ - روایت دیگری از دعای عِیْسَى بْنِ مَرِیمَ عَلَیْهِ السَّلَام ۱۶۶
- ۲۶ - دعای سَلْمَانَ فارسی رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَیْهِ که پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ بدو آموخت ۱۶۶
- ۲۷ - دعای (مرد) اسیر در سرزمین روم ۱۶۷
- ۲۸ - (درباره‌ی اسم اعظم) ۱۶۷
- اشاره ۱۶۷
- ۱ - از جمله‌ی روایات در این موضوع، نقل ماست به سند از مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ صَفَّارٍ در کتاب «فضل الدعاء»، او به سند خود از مُعَاوِیَةَ بْنِ عَمَّارٍ از امام
- ۲ - از جمله‌ی روایات در این موضوع، نقل ماست از کتاب یاد شده از حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي حَمَزَةَ از پدرش از امام صَادِقٍ عَلَیْهِ السَّلَام که فرمود: ۷
- ۳ - از جمله‌ی روایات در این موضوع، نقل ماست از کتاب یاد شده از عُمَرَ بْنِ تَوْبَةَ از امام صَادِقٍ عَلَیْهِ السَّلَام که به یکی از اصحاب خود فرمود: ۶۷
- ۴ - از جمله‌ی روایات در موضوع اسم اعظم خداوند، نقل ماست به سند از مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ صَفَّارٍ از سَلِيمَانَ جَعْفَرٍ (بِنِ ابْنِ اِبْرَاهِيمِ) جَعْفَرِي از حضرت
- ۵ - از جمله‌ی روایات در موضوع اسم اعظم خدا، نقل ماست به سند، ایضاً از عَبْدُ الْحَمِيدِ (بِنِ سَعِيدِ؟) از حضرت رضا عَلَیْهِ السَّلَام که فرمود: ۱۶۸
- ۶ - از جمله‌ی روایات در موضوع اسم اعظم خدا، نقل ماست به سند از مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ صَفَّارٍ به سندش از ابوهاشم (داوود بن قاسم) جَعْفَرِي که ۵
- ۷ - از جمله‌ی روایات در چگونگی اسم اعظم حق، نقل ماست از «البهی لدعوات النبی صَلَّى اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ» اثر حافظ أَبُو مُحَمَّدٍ حَزَمِي از عا
- ۸ - (به سند خود) از تَذِیْبِ مُحَمَّدِ بْنِ نَجَّارٍ (بر تاریخ بغداد) در زندگی نامه‌ی أَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ حَرَبِي روایت داریم که او به سند خود از اسم
- ۹ - از جمله روایات در موضوع اسم اعظم روایتی است که به سند از مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ صَفَّارٍ به ما رسیده است. او از أَبُو الْجَارُودِ روایت می‌کند که زَیْد
- ۱۰ - از جمله روایات در موضوع اسم اعظم خدا همان است که در «إِعَاثَةُ الدَّاعِي» آوردیم و اینجا - با توجه به آن که روایات بسیاری در این مورد ا
- ۱۱ - از جمله روایات در باره‌ی اسم اعظم نقلی است که به سند منتهی به مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ صَفَّارٍ رَجَمَهُ اللَّهُ به ما رسیده است و نیز به سند منتهی
- ۱۲ - دعای شامل اسم اعظم از رَبِيعِ بْنِ اَنَسٍ که با ۲۹ حرفی است که همه بدان‌ها سخن می‌گویند: ۱۷۱
- ۲۹ - دعای عافیت ۱۷۱
- ۳۰ - (دعای نابینا) ۱۷۲
- ۳۱ - (ایضاً دعای نابینا) ۱۷۲
- ۳۲ - (دعای کم سویی چشم) ۱۷۲
- ۳۳ - (دعای یساری) ۱۷۲
- ۳۴ - (دعای کرب) نقل شده از مجموعه‌ای قدیمی در این باره ۱۷۵

- ۳۵ - (دعای رفع اندوه) ۱۷۵
- ۳۶ - دعایی که در روزگار غیبت خوانده می‌شود ۱۷۵
- ۳۷ - (دعای غریق) ۱۷۵
- ۳۸ - (ایضاً دعای غیبت) ۱۷۶
- ۳۹ - (دعا در سختی‌ها) ۱۷۶
- ۴۰ - (دعایی دیگر) ۱۷۶
- ۴۱ - (دعای بعد از هر نماز) ۱۷۶
- ۴۲ - دعای عهد ۱۷۷
- ۴۳ - از جمله دعاهایی که در تنهایی‌ها به ذهن من آمده است ۱۷۷
- ۴۴ - نیز از جمله دعاهایی که در تنهایی‌ها به ذهن من آمده است ۱۷۸
- ۴۵ - نیز دعایی دیگر از خود من ۱۷۸
- ۴۶ - هم چنین دعای دیگری از خودم ۱۷۸
- ۴۷ - باز دعایی گذشته از ذهن من ۱۷۸
- ۴۸ - دعایی به ذهن من آمده ۱۷۸
- ۴۹ - دعایی دیگر از کتاب‌های دعا ۱۷۸
- ۵۰ - (دعای عَبْرَات) ۱۷۹
- بخش پایانی کتاب مَهَجُ الدَّعَوَاتِ و منهج العنايات ۱۸۵
- گلچینی از نیایش‌های گزیده ترجمه‌ی المجتبی من الدعاء الْمُجْتَبِی ۱۸۷
- پی نوشت ۲۰۰

نیایش‌هایی از سویدای دل (ترجمه مهج الدعوات)

مشخصات کتاب

سرشناسه: ابن طاوس علی بن موسی ق ۶۶۴ - ۵۸۹ عنوان قراردادی: [مهج الدعوات و منهج العنايات فارسی عنوان و نام پدیدآور: نیایش‌هایی از سویدای دل اثر رضی‌الدین ابوالقاسم علی بن موسی بن جعفر بن طاووس حسنی حسینی بازگردان علی رضوی مشخصات نشر: تهران آفاق ۱۳۸۱. مشخصات ظاهری: ۷۲۹ ص نمودار فروست: (شناخت‌های اخلاقی ۲) شابک: ۹۶۴-۶۰۵۸-۴۶-۹۵۸۰۰۰-۴۶؛ ۹۶۴-۶۰۵۸-۴۶-۹۵۸۰۰۰-۴۶ ریال وضعیت فهرست نویسی: فهرست‌نویسی قبلی یادداشت: ص ع لاتینی شده (Ebn -E-Tawos: niayesh - hayee as sovey day-e-del) prayers from the bottom of heart . یادداشت: عنوان دیگر: نیایش‌هایی از سویدای دل (ترجمه‌ی "مهج الدعوات و منهج العنايات و" "المجتبی من الدعاء المجتبی). عنوان دیگر: نیایش‌هایی از سویدای دل (ترجمه‌ی "مهج الدعوات و منهج العنايات و" "المجتبی من الدعاء المجتبی). عنوان دیگر: مهج الدعوات و منهج العنايات فارسی عنوان دیگر: المجتبی من الدعاء المجتبی فارسی موضوع: دعاها شناسه افزوده: ابن طاووس علی بن موسی ۶۶۴ - ۵۸۹ق المجتبی من الدعاء المجتبی شناسه افزوده: رضوی علی ۱۳۴۱ - ، مترجم رده بندی کنگره: BP۲۶۷/۵۵ الف ۲۹۷/۷۷۲ شماره کتابشناسی ملی: م ۸۱-۱۵۵۹۳

مقدمه مترجم

نزدیک توایم و از تو دوریم همه بینا به توایم و از تو کوریم همه به نام آشنای همه‌ی خاموشان گنجینه‌ی بزرگ فرهنگی شیعه از گوهرهای گوناگونی سرشار است که نیازهای مختلف انسان را پاسخگوست. ادیبان، فقیهان، سخنوران، اندیشمندان، مؤرخان، کیمیاگران، اخترشناسان، عابدان، زاهدان و حتی... فیلسوفان و عارفان عمرهایی را به جستجو در این ژرفنا گذرانده و ناسفته‌های بسیاری را وانهاده‌اند. در نگاه کلی، این مجموعه‌ی سترگ را به سه بخش می‌توان تقسیم کرد: ۱- باورها (عقاید) ۲- کنش‌ها (احکام) ۳- آراستگی‌ها (اخلاق) این هر سه با هم معنی دار است و گرنه، تنها تخصص‌هایی خواهد بود که اگر هم برای اجتماع سودمند باشد، خود شخص را هرگز بهره‌ای از آن نیست. انسان باورمندی که رفتار بیرونی و درونی پاکیزه‌ای ندارد (به فرض امکان وجود چنین کسی) بسیار بی‌ارزش بلکه برای اجتماع بشر زیان بار است. نیز پای بندی به پرهیزها و کنش‌ها (احکام) - برای آن که نه به باورهای راستین تکیه دارد و نه به پرورش درون پرداخته است - نه بی‌ارزش بلکه خود همه زیان باری است. هم چنین به درون پرداختن، بی‌زیور اندیشه و سنجیدگی رفتار، امکان پذیر نیست. با این همه، پایه و مایه در این سه - اگر نیک بسنجیم - اخلاق است که هدف متعالی همه مریبان آسمانی است و غایب رشد کمال انسانی و تالی آن دو مقدمه. اگر دست آوردهای فکری اندیشه‌وران در چیستی و هستی (عقاید) و تلاش‌های استنباطی دانشمندان در بایدها و نبایدها (احکام) بخش ظاهری فرهنگ یک جامعه را تشکیل می‌دهد، بی‌شک بخش درونی و وزین آن تهذیب‌ها و پارسایی‌ها و بندگی‌های مردان کامل و عالمان ربانی است. کلمات حکمت آمیز و پندها و موعظه‌ها از سویی و دعاها و راز و نیازها از دیگر سو، جلوه‌های این بُعدند. برای پای بندی به محصولات دو بخش اول (عقاید و احکام) بررسی‌های اطمینان بخش سندی در منقولات لازم است، به عبارت دیگر، استنتاج اعتقادی از یک نقل یا اجتهاد حکم از آن، آن گاه درست تواند بود که به اصطلاح، اطمینان عادی عقلایی از صحت صدور آن حاصل شود و گرنه، نه تکیه گاه یک باور تواند شد و نه مبنای حکم. بخش دیگر، اما، چنین نیست. اولاً، یک پیام حکیمانه و والا - گر چه انتساب آن به منبع وحیانی و آسمانی مخدوش باشد - سازنده تواند بود که گفته‌اند: «سخن استوار را حتی از مردمان دو چهره نما بپذیر.» (۱) ثانیاً، دعا زبان ارتباط با ذات بی‌نهایت است و الفاظ آن ابزار نزدیک شدن به حقایق بلند عالم معنی و در عین

حال، راه بیان خواسته‌ها. همیشه و در همه حال، بلند و آرام و با هر زبان و حتی خاموش، می‌توان «او» را خواند و با «او» سخن گفت. در بارگاه او، دور و نزدیک، سیاه و سپید، زن و مرد، زشت و زیبا، مستمند و دارا، گنگ و زبان آور، بیمار و تن درست، کوچک و بزرگ و ... یک‌سان راه دارند. خرگاه او تنها سرا پرده‌ای است که حاجب و حاجز ندارد. با این همه، روندگان نیک می‌دانند که پیمودن راه در پناه راه آشنا ایمن‌تر و رساننده‌تر است. طی این مرحله بی‌همری خضر مکن ظلمات است! بترس از خطر گمراهی آری، گام در جای پای انسان کامل نهادن، حتی در لفظ و خواسته و حرکات، در راه رسیدن به حق، به احتیاط نزدیک‌تر است. این است که کُمَیْلُ بِنِ زباده‌ها و أَبُو حَمَزَةُ ثُمَالِیُّ‌ها به نوای دلنشین و روح نواز و خوش آهنگ پیشوایان راه خداشناسی و بندگی و مهر گوش جان می‌سپارند و راوی آوای عشق و معرفت می‌شوند. او آن حقیقت بی‌نهایت است که از همه سو می‌توان بدو روی آورد؛ «به هر سو که رو کنید، آن روی خداست» (۲) و آن ذات دربرگیرنده‌ی همه‌ی خوبی‌هاست که به هر نامی خوانده شود، زیباست؛ «همه‌ی نام‌های زیبا از آن اوست» (۳) نام تو - به هر زبان که گویند - خوش است. درست است که به هر گونه می‌توان با او سخن گفت؛ اما آن چه بر زبان انسان کامل رفته است، به خاطر رسیدنش به بالاترین مرحله‌ی معرفتی و عملی، حاوی بزرگ‌ترین درس‌های شناخت و خودسازی است. آن قله نشینان کوه معرفت نکته‌هایی را که در قالب گویش مستقیم و علمی، دیرباب اذهان است، با توجه به آمادگی روحی انسان حاجتمند و از نیازمندی خویش آگاه، در چهره‌ی راز و نیاز و مناجات، بدو آموخته‌اند که دلنشین و در نتیجه، سازنده تواند بود. کمترین گواه برای این ادعا، وجود شرح‌های بسیاری است که بر متون زیارات و اَدْعِیَه آمده است: نگاهی به شروح زیارت جامعه، زیارت آل یاسین، دعای ندبه، دعای صباح و ... کافی است. سَیِّد اِبْن طاووس از بزرگ‌ترین کسانی است که در دوران زندگی، شاهد بحران یورش مغولان و حوادث پر آشوب قرن هفتم بود. شاید این یکی از عواملی شد که این مرد بزرگ را به تهذیب و خودسازی و دعا و مناجات واداشت و در این کار، مرجع برجسته‌ای برای معاصران و آیندگان گردید. آثار فراوان سَیِّد - که در مقدمه‌ی کتاب نام برده شده است - غالباً چنین است. این خود، نشانگر روحیه‌ی بسیار معنوی این عالم جلیل است. او چنان به دعا و مناجات علاقه دارد که اگر برای دعایی، سند دومی بیاید - بی آن که به تحقیق اسناد درست‌تر بپردازد - دوباره این یک را نیز ذکر می‌کند! نیاوردن سند کامل برای دعاها یا اساساً عدم ذکر سند یا نقل دعاهایی با سند راویان غیر شیعی یا، ... شاهد دیگری بر گرایش باطنی آن مرد خدا به بندگی در درگاه دوست و راز و نیاز با حضرت اوست؛ به هر زبان گو باش. «مُهَيِّجُ الدَّعَوَاتِ وَ مَنهَجُ العَنایاتِ» - که شاید مهم‌ترین مجموعه‌ی دعایی سَیِّد اِبْن طاووس است - تا کنون در چاپ‌های مختلفی عرضه شده است؛ اما متأسفانه یا فاقد دقت لازم بوده است یا بر گرفته و متکی به کار پیشین! آن چه پیش رو دارید، باز گردان مُهَيِّجُ الدَّعَوَاتِ است که به پیروی از عرضه‌های پیشین آن، اثر دیگر مولف در دعا، به نام المَجْتَنِبِ مِنَ الدَّعَاءِ الْمُجْتَبِیِّ بدان پیوست شده است. مجموعه‌ی این دو کتاب، به صورت حاضر، بر پایه‌ی چند نسخه‌ی خطی است که به تحقیق برادر فاضل جناب آقای جواد قیومی فراهم آمده است. نسخه‌های اصل در مقدمه‌ی کتاب معرفی شده است. باز بینی و تصحیح متن تحقیق شده به عهده‌ی این بنده نهاده شد. با پایان تصحیح، به دلایلی، ترجمه‌ی آن نیز بایسته و شایسته به نظر آمد. چنان که می‌بینید، از ترجمه‌ی متن دعاها صرف نظر شده است؛ به دلیل: ۱ - پرهیز از ازدیاد حجم. ۲ - روانی و سهولت فهم بسیاری از بخش‌ها برای خواننده‌ی آشنا به دعا و از سوی دیگر نیاز به کار بیشتر در بخش‌هایی دیگر در نتیجه‌ی پیچیدگی عبارات و مشکل بودن رعایت دقیق امانت. ۳ - عدم قطعیت (و در پاره‌ای از جاها شاید بتوان گفت، قطعیت عدم) انتساب شماری از دعاها، بر پایه‌ی نقل مولف ارجمند و در نتیجه ضروری نبودن صرف وقت در بازگردان آنها. در ترجمه‌ی سند دعا، علاوه بر تحقیق در ضبط نام اشخاص و ثبت سال زندگانی برخی از آنها، از نماد اختصاری پیکان برای نشان دادن نقل خبر راوی ای از راوی دیگر، استفاده شده است تا نه چون برخی آثار مترجم، سند یک باره حذف شود و نه پیرایه‌ی کسل‌کننده‌ی کم بهره‌ای خواننده را آزار دهد. علامت یاد شده جای گزین اصلاحات گوناگون حدثا، اخبرنی و مانند آن است. هم چنین برای کمک به خواننده، سند با حروف

جداگانه و تورفتگی مشخص شده است. در صورت نیاز به متن اصلی سند، به نسخه‌ی عربی کتاب - که کمی پیشتر از انتشار این ترجمه عرضه شده است - می‌توان مراجعه کرد. آن چه بین دو کمان ( ) دیده می‌شود افزوده‌ای است که از متن دریافته می‌شود؛ اما برای تعادل و نزدیکی بیشتر با اصل، به شکل توضیح آمده است. افزوده‌هایی از مترجم نیز که بین دو قلاب آمده است توضیح زائد بر متن یا افتادگی‌های آن است. پاورقی‌های نشانگر نسخه‌های بدل و توضیحات غیر ضروری در ترجمه نیامده است. در صورت نیاز، به نسخه‌ی عربی می‌توان مراجعه کرد. در چاپ عربی کتاب، نشانی هر یک از دعاها که در بحارالانوار آمده است از آن کتاب در پاورقی آمده است. در ترجمه این نشانی‌ها حذف گردید؛ اما موارد اختلاف ذکر شده در عربی نگاه داشته شد. چنان که دیده می‌شود انبوهی از آیات قرآن کریم در متن دعا‌های شیعی به کار رفته است. در این کتاب تنها آنجا که در متن دعا به نقل آیه‌ای از کتاب خدا اشارتی رفته است، نشانی آن در ذیل صفحه آمده است؛ در غیر این صورت به علت افزایش بسیار حجم، این جستجو انجام نشده است. برای آگاهی بیشتر خوانندگان محترم، از میان کتاب‌های گوناگون رجال و تاریخ، دو نمودار - که در اصطلاح علمای انساب، شجره (درخت) گفته می‌شود - استخراج و تنظیم و پیوست شده است. در این دو نمودار، خط‌های عمودی رابطه‌ی فرزندی و خط‌های افقی برادری است. برای انانث از دایره استفاده شده است و خط‌های پیکانی رابطه‌ی زوجیت را می‌رساند. بدیهی است که این نام‌ها گوشه‌ای از این دو خاندان است. در نمودار خاندان عبّاسی عمده‌ی خلفا نام برده شده‌اند و عدد میان‌ی بالا یا زیر خط سال جلوس است. روشن است که در عرضه‌ی یک مجموعه - به ویژه آن گاه که بزرگ و کما بیش فراگیر باشد - آن چه به عهده‌ی ماست ارائه‌ی بی‌کم و کاست یک اثر است؛ بی‌دخالیت حب و بغض و پسند و ناپسند‌های شخصی. مسؤولیت درستی و نادرستی نقل با ناقل اصلی است و قضاوت تنها با دانش و هوشمندی خواننده‌ی نکته‌سنج و آگاه و سخن‌شناس است. نه نیاموخته‌ی ساده اندیش ناسنجیده هر نقلی را باور می‌باید داشت و نه از راه رسیده‌ی خام با معیار آموزه‌های رکیک بیگانه، ناسخته و شتاب زده، هر سخنی را رد می‌تواند کرد. بازشناسی غث و سمین براننده‌ی هر نا‌آشنایی نیست. در پایان به درگاه آن دانای آشکار و نهان و مهربان هر دو جهان - همو که به درون عبادت و عمل می‌نگرد و نه پیکره‌ی خارجی آن را (۴) - روی می‌آوریم و از بن جان می‌سراییم: پروردگارا! این همه گفتیم: لیک اندر بسیج بی‌عنایات تو، ما هیچیم! هیچ! معبودا! این زمزمه و مویه را خود به ما آموخته‌ای که: ای دعا از تو؛ اجابت هم ز تو و خود از ما خواسته‌ای که: «اگر دعایتان نبود، پروردگار من کجا به سوی شما چشم می‌داشت؟!» (۵) آری، به راه این امید پیچ در پیچ مرا لطف تو می‌باید؛ دگر هیچ مهربانا! این تلاش شکسته بسته‌ای است که لنگ لنگان می‌آوریم و به یقین، نه آن چه بایست است و نه آن چه شایست. امید که با یک سو شدن ابرهای غفلت و تابش جلوه‌ی آن آموزگار پرده نشین سده‌های دراز غیبت، همه چیز بیاموزیم؛ از جمله سخن گفتن با تو را ... و اکنون به آستان او می‌سراییم که: عمری است گذشته به نادانی ای علم و ادب آموز، بیا!

پیش گفتار: زیست نامی مولف و شیوه‌ی پژوهش

نام و خاندان و رویدادهای زندگی

سید جلیل القدر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَبُو الْقَاسِمِ عَلِيُّ مَعْرُوفٍ بِه سَيِّدِ ابْنِ طَاوُوسِ فَرَزَنْدِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَاقِ (۶) بْنِ حَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُودِ (۸) بْنِ حَسَنِ مُمْتَنَى فَرَزَنْدِ دَوْمَيْنِ اِمَامِ، حَضْرَتِ مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام، بُوَد. (۹) چنان که خود در «كُشْفُ الْمَحْجَةِ»، در تاریخ ولادت و تحصیلات خود می‌گوید، پیش از نیم روز پنج شنبه ۱۵ محرم ۵۸۹ ق در حله پای به جهان گذاشت و هم در آن شهر بزرگ شد. آن گاه به بغداد کوچ کرد و حدود ۱۵ سال در روزگار حکومت عبّاسیان در آنجا زیست. در اواخر دوره‌ی مستنصر مَنصُورِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ، سی و ششمین خلیفه‌ی عبّاسی (در

گذشته به سال ۶۴۰ ق) به حله بازگشت. چندی در زادگاه خویش بود تا به جوار مولای متقیان عَلَیْهِ السَّلَام هجرت کرد. سه سال در نجف اشرف ماند و پس از آن، سه سال نیز در کربلا-مجاورت گزید. آن گاه به کاظمین رفت و در آن شهر هم سه سال ماند. تصمیم داشت سه سال نیز در سَامَرَاءَ زندگی کند؛ ولی در آن روز و روزگار، سَامَرَاءَ مانند صومعه‌ای بود در بیابان و ماندن دراز مدت در آن شدنی نبود. بنا به مصلحت، در ۶۵۲ ق در دوره‌ی هجوم مغولان به بغداد بازگشت و تا هنگامه‌ی افتادن آن شهر به دست مغولان، در آن ماند و از نزدیک دردها و بیم‌ها را دید. او خود در کَشْفِ الْمَحْجَّةِ در این باره می‌گوید: تاتار در ۱۸ محرم ۶۵۶ ق بغداد را گرفتند. شبی را با هراس‌های دنیایی گذرانیدیم و خداوند بزرگ ما را از آن نگرانی‌ها رها کند. (۱۰) به روزگار مستنصر عَبَّاسی، گاهی پذیرش منصب افتاء بدو تحمیل می‌شد و گاه نقابت خاندان‌های سادات؛ حتی وزارت را هم به او پیشنهاد کردند که نپذیرفت. در سال ۶۱۶ ق، از سوی هولاکو، تولیت نقابت در کل عراق را بدو وا گذاشتند و این تنها منصبی بود که قبول کرد. به هنگام نصب در این سمت، بر تختی سبز نشسته بود. عَلَی بْنُ حَمَزَةَ‌ی شاعر به تبریک چنین سرود: - این علی فرزند موسی بن جَعْفَر چونان آن علی زاده‌ی موسی بن جَعْفَر (عَلَيْهِمُ السَّلَام) است. - چنان که آن حضرت، به گاه امامت، بر جایگاهی سبز نشست، او نیز در هنگام نقابت به جایگاهی سبز تکیه زده است. داستان این بود که مامون عَبَّاسی - وقتی امام هشتم عَلَیهِ السَّلَام را به ولایت عهد خویش تعیین کرد - لباسی سبز رنگ بر حضرتش پوشاند و روی دو فرش بزرگ سبز بر نشاند و مردم را فرمان داد تا لباس‌های سبز رنگ پوشند. (۱۱) سه سال و یازده ماه از دوران نقابت ابن طاووس گذشته بود که پیک اجل او را فراخواند. (۱۲) سَیِّدُ بَا مُؤَيَّدُ الدِّينِ قُمِّي (۱۳) وزیر سه خلیفه‌ی عَبَّاسی، أَحْمَدُ بْنُ حَسَنِ بْنِ يُونُسَ، ناصر و پسرش مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ حَسَنِ، ظاهر و مَنْصُورُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ، مستنصر، رابطه و دوستی عمیق داشت؛ چنان که با ابن العَلْقَمِي (۱۴) و فرزندش (مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ) خزانه دار بسیار پیوند داشت. هنگامی که هولاکو در سال ۶۵۶ بغداد را فتح کرد فرمان داد تا از علما فتوا بخواهند: آیا پادشاه کافر دادگر بهتر است یا پادشاه مسلمان ستمگر؟ عالمان را برای پاسخ گویی در مستنصریه گرد آوردند. وقتی مساله را دانستند، از پاسخ در ماندند. جناب سَیِّدُ در مجلس بود و مورد احترام همه. چون دید همه خاموش مانده‌اند، برگه را گرفت و به خط خویش نوشت: کافر دادگر از مسلمان ستمگر بهتر است. همه‌ی علما به دنبال او پاسخ وی را کتباً تایید کردند. (۱۵)

خاندان

الف. پدر

شریف سَعْدُ الدِّينِ أَبُو إِبرَاهِيمِ سَیِّدُ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ (۱۶) بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ ابْنِ الطَّوُوسِ از راویان حدیث بود. او روایات خویش را در برگه‌هایی پراکنده نوشت. فرزندش سَیِّدُ رَضِیِّ الدِّينِ (مؤلف کتاب) آن را در ۴ مجلد گرد آورد و فرحه الناظر و بهجه الخاطر مِمَّا رَوَاهُ والدی موسی بن جَعْفَر نامید. از چند مُحَدِّث از جمله عَلَی بْنُ مُحَمَّدِ مدائنی و حُسَیْنِ بْنِ رَطْبَةَ روایت می‌کند و پسرش (مؤلف کتاب) از وی. او در قرن هفتم در گذشت و در نجف اشرف به خاک سپرده شد. (۱۷)

ب: مادر

مادر سَیِّدِ ابْنِ طَاوُوسِ دختر جناب أَبُو الْحَسَنِ بْنِ وَرَّامِ بْنِ أَبِي فِرَّاسِ (صاحب مجموعه‌ی وَرَّام) است. (۱۸) بنابراین، آن عالم بزرگ - چنان که سَیِّدِ خود در آثار خویش آورده است - نیای مادری اوست. مادر پدرش (أَبُو إِبرَاهِيمِ) نیز دختر زاده شیخ طوسی بود. از این رو خیلی جاها در نوشته‌های شیخ طوسی را «جدم» یا «جد پدرم» و شیخ أَبُو عَلَی حَسَنِ فرزند شیخ طوسی (۱۹) را «دایی‌ام» یا «دایی پدرم» می‌خواند.

ج: برادران

۱ - جمال الدین أَحْمَدُ بْنُ مُوسَى. او فقیه سادات و بزرگ و پناه فقیهان بود. آثار قلمی فراوان داشت که به حدود ۸۰ می‌رسید؛ از جمله: «البشری» (۶ جزء، در فقه)، «شَوَاهِدُ الْقُرْآن»، «بناء المقالة العلویة». او از استادان عَلَّامَه حَلِّی و ابن داوود حَلِّی صاحب کتاب رجال بود. ابن داوود در رجال خویش (۲۰) درباره‌ی او می‌گوید: او مرا بزرگ کرد و آموزش داد و به من نیکی نمود. سَیِّد أَحْمَد ۹ سال پس از برادرش، یعنی در سال ۶۷۳، در گذشت. ۲ - سَیِّد شَرَفُ الدِّینِ مُحَمَّد. او در واقعه‌ی سقوط بغداد به دست مغول در سال ۶۵۶ به شهادت رسید. ۳. سَیِّد عَزُّ الدِّینِ حَسَن. وی در سال ۶۵۴ در گذشت. (۲۱)

د: همسر

پس از کوچ به کاظمین، با زهرا خاتون دختر نَصِیر الدین أَبُو الْحَسَنِ نَاصِرِ بْنِ مَهْدِي بْنِ حَفْزَةَی عَلَوی رازی مازندرانی (۶۱۷) وزیر خلیفه النَّاصِرُ لِذِیْنَ اللَّهِ ازدواج کرد؛ ولی ظاهراً از او فرزند دار نشد.

ه. فرزندان

۱. صَیْفِي الدِّینِ مُحَمَّد ملقب به مُصَيِّطَفِي. او روز سه شنبه ۹ محرم ۶۴۳ در حله پا به جهان گذاشت. پدرش «كَشْفُ الْمَحَجَّة» را در سفارش به او نوشت. او پس از پدر عهده دار سمت نقابت شد. در سال ۶۸۰ در گذشت و فرزندى از خود به جای نگذاشت. ۲. رَضِي الدِّینِ عَلِي. وی - که هم نام و هم لقب پدر بود - روز جمعه ۸ محرم ۶۴۸ زاده شد. «زوائد الفوائد» را از وی دانسته‌اند که در اعمال و آداب شایسته‌ی سال است. پس از برادر، نقابت را به عهده گرفت که در خاندانش باقی ماند. ۳. شَرَفُ الْأَشْرَاف. پدرش در «سَعْدُ السُّعُود» درباره‌اش گوید: دخترم، شَرَفُ الْأَشْرَاف، قرآن مجید را در ۱۲ سالگی حفظ کرد. ۴. فاطمه. درباره‌ی او نیز در همان کتاب چنین گوید: آن چه از مصحف بزرگ و کامل ۴ جزیبی نقل می‌کنم و آن را برای دخترم فاطمه - که پیش از ۹ سالگی قرآن کریم را از بر داشته است - وقف کرده‌ام...

سنایش‌ها

همه‌ی شرح حال نویسان پس از سَیِّد، او را ستوده و به دانش و فضیلت و پارسایی و عبادت و بزرگواری یاد کرده‌اند. عَلَّامَه حاجی نوری در خاتمه الْمَسِيَّة تَدْرَكَ: (۲۲) «سید بسیار جلیل و کامل و سعادت‌مند، پارسا و زاهدترین، دارای کرامت‌های درخشان، رَضِي الدِّین أَبُو الْقَاسِم و أَبُو الْحَسَنِ عَلِي بْنِ سَعْدِ الدِّینِ مُوسَى بْنِ جَعْفَر، طاووس خاندان طاووس، آن که همه بزرگان از هر طریقت و هر مشرب، به ظهور کرامت‌ها جز از او هم سخن نبوده‌اند؛ نه بر پیش‌تر از وی و نه پس از وی.» آن گاه به تبرک کرامت‌هایی از آن بزرگ می‌آورد. همو: «آن مرحوم از برترین بزرگ دارندگان شعائر خداوندی است. در هیچ نوشته‌اش نام مبارک پروردگار را یاد نمی‌کند جز آن که می‌افزاید: جَلَّ جَلَّالُهُ.» (۲۳) شیخ حر عاملی در امل الامل: (۲۴) «جایگاه علمی و فضیلت و زهد و عبادت و ثوق و فقه و بزرگی و پارسایی او مشهورتر از آن است که به یاد کردن نیاز باشد. او شاعر و ادیب و سخنوری بلیغ نیز بود.» عَلَّامَه شَيْخِ أَسَدِ اللَّهِ دِزْفُولِي کاظمینی شوشتری در مقابس الانوار و نفاثات الاسرار: (۲۵) «سید پر اعتبار، بزرگوار و شایان اعتماد، عالم عبادت‌گر، زاهد پاک و پاکیزه، زمام دار فضیلت‌ها و افتخارات، صاحب دعاها و مقامات و مکاشفه‌ها و کرامت‌ها، مظهر فیض روشن و لطف نهان و آشکار (الاهی).» شیخ أَبُو الْحَسَنِ سُلَيْمَانِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بَخْرَانِي ماحوزی در البلغه: «صاحب کرامت‌ها و مقام‌ها که در میان علمای ما عابدتر و پارساتر از او نبوده است.» (۲۶) مُحَدَّث قُمِّي: «رَضِي الدِّین أَبُو الْقَاسِمِ عَلِي بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ طَاوُوس

حُسَيْنِ حُسَيْنِي، سرور شکوه‌مند و پارساترين و زاهدترین و الگوی عارفان... او مجمع کمالات بلند مرتبه بود، حتی شعر و ادب و سخن و این فضل خداوندی است که به هر کس خود بخواهد می‌بخشد.» (۲۷) همو: «سید رَضِي الدِّينِ أَبُو الْقَاسِمِ، آن والاترين و پارساترين و زاهدترین و خجسته‌ترین، الگوی عارفان و روشنی بخش شب زنده داران، دارای کرامت‌های درخشان و امتیازات پر افتخار، طاووس خاندان طاووس، سید ابن طاووس که خداوند تربتش را پاکیزه و در جهان بالا نامش را بلند دارد!» (۲۸)

استادان و صاحبان اجازه‌ی روایتی

۱ - شیخ اَسَدِ بْنِ عَبْدِ الْقَاهِرِ بْنِ اَسَدِ بْنِ اَصِيْفَهَانِي، مولف رشح الولاء (شرح دعای صَمَمِي قَرِيْش) تاریخ اجازه: صفر ۶۳۵. ۲ - بَدْرِ بْنِ يَعْقُوبِ مُقَرِّي اَعْجَمِي. (۲۹) ۳ - تاج الدین حَسَنِ بْنِ عَلِي دَرَبِي. ۴ - شیخ حُسَيْنِ بْنِ اَحْمَدِ سُورَاوِي. سید در فَلَاخِ السَّائِلِ گوید: «او در جمادی الاخر ۶۰۹ به من اجازه (ی نقل حدیث) داد.» ۵ - حُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ الْكَرِيمِ غُرُوِي. ۶ - كَمَالُ الدِّينِ حیدرین مُحَمَّدِ بْنِ زَيْدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ حُسَيْنِي. روز شنبه ۱۶ جمادی الاخره‌ی ۶۲۰ نزد او حدیث خواند (و اجازه گرفت). ۷ - سدید الدین سالمِ بْنِ مَحْفُوظِ بْنِ عَزِيزِ بْنِ وَشَاحِ سُورَاوِي حَلِي. مولف، تبصره و بخشی از منهاج این استاد را نزد او خواند. ۸ - أَبُو الْحَسَنِ عَلِي بْنِ يَحْيَى بْنِ عَلِي حَنَاط (منسوب به حنطه (گندم)؛ بر اساس برخی نسخه‌ها) یا خیاط (بر اساس نسخه‌ی دیگری) یا حافظ (بر اساس نسخه‌ای دیگر). مولف خود گوید که در سال ۶۰۹ از او اجازه دریافت کرد. ۹ - شمس الدین فخارِ بْنِ مَعَدِّ بْنِ فَخَارِ بْنِ اَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ مَوْسَى حَائِرِي (۶۳۰). ۱۰ - نجیب الدین مُحَمَّدِ سُورَاوِي (نام بر اساس برخی اجازه‌هاست و بنا بر ریاض العلماء: شیخ يَحْيَى بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ يحيای سُورَاوِي. (۳۰) ۱۱ - أَبُو حامد محبی الدین مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَلِي بْنِ زَهْرَةَ حُسَيْنِي حلبی. ۱۲ - مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ محمودِ بْنِ حَسَنِ بْنِ هَبِيَّةُ اللَّهِ معروف به ابن النجَّار بغدادی (۵۷۸ - ۶۴۳) صاحب کتاب «ذیل تاریخ بغداد.» ۱۳ - صَيْفِي الدِّينِ مُحَمَّدِ بْنِ مَعَدِّ بْنِ عَلِي بْنِ رَافِعِ بْنِ مَعَدِّ بْنِ عَلِي مَوْسَى. ۱۴ - شیخ نجیب الدین مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ هَبِيَّةُ اللَّهِ بْنِ نَمَا. ۱۵ - پدرش، أَبُو اِبْرَاهِيمِ سَيِّدِ مَوْسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ طَاوُوسِ.

شاگردان و راویان

۱ - اِبْرَاهِيمِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ اَحْمَدِ بْنِ صَالِحِ قُسَيْنِي. در ۶۶۴ (همان سالی که در گذشت) بدو اجازه‌ی نقل حدیث داد. ۲ - فقیه نسب شناس سَيِّدِ اَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي عَلَوِي. ۳ - جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ اَحْمَدِ بْنِ صَالِحِ قُسَيْنِي. (برادر نام برده در ردیف ۱). ۴ - شیخ تقی الدین حَسَنِ بْنِ عَلِي بْنِ داوودِ حَلِي (۶۴۷ - ۷۴۰). ۵ - عَلَّامَهُ جمال الدین حَسَنِ بْنِ يُوْسُفِ بْنِ عَلِي بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مطهرِ حَلِي (۶۴۸ - ۷۲۶). ۶ - سَيِّدِ غِيَاثِ الدِّينِ عَزِيدُ الْكَرِيمِ بْنِ اَحْمَدِ بْنِ طَاوُوسِ (۶۴۸ - ۶۹۳) برادر زاده‌اش و صاحب فرحه الغری. ۷ - فرزندش، سَيِّدِ عَلِي بْنِ عَلِي بْنِ طَاوُوسِ، (۶۴۷) صاحب زوائد الفوائد. ۸ - عَلِي بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ اَحْمَدِ بْنِ صَالِحِ قُسَيْنِي (برادر نام بردگان ردیف ۱ و ۳). نیز در سال وفات خود او را اجازه داد. ۹ - شیخ شمس الدین مُحَمَّدِ بْنِ اَحْمَدِ بْنِ صَالِحِ قُسَيْنِي (پدر نام بردگان ردیف ۱ و ۳ و ۸). ۱۰ - سَيِّدِ مُحَمَّدِ بْنِ بَشِيرِ حُسَيْنِي عَلَوِي. ۱۱ - فرزند مهترش سَيِّدِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي بْنِ طَاوُوسِ (۶۴۳ - ۶۸۰). ۱۲ - سَيِّدِ نجم الدین أَبُو نَصِيرِ مُحَمَّدِ مَوْسَى نَقِيبِ شَهْرِ كَازِمِينِ. ۱۳ - شیخ جمال الدین يُوْسُفِ بْنِ حَاتِمِ بْنِ خُوْزِ عاملی شامی. ۱۴ - سدید الدین يُوْسُفِ بْنِ عَلِي بْنِ مطهر (پدر عَلَّامَهُ حَلِي).

آثار گران بها

۱ - الابانه فی معرفه اسماء كتب الخزانة. ۲ - الاجازات لكشف طُرُقِ المفايزات فيما يحصى من الاجازات. ۳ - الاسرار المودعه فی ساعات الليل و النهار. ۴ - اسرار الصلاة و أنوار الدعوات. ۵ - الاضیاطفاء فی تواریخ الملوك و الخلفاء. ۶ - اِغَاثَةُ الدَّاعِي و اِعَاَنَةُ

السَّاعِي. ۷- الاقبال بالاعمال الحسنه فيما يعمل مره في السنه (جز ۸ و ۹ المهمات). ۸- الامان من اخطار الاسفار و الازمان (ترجمه‌ی آن چاپ نشر آفاق است). ۹- انوار اخبار (الاختيارات من كتاب) أَبِي عَمْرٍو الزاهد. ۱۰- الانوار الباهره في انتصار العتره الطاهره. ۱۱- البشارات بقضاء الحاجات على يد الائمة بعد الممات. ۱۲- البهجه لثمره المهجه. ۱۳- التخصّصين في أسرار ما زاد على كتاب اليقين. ۱۴- التعريف للمولد الشريف. ۱۵- التوفيق للوفاء بعد التفریق في دار الفناء. ۱۶- جمال الاسبوع بكمال العمل المشروع (جزء ۴ المهمات، چاپ نشر آفاق). ۱۷- الدرّوع الواقیه من الاخطار في ما يعمل في كل شهر على التكرار (جزء ۵ المهمات). ۱۸- رَبِيعِ الْاَلْبَاب. ۱۹- روح الاسرار و روح الاسمار. ۲۰- رى الظمان من مروى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِاللهِ بْنِ سُلَيْمَانَ. ۲۱- زَهْرَةُ الرَّبِيعِ فِي أَدْعِيَتِهِ الْاَسَابِيعِ (جزء ۳ المهمات). ۲۲- السعادات بالعبادات (... جزء ۱۰ المهمات). ۲۳- سَيِّدُ السَّعُودِ لِلنَّفُوسِ مَنْضُودِ (درباره‌ی قرآن کریم). ۲۴- شفاء العقول من داء الفضول (در اعتقادات). ۲۵- الطرائف في معرفه مذاهب الطوائف. ۲۶- طرف من الانباء و المناقب. ۲۷- غياث سلطان الوری لسكان الثرى. ۲۸- فتح الأبواب بين ذوی الالباب و بين رب الارباب. ۲۹- محجوب الجواب الباهر في شرح وجوب خلق الكافر. ۳۰- فرج المهموم في معرفه الحلال و الحرام من علم النجوم. ۳۱- فرحه الناظر و بهجه الخاطر. ۳۲- فَلَمَّاحُ السَّائِلِ وَ نِجَاحُ الْمَسْأَلِ (دو جزء نخست المهمات). ۳۳- القبس الواضح من كتاب المجلس الصالح. (۳۱) - ۳۴- كَشْفُ الْمَحَجَّجَةِ لثَمَرِهِ الْمَهْجَةِ (اسعاد ثمره الفواد على سعاده الدنيا و المعاد). ۳۵- لباب المسره من كتاب مزار ابن أبي قره. ۳۶- المجتنى من الدعاء الْمُجْتَبَى (که به پیوست خواهد آمد). ۳۷- محاسبه النفس (محاسبه الملائکه الکرامه آخر كل يوم من الذنوب و الاثام). ۳۸- مسالك (السالك) المحتاج الى مناسك الحاج (جزء ۷ المهمات). ۳۹- مِصْبَاحُ الزَّائِرِ وَ جَنَاحُ الْمَسَافِرِ. ۴۰- مضممار السبق في ميدان الصدق (المضممار للسباق، ... جزء ۶ المهمات). ۴۱- الْمَلَمَاحِمْ وَ الْفَتَنِ فِي ظُهُورِ الْغَائِبِ الْمُنْتَظَرِ. ۴۲- الملهوف على قتلى الطفوف. ۴۳- المهمات و التتمات (افزوده‌هایی بر مِصْبَاحِ طُوسِي شامل ۱۰ جزء یاد شده). ۴۴- المنتقى من العوذ و الرقى. ۴۵- مُهْجُ الدَّعَوَاتِ وَ مِنْهَجِ الْعِنَايَاتِ (کتابی که پیش رو دارید). ۴۶- المواسعه و المضایقه. ۴۷- اليقين باختصاص مولانا أمير المؤمنين على عَلَيْهِ السَّلَام بامرهم المومنين.

در گذشت و آرامگاه

مولف سترگ کتاب صبح دوشنبه ۵ ذی القَعْدَةِ ۶۶۴ در بغداد از جهان خاکی دیده فرو بست. درباره‌ی مدفن آن مرحوم چند قول است: شیخ یوسف بحرانی گوید: «آرامگاه او اکنون شناخته شده نیست.» (۳۲) مُجِدِّدُ نُورِي گوید: «در باغی خارج حِلّه بارگاه فرازمندی است که به آن بزرگ نسبت داده می‌شود و مردم از روی اعتقاد به زیارت آن می‌روند. در صورت وقوع فوت آن مرحوم در بغداد، درستی انتساب این قبر کمی بعید به نظر می‌رسد. خدا داناست.» (۳۳) عَلَّامَةُ سَيِّدِ حَسَنِ صَدْرِ كَاظِمِينِي در بخش پایانی کتاب خویش، «تحیه اهل القبور بما هم ماثور» گوید: «آن چه در باغ حِلّه قبر سَيِّدِ ابْنِ طَاوُوسِ شناخته می‌شود قبر فرزند او سَيِّدِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى است که هم نام و هم لقب پدر بود.» (۳۴) این قوال گوناگون با نقل صریح خود آن بزرگ روشن می‌شود که قبر خویش را در جوار مولا-امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام و زیر پای پدر و مادر برگزید. او خود گوید: «من خود رفتم و از گورکن خواستم تا در سایه‌ی نیا و مولایم علی بن ابی طالب عَلَيْهِ السَّلَام گوری برایم بسازد تا میهمان و پناهنده و گدا و امیدوار درگاه او باشم و به هر گونه‌ای خواهنده از در حضرتش. نیز خواستم زیر پای پدر و مادرم که خدا از ایشان خشنود باد باشم؛ زیرا دیدم که پروردگار بزرگ مرا به خاکساری در برابر ایشان و نیکی بدانان فرمان داده است. از این رو، خواستم - تا گاهی که در قبر خواهم آرמיד - سرم زیر پاهای ایشان قرار گیرد.» (۳۵) افزون بر این، عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَحْمَدُ معروف به ابن الفوطی (۶۴۲ - ۷۲۳) نیز در «الحوادث الجامعه» (۳۶) آورده است: «در این سال (۶۶۴) نقیب پاک دام سَيِّدِ رَضِي الدِّينِ عَلِيِّ بْنِ طَاوُوسِ در گذشت و پیکرش به آرامگاه جدش حضرت علی بن ابی طالب عَلَيْهِ السَّلَام برده شد. گویند عمر او تقریباً ۷۳ سال بود.» (۳۷) سخن درست همین است و

پذیرفتنی‌تر از دیگر اقوال؛ زیرا ابن الفوطی در همان روزگار می‌زیست و او را بهترین مَورِّخ قرن هفتم دانسته‌اند. کوتاه سخن این که: نسب آن مرحوم (از پدر) به امام مُجْتَبِی عَلَیْهِ السَّلَام و هم چنین (از مادر) به حضرت سَیِّد الشُّهَدَاء عَلَیْهِ السَّلَام می‌رسید؛ ریشه‌اش از مدینه بود؛ زادگاه و پرورشگاهش حله اقامتگاهش بغداد بود و آرامگاهش نجف.

شیوه‌ی تحقیق و افزوده‌ها

۱ - نسخه‌های مبنای تحقیق در «مُهْجُ الدَّعَوَات»: الف - نسخه‌ی خطی کتاب خانگی عمومی آیت الله مَرْعَشِی در قم به شماره‌ی ۵۹. این نسخه در تاریخ ۱۱ محرم و ۹۵۶ ق به خط عَبْدُ الرَّزَّاقِ بْنِ عَبْدِ الْفَتَّاحِ هَرَوِی کتابت شده است. آن را «ع» می‌نامیم. در آخر این نسخه، چنین عبارتی (به عربی) دیده می‌شود: «به عنایت خدای توانا و بخشنده و به دست بنده‌ی امیدوار رحمت خدا و شفاعت پیامبر و آل، ائمه‌ی معصومین عَلَیْهِمُ السَّلَام، عَبْدُ الرَّزَّاقِ بْنِ عَبْدِ الْفَتَّاحِ هَرَوِی، در ۱۱ محرم ۹۵۶ کتابت شد. صورت دست نوشته مولف: پدید آورنده‌ی این کتاب کار خود را روز جمعه ۷ ج ۱ سال ۶۶۲ به پایان برد.» ب - نسخه‌ی چاپی موجود در کتاب خانگی آستانه‌ی حضرت معصومه عَلَیْهَا السَّلَام در قم به شماره ۲۱۵. این نسخه به خط حاج مُحَمَّد عَبْدِ الصَّمَدِ تَبْرِزِی است به سال ۱۳۱۸ ق. این را «م» می‌نامیم. ج - نسخه‌ی چاپی به خط شَیْخ مُحَمَّد حَسَن کرمانی به سال ۱۳۲۳ ق. این را «ط» می‌نامیم. در اثنای تصحیح، به نسخه‌هایی دیگر نیز مراجعه شد؛ از جمله نسخه‌ی موجود در کتاب خانگی شادراوان حاج حُسَیْنِ مَلِک که خط سَیِّد عَلِی خان مدنی شیرازی (شارح صحیفه) بر حاشیه‌ی آن دیده می‌شود. ۲ - نسخه‌های مبنای تحقیق در «المجتنی من الدعاء المُجْتَبِی»: الف - نسخه‌ی خطی موجود در کتاب خانگی عمومی آیت الله مَرْعَشِی در مجموعه‌ی شماره‌ی ۴۴۲. در این مجموعه، دو کتاب دیگر سَیِّد نیز یافت می‌شود: «محاسبه النفس» و «الدروع الواقیه». این مجموعه در ۸۷ برگ است؛ به خط نسخ و غالباً فاقد نقطه گذاری. تاریخ آن چهارشنبه روزی از سال ۹۶۴ است. این را با «ش» نشان داده‌ایم. ب - نسخه‌ی چاپ شده‌ی کتاب، به ضمیمه‌ی «مُهْجُ الدَّعَوَات» چاپ شده. مشخصات آن را همراه «مُهْجُ الدَّعَوَات» یاد کردیم. ۳ - به دلیل یافت نشدن نسخه‌ی اصل (دست نویس مولف) و افتادگی‌ها و تحریفات در نسخه‌ها، به اندازه‌ی توان، تلفیقی از کتاب و نقل‌های بِحَارِ الْأَنْوَارِ و مِضْبَاحِ به عمل آمد تا متنی هر چه درست‌تر و به نسخه‌ی مولف نزدیک‌تر فراهم شود. ۴ - روایت علامه‌ی مجلسی در بِحَارِ الْأَنْوَارِ و کَفَعَمِی در دو مِضْبَاحِ (المِضْبَاحِ و الْبَلَدِ الْأَمِینِ) کاملاً بررسی و موارد اختلاف در حاشیه اشاره شد. ۵ - معنای برخی واژه‌ها و موارد اختلاف نسخه‌ها با دیگر کتاب‌ها ذکر گردید. (۳۸)

مقدمه‌ی مولف

سرور ما، برترین جهانیان، علامه‌ی فقیه و فاضل و دانشمند کامل و بنده‌ی برجسته پارسا و محقق با اخلاص و پاکیزه، مهترین مهان خاندان ابوطالب در خویشان و بیگانگان، برترین سادات، محور خاندان نبوت، شکوه آل پیامبر، شرف عترت پاک، رِضِی الْمَلِئُ وَ الدِّین، جمال عارفان، أَبُو الْقَاسِمِ عَلِی بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ الطَّوُوسِ عَلَوِی فاطمی، آن دارای والایی‌های آشکار و برتری‌های درخشان - که خداوند روانش را پاکیزه و تربتش را نورانی کناد - چنین گوید: (۳۹) سپاس خدای را که در نیکی پیش گام است. او بندگانش را به زبان همان برهان، به شناخت خویش خوانده است و در چشم اندازهای فرآورده‌های ویژه خویش جلوه گر گشته و در آیینی آفرینش حکومت پهناور و آسمان‌های خود آن چه را در شناخت ذات اقدس او و صفات برجسته‌اش و در راهنمایی‌های بدن بسنده و روان بخش است نمایانده است. گواهی می‌دهم که معبودی جز الله نیست. جان و خرد، پیش از ره یابی من به این گواهی، بر آن گواه بوده‌اند و پیش از زبان آشکار، به زبان حال گفته‌اند که: انوار ذاتی ما و رازهای نهان صفات ما بیک‌ها و گواهانی‌اند از آن آفرینش گر پدید آورنده و آن توانای چیره؛ هر چند آدم زاده چهره هامان را به گل سرشت خویش

پوشانده و به دست غفلت خود جلوگیر بینش ما گردیده است. مَالِک ما را کجا در وجود همانند است و کیست که در توانمندی و مهربانی و بخشندگی، با او برابری تواند کرد تا از «او» بدو گردیم یا به جای «او» به اشتباه بر او تکیه کنیم؟! نیز گواهی می‌دهم که نیایم، پیام آور خداست. او در شناخت آفریننده‌ی مکان و عالم امکان پیش‌ترین موجودات و روزگاران است و در بیان حقایق، راست‌ترین و در پیشی جستن از هر خاموش و گوینده‌ای در پهنی آفرینش پیش‌تر. هم چنین، گواهی می‌دهم که بر دروازه‌های گذرگاه‌های شاهراه او و راه‌های معراج وی هیچ پیش‌تری نیست و نه گذرندگانی بر گذرگاه‌های پر خم آن؛ جز آنان که ماه وجودشان از خورشید انوار فرخنده‌ی او بود و درختان وجودشان شاخه‌هایی از نسیم ریشه‌های وی؛ هم آنان که کشتی‌های توفیقشان از آثار شایسته‌ی حقیقت او بود. درود خدا بر او و ایشان باد؛ درودی راه نمون به پیروی راه او و فراخواننده به تصدیق شایسته‌اش. باری، من به هنگام (مطالعه‌هایم - که) گردش خرده‌ها در باغ‌ها (ست)، یادداشت‌هایی نوشته بودم و از گنجینه‌های نوشته‌های گذشته، از پیامبر و ائمه‌ی اطهار (عَلَيْهِ و عَلَيْهِمُ السَّلَام)، جزوا (۴۰) و قنوت‌ها (۴۱) و حجاب‌ها (۴۲) و دعا‌های گران بار و توسلات مهم پراکنده در کتاب‌ها را - که به منزله‌ی جان پیکرهاست و راه روشن خواهند گان - گرد آوردم که در اینجا و آنجا پراکنده بود و این گوشه و آن گوشه پنهان. به هم آوردن این گریخته‌های پراکنده و صورت دادن به این مجموعه‌ی ناآشنا با هم را مورد نظر خداوند بزرگ یافتم؛ چرا که اگر این مجموعه یک جا و در یک محل نگه داری شوند، توفیقی است برای جویای سودمندی از آنها و بهره جوی آن خوان بلند. آن گاه کتاب را «مُتَّحِجُ الدَّعَوَاتِ و منهج العنایات» (جان نیازها و راه دستگیری‌ها) نامیدم و آن را با فصل‌ها و باب‌ها سامان ندادم بلکه (به شکل) باغی فرا ساختم که در برابر دنیایان و خردوران جلوه می‌کند؛ چونان دری که به مقصد نزدیک می‌سازد.

برگزیده‌ی جزوهای پیامبر و ائمه عَلَيْهِمُ السَّلَام

الف - جزوهای پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ

۱ - جزو پیغمبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ

أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيِّ بْنِ (عَلِيِّ بْنِ) عَبْدِ الصَّمِيدِ تَمِيمِي - ثَقَفِي - مُحَمَّدُ بْنُ مَظْفَرِ بْنِ مُوسَى بَغْدَادِي - جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ مَوْصِلِي - أَبُو عَمْرٍ وَ دُورِي - مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَانَ قَرَشِي - أَبُو سَعِيدٍ عَمْرُو بْنُ سَعِيدٍ مَوْدَبِي - فَضْلُ بْنُ عَبَّاسٍ - أَبُو كُرْزٍ مَوْصِلِي - عَقِيلُ بْنُ أَبِي عَقِيلٍ: از حضرت آمنه مادر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نقل است که هنگام بار داری، کسی در خواب بدو گفت: «تو بهترین مردم را بار دار شده‌ای. او را مُحَمَّدُ نام بگذار. او در تورات اَحْمَد نامیده شده است این نوشته را نیز بدو بیاویز.» آمنه عَلَيْهَا السَّلَام از خواب بیدار شد و لوله‌ی (کوتاه) آهنینی دید که این نوشته روی پوستی در آن بود: بِسْمِ اللَّهِ أَشْرَعَيْكَ رَبِّكَ وَ أَعُوذُكَ بِالْوَاحِدِ مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ قَائِمٍ أَوْ قَاعِدٍ وَ كُلِّ خَلْقٍ رَائِدٍ فِي طُرُقِ الْمَوَارِدِ لَا تَضُرُّهُ فِي يَقْظَةٍ وَ لَا مَنَامٍ وَ لَا فِي ظَعْنٍ وَ لَا فِي مَقَامٍ سَجِسِ اللَّيَالِي وَ أَوَاحِرِ الْأَيَّامِ - يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ وَ حِجَابُ اللَّهِ فَوْقَ عَادِيَتِهِمْ

۲ - جزو دیگری از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ

عَلِيُّ بْنُ (مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ عَلِيِّ بْنِ) عَبْدِ الصَّمِيدِ - جَدِّش (عَلِيُّ بْنُ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ الصَّمِيدِ +) أَبُو بَكْرٍ عَثْمَانُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَحْمَدَ حَاجِي + أَحْمَدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي صَالِحٍ مَقْرِي - أَبُو بَكْرٍ أَبُو بَكْرٍ عَبْدُ الْغَفَارِ بْنِ مُحَمَّدٍ - حَسَنُ بْنُ مُحَمَّدٍ دَرَبَنْدِي - عَبْدُ الرَّحْمَانَ بْنِ عَثْمَانَ دِمَشْقِي - مُحَمَّدُ بْنُ صَالِحِ بْنِ خَلْفِ حُورَانِي - پدر صالح بن خَلْفِ حُورَانِي - مُوسَى بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حضرت موسی بن جَعْفَر از پدر و آن حضرت از پدر خویش عَلَيْهِمُ السَّلَام نقل کردند که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ به امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام

فرمودند: «یا علی، اگر با رخداد هول انگیزی برخورداردی یا به سختی‌ای گرفتار شدی، بگو: اللَّهُمَّ انی أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُنَجِّنِی مِنْ هَذَا الْعَمِّ.»

۳ - جزز دیگری از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

زیر صورت مبارک آن حضرت در گاهواره، این نوشته را روی پرینان سفیدی یافتند: أُعِیْذُ مُحَمَّدَ بْنَ آمَنَةَ بِالْوَاحِدِ مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ قَائِمٍ أَوْ قَاعِدٍ أَوْ نَافِثٍ عَلَی الْفَسَادِ جَاهِدٍ [مُجَاهِدٍ] وَ كُلِّ خَلْقٍ مَارِدٍ یَأْخُذُ بِالْمَرَاصِدِ فِی طَرِیقِ الْمَوَارِدِ أَذْبُهُمْ عَنْهُ بِاللَّهِ الْأَعْلَى وَ أَحْوْطُهُ مِنْهُمْ بِالْكَتْفِ الَّذِی لَا یُؤْذِی أَنْ لَا یُضَعِرُّهُ وَ لَا یَطِیْرُهُ فِی مَشْهَدٍ وَ لَا مَنَامٍ وَ لَا مَسِیرٍ وَ لَا مَقَامٍ سَجِیسَ اللَّیَالِی وَ آخِرَ الْأَیَّامِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَبَدَّدَ أَعْدَاءُ اللَّهِ وَ بَقِیَ وَجْهُ اللَّهِ لَا یُعْجِزُ اللَّهُ شَیْءٌ اللَّهُ أَعَزُّ مِنْ كُلِّ شَیْءٍ حَسْبُهُ اللَّهُ وَ كَفَى سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا وَ أُعِیْذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَ نُورِ اللَّهِ وَ بَعِزَّةِ مَا یَحْمِلُ الْعَرْشَ مِنْ جَلَالِ اللَّهِ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِی یُفَرِّقُ بَیْنَ النُّورِ وَ الظُّلْمَةِ وَ اِحْتَجَبَ بِهِ دُونَ خَلْقِهِ - شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ وَ أُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِیزُ الْحَكِیمُ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْمُحِیْطِ بِكُلِّ شَیْءٍ وَ لَا یُحِیْطُ بِهِ شَیْءٌ وَ هُوَ بِكُلِّ شَیْءٍ مُحِیْطٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

۴ - جزز دیگری از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به روایت دیگر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِاسْمِكَ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ السَّامَةِ وَ الهَامَةِ وَ أَعُوذُ بِاسْمِكَ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ عِدَاتِكَ [أَعْدَائِكَ وَ شَرِّ عِبَادِكَ وَ أَعُوذُ بِاسْمِكَ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ مِنْ خَيْرٍ مَا تُعْطِي وَ مَا تُسْأَلُ وَ خَيْرٍ مَا تُخْفِي وَ مَا تُبْذِرُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِاسْمِكَ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ مَا يَجْرِي بِهِ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ إِنَّ رَبِّي اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ أَنْتَ رَبِّي لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَ أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيرٌ وَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَیْءٍ عِلْمًا وَ أَحْصَى كُلَّ شَیْءٍ عَدَدًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ - فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

ب - جزز حضرت خدیجه کبری علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا اللَّهُ يَا حَافِظُ يَا حَفِیْظُ يَا رَقِیْبُ

ج - جززهای حضرت صدیقه طاهره علیها السلام

۱ - جزز حضرت فاطمه علیها السلام (۴۷)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اِسْتَعْنَيْتُ فَأَعِثْنِي وَ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرَفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا وَ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ

۲ - جزز دیگری از بانوی دو عالم حضرت زهرا علیها السلام

شیخ علی بن (محمد بن علی بن علی بن) عبد الصمد - نیایش - ابو الحسن فقیه - ابو البركات علی بن حسین حسینی جوزی - شیخ فقیه ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن موسی بن یابویه قمی - حسن بن محمد بن سعید کوفه - فرات بن ابراهیم - جعفر بن محمد بن بشرویه یقطان - محمد بن ادریس بن سعد انصاری - داوود بن رشید + ولید بن شجاع بن مروان مروان - عاصم (بن ابی

النجد) - عَبْدَ اللَّهِ بْنِ سَلْمَانَ - پدرش (سَلْمَانَ فارسی): ده روز بعد از وفات رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ یک روز از خانه در آمدم. پسر عم پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام را در راه دیدم. فرمود: «سلمان! بعد از رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ به ما کم لطفی کرده‌ای!» گفتم: یا اباالحسن، ای عزیز جان! به چون شمایی کم لطفی نتوان؛ اندوه فراق پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ بر من سنگین بود و از آن رو، دیدار شما ممکن نمی‌شد. فرمود: «سلمان به نزد فاطمه دختر رسول خدا برو، می‌خواهد تو را ببیند و هدیه بهشتی به تو بدهد.» گفتم: فاطمه عَلِيهَا السَّلَام هدیه‌ای بهشتی دریافت کرده است؛ آن هم بعد از وفات پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ؟! فرمود: «آری؛ دیروز.» سَلْمَانَ گوید: به شتاب به خانه‌ی دخت پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ آمدم. دیدم حضرتش نشسته است و عبایی بر سر افکنده (عبا آن قدر کوتاه بود که) اگر می‌خواست بر سر بکشد، پایش بیرون می‌ماند و اگر پا را می‌پوشاند، به سر نمی‌رسید. وقتی مرا دید، پارچه‌ای به سر بست. آن گاه فرمود: «سلمان! بعد از در گذشت پدرم، به من بی‌وفا شدی!» گفتم: عزیز جانم! بی‌وفایی نکرده‌ام. فرمود: «پس چه؟! (۴۸) حال بنشین و به آن چه می‌گویم گوش کن: دیروز همین جا نشسته بودم. در خانه بسته بود. به انقطاع وحی و نیامدن فرشتگان به خانه‌مان می‌اندیشیدم. ناگهان در - بی آن که کسی آن را بگشاید - باز شد. سه زن جوان - که از آنها زیباتر و پاکیزه‌تر و نیکو چهره‌تر و خوش‌بوتر دیده نشده است - در آمدند با شگفتی آمیخته به ترس برخاستم و گفتم: پدرم فدایتان! (۴۹) شما از اهل مدینه‌اید یا مکه؟! گفتند: ای دختر پیامبر! ما نه از مردم مکه‌ایم، نه مدینه و نه هیچ کجای زمین. ما دخترانی از حورالعین بهشتیم. پروردگار عزت ما را نزد شما فرستاده است. مشتاقان شماییم. به آن که به نظر بزرگتر می‌آمد گفتم: نامت چیست؟ گفت: مَقْدُودَةُ. پرسیدم: چرا بدین نام نامیده شده‌ای؟ گفت: من برای مَقْدَادِ بْنِ اسود کندی، یار رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ آفریده شده‌ام. به دومی گفتم: نام تو چیست؟ گفت: ذَرَّةٌ. گفتم: تو چرا ذَرَّةٌ نامیده شده‌ای؟ به چشم من ارجمند (و بزرگ) می‌آیی! گفت: مرا برای أَبُودُرِّ غِفَارِي، یار پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ آفریده‌اند. به سومی گفتم: تو چه نام داری؟ گفت: سَلْمَى. گفتم تو چرا سَلْمَى نامیده شدی؟ گفت: من آفریده برای سَلْمَانَ فارسی یار پدر شماییم.» حضرت فاطمه (عَلِيهَا السَّلَام) افزود: «آن گاه خرماي زرد رنگی مانند نان قندی بزرگ که همراه داشته به من دادند؛ سپیدتر از برف بود و خوش‌بوتر از مشک معطر.» (حضرتش آن را آورد) و فرمود: «سلمان، امشب با این افطار کن و فردا هسته (یا دانه) ی آن را برای من بیاور.» خرما را گرفتم؛ اما به هر جمعی از یاران رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ می‌رسیدم می‌گفتند: سَلْمَانَ! مشک با خود داری؟ می‌گفتم: آری. به هنگام افطار، با آن افطار کردم؛ اما نه هسته‌ای دیدم و نه دانه‌ای. فردا روز نزد دخت پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ رفتم و گفتم: من با (خرمای) مرحمتی شما افطار کردم؛ اما نه هسته‌ای دیدم و نه دانه‌ای! فرمود: «سلمان، (این خرما) نه هسته دارد و نه دانه؛ از درختی است کاشته‌ی خداوند در بهشت. (آن گاه افزود): آیا می‌خواهی دعایی بیاموزم که پدرم رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ، به من آموخت و هر صبح شام می‌خوانم؟» گفتم: آری، بانوی من! فرمود: «اگر می‌خواهی تا زنده‌ای رنجور تب نشوی، همواره آن دعا را بخوان.» گفتم: به من بیاموزیدش. فرمود: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ نُورِ النَّوْرِ بِسْمِ اللَّهِ نُورِ عَلِيٍّ نُورِ اللَّهِ الَّذِي هُوَ مِدْبَرُ الْأُمُورِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَلَقَ النَّوْرَ مِنَ النَّوْرِ الَّذِي خَلَقَ النَّوْرَ مِنَ النَّوْرِ وَ أَنْزَلَ النَّوْرَ عَلَى الطُّورِ فِي كِتَابِ مَسْطُورٍ. فِي رَقٍّ مَنُشُورٍ بِقَدْرِ مَقْدُورٍ عَلَى نَبِيِّ مَحْبُورٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هُوَ بِالْعَزْمِ مَذْكَورٌ وَ بِالْفَخْرِ مَشْهُورٌ وَ عَلَى السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ مَشْكُورٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ سَلْمَانَ می‌گوید: (این کلمات را) فرا گرفتم. به خدا آنها را به بیش از هزار نفر از اهل مکه و مدینه - که تب دار بودند - آموختم؛ همه، به خواست خدا، بهبود یافتند.

د - جزوهای امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام

۱ - جزوی از مولا و پیشوایمان سرور پرهیزکاران حضرت امیر المؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام:

بِنِ أَحْمَدِ بْنِ وَليدٍ - مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنٍ (الصَّفَّار) - أَحْمَدِ بْنِ (أَبِي) عَبْدِ اللَّهِ بَرَقِي - قَاسِمِ بْنِ يَحْيَى بْنِ حَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ - جَدِّش - أَبُو بَصِيرٍ وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ: اِمَامِ صَادِقٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ از پدر و پدران خویش از امیر مؤمنان علیه السَّلَام نقل فرمودند: «پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ این تعویذ را برای امام حَسَن و امام حُسَینِ عَلَيْهِمَا السَّلَام به کار بردند و اصحاب را بدان امر می‌فرمودند: (۶۴) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أُعِيدُ نَفْسِي وَ دِينِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ حَوَائِمِ عَمَلِي وَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي وَ حَوَالِي بِعِزَّةِ اللَّهِ وَ عَظَمَةِ اللَّهِ وَ جَبْرُوتِ اللَّهِ وَ سُلْطَانِ اللَّهِ وَ رَحْمَةِ اللَّهِ وَ رَأْفَةِ اللَّهِ وَ غُفْرَانِ اللَّهِ وَ قُوَّةِ اللَّهِ وَ قُدْرَةِ اللَّهِ وَ بَأْلَاءِ اللَّهِ وَ بَصْنَعِ اللَّهِ وَ بَأْرْكَانِ اللَّهِ وَ بَجْمَعِ اللَّهِ عِزٍّ وَ جَلِّ وَ بِرَسُولِ اللَّهِ ص وَ قُدْرَةِ اللَّهِ عَلَيَّ مَا يَشَاءُ مِنْ شَرِّ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ مَنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَ مَنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَ مَا يَعْجُرُ فِيهَا وَ مَنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ رَبِّي أَخَذَ بِنَاصِيَتِهَا إِنْ رَبِّي عَلَيَّ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَ هُوَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ

۲ - جزوی از امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَكَانِكَ وَ بِمَعَاقِدِ عِزِّكَ وَ سِكَانِ سَمَاوَاتِكَ وَ أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ أَنْ تَشْتَجِبَ لِي فَقَدْ رَهَقَنِي مِنْ أَمْرِ عُسْرِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَجْعَلَ لِي مِنْ عُسْرِي يُسْرًا

۳ - جز دیگری از سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَيْهِ السَّلَام

بِسْمِ اللَّهِ يَا دَائِمٌ يَا دَيْمُومٌ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ يَا كَاشِفَ الْعَمِّ يَا فَارِحَ الْهَمِّ يَا بَاعِثَ الرُّسُلِ يَا صَادِقَ الوَعْدِ اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ لِي عِنْدَكَ رِضْوَانٌ وَ وُدٌّ فَاعْفُ عَنِّي وَ مَنْ اتَّبَعَنِي مِنْ إِخْوَانِي وَ شَيْعَتِي وَ طَيْبٌ مَا فِي صُلْبِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ

و - جزوهای امام زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَام

۱ - جزو کامل امام سجاد حضرت زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلِي بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَام

این جزو برگرفته از کتاب خداست و در هر صبح و شام خوانده می‌شود: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ أَعَزُّ [وَ أَعْلَى وَ أَجَلُّ وَ أَعْظَمُ مِمَّا أَخَافُ وَ أَحْذَرُ أَسْتَجِيرُ بِاللَّهِ عِزَّ جَارِ اللَّهِ وَ جَلَّ ثَنَاءُ اللَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ كَثِيرًا اللَّهُمَّ بِكَ أُعِيدُ نَفْسِي وَ دِينِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ مَنْ يَعْنِينِي أَمْرُهُ اللَّهُمَّ بِكَ أَعُوذُ وَ بِكَ الْوُدُّ وَ بِكَ أَصُولٌ وَ إِيَّاكَ أَعْتَبُ وَ إِيَّاكَ أَسْتَعِينُ وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ وَ أَدْرَأُ بِكَ فِي نَحْرِ أَعْدَائِي وَ أَسْتَعِينُ بِكَ عَلَيْهِمْ وَ أَسْتَكْفِيكَهُمْ فَكْفِينِهِمْ بِمَا شِئْتُ وَ أَنِّي شِئْتُ وَ كَيْفَ شِئْتُ وَ حَيْثُ شِئْتُ بِحَقِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ - قَالَ سَيَسْتَدُّ عَضُدَكَ بِأُحْيِكَ وَ نَجْعِلُ لَكَ سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكَ بِأَيَاتِنَا أَنْتُمْ وَ مَنْ اتَّبَعَكُمْ الْغَالِبُونَ - قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمِعُ وَ أَرَى قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتُ تَقِيًّا اخْسُوا فِيهَا وَ لَا تَكَلِّمُونِ إِنِّي أَخَذْتُ بِسَمْعٍ مِنْ يُطَالِبُنِي بِالسُّوءِ بِسَمْعِ اللَّهِ وَ بَصِيرِهِ وَ قُوَّتِهِ بِقُوَّةِ اللَّهِ وَ حَبْلِهِ الْمَتِينِ وَ سُلْطَانِهِ الْمُبِينِ فَلَيْسَ لَهُمْ عَلَيْنَا سَبِيلٌ وَ لَا سُلْطَانٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ سَتَرَتْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُمْ بَسْتِرِ النَّبُوَّةِ الَّتِي سَتَرَ اللَّهُ الْأَنْبِيَاءَ بِهِ مِنَ الْفِرَاعِنَةِ جَبْرَائِيلُ [جَبْرَائِيلُ عَنْ أَيْمَانِنَا وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِنَا وَ اللَّهُ مُطَّلِعٌ عَلَيْنَا - وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ شَاهَتِ الْوُجُوهُ فَعَلَبُوا هُنَالِكَ وَ انْقَلَبُوا صَاغِرِينَ - صُمَّ بِكُمْ عُمِّي فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - وَ إِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا. وَ جَعَلْنَا عَلَيَّ قُلُوبَهُمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَ إِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَ لَوْ عَلَى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا - قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَ لَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكَ

وَلَا تُخَافَتْ بِهَا وَابْتِغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا. وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكَبْرُهُ تَكْبِيرًا سُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا حَسْبِيَ اللَّهُ مِنْ خَلْقِهِ حَسْبِيَ اللَّهُ الَّذِي يَكْفِي وَ لَا يُكْتَفَى مِنْهُ شَيْءٌ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ - حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ - أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَ سَمِعَهُمْ وَ أَبْصَارِهِمْ وَ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ - أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَ أَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَ خَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَ قَلْبِهِ وَ جَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ - إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَ أَنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَيُّدًا اللَّهُمَّ احْرُسْنَا بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَ اكْتَفْنَا بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَ اعْتَدْنَا بِسُلْطَانِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ وَ ارْحَمْنَا بِقُدْرَتِكَ يَا رَحْمَانُ اللَّهُمَّ لَا تَهْلِكْنَا وَ أَنْتَ حَسْبُنَا يَا بُرِّ يَا رَحْمَانُ وَ حَصِّنْنَا حَسْبِيَ الرَّبُّ مِنَ الْمَرْبُوبِينَ حَسْبِيَ الْخَالِقُ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ حَسْبِيَ مَنْ لَمْ يَزَلْ حَسْبِيَ حَسْبِيَ الَّذِي لَا يَمُنُّ عَلَى الَّذِينَ يَمُنُونَ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ كَثِيرًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ فِي حِمَاكَ الَّذِي لَا يُسْتَبَاحُ وَ ذَمَّتْكَ الَّتِي لَا تُحْفَرُ وَ جَوَارِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِقُدْرَتِكَ وَ عِزَّتِكَ أَنْ تَجْعَلَنِي فِي حِزِّكَ وَ جَوَارِكَ وَ أَمِيكَ وَ عِيادِكَ وَ عِيدَتِكَ وَ عَقْدِكَ وَ حِفْظِكَ وَ أَمَانِكَ وَ مَنَعِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَ عِزِّكَ الَّذِي لَا يُسْتَطَاعُ مِنْ غَضَبِكَ وَ سُوءِ عِقَابِكَ وَ سُوءِ أَحْدَاثِ النَّهَارِ وَ طَوَارِقِ اللَّيْلِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَانُ اللَّهُمَّ يَدُكَ فَوْقَ كُلِّ يَدٍ وَ عِزَّتُكَ أَعَزُّ مِنْ كُلِّ عِزَّةٍ وَ قُوَّتُكَ أَقْوَى مِنْ كُلِّ قُوَّةٍ وَ سُلْطَانُكَ أَجَلُّ وَ أَمْنَعُ مِنْ كُلِّ سُلْطَانٍ أَدْرَأُ بِكَ فِي نُحُورِ أَعْدَائِي وَ أَسْتَعِينُ بِكَ عَلَيْهِمْ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ وَ أَلْجَأُ إِلَيْكَ فِيْمَا أَشْفَقْتُ عَلَيْهِ مِنْهُمْ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَجِزْنِي مِنْهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ - وَقَالَ الْمَلِكُ اتُّونِي بِهِ اسْتَخْلِصِيهِ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ. قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْكُمْ. وَ كَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نَصِيبٌ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَ لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ. وَ لَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَ كَانُوا يَتَّقُونَ - وَ خَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا أَعْيَدْ نَفْسِي وَ دِينِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ جَمِيعَ مَا تَلَحُّقُهُ عِنَايَتِي وَ جَمِيعَ نِعَمِ اللَّهِ عِنْدِي بِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَضَعْتُ لَهُ الرَّقَابُ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَافَتْهُ الصُّدُورُ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي نَفَسَ عَنْ دَاوُدَ كُرْبَتَهُ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي وَجَلَّتْ مِنْهُ النَّفُوسُ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي قَالَهُ بِهٍ لِلنَّارِ - كُونِي بَرْدًا وَ سِلَاحًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ. وَ أَرَادُوا بِهٍ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمْ الْآخِسِرِينَ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي مَلَأَ الْأَرْكَانَ كُلَّهَا وَ بَعِزَمِهِ اللَّهُ الَّتِي لَا تُحْصَى وَ بِقُدْرَةِ اللَّهِ الْمُسْتَطِيلَةِ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ مِنْ شَرِّ مَنْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا وَ مَنْ شَرِّ سُلْطَانِهِمْ وَ سَيَطَوَاتِهِمْ وَ حَوْلِهِمْ وَ قُوَّتِهِمْ وَ عُدْرِهِمْ وَ مَكْرِهِمْ وَ أَعْيَدْ نَفْسِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ ذَوِي عِنَايَتِي وَ جَمِيعَ نِعَمِ اللَّهِ عِنْدِي بِسْمِ اللَّهِ حَوْلِ اللَّهِ وَ شِدَّةِ قُوَّةِ اللَّهِ وَ شِدَّةِ بَطْشِ اللَّهِ وَ شِدَّةِ جَبْرُوتِ اللَّهِ وَ بِمَوَاتِيقِ اللَّهِ وَ طَاعَتِهِ عَلَى الْجَنِّ وَ الْإِنْسِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي يُمَسِّكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ أَنْ تَزُولَا وَ لئنْ زَلْنَا لئنْ أَمْسَكْتَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّه كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي فَلَقَ الْبَحْرَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي أَلَانَ لِداوُدَ الْحَدِيدَ وَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي الْأَرْضُ جَمِيعًا قَبَضَتْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ السَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ مَنْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا وَ مَنْ شَرِّ جَمِيعِ مَنْ خَلَقَهُ وَ مَا أَحَاطَ بِهٍ عِلْمُهُ وَ مَنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ وَ مَنْ شَرِّ حَسَدِ كُلِّ حَاسِدٍ وَ سَبَاعِيهِ كُلِّ سَاعٍ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ شَأْنُهُ اللَّهُمَّ بِكَ أَسْتَعِينُ وَ بِكَ أَسْتَعِيثُ وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ وَ أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ احْفَظْنِي وَ حَاطِنِي مِنْ كُلِّ مَعْصِيَةٍ بِهٍ وَ مَعْصِيَةٍ بِهٍ نَزَلَتْ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَ فِي جَمِيعِ اللَّيَالِي وَ الْأَيَّامِ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بِسْمِ اللَّهِ عَلَى نَفْسِي وَ مَالِي وَ أَهْلِي وَ وُلْدِي بِسْمِ اللَّهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ أَعْطَانِي رَبِّي - بِسْمِ اللَّهِ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْأَرْضِ وَ السَّمَاءِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ لَا فِي السَّمَاءِ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ اللَّهُمَّ رَضِينِي بِمَا قَضَيْتَ وَ عَافِنِي فِي مَا أَمَضَيْتَ حَتَّى لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ وَ لَا تَأْخِيرَ مَا عَجَلْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَضْغَاثِ الْأَحْلَامِ وَ أَنْ يَلْعَبَ بِي الشَّيْطَانُ فِي الْبِقِظَةِ وَ النَّمَامِ بِسْمِ اللَّهِ تَحَصَّنْتُ بِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَ أَحْيِدُرُّ وَ رَمَيْتُ مَنْ يُرِيدُ بِي سُوءًا أَوْ مَكْرُوهًا مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ بِمَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّكُمْ شَرُّكُمْ تَحْتَ أَقْدَامِكُمْ وَ خَيْرِكُمْ بَيْنَ أَعْيُنِكُمْ وَ أَعْيُدْ نَفْسِي وَ مَا أَعْطَانِي رَبِّي وَ مَا مَلَكَتْهُ يَدِي وَ ذَوِي عِنَايَتِي بِرُكْنِ اللَّهِ الْأَشَدِّ وَ كُلِّ أَرْكَانِ رَبِّي شِدَادًا اللَّهُمَّ تَوَسَّلْتُ بِكَ إِلَيْكَ وَ تَحَمَّلْتُ بِكَ عَلَيْكَ فَإِنَّه لَا يُنَالُ مَا عِنْدَكَ إِلَّا بِكَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ

أَنْ تَكْفِينِي شَرَّ مَا أَخَذَرُ وَمَا لَا يَبْلُغُهُ حَذَارِي - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَهُوَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ جَبْرِيْلُ عَنْ يَمِينِي وَمِيكَائِيلُ عَنْ شِمَالِي وَ إِسْرَافِيْلُ أَمَامِي وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ مُخْرِجَ الْوَلَدِ مِنَ الرَّحِمِ وَ رَبَّ الشَّفْعِ وَ الْوَتْرِ سَخِّرْ لِي مَا أُرِيدُ مِنْ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي وَ اكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَ ابْنُ عَبْدِكَ وَ ابْنُ أُمَّتِكَ نَاصِيَتِي بِيَدِكَ مَاضٍ فِي حُكْمِكَ عَيْدَلٌ عَلَيَّ قَضَاؤُكَ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ وَ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِيحَ قَلْبِي وَ نُورَ بَصِيرِي وَ شِفَاءَ صَدْرِي وَ جِلَاءَ حُزْنِي وَ ذَهَابَ هَمِّي وَ قَضَاءَ دِينِي - لا- إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ يَا حَيُّ يَا حَيُّ يَا حَيُّ يَا مُحْيِي الْأَمْوَاتِ وَ الْقَائِمِ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسَّعَتْ كُلَّ شَيْءٍ اسْتَعْنَتْ فَأَعْنِي وَ اجْمَعْ لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ اصْرِفْ عَنِّي شَرَّهُمَا بِمَنْكَ وَ سِعَةِ فَضْلِكَ اللَّهُمَّ إِنَّكَ مَلِيكٌ مُقْتَدِرٌ وَ مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُنْ فَضْلٌ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ فَرِّجْ عَنِّي وَ اكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي إِنَّكَ عَلَى ذَلِكَ قَادِرٌ [قَدِيرٌ] يَا جَوَادُ يَا كَرِيمُ اللَّهُمَّ بِكَ أَسْتَفْتِحُ وَ بِكَ أَسْتُنْجِحُ وَ بِمُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَيْكَ أَتَوَجَّهُ اللَّهُمَّ سَهِّلْ لِي حُزُونَهُ أَمْرِي وَ ذَلِّلْ لِي صِعُوبَتَهُ وَ اعْطِنِي مِنَ الْخَيْرِ أَكْثَرَ مِمَّا أَرْجُو وَ اصْرِفْ عَنِّي مِنَ الشَّرِّ أَكْثَرَ مِمَّا أَخَافُ وَ أَخْذَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَ نِعْمَ النَّصِيرُ

۲ - جزر دیگر آن حضرت که در هر صبح و شام خوانده می‌شود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ صَدَدْتُ أَفْوَاهِ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ الشَّيَاطِينِ وَ السَّحَرَةَ وَ الْأَبَالِسِيَّةَ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ السَّلَاطِينِ وَ مَنْ يُلُوذُ بِهِمْ بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَزِيزِ بِاللَّهِ الْكَبِيرِ الْكَبِيرِ بِسْمِ اللَّهِ الظَّاهِرِ الْبَاطِنِ الْمَكْنُونِ الْمُخْرُونَ الَّذِي أَقَامَ بِهِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ قَالَ اخْسَوْا فِيهَا وَ لَا تُكَلِّمُونِ وَ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَ قَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا وَ خَسَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا وَ جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَ إِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَخَيْدَةً وَ لَوْ أَنَّ عَلَى أَذْبَارِهِمْ نُفُورًا وَ إِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْثُورًا وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سِدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سِدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَ تَكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَ لَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ ۳ - جززی از پیشوای عابدان امام سجاد علیه السلام بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ يَا أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ يَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ يَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ يَا خَالِقَ الْمَخْلُوقِينَ يَا رَازِقَ الْمَرْزُوقِينَ يَا نَاصِرَ الْمُنْصُورِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَعِيثِينَ أَغْنِنِي يَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ يَا صَبِيحَ الْمَكْرُوبِينَ يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ أَنْتَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ الْكَبِيرُ يَا رِذَاؤُكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَ عَلَيَّ عَلِيَّ الْمُتَرْضَى وَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى وَ الْحَسَنَ الْمُجْتَبَى وَ الْحُسَيْنَ الشَّهِيدَ بِكَرْبَلَاءَ وَ عَلَيَّ عَلِيَّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيَّ الْبَاقِرِ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ وَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرِ الْكَاظمِ وَ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيَّ التَّقِيِّ وَ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدِ النَّقِيِّ وَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيَّ الْعَسْكَرِيِّ وَ الْحُجَّةَ الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ بْنَ الْحَسَنِ الْإِمَامِ الْمُنتَظَرِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُمْ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُمْ وَ انصُرْ مَنْ نصيرهم وَ اخذلْ مَنْ خذلهم وَ العنْ مَنْ ظلمهم وَ عجلْ فرج آلِ مُحَمَّدٍ وَ انصُرْ شيعه آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِكَ أَعْدَاءَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ ارزُقْنِي رُؤْيَاهُ قَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي مِنْ أَتْبَاعِهِ وَ أَشْيَاعِهِ وَ الرَّاضِينَ بِفِعْلِهِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ز - جزرهای امام باقر علیه السلام

۱ - جززی از امام محمد باقر علیه السلام

(این جزز) نوشته و روی بازو بسته می‌شود: أَعِيدُ نَفْسِي بِرَبِّي الْأَكْبَرِ مِمَّا يَخْفَى وَيَظْهَرُ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ أَنْثَى وَذَكَرَ وَمِنْ شَرِّ مَا رَأَتْ السَّمْسُ وَالْقَمَرُ شَيْبُوحَ قُدُوسٍ قُدُوسٍ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ أَدْعُوكُمْ أَيُّهَا الْجِنُّ وَالْإِنْسُ إِلَى اللَّطِيفِ الْخَبِيرِ وَأَدْعُوكُمْ أَيُّهَا الْجِنُّ وَالْإِنْسُ إِلَى الَّذِي خَتَمْتُهُ بِخَاتَمِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَخَاتَمِ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَبِخَاتَمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ وَخَاتَمِ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالتَّيَّبِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ - أَحْسُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ أَحْسُوا عَنْ فَلَانِ بْنِ فَلَانٍ كُلَّمَا يَغْدُو وَيَرْوِحُ مِنْ ذِي حَيَّةٍ أَوْ عَقْرَبٍ أَوْ سَاحِرٍ أَوْ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وَسُلْطَانٍ عَنِيدٍ أَخَذَتْ عَنْهُ مَا يُرَى وَمَا لَا يُرَى وَمَا رَأَتْ عَيْنٌ نَائِمٌ أَوْ يَقْظَانٌ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا شَرِيكَ لَهُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ الرَّسُولِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا دَيَّانُ يَا دَيَّانُ يَا أَيُّهَا شَرَاهِيَا آذُونَا اصْبَاوْثَ الِ شِدَايَ اسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ أَنْ تَدْفَعَ عَنِّي صَاحِبَ هَذَا الْكِتَابِ جَمِيعِ الْبَلَايَا وَتَقْضِيَ حَوَائِجَهُ إِنَّكَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّوَاتُ اللَّهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ اللَّهُمَّ كَهْكَهَيْجِ بَعْسَطِ مَهْجَمَا مَسْلَعٍ وَرُورِهِ مَهْفَتَمٍ وَبِعَوْنِكَ إِلَّا مَا أَخَذْتَ لِلسَّانِ جَمِيعِ بَنِي آدَمَ وَبَنَاتِ حَوَاءَ عَلَى فَلَانِ بْنِ فَلَانٍ إِلَّا بِالْخَيْرِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

۲ - جزز دیگری از امام باقر علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا دَانَ غَيْرِ مُتَوَانٍ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اجْعَلْ لِشَيْعَتِي مِنَ النَّارِ وَقَاءَ لَهُمْ وَعَنْدَكَ رِضًا وَاعْفِرْ ذُنُوبَهُمْ وَيَسِّرْ أُمُورَهُمْ وَأَقْضِ دُيُونَهُمْ وَاسْتُرْ عَوْرَاتِهِمْ وَهَبْ لَهُمُ الْكِبَائِرَ الَّتِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ يَا مَنْ لَا يَخَافُ الضَّمِيمَ وَلَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ اجْعَلْ لِي مِنْ كُلِّ غَمٍّ فَرَجًا وَمَخْرَجًا

ح - جززهای امام صادق علیه السلام

۱ - جززی از امام جعفر صادق علیه السلام

علی بن (محمد بن علی بن علی بن) عبید الصمد - عموی پدرش، ابو جعفر محمد بن علی بن عبید الصمد - ابو عبید الله جعفر بن محمد بن احمد بن عباس دوریستی - پدرش - ابو جعفر محمد بن علی ابن حسین بن موسی بن بابویه فقیه قمی (و نیز، همو) پدر بزرگش (علی بن علی بن عبید الصمد) - پدرش، فقیه ابو الحسن علی بن الصمد - ابو جعفر محمد بن ابراهیم (ابن؟) نبال (۸۲) کاشانی ساکن مشهد - شیخ ابو جعفر (بن بابویه، صدوق) - پدرش - استادانش - محمد بن عبید الله اسکندری: من از ندیمان و نزدیکان و راز داران منصور (دوانیقی) بودم. یک روز بر او وارد شدم. دیدم غمگین است. گفتم: چرا پیشوای مومنان در اندیشه است؟ گفت: محمد، صد تن یا بیشتر از اولاد فاطمه نابود شده‌اند؛ اما مهتر و پیشوای ایشان هنوز هست! گفتم: او کیست، یا امیر المؤمنین؟! گفت: جعفر بن محمد، بزرگ و سرکرده‌ی رافضیان! گفتم: یا امیر المؤمنین، او مردی است که با سرگرم شدن به عبادت، از خلافت و حکومت جویی باز مانده است. گفت: می‌دانم تو به او و به امامتش عقیده داری؛ اما قدرت پدر و مادر نمی‌شناسد! (۸۳) من با خود عهد بسته‌ام که امروز را به شب نرسانم تا آن که از او آسوده شوم. آن گاه شمشیر زنی خواست و بدو گفت: من ابو عبید الله را احضار می‌کنم و با او گرم سخن می‌شوم. هر گاه کلاهم را از سر برداشتم، علامت آن است که باید او را گردن بزنی. آن گاه به احضار امام صادق علیه السلام فرمان داد. همان ساعت فرمان اجرا شد. من خود را به صحن کاخ رساندم. دیدم لب‌های حضرتش به حرکت است؛ اما ندانستم چه خواند؛ تنها دیدم که کاخ مانند کشتی به لرزه آمده است و دیدم ابو جعفر منصور، چونان بنده‌ای در برابر مولایش، در کنار آن حضرت راه می‌رود؛ پا برهنه و سر برهنه؛ گاهی زرد می‌شود و گاه سرخ. او امام علیه السلام را به جای خویش روی تخت نشاند و مانند برده‌ای در برابر حضرتش زانو زد. آن گاه پرسید: فرزند پیامبر! چه شد

که در این وقت روز تشریف آوردید؟ فرمود: «دعوتم کردی؛ آمدم.» گفت: من شما را نخواندم؛ خطا از پیک بود. سپس گفت: خواسته‌ی خویش بفرمایید؛ ای زاده‌ی رسول خدا. فرمود: «می‌خواهم که (از این پس) مرا بی‌ضرورت نخوانی.» گفت: چنین خواهد بود. امام عَلِيهِ السَّلَام مراجعت فرمود. مَنْصُور خوابید و تا نیمه شب بیدار نشد. وقتی برخاست، من بالای سرش نشسته بودم. گفت: مُحَمَّد، نرو تا نماز را قضا کنم و چیزی به تو بگویم. گفتم: به چشم، ای امیر مؤمنان، وقتی نمازش را قضا کرد، گفتم: بدان وقتی من مولایت، أَبُو عَبْدِ اللَّهِ، را آوردم و آن نیت بد را در مورد او تصمیم گرفتم، دیدم ماری سخت بزرگ، دم خویش گرد همه‌ی کاخ و سرایم گرفته است و لب بالا را بر بالاترین و لب پایین را به زیر پایین‌ترین نقطه‌ی آن قرار داده است و به زبان رسا و آشکار و گویا می‌گوید: مَنْصُور! خداوند مرا اینجا فرستاده و فرمان داده است که اگر مویی از سر بنده‌ی شایسته‌ی راستین او کاسته شود، تو و همه‌ی کاخ را فرو بلعم! عقل از سرم پرید و اندامم به لرزه افتاد و دندان‌هایم به هم خورد. گفتم: شگفت نیست؛ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلِيهِ السَّلَام وارث علم پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ است و پدرش امیر مؤمنان عَلِيهِ السَّلَام نام‌ها و دعا‌هایی دارد که اگر بر شب تیره بخواند، روشن می‌شود و اگر بر روز روشن، تاریک. مُحَمَّد بنِ عَبْدِ اللَّهِ گوید: بعد از رفتن آن حضرت، از مَنْصُور اجازه گرفتم تا به زیارت امام صادق عَلِيهِ السَّلَام بروم. بی‌آن که مخالفتی کند، رخصت داد. بر امام عَلِيهِ السَّلَام وارد شدم و چنین عرضه داشتم: مولایم، به حق جدتان رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دعایی را که آن روز به هنگام وارد شدن نزد مَنْصُور، خواندید به من بیاموزید. فرمود: «باشد.» آن گاه حضرتش آن را بر من خواند (و من نوشتم). پس از آن فرمود: «این جزو مهم و دعای پرارزشی است. هر که صبحگاهان آن را بخواند، تا شامگاه در پناه خدا خواهد بود و هر کس شب هنگام بخواندش، تا صبح در امان خداوند است. این دعا را پدرم و شکافنده‌ی دانش گذشتگان و آیندگان، از پدرش، سرور پرستشگران و آن حضرت از پدرش، سرور شهیدان و آن حضرت از برادرش، سرور گزیدگان و آن حضرت از پدرش، سرور جانشینان و آن حضرت از رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نقل فرمودند؛ به نقل از کتاب بلند پایه‌ی خداوند که باطل را از پس و پیش آن راه نیست و فرو فرستاده‌ای است از استواری ستوده. دعا این است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانِي لِلْإِسْلَامِ وَأَكْرَمَنِي بِالْإِيمَانِ وَعَزَّفَنِي الْحَقَّ الَّذِي عَنْهُ يُؤْفَكُونَ وَ النَّبَأَ الْعَظِيمَ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوُنَهَا وَ أَنْشَأَ جَنَّاتِ الْمَأْوَىٰ بِلَا أَمَدٍ تَلْقَوْنَهَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ السَّابِقِ النَّعْمَةِ الدَّافِعِ النَّعْمَةِ الْوَاسِعِ الرَّحْمَةِ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ ذُو السُّلْطَانِ الْمَنِيعِ وَ الْإِنْشَاءِ الْبَدِيعِ وَ الشَّانِ الرَّفِيعِ وَ الْحِسَابِ السَّرِيعِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ نَبِيِّكَ وَ أَمِينِكَ وَ شَهِيدِكَ النَّبِيِّ النَّبِيِّ النَّذِيرِ السَّرَاحِ الْمُنِيرِ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ مَا شَاءَ اللَّهُ تَقَرُّبًا إِلَى اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ تَوَجُّهًا إِلَى اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ تَلَطُّفًا بِاللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ مَا يَكُنْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَصْرِفُ الشُّوءَ إِلَّا اللَّهُ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَسُوقُ الْخَيْرَ إِلَّا اللَّهُ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ أَعِيذُ نَفْسِي وَ شَعْرِي وَ بَشْرِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ ذُرِّيَّتِي وَ دِينِي وَ دُنْيَايَ وَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي وَ مَا أَعْلَقْتُ عَلَيْهِ أَبْوَابِي وَ أَحَاطَتْ بِهِ حُدُرَانِي وَ مَا أَتَقَلَّبُ فِيهِ مِنْ نِعْمَةٍ وَ إِحْسَانِهِ وَ جَمِيعِ إِخْوَانِهِ وَ أَقْرَبَائِي وَ قَرَابَاتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِأَسْمَائِهِ التَّامَّةِ الْعَامَّةِ الْكَامِلَةِ الشَّافِيَةِ الْفَاضِلَةِ الْمُبَارَكَةِ الْمُنِيفَةِ الْمُتَعَالِيَةِ الزَّائِكَةِ الشَّرِيفَةِ الْكَرِيمَةِ الطَّاهِرَةِ الْعَظِيمَةِ الْمَحْزُونَةِ الْمَكْنُونَةِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهَا بَرٌّ وَ لَا فَاجِرٌ وَ بِأَمِّ الْكِتَابِ وَ فَاتِحَتِهِ وَ خَاتَمَتِهِ وَ مَا بَيْنَهُمَا مِنْ سُورَةٍ شَرِيفَةٍ وَ آيَةٍ مُحْكَمَةٍ وَ شِفَاءٍ وَ رَحْمَةٍ وَ عُوذَةٍ وَ بَرَكَةٍ وَ بِالْتَوَرَاةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزُّبُورِ وَ الْقُرْآنِ وَ بِصِيْحَةِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَىٰ وَ بِكُلِّ كِتَابٍ أَنْزَلَهُ اللَّهُ وَ بِكُلِّ رَسُولٍ أَرْسَلَهُ اللَّهُ وَ بِكُلِّ حُجَّةٍ أَقَامَهَا اللَّهُ وَ بِكُلِّ بُرْهَانٍ أَظْهَرَهُ اللَّهُ وَ بِكُلِّ آيَةٍ آتَاهُ اللَّهُ وَ عَزَّهُ اللَّهُ وَ عَظَّمَهُ اللَّهُ وَ قُدْرَةِ اللَّهِ وَ سُلْطَانِ اللَّهِ وَ جَمَالِ اللَّهِ وَ مَنَعِ اللَّهِ وَ مَنْ اللَّهِ وَ عَفْوِ اللَّهِ وَ حِلْمِ اللَّهِ وَ حِكْمَتِهِ اللَّهُ وَ غُفْرَانِ اللَّهِ وَ مَلَائِكَةِ اللَّهِ وَ كُتُبِ اللَّهِ وَ رُسُلِ اللَّهِ وَ أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ مِنْ غَضَبِ اللَّهِ وَ سَخَطِ اللَّهِ وَ نَكَالِ اللَّهِ وَ عِقَابِ اللَّهِ وَ أَخَذِ اللَّهِ وَ بَطْشِهِ وَ اجْتِنَاحِهِ وَ اجْتِنَانِهِ وَ اصْطِلَامِهِ وَ تَدْمِيرِهِ وَ سَطْوَاتِهِ وَ نَقْمَتِهِ وَ جَمِيعِ مَثَلَاتِهِ وَ مِنْ إِعْرَاضِهِ وَ صُدُودِهِ وَ تَنْكِيلِهِ وَ تَوَكِيلِهِ وَ خِدْلَانِهِ وَ دَمْدَمَتِهِ وَ تَحْلِيَّتِهِ وَ مِنَ الْكُفْرِ وَ النَّفَاقِ وَ الشُّكِّ وَ الشَّرِكِ وَ الْخَيْرَةِ فِي دِينِ اللَّهِ وَ مِنْ شَرِّ يَوْمِ النُّشُورِ وَ الْحَشْرِ وَ الْمُوقِفِ وَ الْحِسَابِ وَ مِنْ شَرِّ كِتَابٍ قَدْ سَبَقَ وَ مِنْ زَوَالِ النَّعْمَةِ وَ تَحْوِيلِ الْعَافِيَةِ وَ حُلُولِ النَّعْمَةِ وَ مُوجِبَاتِ الْهَلَكَةِ وَ مِنْ مَوَاقِفِ الْخِزْيِ

وَ النَّفْصِيحَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ هَوَى مُرِدٍ وَ قَرِينٍ مُلِهِ وَ صَاحِبِ مُسْهِ وَ جَارِ مُوَذٍ وَ غَنَى مُطْعٍ وَ فَقْرٍ مُنْسٍ وَ قَلْبٍ لَا يَحْشَعُ وَ صَيْلَمَاءٍ لَا تُرْفَعُ وَ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ وَ عَيْنٍ لَا تَدْمَعُ وَ نَفْسٍ لَا تَفْنَعُ وَ بَطْنٍ لَا يَشْبَعُ وَ عَمَلٍ لَا يَنْفَعُ وَ اسْتِغَاثَةٍ لَا تُجَابُ وَ عَقْلَةٍ وَ تَفْرِيطٍ يُوجِبَانِ الْحُسْرَةَ وَ النَّدَامَةَ وَ مِنَ الرَّيَاءِ وَ السُّمْعَةِ وَ الشُّكِّ وَ الْعَمَى فِي دِينِ اللَّهِ وَ مِنَ نَصَبٍ وَ اجْتِهَادٍ يُوجِبَانِ الْعَذَابَ وَ مِنَ مُرْدٍ إِلَى النَّارِ وَ مِنَ ضَلَعِ الدِّينِ وَ غَلْبَةِ الرَّجَالِ وَ سُوءِ الْمُنْظَرِ فِي الدِّينِ وَ النَّفْسِ وَ الْأَهْلِ وَ الْمَالِ وَ الْوَالِدِ وَ الْإِخْوَانِ وَ عِنْدَ مُعَايَنَةِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنَ الْغُرْقِ وَ الْحَرَقِ وَ الشَّرْقِ وَ السَّرْقِ وَ الْهَيْدَمِ وَ الْخَسِيفِ وَ الْمَسِيخِ وَ الْحِجَارَةِ وَ الصَّيْحَةِ وَ الزَّلْمَلِزِلِ وَ الْفَتَنِ وَ الْعَيْنِ وَ الصَّوَاعِقِ وَ الْبُرْدِ وَ الْقَوْدِ وَ الْقَرْدِ وَ الْجُنُونِ وَ الْحِذَامِ وَ الْبَرَصِ وَ أَكْلِ السَّبْعِ وَ مَيْتَةِ السَّوءِ وَ جَمِيعِ أَنْوَاعِ الْبَلَايَا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ السَّامَةِ وَ الْهَامَةِ وَ اللَّامَةِ وَ الْخَاصَةِ وَ الْعَامَةِ وَ الْحَامَةِ وَ مِنْ شَرِّ أَحْدَاثِ النَّهَارِ وَ مِنْ شَرِّ طَوَارِقِ اللَّيْلِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحِيمَانُ وَ مِنْ دَرَكِ الشَّقَاءِ وَ سُوءِ الْقَضَاءِ وَ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَ شِمَاتِهِ الْأَعْيَادِ وَ تَتَابِعِ الْعَنَاءِ وَ الْفَقْرِ إِلَى الْأَكْفَاءِ وَ سُوءِ الْمَمَاتِ وَ الْمَحْيَا وَ سُوءِ الْمُنْقَلَبِ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ إِبْلِيسَ وَ جُنُودِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ أَتْبَاعِهِ أَشْيَاعِهِ وَ مِنْ شَرِّ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَ مِنْ شَرِّ السُّلْطَانِ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ وَ مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَ أَخْذَرُ وَ مِنْ شَرِّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَ الْعَجَمِ وَ مِنْ شَرِّ فَسَقَةِ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ مِنْ شَرِّ مَا فِي الثُّورِ وَ الظُّلْمِ وَ مِنْ شَرِّ مَا هَجَمَ أَوْ دَهَمَ أَوْ أَلَمَ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ سَقَمٍ وَ هَمٍّ وَ غَمٍّ وَ آفَةٍ وَ نَدَمٍ وَ مِنْ شَرِّ مَا فِي اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ الْبَرِّ وَ الْبِحَارِ وَ مِنْ شَرِّ الْفَسَاقِ وَ الدُّعَارِ وَ الْفَجَارِ وَ الْكُفَّارِ وَ الْحُسَادِ وَ الشُّحَارِ وَ الْجَبَابِرَةِ وَ الْأَشْرَارِ وَ مِنْ شَرِّ مَا نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ وَ مَا يَخْرُجُ فِيهَا وَ مِنْ شَرِّ مَا يَلْبِغُ فِي الْأَرْضِ وَ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ رَبِّي أَخِذْ بِنَاصِيئِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ مِنْهُ الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَ الْأَنْبِيَاءُ الْمُرْسَلُونَ وَ الشُّهَدَاءُ وَ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ وَ فَاطِمَةٌ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ وَ الْأَئِمَّةُ الْمُهَيَّدِيُّونَ وَ الْأَوْصِيَاءُ وَ الْحَجِيجُ الْمُطَهَّرُونَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحِمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ وَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُعْطِيَنِي مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلُوكَهُ وَ أَنْ تُعِيدَنِي مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذُوا بِكَ مِنْهُ وَ أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَ آجِلِهِ مَا عَلِمْتُ وَ مَا لَمْ أَعْلَمْ مِنْهُ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَ آجِلِهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَ مَا لَمْ أَعْلَمْ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ. وَ أَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ اللَّهْمُ مَنْ أَرَادَنِي فِي يَوْمِي هَذَا وَ فِيمَا بَعْدَهُ مِنَ الْأَيَّامِ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ كُلِّهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ قَرِيبٍ أَوْ بَعِيدٍ ضَعِيفٍ أَوْ شَدِيدٍ بَشَرٌ أَوْ مَكْرُوهٌ أَوْ مَسَاءَةٌ بِيَدٍ أَوْ بِلِسَانٍ أَوْ بِقَلْبٍ فَأَخْرِجْ صَدْرَهُ وَ أَلْجِمْ فَاهُ وَ أَفْحِمْ لِسَانَهُ وَ اسْدُدْ سَمْعَهُ وَ أَفْمَحْ بَصَرَهُ وَ ارْزُقْ قَلْبَهُ وَ اشْغَلْهُ بِنَفْسِهِ وَ أَمْتَهُ بِغَيْظِهِ وَ اكْفِنَاهُ بِمَا شِئْتَ وَ كَيْفَ شِئْتَ وَ أَنَّى شِئْتَ بِحَوْلِكَ وَ قُوَّتِكَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ اكْفِنِي شَرَّ مَنْ نَصَبَ لِي حَدَّةً وَ اكْفِنِي مَكْرَ الْمَكْرَةِ وَ اعْنِي عَلَيَّ ذَلِكَ بِالسَّكِينَةِ وَ الْوَقَارِ وَ الْبَشِيئَةِ دِرْعَكَ الْحَصِيئَةَ وَ أَحْيِنِي مَا أَحْيَيْتَنِي فِي سِتْرِكَ الْوَاقِي وَ أَصْلِحْ حَالِي كُلَّهُ أَصْبَحْتُ فِي جَوَارِ اللَّهِ مُمْتَنِعًا وَ بَعْرَةَ اللَّهِ الَّتِي لَا تُرَامُ مُحْتَجِبًا وَ بِسُلْطَانِ اللَّهِ الْمَنِيعِ مُعْتَصِمًا مُتَمَسِّكًا وَ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى كُلِّهَا عَائِدًا أَصْبَحْتُ فِي حِمَى اللَّهِ الَّذِي لَا يُسْتَبَاحُ وَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ الَّتِي لَا تُخْفَرُ وَ فِي حَبْلِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُجْذَمُ وَ فِي جَوَارِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُسْتَضَامُ وَ فِي مَنَعِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُدْرَكُ وَ فِي سِتْرِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُهْتَكُ وَ فِي عَوْنِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُخْذَلُ اللَّهُمَّ اعْطِفْ عَلَيْنَا قُلُوبَ عِبَادِكَ وَ إِمَائِكَ وَ أَوْلِيَائِكَ بِرَأْفَةٍ مِنْكَ وَ رَحْمَةٍ إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ كَفَى سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ مُنْتَهَى وَ لَمَّا دُونَ اللَّهِ مَلْجَأٌ مَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ نَجَى كَتَبَ اللَّهُ لَهَاغْلِبَنَّ أَنَا وَ رُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ - فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَ هُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَ مَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْهِ أُنِيبُ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ وَ أُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَ أَنَا عَلَى ذَلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ تَحَصَّنْتُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَ اسْتَعَصِمْتُ بِالْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَ رَمَيْتُ كُلَّ عَدُوٍّ لَنَا بِمَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ

۲ - جزر دیگری از حضرت صادق علیه السلام به روایت دیگر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا خَالِقَ الْخَلْقِ يَا بَاسِطَ الرِّزْقِ يَا فَالِقَ الْحَبِّ يَا بَارِيَّ النَّسَمِ وَ مُحْيِيَ الْمَوْتَى وَ مُمِيتَ الْأَحْيَاءِ وَ دَائِمَ الثَّبَاتِ وَ مُخْرِجَ الثَّبَاتِ أَفْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَ لَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ وَ أَنْتَ أَهْلُ التَّقْوَى وَ أَهْلُ الْمَغْفَرَةِ.

إِلَى قُوَّتِكَ مُسْتَجِيرًا بِحُكْمِكَ مِنْ ذِي التَّعَزُّزِ عَلَيَّ وَالْقُوَّةَ عَلَيَّ ضَعِيفِي فَإِنِّي فِي جِوَارِكَ فَلَمَّا ضَعِيفٌ عَلَى حِوَارِكَ رَبِّ فَافْهَرْ عَنِّي قَاهِرِي وَ
أَوْهِنْ عَنِّي مُسْتَوْهِنِي بِعِزَّتِكَ وَأَقْبِضْ عَنِّي ضَائِمِي بِقِسْطِكَ وَخُذْ لِي مِمَّنْ ظَلَمَنِي بِعَدْلِكَ رَبِّ فَأَعِزَّنِي بِعِزِّكَ فَكَيْفَ إِذْكَ أَفْتِنَع
عَاتِدُكَ وَأَدْخِلْنِي فِي جِوَارِكَ عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ تَنَازُوكَ وَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ وَأَسْئَلُكَ عَلَيَّ سِتْرَكَ فَمَنْ تَشْتَرُهُ فَهُوَ الْأَمِينُ الْمُحْتَصِنُ الَّذِي لَا
يُرَاحُ رَبُّ وَاضْمَمْنِي فِي ذَلِكَ إِلَى كَنَفِكَ فَمَنْ تَكْتُمُهُ فَهُوَ الْأَمِينُ الْمُحْفُوظُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ وَ لَا حِيلَةَ إِلَّا بِاللَّهِ - الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً
وَ لَا وَلَدًا وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الدُّنْيَا وَ كَبْرَهُ تَكْبِيرًا مَنْ يَكُنْ ذَا حِيلَةٍ فِي نَفْسِهِ أَوْ حَوْلٍ بِتَقْلِبِهِ أَوْ قُوَّةَ فِي
أَمْرِهِ بِشَيْءٍ سِوَى اللَّهِ فَإِنَّ حَوْلِي وَ قُوَّتِي وَ كُلَّ حِيلَتِي بِاللَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ وَ كُلُّ
ذِي مُلْكٍ فَمَمْلُوكٌ لِلَّهِ وَ كُلُّ قُوِّي ضَعِيفٌ عِنْدَ قُوَّةِ اللَّهِ وَ كُلُّ ذِي عِزٍّ فَعَالِيهِ اللَّهُ وَ كُلُّ شَيْءٍ فِي قَبْضَةِ اللَّهِ - ذَلَّ كُلُّ عَزِيزٍ لِبَطْشِ اللَّهِ
صَغُرَ كُلُّ عَظِيمٍ عِنْدَ عَظَمَةِ اللَّهِ خَضَعَ كُلُّ جَبَّارٍ عِنْدَ سُلْطَانِ اللَّهِ وَ اسْتَظْهَرْتُ وَ اسْتَظْهَرْتُ عَلَى كُلِّ عَدُوٍّ لِي بِتَوَلَّى اللَّهِ دَرَأْتُ فِي نَحْرِ كُلِّ
عَادٍ عَلَيَّ بِاللَّهِ ضَرَبْتُ بِأَذْنِ اللَّهِ بَيْنِي وَ بَيْنَ كُلِّ مُتْرَفٍ ذِي سُورَةٍ وَ جَبَّارٍ ذِي نُحُورٍ وَ مُتَسَلِّطٍ ذِي قُدْرَةٍ وَ وَال ذِي إِمْرَةٍ وَ مُسْتَعِدِّ ذِي أَبْهَةِ
وَ عَيْنِدِ ذِي ضَعْفٍ وَ عَدُوٍّ ذِي غِيْلَةٍ وَ حَاسِدٍ ذِي قُوَّةٍ وَ مَاكِرٍ ذِي مَكِيدَةٍ وَ كُلُّ مُعِينٍ أَوْ مُعَانٍ عَلَيَّ بِمَقَالِهِ مُعَوَّبٌ أَوْ سَعَايِهِ مُسَلِّبٌ أَوْ حِيلَةٍ
مُؤَدِّيَةٌ أَوْ غَائِلَةٌ مُرْدِيَةٌ أَوْ كُلُّ طَاغٍ ذِي كِبْرِيَاءٍ أَوْ مُعْجَبٍ ذِي خِيْلَاءٍ عَلَى كُلِّ سَبَبٍ وَ بِكُلِّ مَذْهَبٍ فَأَخَذْتُ لِنَفْسِي وَ مَالِي حِجَابًا دُونَهُمْ
بِمَا أَنْزَلْتَ مِنْ كِتَابِكَ وَ أَحْكَمْتَ مِنْ وَحْيِكَ الَّذِي لَا يُؤْتَى مِنْ سُورَةٍ بِمِثْلِهِ وَ هُوَ الْحَكْمُ الْعَدْلُ وَ الْكِتَابُ الَّذِي لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَ لَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْ حَمْدِي لَكَ وَ ثَنَائِي عَلَيْكَ فِي الْعَافِيَةِ وَ الْبَلَاءِ وَ
الشِّدَّةِ وَ الرَّخَاءِ دَائِمًا لِمَا يَنْقِضِي وَ لِمَا يَبِيدُ تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ اللَّهُمَّ بِكَ أَعُوذُ وَ بِكَ أَصُولُ وَ إِيَّاكَ أَعْتِيدُ وَ إِيَّاكَ
أَسْتَعِينُ وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ وَ أَدْرَأُ بِكَ فِي نَحْرِ أَعْدَائِي وَ أَسْتَعِينُ بِكَ عَلَيْهِمْ وَ أَسْتَكْفِيكَهُمْ فَكْفَيْهِمْ بِمَا شِئْتُ وَ كَيْفَ شِئْتُ وَ مِمَّا شِئْتُ
بِحَوْلِكَ وَ قُوَّتِكَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ - قَالَ سَيَسْئِدُ عَضْدَكَ بِأَخِيكَ وَ نَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا
فَلَا يَصْلُحُونَ إِلَيْكُمَا بَأَيَّتِنَا أَنْتُمَا وَ مَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمِعُ وَ أَرَى قَالَ اخْسُوا فِيهَا وَ لَا تُكَلِّمُونِ أَخَذْتُ بِسَمْعٍ مَنْ
يُطَالِبُنِي بِالشُّوْرِ بِسَمْعِ اللَّهِ وَ بَصِيرَةٍ وَ قُوَّتِهِ بِقُوَّةِ اللَّهِ وَ حَيْلِهِ مِنَ الْمُتَيْنِ وَ سُلْطَانِهِ مِنَ الْمِينِ فَلَيْسَ لَهُمْ عَلَيْنَا سُلْطَانٌ وَ لَا سَبِيلٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَ جَعَلْنَا
مَنْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَ مَنْ خَلْفَهُمْ سَدًّا فَاعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ اللَّهُمَّ يَدُكَ فَوْقَ كُلِّ ذِي يَدٍ وَ قُوَّتُكَ أَعَزُّ مِنْ كُلِّ قُوَّةٍ وَ سُلْطَانُكَ
أَجَلُّ مِنْ كُلِّ سُلْطَانٍ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ كُنْ عِنْدَ ظَنِّي فِي مَا لَمْ أَجِدْ فِيهِ مَفْزَعًا غَيْرَكَ وَ لَا مَلْجَأً سِوَاكَ فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ
عِدْلَكَ أَوْسَعُ مِنْ جُورِ الْجَبَّارِينَ وَ أَنَّ إِنْصَافَكَ مِنْ وَرَاءِ ظُلْمِ الظَّالِمِينَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَجْمَعِينَ وَ أَجْزِي مِنْهُمْ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ أَعِيدْ نَفْسِي وَ دِينِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ مَنْ يَلْحَقُهُ عِنَايَتِي وَ جَمِيعَ نِعَمِ اللَّهِ عِنْدِي بِبِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَضَعْتُ لَهُ الرُّقَابُ وَ
بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَافَتْهُ الصُّدُورُ وَ وَجَلَّتْ مِنْهُ النُّفُوسُ وَ بِالْأَسْمِ الَّذِي نَفَسَ عَنْ دَاوُدَ كَرْبَتَهُ وَ بِالْأَسْمِ الَّذِي قَالَ لِلنَّارِ كُونِي بَرْدًا وَ سَلَامًا
عَلَى إِبْرَاهِيمَ. وَ أَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ وَ بَعِزِيْمَةَ اللَّهِ الَّتِي لَا تُحْصَى وَ بِقُدْرَةِ اللَّهِ الْمُسْتَطِيلَةِ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ مِنْ شَرِّ فُلَانٍ وَ
مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَهُ الرَّحْمَنُ وَ مِنْ شَرِّ كَيْدِهِمْ [مَكْرِهِمْ وَ حَوْلِهِمْ وَ قُوَّتِهِمْ وَ حِيلَتِهِمْ] إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ بِكَ أَسْتَعِينُ وَ بِكَ
أَسْتَعِيْثُ وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ وَ أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ خَلِّصْنِي مِنْ كُلِّ مُصِيبَةٍ نَزَلَتْ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ
فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَ فِي جَمِيعِ الْأَيَّامِ وَ اللَّيَالِي مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ اجْعَلْ لِي سَهْمًا فِي كُلِّ حَسَنَةٍ نَزَلَتْ فِي
هَذَا الْيَوْمِ وَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَ فِي جَمِيعِ اللَّيَالِي وَ الْأَيَّامِ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ بِكَ أَسْتَعِيْثُ وَ بِكَ
أَسْتَنْجِحُ وَ بِمُحَمَّدٍ صِ إِلَيْكَ أَتَوَجَّهُ وَ بِكِتَابِكَ أَتَوَسَّلُ أَنْ تَلْطَفَ لِي بِلُطْفِكَ الْخَفِيِّ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ جَبْرِيْلُ عَنْ يَمِينِي وَ
مِيكَائِيلُ عَنْ شِمَالِي [يَسَارِي] وَ إِسْرَافِيْلُ أَمَامِي وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ خَلْفِي وَ بَيْنَ يَدَيَّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي
كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ سَلَّمَ كَثِيرًا

أَسْتَقْبِلُ اللَّهَ وَأَسْتَقْبِلُ اللَّهَ وَأَسْتَعْفِرُ اللَّهَ وَأَسْتَتِغِيثُ اللَّهَ وَصَلَّى اللَّهَ عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ وَآلِهِ وَعَلَى أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَعَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ وَعَلَى الصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ - إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. أَلَا تَعْلَمُونَ عَلَيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ - كَتَبَ اللَّهُ لِبَعْضِنَا أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ - لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئاً إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ - وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَاناً نَصِيراً - إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاللَّهُ يَعِصَمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ - كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَاراً لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَاداً - يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ. وَارْتَدُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ - وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَضِيطَةً فَادْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ - لَهُ مَعْقِبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ - رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَاناً نَصِيراً - وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا - وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا - سَيَجْعَلُ اللَّهُمُ الرَّحْمَنُ وَدًّا - وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَى عَيْنِي إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى مَن يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَى أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا - لَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ - لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى لَا تَخَافُ دَرْكًا وَلَا تَخْشَى لَا تَخَفْ نَجْوَتِ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ - لَا تَخَفْ ... إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلِكَ - لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمِعْ وَأَرَى وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا - وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بِالِغِيِّ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَاهُمْ نَصْرَهُ وَسُرُورًا - وَيُنْقَلِبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا - وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ - يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ - رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ - الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ. فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ إِلَى دِيَارِهِمْ لِيُحْكَمَ فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ وَفَضَّلَ لَهُمْ يَمْسَسُهُمْ سُوءًا وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ - أَوْ مَنْ كَانَ مِنِّي فَأَخِيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ - هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِنُصْرِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَاللَّفَّ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ - سَيَسْأَلُ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنْتُمْ وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ - عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ - إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبُّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ - فَسْتَدْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفُوضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ - لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ الْم ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ - اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا - فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ - فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا. وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِرْتُ رَبُّكَ فِي الْقُرْآنِ وَخِيدَهُ وَلَوْ عَلَى أذْبَارِهِمْ نُفُورًا - أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصِيرِهِ غِشَاوَةً - وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سِدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سِدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ - إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ - وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا - فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ - لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ. هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا - رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَ

كَبْرُهُ تَكْبِيرًا - وَ مَا لَنَا اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَ قَدْ هِدَانَا سُبُلَنَا وَ لَنْصَبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا وَ عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ - اِنَّمَا اَمْرُهُ اِذَا اَرَادَ شَيْئًا اَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ. فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ - اللّٰهُمَّ مِنْ اَرَادَنِي وَ بِاَهْلِي وَ اَوْلَادِي وَ اَهْلِ عِنَايَتِي سَرًّا اَوْ بَاسًا اَوْ ضَرًّا فَاقْمَعْ رَاسَهُ وَ اعْقِدْ لِسَانَهُ وَ اَلْجَمِّ فَاهُ وَ حُلِّ بَيْنِي وَ بَيْنَهُ كَيْفَ شِئْتَ وَ اَنَّى شِئْتَ وَ اجْعَلْنَا مِنْهُ وَ مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ اَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا اِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ فِي حِجَابِكَ الَّذِي لَا يَرَامُ وَ فِي سُلْطَانِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ فَاِنَّ حِجَابَكَ مَبِيعٌ وَ جَارَكَ عَزِيزٌ وَ اَمْرَكَ غَالِبٌ وَ سُلْطَانَكَ قَاهِرٌ وَ اَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى اَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا هَدَيْتَنَا بِهِ مِنَ الصَّلَاةِ وَ اغْفِرْ لَنَا وَ لِاَبَائِنَا وَ لِاُمَّهَاتِنَا وَ لِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْاَمْوَاتِ وَ تَابِعْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ اِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ وَ اَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - اللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْتَدْعُوكَ نَفْسِي وَ دِينِي وَ اَمْرَانِي وَ اَهْلِي وَ مَالِي وَ عِيَالِي وَ اَهْلِي حُزْنَانِي وَ حَوَاتِيمَ عَمَلِي وَ جَمِيعَ مَا اَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ مِنْ اَمْرِ دُنْيَايَ وَ اٰخِرَتِي فَاِنَّهُ لَمَا يَضِيْعُ مَحْضُوكَ وَ لَا تُرَدُّ وَ دَائِعُكَ وَ لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ وَ لَنْ اَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحِدًا اللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَجْمَعِينَ

۵ - جزر دیگری از حضرت کاظم علیه السلام به روایت دیگر:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اللّٰهُمَّ اَعْطِنِي الْهُدٰی وَ تَبَتُّنِي عَلَیْهِ وَ اَحْسِرْنِي عَلَیْهِ اَمِنًا اَمِنًا مَنْ لِمَا خَوْفَ عَلَیْهِ وَ لِمَا حُزْنَ وَ لَا جَزَعَ اِنَّكَ اَهْلُ التَّقْوٰی وَ اَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

۱ - جزرهای حضرت امام رضا علیه السلام

۱ - جزری از مولای بن موسی الرضا علیه السلام به نام «رُقْعَةُ الْجَبِی»

علی بن (مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي بْنِ عَلِي بْنِ عَبْدِ الصَّمَدِ - نِیَاشِ (علی بن علی) (به صورت شنیدن قرائت حدیث در حضور استاد، در سال ۵۲۹) - پدرش، أَبُو الْحَسَنِ فقیه - أَبُو الْبَرَكَاتِ سَیِّدِ عَلِي بْنِ حُسَيْنِ حُسَيْنِي (به صورت قرائت نزد وی، در سال ۴۱۴) - شیخ ابو جعفر مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي بْنِ حَسَنِ بْنِ (بِنِ بَابُوِيَه) - مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى بْنِ مُتَوَكَّلٍ - عَلِي بْنِ اِبْرَاهِيمِ بْنِ هَاشِمٍ - پدرش - یَاسِرِ خَادِمٍ: وقتی امام ابو الحسن الرضا علیه السلام به سرای حمید بن قحطیه در آمدند، جامه‌ها را برکنند و به حمید (۱۰۵) دادند. حمید آنها را گرفت و برای شستشو به کنیزی داد. چیزی نگذشت که کنیز بایسته کاغذی بازگشت. آن را به حمید داد و گفت: این را در گریبان لباس حضرت رضا علیه السلام یافتم. «حمید گوید:» به امام علیه السلام گفتم: فدایتان شوم! کنیز نوشته‌ای در لباس شما یافته است. چیست؟ فرمود: «حمید، این تعویذی است که ما از خود دور نمی کنیم.» گفتم: می شود شرف دریافت آن را به من بدهید؟ فرمود: «این تعویذی است که هر کس در گریبان جامه‌اش بگذارد، بلا از او دور خواهد بود و از شیطان رَجِیم به دورش خواهد داشت.» آن گاه متن تعویذ را برای حمید خواندند: (۱۰۶) بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بِسْمِ اللّٰهِ اِنِّي اَعُوذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتُ تَقِيًّا اَوْ غَيْرَ تَقِيًّا اَخَذْتُ بِاللّٰهِ السَّمِیْعِ الْبَصِیْرِ عَلٰی سَمْعِكَ وَ بَصْرِكَ لَا سُلْطٰنَ لَكَ عَلٰی وَ لَا عَلٰی سَمْعِي وَ لَا عَلٰی بَصْرِي وَ لَا عَلٰی شَعْرِي وَ لَا عَلٰی بَشْرِي وَ لَا عَلٰی لَحْمِي وَ لَا عَلٰی دَمِي وَ لَا عَلٰی مُخِي وَ لَا عَلٰی عَصْبِي وَ لَا عَلٰی عَظَامِي وَ لَا عَلٰی مَالِي وَ لَا عَلٰی مَا رَزَقْنِي رَبِّي سَتَرْتُ بَيْنِي وَ بَيْنَكَ بَسْتِرِ التُّبُوٰةِ الَّذِي اَسْتَتِرُ اَنْبِيَاءُ اللّٰهِ بِهِ مِنْ سَيِّطٰتِ الْجَبَابِرَةِ وَ الْفِرَاعِنَةِ جَبْرئيلُ عَنْ يَمِينِي وَ ميكَائيلُ عَنْ يسَارِي وَ اِسْرَافيلُ عَنْ وَرَائِي وَ مُحَمَّدٌ صَلَّي اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اَمَامِي وَ اللّٰهُ مُطَّلِعٌ عَلٰی يَمْنَعِكَ مِنِّي وَ يَمْنَعُ الشَّيْطَانَ مِنِّي اللّٰهُمَّ لِمَا يَغْلِبُ جَهْلُهُ اَنَّا نَكَ اَنْ يَسْتَفْزِنِي وَ يَسْتَحْفِنِي اللّٰهُمَّ اِلَيْكَ التَّجَاؤُ اللّٰهُمَّ اِلَيْكَ التَّجَاؤُ اِنَّ حِرْزَ دَاسْتَانَ شَكْفَتِ وَ حَكَايَتِ عَجِيبِي دَارِد. أَبُو صَلَّتْ هَرَوِي گوید: روزی مولایم علی بن موسی الرضا علیه السلام در خانه نشسته بودند که فرستاده‌ی هارون وارد شد و گفت: امیر

مؤمنان شما را می‌خواند! امام عَلِيهِ السَّلَام برخاستند و به من گفتند: «ابا صَلَّت، مسالهی مهمی است که مرا در این موقع خوانده است. به خدا، آسیبی به من نخواهد رساند؛ زیرا کلماتی از جدم رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ دارم.» با آن حضرت بیرون آمدم تا بر هارون وارد شدیم. وقتی نگاه آن حضرت بر او افتاد، این جِز را تا آخر خواندند. زمانی که نزدیک هارون رسیدیم، هارون نگاهی کرد و گفت: یا اباالحسن، دستور دادیم ۱۰۰۰۰۰ درهم تقدیم شما کنند. خواسته‌های نزدیکان خویش را بنویسید. وقتی حضرت ثامن الحُجَج عَلِيهِ السَّلَام رفتند، هارون - که با چشم آن حضرت را دنبال می‌کرد - گفت: من چیزی خواستم و خدا چیزی دیگر. خواست خدا خیر است.

۲ - «رُقْعَةُ الْجَيْبِ» به روایت دیگر

(علی بن مُحَمَّد بن علی بن علی) أَبُو الْبَرَكَاتِ سَيِّدُ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلِ حُسَيْنِي مَهْدِي - أَبُو الْوَفَاءِ عَبْدِ الْجَبَّارِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ مَقْرِي (رازی) - ابوجعفر مُحَمَّد بن حَسَن بن علی طوسی (نیز) شَيْخُ أَبُو الْقَاسِمِ حَسَن بن علی بن مُحَمَّد جَوْنِي فقيه رَحِمَهُ اللَّهُ (نیز) شَيْخُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ حَسِين بن أَحْمَد بن مُحَمَّد (بن علی) ابن طحال مقدادی (نیز) شَيْخُ أَبُو عَلِي بن مُحَمَّد بن حَسَن - پدرش (شَيْخ طوسی) (نیز) استاد و نیایم (۱۰۷) (علی بن علی بن عَبْدِ الصَّمَد) - پدرش، فقيه أَبُو الْحَسَن - شَيْخُ أَبُو جَعْفَرِ مُحَمَّد بن حَسَن طوسی - جمعی از رویان شیعی - أَحْمَد بن مُحَمَّد بن سعید - علی بن حَسَن بن فَضَال - مُحَمَّد بن أَوْزَمِيَه - أَحْمَد بن مُحَمَّد بن أَبِي نَصِير: حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «رُقْعَةُ الْجَيْبِ برای هر چیز تعویذ است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ اخْسُوا فِيهَا وَلَا تَكَلَّمُونَ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا أَخَذْتُ بِسَمْعِ اللَّهِ وَ بَصِيرِهِ عَلَيَّ أَسْمَاعِكُمْ وَ أَبْصَارِكُمْ وَ بَقْوَةَ اللَّهِ عَلَيَّ قُوَّتِكُمْ لَا سُلْطَانَ لَكُمْ عَلَيَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانَةٍ وَ لَا عَلَيَّ ذُرِّيَّتِهِ وَ لَا عَلَيَّ أَهْلِهِ وَ لَا عَلَيَّ أَهْلِ بَيْتِهِ سَتَرْتَنِي وَ بَيْنَكُمْ بَيْتِي وَ بَيْنَكُمْ بَيْتِي الَّذِي اسْتَتَرُوا بِهِ مِنْ سَطَوَاتِ الْجَبَابِرَةِ وَ الْفِرَاعِنَةِ جَبْرَائِيلُ عَنْ أَيْمَانِكُمْ وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِكُمْ وَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَمَامِكُمْ وَ اللَّهُ يُطَلُّ عَلَيْكُمْ بِمَنْعِهِ نَبِيَّ اللَّهِ وَ بِمَنْعِ ذُرِّيَّتِهِ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ مِنْكُمْ وَ مِنَ الشَّيَاطِينِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَمْ حَوْلَ وَ لَمْ قُوَّةٌ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ إِنَّهُ لَا يَبْلُغُ جَهْلُهُ أَنْتَكَ وَ لَا يَبْتَلِيهِ [يَبْتَلِيهِ] وَ لَا يَبْلُغُ مَجْهُودَ نَفْسِهِ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَ أَنْتَ نِعْمَ الْمَوْلَى وَ نِعْمَ النَّصِيرُ حَرَسَكَ اللَّهُ يَا فُلَانِ ابْنَ فُلَانَةٍ وَ ذُرِّيَّتَكَ مِمَّا تَخَافُ عَلَيَّ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ سِيسَ آيَةُ الْكُرْسِيِّ رَا از قرآن می‌نویسند: اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ وَ لَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ لَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَ می‌نویسند: لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ وَ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ وَ اسلم فی رأس الشهباء فيها طأ لسلسيلا و می‌نویسند: وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ

۳ - جِز دیگری از امام هشتم عَلِيهِ السَّلَام به روایت دیگر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا مَنْ لَمْ شَبِيهِ لَهُ وَ لَمْ مِثَالَهُ لَهُ أَنْتَ اللَّهُ لَمْ إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ لَمْ خَالِقَ إِلَّا أَنْتَ تَفْنِي الْمَخْلُوقِينَ وَ تَبْقَى أَنْتَ حَلُمْتَ عَمَّنْ عَصَاكَ وَ فِي الْمَغْفِرَةِ رِضَاكَ

ک - جِزهای حضرت جواد الائمه عَلِيهِ السَّلَام

۱ - جِز امام مُحَمَّد بن علی جواد عَلِيهِ السَّلَام

شَيْخُ عَلِي بن مُحَمَّد بن علی بن علی بن عَبْدِ الصَّمَد - عموی پدرش، شَيْخُ فقيه أَبُو جَعْفَرِ مُحَمَّد بن علی بن عَبْدِ الصَّمَد - أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَر بن مُحَمَّد بن أَحْمَد بن عَبَّاس دُورِيسْتِي - پدرش (مُحَمَّد بن أَحْمَد ابن عَبَّاس) - شَيْخُ فقيه أَبُو جَعْفَرِ مُحَمَّد بن علی بن حَسِين

بِنِ (مُوسَى بْنِ) يَا بَوَيْه قُمِي (نیز شایخ علی بن مُحَمَّد بنِ علی) نیایش (علی بن علی بن عبید الصّمد) - پدرش، فقیه اَبُو الْحَسَن - گروهی از علما؛ از جمله سَیِّد اَبُو بَکْر مُحَمَّد بنِ علی معمری + ابو جَعْفَر مُحَمَّد بنِ اِبْرَاهِیم بنِ عبیدالله مدائنی - ابو جَعْفَر بنِ علی بنِ حُسَین بنِ موسی بنِ بَیْبَوَیْه قُمِی - پدرش (علی بن حُسَین بنِ موسی) - علی بنِ اِبْرَاهِیم بنِ هَاشِم - نیایش - اَبُو نَصْر همدانی: حکیمه خاتون دختر حضرت جواد و عمه‌ی امام عَشِیرِی عَلَیْهِمَا السَّلَام برایم چنین گفت: پس از درگذشت امام مُحَمَّد تقی عَلَیْهِ السَّلَام نزد همسر آن حضرت (مادر خوانده‌ام) ام عِیْسَى دختر مامون رفتم و بدو تسلیت گفتم: دیدم بسیار غمگین و بر حضرتش بی تاب است. او با گریه و ناله داشت خود را هلاک می کرد. ترسیدم از این رنج آسیب ببیند. در گفتگو از آن حضرت و کرم و اخلاق خوب و شرف و اخلاص و عزت و بزرگواری خداداده‌ی حضرتش بودیم که ام عِیْسَى گفت: می خواهی چیزی شکفت و مهم، فراتر از توصیف و اندازه، از او باز گویم؟ گفتم: چه؟ گفت: من به حس زنانگی خیلی مواظب وی بودم. گاهی سخنی از او می شنیدم و به پدرم شکایت می کردم. پدرم می گفت: تحمل کن؛ او پاره‌ی تن رسول خدا صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ است. روزی نشسته بودم که زن جوانی وارد شد و (بر من) سلام کرد. گفتم: کیستی؟ گفت: من دختری از فرزندان عَمَّار یاسرم و زن همسرت اَبُو جَعْفَر جواد عَلَیْهِ السَّلَام! غیرت زنانه‌ی غیر قابل تحملی مرا گرفت. تصمیم گرفتم بیرون بزنم و اینجا و آنجا بروم. نزدیک بود شیطان مرا به بی حرمتی به آن زن وادارد؛ اما خشم خود فرو بردم و به او مهربانی نمودم و پذیرایی کردم. وقتی آن زن رفت، برخاستم و نزد پدرم رفتم و داستان را بدو گفتم: مست لایعقل بود. صدا زد: غلام! شمشیر را بیاور. آورد. سوار شد و گفت: به خدا، او را می کشم! وقتی چنین دیدم، گفتم: اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُونَ! با خودم و با همسرم چه کردم! شروع کردم به سیلی زدن به صورتم. پدرم بر او وارد شد و چندان با شمشیر بر او زد که بدنش قطعه قطعه شد. آن گاه باز گشت و من گریزان به دنبال او. آن شب نخوابیدم. وقتی صبح شد، به نزد پدرم رفتم و گفتم: می دانی دیشب چه کردی؟! گفت: چه کردم؟ گفتم: اِبْن الرضا عَلَیْهِ السَّلَام را کشتی. چشمانش از (ناباوری) بَرَقی زد و بی هوش شد. مدتی بعد، به هوش آمد و گفت: چه می گویی؟! گفتم: آری، به خدا؛ پدر. بر او وارد شدی و آن قدر بر او شمشیر زدی که کشته شد. پدرم سخت هراسناک شد و گفت: یَاسِر خادم را صدا کنید. یَاسِر آمد. مامون نگاهی بر او افکند و گفت: وای بر تو! یَاسِر! دخترم چه می گوید؟ گفت: راست می گوید: یا امیر مؤمنان! (مامون) با دست به صورت و سینه اش کوبید و گفت: اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُونَ! هلاک و نابود شدیم و تا آخر روزگار رسوا. وای! زود برو ببین چه خبری از او می آوری. نزدیک است جانم به لب برسد. یَاسِر رفت و من به صورتم می زدم. چیزی نگذشت که به سرعت باز گشت و گفت: مژده؛ یا امیر مؤمنان! گفتن مژده‌ها باد! چه خبر؟ یَاسِر گفت: من نزد او رفتم. نشسته بود و پیراهن پوشید و عبایی انداخته بود و مسواک می زد. سلام کردم و گفتم: ای زاده‌ی پیامبر! دوست دارم این پیراهنتان را به من بدهید تا به تبرک در آن نماز بخوانم. با این کار، می خواستم بدن حضرتش را دیده باشم که آیا اثر شمشیر بر آن هست؟ به خدا سوگند، مانند عاج سپید و اندکی به به زردی مایل بود. هیچ اثری دیده نمی شد. مامون لختی دراز گریست و گفت: بعد از این (نشانه‌ی روشن)، چیزی نمی ماند. این برای اولین و آخرین عبرت است. یَاسِر! سوار شدن و شمشیر گرفتن و رسیدن به خانه‌ی او را به یاد دارم؛ اما چیزی جز خارج شدن از آنجا را به یاد نمی آورم. هم چنین باز گشتم را به خانه به یاد ندارم. آن کار و رفتن من چه بود؟! خدا این دختر را سخت لعنت کند! نزد او برو و بگو: پدرت می گوید: به خدا، اگر پس از این، آمدی و از (همسرت) شکایت کردی یا بدون اجازه اش از خانه بیرون شدی، کیفیت خواهیم کرد. سپس نزد اِبْن الرضا عَلَیْهِ السَّلَام برو و از جانب من سلام برسان و ۲۰۰۰۰ دینار و اسبی را که دیروز سوار بودم به او تقدیم کن. آن گاه بِنِی هَاشِم را فرمان «و رخصت» ده که نزد او شوند و سلام به جای آرند. یَاسِر گوید: به هاشمیان خبر دادم و خود نیز با ایشان رفتم. سلام کردم و سلام (خلیفه) را رساندم و پول و اسب را تقدیم کردم. مدتی به آنها نگریست و لبخندی زد و فرمود: «یاسر! این بود پیمان ما با او که با شمشیر بر من حمله کند؟ آیا نمی داند که من یاور و نگهبانی دارم که مرا از او نگاه می دارد؟» گفتم: آقای من، ای زاده‌ی پیامبر! (بگذرید و) سرزنش نکنید. به جدتان رسول خدا صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سوگند

که نمی‌دانست چه می‌کند و نمی‌فهمید کجاست. او (اکنون) صادقانه نذر کرده و سوگند خورده است که دیگر مستی نکند که دام شیطان است. اگر شما نزد او رفتید، چیزی مگویید و سرزنشش نفرمایید. امام عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: «من هم همین تصمیم را داشتم.» آن گاه جامه خواست و پوشید و برخاست. مردم همه با آن حضرت برخاستند و به نزد مامون آمدند. وقتی مامون امام رضا عَلَیْهِ السَّلَام را دید، برخاست و آن حضرت را در آغوش گرفت و خوش آمد گفت و به کسی اجازه‌ی ورود نداد. او پی‌پی سخن می‌گفت و تقاضای فرمان می‌کرد. بعد از آن، حضرت جواد عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: «یا امیر مؤمنان!» گفت: بله، بفرمایید: فرمود: «نصیحتی دارم؛ بپذیر.» گفت: با سپاس و تشکر. کدام نصیحت است، ای زاده‌ی پیامبر خدا؟ فرمود: «دوست دارم شبانه بیرونی نیایی که از این خلق باژگون بر تو بیم دارم! من نوشته‌ای دارم که با آن از بلاها و خطرات و حوادث و اتفاقات در امان خواهی بود؛ چنان که دیشب خداوند مرا از خطر تو نگاه داشت. اگر با این دعا با سپاه روم و ترک برخورد کنی و همه‌ی زمین بر تو بشورند، به اذن خدای توانا، به تو گزند نمی‌رسانند. اگر دوست داری، آن را برایت بفرستم تا از آن چه گفتم در امان باشی!» گفت: آری، به خط خود بنویسید و بفرستید. فرمود: «باشد.» یاسر گوید: صبح که شد، أَبُو جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَام مرا خواست. وقتی رفتم و نزد حضرتش نشستم، پوست آهوئی که از سرزمین تَهَامِیَه باشد طلبید و به دست خود این دعا را نوشت. پس فرمود: «یاسر، این را نزد خلیفه ببر و بگو برایش جعبه‌ای نقره‌ای بسازند و آن چه بعداً می‌گویم روی آن بنویسند. اگر خواست به بازو ببندد، به بازوی راست ببندد و وضوی کاملی بسازد و چهار رکعت بگذارد؛ در هر رکعت، حمد و ۷ بار آیه‌ی الْکُرْسِی و ۷ بار آیه‌ی «شهد الله... العزیز الحکیم» (۱۰۹) و ۷ بار سوره‌ی و الشمس و ۷ بار «وَاللَّیْلِ» و ۷ بار توحید را بخواند. به هنگام سختی‌ها و گرفتاری‌ها، بعد از این نماز، دعا را به بازوی راست ببندد؛ به قدرت خدا، از هر بیم و خطری حفظ خواهد شد. باید که قمر در برج عقرب نباشد. اگر با رومیان و پادشاه ایشان بجنگد، به اذن خدا و برکت این دعا، پیروز خواهد شد.» روایت است وقتی مامون این همه خاصیت این جزز را از امام جواد عَلَیْهِ السَّلَام آموخت، با روم جنگید. خدا او را پیروز کرد و غنیمت فراوان نصیب او ساخت. او در هر جنگ و پیکار، این جزز را از خود دور نمی‌ساخت. خداوند به قدرت خویش پیروزش می‌داد و فتح را برای او رقم می‌زد که او به حول و قوه‌ی خویش عهده‌دار مَوْفَقِیَّتِ هاست. جزز این است: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ (تا آخر سوره) - أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِی الْأَرْضِ وَالْفُلْمَکَ تَجْرِی فِی الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَیُمَسِّکُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَی الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَّحِیْمٌ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْوَاحِدُ الْمَلِکُ [الدَّیَّانُ یَوْمَ الدِّیْنِ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ بِلَا مُعَالِیْبَةٍ وَتُعْطِی مَنْ تَشَاءُ بِلَا مَنٍّ وَتَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْکُمُ مَا تُرِیدُ وَتَدَاوِلُ الْأَیَّامَ بَیْنَ النَّاسِ وَ تَرْکَبُهُمْ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ أَسْأَلُكَ بِاسْمِکَ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ الْمَجِیدِ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِکَ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ السَّرَائِرِ السَّابِقِ الْفَاتِقِ الْحَسَنِ الْجَمِیلِ النَّصْرِ بِرَبِّ الْمَلَائِکَةِ التَّمَانِیَةِ وَ الْعَرْشِ الَّذِی لَمَّا یَتَحَرَّکْ وَ أَسْأَلُکَ بِالْعَیْنِ الَّتِی لَمَّا تَتَامُ وَ بِالْحَیَاةِ الَّتِی لَا تَمُوتُ وَ بِنُورِ وَجْهِکَ الَّذِی لَمَّا یُطْفَأُ وَ بِالْأَسْمِ الْأَکْبَرِ الْأَکْبَرِ وَ بِالْأَسْمِ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ الَّذِی هُوَ مُحِیطٌ بِمَلْکُوتِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ بِالْأَسْمِ الَّذِی أَشْرَقَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَ أَضَاءَ بِهِ الْقَمَرُ وَ سَیَّجَرَتْ بِهِ الْبُحُورُ وَ نُصِبَتْ بِهِ الْجِبَالُ وَ بِالْأَسْمِ الَّذِی قَامَ بِهِ الْعَرْشُ وَ الْکُرْسِیُّ وَ بِاسْمِکَ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ الْعَرْشِ وَ بِالْأَسْمِ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ الْعُظْمَةِ وَ بِاسْمِکَ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ الْعُظْمَةِ وَ بِاسْمِکَ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ النَّبَهِاءِ وَ بِاسْمِکَ الْمَكْتُوبِ عَلَی سِرَادِقِ الْقُدْرَةِ وَ بِاسْمِکَ الْعَزِیزِ وَ بِأَسْمَائِکَ الْمُقَدَّسَاتِ الْمُکْرَمَاتِ الْمُخْزُونَاتِ فِی عِلْمِ الْغَیْبِ عِنْدَکَ وَ أَسْأَلُکَ مِنْ خَیْرِکَ خَیْرًا مِمَّا أَرْجُو وَ أَعُوذُ بِعِزَّتِکَ وَ قُدْرَتِکَ مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَ أَخِذْ رِیَا صَاحِبِ مُحَمَّدٍ یَوْمَ حُنَیْنٍ وَ یَا صَاحِبِ عَلِیٍّ یَوْمَ صِفِّینَ أَنْتَ یَا رَبِّ مُبِیرَ الْجَبَّارِیْنَ وَ قَاصِمَ الْمُتَكَبِّرِیْنَ. أَسْأَلُکَ بِحَقِّ طه وَ یس وَ الْقُرْآنِ الْعَظِیمِ وَ الْقُرْآنِ الْحَکِیمِ أَنْ تُصَلِّی عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُشَدِّدَ بِهِ عَضْدَ صَاحِبِ هَذَا الْعَقْدِ وَ أَدْرَأَ بِکَ فِی نَحْرِ کُلِّ جَبَّارٍ عَنِیدٍ وَ کُلِّ شَیْطَانٍ مَرِیدٍ وَ عِدُوٍّ شَدِیدٍ وَ عَدُوٍّ مُنْکَرِ الْأَخْلَاقِ وَ اجْعَلْهُ مِمَّنْ أَسْلَمَ إِلَیْکَ نَفْسُهُ وَ فَوَّضَ إِلَیْکَ أَمْرَهُ وَ أَلْجَأَ إِلَیْکَ ظَهْرَهُ اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ الَّتِی ذَكَرْتَهَا وَ قَرَأْتَهَا وَ أَنْتَ أَعْرَفُ بِحَقِّهَا مِنِّی وَ أَسْأَلُکَ یَا ذَا الیمَنِ الْعَظِیمِ وَ الْخِوَدِ الْکَرِیمِ وَ لَیِّ الدَّعَوَاتِ الْمُسْتَجَابَاتِ وَ الْکَلِمَاتِ الثَّمَاتِ وَ الْأَسْمَاءِ النَّافِذَاتِ وَ أَسْأَلُکَ یَا نُورَ النَّهَارِ وَ یَا نُورَ اللَّیْلِ وَ یَا نُورَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ نُورَ النَّوْرِ وَ نُورًا

يُضِيءُ بِهِ كُلُّ نُورٍ يَا عَالِمَ الْخَفِيَّاتِ كُلِّهَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَالْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَالْجِبَالِ وَأَسْأَلُكَ يَا مَنْ لَا يَفْنَى وَلَا يَبِيدُ وَلَا يَزُولُ وَلَا لَهُ شَيْءٌ مَوْصُوفٌ وَلَا إِلَيْهِ حَيْدٌ مَنْسُوبٌ وَلَا مَعَهُ إِلَهٌ وَلَا إِلَهٌ سِوَاهُ وَلَا لَهُ فِي مُلْكِهِ شَرِيكَ وَلَا تُصَافُ الْعِزَّةُ إِلَّا إِلَيْهِ لَمْ يَزَلْ بِالْعُلُومِ عَالِمًا وَعَلَى الْعُلُومِ وَاقِفًا وَلِلْأُمُورِ نَاطِقًا وَبِالْكَيْتُونِيَّةِ عَالِمًا وَلِلتَّدْبِيرِ مُحْكِمًا وَبِالْخَلْقِ بَصِيرًا وَبِالْأُمُورِ خَبِيرًا أَنْتَ الَّذِي خَشَعْتَ لَكَ الْأَصْوَاتَ وَضَلَّتْ فِيكَ الْأَخْلَامُ وَصَاقَتْ دُونَكَ الْأَشْيَابُ وَمَلَأَ كُلُّ شَيْءٍ نُورَكَ وَوَجَلَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ وَهَرَبَ كُلُّ شَيْءٍ إِلَيْكَ وَتَوَكَّلَ كُلُّ شَيْءٍ عَلَيْكَ وَأَنْتَ الرَّفِيعُ فِي جَلَالِكَ وَأَنْتَ الْبَهِيُّ فِي جَمَالِكَ وَأَنْتَ الْعَظِيمُ فِي قُدْرَتِكَ وَأَنْتَ الَّذِي لَا يُدْرِكُكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ الْعَظِيمُ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ قَاضِي الْحَاجَاتِ مُفْرَجُ الْكُرْبَاتِ وَلِيُّ النِّعَمَاتِ يَا مَنْ هُوَ فِي عُلُوِّهِ دَانَ وَفِي دُنُوِّهِ عَالٍ وَفِي إِشْرَاقِهِ مُنِيرٌ وَفِي سَيْلَطَانِهِ قَوِيٌّ وَفِي مُلْكِهِ عَزِيزٌ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاحْرُسْ صَاحِبِ هَذَا الْعَقْدِ وَهَذَا الْحِزْرِ وَهَذَا الْكِتَابِ بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَكَتَفُهُ بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَارْحَمْهُ بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهِ فَإِنَّهُ مَرْزُوقُكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ لَا صَاحِبَةَ لَهُ وَلَا وَلَدَ بِسْمِ اللَّهِ قَوِيُّ الشَّانِ عَظِيمُ الْبُزْهَانِ شَدِيدُ السُّلْطَانِ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ أَشْهَدُ أَنَّ نُوحًا رَسُولُ اللَّهِ وَأَنَّ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَ اللَّهِ وَأَنَّ مُوسَى كَلِيمَ اللَّهِ وَنَجِيُّهُ وَأَنَّ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ كَلِمَتَهُ وَرُوحَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَاتَمَ النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ السَّاعَةِ الَّتِي يُوتَى فِيهَا بِإِبْلِيسَ اللَّعِينِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَقُولُ اللَّعِينُ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ وَاللَّهِ مَا أَنَا إِلَّا مُهَيِّجٌ مَرَدَّهُ اللَّهُ نُورَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْقَاهِرُ وَهُوَ الْغَالِبُ لَهُ الْقُدْرَةُ السَّابِقَةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ كُلِّهَا وَصِفَاتِهَا وَصُورِهَا وَهِيَ: سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْعَرْشَ وَالْكَرْسِيَّ وَاسْتَوَى عَلَيْهِ أَسْأَلُكَ أَنْ تَصْرِفَ عَنِّي صَاحِبِ كِتَابِي هَذَا كُلَّ سُوءٍ وَمَخْذُورٍ فَهُوَ عَبْدُكَ وَأَبْنُ عَبْدِكَ وَأَبْنُ أَمِيحِكَ وَأَنْتَ مَوْلَاهُ فَفِيهِ اللَّهُمَّ يَا رَبَّ الْأَسْوَاءِ كُلِّهَا وَاقْمَعْ عَنْهُ أَبْصَارَ الظَّالِمِينَ وَالسِّنَّةَ الْمُعَادِيَةِ وَالْمُرِيدِينَ لَهُ الشُّوْءَ وَالضَّرَّ وَادْفَعْ عَنْهُ كُلَّ مَخْذُورٍ وَمُخَوِّفٍ وَأَيُّ عَبْدٍ مِنْ عِبِيدِكَ أَوْ أَمَةٍ مِنْ إِمَائِكَ أَوْ سُلْطَانٍ مَارِدٍ أَوْ شَيْطَانٍ أَوْ شَيْطَانِيَّةٍ أَوْ جَنِّيٍّ أَوْ جَنِّيَّةٍ أَوْ غَوْلٍ أَوْ غَوْلَةٍ أَوْ غَوْلَةٍ أَرَادَ صَاحِبِ كِتَابِي هَذَا بَطْلَمَ أَوْ ضُرَّ أَوْ مَكْرَ أَوْ مَكْرُوهٍ أَوْ كَيْدٍ أَوْ خَدِيعَةٍ أَوْ نِكَايَةٍ أَوْ سَعَايَةٍ أَوْ فَسَادٍ أَوْ غَرْقٍ أَوْ اضْطِلَامٍ أَوْ عَطَبٍ أَوْ مَغَالِبَةٍ أَوْ غَدْرٍ أَوْ قَهْرٍ أَوْ هَتِكٍ سِتْرٍ أَوْ اقْتِدَارٍ أَوْ آفَةٍ أَوْ عَاهَةٍ أَوْ قَتْلِ أَوْ حَرْقٍ أَوْ انْتِقَامٍ أَوْ قَطْعٍ أَوْ سِحْرِ أَوْ مَسْحٍ أَوْ مَرَضٍ أَوْ سِقْمٍ أَوْ بَرَصٍ أَوْ جُدَامٍ أَوْ بُوْسٍ أَوْ آفَةٍ أَوْ فَاقَةٍ أَوْ سَعْبٍ أَوْ عَطَشٍ أَوْ وَسْوَسهٍ أَوْ نَقْصٍ فِي دِينٍ أَوْ مَعِيشَةٍ فَكَفَيْهِ بِمَا شِئْتُمْ وَكَيْفَ شِئْتُمْ وَأَنْتَ شِئْتُمْ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا وَ لَمَّا حَوَّلَ وَ لَمَّا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ - وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَنْ جِهَ رَوَى اَيْنَ جَعَبَهُ - كِهَ بَايَدَ اَزْ نَقْرَهَى خَالِصَ بَاشَدَ - نَوَشْتَهَ مِى شُود: يَا مَشْهُورًا فِي السَّمَوَاتِ يَا مَشْهُورًا فِي الْأَرْضِينَ يَا مَشْهُورًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ جَهَدَتِ الْجَبَابِرَةُ وَالْمُلُوكُ عَلَى إِطْفَاءِ نُورِكَ وَإِحْمَادِ ذِكْرِكَ فَابْيَ اللَّهُ إِلَّا أَنْ يَتِمَّ نُورُكَ وَيَبُوحَ بِذِكْرِكَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ فِي نَسْخَهْ اِي (بِهَ جَاى فَابِى) ... اَيْنَ عِبَارَتِ رَا دِيدِم: «وَأَبِيَتِ الْاِنَ اِيْتِمَ نُوْرُكَ.» مَنظُوْرَ اَزِ «فَابِىَ اللّٰهُ الْاِنَ اِيْتِمَ نُوْرُكَ» (خِداوَنَدِ نِخَوَاسَتِ كِهَ جِزِ اَيْنِ شُودِ كِهَ فِرُوغِ تُو كِمَالِ يَابَدِ) شَايَدِ اَيْنِ اسْتِ: نُوْرِ تُو؛ اِي اسْمِ اعْظَمِ نَوَشْتَهَ شُدَهَ دَرِ اَيْنِ حِزْرِ بِهَ صُوْرَتِ طَلْسَمِ. دَرِ جِزِءِ ۳ كِتَابِ «الْوَاَحِدَه» دِيدِمِ كِهَ: مَرَادِ اَزِ «يَا مَشْهُورًا» (... اِي نَامِ دَارِ آسْمَانِ هَاى وَ زَمِيْنِ هَا) مَوْلَا أَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامِ اسْتِ. (۱۱۰)

۲ - حِزْرِ دِيْگَرِى اَزِ اِمَامِ جَوَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِهَ رَوَايَتِ دِيْگَرِى

يَا نُورُ يَا بُزْهَانُ يَا مُبِينُ يَا مُنِيرُ يَا رَبَّ اكْفِنِي الشُّرُورَ وَآفَاتِ الدُّهُورِ وَأَسْأَلُكَ النَّجَاةَ يَوْمَ يَنْفَخُ فِي الصُّورِ

ل - حِزْرَهَاى حَضْرَتِ هَادِى عَلَيْهِ السَّلَامُ

۱ - حِزْرِى اَزِ مَوْلَا اِمَامِ عَلِىِّ بْنِ مُحَمَّدِ هَادِى

كِهَ بَرْتَرِيْنِ دَرُوْدَهَاى وَالَاْتَرِيْنِ سَلَامِ هَا بَرِ اَوْ بَادِ شَيْخِ عَلِىِّ بْنِ (مُحَمَّدِ بْنِ عَلِىِّ بْنِ عَلِىِّ بْنِ عَبْدِ الصَّمَدِ - گَرُوْهَى اَزِ دَانِشْمَنْدَانِ شِيْعَه

که خدایشان افزون کند؛ از جمله نیای خود - پدرش، شیخ فقیه ابو الحسن - شیخ ابو جعفر محمد بن حسن طوسی (نیز) حسین بن احمد بن (محمد بن علی بن) طحال مقدادی - ابو محمد حسن (۱۱۲) بن حسین بن بابویه - شیخ ابو جعفر محمد بن حسن ابن علی طوسی - گروهی از روایان شیعه - ابو المفضل محمد بن عبدالله شیبانی - ابو احمد عبدالله بن حسین بن ابراهیم علوی - پدرش (حسین بن ابراهیم) - (شاه زاده) عبد العظیم بن عبدالله حسنی: امام ابو جعفر جواد علیه السلام این تعویذ را برای فرزندشان حضرت هادی علیه السلام - که نوزاد در گهواره بود - نوشتند و همراهش گذاشتند. شیعیان را نیز بدان فرمان می‌دادند (تا همراه کودکان خویش کنند). بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ اللّٰهُمَّ رَبَّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوْحِ وَالنَّبِیِّیْنَ وَالْمُرْسَلِیْنَ وَقَآهِرَ مَنْ فِی السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِیْنَ وَخَالِقَ كُلِّ شَیْءٍ وَمَالِكَهُ كُفَّ عَنَّا بَأْسَ اَعْدَائِنَا وَمَنْ اَرَادَ بِنَا سُوءًا مِّنَ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ وَ اَعْمَ اَبْصَارِهِمْ وَقُلُوبِهِمْ وَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ حِجَابًا وَحَرَسًا وَمُدْفَعًا اِنَّكَ رَبُّنَا لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ لَنَا اِلَّا بِاللّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا وَ اِلَيْهِ اَنْبَا وَ اِلَيْهِ الْمَصِیْرُ - رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِیْنَ كَفَرُوا وَ اَعْفُوْا لَنَا رَبَّنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ رَبَّنَا عَافِنَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ اَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِیَتِهَا وَ مِنْ شَرِّ مَا یَشِیْكُنْ فِی اللَّیْلِ وَ النَّهَارِ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ سُوءٍ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِی شَرِّ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ وَ اِلٰهَ الْمُرْسَلِیْنَ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اٰلِهِ اَجْمَعِیْنَ وَ اَوْلِیَائِكَ وَ خَصِّ مُحَمَّدًا وَ اٰلَهُ اَجْمَعِیْنَ بِاَتَمِّ ذَلِكِ وَ لَمَّا حَوْلَ وَ لَمَّا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ اَعُوْذُ وَ بِاللّٰهِ اَعْتَصِمُ وَ بِاللّٰهِ اَسْتَجِیْرُ وَ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَ مَنَعْتِهِ اَمْتَنِعُ مِنْ شِیْطَانِ الْاِنْسِ وَ الْجِنِّ وَ مِنْ رَجْلِهِمْ وَ خَیْلِهِمْ وَ رَكْبِهِمْ وَ عَطْفِهِمْ وَ رَجْعَتِهِمْ وَ كَيْدِهِمْ وَ شَرِّهِمْ وَ شَرِّ مَا یَأْتُوْنَ بِهٖ تَحْتَ اللَّیْلِ وَ تَحْتَ النَّهَارِ مِنَ الْبُعْدِ وَ الْقُرْبِ وَ مِنْ شَرِّ الْغَائِبِ وَ الْحَاضِرِ وَ الشَّاهِدِ وَ الزَّائِرِ اَحْیَاءَ وَ اَمْوَاتًا اَعْمٰی وَ بَصِیْرًا وَ مِنْ شَرِّ الْعَامَّةِ وَ الْخَاصَّةِ وَ مِنْ شَرِّ نَفْسٍ وَ شَوْسَیَّتِهَا وَ مِنْ شَرِّ الدَّوَّاهِشِ وَ الْحِیْسِ وَ اللَّسِّسِ وَ اللَّبِیْسِ وَ مِنْ عَیْنِ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ وَ بِالاسْمِ الَّذِیْ اِهْتَرَّ بِهٖ عَرْشُ بَلْقِیْسَ وَ اَعِیْذُ دِیْنِیْ وَ نَفْسِیْ وَ جَمِیْعَ مَا تَحُوْطُهٗ عِنَایَتِیْ مِنْ شَرِّ كُلِّ صُوْرَةٍ وَ خِیَالٍ اَوْ بِیَاضٍ اَوْ سَوَادٍ اَوْ تَمَثَّالٍ اَوْ مُعَاهِدٍ اَوْ غَیْرِ مُعَاهِدٍ مِّمَّنْ یَسِیْكُنُ الْهَوَاءَ وَ السَّحَابَ وَ الظُّلُمَاتِ وَ النُّوْرَ وَ الظِّلَّ وَ الْحُرُوْرَ وَ الْبَرَّ وَ الْبُحُوْرَ وَ السَّهْلَ وَ الْوُغُوْرَ وَ الْخَرَابَ وَ الْعُمْرَانَ وَ الْاَكَامَ وَ الْاَجَامَ وَ الْغِیَاضَ وَ الْكِنَائِسَ وَ النَّوَابِیْسَ وَ الْفَلَوَاتِ وَ الْجَبَانَاتِ وَ مِنْ شَرِّ الصَّادِرِیْنَ وَ الْوَارِدِیْنَ مِمَّنْ یَبْدُوْ بِاللَّیْلِ وَ یَنْتَشِرُ بِالنَّهَارِ وَ بِالْعِشَیِّ وَ الْاِبْكَارِ وَ الْعُدُوِّ وَ الْاَصَالِ وَ الْمَرِیْبِیْنَ وَ الْاَسَامِرَةَ وَ الْاَفَاثِرَةَ [الْاَفَاثِرَةَ] وَ الْفَرَاعِنَةَ وَ الْاَبَالَسَةَ وَ مِنْ جُنُوْدِهِمْ وَ اَزْوَاجِهِمْ وَ عَشَائِرِهِمْ وَ قَبَائِلِهِمْ وَ مِنْ هَمَزِهِمْ وَ لَمَزِهِمْ وَ نَفْثِهِمْ وَ وَقَاعِهِمْ وَ اَخَذِهِمْ وَ سِجْرِهِمْ وَ ضَرْبِهِمْ وَ عَثَبِهِمْ وَ لَمْحِهِمْ وَ اَحْتِیَالِهِمْ وَ اَحْتِیَالِهِمْ - وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِی شَرِّ مِنَ السَّحَرَةِ وَ الْغِیْلَانِ وَ اُمَّ الصَّیْبَانِ وَ مَا وَلَدُوا وَ مَا وَرَدُوا وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِی شَرِّ دَاخِلٍ وَ خَارِجٍ وَ عَارِضٍ وَ مُتَعَرِّضٍ وَ سَاكِنٍ وَ مُتَحَرِّكٍ وَ ضَرْبَانَ عِزْقٍ وَ صُدَاعٍ وَ شَقِیْقَةٍ وَ اُمَّ مَلْدَمٍ وَ الْحَمِّیِّ وَ الْمَثَلْتَةِ وَ الرَّبِیْعِ وَ الْعَبِّ وَ النَّافِضَةِ وَ الصَّالِبَةِ وَ الدَّاخِلَةِ وَ الْخَارِجَةِ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ اَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِیَتِهَا اِنَّكَ عَلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰی نَبِیِّهِ مُحَمَّدٍ وَ اٰلِهِ الطَّاهِرِیْنَ

۲ - جزر دیگری از حضرت امام علی النقی علیه السلام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ یَا عَزِیْزَ الْعَزِیْ فِی عِزِّهِ مَا اَعَزَّ عَزِیْزَ الْعَزِیْ فِی عِزِّهِ یَا عَزِیْزُ اَعَزَّنِیْ بِعِزِّكَ وَ اَبْدِنِیْ بِنَصْرِكَ وَ اَذْفَعْ عَنِّیْ هَمَزَاتِ الشَّیْطَانِ وَ اَذْفَعْ عَنِّیْ بِدَفْعِكَ وَ اَمْنَعْ عَنِّیْ بِصُنْعِكَ وَ اجْعَلْنِیْ مِنْ خِیَارِ خَلْقِكَ یَا وَاحِدُ یَا اَحَدُ یَا فَرْدُ یَا صَمَدُ

م - جزرهای امام حسن عسکری علیه السلام

۱ - جزر امام حسن بن علی عسکری علیه السلام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَحْتَجَبْتُ بِحِجَابِ اللّٰهِ التُّوْرَ الَّذِیْ اَحْتَجَبَ بِهٖ عَنِ الْعِیُوْنِ وَ اَحْتَطَّتْ عَلٰی نَفْسِیْ وَ اَهْلِیْ وَ وُلْدِیْ وَ مَالِیْ وَ مَا اَشْتَمَلْتُ عَلَیْهِ عِنَایَتِیْ بِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَ اَحْرَزْتُ نَفْسِیْ وَ ذَلِكُ كُلُّهُ مِنْ كُلِّ مَا اَخَافُ وَ اَحْذَرُ بِاللّٰهِ الَّذِیْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَقُّ

الْقِيَوْمُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا أَمْ فَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ عِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَهُمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا. وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِّرْتُمْ بَلَغَتْ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوْ أَنَا عَلَى أَذْبَارِهِمْ نُفُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

۲ - جزر دیگری از امام حسن عسکری علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا عِدَّتِي عِنْدَ شِدَّتِي وَيَا عَوْتِي عِنْدَ كَرْبَتِي وَيَا مُونِسِي عِنْدَ وَحْدَتِي اخْرُسِينِي بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَ اَكْنُفِي بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ. (ن) جزری از حضرت ولی عصر علیه السلام بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا مَالِكَ الرَّقَابِ وَيَا هَازِمَ الْأَخْرَابِ يَا مُفْتَحَ الْأَبْوَابِ يَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ سَبَّبَ لَنَا سَبَبًا لَا نَسْتَطِيعُ لَهُ طَلَبًا بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ أَجْمَعِينَ.

قنوت‌های ائمه‌ی طاهرين عليهم السلام

[تمهید]

در متنی که این قنوت‌ها (۱۱۶) را از آن نقل کرده‌ام این عبارت را دیدم: قنوت‌هایی که بدون سند آورده می‌شود. از یک سطر بعد، چنین آمده بود: سند این قنوت‌ها در کتاب‌های «عمل رجب و شعبان و شهر رمضان» (اعمال رجب و شعبان و ماه رمضان) نوشته‌ی **أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ (۱۱۷)** رَحِمَهُ اللَّهُ است. او می‌گوید: **أَبُو الطَّيِّبِ حَسَنُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عُمَرَ بْنِ صَبَّاحِ قَزويني** کاتب و **أَبُو الصَّبَّاحِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ بَغْدَادِي** کاتب هر دو گفتند: نزد استادمان دانشمند طائفه (شیعه) (۱۱۸) از مولا امام حسن مجتبی علیه السلام سخن رفت. یکی از طالبان (۱۱۹) گفت: مردم از آن حضرت، به دلیل واگذاری خلافت به زاده **أَبُو سَيْفِيَّانٍ**، ناخشنودند. استاد فرمود: مولايمان حضرت مجتبی علیه السلام را بالاتر و بالاتر و درست اندیش‌تر از آن می‌دانم که سنجش مردم و شک و تردید ایشان در او به جا باشد. آن گاه این روی داد را باز گفت: وقتی سرورمان جناب **أَبُو جَعْفَرِ مُحَمَّدِ بْنِ عُثْمَانَ بْنِ سَعِيدِ عَمْرِي** که خدا از او خشنود باد و او را خشنود کند و امتیازاتش را فزونی دهد از دنیا رفت و به خاک سپرده شد، جناب **أَبُو الْقَاسِمِ بْنِ رُوحِ بْنِ أَبِي بَحْرٍ (نو بختی)** که خدا توفیقش را افزون گرداناد در دنباله‌ی روز برای مراجعه‌ی مردم در خانه‌ی آن فقید سعید نشست. ذکاء، خدمت کار سفید پوست، بسته‌ی کاغذی و عصایی و جعبه‌ی چوبی روغن زده‌ای نزد او آورد. عصا را به دست گرفت و روی پاهایش گذاشت و بسته‌ی کاغذ را به دست راست و جعبه را به دست چپ گرفت. ورثه (۱۲۰) گفتند: در این مجموعه کاغذها، سفارش‌هایی هست. آن را گشود. دعاها و قنوت‌های ائمه‌ی معصومین علیهم السلام در آن دیده می‌شد. از آنها گذشتند و گفتند: پس حتما در جعبه گوه‌ری هست. گفت: آن را (باز نکرده) می‌فروشید؟ گفتند: به چند؟ صدا زد: **أَبَا الْحَسَنِ!** (منظورش این شیب کوثاوی بود) ده دینار بدیشان برداز. پذیرفتند. زیادتر و زیادتر گفت؛ پذیرفتند تا به صد دینار رسید. گفت: اگر (به این قیمت) نفروشید، پشیمان می‌شوید. پذیرفتند و صد دینار را گرفتند. وقتی کار تمام شد، گفت: این چوب دستی از آن مولای ما حضرت **عَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ** است؛ آن روز که سرورمان جناب **عُثْمَانُ بْنُ سَعِيدِ عَمْرِي** را به وکالت و در هنگام نبود خویش، تعیین می‌فرمود، به دست آن حضرت بود. این جعبه نیز در بردارنده‌ی انگشتری‌های ائمه علیهم السلام است.

آن را گشود؛ به همان نشان و نقش و شمار بودند. در بسته‌ی کاغذ نیز قنوت‌های ائمه‌ی طاهرین عَلَيْهِمُ السَّلَام و قنوت مولا حضرت مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام بود. آن دعا را از حفظ خواند و ما آن را از روی نوشته‌ی کاغذها نوشتیم. (استاد) فرمود: چنان که مسائل مهم دینی و فرمان‌های بزرگ پروردگار را پاس می‌دارید، اینها را خوب نگاه دارید که تا دیر زمان رساننده است.

۱ - قنوت مولا حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام

[۱ - دعای اول]

يَا مَنْ بَسِطَ لَنَا يَدَ الْغَيْبِ وَ عَالِمِ كُلِّ سِرٍّ وَ مَلْجَأِ كُلِّ مُضْطَرٍّ ضَلَّتْ فِيكَ الْفُهُومُ وَ تَقَطَّعَتْ دُونَكَ الْعُلُومُ أَنْتَ اللَّهُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الدَّائِمُ الدِّيْمُومُ قَدْ تَرَى مَا أَنْتَ بِهِ عَلِيمٌ وَ فِيهِ حَكِيمٌ وَ عَنْهُ حَلِيمٌ وَ أَنْتَ بِالتَّنَاصِيرِ عَلَى كَشْفِهِ وَ الْعُزْنِ عَلَى كَفِّهِ غَيْرُ ضَائِقٍ وَ إِلَيْكَ مَرْجِعُ كُلِّ أَمْرٍ كَمَا عَنْ مَشِيئَتِكَ مَصِيرُهُ وَ قَدْ أَنْبَتَ عَنْ عُقُودِ كُلِّ قَوْمٍ وَ أَحْفَيْتَ سِرَّائِرَ آخِرِينَ وَ أَمْضَيْتَ مَا قَضَيْتَ وَ أَحْرَمْتَ مَا لَمْ تَفُوتْ عَلَيْكَ فِيهِ وَ حَمَلْتَ الْعُقُولَ مَا تَحَمَلْتَ فِي غَيْبِكَ - لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيْنِهِ وَ يَحْيَى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيْنِهِ وَ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ الْأَحَدُ الْبَصِيرُ وَ أَنْتَ اللَّهُ الْمُسْتَعَانُ وَ عَلَيْكَ التَّوَكُّلُ وَ أَنْتَ وَلِيُّ مَنْ تَوَلَّيْتَ لِمَكَ الْأَمْرُ كُلُّهُ تَشْهَدُ الْإِنْفِعَالَ وَ تَعْلَمُ الْإِخْتِلَالَ وَ تَرَى تَخَاذُلَ أَهْلِ الْخَبَالِ [الْفَسَادِ] وَ جُنُوحَهُمْ إِلَى مَا جَنَحُوا إِلَيْهِ مِنْ عَاجِلٍ فَانٍ وَ حُطَامِ عُقْبَاهُ حَمِيمٍ أَنْ وَ قُعُودَ مَنْ قَعِدَ وَ أَرْتِدَادَ مَنْ أَرْتَدَ وَ خُلُوقَ مَنْ النُّصَارِ وَ أَنْفِرَادِي عَنْ الظُّهَارِ وَ بَيْكِ أَعْتَصِمُ وَ بِحَيْلِكَ أَسْتَمْسِكُ وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ - اللَّهُمَّ فَقَدْ تَعْلَمُ أَنِّي مَا ذَخَرْتُ جُهْدِي وَ لَا مَنَعْتُ وُجْدِي حَتَّى أَنْفَلَ حَيْدِي وَ بَقِيَّتِي وَ خَدِي فَاتَّبَعْتُ طَرِيقَ مَنْ تَقَدَّمَ فِي كَفِّ الْعَادِيَةِ وَ تَشْرِكِينَ الطَّاعِيَةِ عَنْ دِمَاءِ أَهْلِ الْمُشَايَعَةِ وَ حَرَسْتُ مَا حَرَسَهُ أَوْلِيَائِي مِنْ أَمْرِ آخِرَتِي وَ دُنْيَايَ فَكُنْتُ كَكُظْمِهِمْ أَكْظُمُ وَ بِنِظَامِهِمْ أَنْتَظِمُ وَ لَطِيفَتِهِمْ أَسْتَسَيِّمُ وَ بِمِيسَرَتِهِمْ أَتَسَيِّمُ حَتَّى يَأْتِي نَصْرَكَ وَ أَنْتَ نَاصِرُ الْحَقِّ وَ عَوْنُهُ وَ إِنْ بَعِيدَ الْمَدَى عَنِ الْمُرْتَادِ وَ نَأَى الْوَقْتُ عَنِ إِفْتَاءِ الْأَضْدَادِ - اللَّهُمَّ صِلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ امْرُؤِهِمْ مَعَ النَّصَابِ فِي سَرْمَدِ الْعَذَابِ وَ أَعْمِ عَنِ الرُّشْدِ أَبْصَارَهُمْ وَ سَكِّعْهُمْ فِي غَمْرَاتِ لَذَاتِهِمْ حَتَّى تَأْخُذَهُمْ بَعْتُهُ وَ هُمْ غَافِلُونَ وَ سِحْرَهُ وَ هُمْ نَائِمُونَ بِالْحَقِّ الَّذِي تُظْهِرُهُ وَ الْيَدِ الَّتِي تَبْطِشُ بِهَا وَ الْعِلْمِ الَّذِي تُبَدِيهِ إِنَّكَ كَرِيمٌ عَلِيمٌ.

[۲] نیز آن حضرت در دعای دست خویش چنین خواندند

اللَّهُمَّ إِنَّكَ الرَّبُّ الرَّؤُوفُ الْمَلِكُ الْعُطُوفُ الْمَتَحَنِّنُ الْمَأْلُوفُ وَ أَنْتَ غِيَاثُ الْخَيْرَانِ الْمَلْهُوفِ وَ مُرْشِدُ الضَّالِّ الْمَكْفُوفِ تَشْهَدُ خَوَاطِرَ أَسْرَارِ الْمُسِيرِينَ كَمَا شَاهَدْتَكَ أَقْوَالَ النَّاطِقِينَ أَسْأَلُكَ بِمُعْجِبَاتِ عِلْمِكَ فِي بَوَاطِنِ أَسْرَارِ سَرَائِرِ الْمُسِيرِينَ إِلَيْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ صِلَاءً يُسَبِّقُ بِهَا مَنْ اجْتَهَدَ مِنَ الْمُتَقَدِّمِينَ وَ يَتَجَاوَزُ فِيهَا مَنْ يَجْتَهِدُ مِنَ الْمُتَأَخِّرِينَ وَ أَنْ تُصَلِّىَ الَّذِي بَيْنَنَا وَ بَيْنَكَ صِلَاءً مَنْ صَبَّغَتْهُ لِنَفْسِكَ وَ اضْطَرَّغَتْهُ لِعَيْنِكَ فَلَمْ تَنْخَطِفْهُ خَاطِفَاتِ الظَّنِّ وَ لَا وَارِدَاتِ الْفِتَنِ حَتَّى نَكُونَ لَكَ فِي الدُّنْيَا مُطِيعِينَ وَ فِي الْآخِرَةِ فِي جَوَارِكَ خَالِدِينَ.

۲ - قنوت مولا حضرت ابا عبدالله علیه السلام

[۱ - دعای اول]

اللَّهُمَّ مِنْكَ الْبِدْءُ وَ لِمَكَ الْمَشِيئَةُ [الْمَشِيئَةُ] وَ لِمَكَ الْحَوْلُ وَ لِمَكَ الْقُوَّةُ وَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ جَعَلْتَ قُلُوبَ أَوْلِيَائِكَ مَشِيئَةً لِمَشِيئَتِكَ وَ مَكْمَنًا لِإِرَادَتِكَ وَ جَعَلْتَ عُقُولَهُمْ مَنَاصِبَ أَوْامِرِكَ وَ نَوَاهِيكَ فَأَنْتَ إِذَا شِئْتَ مَا تَشَاءُ حَرَكْتَ مِنْ أَسْرَارِهِمْ كَوَامِنَ مَا أَبْطُنْتَ فِيهِمْ وَ أَبْدَأْتَ مِنْ إِرَادَتِكَ عَلَى أَلْسِنَتِهِمْ مَا أَفْهَمْتَهُمْ بِهِ عَنْكَ فِي عُقُودِهِمْ بِعُقُولِ تَدْعُوكَ وَ تَدْعُو إِلَيْكَ بِحَقَائِقِ مَا مَنَحْتَهُمْ بِهِ

وَإِنِّي لَأَعْلَمُ مِمَّا عَلَّمْتَنِي مِمَّا أَنْتَ الْمَشْكُورُ عَلَى مَا مِنْهُ أَرَيْتَنِي وَإِلَيْهِ أَوَيْتَنِي اللَّهُمَّ وَإِنِّي مَعَ ذَلِكَ كُلِّهِ عَائِدٌ بِسُوءِ لَأَتِدُّ بِحَوْلِكَ وَ قُوتِكَ رَاضٍ بِحُكْمِكَ الَّذِي سَفَّتَهُ إِلَيَّ فِي عِلْمِكَ جَارٍ بِحَيْثُ أَجْرَيْتَنِي قَاصِدٌ مِمَّا أَمَّمْتَنِي غَيْرَ ضَمِينٍ بِنَفْسِي فِي مَا يُرِضُ بِكَ عَنِّي إِذْ بِهِ قَدْ رَضَيْتَنِي وَ لَمَّا قَاصِرٌ بِجُهْدِي عَمَّا إِلَيْهِ نَدَبْتَنِي مُسَارِعٌ لِمَا عَرَفْتَنِي سَارِعٌ فِيْمَا أَشْرَعْتَنِي مُسْتَبِصِرٌ فِي مَا بَصَّرْتَنِي مُرَاعٍ مِمَّا أَرَعَيْتَنِي فَلَمَّا تُخْلِنِي مِنْ رِعَايَتِكَ وَ لَا تُخْرِجُنِي مِنْ عِنَايَتِكَ وَ لَا تُفْعِدُنِي عَنْ حَوْلِكَ وَ لَا تُخْرِجُنِي عَنْ مَقْصِدِ أَنْالٍ بِهِ إِزَادَتِكَ وَ اجْعَلْ عَلَيَّ الْبَصِيرَةَ مِيدْرَجَتِي وَ عَلَيَّ الْهِدَايَةَ مَحَجَّتِي وَ عَلَيَّ الرَّشَادَ مَسِيلِكِي حَتَّى تُبَيِّنَ لِي وَ تُبَيِّنَ لِي بِئْتِي وَ تُحِلَّ لِي بِئْتِي وَ عَلَيَّ مَا بِهِ أَرَدْتَنِي وَ لَهُ خَلَقْتَنِي وَ إِلَيْهِ أَوَيْتَنِي وَ أَعَدُّ أَوْلِيَاءَكَ مِنَ الْإِفْتِيَانِ بِي وَ فَتْنَهُمْ بِرَحْمَتِكَ [الرَّحْمَتِكَ فِي نِعْمَتِكَ تَفْتِنُ الْإِجْتِبَاءِ وَ الْإِخْلَاصِ بِسُلُوكِكَ طَرِيقَتِي وَ اتِّبَاعِ مَنْهَجِي وَ الْخَفِيِّ بِالصَّالِحِينَ مِنْ آبَائِي وَ ذَوِي رَحِمِي] الْحَمْدِي

۲- [نیز در دعای دست چپین خواندند:

اللَّهُمَّ مَنْ أَوَى إِلَيَّ مِأْوَى فَانْتِ مِأْوَايَ وَ مَنْ لَجَأَ إِلَيَّ مَلْجَأً فَانْتِ مَلْجَأِي اللَّهُمَّ صِلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اشْمَعْ بِمَدَائِي وَ أَجِبْ دُعَائِي وَ اجْعَلْ مَا بِي عِنْدَكَ وَ مَثْوَايَ وَ اخْرُسْنِي فِي بَلْوَايَ مِنَ الْفِتَنِ الْمُنْتَحَانِ وَ لَمْهُ الشَّيْطَانِ بِعَظْمَتِكَ الَّتِي لَا يَشُوبُهَا وَ لَعُ نَفْسٍ بِنَفْتَيْنِ وَ لَا وَارِدُ طَيْفٍ بِتَطْنِينَ وَ لَا يَلْمُ بِهَا فَرَحٌ حَتَّى تَقْلِبُنِي إِلَيْكَ يَارَادَتِكَ غَيْرَ ظَنِينٍ وَ لَا مَطْنُونٍ وَ لَا مُرَابٍ وَ لَا مُرْتَابٍ إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

۳- قنوت مولا حضرت سید الساجدین امام زین العابدین علیه السلام

[۱- قنوت اول]

اللَّهُمَّ إِنَّ جِبِلَّةَ الْبَشَرِيَّةِ وَ طَبَاغَ الْإِنْسَانِيَّةِ وَ مَا جَرَتْ عَلَيْهِ تَرْكِيبَاتُ النَّفْسِيَّةِ وَ انْعَقَدَتْ بِهِ عُقُودُ النَّسِيَّةِ [النَّسِيَّةِ] تَعْجُزُ عَنْ حَمْلِ وَارِدَاتِ الْأَفْضِيَّةِ إِلَّا مَا وَفَّقَتْ لَهُ أَهْلَ الْإِضْطِافِ وَ اعْنَتَ عَلَيْهِ ذَوِي الْإِجْتِبَاءِ اللَّهُمَّ وَ إِنَّ الْقُلُوبَ فِي قَبْضَتِكَ وَ الْمَشِيَّةَ لَكَ فِي مَلِكِيَّتِكَ وَ قَدْ تَعَلَّمَ أَيُّ رَبِّ مَا الرَّغْبَةُ إِلَيْكَ فِي كَشْفِهِ وَاقِعَهُ لَأَوْفَاتِهَا بِقُدْرَتِكَ وَاقِفُهُ بِحُدُوكَ مِنْ إِزَادَتِكَ وَ إِنِّي لَأَعْلَمُ أَنَّ لَكَ دَارَ جَزَاءٍ مِنَ الْخَيْرِ وَ الشَّرِّ مَثُوبَةٍ وَ عُقُوبَةٍ وَ أَنَّ لَكَ يَوْمًا تَأْخُذُ فِيهِ بِالْحَقِّ - وَ أَنَّ أَنَا تَكَ أَشْبَهُ الْأَشْيَاءِ بِكَرَمِكَ وَ أَلْيَقُهَا بِمَا وَصِفْتَ بِهِ نَفْسَكَ فِي عَطْفِكَ وَ تَرْوُفِكَ وَ أَنْتَ بِالْمُرْصَادِ لِكُلِّ ظَالِمٍ فِي وَحِيمِ عُقْبَاهُ وَ سُوءِ مَثْوَاهُ اللَّهُمَّ وَ إِنَّكَ قَدْ أَوْسَعْتَ خَلْقَكَ رَحْمَةً وَ حِلْمًا وَ قَدْ بُدِّلْتَ أَحْكَامَكَ وَ غَيَّرْتَ سُنَنَ نَبِيِّكَ وَ تَمَرَّدَ الظَّالِمُونَ عَلَى خُلُصَانِكَ وَ اسْتَبَاحُوا حَرِيمَكَ وَ رَكِبُوا مَرَائِبَ الْإِسْتِمْرَارِ عَلَى الْجُزْأَةِ عَلَيْكَ اللَّهُمَّ فَبَادِرْهُمْ بِقَوَاصِفِ سَخَطِكَ وَ عَوَاصِفِ تَنْكِيلَاتِكَ وَ اجْتِنَاثِ غَضَبِكَ وَ طَهِّرِ الْبِلَادَ مِنْهُمْ وَ اغْسِفْ عَنْهَا آثَارَهُمْ وَ اخْطُطْ مِنْ قَاعَاتِهَا وَ مَطَانِهَا مَنَارَهُمْ وَ اضْطَلِبْهُمْ بِبُورَاكَ حَتَّى لَا تُبْقِيَ مِنْهُمْ دِعَامَةً لِنَاجِمٍ وَ لَا عِلْمًا لَأَمٍّ وَ لَا مَنَاصًا لِقَاصِدٍ وَ لَا رَائِدًا لِمُرْتَادٍ اللَّهُمَّ امْحُ آثَارَهُمْ وَ اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَ دِيَارِهِمْ وَ امْحَقْ أَعْقَابَهُمْ وَ افْكُكْ أَصْلَابَهُمْ وَ عَجِّلْ إِلَى عَذَابِكَ السَّرْمِدِ انْقِلَابَهُمْ وَ أَقِمْ لِلْحَقِّ مَنَاصِبَهُ وَ افْصَحْ لِلرَّشَادِ زِنَادَهُ وَ أَثِرِ لِلنَّارِ مَثِيرَهُ وَ أَيْدٍ بِالْعَوْنِ مُرْتَادَهُ وَ وَفِّهِ مِنَ النَّصْرِ زَادَهُ حَتَّى يَعُودَ الْحَقُّ بِجِدَّتِهِ وَ يُبَيِّرَ مَعَالِمَ مَقَاصِدِهِ وَ يَسْلُكَهُ أَهْلُهُ بِالْأَمْنِ حَقَّ سُلُوكِهِ - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۲- قنوت دیگر آن حضرت

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمُبِينُ الْبَائِنُ وَ أَنْتَ الْمَكِينُ الْمَائِكُنُ الْمُمَكِّنُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ آدَمَ يَدِيْعِ فِطْرَتِكَ وَ رُكْنَ [بِكْرِ] حُجَّتِكَ وَ لِسَانِ قُدْرَتِكَ وَ الْخَلِيفَةِ فِي بَسِيطَتِكَ وَ أَوَّلِ مُجْتَبِي لِلنُّبُوَّةِ بِرَحْمَتِكَ وَ سَاحِفِ شَعْرِ رَأْسِهِ تَدْلُلًا لَكَ فِي حَرَمِكَ لِعِزَّتِكَ وَ مُنْشِئًا مِنَ التُّرَابِ نَطْقَ إِعْرَابًا بِوَحْدَانِيَّتِكَ وَ عَيْدَ لَكَ أَنْشَأْتَهُ لَأَمِّيَّتِكَ وَ مُسْتَبْعِيدَ بِسُوءِ مَسِّ عُقُوبَتِكَ وَ صِلْ عَلَيَّ ابْنِ الْخَالِصِ مِنْ صِفْوَتِكَ وَ الْفَاحِصِ عَنْ مَعْرِفَتِكَ وَ الْغَائِصِ [الْفَائِضِ الْمُأْمُونِ عَنْ مَكُونِ سِرِّيْرَتِكَ بِمَا أَوْلَيْتَهُ مِنْ نِعْمَتِكَ وَ مَعُونَتِكَ وَ عَلَيَّ مَنْ بَيْنَهُمَا مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ -

وَ الصَّادِقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ حَاجَتِي الَّتِي بَيْنِي وَ بَيْنَكَ لَا يَعْلَمُهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ أَنْ تَأْتِي عَلَيَّ فَضَائِلَهَا وَ إِمْضَائِلَهَا فِي يُسْرِ مِنْكَ وَ شِدَّةِ أَرْزِ وَ حَطِّ وَزْرِ يَا مَنْ لَهُ نُورٌ لَا يُطْفَأُ وَ ظُهُورٌ لَا يُخْفَى وَ أُمُورٌ لَا تُكْفَى اللَّهُمَّ إِنِّي دَعَوْتُكَ دُعَاءَ مَنْ عَرَفَكَ وَ تَسَلَّلَ إِلَيْكَ وَ آلَ بِجَمِيعِ يَدَيْهِ إِلَيْكَ سُبْحَانَكَ طَوْتَ الْأَبْصَارُ فِي صِيغَتِكَ مَدِيدَتَهَا وَ نَسَبِ الْأَلْبَابِ عَنْ كُنْهِكَ أَعْنَتَهَا فَأَنْتَ الْمُدْرِكُ غَيْرِ الْمُدْرَكِ وَ الْمُحِيطُ غَيْرِ الْمُحَاطِ وَ عَزَّتْكَ لَتَفْعَلَنَّ وَ عَزَّتْكَ لَتَفْعَلَنَّ.

۴ - قنوت مولا حضرت امام محمد باقر علیه السلام

[۱ - قنوت اول]

اللَّهُمَّ إِنَّ عِدْوِي قَدِ اسْتَسَنَّ فِي غُلُوَانِهِ وَ اسْتَمَرَّ فِي عِدُوَانِهِ وَ آمِنَ بِمَا شَجَلَهُ مِنَ الْجَلْمِ عَاقِبَةَ جُرْأَتِهِ عَلَيَّكَ وَ تَمَرَّدَ فِي مُبَايَنَتِكَ وَ لَكَ اللَّهُمَّ لِحَطَّاتٍ سَخِطِ بِيَاثًا وَ هُمْ نَائِمُونَ وَ نَهَارًا وَ هُمْ غَافِلُونَ وَ جَهْرَةً وَ هُمْ يَلْعَبُونَ وَ بَعْتَهُ وَ هُمْ سَاهُونَ وَ أَنَّ الْخِنَاقَ قَدِ اشْتَدَّ وَ الْوَتَاقَ قَدِ اخْتَدَّ وَ الْقُلُوبَ قَدِ مَحِيَتْ وَ الْعُقُولَ قَدِ تَنَكَّرَتْ وَ الصَّبْرَ قَدِ أُوْدِيَ وَ كَادَ يَنْقَطِعُ حَبَائِلُهُ فَإِنَّكَ لِالْمِرْصَادِ مِنَ الظَّالِمِ وَ مَشَاهِدِهِ مِنَ الْكَاطِمِ لَمَّا يُعْجَلُكَ فَوْتُ دَرَكٍ وَ لَمَّا يُعْجِزُكَ اخْتِجَازُ مُحْتَجِزٍ وَ إِنَّمَا مَهْلُ اسْتِثْبَاتًا وَ حُجَّتُكَ عَلَى الْأَحْوَالِ الْبَالِغَةِ الدَّامِعَةِ وَ بَعِيْدِكَ ضَعْفُ الْبَشَرِيَّةِ وَ عَجْزُ الْإِنْسَانِيَّةِ وَ لَكَ سُلْطَانُ الْإِلَهِيَّةِ وَ مَلِكَةُ الْبَرِيَّةِ وَ بَطْشَةُ الْأَنَاءِ وَ عَقُوبَةُ التَّائِبِ اللَّهُمَّ فَإِنْ كَانَ فِي الْمَصَابِرَةِ لِحَرَارَةِ الْمُعَانِ مِنَ الظَّالِمِينَ وَ كَمِيدِ [كَيْدِ مَنْ يُشَاهِدُ مِنَ الْمُبْدِلِينَ رِضَى لَكَ وَ مَثُوبَةُ مِنْكَ فَهَبْ لَنَا مَرِيدًا مِنَ التَّائِبِينَ وَ عَوْنًا مِنَ التَّسَدِيدِ إِلَى حِينِ نَفُوزِ مَشِيَّتِكَ فِيمَنْ أَسْبَعْتَهُ وَ أَشَقَيْتَهُ مِنْ بَرِيَّتِكَ وَ آمَنَّا عَلَيْكَ بِالتَّسْلِيمِ لِمَحْتَوَمَاتِ أَقْضِيَّتِكَ وَ التَّجَرُّعِ لَوَارِدَاتِ أَقْدَارِكَ وَ هَبْ لَنَا مَجَنَّةً لَمَّا أَحْبَبْتَ فِي مُتَقَدِّمٍ وَ مُتَأَخَّرٍ وَ مُتَعَجِّلٍ وَ مُتَأَجَّلٍ وَ الْإِيثَارِ لَمَّا اخْتَرْتَ فِي مُسْتَقْرَبٍ وَ مُسْتَبْعَدٍ وَ لَا تُخَلِّنَا اللَّهُمَّ مَعَ ذَلِكَ مِنْ عَوَاطِفِ رَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ كِفَايَتِكَ وَ حُسْنِ كِلَاءَتِكَ بِمَنْكَ وَ كَرَمِكَ.

۲ - قنوت دیگر آن حضرت

يَا مَنْ يَعْلَمُ هَوَاجِسَ السَّرَائِرِ وَ مَكَامِنَ الضَّمَائِرِ وَ حَقَائِقَ الْخَوَاطِرِ يَا مَنْ هُوَ لِكُلِّ غَيْبٍ حَاضِرٌ وَ لِكُلِّ مُنْسِيٍّ ذَاكِرٌ وَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَادِرٌ وَ إِلَى الْكُلِّ نَاطِرٌ بَعْدَ الْمَهْلِ وَ قَرَبَ الْأَجَلُ وَ ضَعْفَ الْعَمَلِ وَ أَرَابَ [أَرَابَ الْأَمَلِ وَ آنَ الْمُنتَقِلِ وَ أَنْتَ يَا اللَّهُ الْأَخِرُ كَمَا أَنْتَ الْأَوَّلُ مَبِيدُ مَا أَنْشَأْتَ وَ مَصِيْرُهُمْ إِلَى الْبَلِيِّ وَ مَقْلَدُهُمْ أَعْمَالُهُمْ وَ مَحْمَلُهَا ظُهُورُهُمْ إِلَى وَقْتِ نُشُورِهِمْ مِنْ بَعْثِهِ قُبُورِهِمْ عِنْدَ نَفْخَةِ الصُّورِ وَ انْشِقَاقِ السَّمَاءِ بِالنُّورِ وَ الْخُرُوجِ بِالْمُنْشَرِ إِلَى سَاحَةِ الْمَحْشَرِ لَا تَزْتَدُّ إِلَيْهِمْ أَبْصَارُهُمْ - وَ أَفْتَدَتْهُمْ هَوَاءُ مُتْرَاطِبِينَ فِي غُمَّةٍ مِمَّا أَسْلَفُوا وَ مُطَالِبِينَ بِمَا اخْتَفَبُوا وَ مُحَاسِبِينَ هُنَاكَ عَلَى مَا ارْتَكَبُوا الصَّحَائِفُ فِي الْأَعْنَاقِ مُشْوَرَةً وَ الْأَوْزَارُ عَلَى الظُّهُورِ مَازُورَةً لَا انْفِكََاكَ وَ لَا مَنَاصَ وَ لَا مَحِيصَ عَنِ الْفِيصَاصِ قَدْ أَفْحَمْتَهُمُ الْحُجْبَةَ وَ حَلُّوا فِي حَيْرَةِ الْمَحْجَبَةِ وَ هَمَسِ الصُّجْبَةَ مَعْدُولٌ بِهِمْ عَنِ الْمَحْجَبَةِ إِلَّا مَنْ سَبَقَتْ لَهُ مِنَ اللَّهِ الْحُسْنَى فَنَجَا مِنْ هَوْلِ الْمَشْهَدِ وَ عَظِيمِ الْمَوْرِدِ وَ لَمْ يَكُنْ مِمَّنْ فِي الدُّنْيَا تَمَرَّدَ وَ لَا عَلَى أَوْلِيَاءِ اللَّهِ تَعَنَّدَ وَ لَهُمْ اسْتَبْعَدَ وَ عَنْهُمْ بِحُقُوقِهِمْ تَفَرَّدَ اللَّهُمَّ فَإِنَّ الْقُلُوبَ قَدْ بَلَغَتْ الْحَنَاجِرَ وَ النُّفُوسَ قَدْ عَلَتِ التَّرَاقِي وَ الْأَعْمَارَ قَدْ نَفِدَتْ بِالْإِنْتِظَارِ لَا عَنْ نَقْصِ اسْتِيبْصَارِ وَ لَا عَنْ اتِّهَامِ مَقْدَارٍ وَ لَكِنْ لِمَا تُعَانِي مِنْ رُكُوبِ مَعَاصِيكَ وَ الْخِلَافِ عَلَيْكَ فِي أَوْامِرِكَ وَ نَوَاهِيكَ وَ التَّلْعُبِ بِأَوْلِيَائِكَ وَ مُظَاهَرَةِ أَعْدَائِكَ اللَّهُمَّ فَقَرِّبْ مِيَا قَدْ قَرَّبَ وَ أَوْرِدْ مَا قَدْ دَنَا وَ حَقِّقْ ظُنُونَ الْمُوقِنِينَ وَ بَلِّغِ الْمُؤْمِنِينَ تَأْمِيلُهُمْ مِنْ إِقَامِيهِ حَقِّكَ وَ نَصِيرِ دِينِكَ وَ إِظْهَارِ حُجَّتِكَ وَ الْإِنْتِقَامِ مِنْ أَعْدَائِكَ.

۵ - قنوت مولا حضرت امام جعفر صادق علیه السلام

[۱ - قنوت اول]

يَا مَنْ سَبَقَ عِلْمُهُ وَنَفَذَ حُكْمُهُ وَشَمِلَ حِلْمُهُ صِلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلَ مُحَمَّدٍ وَأَزِلْ حِلْمِيكَ عَنْ ظَالِمِي وَيَادِرْهُ بِالنَّقْمَةِ وَعَاجِلْهُ بِالِاسْتِصَالِ وَكُبْهُ لِمَنْخَرِهِ وَاعْصِضْهُ بِرَبِيقِهِ وَارْزُدْ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ وَحُلِّ بِنِي وَبَيْنَهُ بِشُعْلِ شَاغِلِ مُوَلِّمٍ وَسُقْمِ دَائِمٍ وَامْنَعُهُ التَّوْبَةَ وَحُلِّ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْإِنَابَةِ وَاسْلُبْهُ رُوحَ الرَّاحَةِ وَاشْدُدْ عَلَيْهِ الْوَطْأَةَ وَخُذْ مِنْهُ بِالْمُخْتِقِ وَحَشِّرْ جُحِي فِي صَدْرِهِ وَلَا تُجِبْ لَهُ قَدَمًا وَأَنْكَلُهُ وَنَكَلُهُ وَاجْتَنِّهِ وَاجْتَنِّ رَاحَتَهُ وَاسْتَأْصِلْهُ وَجُنَّتْ وَجَّتْ وَجُتَّ نِعْمَتِكَ عَنْهُ وَالْبُسُّهُ الصَّغَارَ وَاجْعَلِ عِقَابَهُ النَّارَ بَعِيدَ مَحْوِ آثَارِهِ وَسَلِّبْ قَرَارِهِ وَاجْهَارِ قَبِيحِ آصَارِهِ وَأَسْكِنْهُ دَارَ بَوَارِهِ وَلَا تُبْقِ لَهُ ذِكْرًا وَلَا تَعْقِبْهُ مِنْ مُسْتَخْلَفٍ أَجْرًا اللَّهُمَّ بَادِرْهُ اللَّهُمَّ عَاجِلْهُ وَلَا تُؤَجِّلْهُ اللَّهُمَّ خُذْهُ اللَّهُمَّ اسْلُبْهُ التَّوْفِيقَ اللَّهُمَّ لِمَا تُهْضِمُهُ اللَّهُمَّ لِمَا تَرْتِئُهُ اللَّهُمَّ لِمَا تُؤَخِّرُهُ اللَّهُمَّ عَلَيَّ بِكَ اللَّهُمَّ اشْدُدْ قَبْضَتَكَ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ بِكَ اعْتَصِمْتُ عَلَيْهِ وَبِكَ اسْتَجِرْتُ مِنْهُ وَبِكَ تَوَارَيْتُ عَنْهُ وَبِكَ اسْتَكْفَمْتُ [اسْتَكْفَمْتُ دُونَهُ وَبِكَ اسْتَبْتَرْتُ مِنْ ضَرَّائِهِ اللَّهُمَّ احْرُسْنِي بِحِرَاسَتِكَ مِنْهُ وَمِنْ عَيْدَابِكَ وَأَكْفِنِي بِكَفَايَتِكَ كَيْدَهُ وَكَيْدَ بُعَايَتِكَ اللَّهُمَّ احْفَظْنِي بِحِفْظِ الْإِيمَانِ وَأَسْبِغْ عَلَيَّ سِتْرَكَ الَّذِي سَتَرْتَ بِهِ رُسُلَكَ عَنِ الطَّوَاغِيَةِ وَحَصِّنِي بِحِصْنِكَ الَّذِي وَقَيْتَهُمْ بِهِ مِنَ الْجَوَابِيَةِ اللَّهُمَّ أَيِّدْنِي مِنْكَ بِنَصْرِ لَا يَنْفَكُ وَعَزِيْمِهِ صِدْقٍ لَا تُخْتَلُّ وَجَلَلْنِي بِبُورِكَ وَاجْعَلْنِي مُتَبَدِّرًا بِدَرْعِكَ الْحَصِيَّةِ الْوَاقِيَةِ وَاكْلَأْنِي بِكَلَاءَتِكَ الْكَافِيَةِ إِنَّكَ وَاسِعٌ لِمَا تَشَاءُ وَلِيٌّ لِمَنْ لَكَ تَوَالِي وَنَاصِرٌ لِمَنْ إِلَيْكَ أَوْى وَعَوْنٌ مَنْ بِكَ اسْتَعْدَى وَكَافِيٌ مَنْ بِكَ اسْتَكْفَى وَالْعَزِيْزُ الَّذِي لَا يُمَانَعُ عَمَّا يَشَاءُ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَهُوَ حَسْبِي - عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ.

۲ - قنوت دیگر آن حضرت

يَا مَنْ أَمَّنَ الْخَائِفَ وَكَهَفَ اللَّاهِبَ وَجَنَّهُ الْعَائِدَ وَعَوَّثَ اللَّائِذَ حَابٍ مَنْ اعْتَمَدَ سِوَاكَ وَخَسِرَ مَنْ لَجَأَ إِلَى دُونِكَ وَذَلَّ مَنْ اعْتَرَى بِغَيْرِكَ وَافْتَقَرَ مَنْ اسْتَعْنَى عَنْكَ إِلَيْكَ اللَّهُمَّ الْمَهْرُبُ وَمِنْكَ اللَّهُمَّ الْمَطْلُبُ اللَّهُمَّ قَدْ تَعَلَّمْتُ عَقْدَ ضَمِيرِي عِنْدَ مُنَاجَاتِكَ وَحَقِيقَةَ سِرِّي عِنْدَ دُعَائِكَ وَصِدْقَ خَالِصَتِي بِاللَّجَا إِلَيْكَ فَأَفْرَعْنِي إِذَا فَرَعْتُ إِلَيْكَ وَلَا تَحْذُلْنِي إِذَا اعْتَمَدْتُ عَلَيْكَ وَبَادِرْنِي بِكَفَايَتِكَ وَلَا تَسْلُبْنِي رَفَقَ عِنَايَتِكَ وَخُذْ ظَالِمِي السَّاعِيَةَ السَّاعَةَ - أَخَذَ عَزِيْزٌ مُقْتَدِرٌ عَلَيْهِ مَسِيْرًا تَأْصِلُ شَافَتَهُ مُجْتَثٌ قَائِمَتُهُ حَاطٌ دِعَامَتُهُ مُتَبَرِّئٌ لَهُ مُدْمِرٌ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ بَادِرْهُ قَبْلَ أَذِيَّتِي وَاسْبِقْهُ بِكَفَايَتِي كَيْدَهُ وَشَرَّهُ وَمَكْرُوهُهُ وَعَزْمَهُ وَسُوءَ عَقْدِهِ وَقَصْدِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي إِلَيْكَ فَوَّضْتُ أَمْرِي وَبِكَ تَحَصَّنْتُ مِنْهُ وَمَنْ كُلُّ مَنْ يَتَعَمَّدُنِي بِمَكْرُوهِهِ وَيَتَرَصَّدُنِي بِأَذِيَّتِهِ وَيُضِلُّ لِي بِطَانَتَهُ وَيَسْعَى عَلَيَّ بِمَكَايِدِهِ اللَّهُمَّ كِدْ لِي وَلَا تَكِدْ عَلَيَّ وَامْكُرْ لِي وَلَا تَمْكُرْ بِي وَأَرِنِي النَّارَ مِنْ كُلِّ عَيْدُوٍّ أَوْ مَكَارٍ وَلَا يَضُرُّنِي ضَارٌّ وَأَنْتَ وَلِيٌّ وَلَا يَغْلِبُنِي مُغَالِبٌ وَأَنْتَ عَضُدِي وَلَا تَجْرِي عَلَيَّ مَسَاءَةٌ وَأَنْتَ كَنَفِي اللَّهُمَّ بِكَ اسْتَنْدَرْتُ وَاعْتَصَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ.

۶ - قنوت مولا حضرت موسی بن جعفر علیه السلام

[۱ - قنوت اول]

يَا مَفْرَعُ الْفَضَائِعِ وَمَا مِنْ الْهَوَالِجِ وَمَطْمَعِ الطَّامِعِ وَمَلْجَأِ الضَّارِعِ يَا غَوْثَ الْلَهْفَانِ وَمَأْوَى الْحَيْرَانِ وَمُرْوَى الظُّمآنِ وَمُسْبِعِ الْجُوعَانِ وَكَاسِيِ الْعُرْيَانِ وَحَاضِرِ كُلِّ مَكَانٍ بِلَا دَرَكٍ وَلَا عِيَانٍ وَلَا صِفَةٍ وَلَا بَطَانٍ عَجَزَتِ الْأَفْهَامُ وَضَلَّتِ الْأَوْهَامُ عَنْ مُوَافَقَتِهِ صِفَتُهُ دَابَّةٌ مِنَ الْهَوَامِ فَضْلًا عَنِ الْأَجْرَامِ الْعِظَامِ مِمَّا أَنْشَأَتْ حِجَابًا لِعَظَمَتِكَ وَأَنْنِي يَتَغَلَّغُلُ إِلَى مَا وَرَاءَ ذَلِكَ بِمَا لَا يُرَامُ تَقَدَّسَتْ يَا قُدُّوسُ عَنِ الظُّنُونِ وَالْخُدُوسِ وَأَنْتَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ بَارِي الْأَجْسَامِ وَالتُّفُوسِ وَمُنْحَرُ الْعِظَامِ وَمُمِيتُ الْأَنَامِ وَمُعِيدُهَا بَعِيدُ الْفَنَاءِ وَالتَّطْمِيسِ أَسْأَلُكَ يَا ذَا الْقُدْرَةِ وَالْعِلْمِ وَالْعِزِّ وَالتَّوْبَةِ أَنْ تَصِيْلِي عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَوْلِي النَّهْيِ وَالْمَحَلِّ الْأَوْفَى وَالْمَقَامِ الْأَعْلَى وَأَنْ تُعَجِّلَ مَا قَدْ تَأَجَّلَ وَتَقَدِّمَ مَا قَدْ تَأَخَّرَ وَتَأْتِي بِمَا قَدْ أُوجِبَتْ إِثْبَاتُهُ وَتُقَرِّبَ مَا قَدْ تَأَخَّرَ فِي التُّفُوسِ الْحَصْرَةَ أَوَانُهُ وَتَكْشِفَ الْبُؤْسَ وَسُوءَ الْبُؤْسِ وَعَوَارِضَ الْوَسْوَاسِ الْخَنَاسِ ... فِي صُدُورِ النَّاسِ وَتَكْفِينًا مَا قَدْ رَهَقْنَا وَتَصْرِيفَ عَنَّا مَا قَدْ رَكِبْنَا وَتَبَادِرَ اضْطِرَامِ الظَّالِمِينَ وَنَصِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْإِدَالَةَ مِنَ

الْمُعَانِدِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

۲ - فنون دیگر آن حضرت

اللَّهُمَّ إِنِّي وَفَلَانِ بْنِ فُلَانٍ عَبْدَانِ مِنْ عِبِيدِكَ نَوَاصِيهِنَا بِيَدِكَ تَعَلَّمَ مُسْتَقَرَّنَا وَمُسْتَوْدَعُنَا وَمُنْقَلَبُنَا وَمَثْوَانَا وَسِرَّنَا وَعَلَانِيَتُنَا تَطَّلِعَ عَلَيَّ نِيَاتِنَا وَتُحِيطُ بِضَمَائِرِنَا عِلْمُكَ بِمَا تُبْدِيهِ كَعِلْمِكَ بِمَا نُخْفِيهِ وَمَعْرِفَتُكَ بِمَا نُبْطِنُهُ كَمَعْرِفَتِكَ بِمَا نُظْهِرُهُ وَلَا يَنْطَوِي عِنْدَكَ شَيْءٌ مِنْ أُمُورِنَا وَلَا يَسْتَبِيرُ دُونَكَ حَالٌ مِنْ أحوَالِنَا وَلَا مِنْكَ مَعْقِلٌ يُحْصِي سُنَانَنَا وَلَا حِزْزٌ يُحْرِزُنَا وَلَا مَهْرَبٌ لَنَا نَفُوتُكَ بِهِ وَلَا يَمْنَعُ الظَّالِمُ مِنْكَ حُصُونَهُ وَلَا يُجَاهِدُكَ عَنْهُ جُنُودُهُ وَلَا يُعَالِيكَ مُعَالِبٌ بِمَنْعِهِ وَلَا يُعَازُكَ مُعَازٌ بِكَثْرَتِهِ أَنْتَ مُدْرِكُهُ أَيْنَمَا سَلَكَ وَقَادِرٌ عَلَيْهِ أَيْنَمَا لَجَأَ فَمَعَاذُ الْمَظْلُومِ مِنَّا بِكَ وَتَوَكَّلُ الْمُقْهَرُونَ مِنَّا عَلَيْكَ وَرُجُوعُهُ إِلَيْكَ وَيَسْتَعِيثُ بِكَ إِذَا خَذَلَهُ الْمُغِيثُ وَيَسْتَصْرِخُكَ إِذَا قَعَدَ عَنْهُ النَّصِيرُ وَيَلُودُ بِكَ إِذَا نَفَتَهُ الْأَفْتِيَةُ وَيَطْرُقُ بِكَ إِذَا أُغْلِقَتْ عَنْهُ الْأَبْوَابُ الْمُرْتَجَّةُ وَيَصِلُ إِلَيْكَ إِذَا اخْتَجَبَ عَنْهُ الْمُلُوكُ الْغَافِلَةُ تَعَلَّمَ مَا حَلَّ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَشْكُوهُ إِلَيْكَ وَتَعَلَّمَ مَا يُضِلُّهُ قَبْلَ أَنْ يَدْعُوكَ لَهُ فَلَكَ الْحَمْدُ سَمِيعاً بَصِيراً لَطِيفاً عَلِيماً خَبِيراً قَدِيراً وَإِنَّهُ قَدْ كَانَ فِي سَابِقِ عِلْمِكَ وَ مُحْكَمِ قَضَائِكَ وَ جَارِيِ قَدْرِكَ وَ نَافِذِ أَمْرِكَ وَ قَاضِيِ حُكْمِكَ وَ مَاضِيِ مَسِيَّتِكَ فِي خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ شَقِيهِمْ وَ سَعِيدِهِمْ وَ بَرِّهِمْ وَ فَاجِرِهِمْ أَنْ جَعَلْتَ لِفُلَانِ بْنِ فُلَانٍ عَلَى قَدْرِهِ فَظَلَمْتَنِي بِهَا وَ بَعَى عَلَيَّ بِمَكَانِهَا وَ اسْتَطَالَ وَ تَعَزَّزَ بِسُلْطَانِهِ الَّذِي حَوْلَتْهُ إِيَّاهُ وَ تَجَبَّرَ وَ افْتَخَرَ بِعُلُوِّ حِيَالِهِ الَّذِي نَوَلْتَهُ وَ عَزَّهُ إِمْلَأُوكَ لَهُ وَ أَطْعَاهُ حِلْمِيكَ عَنْهُ فَقَصَيْدِنِي بِمَكْرُوهِ عَجَزْتُ عَنِ الصَّبْرِ عَلَيْهِ وَ تَعَمَّدْتَنِي بِشَرِّ ضَمْعُتْ عَنِ اخْتِمَالِهِ وَ لَمْ أَقْدِرْ عَلَى الِاسْتِئْصَافِ مِنْهُ لِضَعْفِي وَ لَا عَلَى الْإِنْتِصَارِ لِقَلْبِي وَ ذُلِّي فَوَكَلْتُ أَمْرَهُ إِلَيْكَ وَ تَوَكَّلْتُ فِي شَأْنِهِ عَلَيْكَ وَ تَوَعَّدْتَهُ بِعُقُوبِيَّتِكَ وَ حَذَرْتَهُ بِطُشِيكَ وَ خَوْفْتَهُ نَقَمْتِكَ فَظَنَّ أَنَّ حِلْمَكَ عَنْهُ مِنْ ضَعْفٍ وَ حَسِبَ أَنَّ إِمْلَاءَكَ لَهُ مِنْ عَجْزٍ وَ لَمْ تَنْهَهُ وَاحِدَةً عَنْ أُخْرَى وَ لَا أَنْزَجَرَ عَنْ تَائِيَةٍ بِأُولَى لِكِنَّهُ تَمَادَى فِي عَيْهِ وَ تَتَابَعَ فِي ظُلْمِهِ وَ لَجَّ فِي عُدْوَانِهِ وَ اسْتَشْرَى فِي طُغْيَانِهِ جِزَاءً عَلَيْكَ يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ وَ تَعَرَّضَا لِسَخَطِكَ الَّذِي لَا تَرُدُّهُ عَنِ الظَّالِمِينَ وَ قَلَّ اكْتِرَابُ بِنَاسِكَ الَّذِي لَا تَحْبِسُهُ عَنِ الْبَاطِلِينَ فَهَا أَنَا ذَا يَا سَيِّدِي مُسْتَضْعَفٌ فِي يَدِهِ مُسْتَضَامٌ تَحْتَ سُلْطَانِهِ مُسْتَدَلٌّ بِفَنَائِهِ مَعْضُوبٌ مَغْلُوبٌ مَبْغِيٌّ عَلَيَّ مَرْغُوبٌ وَجَلُّ خَائِفٌ مَرْوَعٌ مَقْهُورٌ قَدْ قَلَّ صَبْرِي وَ ضَاقَتْ حِيلَتِي وَ انْغَلَقَتْ عَلَيَّ الْمِيذَاهِبُ إِلَّا إِلَيْكَ وَ انْسَدَّتْ عَنِّي الْجِهَاتُ إِلَّا جِهَتُكَ وَ التَّبَسَّتْ عَلَيَّ أُمُورِي فِي دَفْعِ مَكْرُوهِهِ عَنِّي وَ اسْتَبْهَتْ عَلَيَّ الْأَرَائِي فِي إِزَالَةِ ظُلْمِهِ وَ خَذَلْنِي مَنْ اسْتَنْصَرْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ وَ اسْلَمْنِي مَنْ تَعَلَّقْتُ بِهِ مِنْ عِبَادِكَ فَاسْتَشْرَتْ نَصِيحِي فَأَشَارَ عَلَيَّ بِالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَ اسْتَرْشَدْتُ دَلِيلِي فَلَمْ يَدُلَّنِي إِلَّا إِلَيْكَ فَارْجَعْتُ إِلَيْكَ يَا مَوْلَايَ صَاحِراً رَاحِماً مُسْتَكِيناً عَالِماً أَنَّهُ لَا فَرْجَ لِي إِلَّا عِنْدَكَ وَ لَا خَلَاصَ لِي إِلَّا بِكَ أَنْتَجِزْ وَعِيدَكَ فِي نُصْرَتِي وَ اجَابِيهِ دُعَائِي لِأَنَّ قَوْلَكَ الْحَقُّ الَّذِي لَا يُرَدُّ وَ لَا يُبَدَّلُ وَ قَدْ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ وَ مَنْ بَعِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصُرْتَهُ اللَّهُ وَ قُلْتَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ وَ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ - اذْعُونِي اسْتَجِبْ لَكُمْ فَهَا أَنَا ذَا فَاعِلٌ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ لَا مَنَّا عَلَيْكَ وَ كَيْفَ أَمْنٌ بِهِ وَ أَنْتَ عَلَيْهِ دَلَلْتَنِي فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اسْتَجِبْ لِي كَمَا وَعَدْتَنِي يَا مَنْ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ وَ إِنِّي لَأَعْلَمُ يَا سَيِّدِي أَنَّ لَكَ يَوْمًا تَنْتَقِمُ فِيهِ مِنَ الظَّالِمِ لِلْمَظْلُومِ وَ أَتَيْقُنُ أَنَّ لَكَ وَقْتاً تَأْخُذُ فِيهِ مِنَ الْغَاصِبِ لِلْمَعْضُوبِ لِأَنَّكَ لَا يَسْبِقُكَ مُعَانِدٌ وَ لَا يَخْرُجُ مِنْ قَبْضَتِكَ مُنَابِذٌ وَ لَا تَخَافُ فُوتَ فَائِتٍ وَ لَكِنَّ جَزَعِي وَ هَلْعِي لَا يَبْلُغَانِ الصَّبْرَ عَلَيَّ أَنَاتِكَ وَ انْتِظَارِ حِلْمِكَ فَصَدْرْتِكَ يَا سَيِّدِي فَوْقَ كُلِّ قَهْرَةٍ وَ سُلْطَانِكَ غَالِبٌ كُلِّ سُلْطَانٍ وَ مَعَادٌ كُلِّ أَحَدٍ إِلَيْكَ وَ إِنِّ أَهْمَلْتَهُ وَ رُجُوعُ كُلِّ ظَالِمٍ إِلَيْكَ وَ إِنِّ أَنْظَرْتَهُ وَ قَدْ أَضْرَرْنِي يَا سَيِّدِي حِلْمَكَ عَنْ فُلَانٍ وَ طُولُ أَنَاتِكَ لَهُ وَ إِمْهَالِكَ إِيَّاهُ فَكَأَدَ التَّقْوُطُ يَسْتَوَلِي عَلَيَّ لَوْ لَا التَّمَهُ بِكَ وَ الْيَقِينُ بِوَعِيدِكَ وَ إِنِّ كَانَ فِي قَضَائِكَ النَّافِذُ وَ قُدْرَتِكَ الْمَاضِيَةِ أَنَّهُ يُسِبُّ أَوْ يُتُوبُ أَوْ يَرْجِعُ عَنْ ظُلْمِي وَ يَكْفُ عَنْ مَكْرُوهِ وَ يَسْتَقْبَلُ عَنْ عَظِيمٍ مَا رَكِبَ مِنِّي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَوْقِعْ ذَلِكَ فِي قَلْبِهِ السَّاعِيَةَ السَّاعِيَةَ قَبْلَ إِزَالَةِ نِعْمَتِكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ وَ تَكْدِيرِ مَعْرُوفِكَ الَّذِي صَيَّرْتَهُ عِنْدِي وَ إِنِّ كَانَ عِلْمَكَ بِهِ غَيْرَ ذَلِكَ مِنْ مَقَامِهِ عَلَيَّ ظُلْمِي فَإِنِّي أَسْأَلُكَ يَا نَاصِرَ الْمَظْلُومِينَ الْمَبْغِيَّ عَلَيْهِمْ اجَابِيَهُ دُعَوْتِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ خُذْهُ مِنْ مَأْمَنِهِ [مَنَامِهِ أَخَذَ عَزِيْزٌ مُقْتَدِرٌ وَ أَفْجَاهُ فِي غَفْلَتِهِ مُفَاجَأَةٌ مَلِيكٌ مُنْتَصِرٌ وَ اسْتَلْبَهُ نِعْمَتَهُ وَ سُلْطَانَهُ وَ أَفْضَضَ عَنْهُ جُمُوعَهُ وَ أَعْوَانَهُ وَ مَرَّقَ مُلْكُهُ كُلَّ مَمْرَقٍ وَ فَرَّقَ أَنْصَارَهُ كُلَّ مَفْرَقٍ وَ أَعْرَهُ مِنْ نِعْمَتِكَ الَّتِي لَمَّا يُقَابَلُهَا بِالشُّكْرِ وَ انْزِعْ عَنْهُ سِيْرِبَالَ عِزِّكَ الَّذِي لَمْ يُجَازِهِ

يَا حَسَانَ وَ أَفْصَحَهُ يَا قَاصِمَ الْجَبَابِرَةِ وَ أَهْلِكَ يَا مُهْلِكَ الْقُرُونِ الْخَالِيَةِ وَ أَبْرَهُ يَا مَبِيرَ الْأُمَمِ الظَّالِمِيَّةِ وَ أَخْذُلَهُ يَا خَاذِلَ الْفِرَقِ الْبَاغِيَةِ وَ ابْتَرِ عُمُرَهُ وَ ابْتَرِ مُلْكَهُ وَ عَفِّ أَثْرَهُ وَ أَفْطَحْ خَيْرَهُ وَ أَطْفِئْ نَارَهُ وَ أَظْلِمْ نَهَارَهُ وَ كَوِّرْ شَمْسَهُ وَ أَرْهَقْ نَفْسَهُ وَ أَهْشِمْ سُوقَهُ وَ جَبِّ سِنَامَهُ وَ أَرْغِمْ أَنْفَهُ وَ عَجِّلْ حَتْمَهُ وَ لَا تَدْعُ لَهُ جُنَّةً إِلَّا هَتَكَتْهَا وَ لَا دِعَامَةً إِلَّا قَصَبَتْهَا وَ لَا كَلِمَةً مُجْتَمِعَةً إِلَّا فَرَقَتْهَا وَ لَا قَائِمَةً عَلُوًّا إِلَّا وَضَعَتْهَا وَ لَا رُكْنًا إِلَّا وَهَنْتَهُ وَ لَا سَبَبًا إِلَّا قَطَعْتَهُ وَ أَرْنَا أَنْصَارَهُ عِبَادِيَدَ بَعِيدِ الْأَلْفَةِ وَ شَتَّى بَعِيدِ اجْتِمَاعِ الْكَلِمَةِ وَ مُقْنَعِي الرُّءُوسِ بَعْدَ الظُّهُورِ عَلَى الْأُمَّةِ وَ أَشْفِ بِزَوَالِ أَمْرِهِ الْقُلُوبَ الْوَجِلَةَ وَ الْأَفْئِدَةَ اللَّهْفَةَ وَ الْأُمَّةَ الْمُتَحَيِّرَةَ وَ الْبَرِيَّةَ الضَّائِعَةَ وَ أَدِلْ بِبَوَارِهِ الْخُدُودَ الْمُعْطَلَةَ وَ السُّنَنَ الدَّائِرَةَ وَ الْأَحْكَامَ الْمُهْمَلَةَ وَ الْمَعَالِمَ الْمُغْبِرَةَ وَ الْأَيَاتِ الْمُحَرَّفَةَ وَ الْمِدَارِسَ الْمَهْجُورَةَ وَ الْمَحَارِبَ الْمَجْفُورَةَ وَ الْمَشَاهِدَ الْمَهْدُومَةَ وَ أَشْبِعْ بِهِ الْخِمَاصَ السَّاعِيَةَ وَ أَرُو بِهِ الْهَوَاتِ اللَّاعِيَةَ وَ الْأَكْبَادَ الطَّامِيَةَ وَ أَرْحِ بِهِ الْأَقْدَامَ الْمُتَعَبِيَةَ وَ اطْرُقْهُ بِبَلْبَلِهِ لَا أُخْتِ لَهَا وَ بِسَاعِيَةِ لَا مَثْوَى فِيهَا وَ يَنْكِبِهِ لَا انْتِعَاشَ مَعَهَا وَ بَعَثِرِهِ لَا إِقَالَةَ مِنْهَا وَ أَبْجِحْ حَرِيمَهُ وَ نَعَّضْ نَعِيمَهُ وَ أَرِهِ بِطُشَّتِكَ الْكُبْرَى وَ نَقَمَتِكَ الْمُثْلَى وَ قُدْرَتِكَ الَّتِي فَوْقَ قُدْرَتِهِ وَ سُلْطَانِكَ الَّذِي هُوَ أَعَزُّ مِنْ سُلْطَانِهِ وَ أَعْلَى لِي بِقُوَّتِكَ الْقَوِيَّةِ وَ مِحَالِكَ الشَّدِيدِ وَ اْمُنْعِنِي مِنْهُ بِمَنْعِكَ الَّذِي كُلُّ خَلْقٍ فِيهَا ذَلِيلٌ وَ ابْتَلِهِ بِفَقْرٍ لَا تَجْبُرُهُ وَ بِسُوءٍ لَا تَسْتُرُهُ وَ كَلُهُ إِلَى نَفْسِهِ فِيمَا يُرِيدُ إِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تُرِيدُ وَ ابْرَأَهُ مِنْ حَوْلِكَ وَ قُوَّتِكَ وَ كَلُهُ إِلَى حَوْلِهِ وَ قُوَّتِهِ وَ أزلْ مَكْرَهُ بِمَكْرِكَ وَ اذْفَعْ مَسِيئَتَهُ بِمَسِيئَتِكَ وَ اسْقِمِ جَسِيَدَهُ وَ أَيْئِمِ وُلْدَهُ وَ أَقْضِ أَجَلَهُ وَ خَيِّبْ أَمَلَهُ وَ اذْلُجْ دَوْلَتَهُ وَ أَطْلِ عَوْلَتَهُ وَ اجْعَلْ شُغْلَهُ فِي بَدَنِهِ وَ لَا تَفْكُهُ مِنْ حُزْنِهِ وَ صَيِّرْ كَيْدَهُ فِي ضَلَالٍ وَ أَمْرَهُ إِلَى زَوَالٍ وَ نِعْمَتَهُ إِلَى انْتِقَالٍ وَ جَدَّهُ فِي سَفَالٍ وَ سُلْطَانَهُ فِي اضمْخَالٍ وَ عَاقِبَتَهُ إِلَى شَرِّ مَالٍ وَ أَمْتَهُ بِغَيْظِهِ إِنْ أَمْتَهُ وَ أَتْبِعْهُ بِحَسْرَتِهِ إِنْ أَبْقَيْتَهُ وَ قِنِي شَرَّهُ وَ هَمَزَهُ وَ لَمَزَهُ وَ سَطَوْتَهُ وَ عِدَاوَتَهُ وَ الْمَحَةَ لَمَحَهُ تَدَمَّرُ بِهَا عَلَيْهِ فَإِنَّكَ أَشَدُّ بَأْسًا وَ أَشَدُّ تَنْكِيلًا.

۷ - قنوت مولا حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام

الْفَرْعُ الْفَرْعُ إِلَيْكَ يَا ذَا الْمُحَاضِرَةِ وَ الرَّغْبَةُ الرَّغْبَةُ إِلَيْكَ يَا مَنْ بِهِ الْمَفَاحِرَةُ وَ أَنْتَ اللَّهُمَّ مُشَاهِدٌ هَوَاجِسِ النُّفُوسِ وَ مَرَاصِدُ حَرَكَاتِ الْقُلُوبِ وَ مَطَالِعِ مَسَرَّاتِ السَّرَائِرِ مِنْ غَيْرِ تَكْلُفٍ وَ لَا تَعَسُفٍ وَ قَدْ تَرَى اللَّهُمَّ مَا لَيْسَ عَنْكَ بِمُنْطَوَى وَ لَكِنْ حِلْمُكَ آمَنَ أَهْلَهُ عَلَيْهِ جُرْأَةٌ وَ تَمْرُدًا وَ عُنُوتًا وَ عِبَادًا وَ مَيَايِعَانِيهِ أَوْلِيَاؤُكَ مِنْ تَعَفُّيهِ آثَارِ الْحَقِّ وَ دُرُوسِ مَعَالِمِهِ وَ تَزْيِيدِ الْفَوَاحِشِ وَ اسْتِمْرَارِ أَهْلِيهَا عَلَيْهَا وَ ظُهُورِ الْبَاطِلِ وَ عُمُومِ التَّغَاشُمِ وَ التَّرَاضِي فِي الْمُعَامَلَاتِ وَ الْمُتَصَيَّرَاتِ مُرْدًا قَدْ جَرَتْ بِهِ الْعَادَاتُ وَ صَارَ كَالْمَفْرُوضَاتِ وَ الْمَسْنُونَاتِ اللَّهُمَّ فَيَادِرِ الَّذِي مَنْ أَعْنَتَهُ بِهِ فَازَ وَ مَنْ أَيْدَتَهُ لَمْ يَخَفْ لَمْزَ لَمَازٍ وَ خَذِ الظَّالِمِ أَخْذًا عَنِيفًا وَ لَا تَكُنْ لَهُ رَاحِمًا وَ لَا بِهِ رَعُوفًا اللَّهُمَّ اللَّهُمَّ بَادِرْهُمْ اللَّهُمَّ عَاجِلْهُمْ اللَّهُمَّ لَا تُمَهِّلْهُمْ اللَّهُمَّ عَادِرْهُمْ بُكْرَةً وَ هَجِيرَةً وَ سِيحْرَةً وَ بَيَاتًا وَ هُمْ نَائِمُونَ وَ ضَحَى وَ هُمْ يَلْعَبُونَ وَ مَكْرًا وَ هُمْ يَمْكُرُونَ وَ فُجَاءَةً وَ هُمْ آمِنُونَ اللَّهُمَّ يَدِّدْهُمْ وَ يَدِّدْ أَعْوَانَهُمْ وَ أَفْلِلْ أَعْضَادَهُمْ وَ أَهْزِمْ جُنُودَهُمْ وَ أَفْلِلْ خِيَدَهُمْ وَ اجْتَسَّ سِنَامَهُمْ وَ أَضْعِفْ عَزَائِمَهُمْ اللَّهُمَّ ائْتِنَا أَكْتَفَاهُمْ وَ مَلَكْنَا أَكْتَفَاهُمْ وَ يَدِّدْهُمْ بِالنِّعَمِ النَّعْمِ وَ يَدِّدْنَا مِنْ مُحَازِرَتِهِمْ وَ بَغِيهِمْ السَّلَامَةَ وَ اَعْنِمْنَاهُمْ أَكْمَلَ الْمُعْنَمِ اللَّهُمَّ لَا تَرُدَّ عَنْهُمْ بِأَسْكَ الَّذِي إِذَا حَلَّ بِقَوْمٍ فِسَاءٌ صَبَاحَ الْمُنْدَرِينَ.

۸ - قنوت مولا حضرت امام محمد تقی علیه السلام

[۱ - قنوت اول]

(اللَّهُمَّ) (۱۴۶) مَنَائِحُكَ مُتَّابِعَةٌ وَ أَيَادِيكَ مَتَوَلِيَّةٌ وَ نِعْمُكَ سَابِعَةٌ وَ شُكْرُنَا قَاصِرٌ وَ حَمْدُنَا يَسِيرٌ وَ أَنْتَ بِالْتَّعَطُّفِ عَلَى مَنْ اعْتَرَفَ جَدِيرٌ اللَّهُمَّ وَ قَدْ غُصَّ أَهْلُ الْحَقِّ بِالرِّبِّقِ وَ اَزْتَبَكَ أَهْلُ الصِّدْقِ فِي الْمَضْتَبِقِ وَ أَنْتَ اللَّهُمَّ بِعِبَادِكَ وَ ذَوِي الرَّغْبَةِ إِلَيْكَ شَفِيقٌ وَ بِاجَابَةِ دُعَائِهِمْ وَ تَعْجِيلِ الْفَرْجِ عَنْهُمْ حَقِيقٌ اللَّهُمَّ فَصِلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ بَادِرْنَا مِنْكَ بِالْعَوْنِ الَّذِي لَا خِذْلَانَ بَعْدَهُ وَ النَّصِيرِ الَّذِي لَا بَاطِلَ يَتَكَادَهُ وَ أَيْتَحَ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ مَتَاحًا قِيَاحًا يَأْمَنُ فِيهِ وَ لِيَّتِكَ وَ يَخِيْبُ فِيهِ عَيْدُوكَ وَ يُقَامُ فِيهِ مَعَالِمُكَ وَ يَظْهَرُ فِيهِ أَوَامِرُكَ وَ تَتَكَفَّفُ فِيهِ

عَوَادِي عِدَاتِكَ اللَّهُمَّ بَادِرْنَا مِنْكَ بِدَارِ الرَّحْمَةِ وَبَادِرْ أَعْدَاءَكَ مِنْ بَأْسِكَ بِدَارِ النِّقْمَةِ اللَّهُمَّ أَعِنَّا وَاعِنْنَا وَارْفَعْ نِقْمَتَكَ عَنَّا وَاحْلُهَا بِالْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

۲ - قنوت دیگر آن حضرت

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَأْوِلُ بِلَا أَوْلِيَّةٍ مَعْدُودَةٍ وَالْآخِرُ بِلَا آخِرِيَّةٍ مَحْدُودَةٍ أَنْشَأْتَنَا لِإِعْلَائِهِ افْتِسَارًا وَاخْتَرَعْتَنَا لِاحْتِاجِهِ افْتِدَارًا وَابْتَدَعْتَنَا بِحِكْمَتِكَ اخْتِيَارًا وَبَلَوْتَنَا بِأَمْرِكَ وَنَهَيْتَ بِاخْتِيَارِكَ وَأَيَّدْتَنَا بِالْأَلَاتِ وَمَنْحَتَنَا بِالْأَدْوَاتِ وَكَلَّفْتَنَا الطَّاقَةَ وَجَسَّمْتَنَا الطَّاعَةَ فَأَمَرْتَ تَخْيِيرًا وَنَهَيْتَ تَحْذِيرًا وَخَوَّلْتَ كَثِيرًا وَسَأَلْتَ يَسِيرًا فَعَصَيْتَ أَمْرَكَ فَحَلَمْتَ وَجَهَلْ قَدْرَكَ فَتَكَرَّمْتَ فَأَنْتَ رَبُّ الْعِزَّةِ وَالْبَهَاءِ وَالْعِظَمَةِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالْإِحْسَانِ وَالنِّعْمَاءِ وَالْمَنْ وَالْأَلَاءِ وَالْمِنْحِ وَالْعَطَاءِ وَالْإِنْجَازِ وَالْوَفَاءِ وَلَا تُحِيطُ الْقُلُوبُ لَكَ بِكُنْهِهِ وَلَا تُدْرِكُ الْأَوْهَامُ لَكَ صِفَةَ وَلَا يُشْبِهُكَ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِكَ وَلَا يُمَثِّلُ بِكَ شَيْءٌ مِنْ صُنْعِكَ - تَبَارَكْتَ أَنْ تُحَسَّسَ أَوْ تُمَسَّسَ أَوْ تُدْرِكَكَ الْحَوَاسُّ الْخَمْسُ وَأَنْ يُدْرِكَكَ مَخْلُوقٌ خَالِقُهُ وَتَعَالَيْتَ يَا إِلَهِي عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا اللَّهُمَّ ادُلْ لِأَوْلِيَائِكَ مِنْ أَعْدَائِكَ الظَّالِمِينَ الْبَاغِينَ النَّاكِثِينَ الْفَاسِقِينَ الْمَارِقِينَ الَّذِينَ أَضَلُّوا عِبَادَكَ وَحَرَّفُوا كِتَابِكَ وَبَدَّلُوا أَحْكَامَكَ وَجَحَدُوا حَقَّكَ وَجَلَسُوا مَجَالِسَ أَوْلِيَائِكَ جُزْأَةً مِنْهُمْ عَلَيْكَ وَظَلَمُوا مِنْهُمْ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَصَلُّوا عَلَيْكَ وَرَحِمْتَهُمْ وَبَرَكَاتِكَ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا خَلْقَكَ وَهَتَكُوا حِجَابَ سِتْرِكَ عَنْ عِبَادِكَ وَاتَّخَذُوا اللَّهُمَّ مَالِكَ دَوْلًا وَعِبَادَكَ خَوْلًا وَتَرَكُوا اللَّهُمَّ عَالِمَ أَرْضِكَ فِي بَكْمَاءِ عَمِيَاءِ ظَلَمَاءِ مِدْلِهِمَّ فَأَعْيَنُهُمْ مَفْتُوحَةً وَقَلْبُهُمْ عَمِيَّةٌ وَلَمْ تَبْقُ لَهُمُ اللَّهُمَّ عَلَيْكَ مِنْ حُجَّةٍ لَقَدْ حَذَرْتَ اللَّهُمَّ عَذَابَكَ وَبَيَّنْتَ نَكَالَكَ وَعَدَدْتَ الْمُطِيعِينَ إِحْسَانَكَ وَقَدَّمْتَ إِلَيْهِمْ بِالنُّدْرِ فَأَمَّنْتَ طَائِفَةً فَأَيَّدَ اللَّهُمَّ الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّ أَوْلِيَائِكَ - فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ وَإِلَى الْحَقِّ دَاعِينَ وَاللِّإِمَامِ الْمُنتَظَرِ الْقَائِمِ بِالْقِسْطِ تَابِعِينَ وَحَدَّدَ اللَّهُمَّ عَلَى أَعْدَائِكَ وَأَعْدَائِهِمْ نَارَكَ وَعَذَابَكَ الَّذِي لَا تَدْفَعُهُ عَنِ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَقَوْضِعْفِ الْمُخْلِصِينَ لَكَ بِالْمَحَبَّةِ الْمُسَائِعِينَ لَنَا بِالْمَوْلَاةِ الْمُتَّبِعِينَ لَنَا بِالْتَّضِيَّةِ بَدِيقِ وَالْعَمَلِ الْمُوَارِثِينَ لَنَا بِالْمُوَاسَاةِ فِينَا الْمُحَبِّينَ ذَكَرْنَا عِنْدَ اجْتِمَاعِهِمْ وَشَدَّ اللَّهُمَّ رُكْنَهُمْ وَسَدَّدَ لَهُمُ اللَّهُمَّ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ لَهُمْ وَأَتَمَّ عَلَيْهِمْ نِعْمَتَكَ وَخَلَصَهُمْ وَاسْتَخْلَصَهُمْ وَسَيَّدَ اللَّهُمَّ فَرَهُمْ وَالْمُمَّ اللَّهُمَّ شَعَثَ فَاقْتَنَهُمْ وَاعْفِرِ اللَّهُمَّ ذُنُوبَهُمْ وَخَطَايَاهُمْ وَلَا تُزِغْ قُلُوبَهُمْ بَعِيدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ وَلَا تُخْلِبِهِمْ أَيْ رَبِّ بِمَعْصِيَتِهِمْ وَاحْفَظْ لَهُمْ مَا مَنَحْتَهُمْ بِهِ مِنَ الطَّهَارَةِ بَوْلَايَةِ أَوْلِيَائِكَ وَالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكَ إِنَّكَ سَمِيعٌ مُجِيبٌ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ

۹ - قنوت مولا حضرت علی بن محمد هادی علیه السلام

[۱ - قنوت اول]

مَنَاهِلُ كَرَامَاتِكَ بِجَزِيلِ عَطِيَّاتِكَ مُتْرَعَةٌ وَأَبْوَابُ مُنَاجَاتِكَ لِمَنْ أَمَّكَ مُسْرَعَةٌ وَعَطُوفُ لِحَظَاتِكَ لِمَنْ ضَرَعَ إِلَيْكَ غَيْرُ مُنْقَطَعَةٍ وَقَدْ أُلْجِمَ الْحِذَارُ وَاشْتَدَّ الْإِضْطِرَارُ وَعَجَزَ عَنِ الْإِضْطِرَارِ أَهْلُ الْإِنْتِظَارِ [الانتصار، الإضرار] وَأَنْتَ اللَّهُمَّ بِالْمَرْصِدِ مِنَ الْمَكَارِ اللَّهُمَّ وَغَيْرُ مُهْمِلٍ مَعَ الْإِمْهَالِ وَاللَّائِذُ بِكَ آمِنٌ وَالرَّاعِبُ إِلَيْكَ غَانِمٌ وَالْقَاصِدُ إِلَيْكَ سَالِمٌ اللَّهُمَّ فَعَاجِلٌ مَنْ قَدِ امْتَرَى فِي طُغْيَانِهِ وَاسْتَمَرَّ عَلَى جَهَالَتِهِ لِعُقْبَاهُ فِي كُفْرَانِهِ وَأَطْمَعُهُ حِلْمَكَ عَنْهُ فِي نَيْلِ إِرَادَتِهِ فَهُوَ يَتَسَرَّعُ إِلَى أَوْلِيَائِكَ بِمَكَارِهِهِ وَيُوَاصِلُهُمْ بِقَبَائِحِ مَرَاصِدِهِ وَيَقْصُدُهُمْ فِي مَظَانِهِمْ بِأَذْيَتِهِ اللَّهُمَّ اكْشِفِ الْعَذَابَ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ وَابْعَثْ جَهْرَةً عَلَى الظَّالِمِينَ اللَّهُمَّ اكْفِفِ الْعَذَابَ عَنِ الْمُشْرِكِينَ وَاصْبِرْ عَلَى الْمُعْتَرِينَ [المُعْتَرِينَ، الْمُعْتَرِينَ] اللَّهُمَّ بَادِرْ عَضِبَةَ الْحَقِّ بِالْعَوْنِ وَبَادِرْ أَعْوَانَ الظُّلْمِ بِالْقَضْمِ اللَّهُمَّ أَسْبِعْنَا بِالشُّكْرِ وَامْتَحِنَا النَّصِيرَ وَاعْدُنَا مِنْ سُوءِ الْبَدَاءِ وَالْعَاقِبَةِ وَالْخَيْرِ.

۲ - قنوت دیگر آن حضرت

يَا مَنْ تَفَرَّدَ بِالرُّبُوبِيَّةِ وَتَوَحَّدَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ يَا مَنْ أَضَاءَ بِاسْمِهِ النَّهَارَ وَاشْرَقَتْ بِهِ الْأَنْوَارُ وَأَظْلَمَ بِأَمْرِهِ حِنْدُسُ اللَّيْلِ وَهَطَلَ بِغَيْثِهِ وَابِلَ السَّيْلِ
يَا مَنْ دَعَاهُ الْمُضْطَّرُّونَ فَأَجَابَهُمْ وَلَجَأَ إِلَيْهِ الْخَائِفُونَ فَآمَنَهُمْ وَعَيْدَهُ الطَّائِعُونَ فَشَكَرَهُمْ وَحَمِيدَهُ الشَّاكِرُونَ فَأَثَابَهُمْ مَا أَجَلَ شَأْنِكَ وَ
أَعْلَى سُلْطَانِكَ وَأَنْهَدَ أَحْكَامَكَ أَنْتَ الْخَالِقُ بَعِيرٍ تَكْلِفُ وَالْقَاضِي بَعِيرٍ تَحْيِفُ حُجَّتُكَ الْبَالِغَةُ وَكَلِمَتُكَ الدَّامِغَةُ بِكَ اعْتَصِمْتُ وَ
تَعَوَّذْتُ مِنْ نَفَثَاتِ الْعَيْدَةِ وَرَضِدَاتِ الْمَلْحِدَةِ الَّذِينَ أَحْدَدُوا فِي أَسْمَانِكَ وَرَضِدُوا بِالْمَكَارِهِ لِأَوْلِيَائِكَ وَأَعَانُوا عَلَى قَتْلِ أَنْبِيَائِكَ وَ
أَضْيَفِيَائِكَ وَقَصَدُوا لِإِطْفَاءِ نُورِكَ بِإِذَاعَةِ سِرِّكَ وَكَذَبُوا رُسُلَكَ وَصَدُّوا عَنْ آيَاتِكَ - وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِكَ وَدُونَ رُسُولِكَ وَدُونَ
الْمُؤْمِنِينَ وَلِيحَةً رَعِيَّةً عَنْكَ وَعَيْدُوا طَوَاعِيَتَهُمْ وَجَوَابِيَتَهُمْ يَدَلًّا مِنْكَ فَمَنْتَ عَلَى أَوْلِيَائِكَ بِعَظِيمِ نِعْمَاتِكَ وَجِدْتَ عَلَيْهِمْ بِكَرِيمِ
الْآيَاتِكَ وَأَتَمَمْتَ لَهُمْ مَا أَوْلَيْتَهُمْ بِحُسْنِ جَزَائِكَ حِفْظًا لَهُمْ مِنْ مُعَانَدَةِ الرُّسُلِ وَضَمَالِ السُّبُلِ وَصِدَقْتَ لَهُمْ بِالْعُهُودِ الْإِجَابِيَّةِ وَ
خَشَعْتَ لِمَكَ بِالْعُقُودِ قُلُوبَ الْإِذَابِيَّةِ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الَّذِي خَشَعَتْ لَهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَأَخِيَّتَ بِهِ مَوَاتِ الْأَشْيَاءِ وَأَمَّتْ بِهِ
جَمِيعُ الْأَحْيَاءِ وَجَمَعَتْ بِهِ كُلُّ مُتَفَرِّقٍ وَفَرَّقَتْ بِهِ كُلُّ مُجْتَمِعٍ وَأَتَمَمْتَ بِهِ الْكَلِمَاتِ وَأَرَيْتَ بِهِ كُبْرَى الْآيَاتِ وَتُبَّتْ بِهِ عَلَى التَّوَابِينَ وَ
أَحْسَرْتَ بِهِ عَمَلِ الْمُفْسِدِينَ فَجَعَلْتَ عَمَلَهُمْ هَبَاءً مَثُورًا وَتَبَرَّتَهُمْ تَبِيرًا أَنْ تَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَ شَيْعَتِي مِنَ الَّذِينَ
حُمِلُوا فَصَدَّقُوا وَاسْتَنْطَقُوا فَانْقَطَعُوا آمِنِينَ مَأْمُونِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لَهُمْ تَوْفِيقَ أَهْلِ الْهُدَى وَأَعْمَالَ أَهْلِ الْيَقِينِ وَمُنَاصِحَةَ أَهْلِ التَّوْبَةِ وَ
عَزْمَ أَهْلِ الصَّبْرِ وَتَقِيَّةَ أَهْلِ الْوَرَعِ وَكَيْفَانَ الصَّدِيقِينَ حَتَّى يَخَافُوكَ اللَّهُمَّ مَخَافَةً تَحْجِزُهُمْ عَنْ مَعَاصِيكَ وَحَتَّى يَعْمَلُوا بِطَاعَتِكَ
لِيَنَالُوا كَرَامَتِكَ وَحَتَّى يُنَاصِحُوا لَكَ وَفِيكَ خَوْفًا مِنْكَ وَحَتَّى يُخْلِصُوا لَكَ النَّصِيحَةَ فِي التَّوْبَةِ حُبًّا لَكَ فَتُوجِبَ لَهُمْ مَحَبَّتَكَ الَّتِي
أَوْجَبْتَهَا لِلتَّوَابِينَ وَحَتَّى يَتَوَكَّلُوا عَلَيْكَ فِي أُمُورِهِمْ كُلِّهَا حُسْنًا ظَنًّا بِكَ وَحَتَّى يُفَوِّضُوا إِلَيْكَ أُمُورَهُمْ ثِقَةً بِكَ اللَّهُمَّ لَا تُنَالُ طَاعَتَكَ
إِلَّا بِتَوْفِيقِكَ وَلَا تُنَالُ دَرَجَتَهُ مِنْ دَرَجَاتِ الْخَيْرِ إِلَّا بِكَ اللَّهُمَّ يَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ الْعَالِمِ بِخَفَايَا صُدُورِ الْعَالَمِينَ طَهِّرِ الْأَرْضَ مِنْ نَجَسِ
أَهْلِ الشُّرْكِ وَأَحْرِصِ الْخَرَاصِيْنَ عَنْ تَقْوَلِهِمْ عَلَى رُسُولِكَ الْإِفْكَ اللَّهُمَّ اقْصِمِ الْجَبَّارِينَ وَأَبِرِ الْمُتَمَتِّرِينَ وَأَبِدِ الْأَفَاكِينَ الَّذِينَ إِذَا تَنَلَى
عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ - قَالُوا أَسَاطِيرَ الْأَوَّلِينَ وَأَنْجِزْ لِي وَعَيْدَكَ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ وَعَجَّلْ فَرَجَ كُلِّ طَالِبٍ مُرْتَادٍ إِنَّكَ لِالْمَرْصَادِ
لِلْعِبَادِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ لَبْسٍ مَلْبُوسٍ وَمِنْ كُلِّ قَلْبٍ عَنْ مَعْرِفَتِكَ مَحْبُوسٍ وَمِنْ كُلِّ نَفْسٍ تَكْفُرُ إِذَا أَصَابَهَا بُؤْسٌ وَمِنْ وَاصِفٍ عَدِلٍ
عَمَلُهُ عَنِ الْعَدْلِ مَعْكَوَسٍ وَمِنْ طَالِبٍ لِلْحَقِّ وَهُوَ عَنْ صِفَاتِ الْحَقِّ مَنكُوسٍ وَمِنْ مُكْتَسِبٍ إِثْمٍ بِإِثْمِهِ مَرْكُوسٍ وَمِنْ وَجْهِ عِنْدَ تَتَابُعِ
النِّعَمِ عَلَيْهِ عُبُوسٍ أَعُوذُ بِكَ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ وَمِنْ نَظِيرِهِ وَأَشْكَالِهِ وَأَشْبَاهِهِ وَأَمْثَالِهِ إِنَّكَ عَلَيَّ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

۱۰ - قنوت مولا حضرت امام حسن بن علی عسکری علیه السلام

۱ [قنوت اول]

يَا مَنْ غَشِيَتْ نُورُهُ الظُّلُمَاتِ يَا مَنْ أَضَاءَتْ بِقُدْسِهِ الْفَجَاجُ الْمُتَوَعَّرَاتُ يَا مَنْ خَشَعَتْ لَهُ أَهْلُ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ يَا مَنْ بَخَعَ لَهُ بِالطَّاعَةِ كُلُّ
مُتَجَبَّرِ عِيَاتٍ يَا عَالِمِ الضَّمَائِرِ الْمُسْتَخْفِيَاتِ وَسَعَتْ كُلُّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاعْفُزْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَفِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ وَ
عَاجِلُهُمْ بِنُصْرِكَ الَّذِي وَعَيْدْتَهُمْ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ وَعَجَّلِ اللَّهُمَّ اجْتِيَا حَاجَةَ أَهْلِ الْكَيْدِ وَأَوْهِمْ إِلَى شَرِّ دَارٍ فِي أَغْظَمِ نَكَالٍ وَأَفْبَحِ
مَتَابِ اللَّهُمَّ إِنَّكَ حَاضِرُ أَسْرَارِ خَلْقِكَ وَعَالِمِ بَضَائِرِهِمْ وَمُسْتَعْنٍ لَوْ لَا النَّدْبُ بِاللَّجَا إِلَى تَنْجُزِ مَا وَعَدْتَهُ اللَّاجِي عَنْ كَشْفِ مَكَامِينِهِمْ وَ
قَدْ تَعَلَّمَ يَا رَبِّ مَا أَسْرُهُ وَأَبْدِيهِ وَأَنْشُرُهُ وَأَطْوِيهِ وَأَطْهَرُهُ وَأُخْفِيهِ عَلَى مُتَصَيَّرَاتِ أَوْقَاتِي وَأَصْنَافِ حَرَكَاتِي مِنْ جَمِيعِ حَاجَاتِي وَقَدْ
تَرَى يَا رَبِّ مَا قَدْ تَرَاظَمَ فِيهِ أَهْلُ وَلَايَتِكَ وَاسْتَمَرَّ عَلَيْهِمْ مِنْ أَعْيَادِكَ غَيْرَ ظَنِينٍ فِي كَرَمٍ وَلَا ضَنِينٍ بِنِعْمٍ وَلَكِنَّ الْجُهْدَ يَبْعَثُ عَلَى
الِاسْتِرَادَةِ وَمَا أَمَرْتَ بِهِ مِنَ الدُّعَاءِ إِذَا أَخْلَصَ لَكَ اللَّجَا يَقْتَضِي إِحْسَانَكَ شَرْطَ الزِّيَادَةِ وَهَيْدَةَ النَّوَاصِي وَالْأَعْنَاقِ خَاصَةً عَمَّا لَكَ بِذَلِكَ
الْعُبُودِيَّةِ وَالِاعْتِرَافِ بِمَلَكَةِ الرُّبُوبِيَّةِ دَاعِيَةً بِقُلُوبِهَا وَمُحَصِّنَاتِ إِلَيْكَ فِي تَعْجِيلِ الْإِنَالَةِ وَمَا شِئْتَ كَانَ وَمَا تَشَاءُ كَائِنْ أَنْتَ الْمِدْعُورُ
الْمَرْجُوعُ الْمَأْمُولُ الْمَسْمُوعُ لَا يَنْفُصُكَ نَائِلٌ وَإِنْ اتَّسَعَ وَلَا يُلْحِقُكَ سَائِلٌ وَإِنْ أَلْحَ وَصَرَغَ مُلْكُكَ لَا يَلْحَقُهُ التَّنْفِيدُ وَعِزُّكَ الْبَاقِي عَلَى

التَّائِبِ وَمَا فِي الْأَعْصَارِ مِنْ مَشِيَّتِكَ بِمِقْدَارٍ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الرَّءُوفُ الْجَبَّارُ اللَّهُمَّ أَيُّدْنَا بِعَوْنِكَ وَ اَكْفُنَا بِصَوْنِكَ وَ اَنْلِنَا مَنَالَ الْمُعْتَصِمِينَ بِحَبْلِكَ الْمُسْتَظْلِينَ بِظِلِّكَ

۲ - قنوت دیگر آن حضرت

هنگامی که مردم قم از (ستم) موسی بن بغا (از فرمان دهان سپاه مُتَوَكِّل) بدان حضرت شکوه بردند، ایشان را به خواندن این دعا امر فرمود: الْحَمْدُ لِلَّهِ شُكْرًا لِنِعْمَائِهِ وَ اسْتِدْعَاءً لِمَزِيدِهِ وَ اسْتِخْلَاصًا لَهُ [وَ اسْتِجْلَابًا لِرِزْقِهِ وَ بِهِ دُونَ غَيْرِهِ وَ عِيَاذًا بِهِ مِنْ كُفْرَانِهِ وَ الْإِحْدَادِ فِي عَظَمَتِهِ وَ كِبَرِيَّائِهِ حَمِيدٌ مَنْ يَعْلَمُ أَنَّ مَا بِهِ مِنْ نِعْمَائِهِ فَمِنْ عِنْدِ رَبِّهِ وَ مَا مَسَّهُ مِنْ عُقُوبَتِهِ فَبِسُوءِ جَنَائِهِ يَدِهِ وَ صَيَلَى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِهِ وَ رَسُولِهِ وَ خَيْرِيَّتِهِ مِنْ خَلْقِهِ وَ ذَرِيَعِهِ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى رَحْمَتِهِ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ لِمَا أَمَرَهُ اللَّهُمَّ إِنَّكَ نَدَبْتَ إِلَى فَضْلِكَ وَ أَمَرْتَ بِإِعْطَائِكَ وَ ضَمِنْتَ الْإِجَابَةَ لِعِبَادِكَ وَ لَمْ تُحَيِّبْ مَنْ فَرَعَ إِلَيْكَ بِرَغْبَتِهِ وَ قَصِدَ إِلَيْكَ بِحَاجَتِهِ وَ لَمْ تَرْجِعْ يَدَ طَالِبِهِ صَدًّا مِمَّا مِنْ عَطَائِكَ وَ لَا حَاجِيَهُ مِنْ نَحْلِ هِبَاتِكَ وَ أَيْ رَاحِلِ رَاحِلِ إِلَيْكَ فَلَمْ يَجِدْكَ قَرِيبًا أَوْ وَاقِدٍ وَ هَدَّ عَلَيْكَ فَاقْطَعْتَهُ عَوَاقِقَ الرَّدِّ دُونَكَ بَلْ أَيْ مُخْتَفِرٍ مِنْ فَضْلِكَ لَمْ يُمَهِّهِ فَيُضْ جُودِكَ وَ أَيْ مُسْتَبِطٍ لِمَزِيدِكَ أَكْثَدَى دُونَ اسْتِمَاحِهِ سَجَالِ عَطِيَّتِكَ اللَّهُمَّ وَ قَدْ قَصِدْتُ إِلَيْكَ بِرَغْبَتِي وَ قَرَعْتُ بَابَ فَضْلِكَ يَدُ مَسْأَلَتِي وَ نَاجَاكَ بِخُشُوعِ اسْتِتْكَانِهِ قَلْبِي وَ وَجَدْتُكَ خَيْرَ شَفِيعٍ لِي إِلَيْكَ وَ قَدْ عَلِمْتُ مَا يَحْدُثُ مِنْ طَلِبَتِي قَبْلَ أَنْ يَخْطُرَ بِفِكْرِي أَوْ يَقَعَ فِي خَلْدِي فَصَلِّ اللَّهُمَّ دُعَائِي إِيَّاكَ بِإِجَابَتِي وَ اشْفَعْ مَسْأَلَتِي بِنُجْحِ طَلِبَتِي اللَّهُمَّ وَ قَدْ شَمَلْنَا زَيْغَ الْفِتَنِ وَ اسْتِتَوَلَّتْ عَلَيْنَا غَشْوَةُ الْحَيْرَةِ وَ قَارَعْنَا الذُّلَّ وَ الصَّغَارُ وَ حَكَمَ عَلَيْنَا غَيْرَ الْمُؤْمِنِينَ فِي دِينِكَ وَ ابْتَرَّ أُمُورَنَا مَعَادِنَ الْأَبْنِ مِمَّنْ عَطَّلَ حُكْمَكَ وَ سَيَّعَى فِي إِتْلَافِ عِبَادِكَ وَ إِفْسَادِ بِلَادِكَ اللَّهُمَّ وَ قَدْ عَادَ فِينَا [فَيْتِنَا دُولَهُ بَعْدَ الْقِسْمَةِ وَ إِمَارَتُنَا غَلْبَةَ بَعْدَ الْمَشُورَةِ وَ عُدْنَا مِيرَاثًا بَعْدَ الْإِخْتِيَارِ لِلأُمَّةِ - فَاشْتَرَيْتِ الْمَلَاهِي وَ الْمَعَارِفُ بِسَهْمِ الْيَتِيمِ وَ الْأَرْمَلَةِ وَ حَكَمَ فِي أَبْشَارِ الْمُؤْمِنِينَ أَهْلَ الدِّمَّةِ وَ وَلِي الْقِيَامَ بِأُمُورِهِمْ فَاسْقُ كُلَّ قَبِيلَةٍ فَلَا دَائِدَ يَدُوْدُهُمْ عَنْ هَلَكِهِ وَ لَا رَاعٍ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ بَعِينَ الرَّحْمَةِ وَ لَا دُوَّ شَفَقَةٍ يُشْبِعُ الْكَبِدَ الْحَزَى مِنْ مَسْجَبِهِ فَهُمْ أَوْلُو ضَرَعٍ بَدَارٍ مَضِيَعَةٍ وَ أَسْرَاءَ مَسِيكِنَةٍ وَ خُلَفَاءَ كَابَةِ وَ ذَلَّةَ اللَّهُمَّ وَ قَدْ اسْتَحْصَدَ زَرْعُ الْبَاطِلِ وَ بَلَغَ نَهَائَتَهُ وَ اسْتَحْكَمَ عَمُودَهُ وَ اسْتَجَمَعَ طَرِيدُهُ وَ خَذَرَفَ وَلِيدُهُ وَ بَسَقَ فَرْعُهُ وَ ضَرَبَ بَحْرَانَهُ [بِحِرَانِهِ اللَّهُمَّ فَاتِّخِ لَهْ مِنَ الْحَقِّ يَدًا حَاصِدَةً تَصُدُّعُ [تَضِرُّعُ قَائِمَهُ وَ تَهْشُمُ سُوْقَهُ وَ تَجُبُّ سِنَامَهُ وَ تَجَدُّعُ مَرَاغِمَهُ لَيْسَ تَخْفَى الْبَاطِلُ بِقُبْحِ صُورَتِهِ وَ يَظْهَرُ الْحَقُّ بِحُسْنِ حَلِيَّتِهِ - اللَّهُمَّ وَ لِمَا تَدْعُ لِلْجُورِ دَعَامِيَةً إِلَّا قَصِيْمَتَهَا وَ لِمَا جُنَّهَ إِلَّا هَتَكْتَهْرًا وَ لِمَا كَلِمَةً مُجْتَمِعِيَةً إِلَّا فَرَقْتَهَا وَ لِمَا سِرِّيَّةً تُفْهِلُ إِلَّا حَفَفْتَهَا وَ لِمَا قَائِمَةً عَلُوًّا إِلَّا حَطَطْتَهَا وَ لِمَا رَافِعَةً عِلْمَ إِلَّا نَكَسْتَهَا وَ لَا خَضْرَاءَ إِلَّا أَبْرَنْهَا اللَّهُمَّ فَكُوْرُ شَمْسِهِ وَ حَيْطُ نُورِهِ وَ أَطْمِسْ ذِكْرَهُ وَ اِزْمِ بِالْحَقِّ رَأْسَهُ وَ فَضِّ جُيُوشَهُ وَ ارْعَبْ قُلُوبَ أَهْلِ اللَّهِمَّ وَ لَا تَدْعُ مِنْهُ بَقِيَّةً إِلَّا أَفِيَّتَ وَ لَا بَسِيَّةً إِلَّا سَوِيَّتَ وَ لِمَا حَلْفَةً إِلَّا قَصِيْمَتَ وَ لِمَا سِلَاحًا إِلَّا أَكَلَّتْ وَ لِمَا حَيْدًا إِلَّا فَلَلَّتْ وَ لِمَا كُرَاعًا إِلَّا اجْتَحَتْ وَ لَا حَامِلِمَةً عِلْمَ إِلَّا نَكَسْتِ اللَّهُمَّ وَ اَرْنَا أَنْصَارَهُ عِبَادِيْدَ بَعْدَ الْأَلْفَةِ وَ سَتَّى بَعْدَ اجْتِمَاعِ الْكَلِمَةِ وَ مُقْبَعِي الرُّءُوسِ بَعْدَ الظُّهُورِ عَلَى الْأُمَّةِ وَ اَسْفِرْ لَنَا عَنْ نَهَارِ الْعَدْلِ وَ اَرِنَاهُ سَرْمَدًا لَا ظَلَمَةَ فِيهِ وَ نُورًا لِمَا شَوَّبَ مَعَهُ وَ اَهْطِلْ عَلَيْنَا نَاشِئَتَهُ وَ اَنْزِلْ عَلَيْنَا بَرَكَتَهُ وَ اَدِلْ لَهْ مِمَّنْ نَاوَاهُ وَ اَنْصِرْهُ عَلَى مَنْ عَادَاهُ اللَّهُمَّ وَ اَظْهِرِ الْحَقَّ وَ اَضْبِحْ بِهِ فِي غَسَقِ الظُّلْمِ وَ بَهْمِ الْحَيْرَةِ اللَّهُمَّ وَ اَحْيِ بِهِ الْقُلُوبَ الْمَيِّتَةَ - وَ اَجْمَعْ بِهِ الْأَهْوَاءَ الْمُتَفَرِّقَةَ وَ الْأَرَءَاءَ الْمُخْتَلِفَةَ وَ اَقِمْ بِهِ الْجُدُودَ الْمُعْطَلَةَ وَ الْأَحْكَامَ الْمُهْمَلَةَ وَ اَسْبِغْ بِهِ الْخِمَاصَ السَّاعِنَةَ [السَّاعِيَّةَ وَ اَرْحِ بِهِ الْأَيْدِيَّانَ اللَّاغِيَةَ الْمُتَعَبَةَ كَمَا اَلْهَجَّتْنَا بِذِكْرِهِ وَ اَخْطَرْتَ بِبَالِنَا دُعَاءَكَ لَهْ وَ وَفَّقْتَنَا لِلدُّعَاءِ إِلَيْهِ وَ حَيَّاشِهِ أَهْلَ الْعُقْلَةِ عَنْهُ وَ اَسِيَكَنْتَ فِي قُلُوبِنَا مَحَبَّتَهُ وَ الطَّمَعُ فِيهِ وَ حُسْنُ الظَّنِّ بِكَ لِإِقَامَةِ مَرَاسِمِهِ اللَّهُمَّ فَآتِ لَنَا مِنْهُ عَلَى أَحْسَنِ يَقِينٍ يَا مُحَقِّقَ الظُّنُونِ الْحَسِنَةَ وَ يَا مُصِدِّقَ الْأَمَالِ الْمُبْطِنَةَ - اللَّهُمَّ وَ اَكْذِبْ بِهِ الْمُتَالِّينَ عَلَيْكَ فِيهِ وَ اَخْلَفْ بِهِ ظُنُونَ الْقَانِطِينَ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ الْاَيْسِينَ مِنْهُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا سَبِيًّا مِنْ اَسْبَابِهِ وَ عِلْمًا مِنْ اَعْلَامِهِ وَ مَعْقِلًا مِنْ مَعَاقِلِهِ وَ نَضْرُ وَ جُوهَنَا بِتَحْلِيَّتِهِ وَ اَكْرِمْنَا بِنُصَيْرَتِهِ وَ اجْعَلْ فِينَا خَيْرًا تَظْهَرُنَا لَهْ بِهِ وَ لَا تُشْمِتْ بِنَا حَاسِدِي النِّعَمِ وَ الْمُتَرَبِّصِينَ بِنَا حُلُولِ النَّدَمِ وَ نَزُولِ الْمَثَلِ فَقَدْ تَرَى يَا رَبِّ بَرَاءَةَ سَاحَتِنَا وَ خُلُوقَ دَرْعِنَا مِنْ الْإِضْحَامِ لَهُمْ عَلَى إِحْنِهِ وَ التَّمْنَى لَهُمْ وَ وُفُوعَ جَائِحِيهِ وَ مَا تَنَازَلَ مِنْ تَحَصُّعِ بَيْنِهِمْ بِالْعَافِيَةِ وَ مَا أَضْبَبُوا لَنَا مِنْ اِنْتِهَازِ الْفُرْصَةِ وَ طَلَبِ الْوُثُوبِ بِنَا عِنْدَ الْعُقْلَةِ اللَّهُمَّ وَ قَدْ عَرَفْتَنَا مِنْ اَنْفُسِنَا وَ بَصَّرْتَنَا مِنْ عُيُوبِنَا خِلَالًا نَحْشَى أَنْ تَقْعِدَ بِنَا عَنْ اِسْتِهَارِ

إِجَابَتِكَ وَأَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ عَلَى غَيْرِ الْمُسْتَحِقِّينَ وَالْمُبْتَدِئُ بِالْإِحْسَانِ غَيْرِ السَّائِلِينَ فَأَتِ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا عَلَى حَسَبِ كَرَمِكَ وَجُودِكَ وَ
فَضْلِكَ وَامْتِنَاتِكَ إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ إِنَّا إِلَيْكَ رَاغِبُونَ وَمِنْ جَمِيعِ دُنُونِنَا تَائِبُونَ اللَّهُمَّ وَالِدَ الْقَائِمِ
بِالْقِسْطِ مِنْ عِبَادِكَ الْفَقِيرِ إِلَى رَحْمَتِكَ الْمُحْتِيَاجِ إِلَى مَعُونَتِكَ عَلَى طَاعَتِكَ إِذْ ابْتَدَأْتَهُ بِنِعْمَتِكَ وَأَلْبَسْتَهُ أَثْوَابَ كَرَامَتِكَ وَالْقَيْتِ
عَلَيْهِ مَحَبَّةَ طَاعَتِكَ وَتَبَّتْ وَطْأَتُهُ فِي الْقُلُوبِ مِنْ مَحَبَّتِكَ وَوَفَّقْتَهُ لِلْقِيَامِ بِمَا أَعْمَضَ فِيهِ أَهْلُ زَمَانِهِ مِنْ أَمْرِكَ وَجَعَلْتَهُ مَفْرَعًا لِمَظْلُومِ
عِبَادِكَ وَنَاصِرًا لِمَنْ لَا يَجِدُ نَاصِرًا غَيْرَكَ وَمُجَدِّدًا لِمَا عَطَلَ مِنْ أَحْكَامِ كِتَابِكَ وَمَشِيدًا لِمَا رُدَّ [دَثْرًا] مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ وَسَنَنِ نَبِيِّكَ
عَلَيْهِ وَآلِهِ سَلَامُكَ وَصَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ فَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ فِي حِصَانِهِ مِنْ بَأْسِ الْمُعْتَدِينَ وَأَشْرُقْ بِهِ الْقُلُوبَ الْمُخْتَلِفَةَ مِنْ بَعَاةِ
الدِّينِ وَبَلِّغْ بِهِ أَفْضَلَ مَا بَلَّغْتَ بِهِ الْقَائِمِينَ بِقِسْطِكَ مِنْ أَتْيَاعِ النَّبِيِّينَ اللَّهُمَّ وَأَذِلِّ بِهِ مَنْ لَمْ تُسَيِّمِهِ لَهُ فِي الرَّجُوعِ إِلَى مَحَبَّتِكَ وَمَنْ
نَصَبَ لَهُ الْعِدَاوَةَ وَازْمَ بِحَجْرِكَ الدَّمَاعِ مَنْ أَرَادَ التَّلَائِبَ عَلَى دِينِكَ بِإِذْلَالِهِ وَتَشْيِيتِ أَمْرِهِ [جَمْعُهُ] وَاعْضَبَ لِمَنْ لَا تَرَهُ لَهُ وَلَا طَائِلَهُ وَ
عَادَى الْأَقْرَبِينَ وَالْأَبْعَدِينَ فِيكَ مَنَّا مِنْكَ عَلَيْهِ لَا مَنَّا مِنْهُ عَلَيْكَ - اللَّهُمَّ فَكَمَا نَصَبَ نَفْسُهُ عَرْضًا فِيكَ لِلْأَبْعَدِينَ وَجَادَ بِبَدَلِ مُهْجَتِهِ لَكَ
فِي الذَّبِّ عَنْ حَرِيمِ الْمُؤْمِنِينَ وَرَدَّ شَرَّ بَعَاةِ الْمُزْتَدِينَ الْمُرْبِيِّينَ حَتَّى أُحْفَى مَا كَانَ جُهْرَ بِهِ مِنَ الْمَعَاصِي وَأُيْدَى مَا كَانَ بَدْءَ الْعُلَمَاءِ
وَرَأَى ظُهُورِهِمْ مِمَّا أَخَذَتْ مِيثَاقَهُمْ عَلَى أَنْ يُبَيِّنُوهُ لِلنَّاسِ وَلَمَّا يَكْتُمُوهُ وَدَعَا إِلَى إِفْرَادِكَ بِالطَّاعِيَةِ وَالْأَلَا يَجْعَلُ لَكَ شَرِيكًا مِنْ خَلْقِكَ
يَعْلُو أَمْرُهُ عَلَى أَمْرِكَ مَعَ مَا يَتَجَرَّعُهُ فِيكَ مِنْ مَرَاذِبِ الْغَيْظِ الْجَارِحِ بِحَوَاسِ [بِحَوَاشِي] [بِمَوَاشِي] الْقُلُوبِ وَمَا يَغْتَوِرُهُ مِنَ الْعُجُومِ وَ
يَفْرُغُ عَلَيْهِ مِنْ أَحْدَاثِ الْخُطُوبِ - وَيَشْرُقُ بِهِ مِنَ الْغَضَبِ الَّتِي لَا تَبْتَلِعُهَا الْخُلُوقُ وَلَا تَخْنَأُ عَلَيْهَا الضُّلُوعُ مِنْ نَظَرِهِ إِلَى أَمْرٍ مِنْ أَمْرِكَ
وَلَا تَنَالُهُ يَدُهُ بِتَغْيِيرِهِ وَرَدَّهُ إِلَى مَحَبَّتِكَ فَاشْدُدِ اللَّهُمَّ أَرْزَهُ بِنَصِيرِكَ وَأَطْلُ بَاعَهُ فِيمَا قَصِيرَ عَنْهُ مِنْ أَطْرَادِ الرَّافِعِينَ فِي جِمَاكَ وَزِدْهُ فِي
قُوَّتِهِ بِشَيْطَلِهِ مِنْ تَأْيِيدِكَ وَلَا تُوحِشْنَا مِنْ أَنْسِهِ وَلَا تَخْرَمُهُ دُونَ أَمَلِهِ مِنَ الصَّلَاحِ الْفَاشِي فِي أَهْلِ مِلَّتِهِ وَالْعَدْلِ الظَّاهِرِ فِي أُمَّتِهِ اللَّهُمَّ وَ
شَرَّفْ بِمَا اسْتَقْبَلَ بِهِ مِنَ الْقِيَامِ بِأَمْرِكَ لَدَى مَوْقِفِ الْحِسَابِ مَقَامَهُ وَسِرِّ نَبِيِّكَ مُحَمَّدًا صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِرُؤْيِيَّتِهِ وَمَنْ تَبَعَهُ عَلَى
دَعْوَتِهِ وَأَجْزَلَ لَهُ عَلَى مَا رَأَيْتَهُ قَائِمًا بِهِ مِنْ أَمْرِكَ ثَوَابَهُ وَابْنَ قُرْبٍ دُونَهُ [مَنْزِلَتِهِ مِنْكَ فِي حَيَاتِهِ وَارْحَمِ اسْتِكَانَتَنَا مِنْ بَعْدِهِ وَاسْتِخْدَاءَنَا
لِمَنْ كُنَّا نَقْمُهُ بِهِ إِذَا فَقَدْتَنَا وَجْهَهُ وَبَسَطْتَ أَيْدِي مَنْ كُنَّا نَبْسُطُ أَيْدِينَا عَلَيْهِ لِنُرْدَهُ عَنْ مَعْصِيَتِهِ وَافْتَرَقْنَا بَعْدَ الْأَلْفَةِ وَالْاجْتِمَاعِ تَحْتَ ظِلِّ
كَفِّهِ وَتَلَهَّفْنَا عِنْدَ الْقُوَّةِ عَلَى مَا أَقْعَدْتَنَا عَنْهُ مِنْ نَصِيرَتِهِ وَطَلَبْنَا مِنَ الْقِيَامِ بِحَقِّ مَا لَا سَبِيلَ لَنَا إِلَى رَجْعَتِهِ وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ فِي أَمْنٍ مِمَّا
يُشْفِقُ عَلَيْهِ مِنْهُ وَرُدَّ عَنْهُ مِنْ سَهَامِ الْمَكَايِدِ مَا يُوجِّهُهُ أَهْلُ الشَّنَانِ إِلَيْهِ وَإِلَى شَرَكَائِهِ فِي أَمْرِهِ وَمُعَاوِنِهِ عَلَى طَاعَةِ رَبِّهِ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمْ
سَلَاحَهُ وَحِصْنَهُ وَمَفْرَعَهُ وَأَنْسَهُ الَّذِينَ سَلَمُوا عَنِ الْأَهْلِ وَالْأَوْلَادِ وَجَفُوا الْوُطْنَ وَعَطَلُوا الْوُثِيرَ مِنَ الْمَهَادِ وَرَفَضُوا تِجَارَاتِهِمْ وَأَضْرَبُوا
بِمَعَايِشِهِمْ وَفَقِدُوا فِي أَنْدِيَّتِهِمْ بِغَيْرِ غَيْبِهِ عَنْ مَضِيرِهِمْ وَخَالَلُوا الْبُعِيدَ مِمَّنْ عَاذَهُمْ عَلَى أَمْرِهِمْ وَقَلُّوا الْقَرِيبَ مِمَّنْ صَدَّ عَنْ وَجْهِتِهِمْ
فَاتَّكَلَفُوا بَعْدَ التَّدَابُرِ وَالتَّقَاطِعِ فِي دَهْرِهِمْ وَقَطَعُوا الْأَسْبَابَ الْمُتَّصِلَةَ بِعَاجِلِ حُطَامِ الدُّنْيَا فَاجْعَلْهُمُ اللَّهُمَّ فِي أَمْنٍ حِرْزِكَ وَظِلِّ كَنْفِكَ وَ
رُدَّ عَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ قَصَدَ إِلَيْهِمُ بِالْعِدَاوَةِ مِنْ عِبَادِكَ وَأَجْزَلَ لَهُمْ عَلَى دَعْوَتِهِمْ مِنْ كِفَايَتِكَ وَمَعُونَتِكَ وَأَمْدَهُمْ بِتَأْيِيدِكَ وَنَصِيرِكَ وَ
أَزْهَقْ بِحَقِّهِمْ بَاطِلَ مَنْ أَرَادَ إِطْفَاءَ نُورِكَ اللَّهُمَّ وَامْلَأْ بِهِمْ كُلَّ أَقْفٍ مِنَ الْأَفَاقِ وَقَطْرِ مِنَ الْأَقْطَارِ قِسْطًا وَعَدْلًا وَمَرْحَمَةً وَفَضْلًا وَ
اشْكُرْهُمْ عَلَى حَسَبِ كَرَمِكَ وَجُودِكَ وَمَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَى الْقَائِمِينَ بِالْقِسْطِ مِنْ عِبَادِكَ وَادَّخَرْتَ لَهُمْ مِنْ ثَوَابِكَ مَا تَزْفَعُ لَهُمْ بِهِ
الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ.

۱۱ - قنوت مولا امام زمان حضرت حجه عليه السلام

۱ [قنوت اول]

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَكْرِمِ أَوْلِيَاءَكَ يَا حَيَّزَ وَعَدِيدَكَ وَبَلِّغْهُمْ دَرَكَ مَا يَأْمُلُونَهُ مِنْ نَصِيرِكَ وَاكْفِفْ عَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ
نَصَبَ الْخِلَافَ عَلَيْكَ وَتَمَرَّدَ بِمَنْعِكَ عَلَى رُكُوبِ مُخَالَفَتِكَ وَاسْتَعَانَ بِرِفْدِكَ عَلَى فُلِّ حُدُوكَ وَقَصَدَ لِكَيْدِكَ بِأَيْدِكَ وَوَسَّغَتْهُ حِلْمًا

لِتَأْخُذَهُ عَلَىٰ جَهْرِهِ وَتَسْتَأْصِلَهُ عَلَىٰ عِزِّهِ فَإِنَّكَ اللَّهُمَّ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازْبَيَّتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَقُلْتَ فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّ الْعَايَةَ عِنْدَنَا قَدْ تَنَاهَتْ وَإِنَّا لَعْصِبُكَ غَاضِبُونَ وَإِنَّا عَلَىٰ نَصْرِ الْحَقِّ مُتَعَصِّبُونَ وَإِلَىٰ وَرُودِ أَمْرِكَ مُشْتَاقُونَ وَ لِإِنْجَازِ وَعْدِكَ مُرْتَقِبُونَ وَ لِحُلُولِ وَعِيدِكَ بِأَعْدَائِكَ مُتَوَقِّعُونَ اللَّهُمَّ فَأَذِّنْ بِذَلِكَ وَ افْتَحْ طُرُقَاتِهِ وَ سَهِّلْ خُرُوجَهُ وَ وَطِّنْ مَسَالِكَهُ وَ اشْرَعْ شَرَائِعَهُ وَ أَيْدِ جُنُودَهُ وَ أَعُوَانَهُ وَ بَادِرْ بِأَسْكَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَ ابْسُطْ سَيْفَ نِقْمَتِكَ عَلَىٰ أَعْدَائِكَ الْمُعَانِدِينَ وَ خُذْ بِالنَّارِ إِنَّكَ جَوَادٌ مَكَارٌ

۲ - قنوت دیگر آن حضرت

اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَ تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مَاجِدُ يَا جَوَادُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ يَا بَطَّاشُ يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ يَا رَعُوفُ يَا رَحِيمُ يَا لَطِيفُ يَا حَيُّ حِينَ لَمَّا حَيٌّ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَكُونِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ الَّذِي اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تُصَوِّرُ بِهِ خَلْقَكَ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ تَشَاءُ وَ بِهِ تَسُوقُ إِلَيْهِمْ أَرْزَاقَهُمْ فِي أَطْبَاقِ الظُّلُمَاتِ مِنْ بَيْنِ الْعُرُوقِ وَ الْعِظَامِ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَلْفَتْ بِهِ بَيْنَ قُلُوبِ أَوْلِيَائِكَ وَ أَلْفَتْ بَيْنَ النَّجِّ وَ النَّارِ لَا هَذَا يَذِيبُ هَذَا وَ لَا هَذَا يُطْفِئُ هَذَا وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَوَّنْتَ بِهِ طَعْمَ الْمِيَاهِ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَجْرَيْتَ بِهِ الْمِيَاءَ فِي عُرُوقِ النَّبَاتِ بَيْنَ أَطْبَاقِ الثَّرَى وَ سَيَقَتْ الْمَاءَ إِلَىٰ عُرُوقِ الْأَشْجَارِ بَيْنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَوَّنْتَ بِهِ طَعْمَ الثَّمَارِ وَ أَلْوَانَهَا وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ تُبْدِئُ وَ تُعِيدُ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْفَرْدِ الْوَاحِدِ الْمُتَفَرِّدِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ الْمُتَوَحِّدِ بِالصَّمَدَانِيَّةِ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي فَجَّرْتَ بِهِ الْمَاءَ مِنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ وَ سَقْتَهُ مِنْ حَيْثُ شِئْتَ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ بِهِ خَلْقَكَ وَ رَزَقْتَهُمْ كَيْفَ شِئْتَ وَ كَيْفَ شَاءَ وَ يَا مَنْ لَا يُعَيِّرُهُ الْأَيَّامُ وَ اللَّيَالِي أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ نُوحٌ حِينَ نَادَاكَ فَانْجَيْتَهُ وَ مَنْ مَعَهُ وَ أَهْلَكَتَ قَوْمَهُ وَ أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ إِبْرَاهِيمُ خَلِيلَكَ حِينَ نَادَاكَ فَانْجَيْتَهُ وَ جَعَلْتَ النَّارَ عَلَيْهِ بَرْدًا وَ سِلَاقًا وَ أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ مُوسَىٰ كَلِيمَكَ حِينَ نَادَاكَ فَفَلَقْتَ لَهُ الْبَحْرَ فَانْجَيْتَهُ وَ بَنَىٰ إِسْرَائِيلَ وَ أَعْرَقْتَ فِرْعَوْنَ وَ قَوْمَهُ فِي الْيَمِّ وَ أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ عِيسَىٰ رُوحِيكَ حِينَ نَادَاكَ فَانْجَيْتَهُ مِنْ أَعْدَائِهِ وَ إِلَيْكَ رَفَعْتَهُ وَ أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ حَبِيبَكَ وَ صَفِيَّكَ وَ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ مِنَ الْأَحْزَابِ نَجَيْتَهُ وَ عَلَىٰ أَعْدَائِكَ نَصْرَتَهُ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أُجِبْتَ يَا مَنْ لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ يَا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا يَا مَنْ أَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عِدَدًا يَا مَنْ لَا تُغَيِّرُهُ الْأَيَّامُ وَ اللَّيَالِي وَ لَا تَشَابَهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ وَ لَا تَخْفَىٰ عَلَيْهِ اللَّغَاتُ وَ لَا يُبْرِمُهُ الْإِلْحَاحُ الْمُلْحِنِ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ فَصَلِّ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ صَلِّ عَلَيَّ جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ الَّذِينَ بَلَّغُوا عَنْكَ الْهُدَىٰ وَ أَعْقَدُوا لِمَكَ الْمَوَاقِفَ بِالطَّاعِيَةِ وَ صَلِّ عَلَيَّ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ يَا مَنْ لَا يُخْلِفُ الْمِعَادَ أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي وَ اجْمَعْ لِي أَصْحَابِي وَ صَبْرَهُمْ وَ انصُرْنِي عَلَىٰ أَعْدَائِكَ وَ أَعْدَاءِ رَسُولِكَ وَ لَا تُخَيِّبْ دَعْوَتِي فَإِنِّي عَبْدُكَ ابْنُ عَبْدِكَ وَ ابْنُ أُمَّتِكَ أُسِيرٌ بَيْنَ يَدَيْكَ سَيِّدِي أَنْتَ الَّذِي مَنَنْتَ عَلَيَّ بِهَذَا الْمَقَامِ وَ تَفَضَّلْتَ بِهِ عَلَيَّ دُونَ كَثِيرٍ مِنْ خَلْقِكَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُنْجِزَ لِي مَا وَعَدْتَنِي إِنَّكَ أَنْتَ الصَّادِقُ وَ لَا تُخْلِفُ الْمِعَادَ وَ أَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. در این قنوت‌ها، نشانه‌هایی است از حالات آن پیشوایان به هنگام آن دعاها و آگاهی ایشان به حوادث آینده و به درازا کشیدن آغاز حکومت ایشان و بیان اندوه از ناتوانی دفاع از امامت و وجوب اطاعت خویش. این دعاها اسراری دارد که آگاهان با بصیرت به بسیاری از آنها راه یافته‌اند.

دعاها و جززها و تعویذهایی ارزشمند و هم چنین نیازهایی برای هنگامی کارها و سختی‌های پرهراس روایت شده از رسول خدا و خاندان آن حضرت عَلَيْهِمُ السَّلَام

گزیده دعاها و تعویذهای حضرت نبی اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ

۱ - دعای پیامبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در روز بدر

اللَّهُمَّ أَنْتَ ثَقْتِي فِي كُلِّ كَرْبٍ وَأَنْتَ رَجَائِي فِي كُلِّ شِدَّةٍ وَأَنْتَ لِي فِي كُلِّ أَمْرٍ نَزَلَ بِي ثِقَةٌ وَعُدَّةٌ وَكَمٌّ مِنْ كَرْبٍ يَضْعُفُ عَنْهُ الْفُؤَادُ وَتَقَلُّ فِيهِ الْحِيلَةُ وَيَخْذُلُ فِيهِ الْقَرِيبُ وَيَشْمَتُ بِهِ الْعِيدُ وَتَغْنِينِي فِيهِ الْأُمُورُ أَنْزَلْتَهُ بِكَ وَشَكَوْتُهُ إِلَيْكَ رَاغِبًا فِيهِ إِلَيْكَ عَمَّنْ سِوَاكَ فَفَرَّجْتَهُ وَكَشَفْتَهُ عَنِّي وَكَفَيْتَهُ فَأَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ نِعْمَةٍ وَصَاحِبُ كُلِّ حَاجَةٍ وَمُنْتَهَى كُلِّ رَغْبَةٍ فَلَكَ الْحَمْدُ كَثِيرًا وَلَكَ الْمَنْ فَاضِلًا.

۲ - دعای رسول گرامی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در روز احد

از طریق مُحَمَّد بنِ حَسَنِ صَفَّار از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام و نیز از غیر آن حضرت روایت شده است که: «وقتی مردم در روز احد از گرد حضرتش پراکنده شدند، به دعا دست برداشت که: اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَإِلَيْكَ الْمَشْتَكَى وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ جَبْرَائِلُ عَلَيْهِ السَّلَام نازل شد و گفت: ای مُحَمَّد! دعایی که خواندی دعای اِبْرَاهِيم بود؛ آن گاه که در آتشش افکندند و دعای یونس؛ آن گاه که در دل نهنگ افتاد. (امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام) افزودند: «پیامبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ این دعا را نیز می‌خواندند: اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي صَبُورًا وَاجْعَلْنِي شُكُورًا وَاجْعَلْنِي فِي أَمَانِكَ

۳ - دعای آن حضرت در شب جنگ أُحْزَاب (خُنْدَق):

«الدعاء و الذکر» تالیف حَسَدِ بْنِ سَعِيد (به سند) - صَفَّوَان (ابن یحییٰ بَجَلِی) - علاء (بن رَزِین قلاء) - مُحَمَّد بنِ مُسْلِم: امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند: «دعای پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در شب جنگ أُحْزَابِ یا صَرِيحِ الْمَكْرُوبِينَ یا مُجِيبِ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ اَكْشِفْ عَنِّي هَمِّي وَ عَمِّي وَ كَرْبِي فَإِنَّكَ تَعْلَمُ حَالِي وَ حَالَ أَصِيحَابِي وَ أَكْفِنِي هَوَلَ عَدُوِّي مُحَمَّد بنِ مُسْلِم گفت: امام عَلَيْهِ السَّلَام در سخن خود چنین افزودند: «فانه لا يكشف ذلك غيرك.»

۴ - دعای آن حضرت در روز جنگ خُنْدَق؛ با افزوده‌ای:

يَا صَرِيحَ الْمَكْرُوبِينَ يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَ مَفْرَجًا عَنِ الْمَعْمُومِينَ اَكْشِفْ عَنِّي هَمِّي وَ عَمِّي وَ كَرْبِي فَقَدْ تَرَى حَالِي وَ حَالَ أَصِيحَابِي اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الصَّلَاةَ وَ الصَّوْمَ وَ الْحَجَّ وَ الْعُمْرَةَ وَ صِلْ لِي الرَّحِمَ وَ عَظِّمْ رِزْقِي وَ رِزْقِ أَهْلِ بَيْتِي فِي عَافِيَةِ اللَّهِ أَنْتَ اللَّهُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَأَنْتَ اللَّهُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ وَأَنْتَ اللَّهُ تَبَقَى وَ يَفْنَى كُلُّ شَيْءٍ إِلَهِي أَنْتَ الْحَلِيمُ الَّذِي لَا يَجْهَلُ وَأَنْتَ الْجَوَادُ الَّذِي لَا يَخْلُ وَأَنْتَ الْعَزِيزُ الَّذِي لَا يَخْلُ وَأَنْتَ الْمُنِيعُ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَأَنْتَ الْعَزِيزُ الَّذِي لَا يَسْتَبْدِلُ وَأَنْتَ الرَّفِيعُ الَّذِي لَا يُرَى وَأَنْتَ الدَّائِمُ الَّذِي لَا يَفْنَى وَأَنْتَ الَّذِي أَحْطَطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ أَحْصَيْتَ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا أَنْتَ الْبَدِيعُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَ الْبَاقِي بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ خَالِقُ مَا يُرَى وَ خَالِقُ مَا لَا يُرَى عَالِمُ كُلِّ شَيْءٍ بَغَيْرِ تَعْلِيمٍ وَأَنْتَ الَّذِي تُعْطِي الْعَلْبَةَ مِنْ شَيْءٍ تَهْلِكُ مَلُوكًا وَ تَمْلِكُ آخَرِينَ بِيَدِكَ الْخَيْرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ وَ ادْخُلْنَا بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَ اخْتَمِ لِي بِالسَّعَادَةِ وَ اجْعَلْنِي مِنْ عَتَقَائِكَ وَ طَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

۵ - دعای دیگر پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در روز جنگ أُحْزَاب

به روایت «کتاب الدعاء (و الذکر)». رَوَيْنَاهُ مِنْ كِتَابِ الدُّعَاءِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِنُورِ قُدْسِكَ وَ عَظْمَةِ طَهَارَتِكَ وَ بَرَكَهٖ جَلَالِكَ مِنْ كُلِّ آفَةٍ وَ عَاقِبَةٍ وَ مِنْ طَوَارِقِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ اللَّهُمَّ أَنْتَ غِيَاثِي فَبِكَ أَسْتَعِيْثُ وَأَنْتَ مَلَاذِي فَبِكَ أَلُوذُ وَأَنْتَ مُعَاذِي فَبِكَ أَعُوذُ يَا مَنْ ذَلَّتْ لَهُ رِقَابُ الْجَبَابِرَةِ وَ خَضَعَتْ لَهُ مَقَالِيدُ الْفِرَاعِنَةِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ خَزِيكَ وَ مِنْ كَشْفِ سِتْرِكَ وَ مِنْ نَسْيَانِ ذِكْرِكَ

وَ الْإِنصِتْرَافِ عَن شُكْرِكَ أَنَا فِي حَزْزِكَ فِي لَيْلِي وَ نَهَارِي وَ ظَغْنِي وَ أَشْفَارِي وَ نَوْمِي وَ قَرَارِي ذِكْرِكَ شِعَارِي وَ ثَنَاؤُكَ دِثَارِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ تَعْظِيمًا لَوْجِهِكَ وَ تَكْرِيمًا لِسُبْحَاتِ نُورِكَ وَ أَجْرَنِي مِنْ خِزْيِكَ وَ مِنْ كَشْفِ سِتْرِكَ وَ سُوءِ عِقَابِكَ وَ اضْرِبْ عَلَيَّ سُرَادِقَاتِ حِفْظِكَ وَ أَدْخِلْنِي فِي حِفْظِ عِنَايَتِكَ وَ عَذْنِي عَذْنِي بِخَيْرٍ مِنْكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۶ - دعای دیگری از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در جنگ أُحزاب

این دعا را از جزء ۵ کتاب عبدالله بن حَمَاد انصاری نقل می‌کنم. او به نقل ابن سِنَان از حضرت امام صادق علیه السلام می‌آورد که: «رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در روز جنگ خندق چنین خواندند: الْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَدْعُوهُ فَيَجِيبُنِي وَإِنْ كُنْتُ بَطِيئًا حِينَ يَدْعُونِي الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَسْأَلُهُ فَيُعْطِينِي وَإِنْ كُنْتُ بَخِيلًا حِينَ يَسْتَقْرِضُنِي وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَسْتَعْفِيهِ فَيَعْفِينِي وَإِنْ كُنْتُ مُتَعَرِّضًا لِلَّذِي نَهَانِي عَنْهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَخْلُو بِهِ كُلَّمَا شِئْتُ فِي سِرِّي وَأَضْعُ عِنْدَهُ مَا شِئْتُ مِنْ أَمْرِي مِنْ غَيْرِ شَفِيعٍ فَيَقْضِي لِي رَبِّي حَاجَتِي وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَكَلَنِي إِلَيْهِ النَّاسُ فَأَكْرَمَنِي وَلَمْ يَكِلْنِي إِلَيْهِمْ فَيَهِينُونِي وَكَفَانِي رَبِّي بِرَفْقٍ وَ لُطْفٍ بِي رَبِّي لَمَّا جَفَوْنِي فَلَكَ الْحَمْدُ رَضِيْتُ بِلُطْفِكَ رَبِّي لَطِيفًا وَ رَضِيْتُ بِكَفِّكَ رَبِّي خَلْفًا

۷ - دعای آن حضرت در جنگ حنین

رَبِّ كُنْتُ وَ تَكُونُ حَيًّا لَا تَمُوتُ تَنَامُ الْعُيُونُ وَ تَنَكْدِرُ النُّجُومُ وَ أَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ لَا تَأْخُذُكَ سِنَةٌ وَ لَا نَوْمٌ

۸ - هم از آن حضرت که ایمنی از (آسیب) جن و انس است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

۹ - دعای آن حضرت؛ به هنگام دیدن عفریتی که شعله‌ی آتش داشت و (با این دعا) به رو افتاد

از عبدالله بن مسعود روایت است که: با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بودم. جبرئیل نیز بود. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به خواندن پرداختند. ناگهان عفریتی از جنیان بدنهاد روی آورد! او - با آتشی که در دست داشت - به پیامبر نزدیک می‌شد. جبرئیل گفت: «یا مُحَمَّد! می‌خواهی دعایی بیاموزم که عفریت به رو افتد و شعله‌اش خاموش؟» فرمود: «آری، دوست خوبم.» عرض کرد: «بخوان: أَعُوذُ بِنُورِ وَجْهِ اللَّهِ وَ كَلِمَاتِهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَمَّا يُجَاوِزُهُنَّ بُرٌّ وَ لَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ وَ مَا يُخْرِجُ مِنْهَا وَ مِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَ مَا يُعْرَجُ فِيهَا وَ مِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ مِنْ شَرِّ طَوَارِقِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَانُ يَا مَبْرُورُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ وَ سلم خواند. آن جن به رو در افتاد و شعله‌اش خاموش گردید!

۱۰ - روایتی دیگر از دعای رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَفَاتِيحَ الْخَيْرِ وَ خَوَاتِيمَهُ وَ أَسْأَلُكَ دَرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ بِاللَّهِ أَعُوذُ وَ بِاللَّهِ أَعْتَصِمُ وَ بِاللَّهِ أَمْتَنُ وَ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَ سُلْطَانِهِ وَ مَلَكُوتِهِ وَ أَسْئِمُهُ الْعَظِيمِ أَسْتَجِيرُ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ مِنْ عَمَلِهِ وَ رَجَلِهِ وَ حَيْلِهِ وَ شَرِّهِ وَ بِاللَّهِ أَعُوذُ وَ بِكَلِمَاتِهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهُنَّ بُرٌّ وَ لَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَ مَا يُعْرَجُ فِيهَا وَ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَ مَا يُخْرِجُ مِنْهَا وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ وَ مِنْ شَرِّ الْعَامَّةِ وَ الْخَاصَّةِ إِنَّ رَبِّي سَمِيعُ الدُّعَاءِ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ كُلِّ عَيْنٍ نَظَرَهُ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي أُذُنٍ سَمِعَهُ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي أَلْسِنٍ نَاطَقَهُ وَ

بِحَفْظِكَ وَ أَحْفَظْنِي بِحِرْزِكَ وَ أَحْزُنِي فِي أَمْنِكَ وَ اعْصِمْنِي بِحِيَاطَتِكَ وَ حُطِنِي بِعِزِّكَ وَ امْنَعْنِي بِقُوَّتِكَ وَ قَوِّنِي بِسُلْطَانِكَ وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ عَدُوًّا بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۱۳ - دعایی مجرب در این زمینه به روایت انس (بن مالک)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «کسی که هر صبح و عصر آن را به کار بندد، خداوند چهار فرشته بر او می‌گمارد که از پیش و پس و راست و چپ از او نگهبانی کنند. او در امان خدا خواهد بود و اگر آفریدگان، جن و انس، تلاش کنند که او را زیان رسانند، نخواهند توانست.» دعا این است: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بِسْمِ اللّٰهِ خَیْرِ السَّمَاءِ بِسْمِ اللّٰهِ رَبِّ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَمَّا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ سَمٌّ وَ لَمَّا دَاءٌ بِسْمِ اللّٰهِ أَصِيبَحْتُ وَ عَلَيَّ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ بِسْمِ اللّٰهِ عَلَيَّ قَلْبِي وَ نَفْسِي بِسْمِ اللّٰهِ عَلَيَّ دِينِي وَ عَقْلِي بِسْمِ اللّٰهِ عَلَيَّ أَهْلِي وَ مَالِي بِسْمِ اللّٰهِ عَلَيَّ مَا أَعْطَانِي رَبِّي بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ لَا فِي السَّمَاءِ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ اللّٰهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا اللّٰهُ أَكْبَرُ اللّٰهُ أَكْبَرُ أَعْزُ وَ أَجَلُّ مِمَّا أَخَافُ وَ أَحْذَرُ عَزَّ جَارُكَ وَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ وَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ سُلْطَانٍ شَدِيدٍ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَ مِنْ شَرِّ قِصَاةِ السَّوَةِ وَ مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ إِنَّ وَلِيَّيَ اللّٰهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَ هُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

۱۴ - دعایی در همین زمینه

روایت است که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن را به یکی از یاران آموختند. وقتی حجاج (والی خون ریز عبدالمملک بن مزوان) خواست او را بکشد، این دعا را خواند؛ شمشیر زن او نتوانست آن صحابی را بکشد. دعا این است: يَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ يَا مُحْيِيَ النُّفُوسِ بَعْدَ الْمَوْتِ يَا مَنْ لَا يَعْجَلُ لِأَنَّهُ لَا يَخَافُ الْفَوْتَ يَا دَائِمَ الثَّبَاتِ يَا مُخْرِجَ الثَّبَاتِ يَا مُحْيِيَ الْعِظَامِ الرَّمِيمِ الدَّارِسَاتِ بِسْمِ اللّٰهِ اعْتَصِمْتُ بِاللّٰهِ وَ تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَ رَمَيْتُ كُلَّ مَنْ يُؤْذِينِي بِلَا حَوْلٍ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

۱۵ - دعایی دیگر روایت شده از حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم

عبدالله - ابوجعفر حمید بصری - مردی نیشابوری به نام عبدالله - ابراهیم ادهم - موسی - فراء - مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَام (معروف به ابن احنفیه): پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: (۱۷۲) «هر کس خدای را بدین نام‌ها بخواند خواسته‌اش را بر آورد.» نیز فرمودند: «اگر این نام‌ها را بر صفحه‌هایی آهنین بخوانند. به دستوری حق، نرم خواهد شد.» هم چنین فرمودند: «سوگند به آن که مرا به حق به پیامبری برانگیخت، اگر گرسنگی و تشنگی به کسی سخت فشار آورد، با خواندن این دعا آرامش می‌یابد و به حق فرستنده‌ی من به پیامبری، اگر کسی این دعا را بر کوهی بخواند که مانع رسیدن او به مقصد است، کوه - چنان که خواسته است - متلاشی می‌شود و راه هموار. سوگند به فرستنده‌ی من به پیامبری، اگر کسی این دعا را بر دیوانه‌ای بخواند، بهبود یابد و اگر بر بارداری که زادن بر او سخت است خوانده شود، خداوند آن را آسان خواهد فرمود.» نیز آن حضرت فرمودند: «اگر مردی این دعا را بخواند و شهری که خانه‌ی او در میان آن باشد آتش بگیرد، سرای او در آتش نخواهد سوخت و اگر کسی چهل شب جمعه این دعا را بخواند، خداوند همه‌ی گناهان شخصی او را می‌آمرزد؛ هر چند با مادرش آمیخته باشد! به فرستنده‌ی من به نبوت سوگند، هر غم زده‌ای این دعا را بخواند غم دنیا و آخرتش به رحمت حق زوده خواهد شد. به فرستنده‌ی من به نبوت راستین سوگند، کسی این دعا را پیش از رفتن و دین فرمانروای ستمگری نمی‌خواند مگر آن که خداوند آن صاحب منصب را رام سازد و آسایش را از وی باز دارد؛ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ.» دعا این است: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مَنْ اخْتَجَبَ بِشُعَاعِ نُورِهِ عَنْ نَوَاطِرِ خَلْقِهِ يَا مَنْ تَسْرَبَلْ

بِالْجَلَالِ وَالْعَظَمَةِ وَاشْتَهَرَ بِالتَّجَبُّرِ فِي قُدْسِهِ يَا مَنْ تَعَالَى بِالْجَلَالِ وَالْكَبْرِيَاءِ فِي تَفَرُّدِ مَجْدِهِ يَا مَنْ انْقَادَتِ الْأُمُورُ بِأَرْمَتِهَا طَوْعًا لِأَمْرِهِ يَا مَنْ قَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُونَ مُجِيبَاتٍ لِدَعْوَتِهِ يَا مَنْ زَيْنَ السَّمَاءِ بِالنُّجُومِ الطَّالِعَةِ وَجَعَلَهَا هَادِيَةً لِخَلْقِهِ يَا مَنْ أَنْارَ الْقَمَرِ الْمُنِيرِ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ بِلُطْفِهِ يَا مَنْ أَنْارَ الشَّمْسِ الْمُنِيرَةَ وَجَعَلَهَا مَعَاشًا لِخَلْقِهِ وَجَعَلَهَا مُفَرِّقَةً بَيْنَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ بِعَظَمَتِهِ يَا مَنْ اسْتَوْجَبَ الشُّكْرَ بِنَشْرِ سَحَابٍ نَعِمَهُ أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسُكَ أَوْ اسْتَأْثَرَتْ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ أَوْ أَثَبْتَهُ فِي قُلُوبِ الصَّافِينَ الْحَافِينَ حَوْلَ عَرْشِكَ فَتَرَجَعْتَ الْقُلُوبُ إِلَى الصُّدُورِ عَنِ الْبَيَانِ بِإِخْلَاصِ الْوَحْدَانِيَّةِ وَتَحْقِيقِ الْفِرْدَانِيَّةِ مُقَرَّةً لَكَ بِالْمَعْبُودِيَّةِ وَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَأَسْأَلُكَ بِالسَّمَاءِ الَّتِي تَجَلَّيْتَ بِهَا لِلْكَلِيمِ عَلَى الْجَبَلِ الْعَظِيمِ فَلَمَّا يَدَا شِعَاعُ نُورِ الْحُجُبِ مِنْ بَهَاءِ الْعَظَمَةِ خَرَّتِ الْجِبَالُ مُتَدَكِّدَةً لِعَظَمَتِكَ وَجَلَالِكَ وَهَيْبَتِكَ وَخَوْفًا مِنْ سَيِّطُوتِكَ رَاهِيَةً مِنْكَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي فَتَقَّتْ بِهِ رَتَقَ عَظِيمِ جُفُونِ عِيُونِ النَّاطِرِينَ الَّذِي بِهِ تَدْبِيرُ حِكْمَتِكَ وَشَوَاهِدُ حُجَجِ أَنْبِيَائِكَ يَعْرِفُونَكَ بِفِطَنِ الْقُلُوبِ وَأَنْتَ فِي عَوَامِضِ مَسِيرَاتِ سِرِّيَّاتِ الْغُيُوبِ أَسْأَلُكَ بِعِزَّةِ ذَلِكَ الْإِسْمِ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُصِرِّفَ عَنِّي وَعَنْ أَهْلِ خِزَانَتِي وَجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَمِيعِ الْآفَاتِ وَالْعَاهِيَاتِ وَالْمَأْعِرَاضِ وَالْمَأْمَرِاضِ وَالْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ وَالشُّكَّ وَالشُّرُوكِ وَالْكَفْرِ وَالشُّقَاقِ وَالنَّفَاقِ وَالضَّلَالَةِ وَالْجَهْلِ وَالْمَقْتِ وَالْغَضَبِ وَالْعُسْرِ وَالضُّيْقِ وَفَسَادِ الضَّمِيرِ وَحُلُولِ النِّعَمَةِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ وَغَلِيَّةِ الرَّجَالِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ لَطِيفٌ لِمَا تَشَاءُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ كَوَيْدُكَ سَيِّمَانِ فَارَسِي رَحِمَهُ اللَّهُ كَفْتِ: پدر و مادرم فدایتان، یا رسول الله! آیا این دعا را می‌توانم به مردم بیاموزم؟ فرمودند: «نه! نه! ای ابا عبد الله! نماز را رها خواهند کرد و به گناهان خواهند پرداخت و با خواندن این دعا خود و خانواده و همسایگان و اهل مسجد و شهرشان آمرزیده خواهند شد!» این دعا از چیزهایی است که خواندن آن در روز سه شنبه (ای)، به هنگام شدت سختی و به دنبال در خواست، به الهام شد. امید که با اجابت دعا به خواسته برسیم و به هدف نائل شویم و با رسیدن به مقصود، از حاسدان ایمن مانیم؛ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.

۱۶ - تعویذی مجرب نقل شده از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

سَعِيدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَرَاءِ - حَسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْجَوَادِ (در زیارتگاه حضرت امام جعفر صادق علیه السلام، روز جمعه ۲۲ ج ۲، در جامعین) (۱۷۳) - سعید بن ابی الفتح بن الحسن قُمی (مقیم شهر واسط): بیماری سختی دچار شدم که پزشکان را درمانده ساخت. پدرم مرا به بیمارستان برد. پزشکان و سرپرست ایشان گرد آمدند و در اندیشه شدند. همگی گفتند: این بیماری را جز خدا بهبود نمی‌بخشد. با دل شکسته و سینه‌ی به تنگ آمده باز گشتم. یکی از نوشته‌های پدرم رَحِمَهُ اللَّهُ را برداشتم؛ دیدم پشت آن نوشته بود: امام صادق علیه السلام از طریق پدران خویش از رسول گرامی صلی الله علیه و آله و سلم نقل می‌کند که: «هر که دچار بیماری شد و در پی نماز صبح چهل بار این دعا را خواند: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (تا آخر سوره‌ی حمد) حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ و بر محل درد دست کشید، خداوند متعال او را بهبود خواهد داد.» تا هنگام صبح صبر کردم با طلوع سپیده نماز گزاردم و همان جا نشستم. چهل مرتبه دعا را خواندم و بر محل درد دست کشیدم. خداوند آن درد را از من زدود. از بیم بازگشت درد، در جای خود نشستم. سه روز گذشت. پس از آن، به پدرم خبر دادم. خدای را سپاس گفتم و موضوع را با یکی از پزشکان - که مسلمان نبود - مطرح ساخت. طیب به عیادت من آمد و خود بهبود را دید. داستان را بدو گفتم. شهادتین بر زبان آورد و مسلمانی شایسته شد.

۱۷ - دعای دیگر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

[فضیلت و پاداش این دعا]

ابن عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ گوید: به خدمت رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رسیدم. حضرتش را خندان و شاد دیدم. گفتم: پدر و مادرم به فدایتان، ای رسول خدا! داستان چیست؟ فرمود: «فرزند عَبَّاس! جَبْرَائِيلُ بر من فرود آمد. او صحیفه‌ای به دست داشت که مرا و به ویژه امتم را بزرگ داشتی است. گفت: یا مُحَمَّد، این را بگیر و بخوان و بزرگ دار که گنجی است از گنج‌های جهان واپسین. این دعایی است که خدا با احترام به تو و امت هدیه داده است. گفتم: جَبْرَائِيلَا، آن دعا چیست؟ گفت: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ - تا - سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْعَظِيمِ. گفتم: جَبْرَائِيلُ، پاداش خواننده‌ی این دعا چیست؟ پاسخ داد: یا مُحَمَّد، پاداشی را پرسیدی که جز خدا نمی‌داند. اگر دریاها مرکب شوند و درختان قلم و فرشتگان آسمان‌ها نویسنده و هزار برابر دنیا بنویسند، مرکب‌ها تمام می‌شود و قلم‌ها می‌شکند و ده یک آن پاداش را نتوانند نوشت! یا مُحَمَّد، به خدایی که تو را به پیامبری راستین برگزید، هیچ بنده‌ی مرد یا زنی این دعا را نمی‌خواند مگر آن که خداوند پاداش چهار پیامبر و چهار فرشته را برایش می‌نویسد، از پیامبران، تو - یا رَسُولَ اللَّهِ وَ عِيسَى وَ مُوسَى وَ اِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ فرشتگان، من و اِسْرَافِيلُ وَ مِيكَائِيلُ وَ عِزْرَائِيلُ. یا مُحَمَّد، هر مرد و زنی این دعا را در دوره‌ی عمر بیست بار بخواند خداوند تبارک و تَعَالَى او را به آتش دوزخ کیفر نکند. اگر گناهانش به اندازه‌ی کف (موج) دریاها و دانه‌های باران و شمار ستارگان و سنگینی عرش و کرسی و لوح و قلم و ریگ‌ها و درختان و موی‌ها و پشم‌ها و مردم بهشت و دوزخ باشد، خداوند آنها را خواهد آمرزید و در برابر هر گناه، هزار حسنه خواهد داد! یا مُحَمَّد، اگر او اندوه و غم با بیماری و ناخوشی و عارضه و تشنگی و هراسی داشت و آن را سه بار بخواند، خداوند حاجتش را بر می‌آورد و هر که در جایی باشد که از شیر و گرگ ترس داشت یا می‌خواست نزد قدرتمند ستمگری رود، پروردگار بزرگ هر بدی و ناخواسته‌ای و آفتی را به نیرو و خواست خویش از وی دور می‌دارد. هر که در جنگی یک بار این دعا را بخواند، خداوند نیروی هفتاد جنگ جو را بدو می‌دهد و هر که آن را بر درد سر و صورت یا شکم یا زخم چشم و مار و عقرب زدگی بخواند، خداوند همه را از او دور می‌سازد. یا مُحَمَّد، هر که این دعا را باور نداشته باشد از من بیزاری جسته است و هر که انکار کند برکت از وی دور می‌شود! «حَسَنُ بَصْرِيَّ گفته است: پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بعد از کتاب خدا، دعایی بهتر از این برای امت خویش به یادگار نگذاشت! سُفْيَانُ (تَوْرِي) گفته است: هر که حرمت این دعا را نشناسد، در خطر هلاکت است! پیامبر فرمود: «جَبْرَائِيلَا، چرا این دعا از دیگر دعاها برتر شمرده شده است؟» گفت: «زیرا اسم اعظم خداوند در آن است. هر که آن را بخواند، حافظه و هوش و دانش و عمر و سلامتی بدنش چندین برابر می‌شود و خداوند عَزَّ وَجَلَّ هفتاد آفت دنیایی و هفتصد آفت آخرتی از وی دور می‌سازد.» این پایان گونه‌ی نسخه‌ی پاداش این دعاست. سپاس خدای را!

گونه‌ی دیگر پاداش این دعا:

از امیر مؤمنان عَلِيٍّ السَّلَامُ نقل است که: «پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: پشت مقام (اِبْرَاهِيمُ در مسجد الحرام) نماز می‌گزاردم که جَبْرَائِيلُ فرود آمد. بعد از نماز، برای امتم از خدا آمرزش خواستم. جَبْرَائِيلُ گفت: یا مُحَمَّد، می‌بینم خیلی نگران امت خودی؛ خدا با بندگان خویش مهربان است. پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به جَبْرَائِيلُ فرمود: برادرم، تو محبوب من و امت من ای. دعایی به من بیاموز تا امت من پس از من مرا با آن یاد کنند. جَبْرَائِيلُ گفت: یا مُحَمَّد، سفارش می‌کنم که بفرمایی امت سه روز روشن (۱۷۴) هر ماه را روزه بدارند؛ سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم را. هم چنین - یا مُحَمَّد - سفارش می‌کنم که امت را فرمان دهی این دعا را بخوانند که نگه داران عرش پروردگار، آن را به برکت این دعا نگاه می‌دارند. من نیز به برکت آن است که بر زمین فرود می‌آیم و به آسمان می‌روم. این دعا بر درهای بهشت و حجره‌ها و ایوان‌ها و خانه‌های آن نوشته است و هم بدان درهای بهشت باز می‌گردد. با این دعا، آفریدگان به فرمان حق در روز رستاخیز گرد می‌آیند. هر کدام از پیروان تو این دعا را بخواند، خداوند، به برکت آن، سختی گور را از او بر می‌دارد و از هراس بزرگ و آفت‌های دین و دنیا ایمنی می‌بخشد و هر که آن را

بخواند، خداوند از کیفر آتش رهایی‌اش می‌دهد. در اینجا، پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ از جَبْرَائِل پاداش (خواندن) دعا را پرسید. او پاسخ داد: یا مُحَمَّد، چیزی پرسیدی که شرح آن را نمی‌توانم و اندازه‌اش را جز خدا نمی‌داند. یا مُحَمَّد، اگر درختان جهان قلم شوند و دریاها مرکب و همه‌ی آفریدگان نویسنده، پاداش خواننده‌ی این دعا را نمی‌توانند نوشت. هر برده‌ای آن را بخواند و آزادی خویش را بخواهد، خداوند او را آزادی و از بندگی و غلامی رهایی خواهد داد. هر غم زده‌ای آن را بخواند، خداوند اندوه و غم را از او خواهد زدود. هر حاجت مندی آن را بخواند، خداوند - إِنَّ شَاءَ اللَّهُ - حاجت او را در دنیا و آخرت بر خواهد آورد و مرگ بی‌هنگام و هراس در قبر و تنگ دستی در دنیا را از وی دور خواهد داشت و در قیامت چهره خندان به شفاعتش خواهد رساند و به برکت دعا، به خانه‌ی امن (دارالسلام) در خواهد آورد و در کوشک‌های بهشتی مسکن خواهد داد و از پوشاک فرسوده ناشدنی بهشت خواهد پوشاند. هر که این دعا را روزه دار بخواند، خداوند پاداش جَبْرَائِل و مِيكَائِيل و إِسْرَافِيل و عَزْرَائِيل و إِبرَاهِيم حَلِيل و موسای کَلِيم و عِيسَى و پیامبر خاتم را که درود خداوند بر همگی آنها باد خواهد داد! رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ فرمود: من از افزونی ثواب‌هایی که جَبْرَائِل برای خواننده‌ی این دعا بر شمرده، به شگفت آمدم. جَبْرَائِل افزود: یا مُحَمَّد، هر یک از پیروان تو، یک بار در زندگی، این دعا را بخواند، خداوند در روز قیامت، او را با چهره‌ای به تابناکی ماه شب چهاردهم بر می‌انگیزد. مردم خواهند گفت: این کیست؟ آیا پیامبر است؟ فرشتگان خواهند گفت که: او نه پیامبر است و نه فرشته؛ او بنده‌ای از بندگان خدای متعال و از آدمی زادگان است که در زندگی خویش یک بار این دعا را خوانده است و خداوند این کرامت را بدو ارزانی داشته است. آن گاه جَبْرَائِل به پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ گفت: یا مُحَمَّد، هر که این دعا را پنج بار بخواند، هنگام رستخیز، من با اسبی بهشتی کنار گور او ایستاده خواهم بود تا (بر خیزد و) بر آن اسب سوار شود و جز در سرای نعمت (دارالنعم) فرود نخواهد آمد؛ جاوید جاودان و بی حساب؛ در کنار إِبرَاهِيم عَلَيْهِ السَّلَام و در کنار مُحَمَّد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ! من برای خواننده‌ی این دعا، زن یا مرد، پذیرفتم که خدای متعال کیفرش نکند؛ هر چند گناهانش بیش از کف‌های دریا و قطره‌های باران و برگ درختان و شمار بهشتیان و دوزخیان باشد. خداوند فرمان می‌دهد برای خواننده‌ی این دعا یک حج نیکو و یک عَمْرَه‌ی پذیرفته بنویسند. یا مُحَمَّد، هر که به هنگام خواب پنج بار این دعا را بخواند، تو را در خواب می‌بیند که به بهشت وعده‌اش می‌دهی. هر که گرسنه یا تشنه باشد و خوردنی و آشامیدنی نباید یا بیمار باشد و این دعا را بخواند، خدای متعال به برکت دعا مشکش را آسان می‌سازد و آب و غذایش می‌دهد و خواسته‌های دنیا و آخرتش را بر می‌آورد. هر مال باخته یا برده گریخته‌ای بر خیزد و وضو بسازد و دو یا چهار رکعت بگزارد و در هر کدام یک سوره‌ی حمد و دو سوره‌ی اخلاص بخواند و پس از سلام این دعا را بخواند و نوشته را پیش رو یا زیر سر بگذارد، خداوند - إِنَّ شَاءَ اللَّهُ - به برکت این دعا، شرق و غرب را به هم می‌پیوندد و گریخته را باز می‌آورد و اگر از دشمن می‌ترسد و این دعا را بر خویش بخواند، خداوند او را در حصار محکمی قرار می‌دهد و دشمنانش بر او دسترس نخواهند داشت. هر بنده‌ای وام داری آن را بخواند و امش را خواهد توخت و إِنَّ شَاءَ اللَّهُ، پرداخت کننده‌ای فراهم خواهد ساخت. (و هر که آن را بر بیماری بخواند، خداوند به برکت آن بهبودش خواهد داد). اگر بنده‌ای با ایمان خالص به خدای بزرگ آن را بر کوهی بخواند، به دستوری خدای متعال، آن کوه به جنبش خواهد آمد و هر که با نیت پاک بر آب بخواند، آب سخت خواهد شد. از این همه ویژگی که بر این دعا گفتم شگفتی مکن که اسم اعظم خداوند در آن است. اگر خواننده‌ای آن را خواند و فرشتگان و جن و انس آن را شنیدند، برای وی دعا می‌کنند و خدای متعال دعایشان را خواهد پذیرفت و همه‌ی این به برکت خداوند و به برکت این دعاست. هر که خدا و پیامبرش را باور دارد، باید که دلش را به آن چه درباره‌ی این دعا گفته شد سره کند که خداوند هر که را بخواهد بی حساب می‌بخشد. هر که آن را نگاه داشت یا نوشت، بر هیچ مسلمانی دریغ نکند. پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ فرمود: در هر نبردی این دعا را خواندم، به برکت آن، بر دشمنانم پیروز شدم. هم چنین فرمود: «هر که این دعا را بخواند در چهره‌اش نور اولیا خواهد بود و هر سختی برایش آسان و هر آسانی شدنی خواهد گردید.» حَسَن بَصِيرَةٍ

گوید: من در ارزش این دعا چیزهایی شنیده‌ام که نمی‌توانم شرح دهم. اگر خواننده‌ی آن پا بر زمین کوبد، زمین خواهد جنید! سُفیان ثوری گوید: وای بر آن که ارزش این دعا را نداند! هر که ارزش و احترام آن را دانست خداوند بزرگ هر سختی را از او باز خواهد داشت و هر مشکلی را آسان خواهد ساخت و هر ناخواسته‌ای را باز خواهد داشت و هر بدی را دور خواهد ساخت و از هر بیماری و حادثه‌ای نجاتش خواهد داد و غم و اندوه را از او خواهد زدود. آن را بیاموزید و فرا دهید که خیر فراوان در آن است!

این دعای یاد شده دومین دعا در این کتاب است: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ (سه بار) سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ إِلَهٍ مَا أَمْلَكَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَلِكٍ مَا أَقْدَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَدِيرٍ مَا أَعْظَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَظِيمٍ مَا أَجَلَّهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ جَلِيلٍ مَا أَمَجَّدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَا جَدَّ مَا أَرَأَفَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَعُوفٍ مَا أَعَزَّهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَزِيزٍ مَا أَكْبَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ كَبِيرٍ مَا أَقْدَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَدِيمٍ مَا أَعْلَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَالٍ مَا أَسْنَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ سِنِيٍّ مِثْلِ أَبْهَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَهِيٍّ مَا أَنْوَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُنِيرٍ مَا أَظْهَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ ظَاهِرٍ مَا أَخْفَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ خَفِيٍِّّ مَا أَعْلَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَلِيمٍ مَا أَخْبَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ خَبِيرٍ مَا أَكْرَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ كَرِيمٍ مَا أَلْطَفَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ لَطِيفٍ مَا أَبْصَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَصِيرٍ مِثْلِ أَسْمَعَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ سَمِيعٍ مَا أَحْفَظَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ حَفِيزٍ مَا أَمْلَأَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَلِيٍّ مَا أَوْفَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ وَفِيٍّ مَا أَعْنَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ غَنِيٍِّّ مَا أَعْطَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُعْطٍ مَا أَوْسَعَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ وَاسِعٍ مَا أَجْوَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ جَوَادٍ مَا أَفْضَلَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُفْضِلٍ مَا أَنْعَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُنْعِمٍ مَا أَسَيَّدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ سَيِّدٍ مَا أَرْحَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَحِيمٍ مَا أَشَدَّهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ شَدِيدٍ مَا أَوْفَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَوِيٍّ مَا أَحْكَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ حَكِيمٍ مَا أَبْطَشَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَاطِشٍ مَا أَقْوَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَيُّومٍ مَا أَحْمَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ حَمِيدٍ مَا أَدْوَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ دَائِمٍ مَا أَبْقَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَاقٍ مَا أَفْرَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ فَرْدٍ مَا أَوْحَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ وَاحِدٍ مَا أَصَمَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ صَمَدٍ مَا أَمْلَكَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَالِكٍ مَا أَوْلَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ مَا أَعْظَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَظِيمٍ مَا أَكْمَلَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ كَامِلٍ مَا أَنْتَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ تَامٍ مَا أَعْجَبَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَجِيبٍ مَا أَفْخَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ فَاخِرٍ مَا أَبْعَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَعِيدٍ مَا أَقْرَبَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَرِيبٍ مَا أَمْنَعَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَانِعٍ مَا أَعْلَبَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ غَالِبٍ مَا أَعْفَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَفُوٍّ مَا أَحْسَنَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُحْسِنٍ مَا أَجْمَلَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ جَمِيلٍ مَا أَقْبَلَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَابِلٍ مَا أَشْكَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ شَكُورٍ مَا أَغْفَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ غَفُورٍ مَا أَكْبَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ كَبِيرٍ مَا أَجْبَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ جَبَّارٍ مَا أَدْبَنَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ دَيَّانٍ مَا أَقْضَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَاضٍ مَا أَمْضَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَاضٍ مَا أَنْفَذَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ نَافِذٍ مَا أَرْحَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَحِيمٍ مَا أَحْلَقَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ خَالِقٍ مَا أَفْهَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ فَاهِرٍ مَا أَمْلَكَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مَلِكٍ مَا أَقْدَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَادِرٍ مَا أَرْفَعَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَفِيعٍ مَا أَشْرَفَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ شَرِيفٍ مَا أَرْزَقَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَازِقٍ مَا أَقْبَضَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قَابِضٍ مَا أَبْسَطَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَاسِطٍ مَا أَهْدَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ هَادٍ مَا أَصْدَقَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ صَادِقٍ مَا أَبْدَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَادِيٍّ مَا أَقْدَسَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ قُدُوسٍ مَا أَظْهَرَهُ [مَا أَظْهَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ ظَاهِرٍ [مِنْ ظَاهِرٍ] مَا أَرْكَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ زَكِيٍّ مَا أَبْقَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَاقٍ مَا أَعْوَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَوَادٍ [مُعِيدٍ] مَا أَفْطَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ فَاطِرٍ مَا أَرْعَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَاعٍ مَا أَعَوَّنَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُعِينٍ مَا أَوْهَبَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ وَهَّابٍ مَا أَتَوَّبَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ تَوَّابٍ مَا أَسِيخَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ سَخِيٍّ مَا أَبْصَرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَصِيرٍ مَا أَسْلَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ سَلِيمٍ مَا أَشْفَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ شَافٍ مَا أَنْجَاهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُنْجٍ مَا أَبْرَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ بَارٍّ مَا أَطْلَبَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ طَالِبٍ مَا أَدْرَكَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُدْرِكٍ مَا أَشَدَّهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ شَدِيدٍ مَا أَعْطَفَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُتَعَطِّفٍ مَا أَعْدَلَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ عَادِلٍ مَا اتَّقَنَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ مُتَّقِنٍ مَا أَحْكَمَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ حَكِيمٍ مَا أَكْفَلَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ كَفِيلٍ مَا أَشْهَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ شَهِيدٍ مَا أَحْمَدَهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ هُوَ اللَّهُ الْعَظِيمُ وَ بِحَمْدِهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ دَافِعِ كُلِّ بَلِيَّةٍ وَ هُوَ حَسْبِي وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ سُفْيَانُ ثَوْرِيٌّ گوید: وای بر آن که احترام این دعا را نداند که هر که ارزش و حرمت آن را دانست، خداوند متعال هر ناهمواری و هر سختی و آفت و بیماری و اندوه را (به برکت آن) از وی خواهد زدود! آن را بیاموزید و فرا دهید که برکت و خیر فراوان دنیا و آخرت در آن است؛ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

در یک کتاب قدیمی - که تاریخ نوشتنش به بیش از ۲۰۰ سال پیش از سال ۶۵۰ (معادل حدود سال ۴۵۰ هجری) باز می‌گردد چنین خواندم: جَبْرَائیل همراه میکائیل و اِسْرَافیل که درود حق بر آنها باد نزد پیامبر خدا صِلَى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ آمدند و گفتند: «یا رَسُوْلَ اللّٰهِ، خداوند متعال شما و امتتان را با این کلمات در دنیا و آخرت، بزرگی داد. خوشا بر شما و امت و بر هر که خداوند بزرگ او را توفیق خواندن این دعا بدهد که بس بزرگ و شکوه‌مند است و از گنج‌های عرش! نام‌های پروردگار جَلَّ جَلَالُهٗ در آن است که با همه‌ی آنها همه‌ی آفریدگان را آفرید و آسمانیان و زمینیان و بهشت و دوزخ و خورشید و ماه و ستارگان و کوه‌ها را و همه‌ی جنبندگان و جان داران و ددان و درختان خشکی و دریا را و همه‌ی جنبندگان و جان داران و ددان و درختان خشکی و دریا را و همه‌ی آفریده‌های شگفت دریاها را که جز آفریننده‌شان آنها را نمی‌شناسد. این دعا را جز به شایستگان امت خود می‌آموزید که فرمان حق متعال چنین رفته است که خواسته‌ی هر که آن را یک بار بخواند، بر آورد.» (اینک) متن دعا: اللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِیْ اِذَا ذُكِرَتْ بِهٖ تَرَعَزَعَتْ مِنْهُ السَّمَاوَاتُ وَاَنْشَقَّتْ مِنْهُ الْاَرْضُونَ وَتَقَطَّعَتْ مِنْهُ السَّحَابُ وَتَصَيَّدَعَتْ مِنْهُ الْجِبَالُ وَجَرَتْ مِنْهُ الرِّیَاحُ وَانْتَقَصَتْ مِنْهُ الْبَحَارُ وَاضْطَرَبَتْ مِنْهُ الْاَمْوَاجُ وَغَارَتْ مِنْهُ النُّفُوسُ وَوَجِلَتْ مِنْهُ الْقُلُوبُ وَرَلَّتْ مِنْهُ الْاَفْئَامُ وَصَمَّتْ مِنْهُ الْاُذَانُ وَشَخَصَتْ مِنْهُ الْاَبْصَارُ وَخَشَعَتْ مِنْهُ الْاَصْوَاتُ وَخَضَعَتْ لَهٗ الرِّقَابُ وَقَامَتْ لَهٗ الْاَرْوَاحُ وَسَجَدَتْ لَهٗ الْمَلَائِكَةُ وَسَجَّتْ لَهٗ وَارْتَعَدَتْ لَهٗ الْفَرَائِصُ وَاهْتَرَّتْ لَهٗ الْعُرُشُ وَدَانَتْ لَهٗ الْخَلَائِقُ وَبِالْاِسْمِ الَّذِیْ وُضِعَ عَلَی الْجَنَّةِ فَازْلَمَتْ وَ عَلَی الْجَحِیْمِ فَسِعُرَتْ وَ عَلَی النَّارِ فَتَوَقَّدَتْ وَ عَلَی السَّمَاۤءِ فَاسْتَقَلَّتْ وَ قَامَتْ بِلَا عَمَدٍ وَ لَا سِنَدٍ وَ عَلَی النُّجُومِ فَتَزَيَّنَتْ وَ عَلَی الشَّمْسِ فَاسْتَرَفَّتْ وَ عَلَی الْقَمَرِ فَانَارَتْ وَ اَضَاءَتْ وَ عَلَی الْاَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ وَ عَلَی الْجِبَالِ فَارْجَتْ وَ عَلَی الرِّیَاحِ فَدَرَّتْ وَ عَلَی السَّحَابِ فَامْطَرَتْ وَ عَلَی الْمَلَائِكَةِ فَسَبَّحَتْ وَ عَلَی الْاِنْسِ وَ الْجِنِّ فَاجَابَتْ وَ عَلَی الطَّیْرِ وَ النَّمْلِ فَتَكَلَّمَتْ وَ عَلَی اللَّیْلِ فَاطْلَمَتْ وَ عَلَی النَّهَارِ فَاسْتِنَارَتْ وَ عَلَی كُلِّ شَیْءٍ فَسَبَّحَ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ اسْتَقَرَّتْ بِهٖ الْاَرْضُونَ عَلَی قَوَارِهَا وَ الْجِبَالُ عَلَی اَمَاكِنِهَا وَ الْبَحَارُ عَلَی حُدُودِهَا وَ الْاَشْجَارُ عَلَی عُرُوقِهَا وَ النُّجُومُ عَلَی مَجَارِیْهَا وَ السَّمَاوَاتُ عَلَی بَنَائِهَا وَ حَمَلَتْ الْمَلَائِكَةُ عَرْشَ الرَّحْمٰنِ بِقُدْرَةِ رَبِّهَا وَ بِالْاِسْمِ الْقُدُوسِ الْقَدِیْمِ الْمُتَقَدِّمِ الْمُخْتَارِ الْجَبَّارِ الْمُتَكَبِّرِ الْكَبِیْرِ الْمُتَعَزِّمِ الْعَزِیْزِ الْمُهَيِّمِ الْمَلِكِ الْمُقْتَدِرِ الْقَدِیْرِ الْقَادِرِ الْحَمِیْدِ الْمَجِیْدِ الصَّمِیْدِ الْمُتَوَحِّدِ الْمُتَفَرِّدِ الْكَبِیْرِ الْمُتَعَزِّمِ الْمُتَعَالِ وَ بِالْاِسْمِ الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ فِی عِلْمِهِ الْمُحِیْطِ بِعَرْشِهِ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ الْمُبَارَكِ الْقُدُوسِ السَّلَامِ الْمُؤْمِنِ الْمُهَيِّمِ الْعَزِیْزِ الْجَبَّارِ الْمُتَكَبِّرِ الْخَالِقِ الْبَارِئِ الْمُصَوِّرِ الْاَوَّلِ الْاٰخِرِ الطَّاهِرِ الْبَاطِنِ الْكَائِنِ قَبْلَ كُلِّ شَیْءٍ وَ الْمَكْنُونِ لِكُلِّ شَیْءٍ وَ الْكَائِنِ بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَیْءٍ لَمْ یَزَلْ وَ لَا یَزَالُ وَ لَا یَفْنَى وَ لَا یَتَغَيَّرُ نُورٌ فِی نُورٍ وَ نُورٌ عَلَی نُورٍ وَ نُورٌ فَوْقَ كُلِّ نُورٍ وَ نُورٌ یُضِیْءُ بِهٖ كُلُّ نُورٍ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ سَمِیَ بِهٖ نَفْسُهُ وَ اسْتَوَى بِهٖ عَلَی الْعَرْشِ فَاسْتَقَرَّ بِهٖ عَلَی كُرْسِیِّهِ وَ خَلَقَ بِهٖ مَلَائِكَتَهُ وَ سَمَاوَاتِهِ وَ اَرْضَهُ وَ جَنَّتَهُ وَ نَارَهُ وَ ابْتَدَعَ بِهٖ خَلْقَهُ وَاَحَدًا وَاَحَدًا فَرَدًّا صَمَدًا كَبِیْرًا مُتَكَبِّرًا عَظِیْمًا مُتَعَزِّمًا عَزِیْزًا مَلِیْكًَا مُقْتَدِرًا قُدُوسًا مُتَقَدِّسًا - لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ لَمْ یَكُنْ لَهٗ اَحَدٌ مِنْ خَلْقِهِ صَدَقَ الصَّادِقُونَ وَ كَذَبَ الْكَاذِبُونَ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ هُوَ مَكْتُوبٌ فِی رَاحَةِ مَلِكِ الْمَوْتِ الَّذِیْ اِذَا نَظَرَتْ اِلَیْهِ الْاَرْوَاحُ تَطَايَرَتْ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ هُوَ مَكْتُوبٌ عَلَی سُرَادِقِ عَرْشِهِ مِنْ نُورٍ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَ بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ فِی سُرَادِقِ الْمَجْدِ وَ بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ فِی سُرَادِقِ الْبَهَاءِ وَ بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ فِی سُرَادِقِ الْعَظَمَةِ وَ بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ فِی سُرَادِقِ الْجَلَالِ وَ بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ فِی سُرَادِقِ الْعِزِّ وَ بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ فِی سُرَادِقِ الْجَمَالِ الْخَالِقِ الْبَاعِثِ النَّصِیْرِ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ التَّمَانِیَةِ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِیْمِ وَ بِالْاِسْمِ الْاَكْبَرِ الْاَكْبَرِ وَ بِالْاِسْمِ الْاَعْظَمِ الْاَعْظَمِ الْمُحِیْطِ بِمَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَ الْاَرْضِ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ اَسْرَقَتْ بِهٖ الشَّمْسُ وَ اَضَاءَتْ بِهٖ الْقَمَرُ وَ سَجَّجَتْ بِهٖ الْبَحَارُ وَ نُصِّبَتْ بِهٖ الْجِبَالُ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ قَامَ بِهٖ الْعَرْشُ وَ الْكُرْسِیُّ وَ بِالْاِسْمِ الْمَقْدَسَاتِ الْمَخْزُونَاتِ الْمَكْنُونَاتِ فِی عِلْمِ الْغَیْبِ عِنْدَهُ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ كَتَبَ عَلَی رِیْقِ الزَّیْتُونِ فَاُلْقِیَ بِهٖ فِی النَّارِ فَلَمْ یَحْتَرِقْ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ مَشَى بِهٖ الْخَضِرُ عَلَی الْمَاءِ فَلَمْ یَبْتَلْ قَدَمَاهُ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ تَفْتَحُ بِهٖ ابْوَابَ السَّمَاۤءِ وَ بِهٖ یُفَرَّقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِیْمٍ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ ضَرَبَ بِهٖ مُوسَى بِعَصَاةِ الْبَحْرِ فَاَنْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِزْقٍ كَدَالِطُودٍ الْعَظِیْمِ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ كَانَ عِیْسَى ابْنُ مَرْیَمَ یُحْیِی بِهٖ الْمَوْتَى وَ یُبْرِئُ بِهٖ الْاَكْمَهٗ وَ الْاَبْرَصَ بِاِذْنِ اللّٰهِ وَ بِالْاِسْمِ الَّذِیْ یَدْعُوْهَا بِهَا جَبْرَائِیلُ وَ اِسْرَافِیْلُ وَ مِیْكَائِیْلُ وَ عِزْرَائِیْلُ وَ حَمَلَةُ الْعَرْشِ وَ الْكُرُوبِیُّونَ وَ مَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحَانِیُّونَ الصَّافُوْنَ الْمُسَبِّحُوْنَ وَ بِاَسْمَائِهِ الَّتِیْ لَا تَنْسَى وَ بِوَجْهِهِ الَّذِیْ لَا یَبْلَى وَ بِنُورِهِ الَّذِیْ لَا یُطْفِئُ وَ بِعِزَّتِهِ الَّتِیْ لَا تُرَامُ

وَبِقُدْرَتِهِ الَّتِي لَهَا تُضَامُ وَبِمُلْكِهِ الَّذِي لَهَا يَزُولُ وَبِسُلْطَانِهِ الَّذِي لَا يَتَغَيَّرُ وَبِالْعَرْشِ الَّذِي لَا يَتَحَرَّكُ وَبِالْكُرْسِيِّ الَّذِي لَا يَزُولُ وَبِالْعَيْنِ الَّتِي لَا تَنَامُ وَبِالْقَيْظَانِ الَّذِي لَا يَشْهُو وَبِالْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَبِالْقَيْوَمِ الَّذِي لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ وَبِالْإِسْمِ الَّذِي تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ وَ الْأَرْضُونَ بِأَطْرَافِهَا وَ الْبِحَارُ بِأَمْوَاجِهَا وَ الْحَيَاتَانِ فِي بَحَارِهَا وَ الْأَشْجَارُ بِأَعْصَانِهَا وَ النُّجُومُ بِزِينَتِهَا وَ الْوُحُوشُ فِي قَفَارِهَا وَ الطُّيُورُ فِي أَوْكَارِهَا وَ النَّحْلُ فِي أَحْجَارِهَا وَ النَّمْلُ فِي مَسَاكِنِهَا وَ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ فِي أَفْلَاكِهَا وَ كُلُّ شَيْءٍ يُسَبِّحُ بِحَمْدِ رَبِّهِ فَسُبْحَانَهُ يُمِيتُ الْخَلَائِقَ وَ لَا يَمُوتُ مَا أُبَيَّنَ نُورَهُ وَ أَكْرَمَ وَجْهَهُ وَ أَجَلَ ذِكْرَهُ وَ أَقْدَسَ قُدْسَهُ وَ أَحَمَدَ حَمْدَهُ وَ أَنْفَذَ أَمْرَهُ وَ أَقْدَرَ قُدْرَتَهُ عَلَى مَا يَشَاءُ وَ أَنْجَزَ وَعْدَهُ تَعَالَى عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا لَيْسَ لَهُ شَبِيهٌ وَ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ - لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ [أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي قَرَّبَ بِهِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَتَّى جَاوَزَ سِدْرَةَ الْمُنْتَهَى فَكَانَ مِنْهُ كَقَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أذْنِي وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي جَعَلَ النَّارَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ بَرْدًا وَ سِلَاقًا وَ وَهَبَ لَهُ مِنْ رَحْمَتِهِ إِسْحَاقَ وَ بَرَحْمَتِهِ الَّذِي أُوتِيَ بِهَا يَعْقُوبَ الْقَمِيصَ فَ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا - وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي يُنْشِئُ السَّحَابَ الثَّقَالَ. وَ يَسْبِجُ الرَّعِيدَ بِحَمْدِهِ وَ الْمَلَائِكَةَ مِنْ خِيفَتِهِ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي كُشِفَ بِهِ ضُرُّ أَيُّوبَ وَ اسْتَجَابَ بِهِ لِيُونُسَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي وَهَبَ لِرُكْرِيَا يَحْيَى نَبِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَنْعَمَ عَلَى عَبْدِهِ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذْ عَلَّمَهُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ - وَ جَعَلَهُ نَبِيًّا مُبَارَكًا مِنَ الصَّالِحِينَ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ جَبْرَائِيلُ فِي الْمُقَرَّبِينَ وَ دَعَاكَ بِهِ مِيكَائِيلُ وَ إِسْرَافِيلُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُمْ وَ كُنْتَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ قَرِيبًا مُجِيبًا وَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي اللُّوحِ الْمَحْفُوظِ وَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي لُؤَاءِ الْحَمْدِ الَّذِي أُعْطِيْتَهُ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ وَعْدَتَهُ الْحَوْضِ وَ الشَّفَاعَةَ وَ الْمَقَامِ الْمَحْمُودِ وَ بِاسْمِكَ الَّذِي فِي الْحِجَابِ عِنْدَكَ لَا يُضَامُ الْحِجَابُ عَرْشِكَ وَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَطْوِي بِهِ السَّمَاوَاتِ كَطَيِّ السَّجْلِ لِلْكَتُبِ وَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِكَ وَ تَغْفُو عَنْ السَّيِّئَاتِ وَ بَوَجْهِكَ الْكَرِيمِ أَكْرَمَ الْوُجُوهِ وَ بِمَا تَوَارَتْ بِهِ الْحُجُبُ مِنْ نُورِكَ وَ بِمَا اسْتَقَلَّ بِهِ الْعَرْشُ مِنْ بَهَائِكَ يَا إِلَهَ مُحَمَّدٍ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ يُوسُفَ وَ الْأَسْبَاطِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ يَا رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ إِسْرَافِيلَ وَ عِزْرَائِيلَ وَ رَبَّ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ مَنزِلَ التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ الْفُرْقَانِ الْعَظِيمِ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَّتَ بِهِ نَفْسِكَ [نَفْسِكَ بِهِ أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابٍ مِنْ كُتُبِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ يَا وَهَّابَ الْعَطَايَا يَا فَكَّاكَ الرَّقَابِ مِنَ النَّارِ وَ طَارِدَ الْعُسْرِ مِنَ الْعُسْرِ كُنْ شَفِيعِي إِلَيْكَ إِذْ كُنْتَ ذَلِيلِي عَلَيْكَ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي يُحَقِّقُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ - وَ يَبْطِلُ الْبَاطِلَ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعِيدَ بِحَمْدِهِ وَ الْمَلَائِكَةَ مِنْ خِيفَتِهِ وَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ عَلَى أَجْنَحِهِ الْكُرُوبِيِّينَ وَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي تُحْيِي بِهَا الْعِظَامَ وَ هِيَ رَمِيمٌ وَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَ بِأَسْمَائِكَ الْمَكْتُوبَاتِ عَلَى عَصَا مُوسَى وَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَكَلَّمَ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى سَحْرَةِ مَضْرَ فَأَوْحَيْتَ إِلَيْهِ لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى وَ بِأَسْمَائِكَ الْمُنْقُوشَاتِ عَلَى خَاتَمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ الَّتِي مَلَكَتْ بِهَا الْجِنُّ وَ الْإِنْسُ وَ الشَّيَاطِينُ وَ أَذَلَّ بِهَا إِبْلِيسَ وَ جُنُودَهُ وَ بِالْأَسْمَاءِ الَّتِي نَجَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ نَارِ نَمْرُودَ وَ بِالْأَسْمَاءِ الَّتِي رَفَعَ بِهَا إِدْرِيسَ مَكَانًا عَلِيًّا وَ بِالْأَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَاتِ عَلَى جَنْبِهِ إِسْرَافِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ بِالْأَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَاتِ عَلَى دَارِ قُدْسِهِ وَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ دَعَا اللَّهُ بِهِ نَبِيٌّ مُرْسَلٌ أَوْ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ أَوْ عَبْدٌ مُؤْمِنٌ وَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي شَيْءٍ مِنْ كُتُبِهِ وَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ مَحْزُونٌ فِي عِلْمِهِ وَ بِأَسْمَائِهِ الْمَكْتُوبَاتِ فِي اللُّوحِ الْمَحْفُوظِ وَ بِالْإِسْمِ الَّذِي خَلَقَ بِهِ جِبَلَاتِ الْخَلْقِ كُلَّهُمْ وَ بِاسْمِ اللَّهِ الْأَكْبَرِ الْكَبِيرِ الْأَجَلِّ الْجَلِيلِ الْأَعَزِّ الْعَزِيزِ الْأَعْظَمِ الْعَظِيمِ وَ بِأَسْمَائِهِ كُلِّهَا الَّتِي إِذَا ذُكِرَ بِهَا ذَلَّتْ فَرَائِصُ مَلَائِكَتِهِ وَ سَمَائِهِ وَ أَرْضِهِ وَ جَنَّتِهِ وَ نَارِهِ وَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي عَلَّمَهُ آدَمَ فِي جَنَّتِ عَدْنٍ وَ صَلَّى اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ عَلَى جَمِيعِ أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَ رُسُلِهِ اللَّهُمَّ فَبِحَرَمِهِ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ وَ بِحَرَمِهِ تَفْسِيرَهَا فَإِنَّهُ لَا يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا غَيْرُكَ أَنْ تَسْتَجِيبَ دُعَائِي وَ ارْحَمْ تَضَرُّعِي وَ أَدْخِلْنِي فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ مَا بَيْنَهُمَا مَغْفِرَةً وَ رَحْمَةً - وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ وَ تَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ - وَ لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ وَ تَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَ قِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اَيْنَ دَعَايَ اسْتَكْرَاهِي مَهْمٌ وَ كَرَاهِي هَا بِه مِنْ الْهَامِ شَدُّ وَ اَزْ خَدَاوَنْدِ اِجَابَتِ هَايِ بِي دَرَنْگِ وَ عِنَايَتِ هَا دِيدَمِ وَ دَرِ خَوَابِ پَسِ اَزِ نِيَمِ رُوزِ، اِيْمَنِي اَزِ بِلَا وَ اِجَابَتِ خَوَاسْتِهِ (بِه مِنْ) نَمَايَانْدِه شَدُّ

(۱۹۰) و چنان بود که در خواب نمودند.

۱۹ – دعای دیگری نیز که جنبرئیل علیه السلام به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آموخت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا نُورَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا جَمَالَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا عِمَادَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا صَرِيحَ الْمُسْتَضِيرِّينَ يَا عَوْتَ الْمُشْتَعِثِينَ يَا مُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاعِبِينَ وَالْمَفْرَجَ عَنِ الْمَكْرُوبِينَ وَالْمُرَوِّحَ عَنِ الْمَهْمُومِينَ وَمُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَكَاشِفَ سُوءِ وَأَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَإِلَهَ الْعَالَمِينَ وَمُنْزِلًا بِهِ كُلُّ حَاجَةٍ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ أَفْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ

۲۰ – دعای دیگر به روایت انس بن مالک از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از جنبرئیل علیه السلام

(جنبرئیل) فضیلت‌های بسیار برای این دعا گفته است که من به رعایت اختصار از آن صرف نظر می‌کنم؛ چه هدف خود دعاست. (نامش دعای قدح است): بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَبِاسْمِهِ الْمُتَبَدِّلِ رَبِّ الْأَجْرَةِ وَالْأُولَى لَا غَايَةَ لَهُ وَلَا مُنْتَهَى رَبِّ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى وَإِنْ تَجَهَّزْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَغْلِبُ السَّرَّ وَأَخْفَى اللَّهُ عَظِيمُ الْأَلَاءِ دَائِمُ النِّعْمَاءِ قَاهِرُ الْأَعْدَاءِ [رَحِيمٌ بِخَلْقِهِ عَاطِفٌ بِرِزْقِهِ مَعْرُوفٌ بِطُفْهِ عَادِلٌ فِي حُكْمِهِ عَالِمٌ فِي مُلْكِهِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الرَّحِيمُ الرَّحْمَاءِ عَالِمُ الْعُلَمَاءِ صَاحِبُ الْأَنْبِيَاءِ غَفُورُ الْعُفْرَاءِ قَادِرٌ عَلَى مَا يَشَاءُ سُبْحَانَ اللَّهِ الْمَلِكِ الْوَاحِدِ الْحَمِيدِ ذِي الْعَرْشِ الْمَجِيدِ الْفَعَالِ لِمَا يُرِيدُ رَبُّ الْأَرْبَابِ وَمَسْبَبُ الْأَشْيَاءِ وَسَابِقُ الْأَشْيَاقِ وَرَازِقُ الْأَرْزَاقِ وَخَالِقُ الْأَخْلَاقِ قَادِرٌ عَلَى مَا يَشَاءُ مُقَدِّرُ الْمَقْدُورِ وَقَاهِرُ الْقَاهِرِينَ وَعَادِلٌ فِي يَوْمِ النُّشُورِ إِلَهُ الْأَلِهَةِ يَوْمَ الْوَأَقَعِهِ رَحِيمٌ غَفُورٌ حَلِيمٌ شَكُورٌ الْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّبِّ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْمَلِكِ الرَّحِيمِ الْأَوَّلِ الْقَدِيمِ خَالِقِ الْعَرْشِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ قَابِلُ التَّوْبَةِ شَكُورٌ حَلِيمٌ الْغَزِيضُ الرَّحِيمُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ الدَّائِمُ الْقَائِمُ رَازِقُ الْوُحُوشِ وَالْبَهَائِمِ صَاحِبُ الْعَطَايَا وَمِنَاعُ الْبَلَايَا يَشْفِي السَّقِيمَ وَيَغْفِرُ لِلخَاطِئِينَ وَيَعْفُو عَنِ النَّادِمِينَ وَيُحِبُّ الصَّالِحِينَ وَيُؤْوِي الْهَارِبِينَ وَيَسْتُرُ عَلَى الْمَذْنُبِينَ وَيُؤْمِنُ الْخَائِفِينَ سُبْحَانَكَ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْكَرِيمُ الْمَعْبُودُ فِي كُلِّ مَكَانٍ تَغْفِرُ الْخَطَايَا وَتَسْتُرُ الْعُيُوبَ شَكُورٌ حَلِيمٌ عَالِمٌ بِالْحُدُودِ مُنْبِتُ الزُّرُوعِ وَالْأَشْجَارِ فَالِقُ الْجُبُوبِ صَاحِبُ الْجَبْرُوتِ غَنِيٌّ عَنِ الْخَلْقِ قَاسِمُ الْأَرْزَاقِ عَلَّامُ الْغُيُوبِ أَنْتَ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ أَنْتَ الَّذِي تَغْفُو عَنِ الْمَعَاصِي بَعْدَ أَنْ يَغْرَقَ فِي الدُّنُوبِ أَنْتَ الَّذِي كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ يَنْصَرِفُ إِلَيْكَ بِالْمَنْسُوبِ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي كَمَا قُلْتَ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ وَأَنْتَ بِوَعْدِكَ صَدُوقٌ نَجِّنِي مِنَ الْهُمُومِ وَالْغُمُومِ وَالْكَرُوبِ أَنْتَ غِيَاثُ كُلِّ مَكْرُوبٍ وَأَنْتَ الَّذِي قُلْتَ لِمَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأَنْتَ بِقَوْلِكَ لَيْسَ بِكَدُوبٍ اخْفَظْنِي مِنْ آفَاتِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَهَوْلِ يَوْمِ اللُّحُودِ - وَ لَا تَفْضَحْنِي سَيِّدِي عَلَى رُءُوسِ الْخَلَائِقِ فِي الْيَوْمِ الْمَوْعُودِ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا ضِدَّ لَهُ وَلَا تَدَّ لَهُ وَلَا صَاحِبَةَ لَهُ وَلَا وَالِدَ لَهُ وَلَا وَلَدَ لَهُ وَلَا حَدَّ لَهُ وَلَا حُدُودَ لَهُ وَلَا مِثَالَ لَهُ وَلَا كُفُوَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ لَهُ وَلَا شَرِيكَ لَهُ فِي مُلْكِهِ أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا عَزِيزُ يَا عَزِيزُ يَا عَزِيزُ أَنْ تُرِينِي فِي مَنَامِي مَا رَجَوْتُ مِنْكَ وَأَنْ تُكْرِمَنِي بِمَغْفِرَةِ خَطِيئَتِي إِنَّكَ عَلَى مَا تَشَاءُ قَدِيرٌ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا سُبْحَانَ يَا غُفْرَانَ يَا بُرْهَانَ يَا سُلْطَانَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَشْهَدُ أَنَّ كُلَّ مَعْبُودٍ مِنْ دُونِ عَرْشِكَ إِلَى قَرَارِ أَرْضِكَ بَاطِلٌ غَيْرٌ وَجْهَكَ [الْقَدِيمِ الْكَرِيمِ الْمَعْبُودِ الدَّائِمِ آمَنْتُ بِكَ وَ اسْتَعْنْتُ بِكَ بِحَقِّ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَعِثْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۲۱ – دعای دیگر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، دعای فرج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا مَنْ عَلَا فَفَقَهَرُ وَيَا مَنْ بَطَنَ فَخَبَّرَ وَيَا مَنْ مَلَكَ فَقَدَرَ وَيَا مَنْ عُبِدَ فَشَكَرَ وَيَا مَنْ عُصِيَ فَغَفَرَ يَا مَنْ لَا يُحِيطُ بِهِ الْفِكْرُ يَا مَنْ لَا يُدْرِكُهُ بَصِيرٌ وَيَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ أَثَرٌ يَا عَالِي الْمَكَانِ يَا شَدِيدَ الْأَرْكَانِ يَا مُنْزِلَ

الْفَرْقَانَ يَا مُدِدَ الزَّمَانِ يَا قَابِلَ الْقُرْبَانِ يَا تَبِيْرَ الْبُرْهَانِ يَا عَظِيْمَ الشَّانِ يَا ذَا الْمَنْ وَالْإِحْسَانِ وَيَا ذَا الْعِزَّةِ وَالسُّلْطَانِ يَا رَحِيْمَ يَا رَحْمَانَ يَا رَبَّ الْأَرْبَابِ يَا تَوَّابَ يَا وَهَّابَ يَا مُعْتَقَ الرِّقَابِ يَا مُنْشِئَ السَّحَابِ يَا مَنْ حَيْثُ مَا دُعِيَ أَجَابَ يَا مُوَحِّصَ الْأَشْيَاعِ يَا مُنْزِلَ الْأَمْطَارِ يَا مُنْبِتَ الْأَشْجَارِ فِي الْأَرْضِ الْفَقَارِ يَا مُخْرِجَ النَّبَاتِ يَا مُحْيِيَ الْأَمْوَاتِ يَا مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ يَا كَاشِفَ الْكُرْبَاتِ يَا مَنْ لَا تُضْجِرُهُ الْأَصْوَاتُ وَلَا تَشْتَبِهُهُ عَلَيْهِ اللَّغَاتُ وَلَا تَعْشَاهُ الظُّلُمَاتُ يَا مُعْطَى السُّؤْلَاتِ يَا وَلِيَّ الْحَسَنَاتِ يَا دَافِعَ الْبَلِيَّاتِ يَا قَابِلَ الصَّدَقَاتِ يَا قَابِلَ التَّوْبَاتِ يَا عَالِمَ الْخَفِيَّاتِ يَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ يَا رَافِعَ الدَّرَجَاتِ يَا فَاضِيَ الْحَاجَاتِ يَا رَاحِمَ الْعَبْرَاتِ يَا مُنْجِحَ الطُّلُبَاتِ يَا مُنْزِلَ الْبَرَكَاتِ يَا جَامِعَ الشَّتَاتِ يَا رَادَّ مَا كَانَ فَاتَ يَا جَمَالَ الْأَرْضِيْنَ وَالسَّمَآوَاتِ يَا سَابِغَ النِّعَمِ يَا كَاشِفَ الْأَلَمِ يَا شَافِيَ السَّقَمِ يَا مَعِيْدِنَ الْجُودِ وَالْكَرَمِ يَا أَجْوَدَ الْأَجْوَدِيْنَ - يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِيْنَ يَا أَسْمَعَ السَّمَاعِيْنَ يَا أَبْصَرَ النَّظِيرِيْنَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ يَا أَقْرَبَ الْأَقْرَبِيْنَ يَا إِلَهَ الْعَالَمِيْنَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِيْنَ يَا جَارَ الْمُسْتَجِيرِيْنَ يَا مُتَحَيِّوْزًا عَنِ الْمُسِيْبِيْنَ يَا مَنْ لَمَّا يُعْجَلُ عَلَى الْخَاطِئِيْنَ يَا فَكَآكَ الْمَيَّاسُورِيْنَ يَا مُفْرَجَ غَمِّ الْمُغْمُومِيْنَ يَا جَامِعَ الْمُتَفَرِّقِيْنَ يَا مُدْرِكَ الْهَارِبِيْنَ يَا غَايَةَ الطَّلِبِيْنَ يَا صَاحِبَ كُلِّ غَرِيْبٍ يَا مُوَسِّسَ كُلِّ وَحِيْدٍ يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيْرِ يَا رَازِقَ الطُّفْلِ الصَّغِيْرِ يَا جَابِرَ الْعُظْمِ الْكَبِيْرِ يَا عَضِيْمَةَ الْخَائِفِ الْمُسِيْبِيْنَ يَا مَنْ لَهُ التَّدْبِيْرُ وَإِلَيْهِ التَّقْدِيْرُ يَا مَنْ الْعَسِيْرُ عَلَيْهِ سَهْلٌ يَسِيْرٌ يَا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ خَبِيْرٌ - يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ يَا خَالِقَ السَّمَآءِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيْرِ يَا فَالِقَ الْإِصْبَاحِ يَا مُرْسِلَ الرِّيَّاحِ يَا بَاعِثَ الْأَرْوَاحِ يَا ذَا الْجُودِ وَالسَّمَاحِ يَا مَنْ بِيَدِهِ كُلُّ مِفْتَاحٍ يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ يَا سِنْدَ مَنْ لَا سِنْدَ لَهُ يَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ يَا عِزَّ مَنْ لَا عِزَّ لَهُ يَا كَنْزَ مَنْ لَا كَنْزَ لَهُ يَا حِزْزَ مَنْ لَا حِزْزَ لَهُ يَا عَوْنَ مَنْ لَا عَوْنَ لَهُ يَا رُكْنَ مَنْ لَمَّا رُكْنَ لَهُ يَا غِيَاثَ مَنْ لَمَّا غِيَاثَ لَهُ يَا عَظِيْمَ الْمَنْ يَا كَرِيْمَ الْعَفْوِ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ يَا بَاسِطَ الْيَدِيْنَ بِالرَّحْمَةِ يَا مُبْتَدِئًا بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا يَا ذَا الْحُجَّةِ الْبَالِغَةِ يَا ذَا الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ يَا ذَا الْعِزَّةِ وَالْجَبْرُوتِ يَا مَنْ هُوَ حَتَّى لَا يَمُوتَ أَسْأَلُكَ بِعِلْمِكَ الْغُيُوبِ وَبِمَعْرِفَتِكَ مَا فِي ضَمَائِرِ الْقُلُوبِ وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ اضْطَفَيْتَهُ لِنَفْسِكَ أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابٍ مِنْ كُتُبِكَ أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ وَبِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى كُلِّهَا حَتَّى انْتَهَى إِلَى اسْمِكَ الْعَظِيْمِ الْأَعْظَمِ الَّذِي فَضَّلْتَهُ عَلَى جَمِيْعِ أَسْمَائِكَ أَسْأَلُكَ بِهِ أَسْأَلُكَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ وَبِأَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْ تُسَيِّرَ لِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ عُسْرَهُ وَتُفَرِّجَ عَنِّي الْهَمَّ وَالْغَمَّ وَالْكَرْبَ وَمَا ضَاقَ بِهِ صَدْرِي وَاعْيَلَ بِهِ صَبْرِي فَإِنَّهُ لَا يَقْدِرُ عَلَيَّ فَرَجِي سِوَاكَ وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا أَهْلَ التَّقْوَى وَاهْلَ الْمَغْفِرَةِ يَا مَنْ لَا يَكْشِفُ الْكَرْبَ غَيْرُهُ وَلَا يُجَلِّي الْحَزْنَ سِوَاهُ وَلَا يُفَرِّجُ عَنِّي إِلَّا هُوَ أَكْفِيْنِي شَرَّ نَفْسِي خَاصَّةً وَشَرَّ النَّاسِ عَامَّةً وَاصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ وَاصْلِحْ أُمُورِي وَاقْضِ لِي حَوَائِجِي وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرَجًا وَمَخْرَجًا فَإِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَتَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِيْنَ

۲۲ - دعای ارزشمند و والایی از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

سَلِّمَانَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ - مُوسَى بْنَ يَزِيدَ - أَنَسَ بْنَ أُوَيْسَ - مَوْلَا - أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «رَسُولَ خِدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: هر که با این عبارات خدا را بخواند، او را پاسخ می‌دهد. به آن که مرا به حقیقت پیامبری داد، اگر این نام‌ها را بر ورق‌های آهن بخواند، نرم خواهد گردید و اگر بر آب روان بخواند، سخت خواهد شد - چندان که بر آن بتوان پای نهاد و اگر بر دیوانه‌ای، هشیار خواهد گردید و اگر بر زن بار داری که زادن بر او سخت است، خداوند آن را آسان خواهد ساخت و اگر مردی چهل شب جمعه آن را بخواند، خداوند همه‌ی گناهان مردمی و خدایی او را خواهد بخشود. سَلِّمَانَ فارسی که رحمت حق بر او باد گفت: یا رَسُولَ اللَّهِ، پدر و مادرم فدای شما باد! آیا با این دعا این همه پاداش می‌دهند؟! فرمود: ای ابا عبد الله، مردم را بدان تشویق نکنید که بیم دارم بندگی را، به امید آن، رها سازند. سپس فرمود: ای ابا عبد الله، خداوند گوینده‌ی این کلمات و خاندان او و مربی شهر و همه‌ی هم‌شهریان او را می‌آمرزد؛ إِنَّ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.» دعا این است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ أَنْتَ اللَّهُ وَأَنْتَ الرَّحْمَنُ وَأَنْتَ الرَّحِيمُ - الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ الْحَمِيدُ الْمَجِيدُ الْمُبْدِئُ الْمُعِيدُ الْوَدُودُ الشَّهِيدُ الْقَدِيمُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ الْعَلِيمُ الصَّادِقُ الرَّؤُوفُ الرَّحِيمُ الشُّكُورُ الْغَفُورُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ذُو الْقُوَّةِ الْيَمِينِ الرَّقِيبُ الْحَفِيظُ ذُو

الْجَلالِ وَالْإِكْرَامِ الْعَظِيمِ الْعَلِيِّ الْوَلِيِّ الْفَتْاحِ الْمُرْتاحِ الْقَابِضِ الْبَاسِطِ الْعِزِّ الْوَلِيِّ الْحَقِّ الْمُبِينِ الْخَلَّاقِ الرَّزَّاقِ الْوَهَّابِ
 التَّوَّابِ الرَّبِّ الْوَكِيلِ اللَّطِيفِ الْخَبِيرِ السَّمِيعِ الْبَصِيرِ الدَّيَّانِ الْمُتَعَالَى الْقَرِيبَ الْمُجِيبَ الْبَاعِثَ الْوَارِثَ الْوَاسِعَ الْبَاقِيَ الْحَيَّ الدَّائِمَ الَّذِي لَا
 يَمُوتُ الْقَيُّومُ التَّوَرُّ الْعَفَّارُ الْوَاحِدُ الْفَهَّارُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ذُو الطُّولِ الْمُقْتَدِرُ عَلَّامُ الْغُيُوبِ الْبَدِيءُ
 الْبُدِيْعُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ الدَّاعِي الظَّاهِرُ الْمُقِيتُ الْمُغِيثُ الدَّافِعُ الضَّارُّ النَّافِعُ الْمُعِزُّ الْمُدِلُّ الْمُطْعِمُ الْمُنْعِمُ الْمُهَيِّمُ الْمَكْرَمُ الْمُحْسِنُ الْمُجْمَلُ
 الْحَنَّانُ الْمُفَضِّلُ الْمُحِبُّ الْمُفْعَلُ لِمَا يُرِيدُ مَا لَكَ الْمُلْكُ - تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ
 تُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ
 الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ - فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَفَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ اللَّهُمَّ مَا قُلْتُ مِنْ قَوْلٍ أَوْ حَلَفْتُ مِنْ حَلْفٍ أَوْ نَذَرْتُ مِنْ نَذْرٍ فِي يَوْمِي هَذَا وَلَيْتِي هَذِهِ فَمَشَيْتُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ كَلِمَةً مَا شِئْتُ
 مِنْهُ كَمَا وَ مَا لَمْ تَشَأْ مِنْهُ لَمْ يَكُنْ فَادْفَعْ عَنِّي بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ فَإِنَّهُ لَمَّا حَوْلٌ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ
 عِنْدَكَ صِلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اغْفِرْ لِي وَ ارْحَمْنِي وَ تَبَّ عَلَيَّ وَ تَقَبَّلْ مِنِّي وَ اصْلِحْ لِي شَأْنِي وَ يَسِّرْ أُمُورِي وَ وَسِّعْ عَلَيَّ فِي
 رِزْقِي وَ اغْنِنِي بِكَرَمِ وَجْهِكَ عَنِ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ صُنْ وَجْهِي وَ يَدَيَّ وَ لِسَانِي عَنِ مَسْأَلَتِهِ غَيْرِكَ وَ اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَ مَخْرَجًا
 فَإِنَّكَ تَعْلَمُ وَ لَا أَعْلَمُ وَ تَقْدِرُ وَ لَا أَقْدِرُ وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ صَلِّ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدٍ
 النَّبِيِّ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ

کزیدهی جزرها و دعاهاى مولا امير المؤمنين كه برترين درودها و سلامها نثارش باد

۱ - دعای آموخته رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم به امير المؤمنين عليه السلام هنگام فرستادن آن حضرت به يمن

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتُوِّجُّهُ إِلَيْكَ بِمَا نَفَعَهُ مِنِّي بِغَيْرِكَ وَ لَا رَجَاءَ يَأْوِي بِي إِلَّا إِلَيْكَ وَ لَا قُوَّةَ أَنْكُلُ عَلَيْهَا وَ لَا حِيلَةَ أَلْجَأُ إِلَيْهَا إِلَّا طَلَبْتُ فَضْلِكَ وَ
 التَّعَرُّضُ لِرَحْمَتِكَ وَ الشُّكُورُ إِلَى أَحْسَنِ عَادَتِكَ وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا سَبَقَ لِي فِي وَجْهِ هَذَا مِمَّا أَحْبُّ وَ أَكْرَهُ فَأَيُّمَا أَوْفَعْتَ عَلَيَّ فِيهِ
 قُدْرَتِكَ فَمَحْمُودٌ فِيهِ بَلَاؤُكَ مُتَّضِحٌ فِيهِ قِصَاؤُكَ وَ أَنْتَ تَمَحُّو مَا تَشَاءُ وَ تَنْتَبِثُ وَ عِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ اللَّهُمَّ فَاصْبِرْ عَنِّي مَقَادِيرَ كُلِّ بَلَاءٍ
 وَ مَقَاصِرَ كُلِّ لَأْوَاءٍ وَ ابْسِطْ عَلَيَّ كَنَفًا مِنْ رَحْمَتِكَ وَ سَعَةً مِنْ فَضْلِكَ وَ لُطْفًا مِنْ عَفْوِكَ حَتَّى لَا أَحْبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخْرَجْتَ وَ لَا تَأْخِيرَ مَا
 عَجَّلْتَ وَ ذَلِكَ مَعَ مَا أَسْأَلُكَ أَنْ تُخَلِّفَنِي فِي أَهْلِي وَ وُلْدِي وَ صِدْرُوفِ حُرَاتِنِي بِأَحْسَنِ مَا خَلَفْتَ بِهِ غَائِبًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَخَصُّبِنِ كُلِّ
 عَوْرَةٍ وَ سَتْرٍ كُلِّ سَبِيئَةٍ وَ حِطِّ كُلِّ مَعْصِيَةٍ وَ كِفَايَةِ كُلِّ مَكْرُوهٍ وَ ارْزُقْنِي عَلَى ذَلِكَ شُكْرَكَ وَ ذِكْرَكَ وَ حُسْنَ عِبَادَتِكَ وَ الرِّضَا
 بِقِصَايَتِكَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ وَ اجْعَلْنِي وَ وُلْدِي وَ مَا حَوَّلْتَنِي - وَ رَزَقْتَنِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ فِي حِمَاكَ الَّذِي لَا يُشْتَبَّاحُ وَ ذِمَّتِكَ
 الَّتِي لَا تُخْفَرُ وَ جِوَارِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَ أَمَانِكَ الَّذِي لَا يُنْقَضُ وَ سِتْرِكَ الَّذِي لَا يَهْتِكُ فَإِنَّهُ مَنْ كَانَ فِي حِمَاكَ وَ ذِمَّتِكَ وَ جِوَارِكَ وَ
 أَمَانِكَ وَ سِتْرِكَ كَانَ آمِنًا مَحْفُوظًا وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

۲ - دعای مولاى متقيان عليه السلام

روایت است که آن را روز جمل پیش از جنگ خواندند: اللَّهُمَّ إِنِّي أَحْمَدُكَ وَ أَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلٌ عَلَيَّ حُسْنِ صُنْعِكَ إِلَيَّ وَ تَعَطُّفِكَ
 عَلَيَّ وَ عَلَيَّ مَا وَصَلْتَنِي بِهِ مِنْ نُورِكَ وَ تَدَارَكْتَنِي بِهِ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ أَسْبَغْتَ عَلَيَّ مِنْ نِعْمَتِكَ فَقَدْ اضْطَنَعْتُ عِنْدِي يَا مَوْلَايَ مَا يَحِقُّ
 لَكَ بِهِ جُهْدِي وَ شُكْرِي لِحُسْنِ عَفْوِكَ وَ بَلَائِكَ الْقَدِيمِ عِنْدِي وَ تَظَاهِرِ نِعْمَاتِكَ عَلَيَّ وَ تَتَابِعِ أَيَادِيكَ لَدَيَّ لَمْ أَبْلُغْ إِحْرَارَ حَظِّي وَ لَا
 صَلَاحَ نَفْسِي وَ لَكِنَّكَ يَا مَوْلَايَ بَدَأْتَنِي أَوَّلًا بِإِحْسَانِكَ فَهَدَيْتَنِي لِدِينِكَ وَ عَرَفْتَنِي نَفْسِكَ وَ تَبَيَّنْتَنِي فِي أُمُورِي كُلِّهَا بِالْكَفَايَةِ وَ الصُّنْعِ لِي
 فَصَبْرَفْتُ عَنِّي جَهْدَ الْبَلَاءِ [الْقِصَاءِ] وَ مَنَعْتَ مِنِّي مَخْدُورَ الْأَشْيَاءِ - فَلَسْتُ أَذْكَرُ مِنْكَ إِلَّا جَمِيلًا وَ لَمْ أَرِ مِنْكَ إِلَّا تَفْضِيلًا يَا إِلَهِي كَمْ مِنْ

جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَرَاذَهُمْ إِيْمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَ مَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ آن گاه که بگویی: «الَّذِينَ» ... تا آخر آیه، خداوند متعال می فرماید: فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَ فَضَّلَ لِمَ يُمْسِكُهُمْ سُوءٌ وَ إِذَا قُلْتَ أُوذُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَوْقَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَ حَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ وَ گاهی که می گوید: «ما يفتح الله» ... تا آخر آیه، این همی ایمان است» ... این تفسیر امیر المؤمنین علیه السلام است. ادامه‌ی تفسیر واپسین آیه از سخن امیر المؤمنین علیه السلام افتاده است.

۶ - دعای مولا امیر المؤمنین علیه السلام در روز هریر در صفین

سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ (در کتاب (فَضْلُ الدُّعَاءِ) - مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ مَسْمَعِي - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَانَ اصم) - (أَبُو جَعْفَرٍ مومن الطاق). (نیز) مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ وَهْبِ بَغْدَادِي - مُحَمَّدُ بْنُ حَسَنِ بْنِ شَمُّونَ - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَانَ (اصم) - أَبُو جَعْفَرٍ أَحْوَلُ مُحَمَّدُ بْنُ نُعْمَانَ: امام صادق علیه السلام فرمود: «أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي رُوزِ هَرِيرٍ - آن گاه که بر دوستان حضرتش کار سخت شد - دعای «کرب» را بخواند و هر که در اندوه غم آن را بخواند، خداوند از آن رهایی اش می دهد.» دعای کرب این است: اللَّهُمَّ لَا تُحِبِّبْ إِلَيَّ مَا أَبْغَضْتَ وَ لَا تُبْغِضْ إِلَيَّ مَا أَحْبَبْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَرْضَى سَيِّئَاتِي أَوْ أَسْخَطُ رِضَاكَ أَوْ أَرُدَّ قَضَاءَكَ أَوْ أَعْدُو قَوْلِكَ أَوْ أَنْصَحَ أَعْدَاءَكَ أَوْ أَعْدُو أَمْرَكَ فِيهِمُ اللَّهُمَّ مَا كَانَ مِنْ عَمَلٍ أَوْ قَوْلٍ يُفَرِّقُنِي مِنْ رِضْوَانِكَ وَ يُبَاعِدُنِي مِنْ سَيِّئَاتِكَ فَصَبِّرْنِي لَهُ وَ أَحْمِلْنِي عَلَيْهِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لِسَانًا ذَاكِرًا وَ قَلْبًا شَاكِرًا وَ يَقِينًا صَادِقًا وَ إِيْمَانًا خَالِصًا وَ جَسَدًا مُتَوَاضِعًا وَ ارْزُقْنِي مِنْكَ حُبًّا وَ ادْخِلْ قَلْبِي مِنْكَ رُغْبًا اللَّهُمَّ فَإِنْ تَوَحَّمْنِي فَقَدْ حَسُنَ ظَنِّي بِكَ وَ إِنْ تَعَدَّيْتَنِي فَبَطُلْتَنِي وَ جُورِي وَ جُرْمِي وَ إِشْرَافِي عَلَى نَفْسِي فَلَا عُذْرَ لِي إِنْ اغْتَدَرْتُ وَ لَا مُكَافَأَةَ أَخْتَسِبُ بِهَا اللَّهُمَّ إِذَا حَضَرَتِ الْأَجَالُ وَ نَفَدَتِ الْأَيَّامُ وَ كَانَ لَا بُدَّ مِنْ لِقَائِكَ فَأَوْجِبْ لِي مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلًا يَعْطِنِي بِهِ الْأَوْلُونَ وَ الْآخِرُونَ لَا حَسِرَةَ بَعْدَهَا وَ لَا رَفِيقَ بَعْدَ رَفِيقِهَا فِي أَكْرَمِهَا مَنْزِلًا اللَّهُمَّ أَلْبِسْنِي خُشُوعَ الْإِيْمَانِ بِالْعَزْزِ قَبْلَ خُشُوعِ الدُّلِّ فِي النَّارِ أَتُنِي عَلَيْكَ رَبِّ أَحْسَنَ التَّنَائِي إِذْ بَلَاءَكَ عِنْدِي أَحْسَنُ الْبَلَاءِ اللَّهُمَّ فَأَذِقْنِي مِنْ عَوْنِكَ وَ تَأْيِيدِكَ وَ تَوْفِيقِكَ وَ رِفْدِكَ وَ ارْزُقْنِي شَوْقًا إِلَى لِقَائِكَ وَ نَصْرًا فِي نَصْرِكَ حَتَّى أَجِدَ حَلَاوَةَ ذَلِكَ فِي قَلْبِي وَ اعْزِمْ لِي عَلَى ارْشَادِ أُمُورِي فَقَدْ تَرَى مَوْفِقِي وَ مَوْقِفَ أَصْحَابِي وَ لَمَّا يَخْفَى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ النَّصِيرَ الَّذِي نَصَرْتَهُ بِرَسُولِكَ وَ فَرَّقْتَ بِهِ بَيْنَ الْحَقِّ وَ الْبَاطِلِ حَتَّى أَقَمْتَ بِهِ دِينَكَ وَ أَفْلَجْتَ بِهِ حُجَّتَكَ يَا مَنْ هُوَ لِي فِي كُلِّ مَقَامٍ

۷ - دعایی دیگر

سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ (صاحب کتاب فَضْلُ الدُّعَاءِ) گوید: امیر مؤمنان علیه السلام آن را پیش از برداشتن قرآنها بخواند. مفهوم تقریبی سخن سعید بن عبدالله چنین است: ابلیس فریادی کشید که برخی سپاهیان شنیدند. او معاویة و یارانش را به بر پا کردن نیرنگ آلود نسخه‌های شریف قرآن راهنمایی کرد. خوارج سپاه معاویة این شبهه افکنی را پاسخ مثبت دادند و قرآنها را بالا گرفتند. یاران امیر المؤمنین علیه السلام دو دسته شدند؛ چنان که در روزگار پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم. آن گاه مولا علیه السلام چنین دعا فرمود: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَاقِبَةَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَ مِنْ شِمَاتِهِ الْأَعْدَاءِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَ زَكِّ عَمَلِي وَ اغْسِلْ خَطَايَايَ فَإِنِّي ضَعِيفٌ إِلَّا مَا قُوَّتِي وَ أَقْسِمُ لِي حِلْمًا تَسُدُّ بِهِ يَابَ الْجَهْلِيلِ وَ عِلْمًا تُفَرِّجُ بِهِ الْجَهْلَمَاتِ وَ يَقِينًا تُذْهِبُ بِهِ الشُّكَّ عَنِّي وَ فَهْمًا تُخْرِجُنِي بِهِ مِنَ الْفِتَنِ الْمُعْضَمَاتِ وَ نُورًا أَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ وَ أَهْتَدِي بِهِ فِي الظُّلُمَاتِ اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي سَمْعِي وَ بَصِيرِي وَ شَعْرِي وَ بَشْرِي وَ قَلْبِي صَلَاحًا بَاقِيًا تَصْلِحُ بِهَا مَا بَقِيَ مِنْ جَسَدِي أَسْأَلُكَ الرَّاحَةَ عِنْدَ الْمَوْتِ وَ الْعَفْوَ عِنْدَ الْحِسَابِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَيَّ عَمَلٍ كَانَ أَحَبَّ إِلَيْكَ وَ أَقْرَبَ لَدَيْكَ أَنْ تَسْتَعْمِلَنِي فِيهِ أَبَدًا ثُمَّ لَقِّنِي أَشْرَفَ الْأَعْمَالِ عِنْدَكَ وَ آتِنِي فِيهِ قُوَّةً وَ صِدْقًا وَ جِدًّا وَ عَزْمًا مِنْكَ وَ نَشَاطًا ثُمَّ اجْعَلْنِي أَعْمَلُ

اِئْتِغَاءَ وَجْهِكَ وَمَعَاشَهُ فِي مَا آتَيْتَ صَالِحِي عِبَادِكَ ثُمَّ اجْعَلْنِي لَا أُشْتَرِيَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا وَلَا أُتْبَغَىٰ بِهِ بَدَلًا وَلَا تُعْزِزُهُ فِي سِرَاءٍ وَلَا ضَرَاءٍ وَلَا كَسِيلًا وَلَا نَشِيئَانًا وَلَا رِيَاءً وَلَا لَا شِمْعَةً حَتَّىٰ تَتَوَفَّانِي عَلَيْهِ وَارْزُقْنِي أَشْرَفَ الْقَتْلِ فِي سَبِيلِكَ أَنْصِرْ رُكَّ وَأَنْصِرْ رَسُولَكَ أَشْتَرِي الْحَيَاةَ الْبَاقِيَةَ بِالْدُّنْيَا وَأَعْنِي بِمَرَضَاهُ مِنْ عِنْدِكَ اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا ثَابِتًا حَافِظًا [حَفِظًا] مُبِينًا يَعْرِفُ الْمَعْرُوفَ فَيَتَّبِعُهُ وَيُنْكِرُ الْمُنْكَرَ فَيَجْتَنِبُهُ لَا فَاجِرًا وَلَا شَقِيئًا وَلَا مُرْتَابًا يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ يَا مَنْ سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ غَضَبَهُ أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ حَيَاتِي زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ وَاجْعَلَ الْوَفَاءَ نَجَاةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ وَاجْعَلْ لِي عَمَلِي بِالشَّهَادَةِ يَا عُدَّتِي فِي كُرْبَتِي وَيَا صَاحِبِي فِي حَاجَتِي وَوَلِيَّي فِي نِعْمَتِي وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَرْزُقْنِي شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَصَبْرًا عَلَىٰ بِلَّتِيكَ وَرِضَىٰ بِقُدْرَتِكَ وَتَصَدِيقًا بِوَعْدِكَ وَحِفْظًا لَوْصِيَّتِكَ وَوَرَعًا عَنِ مَحَارِمِكَ وَتَوَكُّلًا عَلَيْكَ وَاعْتِصَامًا بِحَبْلِكَ وَتَمَسُّكًا بِكِتَابِكَ وَمَعْرِفَةً بِحَقِّكَ وَقُوَّةً فِي عِبَادَتِكَ وَنَشَاطًا لِذِكْرِكَ مَا اسْتَعْمَرْتَنِي فِي أَرْضِكَ فَإِذَا كَانَ مَيَّا لَمَا يُدُّ مِنْهُ الْمَوْتُ فَاجْعَلْ مَيَّتِي قَتْلًا فِي سَبِيلِكَ بِيَدِ شَرِّ خَلْقِكَ وَاجْعَلْ مَصْرِي فِي الْأَحْيَاءِ الْمَمْرُوقِينَ عِنْدَكَ فِي دَارِ الْحَيَوَانِ اللَّهُمَّ اجْعَلِ الثُّورَ فِي بَصِيرِي وَالْيَقِينَ فِي قَلْبِي وَخَوْفَكَ فِي نَفْسِي وَذِكْرَكَ عَلَىٰ لِسَانِي اللَّهُمَّ اجْعَلْ رَغْبَتِي فِي مَسَائِلِكَ وَاجْعَلْ رَهْبَتِي إِيَّاكَ فِي اسْتِجَارَتِي مِنْ عَذَابِكَ رَهْبَةً أَوْلِيَانِكَ اللَّهُمَّ وَاسْتِعْمَلْنِي فِي مَرْضَاتِكَ وَطَاعَتِكَ وَعَمَلًا لِمَا أَتْرَكَ شَيْئًا مِنْ مَرْضَاتِكَ وَطَاعَتِكَ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ دُونَكَ اللَّهُمَّ مَا آتَيْتَنِي مِنْ خَيْرٍ فَآتِنِي مَعَهُ شُكْرًا يُحْدِثُ لِي بِهِ ذِكْرًا وَأَحْسِنَ لِي بِهِ ذُخْرًا وَمَا زَوَيْتَ عَنِّي مِنْ عَطَاءٍ وَآتَيْتَنِي عَنْهُ غِنًى فَاجْعَلْ لِي فِيهِ أَجْرًا وَآتِنِي عَلَيْهِ صَبْرًا اللَّهُمَّ سِدِّ فَقْرِي فِي الدُّنْيَا وَلَا تُلْهِنِي عَنْ عِبَادَتِكَ وَلَا تُنْسِنِي ذِكْرَكَ وَلَا تُقْصِرْ رَغْبَتِي فِي مَا عِنْدَكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعُجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَسُوءِ الْخُلُقِ وَسُوءِ الدِّينِ وَعَلَبَةِ الرِّجَالِ وَعَلَبَةِ الْعُدُوِّ وَتَوَالِي الْأَيَّامِ وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ فِي الْأَرْضِ وَبَلِيَّةِ لَا أَسِيءُ عَلَيْهَا صَبْرًا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ رَزَحَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَوْ بَاعَدَ مِنْكَ أَوْ صَرَفَ عَنِّي وَجْهَكَ أَوْ نَقَصَ مِنْ حَظِّي عِنْدَكَ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ تَحُولَ حَطَايَايَ أَوْ ظَلَمِي أَوْ إِسْرَافِي عَلَىٰ نَفْسِي وَاتِّبَاعِ هَوَايَ وَاسْتِعْمَالَ شَهْوَتِي دُونَ رَحْمَتِكَ وَبِرِّكَ وَفَضْلِكَ وَبَرَكَاتِكَ وَمَوْعُودِكَ عَلَىٰ نَفْسِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ صَاحِبِ سُوءِ فِي الْمَغِيبِ وَالْمَحْضَرِ فَإِنَّ قَلْبَهُ يَزْعَانِي وَعَيْنَاهُ تَبْصُرَانِي وَأُذُنَاهُ تَسْمَعَانِي إِنْ رَأَىٰ حَسِيئَةً أَوْ ظَالِمًا [أَخْفَاهَا] وَإِنْ رَأَىٰ سَيِّئَةً أَوْ بَدَاهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ طَمَعٍ يُدْنِي إِلَيْ طَبْعٍ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ ضَمَالَةٍ تُزِدُنِي وَمِنْ فِتْنَةٍ تَعْرِضُ لِي وَمِنْ حَظِيئَةٍ لَا تُؤَبِّهَ مَعَهَا وَمِنْ مَنْظَرِ سُوءٍ فِي الْأَهْلِ وَالْمَالِ وَالْوَالِدِ وَعِنْدَ غَضَابَةِ الْمَوْتِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالشُّكِّ وَالْبُغْيِ وَالْحَمِيَّةِ وَالْعُصْبِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غِنًى يُطْغِينِي وَمِنْ فَقْرٍ يُسِينِي وَمِنْ هَوَىٰ يُزِدُنِي وَمِنْ عَمَلٍ يُخْزِينِي وَمِنْ صَاحِبٍ يُعْوِينِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ يَوْمٍ أَوْلَاهُ فَرْعٌ وَآخِرُهُ جَرْعٌ تَشَوَّدُ فِيهِ الْوُجُوهُ وَتَجِفُّ فِيهِ الْأَكْبَادُ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَعْمَلَ ذَنْبًا مُحِبِّطًا لِمَا تُعْفِزُهُ أَبَدًا وَمِنْ ذَنْبٍ يَمْنَعُ خَيْرَ الْمَآخِرَةِ وَمِنْ أَمَلٍ يَمْنَعُ خَيْرَ الْعَمَلِ وَمِنْ حَيَاةٍ تَمْنَعُ خَيْرَ الْمَمَاتِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجَهْلِ وَالْهَزْلِ وَمِنْ شَرِّ الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ وَمِنْ سَقَمٍ يَشْغَلُنِي وَمِنْ صِحَّةٍ تُلْهِنِي وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ التَّعَبِ وَالنَّصَبِ وَالْوَصَبِ وَالضُّيْقِ وَالضَّنْكَ وَالضَّلَالَةَ وَالْغَائِلَةَ وَالذَّلَّةَ وَالْمَسِيكَنَةَ وَالرِّيَاءَ وَالسُّمْعَةَ وَالنَّدَامَةَ وَالْحَزْنَ وَالْخُشُوعَ وَالْبُغْيَ وَالْفِتْنَ وَمِنْ جَمِيعِ الْأَفَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ وَبَلَاءِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ وَسْوَاسَةِ الْأَنْفُسِ مِمَّا تُحِبُّ مِنَ الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ وَالْعَمَلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ وَالْحَسِّ وَاللَّبْسِ وَمِنْ طَوَارِقِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنْفُسِ الْجِنِّ وَأَعْيُنِ الْإِنْسِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ لِسَانِي وَمِنْ شَرِّ سَمْعِي وَمِنْ شَرِّ بَصْرِي وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَمِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ وَصَلَاةٍ لَا تُرْفَعُ [لَا تُقْبَلُ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي فِي شَيْءٍ مِنْ عَذَابِكَ وَلَا تَرُدَّنِي فِي ضَلَالَةِ اللَّهِمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ بِشِدَّةِ مُلْكِكَ وَعِزَّةِ قُدْرَتِكَ وَعَظَمَةِ سُلْطَانِكَ مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ إمام صادق عليه السلام افزودند: «این دعا - که در هر مشکل و سختی می‌شود خواند - دعایی است که خواننده‌اش پاسخ نه نمی‌شنود؛ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.»

۸ - دعای دیگر مولا امیر المؤمنین علیه السلام در روز صیّین

در کتاب «الدعاء و الذکر» اثر حسین بن سعید اهوازی رحمه الله خواندم و به سند او روایت می‌کنم که یعقوب بن شعیب گوید:

حضرت امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «از دعا‌های امیر المؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام در روز صِفِّین این بود: صِفِّینَ اللَّهُمَّ رَبَّ هَذَا السَّقْفِ الْمَرْفُوعِ الْمَكْفُوفِ الْمَحْفُوظِ الَّذِي جَعَلْتَهُ مَغِيضَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ جَعَلْتَ فِيهَا مَجَارِيَ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ وَ مَنَازِلَ الْكُوكَبِ وَ النُّجُومِ وَ جَعَلْتَ سَيَاكِنَهُ سَبْطًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ لَا يَسْأَمُونَ الْعِبَادَةَ وَ رَبِّ هَذِهِ الْأَرْضِ الَّتِي جَعَلْتَهَا قَرَارًا لِلنَّاسِ وَ الْأَنْعَامِ وَ الْهَوَامِّ وَ مَا نَعْلَمُ وَ مَا لَا نَعْلَمُ مِمَّا يُرَى وَ مِمَّا لَا يُرَى مِنْ خَلْقِكَ الْعَظِيمِ وَ رَبِّ الْجِبَالِ الَّتِي جَعَلْتَهَا لِلْأَرْضِ أَوْتَادًا وَ لِلخَلْقِ مَتَاعًا وَ رَبِّ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ الْمُحِيطِ بِالْعَالَمِ وَ رَبِّ السَّحَابِ الْمُسَيَّخِرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ رَبِّ الْفَلَكَ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ إِنْ أَظْفَرْتَنَا عَلَى عِدْوَانَا فَجَنِّبْنَا الْكِبْرَ وَ سِدِّدْنَا لِلرُّشْدِ وَ إِنْ أَظْفَرْتَهُمْ عَلَيْنَا فَارْزُقْنَا الشَّهَادَةَ وَ اعْصِمْ بَقِيَّةَ أَصْحَابِي مِنَ الْفِتْنَةِ. این پایان دعاست. شاید عبارت: أَظْفَرْتَنَا (ما را یاری دادی) و أَظْفَرْتَهُمْ (ایشان را پیروزی دادی) در اصل، اظهارنا اظهارت‌هم (تقریباً به همان معنا) بوده است؛ زیرا بعد از هر یک، عَلِيٌّ است (علی عدونا و علینا) نه باعداءنا؛ هر چند حروف در معنای یک دیگر به کار می‌روند.

۹- (دعایی دیگر)

در پایان مجموعه نوشته‌هایی از أَحْمَدُ بْنُ حُسَيْنِ بْنِ سُلَيْمَانَ دیدم که چنین نوشته بود: از دعا‌های نبی اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَفْتَقَرَ فِي غِنَاكَ أَوْ أَضِلَّ فِي هِدَاكَ أَوْ أَذِلَّ فِي عِزِّكَ أَوْ أَضَامَ فِي سِلْطَانِكَ أَوْ أَضْطَهَدَ وَ الْأَمْرُ إِلَيْكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَقُولَ زُورًا أَوْ أَغْشَى فُجُورًا أَوْ أَكُونَ بِكَ مَعْرُورًا

۱۰- نیز از مولا امیر المؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام در صِفِّین

این دعا را در جزء چهارم کتاب «دَفْعُ الْهُمُومِ وَ الْأَحْزَانِ» أَحْمَدُ بْنُ دَاوُدَ نَعْمَانِي دیدم که ابن عَبَّاس گوید: در شب صِفِّین، به امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام عرض کردم: آیا نمی‌بینید که دشمنان ما را محاصره کرده‌اند؟ فرمود: «می‌ترسی گفتن: آری (آن حضرت) خواند: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَفْتَقَرَ فِي غِنَاكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ فِي هِدَاكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَذِلَّ فِي عِزِّكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضَامَ فِي سِلْطَانِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضْطَهَدَ وَ الْأَمْرُ إِلَيْكَ

۱۱- دعای دیگر از مولا امیر المؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام

این دعا را آن حضرت به اُوَيْسِ قَرْنِي آموخت و این غیر از دعایی است که در «کتاب السعاده» (السعادات) آورده‌ایم و نه آن که در «إِغَاثَةُ الدَّاعِي» مَوْسَى بْنِ زَيْدٍ از اُوَيْسِ قَرْنِي نقل می‌کند که امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «هر که این دعا را بخواند، خداوند دعایش را می‌پذیرد و همه‌ی خواسته‌هایش را بر می‌آورد.» رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نیز فرمود: «سوگند به آن کسی که مرا پیامبری راستین داد، هر که سخت تشنه و گرسنه گردد و این دعا را بخواند، خداوند آب و خوراکش دهد. اگر این دعا را بر کوهی بخواند که مانع رسیدن به هدف است، گشاده می‌شود و راهی به مقصد در آن باز می‌شود. اگر آن را بر دیوانه بخواند، هشیار می‌گردد و اگر بر باردار سخت زایی بخواند، خداوند - عَزَّ وَ جَلَّ - زادن را بر او آسان می‌سازد.» (پیامبر گرامی صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در ادامه) فرمود: «به آن که مرا به حقیقت به پیامبری برانگیخت سوگند که هر کس چهل شب جمعه این دعا را بخواند، هر گناهی که نسبت به پروردگار داشته است آرمزیده می‌شود و اگر نزد شاهی رود، از گزند او ایمن خواهد بود و اگر با خواندن این دعا به خواب رود، خداوند به شمار هر حرف آن، هزار فرشته‌ی روحانی با چهره‌هایی هفتاد هزار بار نیکوتر از خورشید می‌انگیزد تا برای او آرمزش بخوانند. اگر خواننده‌ی این دعا گناهان کبیره آورده باشد، همه‌ی گناهانش آرمزیده می‌شود و اگر در شب خواندن دعا بمیرد، شهید به شمار می‌رود. آن گاه (امیر المؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام) به من فرمود: «ای ابا عَبْدِ اللَّهِ» خداوند او (خواننده‌ی دعا) و خانواده و مودن مسجدش و امام آن را - برای خویش برگزیده است - می‌آمرزد! متن دعا: يَا سَلَامُ الْمُؤْمِنِ

المُهَيِّمِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ الْمُتَكَبِّرِ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ الْقَاهِرِ الْقَادِرِ الْمُقْتَدِرِ يَا مَنْ يُنَادِي مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ بِاللَّيْنَةِ شَتَّىٰ وَلُغَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ وَحَوَائِجٍ أُخْرَىٰ يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ أَنْتَ الَّذِي لَا تُعَيِّرُكَ الْأَزْمِنَةُ وَلَا تُحِيطُ بِكَ الْأَمْكِنَةُ وَلَا تَأْخُذُكَ نَوْمٌ وَلَا سِنَّةٌ يَسَّرُ لِي مَا أَخَافُ عُسْرَهُ وَفَرِّجْ لِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ كَرْبَهُ وَسَهِّلْ لِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ حَزْنَهُ سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ - إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفُ لِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ - وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى نَبِيِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا

۱۲ - دعای دیگری از مولا حضرت امیر المؤمنین علیه السلام ایضا به اویس قرنی

أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (مُحَمَّدُ بْنُ وَهْبَانَ) دُبَيْلِيُّ (يَا دُبَيْلِيُّ) فِي حَدِيثٍ مَرْفُوعٍ بِهِ نَقَلَ عَنْ أُوَيْسِ قَرْنِيِّ، أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَوَىٰ مِي كُنْدَ كَمَا فَرَمُوا: «رَسُولُ كَرَامِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَرَمُوا: هَرُ بِنْدَه‌ای این دَعَا رَا بَخَوَانْد، خَوَاسْتَه‌اش بِرِ آوَرْدَه مِی شُود.» بِیَا مَبْرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَارَهَا سَوَ كَنْد یَا د فَرَمُوا كَه اِگَرِ آن رَا بِرِ آبِ رَوَانِ بَخَوَانْد، بِرِ جَا‌ی مِی‌اِیْسْتَدِ وَ اِگَرِ بِرِ مَرْدِی كَه سَخْتِ تَشْنَه وَ گَرَسْنَه اِسْتِ بَخَوَانْد، خَدَاوَنْد سِیرِ وَ سِیرَابَشِ مِی‌سَازَدِ وَ اِگَرِ بِرِ كَوْهِی تَا اَزِ جَا‌یْشِ حَرَكْتِ كَنْد، جَابِجَا مِی‌شُودِ وَ اِگَرِ بِرِ زَنِی كَه زَا دَنْ بِرِ او دَشُوَارِ شُدَه اِسْتِ، خَدَاوَنْدِ آن رَا آسَا ن مِی‌سَازَدِ وَ اِگَرِ كَسِی دَرِ خَا نَه‌ای بَخَوَانْد - چَنَانِچَه سِرَا سِرِ شَهْرِ آتَشِ بِگِیْرَدِ - خَا نَه‌اش نَخَوَاهَدِ سُوخْتِ وَ اِگَرِ مَرْدِی چَهْلِ شَبِ جَمْعَه آن رَا بَخَوَانْد، خَدَاوَنْدِ هَمَه‌ی گَنَاهَا نِ او رَا نَسَبْتِ بِه دِیگَرَا ن مِی‌آمَرُزَدِ. هِیچِ غَمِ زَدَه وَ اَنْدَوَهْنَا كِی آن رَا نَمِی‌خَوَانْدِ مَگَرِ اِیْنِ كَه اَنْدَوَهْشِ زَدُودَه شُودِ وَ بِرِ هِیچِ غَمِ زَدَه وَ اَنْدَوَهْنَا كِی آن رَا نَمِی‌خَوَانْدِ مَگَرِ اِیْنِ كَه اَنْدَوَهْشِ زَدُودَه شُودِ وَ بِرِ هِیچِ حَا كَمِ سَتْمَكْرِی خَوَانْدَه نَمِی‌شُودِ مَگَرِ آن كَه خَدَاوَنْدِ خَوَاسْتَه‌ی خَوَانْدَه رَا بِرِ آوَرْدِ. (فَضِیْلَتِ وَ اَثَا رِ) اِیْنِ دَعَا تَوْضِیْحِ مَفْصَلِی دَا رَدِ كَه مَا بَخَشِی اَزِ آن رَا آوَرْدِیْمِ. مَتْنِ دَعَا: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ وَ لَا اَسْأَلُ غَیْرَكَ وَ اَرْغَبُ اِلَیْكَ وَ لَمَّا اَرْغَبُ اِلَیْ غَیْرِكَ اَسْأَلُكَ يَا اَمِيَانَ الْخَائِفِينَ وَ حِيَارَ الْمُشْتَجِرِينَ اَنْتَ الْفَتَّاحُ ذُو الْخَيْرَاتِ مُقِيلُ الْعَثَرَاتِ مِاِحِ السَّيِّئَاتِ وَ كَاتِبُ الْحَسَنَاتِ وَ رَافِعُ الدَّرَجَاتِ اَسْأَلُكَ بِاَفْضَلِ الْمَسَائِلِ كُلِّهَا وَ اَنْجَحِهَا التَّيَّ لَآ يَتَّبِعِي لِلْعِبَادِ اَنْ يَسْأَلُوكَ اِلَّا بِهَا يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانَ وَ بِاسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَ اَمَثَالِكَ الْعُلْيَا وَ نِعْمِكَ التَّيَّ لَآ تُحْصَى وَ بِاَكْرَمِ اَسْمَائِكَ عَلَيْكَ وَ اَحْبَبِّهَا اِلَيْكَ وَ اَشْرَفِّهَا عِنْدَكَ مَنزِلَةً وَ اَقْرَبِّهَا مِنْكَ وَ سِيْلَةً وَ اَجْزَلِّهَا مَبْلَغًا وَ اَسْرَعِّهَا مِنْكَ اِجَابَةً وَ بِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْجَلِيلِ الْاَجَلِّ الْعَظِيمِ الَّذِي تُحِبُّهُ وَ تَرْضَاهُ وَ تَرْضَى عَنْ مَنْ دَعَاكَ بِه فَاسْتَجَبْتَ دُعَاؤَهُ وَ حَقُّ عَلَيْكَ اَلَّا تَحْرَمَ سَائِلَكَ وَ بِكُلِّ اِسْمِ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ وَ الْاِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ الْفُرْقَانِ وَ بِكُلِّ اِسْمِ هُوَ لَكَ عَلَّمْتَهُ اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ اَوْ لَمْ تُعَلِّمْهُ اَحَدًا وَ بِكُلِّ اِسْمِ دَعَاكَ بِه حَمَلْتَهُ عَرْشِكَ وَ مَلَأْتِكْتِكَ وَ اَضْفَيْتَاؤَكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ بِحَقِّ السَّائِلِينَ لَكَ وَ الرَّاعِبِينَ اِلَيْكَ وَ الْمُتَعَوِّذِينَ بِكَ وَ الْمُتَصَرِّعِينَ لَدَيْكَ وَ بِحَقِّ كُلِّ عَبْدٍ مُتَعَبِّدٍ لَكَ فِي بَرٍّ اَوْ بَحْرٍ اَوْ سَهْلٍ اَوْ جَبَلٍ اَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ قَدْ اِسْتَدَّتْ فَاقَّتَهُ وَ عَظُمَ جُرْمُهُ وَ اَشْرَفَ عَلَى الْهَلَكَةِ وَ ضَعُفَتْ قُوَّتُهُ وَ مَنْ لَآ يَتَّقُ بِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِهِ وَ لَآ يَجِدُ لَذْنِهِ غَا فِرًا غَیْرَكَ وَ لَآ لِسَعِيهِ اِلْسَعِيهِ سِوَاكَ هَرَبْتُ مِنْكَ اِلَيْكَ مُعْتَرِفًا غَیْرَ مُسْتَنْكِفٍ وَ لَآ مُسْتَكْبِرٍ عَنْ عِبَادَتِكَ يَا اُنْسُ كُلِّ فَقِيرٍ مُسْتَجِرٍ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللَّهُ لَمَّا اِلَهٌ اِلَّا اَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ - يَدْبِغُ السَّمَاوَاتِ وَ الْاَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَ الْاِكْرَامِ - عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ اَنْتَ الرَّبُّ وَ اَنَا الْعَبْدُ وَ اَنْتَ الْمَالِكُ وَ اَنَا الْمَمْلُوكُ وَ اَنْتَ الْعَزِيزُ وَ اَنَا الدَّلِيلُ وَ اَنْتَ الْغَنِيُّ وَ اَنَا الْفَقِيرُ وَ اَنْتَ الْحَيُّ وَ اَنَا الْمَيِّتُ وَ اَنْتَ الْبَاقِي وَ اَنَا الْفَانِي وَ اَنْتَ الْمُحْسِنُ وَ اَنَا الْمُسِيءُ وَ اَنْتَ الْعُفُورُ وَ اَنَا الْمُدْنِبُ وَ اَنْتَ الرَّحِيمُ وَ اَنَا الْخَاطِي وَ اَنْتَ الْخَالِقُ وَ اَنَا الْمَخْلُوقُ وَ اَنْتَ الْقَوِيُّ وَ اَنَا الضَّعِيفُ وَ اَنْتَ الْمُعْطَى وَ اَنَا السَّائِلُ وَ اَنْتَ الْاَمِينُ وَ اَنَا الْخَائِفُ وَ اَنْتَ الرَّازِقُ وَ اَنَا الْمَرْزُوقُ وَ اَنْتَ اَحَقُّ مِنْ شَكْوَتِ اِلَيْهِ وَ اِسْتِعْتُ بِه وَ رَجَوْتُهُ لِاَنَّكَ كَمَنْ مِنْ مُدْنِبٍ قَدْ غَفَرْتَ لَهُ وَ كَمَنْ مِنْ مَسِيءٍ قَدْ تَجَاوَزْتَ عَنْهُ فَاعْفُ لِي وَ تَجَاوَزْ عَنِّي وَ اَرْحَمْنِي وَ عَافِنِي مِمَّا نَزَلَ بِي وَ لَآ تَفْضَحْنِي بِمَا جَنَيْتُهُ عَلَى نَفْسِي وَ خُذْ بِيَدِي وَ بِيَدِ الْوَالِدِي وَ وُلْدِي وَ اَرْحَمْنَا بِرَحْمَتِكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْاِكْرَامِ

۱۳ - دعای دیگر از مولا امیر المؤمنین علیه السلام معروف به دعای یمان (۲۱۹)

أَبُو عَبْدِ اللَّهِ حُسَيْنِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ قُمِّيٍّ مَعْرُوفٍ بِهَ إِثْنِ الْخِيَاطِ - أَبُو مُحَمَّدٍ هَارُونَ بْنِ مُوسَى تَلْعُكْبَرِيٍّ - أَبُو الْقَاسِمِ عَبْدِ الْوَاحِدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ يُونُسَ مَوْصِيٍّ لِي (در حلب) - عَلِيٌّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ عَلَوِيٍّ مَعْرُوفٍ بِهَ مُسْتَجِدٍّ - أَبُو الْحَسَنِ كَاتِبٌ - عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ زِيَادٍ - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ وَ عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرٍ: رُوِيَ فِيهِ فِي مَحْضَرِ مَوْلَا - عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ نَشِئْتَهُ بُوَدِيمٌ. حَضَرَتْ مُجْتَبِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَارِدَ شِدٌّ وَ عَرْضُهُ دَاشَتْ: «يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، مَرْدِيٌّ مَشْكٌ بُوَ فِي آسْتَانِهِ، فِيهِ، إِجَازَةُ وَ رُوِيَ فِي خَوَابِهِ». فَرَمُوْدُ: «بِيَايِدِهِ». مَرْدِيٌّ فِي رِشْتِ انْدَامٍ وَ نِيَكِ چِهْرِهِ وَ گِیرَا وَ بَلَنْدِ بَالَا وَ خُویشِ بِيَانِ بَا لِبَاسِ شَاهَانِهِ وَارِدَ شِدٌّ وَ گُفْتُ: سَلَامٌ وَ رَحْمَتُ خُدَا بِرِ شِمَا، يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! مِنْ أَسْفَلِ دَوْرٍ جَايٍ يَمَنُ مِي آيَمٍ. اَزِ بَزْرگانِ عَرَبٍ وَ اَزِ پِیروانِ شِمَائِمِ. فَرَمَانِ رُواییِ بَزْرگِ وَ نَعْمَتِ فَرَاوَانِي رَا وَانْهَادَمِ وَ آمَدَمِ. مِنْ دَرِ نَازِ وَ نَعْمَتِ وَ رَاحَتِي آم؛ بَا دَاراییِ وَ آبَادِي فَرَاوَانِ وَ كَارْدَانِي وَ تَجْرِبِي رُوِزگَارَانِ؛ اَمَا دَشْمَنِي سَرَسَخْتِ دَارَمِ كِهَ بَا اَنْبُوْهيِ سِپَاہِ وَ نِیروِ وَ تُوَانْمَنْدِي اش، كَار رَا بِرِ مِنْ سَخْتِ كَرْدِهَ اسْتِ وَ رَاہِ چَارِهَایِ نَمِي دَانَمِ. شَبِي دَرِ خَوَابِ، نَدَائِي بِهَ مِنْ گُفْتُ: مَرْدِيٌّ بِرِخِيزِ وَ بِهَ نَزْدِ بَرْتَرِي خَلْقِ خُدَا بَعْدِ اَزِ پِیامْبَرِ رُوَانِهَ شُو وَ اَزِ حَضْرَتِشِ بَخُوَاهِ دَعَائِي رَا بِيَاْمُوَزْدَتِ كِهَ حِيبِ خُدَا وَ بَرگَزِيْدِهِي شَائِسْتِهِي حَقِّ حَضْرَتِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمِ كِهَ بِرِ اوِ وَ خَانْدَانِشِ دَرُوْدِ بَادِ بَدُو آموخْتِهَ اسْتِ. اَيْنِ دَعَا اسْمِ اعْظَمِ دَارِدِ. دَرِ بَرَابَرِ دَشْمَنِ كَيْنِ تُوَزْتِ اَنْ رَا بَخُوَانِ. يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! اَزِ خَوَابِ كِهَ بِرِخَاسْتَمِ، پِيشِ اَزِ هَرِ كَارِ، بَا چِهَارِ صَدِّ غَلَامِ هَمْرَاهِ، بِهَ خُدْمَتِ آمَدَمِ. مِنْ خُدَا وَ رَسُوْلِشِ وَ شِمَا رَا بِهَ گُوَاهِي مِي گِیرَمِ كِهَ هَمْمِهَ رَا دَرِ رَاہِ خُدَايِ بَزْرگِ آزَادِ كَرْدَمِ. يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! اَزِ گَرْدَنِهَایِ سَخْتِ وَ اَزِ سَرَزْمِيْنِ دَوْرِ آمَدِهَامِ. پِیكْرَمِ زَارِ وَ نَاتُوَانِ شُدِهَ اسْتِ. يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! بِرِ مِنْ مَنْتِ نِهَ وَ بِهَ بَزْرگِي وَ پَدْرِي وَ مَهْرَبَانِي فَرَاگِیرْتِ، دَعَائِي رَا كِهَ دَرِ خَوَابِ فَرَمَانِ گَرَفْتَمِ تَا بِرَايِ اَنْ، نَزْدِ شِمَا بِيَايَمِ، بِهَ مِنْ بِيَاْمُوَزِ. مَوْلَا - أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمُوْدُ: «بَاشِدْ. اِنْ شَاءَ اللَّهُ مِي گُوِيْمِ». اَنْ گَاہِ كَاغِذِ وَ مَرَكْبِي خُوَاسْتِ وَ اَيْنِ دَعَا رَا نُوَسْتِ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ اَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَ اعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي وَ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاعْفُرْ لِي يَا غَفُورًا يَا شَكُورًا اللَّهُمَّ اِنِّي اَحْمَدُكَ وَ اَنْتَ لِلْحَمْدِ اَهْلٌ عَلَيَّ مَا خَصَصْتَنِي بِهَ مِنْ مَوَاهِبِ الرِّغَائِبِ وَ مَا وَصَلْتَ اِلَيَّْ مِنْ فَضْلِكَ السَّابِغِ وَ مَا اَوْلَيْتَنِي بِهَ مِنْ اِحْسَانِكَ اِلَيَّْ وَ بَوَّأْتَنِي بِهَ مِنْ مَطْنَةِ الْعَيْدِ وَ اَنْلَتَنِي مِنْ مَنَّاكَ الْوَاصِلِ اِلَيَّْ وَ مِنْ الدِّفَاعِ عَنِّي وَ التَّوْفِيقِ لِي وَ الْاِجَابَةِ لِدُعَائِي حَتَّى اِنَّا جِئَكَ دَاعِيًا وَ اَدْعُوكَ مُضَامًا وَ اَسْأَلُكَ فَاَجِدُكَ فِي الْمَوَاطِنِ كُلِّهَا لِي جَابِرًا وَ فِي الْأُمُورِ نَاطِرًا وَ لِتُدْنُوْبِي غَافِرًا وَ لِعُوْزَاتِي سَاتِرًا لَمْ اُعْجِمْ خَيْرَكَ طَرْفَةً عَيْنٍ مُنْذُ اَنْزَلْتَنِي دَارَ الْاِخْتِيَارِ لِتَنْظُرَ مَا اَهْدَمَ لِمَدَارِ الْقَرَارِ فَاَنَا عَتِيقُكَ مِنْ جَمِيعِ الْاَقَاتِ وَ الْمَصَائِبِ فِي اللِّوَاظِ وَ الْعُمُومِ الَّتِي سِاَوَرْتَنِي فِيهَا الْهُمُومُ بِمَعَارِيضِ اَضْيَانِ الْبَلَاءِ وَ مَصِيرُوفِ جُهْدِ الْفَضَاءِ لَا اَذْكُرُ مِنْكَ إِلَّا الْجَمِيلَ وَ لَا اَرَى مِنْكَ غَيْرَ التَّفَضُّلِ خَيْرُكَ لِي شَامِلٌ وَ فَضْلُكَ عَلَيَّ مُتَوَاتِرٌ وَ نِعْمَتُكَ عِنْدِي مُتَّصِلَةٌ وَ سَوَابِقُ لَمْ تُحَقِّقْ خِدَارِي بَلْ صَدَّقْتَ رَجَائِي وَ صَاحَبْتَ اَسْفَارِي وَ اَكْرَمْتَ اَحْضَارِي وَ شَفِيتْ اَمْرَاضِي وَ اَوْصَابِي وَ عَافَيْتْ مُقْلَبِي وَ مَتَوَايَ وَ لَمْ تُشْمِتْ بِي اَعْيَادِي وَ رَمَيْتْ مِنْ رَمَانِي وَ كَفَيْتَنِي مُؤْنَةً مِنْ عِيَادَانِي فَحَمِدِي لِمَكَ وَ اِصْلٌ وَ ثَنَائِي عَلَيْكَ دَائِمٌ مِنَ الدَّهْرِ اِلَى الدَّهْرِ بِالْوَانِ التَّسْبِيحِ خَالِصًا لِتَذْكُرِكَ وَ مَرْضِيًّا لَكَ بِيَانِجِ التَّوْحِيدِ وَ اِمْحَاضِ التَّمْجِيدِ بِطَوْلِ التَّعْبِيدِ وَ مَرْيَّةِ اَهْلِ الْمَرْبِدِ لَمْ تَعْنِ فِي قُدْرَتِكَ وَ لَمْ تُشَارِكْ فِي اِلَهِيَّتِكَ وَ لَمْ تَعْلَمْ لَكَ مَايَّةٌ فَتَكُونَ لِلْاَشْيَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ مُجَانِسًا وَ لَمْ تُعَايِنِ اِذْ حَبَسْتَ الْاَشْيَاءَ عَلَيَّ الْغَرَائِزِ وَ لَا خَرَقْتَ الْاَوْهَامَ حُجْبِ الْغُيُوبِ فَتَعْتَقِدُ فِيكَ مَخْدُودًا فِي عَظَمَتِكَ فَلَمَّا يَبْلُغُكَ بَعْدُ الْهَمَمِ وَ لَا يَبَالُكَ غَوْصُ الْفِكْرِ وَ لَا يَنْتَهِي اِلَيْكَ نَظْرُ نَاطِرٍ فِي مَجِيدِ جَبْرُوتِكَ اِزْتَفَعَتْ عَنْ صِفَةِ الْمَخْلُوقِينَ صِفَاتُ قُدْرَتِكَ وَ عَلَمَا عَنْ ذَلِكِ كِبَرِيَاءُ عَظَمَتِكَ لَا يَنْقُصُ مَا اَرَدْتَ اَنْ يَزْدَادَ وَ لَا يَزْدَادُ مَا اَرَدْتَ اَنْ يَنْقُصَ لَا اَحَدٌ حَضَرَكَ حِيْنَ بَرَأْتَ النُّفُوسَ كَلَّتِ الْاَوْهَامُ عَنْ تَفْسِيرِ صِفَتِكَ وَ اِنْحَسَرَتْ الْعُقُولُ عَنْ كُنْهِ عَظَمَتِكَ وَ كَيْفَ تُوَصَّفُ وَ اَنْتَ الْجَبَّارُ الْقُدُّوسُ الَّذِي لَمْ تَزَلْ اَزَلِيًّا دَائِمًا فِي الْغُيُوبِ وَ خِدَاكَ لَيْسَ فِيهَا غَيْرُكَ وَ لَمْ يَكُنْ لَهَا سِوَاكَ. حَارَ فِي مَلَكُوتِكَ عَمِيقَاتُ مِذَاهِبِ التَّفَكِيرِ فَتَوَاضَعَتْ الْمُلُوكُ لِهَيْبَتِكَ وَ عَنَتِ الْوُجُوهُ بِدَلِّ الْاِسْتِكَانَةِ لَكَ وَ اِنْفَادَ كُلِّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِكَ وَ اسْتِسْلَامَ كُلِّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِكَ وَ خَضَعَتْ لَكَ الرَّقَابُ وَ كَدَلُ دُونَ ذَلِكِ تَحْيِيرُ اللُّغَاتِ وَ صَلَّى هُنَالِكَ التَّدْبِيرُ فِي تَصَارِيْفِ الصِّفَاتِ فَمَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَلِكِ رَجَعَ طَرْفُهُ اِلَيْهِ حَسِيْرًا وَ عَقْلُهُ مَبْهُورًا وَ تَفَكَّرَهُ مُتَحَيِّرًا اللَّهُمَّ فَلِمَكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِرًا مُتَوَالِيًا مُتَّصِقًا مُسْتَوْثِقًا يَدُومٌ وَ لَا يَبِيدُ غَيْرُ مَفْقُودٍ فِي الْمَلَكُوتِ وَ لَا مَطْمُوسٍ فِي الْمَعَالِمِ وَ لَا

مُنْتَقِصٍ فِي الْعَرْفَانِ وَ لَكَ الْحَمْدُ مَا لَا تُحْصِي مَكَارِمُهُ فِي اللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ وَ الصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ وَ فِي الْبَرَارِي وَ الْبِحَارِ وَ الْعُدُودِ وَ الْأَصَالِ وَ الْعِشِيِّ وَ الْإِبْكَارِ وَ فِي الظَّهَائِرِ وَ الْأَشِحَارِ - اللَّهُمَّ بِتَوْفِيقِكَ قَدْ أَحْضَرْتَنِي الرَّغْبَةَ وَ جَعَلْتَنِي مِنْكَ فِي وِلَايَةِ الْعِضْمَةِ فَلَمْ أُبْرَحْ فِي سُبُوحِ نِعْمَائِكَ وَ تَتَابِعِ آلَائِكَ مَحْضُوظًا لَكَ فِي الْمُنْعِيهِ وَ الدَّفَاعِ مَحْضُوظًا بِكَ فِي مَثْوَايَ وَ مُنْقَلَبِي وَ لَمْ تُكَلِّفْنِي فَوْقَ طَاقَتِي إِذْ لَمْ تَرْضَ مِنِّي إِلَّا طَاعَتِي وَ لَيْسَ شُكْرِي وَ إِنِ أْبَلَّغْتُ فِي الْمَقَالِ وَ بَالَعْتُ فِي الْفِعَالِ بِبَالِغِ أَدَاءِ حَقِّكَ وَ لَا مُكَافِئًا لِفَضْلِكَ لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ لَمْ تَعْبُ وَ لَمْ تَغِيبْ عَنْكَ غَائِبِيهِ وَ لَمْ تَخْفَى عَلَيْكَ خَافِيهِ وَ لَمْ تَضِلَّ لَكَ فِي ظُلْمِ الْخُفْيَاتِ ضَالَّةٌ إِنَّمَا أَمْرُكَ إِذَا أَرَدْتَ شَيْئًا أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مِثْلَ مَا حَمَدْتْ بِهِ نَفْسِيكَ وَ حَمَدَكَ بِهِ الْحَامِدُونَ وَ مَجَدَكَ بِهِ الْمُجَدِّدُونَ وَ كَبَّرَكَ بِهِ الْمُكَبِّرُونَ وَ عَظَّمَكَ بِهِ الْمُعَظِّمُونَ حَتَّى يَكُونَ لَكَ مِنِّي وَحْدِي بِكُلِّ طَرْفَةِ عَيْنٍ وَ أَقَلِّ مِنْ ذَلِكَ مِثْلَ حَمْدِ الْحَامِدِينَ وَ تَوْحِيدِ أَصْنَافِ الْمُخْلِصِينَ وَ تَقْدِيسِ أَجْنَاسِ الْعَارِفِينَ وَ ثَنَاءِ جَمِيعِ الْمُهَلِّلِينَ وَ مِثْلَ مَا أَنْتَ بِهِ عَارِفٌ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ مِنَ الْحَيَوَانِ وَ أَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي رَغْبَتِيهِ مَا أَنْطَقْتَنِي بِهِ مِنْ حَمِيدِكَ فَمَا أَيْسَّرَ مَا كَلَّفْتَنِي بِهِ مِنْ حَقِّكَ وَ أَعْظَمَ مَا وَعَدْتَنِي عَلَى شُكْرِكَ ابْتِدَأْتَنِي بِالنِّعَمِ فَضْلًا وَ طَوْلًا وَ أَمَرْتَنِي بِالشُّكْرِ حَقًّا وَ عَدْلًا وَ وَعَدْتَنِي عَلَيْهِ أَضْعَافًا وَ مَزِيدًا وَ أَعْطَيْتَنِي مِنْ رِزْقِكَ اعْتِبَارًا وَ فَضْلًا وَ سَأَلْتَنِي مِنْهُ يَسِيرًا وَ غَيْرًا وَ أَعْفَيْتَنِي مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَ لَمْ تَسْأَلْنِي لِلشُّوْرِ مِنْ بَلَائِكَ مَعَ مَا أَوْلَيْتَنِي مِنَ الْعَافِيهِ وَ سَوَّغْتَ مِنْ كِرَامَتِ النَّحْلِ وَ ضَاعَفْتَ لِي الْفَضْلَ مَعَ مَا أَوْدَعْتَنِي مِنَ الْمَحَجَّةِ الشَّرِيفَةِ وَ يَسَّرْتَ لِي مِنَ الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ الْعَالِيَةِ وَ اصْطَفَيْتَنِي بِأَعْظَمِ النَّبِيِّينَ دَعْوَةً وَ أَفْضَلِهِمْ شَفَاعَةً مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اللَّهُمَّ فَاغْفِرْ لِي مَا لَمْ يَسِعْهُ إِلَّا مَغْفِرَتُكَ وَ لَمْ يَمَحِقْهُ إِلَّا عَفْوُكَ وَ لَمْ يَكْفُرْهُ إِلَّا فَضْلُكَ وَ هَبْ لِي فِي رِيوَمِي يَقِينًا تَهْوُنُ عَلَيَّ بِهِ مُصَيَّبَاتِ الدُّنْيَا وَ أَخْرَانَهَا بِشَوْقِي إِلَيْكَ وَ رَغْبَتِيهِ فِيمَا عِنْدَكَ وَ اكْتُبْ لِي عِنْدَكَ الْمَغْفِرَةَ وَ بَلِّغْنِي الْكِرَامَةَ وَ ارْزُقْنِي شُكْرًا مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الرَّفِيعُ الْبَدِيُّ الْبَدِيعُ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ الَّذِي لَيْسَ لِأَمْرِكَ مَدْفَعٌ وَ لَا عَنْ قَضَائِكَ مُنْتَمِعٌ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَبِّي وَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةُ الْعُلْيَا الْكَبِيرُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَ الْعَزِيمَةَ عَلَى الرُّشْدِ وَ الشُّكْرَ عَلَى نِعْمَتِكَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَوْرِ كُلِّ جَائِرٍ وَ بَغْيِ كُلِّ بَاغٍ وَ حَسَدِ كُلِّ حَاسِدٍ بِكَ أَصُولُ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَ بِكَ أَرْجُو وَ لِيَاةِ الْأَحْبَاءِ مَعَ مَا لَا أَسْتَطِيعُ إِحْصَاءَهُ وَ لَا تَعْدِيدَهُ مِنْ عَوَائِدِ فَضْلِكَ وَ طَرَفِ رِزْقِكَ وَ أَلْوَانِ مَا أَوْلَيْتَ مِنْ إِزْفَادِكَ فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ رِفْدُكَ الْبَاسِطُ بِالْجُودِ يَدُكَ وَ لَا تُضَادُّ فِي حُكْمِكَ وَ لَا تَنَازَعُ فِي أَمْرِكَ تَمْلِكُ مِنَ الْأَنَامِ مَا تَشَاءُ وَ لَا يَمْلِكُونَ إِلَّا مَا تَرِيدُ - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَ تَعُزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تَذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ تُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَ تَخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ تَخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ أَنْتَ الْمُنْعِمُ الْمُنْفِضُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْقَادِرُ الْقَاهِرُ الْمُقَدِّسُ فِي ثَوْرِ الْقُدْسِ تَرَدَّدْتَ بِالْمَجِيدِ وَ الْعِزِّ وَ تَعَظَّمْتَ بِالْكَبْرِيَاءِ وَ تَغَشَّيْتَ بِالنُّورِ وَ الْبَهَاءِ وَ تَجَلَّلْتَ بِالْمَهَابَةِ وَ السَّنَاءِ لَكَ الْمَنْ الْقَدِيمُ وَ السُّلْطَانُ الشَّامِخُ وَ الْجُودُ الْوَاسِعُ وَ الْقُدْرَةُ الْمُقْتَدِرَةُ جَعَلْتَنِي مِنْ أَفْضَلِ بَنِي آدَمَ وَ جَعَلْتَنِي سَمِيعًا بَصِيرًا وَ حَيًّا سَوِيًّا مَعَا فَا لَمْ تَشْغَلْنِي بِنُقْصَانِ فِي بَدْنِي وَ لَمْ تَمْنَعْكَ كِرَامَتِكَ إِلَّايَ وَ حُسْنِ صَنِيعِكَ عِنْدِي وَ فَضْلِ إِعْمَالِكَ عَلَيَّ أَنْ وَسَّعْتَ عَلَيَّ فِي الدُّنْيَا وَ فَضَّلْتَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِنْ أَهْلِهَا فَجَعَلْتَ لِي سَمْعًا يَسْمَعُ آيَاتِكَ وَ قُوَادًا يَعْرِفُ عَظَمَتَكَ وَ أَنَا بِفَضْلِكَ حَامِدٌ وَ بِجُهْدِي يَقِينٌ لَكَ شَاكِرٌ وَ بِحَقِّكَ شَاهِدٌ فَإِنَّكَ حَيٌّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ وَ حَيٌّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ وَ حَيٌّ لَمْ تَرْتِ الْحَيَاةَ مِنْ حَيٍّ وَ لَمْ تَقْطَعْ خَيْرَكَ عَنِّي طَرْفَةَ عَيْنٍ فِي كُلِّ وَفْتٍ وَ لَمْ تُنْزِلْ بِي عُقُوبَاتِ النَّعَمِ وَ لَمْ تُعَيِّرْ عَلَيَّ دَقَائِقَ الْعِصْمِ فَلَوْ لَمْ أَذْكَرْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَّا عَفْوَكَ وَ إِجَابَةَ دُعَائِي حِينَ رَفَعْتَ رَأْسِي بِتَحْمِيدِكَ وَ تَمْجِيدِكَ وَ فِي قَسَمِهِ الْأَرْزَاقِ حِينَ قَدَّرْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا حَفِظَهُ عِلْمُكَ وَ عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ قُدْرَتُكَ وَ عَدَدَ مَا وَسَّعْتَهُ رَحْمَتُكَ - اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ إِحْسَانَكَ فِيمَا بَقِيَ كَمَا أَحْسَنْتَ فِيمَا مَضَى فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِتَوْحِيدِكَ وَ تَمْجِيدِكَ وَ تَهْلِيلِكَ وَ تَكْبِيرِكَ وَ تَعْظِيمِكَ وَ بِنُورِكَ وَ رَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ عَلْوِكَ وَ جَمَالِكَ وَ جَلَالِكَ وَ بَهَائِكَ وَ سُلْطَانِكَ وَ قُدْرَتِكَ وَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ أَلَّا تَحْرِمَنِي رِفْدَكَ وَ فَوَائِدَكَ فَإِنَّهُ لَا يَغْتَرِبُكَ لِكُنْزِهِ مَا يَتَدَفَّقُ بِهِ عَوَائِقُ الْبُخْلِ وَ لَا يَنْقُصُ جُودَكَ تَقْصِيرٌ فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ وَ لَا تُفْنِي خَزَائِنَ مَوَاهِبِكَ النَّعْمِ وَ لَا تَخَافُ ضَيْمَ إِمْلَاقٍ فَتُكْدِي وَ لَا يَلْحَقُكَ خَوْفٌ عَدَمٍ فَيَنْقُصُ فَيَنْقُصُ فَضْلِكَ - اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي قَلْبًا حَاشِعًا وَ يَقِينًا صَادِقًا وَ لِسَانًا ذَاكِرًا وَ لَا تُؤْمِنِي مَكْرَكَ وَ لَا تَكْشِفْ عَنِّي

سِتْرَكَ وَ لَمَّا تَسَّيْنِي ذِكْرَكَ وَ لَمَّا تَبَاعَدْنِي مِنْ جِوَارِكَ وَ لَمَّا تَقَطَّعْنِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لَمَّا تَوَيْسْتَنِي مِنْ رَوْحِكَ وَ كُنْ لِي أُنَيْسًا مِنْ كُلِّ وَحْشَةٍ وَ اعْصِمْنِي مِنْ كُلِّ هَلَكَةٍ وَ نَجِّنِي مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ فَ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِعَادَ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وَ لَا تَضَعْ عَنِّي وَ زِدْنِي وَ لَا تَنْقُصْنِي وَ ارْحَمْنِي وَ لَمَّا تَعِدْتَنِي وَ انْصُرْنِي وَ لَا تَخْذُلْنِي وَ آتُونِي وَ لَا تُؤْثِرُو عَلَيَّ وَ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ سَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: «بين آن را از بر کرده باشی و هیچ روز خواندن آن را ترک مکن. امیدوارم وقتی به سرزمین خویش می‌رسی، خداوند دشمنان را نابود کرده باشد. من از رسول خدا صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ شنیدم: هر که این دعا را با نیت پاک و دلی فروتن بخواند، اگر فرمان دهد تا کوه‌ها حرکت کنند، حرکت خواهند کرد و اگر بخواهد، بر دریا راه خواهد رفت.» آن مرد رهسپار دیار خود شد. چهل روز بعد، نامه‌اش به امیر المؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام رسید که خداوند دشمنش را نابود کرده است؛ چنان که در آن ناحیه یک تن (از دشمنان) باقی نمانده است. امیر المؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: «می‌دانستم. این را پیامبر خدا صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ به من فرمود. هر کار سخت من با این دعا آسان شده است.»

۱۴ - دعای مولا امیر المؤمنین حضرت علی بن ابی طالب صَلَوَاتُ اللهِ وَ سلامه عَلَیْهِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ أَوْلَ مَحْمُودٍ وَ آخِرَ مَعْبُودٍ وَ أَقْرَبَ مَوْجُودٍ الْيَدِيءِ بِلَمَّا مَعْلُومٍ لِأَزَلَّتِيهِ وَ لَمَّا آخِرٍ لِأَوَّلِيَّتِيهِ وَ الْكَائِنِ قَبْلَ الْكُونِ بِغَيْرِ كَيْفَانٍ وَ الْمَوْجُودِ فِي كُلِّ مَكَانٍ بِغَيْرِ عِيَانٍ وَ الْقَرِيبِ مِنْ كُلِّ نَجْوَى بِغَيْرِ تَدَانٍ عَلَنْتُ عِنْدَهُ الْغُيُوبَ وَ صَلَّيْتُ فِي عَظَمَتِهِ الْقُلُوبَ فَلَمَّا الْأَبْصَارُ تُدْرِكُ عَظَمَتَهُ وَ لَمَّا الْقُلُوبُ عَلَيَّ اخْتِجَابِهِ تُكْرِمُ مَعْرِفَتَهُ تَمَثَّلَ فِي الْقُلُوبِ بِغَيْرِ مِثَالٍ تَحِيدُهُ الْأَوْهَامُ أَوْ تُدْرِكُهُ الْأَحْلَامُ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ نَفْسِهِ دَلِيلًا عَلَيَّ تَكْبِرُهُ عَنِ الضُّدِّ وَ النَّدِّ وَ الشَّكْلِ وَ الْمِثْلِ فَالْوَحْدَانِيَّةُ آيَةُ الرَّبُّوبِيَّةِ وَ الْمَوْتُ الْأَتِي عَلَيَّ خَلَقَهُ مُخْبِرٌ عَنِ خَلْقِهِ وَ قَدَرْتَهُ ثُمَّ خَلَقَهُمْ مِنْ نُطْفَةٍ وَ لَمْ يَكُونُوا شَيْئًا دَلِيلٌ عَلَيَّ إِعَادَتِهِمْ خَلْقًا جَدِيدًا بَعْدَ فَنَائِهِمْ كَمَا خَلَقَهُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ - وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الَّذِي لَمْ يَضُرَّهُ بِالْمَعْصِيَةِ الْمُتَكَبِّرُونَ وَ لَمْ يَنْفَعُهُ بِالطَّاعَةِ الْمُتَعَبِّدُونَ الْحَلِيمِ عَلَيَّ الْجَبَابِرَةَ الْمُدْعِينَ وَ الْمُنْهَلِ الرَّاعِمِينَ لَهُ شَرِيكًا فِي مَلَكُوتِهِ الدَّائِمِ فِي سُلْطَانِهِ بِغَيْرِ أَمَدٍ - وَ الْبَاقِي فِي مُلْكِهِ بَعْدَ انْقِضَاءِ الْأَبَدِ وَ الْفَرْدِ الْوَاحِدِ الصَّمَدِ وَ الْمُتَكَبِّرِ عَنِ الصَّاحِبَةِ وَ الْوَلَدِ رَافِعِ السَّمَاءِ بِغَيْرِ عَمَدٍ وَ مُجْرِي السَّحَابِ بِغَيْرِ صِفَدٍ فَاهِرِ الْخَلْقِ بِغَيْرِ عَدَدٍ لَكِنَّ اللَّهَ الْأَحَدَ الْفَرْدَ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفْوًا أَحَدٌ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْلُ مِنْ فَضْلِهِ الْمُقِيمُونَ عَلَيَّ مَعْصِيَتِهِ وَ لَمْ يُجَازِهِ لِأَصْغَرِ نِعْمِهِ الْمُجْتَبِدُونَ فِي طَاعَتِهِ الْغِنِيُّ الَّذِي لَمَّا يَضُنُّ بِرِزْقِهِ عَلَيَّ جَاوِدَهُ وَ لَا يَنْقُصُ عَطَايَاهُ أَرْزَاقُ خَلْقِهِ خَالِقِ الْخَلْقِ وَ مُفْنِيهِ وَ مُعِيدُهُ وَ مُبْدِيهِ وَ مَعَافِيهِ [معاقبته عَالِمٌ مَا أَكْتَنَتْهُ السَّرَائِرُ وَ أَخْبَتَهُ الضَّمَائِرُ وَ اخْتَلَفَتْ بِهِ الْأَلْسُنُ وَ أَنْسَتَهُ الْأَزْمُنُ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَ الْقَيُّومُ الَّذِي لَا يَنَامُ وَ الدَّائِمُ الَّذِي لَا يَزُولُ وَ الْعِيدُ الَّذِي لَا يَجُورُ وَ الصَّادِقُ عَنِ الْكِبَائِرِ بِفَضْلِهِ وَ الْمَعِيدُ مَنْ عَذَّبَ بِعِدْلِهِ لَمْ يَخْفِ الْقَوْتُ فَحَلَمَ وَ عِلْمَ الْفَقْرِ إِلَيْهِ فَرَحِمَ وَ قَالَ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ - وَ لَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَيَّ ظَهْرًا مِنْ دَابَّةٍ أَحْمَدُهُ حَمْدًا أَسْتَرِيدُهُ فِي نِعْمَتِهِ وَ أَسْتَجِيرُ بِهِ مِنْ نِقْمَتِهِ وَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْهِ بِالتَّصَدِيقِ لِئَنِّيهِ الْمُصِطَفَى لِوَحْيِهِ الْمُتَخَيَّرِ لِرِسَالَتِهِ الْمُخْتَصَّ بِشَفَاعَتِهِ الْقَائِمِ بِحَقِّهِ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ عَلَيَّ أَصْحَابِهِ وَ عَلَيَّ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ الْمَلَائِكَةَ أَجْمَعِينَ وَ سَلِّمْ تَسْلِيمًا إِلَهِي دَرَسَتْ الْأَمَالَ وَ تَغَيَّرَتْ الْأَحْوَالَ وَ كَذَبَتْ الْأَلْسُنُ وَ أَخْلَفَتِ الْعِدَّةُ إِلَّا عَدَّتْكَ فَإِنَّكَ وَعَدْتِ مَغْفِرَةٌ وَ فَضْلًا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَعْطِنِي مِنْ فَضْلِكَ وَ أَعِزَّنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ سُبْحَانَكَ وَ بِحَمْدِكَ مَا أَعْظَمَكَ وَ أَحْلَمَكَ وَ أَكْرَمَكَ وَ سِعَ بِفَضْلِكَ حِلْمَكَ تَمَرَّدُ الْمُشِيءِ تَكْبِيرِينَ وَ اسْتَعْرَفَتْ نِعْمَتَكَ شُكْرُ الشَّاكِرِينَ وَ عَظَمَ حِلْمَكَ عَنِ إِحْصَاءِ الْمُحْصِينَ وَ جَلَّ طَوْلُكَ عَنِ وَصْفِ الْوَاصِفِينَ كَيْفَ لَوْ لَمَّا فَضْلُكَ حِلْمَتْ عَمَّنْ خَلَقْتَهُ مِنْ نُطْفَةٍ وَ لَمْ يَكُ شَيْئًا فَرَبِّيَّتُهُ بِطِيبِ رِزْقِكَ وَ أَنْشَأْتَهُ فِي تَوَاتُرِ نِعْمَتِكَ وَ مَكَّنْتَ لَهُ فِي مَهَادِ أَرْضِكَ وَ دَعَوْتَهُ إِلَى طَاعَتِكَ فَاسْتَجِدَّ عَلَيَّ عِصْيَانِكَ بِإِحْسَانِكَ وَ جَحَدَكَ وَ عَبَدَ غَيْرَكَ فِي سُلْطَانِكَ كَيْفَ لَوْ لَمَّا حِلْمِكَ أَمَهْلَتْنِي وَ قَدْ شَمَلْتَنِي بِسِرِّكَ وَ أَكْرَمْتَنِي بِمَعْرِفَتِكَ وَ أَطْلَقْتَ لِسَانِي بِشُكْرِكَ وَ هَدَيْتَنِي السَّبِيلَ إِلَى طَاعَتِكَ وَ سَهَّلْتَنِي الْمَسِيلَ إِلَى كَرَامَتِكَ وَ أَحْضَرْتَنِي سَبِيلَ قُرْبَتِكَ فَكَانَ جَزَاؤُكَ مِنِّي إِنْ كَفَأْتِكَ عَنِ الْإِحْسَانِ بِالْإِسَاءَةِ حَرِيصًا عَلَيَّ مَا أَسِيخُطَكَ مُتَمَقِّلاً فِيمَا أَسْتَحِقُّ بِهِ الْمَزِيدَ مِنْ نِقْمَتِكَ سَرِيعًا إِلَى مَا أَبْعَدَ مِنْ رِضَاكَ مُغْتَبِطًا بِعِزَّةِ الْأَمَلِ مُعْرِضًا عَنِ زَوَاجِرِ الْأَجَلِ لَمْ يَنْفَعْنِي حِلْمَكَ

عَنِّي وَقَدْ أَتَانِي تَوْعُدُكَ بِأَخْذِ الْقُوَّةِ مِنِّي حَتَّى دَعَوْتُكَ عَلَيَّ عَظِيمِ الْخَطِيئَةِ أَسْتَرِيدُكَ فِي نِعْمَتِكَ غَيْرِ مُتَأَهِّبٍ لِمَا قَدْ أَشْرَفْتُ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَتِكَ مُسْتَبْطِئًا لِمَزِيدِكَ وَ مَتَسِّحُطًا لِمَيْسُورِ رِزْقِكَ مُقْتَضِيًا جَوَائِزَكَ بِعَمَلِ الْفَجَّارِ كَالْمُرَاصِدِ رَحْمَتِكَ بِعَمَلِ الْأَبْرَارِ مُجْتَهِدًا أَتَمَنِّي عَلَيْكَ الْعِظَائِمَ كَالْمِيدِلِّ الْأَمِنِ مِنْ قِصَاصِ الْجَزَائِمِ فَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ مُصَبِّحَةً عَظِيمَ رُزْنُهَا وَ جَلَّ عِقَابُهَا بَلَّ كَيْفَ لَوْ لَا أَمَلِي وَ وَعِيدُكَ الصَّفْحَ عَنْ زَلَلِي أَرْجُو إِقَالَتِكَ وَ قَدْ جَاهَرْتُكَ بِالْكَبَائِرِ مُسْتَخْفِيًا عَنْ أَصَاغِرِ خَلْقِكَ فَلَا أَنَا رَاقِبَتُكَ وَ أَنْتَ مَعِي وَ لَا رَاعِيْتُ حُرْمَةَ سِتْرِكَ عَلَيَّ بِأَيِّ وَجْهِ أَلْفَاكَ وَ بِأَيِّ لِسَانٍ أُنَاجِيكَ وَ قَدْ نَفَضْتُ الْعُهُودَ وَ الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَ جَعَلْتُكَ عَلَيَّ كَفِيلًا ثُمَّ دَعَوْتُكَ مُقْتَحِمًا فِي الْخَطِيئَةِ فَأَجَبْتَنِي وَ دَعَوْتَنِي وَ إِلَيْكَ فَفَرِي فَلَمْ أُجِبْ فَوَا سَوَاتِئَهُ وَ قُبِحَ صَنِيعَاهُ أَيُّهُ جُزْأُهُ تَجَرَّأْتُ وَ أَيُّ تَعْرِيرٍ عَزَزْتُ نَفْسِي سُبْحَانَكَ فَبِكَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ وَ بِحَقِّكَ أَقْسِمُ وَ مِنْكَ أَهْرُبُ إِلَيْكَ بِنَفْسِي اسْتِخْفَفْتُ عِنْدَ مَعْصِيَتِي لَا بِنَفْسِكَ وَ بِجَهْلِي اغْتَرَزْتُ لَا بِحِلْمِكَ وَ حَقِّي أَضَعْتُ لِمَا عَظِيمَ حَقِّكَ وَ نَفْسِي ظَلَمْتُ وَ لِرَحْمَتِكَ الْبَآنَ رَجَوْتُ وَ بِكَ آمَنْتُ وَ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْكَ أُنَبْتُ وَ تَضَرَّعْتُ فَارْحَمِ إِلَيْكَ فَفَرِي وَ فَاقَتِي وَ كَبَوْتِي لِحَرِّ وَجْهِي وَ حَيْرَتِي فِي سَوَاءِ ذُنُوبِي إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ يَا أَسْمَعَ مَدْعُوٍّ وَ خَيْرَ مُرْجُوٍّ وَ أَحْلَمَ مُعْضٍ وَ أَقْرَبَ مُسْتَعَاثٍ أَدْعُوكَ مُسْتَبِغِيًا اسْتِغَاثَةَ الْمُتَحَيِّرِ الْمُسْتَيْئِسِّ مِنْ إِغَاثَةِ خَلْقِكَ فَعُدْ بِلُطْفِكَ عَلَيَّ ضَعْفِي وَ اغْفِرْ بَسِيئَةَ رَحْمَتِكَ كَبَائِرِ ذُنُوبِي وَ هَبْ لِي عَاجِلَ صَيْبِكَ إِنَّكَ أَوْسَعُ الْوَاهِبِينَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ يَا اللَّهُ يَا أَحَدُ يَا اللَّهُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ - اللَّهُمَّ اغْنِنِي الْمَطَالِبُ وَ ضَاقَتْ عَلَيَّ الْمَذَاهِبُ وَ أَقْصَانِي الْأَبَاعِدُ وَ مَلْنِي الْأَقَارِبُ وَ أَنْتَ الرَّحِيْمُ إِذَا انْقَطَعَ الرَّحِيْمُ وَ الْمُسْتَعَانُ إِذَا عَظُمَ الْبَلَاءُ وَ اللَّجِيءُ فِي الشَّدَّةِ وَ الرَّحَاءُ فَنَفْسُ كُرْبِيَّةٍ نَفْسٍ إِذَا ذَكَرَهَا الْقُنُوطُ مَسَاوِيهَا أَيَأَسْتُ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لَا تُؤَيِّسُنِي مِنْ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۱۵ - دعای یمانی، به روایتی دیگر

نویسنده‌ی کتاب، علی بن موسی بن جعفر بن محمد طاووس، گوید: دعای معروف به یمانی را به روایت دیگر یافتیم که نسبت به گونه‌ای که آوردیم افزوده و اختلاف‌هایی دارد. خواستم هر دو نقل این دعا را آورده باشم. روایت دیگر چنین است: شریف أبو الحسن زید بن جعفر علوی محمدی - أبو الحسن محمد بن عبدالله بن البساط (به گونه‌ی قرائت) - مغیره بن عمرو بن ولید عزمی مکی (در مکه) - أبو سعید مفضل بن محمد حسینی (به شیوه‌ی قرائت) - ابوالسحاق إبراهیم بن محمد شافعی + محمد بن یحیی بن ابی عمر عبدی - فضیل بن عیاض - عطاء بن سائب - طاووس (بن کيسان یمانی) عبدالله بن عباس. روزی در پیشگاه امیر المؤمنین علیه السلام نشسته بودم و با هم گفتگو می‌کردیم. فرزندش حضرت مجتبی علیه السلام وارد شد و گفت: «یا امیر المؤمنین، سواری بر در است که بوی مشک و عنبر می‌دهد. اجازه‌ی ورود می‌خواهد.» فرمود: «بگذار بیاید.» مردی درشت هیكل و خوش سیما، با چهره و اندامی نیکو، لباس شاهان به بر کرده وارد شد و گفت: درود و رحمت و برکات خدا بر شما ای امیر المؤمنین! امیر المؤمنین علیه السلام پاسخ فرمود: «درود بر تو!» آن گاه او را نزدیک خواند. او گفت: یا امیر المؤمنین، از دورترین نقطه‌ی یمن می‌آیم. من از بزرگان عربم و از پیروان شما. پادشاهی بزرگ و نعمت فراوان و زمین‌های بسیار پشت سر گذاشتم. زندگانی پر نعمت و روزگار آسوده‌ای دارم؛ جز آن که دشمنی در پی چیرگی بر من است و همواره در کمین من. سال‌هاست در راه آزار و جنگ با من است. راه چاره‌ای نمی‌دانم. شبی - ای امیر المؤمنین - در خواب بودم که شنیدم گوینده‌ای ندا در داد: برخیز و به نزد خلیفه‌ی خدا پیشوای مومنان علی بن ابی طالب علیه السلام رو و از حضرتش دعایی را بخوان که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بدو آموخت. اسم اعظم الهی و واژه‌های تام او در آن است. تو در دربار خداوند، بدو شایسته‌ی پذیرفتن و رهایی از این دشمن ستیزنده‌ای. وقتی برخاستم، سر از پا نمی‌شناختم و هیچ اندیشه نمی‌داشتم تا این که همراه چهارصد برده و دربار شما آمدم. پروردگار بزرگ و شما را گواه می‌گیرم که در راه خدا آزادشان ساختم و طوق بندگی را از ایشان برداشتم؛ آزادند. یا امیر المؤمنین! از سرزمینی دور و راهی دراز و جلگه‌ای پست آمده‌ام. پیکرم در آنجا آزرده و اندامم فرسوده شده است. به حق پدری و

خویشی و نزدیکی، بر من منت گذارید و دعایی را که در خواب دیدم تا برای آن به سویتان بیایم، به من بیاموزید. فرمود: «آری.» آن گاه دوات و کاغذی خواست و دعا را نوشت. من نیز آن را نوشتم. چنین بود: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ. الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِیْنَ وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰی خَاتَمِ النَّبِیِّیْنَ وَ عَلٰی اَهْلِ بَيْتِهِ اَجْمَعِیْنَ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَحْمَدُكَ وَ اَنْتَ لِلْحَمْدِ اَهْلٌ عَلٰی مَا اَخْتَصَصْتَنِیْ بِهٖ مِنْ مَّوَاهِبِ الرَّغَائِبِ وَ اُوْصِلْ اِلَیَّ مِنْ فَضَائِلِ الصَّنَائِعِ وَ مَا اَوْلَيْتَنِیْ بِهٖ مِنْ اِحْسَانِكَ وَ بَوَّأْتَنِیْ مِنْ مَظَنَّةِ الصَّدَقِ وَ اَنْلَتَنِیْ بِهٖ مِنْ مَنَّكَ الْوَاصِلِ اِلَیَّ وَ مِنْ الدَّفَاعِ عَنِّیْ وَ التَّوْفِیْقِ لِیْ وَ الْاِجَابَةِ لِذَعَائِیْ حِیْنَ اُنَاجِیْكَ رَاغِبًا وَ اَدْعُوْكَ مُصَافِیًا حَتّٰی اَرْجُوْكَ وَ اَجِدُكَ فِی الْمَوَاضِعِ كُلِّهَا لِیْ جَابِرًا وَ فِی الْاُمُوْر نَاطِرًا وَ عَلٰی الْاَعْدَاءِ نَاصِرًا وَ لِلذُّنُوْبِ سَاتِرًا لَمْ اَعْدَمْ فَضْلَكَ طَرْفَةً عَیْنٍ مُّذْ اَنْزَلْتَنِیْ دَارَ الْاِخْتِیَارِ لِتَنْظُرَ مَا ذَا اُقَدِّمُ لِتَدَارِ الْقَرَارِ فَاِنَّا عَتِیْقُكَ مِنْ جَمِیْعِ الْمَصَائِبِ وَ الْوَاوِزِ وَ الْعُمُوْمِ الَّتِیْ سَاوَرْتَنِیْ فِیْهَا الْهُمُوْمُ بِمَعَارِیضِ اَضِیْنَانِ الْبَلَاءِ وَ مَضِرُوْفِ جُهْدِ الْقَضَاءِ - لَا اَذْكُرُ مِنْكَ اِلَّا الْجَمِیْلَ وَ لَا اَرٰی مِنْكَ اِلَّا التَّفْصِیْلَ خَیْرُكَ لِیْ شَامِلٌ وَ فَضْلُكَ عَلٰی مُتَوَاتِرٍ وَ نِعْمَتُكَ عِنْدِیْ مُتَّصِلَةٌ لَمْ تَحْقُقْ حِدَارِیْ وَ صَدَقَتْ رَجَائِیْ وَ صَاحَبَتْ اَسْفَارِیْ وَ اَكْرَمَتْ اِحْضَارِیْ وَ شَفِیَتْ اَمْرَاضِیْ وَ عَافَيْتْ مُثْقَلِیْ وَ مَتَوَاىَ وَ لَمْ تُشْمِتْ بِیْ اَعْدَائِیْ وَ رَمَيْتْ مِنْ رَمَانِیْ وَ كَفَيْتَنِیْ شَشْنَانَ مَنْ عَادَانِیْ فَحَمِدِیْ لَكَ وَاصِلٌ وَ ثَنَائِیْ عَلَیْكَ دَائِمٌ مِنَ الدَّهْرِ اِلَى الدَّهْرِ بِالْوَانِ التَّسْبِيْحِ خَالِصًا لِتَذِكْرِكَ وَ مَرْضِيَّةً لَكَ بِنَاصِعِ التَّحْمِيدِ وَ اِمْحَاضِ التَّمْجِیْدِ بِطَوْلِ التَّعْدِیْدِ وَ اِكْذَابِ اَهْلِ التَّنْذِیْدِ لَمْ تُعَنْ فِی قُدْرَتِكَ وَ لَمْ تُشَارِكْ فِی اِلَهِيَّتِكَ وَ لَمْ تُعَايِنْ اِذْ حَبَسْتَ الْاَشْيَاءَ عَلٰی الْغَرَائِزِ الْمُخْتَلِفَاتِ وَ لَمَّا حَزَقْتَ الْاَوْهَامَ حُجْبِ الْغُیُوْبِ اِلَيْكَ فَاعْتَقَدْتَ مِنْكَ حُدُوْدًا فِی عَظَمَتِكَ وَ لَمْ تَعْلَمْ لَكَ مَا يَبِيْهُ فَتَكُوْنُ لِلْاَشْيَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ مُجَانِسًا لَا يَبْلُغُكَ بَعْدُ الْهَمُّ وَ لَا يَنَالُكَ غَوْصُ الْفِطْنِ لَا يَنْتَهِيْ اِلَيْكَ نَظْرُ النَّاطِرِ فِی مَجْدِ جَبْرُوْتِكَ اِزْتَفَعْتَ عَنْ صَدْمَةِ الْمَخْلُوْقِیْنَ صِفَاتِ قُدْرَتِكَ وَ عَلَا عَنْ ذَلِكَ كَبِیْرُ عَظَمَتِكَ لَا يَنْقُصُ مَا اُرْدَتْ اَنْ يَزْدَادَ وَ لَا يَزْدَادُ مَا اُرْدَتْ اَنْ يَنْقُصَ لَمَّا اَحَدٌ شَهِدَكَ حِیْنَ فَطَرْتَ الْخَلْقَ وَ لَمَّا بَدَّ حَضْرَكَ حِیْنَ بَرَأْتَ النُّفُوْسَ وَ كَلَّتِ الْاَلْسُنُ عَنْ تَفْسِیْرِ صَدَقَتِكَ وَ اِنْحَسَرَتْ الْعُقُوْلُ عَنْ كُنْهِ مَعْرِفَتِكَ وَ كَيْفِ تَوْصِفِ وَ اَنْتَ الْجَبَّارُ الْقُدُّوْسُ الَّذِیْ لَمْ يَزَلْ اَزَلِيًّا دَائِمًا فِی الْغُیُوْبِ وَ حِدِكَ لَيْسَ فِیْهَا غَیْرُكَ وَ لَمْ یَكُنْ لَهَا سِوَاكَ وَ لَا هَجَمَتِ الْعُیُوْنُ عَلَیْكَ فَتُدْرِكَ مِنْكَ اِنْشَاءً وَ لَا تَهْدِی الْقُلُوْبَ لِصِفَتِكَ وَ لَا يَبْلُغُ الْعُقُوْلُ جَلَالَ عِرَّتِكَ حَارَتْ فِی مَلَكُوْتِكَ عَمِیْقَاتِ مِذَاهِبِ التَّفَكِیْرِ فَنَوَاضَعَتِ الْمَلُوْكُ لِهَيْبَتِكَ وَ عَنَتِ الْوُجُوْهُ بِذِلَّةِ الْاِسْتِكَانَةِ لِمَكَ وَ اِنْقَادًا كُلُّ شَیْءٍ لِعَظَمَتِكَ وَ اسْتَسْلِمَ كُلُّ شَیْءٍ لِقُدْرَتِكَ وَ خَضَعَتْ لَكَ الرِّقَابُ وَ كَلَّ دُوْنَكَ تَحِيْرُ اللُّغَاتِ وَ ضَلَّ هُنَالِكَ التَّنْذِیْرُ فِی تَضَاعِیْفِ الصِّفَاتِ فَمَنْ تَفَكَّرَ فِی ذَلِكَ رَجَعَ طَرْفُهُ اِلَيْهِ حَسِیْرًا وَ عَقْلُهُ مَبْهُوْتًا وَ تَفَكَّرَهُ مُتَحَيِّرًا اَللّٰهُمَّ فَلكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِرًا مُتَوَالِيًا مُتَسَقًا مُسْتَوْثَقًا يَدُوْمٌ وَ لَا يَبِيْدُ غَيْرَ مَفْقُوْدٍ فِی الْمَلَكُوْتِ وَ لَا مَطْمُوْسٍ فِی الْعَالَمِ وَ لَا مُسْتَقِصٍ فِی الْعِرْفَانِ وَ لَكَ الْحَمْدُ فِیْمَا لَا تُحْصِیْ مَكَارِمُهُ فِی اللَّیْلِ اِذْ اَدْبَرَ وَ الصُّبْحِ اِذَا اَسْفَرَ وَ فِی الْبُرِّ وَ الْبَحْرِ وَ الْعُدُوِّ وَ الْاَصَالِ وَ الْعَشِيِّ وَ الْاِبْكَارِ وَ الظُّهْرِ وَ الْاَسْحَارِ اَللّٰهُمَّ بِتَوْفِیْقِكَ قَدْ اَحْضَرْتَنِی النِّجَاءَ وَ جَعَلْتَنِی مِنْكَ فِی وِلَايَةِ الْعِصْمَةِ وَ لَمْ اُبْرَحْ فِی سُبُوْغِ نِعْمَاتِكَ وَ تَتَابَعِ اَلَانِكَ مَحْفُوْظًا لَكَ فِی الْمَنْعَةِ وَ الدَّفَاعِ لَمْ تُكَلِّفْنِیْ فَوْقَ طَاقَتِیْ اِذْ لَمْ تَرْضَ مِنِّیْ اِلَّا طَاعَتِیْ فَلَيْسَ شُكْرِیْ وَ لَوْ دَابَّتْ مِنْهُ فِی الْمَقَالِ وَ بَالِغَتْ فِی الْفِعَالِ يَبْلُغُ اَذْنِیْ حَقِّكَ وَ لَا مَكَافٍ فَضْلِكَ - لِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ الَّذِیْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ لَمْ تَغِبْ وَ لَا تَغِیْبُ عَنْكَ غَايْبَةٌ وَ لَا تَخْفَى فِی غَوَامِضِ الْوَلَايَةِ عَلَيْكَ خَافِيَةٌ وَ لَمْ تَضِلْ لَكَ فِی ظُلْمِ الْخَفِيَّاتِ ضَالَّةً اِنَّمَا اَمْرُكَ اِذَا شِئْتَ اَنْ تَقُوْلَ كُنْ فَيَكُوْنُ اَللّٰهُمَّ فَلكَ الْحَمْدُ مِثْلُ مَا حَمَدْتْ بِهٖ نَفْسُكَ وَ حَمَدَكَ بِهٖ الْحَامِدُوْنَ وَ مَجَدَكَ بِهٖ الْمُمَجِّدُوْنَ وَ كَبَّرَكَ بِهٖ الْمُكَبِّرُوْنَ وَ عَظَمَكَ بِهٖ الْمُعْظَمُوْنَ حَتّٰی يَكُوْنُ لَكَ مِنِّیْ وَ حِدِیْ فِی كُلِّ طَرْفَةِ عَیْنٍ وَ اَقَلِّ مِنْ ذَلِكَ مِثْلُ حَمْدِ الْحَامِدِیْنَ وَ تَوْحِيدِ اَضِیْنَانِ الْمُخْلِصِیْنَ وَ ثَنَاءِ جَمِیْعِ الْمُهَلِّلِیْنَ وَ تَقْدِیْسِ اَحْبَابِكَ الْعَارِفِیْنَ وَ مِثْلُ مَا اَنْتَ عَارِفٌ وَ مَحْمُوْدٌ بِهٖ فِی جَمِیْعِ خَلْقِكَ مِنَ الْحَيَوَانِ وَ اَرْغَبُ اِلَيْكَ فِی بَرَكَهٖ مَا اَنْطَقْتَنِیْ بِهٖ مِنْ حَمْدِكَ فَمَا اَسِيْرَ مَا كَلَّفْتَنِیْ مِنْ حَمْدِكَ وَ اَعْظَمَ مَا وَعَدْتَنِیْ عَلٰی شُكْرِكَ مِنْ ثَوَابِهِ اِبْتِدَاءً لِلنَّعْمِ فَضْلًا وَ طَوْلًا وَ اَمْرْتَنِیْ بِالشُّكْرِ حَقًّا وَ عِدْلًا وَ وَعَدْتَنِیْ اَضْعَافًا وَ مَزِيْدًا وَ اَعْطَيْتَنِیْ مِنْ رِزْقِكَ اِعْتِبَارًا وَ فَرْضًا وَ سَأَلْتَنِیْ مِنْهُ صَیْغِرًا وَ اَعْفَيْتَنِیْ مِنْ جُهْدِ الْبَلَاءِ وَ لَمْ تُسَلِّمْنِیْ لِلسُّوءِ مِنْ بَلَائِكَ وَ جَعَلْتَ بِلَيْتِی الْعَافِيَةَ وَ وَايْتَنِیْ بِالْبَسِطَةِ وَ الرَّخَاءِ وَ شَرَعْتَ لِیْ اَسِيْرَ الْفَضْلِ مَعَ مَا وَعَدْتَنِیْ مِنَ الْمَحَبَّةِ الشَّرِیْفَةِ وَ يَسَّرْتَ لِیْ مِنَ الدَّرَجَةِ الرَّفِیْعَةِ وَ اَضْطَفَيْتَنِیْ بِاَعْظَمِ النَّبِیِّیْنَ دَعْوَةً وَ اَفْضَلِهِمْ شَفَاعَةً مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ اٰلِهِ وَ سَلَّمَ اَللّٰهُمَّ فَاعْفُوْ لِیْ مَا لَا یَسْعُهُ اِلَّا مَغْفِرَتُكَ وَ لَا یَمْحَاهُ اِلَّا عَفْوُكَ وَ لَا یُكْفِرُهُ اِلَّا فَضْلُكَ وَ هَبْ لِی

فِي يَوْمِي هَذَا يَقِينًا يَهُونَ عَلَيَّ مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَأَحْزَانَهَا وَشَوْقًا إِلَيْكَ وَرَغْبَةً فِيمَا عِنْدَكَ وَ أَكْتُبُ لِي عِنْدَكَ الْمَغْفِرَةَ وَ بَلْغِي الْكَرَامَةَ وَ ارْزُقْنِي شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الرَّفِيعُ الْبَدِيُّ الْبَدِيعُ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ الَّذِي لَيْسَ لِأَمْرِكَ مَدْفَعٌ وَ لَا عَنْ فَضْلِكَ مَمْنَعٌ وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَبِّي وَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ النَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَ الْعَزِيمَةَ عَلَى الرُّشْدِ وَ الشُّكْرَ عَلَى نِعْمَتِكَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَوْرِ كُلِّ جَائِرٍ وَ بَغْيِ كُلِّ بَاغٍ وَ حَسَدِ كُلِّ حَاسِدٍ بِكَ أَصُولُ عَلَى الْأَعْيَادِ وَ إِيَّاكَ أَرْجُو الْوَلَايَةَ لِلْأَحْبَاءِ مَعَ مَا لَا أَسْتَطِيعُ إِحْصَاءَهُ وَ لَا تَعْدِيدَهُ مِنْ فَوَائِدِ فَضْلِكَ وَ طَرَفِ رِزْقِكَ وَ أَلْوَانِ مَا أَوْلَيْتَنِي مِنْ إِرْفَادِكَ فَإِنَّا مُقَرَّبُونَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ حَمِيدُكَ الْبَاسِطُ بِالْجُودِ يَدُكَ لَا تُضَادُّ فِي حُكْمِكَ وَ لَا تَنَازِعُ فِي أَمْرِكَ تَمْلِكُ مِنَ الْأَنَامِ مَا تَشَاءُ وَ لَا يَمْلِكُونَ إِلَّا مَا تُرِيدُ أَنْتَ الْمُنْعِمُ الْمُفْضِلُ الْقَادِرُ الْقَاهِرُ الْمُقَدِّسُ فِي نُورِ الْقُدْسِ تَرَدَّدْتَ الْمَجْدُ بِالْعِزِّ وَ تَعَظَّمْتَ الْعِزُّ بِالْكَبْرِيَاءِ وَ تَعَشَّيْتَ النُّورَ بِالْبَهَاءِ وَ تَجَلَّيْتَ الْبَهَاءَ بِالْمَهَابَةِ لَكَ الْمُنُّ الْقَدِيمُ وَ السُّلْطَانُ الشَّامِخُ وَ الْحَوْلُ الْوَاسِعُ وَ الْقُدْرَةُ الْمُفْتِيدَةُ إِذْ جَعَلْتَنِي مِنْ أَفْضَلِ بَنِي آدَمَ وَ جَعَلْتَنِي سَيِّمِعًا بَصِيرًا صَيِّحِيحًا سَوِيًّا مُعَافًا لَمْ تَشْغَلْنِي فِي نُفْصَانِ فِي يَدِي نَمَّ لَمْ تَمْنَعَكَ كَرَامَتِكَ إِيَّايَ وَ حُسْنَ صَيِّبِعِكَ عِنْدِي وَ فَضْلَ نِعْمَائِكَ عَلَيَّ إِذْ وَسَّعْتَ عَلَيَّ فِي الدُّنْيَا وَ فَضَّلْتَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِنْ أَهْلِهَا فَجَعَلْتَ لِي سَمْعًا يَعْقِلُ آيَاتِكَ وَ بَصِيرًا يَرَى قُدْرَتَكَ وَ فَوَادًا يَعْرِفُ عَطِيَّتَكَ فَإِنَّا لِفَضْلِكَ عَلَيَّ حَامِدٌ وَ تَحْمَدُهُ لَكَ نَفْسِي وَ بِحَقِّكَ شَاهِدٌ لِأَنَّكَ حَيٌّ قَبِيلٌ كُلُّ حَيٍّ وَ حَيٌّ بَعْدَ كُلِّ مَيِّتٍ وَ حَيٌّ تَرْتُ الْحَيَاةَ لَمْ تَقْطَعْ عَنِّي خَيْرَكَ فِي كُلِّ وَقْتٍ وَ لَمْ تَنْزِلْ بِي عُقُوبَاتِ النَّقْمِ وَ لَمْ تُغَيِّرْ عَلَيَّ وَ شَائِقِ الْعَصِيمِ فَلَوْ لَمْ أَذْكَرْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَّا عَفْوَكَ عَنِّي وَ الْإِسْتِجَابَةَ لِتَدْعَائِي حِينَ رَفَعْتَ رَأْسِي وَ أَنْطَقْتَ لِسَانِي بِتَحْمِيدِكَ وَ تَمْجِيدِكَ لَمَا فِي تَقْدِيرِكَ خَطَأً حِينَ صَوَّرْتَنِي - وَ لَمَا فِي قِسْمِهِ الْأَرْزَاقِ حِينَ قَدَّرْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عِدَدٌ مَا حَفِظَهُ عِلْمُكَ وَ عِدَدٌ مَا أَحَاطَتْ بِهِ قُدْرَتُكَ وَ عِدَدٌ مَا وَسَّعَتْ رَحْمَتُكَ اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ إِحْسَانَكَ فِيمَا بَقِيَ كَمَا أَحْسَنْتَ إِلَيَّ فِي مَا مَضَى فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِتَوْحِيدِكَ وَ تَمْجِيدِكَ وَ تَحْمِيدِكَ وَ تَهْلِيلِكَ وَ تَكْبِيرِكَ وَ تَعْظِيمِكَ وَ تَنْوِيرِكَ وَ رَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ عُلُوكَ وَ حِيَاطَتِكَ وَ وَقَائِكَ وَ مَنِّكَ وَ جَلَالِكَ وَ جَمَالِكَ وَ بَهَائِكَ وَ سُلْطَانِكَ وَ قُدْرَتِكَ أَلَّا تَحْرِمَنِي رِفْدِكَ وَ فَوَائِدِ كَرَامَتِكَ فَإِنَّهُ لَا يَعْتَرِيكَ لِكَثْرَةِ مَا يَنْدَفِقُ مِنْ سُيُوبِ الْعَطَايَا عَوَائِقُ الْبُخْلِ وَ لَمَا يَنْقُصُ جُودَكَ التَّقْصِيرُ فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ وَ لَا يَجْمُ خَزَائِنُكَ الْمَنْعُ وَ لَا يُؤَثِّرُ فِي جُودِكَ الْعَظِيمِ مَنَحُكَ الْفَسَائِقُ الْجَلِيلُ وَ لَا تَخَافُ ضَمِيمِ إِهْلَاقِ فَتُكْذِبِي وَ لَا يَلْحَقُكَ خَوْفُ عُدْمِ فَتَقْبُضَ [فَتَنْقُصَ فَيُضِ فَضْلِكَ وَ تَرْزُقْنِي قَلْبًا حَاشِعًا وَ يَقِينًا صَادِقًا وَ لِسَانًا ذَاكِرًا وَ لَا تُؤْمِنِي مَكْرَكَ وَ لَا تَكْشِفْ عَنِّي سِتْرَكَ وَ لَا تُنْسِيَنِي ذِكْرَكَ وَ لَا تَنْزِعْ مِنِّي بَرَكَتَكَ وَ لَا تَقْطَعْ مِنِّي رَحْمَتِكَ وَ لَا تُبَاعِدْنِي مِنْ جَوَارِكَ وَ لَا تُؤْيِسْنِي مِنْ رَوْحِكَ وَ كُنْ لِي أُنَيْسًا مِنْ كُلِّ وَحْشَةٍ وَ اعْصِمْنِي مِنْ كُلِّ هَلَاكَةٍ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ مُرَدِّدًا كَرَامَتِكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! نَا أَمِيدَم نَسَاخْتِيد وَ حَقِّ پَدْرِي رَا كَرَارِيد. خَدَاوَنَد پَادَاش نِيكُو كَارَاتِنَان دَهَاد! سِپَسِ افْرُود: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! مِي خَوَاهِم دِه هَزَار دِينَار صَدَقَه دَهْم؛ كِه شَايَسْتَكِي دِرِيَاْفَت دَارْد؟ فَرْمُود: «آن رَا مِيَان پَارَسَايَان قَرَأَنِي پَخْش كَن. كَار نِيك جَز دَر مَانَد اِيْشَان بِه جَا نِيْسْت تَا دَر بِنْدَكِي پَرُورْد كَارْشَان وَ تَلَاوَت كِتَابْش نِيرُو بَكِيرِنْد.» آن مُرَد بِه تَوْصِيَهِي حَضْرَتْش عَمَل كَرْد.

۱۶ - دَعَايِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ سَلَامُهُ عَلَيْهِ كِه بِرِ هَمِي دَعَاهِي دِيْكَرِ بَرْتَرِي دَارْد

این دعا را امیر المؤمنین علیه السلام و حضرت یاقر و امام صادق علیهما السلام می خواندند. آن را به ابوجعفر محمد بن عثمان (عمری) رضوان الله علیه ارائه کردند. گفت: این دعا مانند ندارد. خواندن آن از بهترین عبادت‌هاست. دعا این است: اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَ أَنَا عَبْدُكَ آمَنْتُ بِكَ مُخْلِصًا لَكَ عَلَى عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ مَا أَسْتَطِيعُ أَتُوبُ إِلَيْكَ مِنْ سُوءِ عَمَلِي وَ أَسْتَغْفِرُكَ لِذُنُوبِي الَّتِي لَا يَعْفُرُهَا غَيْرُكَ أَصِيحُ ذُلِّي مُسْتَجِيرًا بِعِزَّتِكَ وَ أَصِيحُ فَقْرِي مُسْتَجِيرًا بِغِنَاكَ وَ أَصِيحُ جَهْلِي مُسْتَجِيرًا بِحِلْمِكَ وَ أَصِيحُ حِلْيَتِي مُسْتَجِيرًا بِقُدْرَتِكَ وَ أَصِيحُ خَوْفِي مُسْتَجِيرًا بِأَمَانِكَ وَ أَصِيحُ دَائِي مُسْتَجِيرًا بِدَوَائِكَ وَ أَصِيحُ سُقْمِي مُسْتَجِيرًا بِشِفَائِكَ وَ أَصِيحُ حَيْنِي [جَبْنِي مُسْتَجِيرًا بِقَضَائِكَ وَ أَصِيحُ ضَعْفِي مُسْتَجِيرًا بِقُوَّتِكَ وَ أَصِيحُ ذَنْبِي مُسْتَجِيرًا بِمَغْفِرَتِكَ وَ أَصِيحُ وَجْهِي الْفَانِي الْبَالِي مُسْتَجِيرًا

بوجهک الباقی الدائم الذی لما ینلی و لا یفنی یا من لا یواریه لیل داج و لا سماء ذات أبراج و لا حجب ذات أتراج [از تجاج و لا ماء تجاج فی قعر بحر عجاج یا دافع السطوات یا کاشف الکربات یا منزل البرکات من فوق سبع سموات أسألک یا فتاح یا نفاخ یا مزناح یا من یدیه خزائن کل مفتاح أن تصیلمی علی محمد و آل محمد الطاهرين الطيبين و أن تفتح لی من خیر الدنیا و الآخرة و أن تحجب عنی فتنه الموکل بی و لا تسلطه علی فیهلکینی و لا تکلنی إلی أحد طرفه عین فیعجز عنی و لا تحرمنی الجنة و ارحمینی و توفنی مسلماً و ألحقنی بالصالحین و اکنفی بالحلال عین الحرام و الطیب عین الخبیث یا ارحم الراحمین - اللهم خلقت القلوب علی إرادتك و فطرت العقول علی معرفتك فتململت الأفتدہ من مخافتک و صیرحت القلوب بالولہ و تقاصر و وسع قدر العقول عن الثناء علیک و انقطع الألفاظ عن مقدار محاسنک و کلت الألسن عن إحصاء نعمک فإذا ولجت بطرق البحث عن نعتک بهرتها خیرة العجز عن إدراک و ضیفک فهي تردد فی التقصیر عن مجاوزة ما حددت لها إذ لیس لها أن تتجاوز ما أمرتها فهي بالافتداری علی ما مکنتها تحمدک بما أنهیت إليها و الألسن متبسطة بما تملی علیها و لک علی کل من استعبدت من خلقک ألا یملوا من حمدک و إن قصرت المحامد عن شکرک علی ما أسیدت إليها من نعمک فحمدک بمبلغ طاقه جهدهم [حمد] الحامدون و اعتصم برحای عفوک المقصرون و أوجس بالربوبیه لک الخائفون و قصد بالرغبه إلیک الطالبون و انتسب إلی فضلک المحسنون و کل یتفأ فی ظلال تأمیل عفوک و یتضاء بالذل لخورفک و یعترف بالتقصیر فی شکرک فلم یمنعک صدوف من صدق عن طاعتک و لا عکوف من عکف علی معصیتک إن أسبغت علیهم النعم و أجزلت لهم القسم و صیرفت عنهم النعم و خوفتهم عواقب الندم و ضاعفت لمن أحسن و أوجبت علی المحسنین شکر توفیقک للإحسان و علی المسیء شکر تعطفک بالامتنان - و وعدت محسنهم بالزیاده فی الإحسان منک فسیبحانک تیب علی ما یدوؤه منک و انتسابه إلیک و القوه علیه بک و الإحسان فی منک و التوکل فی التوفیق له علیک فلک الحمد حمید من علم أن الحمد لک و أن بدأه منک و معاده إلیک حمداً لا یقصر عن بلوغ الرضا منک حمد من قصدک بحمده و استحق المزید له منک فی نعمه و لک مؤیدات من عونک و رحمته تخص بها من أحببت من خلقک و صل علی محمد و آله و اخصصنا من رحمته و مؤیدات لطفک بأوجیهة للإقالات و أعصمه من الإضاعات و أنجها من الهلکات و أرشدھا إلی الهدایات و أوقاها من الآفات و أوفرھا من الحسینات و أنزلھا بالبرکات و أزیدها فی القسم و أسبغها للنعم و أسرھا للعبوب و أعفرھا للذنوب إنک قریب محیب فضیل علی خیرتک من خلقک و صیفوتک من بریتک و آمینک علی و حیک بأفضل الصلوات و بارک علیه بأفضل البرکات بما بلغ عنک من الرسالات و صدع بأمرک و دعا إلیک و أفصح بالدلائل علیک بالحق المبین حتی أتاه الیقین و صلی الله علیه فی المأولین و صلی الله علیه فی الآخرين و علی آله و أهیل بیته الطاهرين و اخلفه فیهم بأحسن ما خلقت به أحداً من المرسلین بک یا ارحم الراحمین اللهم لک إرادات لا تعارض دون بلوغها الغایات قد انقطع معارضتها بعجز الاستطاعات عن الرد لها دون النهایات فایة إرادہ جعلتها إرادہ لعفوک و سبباً لتیل فضلک و استیزالاً لخیرک فصل علی محمد و أهل بیت محمد و صلیمها اللهم بدوام و ابدأها بتمام إنک واسع الجبأ کریم العطاء مجیب النداء سمیع الدعاء

۱۷ نیز دعای ارزشمندی از امیر المؤمنین علیه السلام

أبو عبد الله أحمد بن محمد بن غالب - عبد الله بن أبي حبيب + خليل بن سالم - حارث بن عمير: امام جعفر صادق عليه السلام از پدرش و آن حضرت از جدش و آن حضرت از امیر المؤمنین علیه السلام که درود و سلام فراوان حق بر تبار پاک و شایسته و برگزیده‌ی حضرتش باد نقل می‌فرماید که فرمود: «رسول گرامی که بر او و خاندانش سلام خدا باد این دعا را به من آموخت و فرمان داد تا در هر زمان و در هر سختی و راحتی، آن را به همراه داشته باشم و به جانشین خود پیاموزم و نیز فرمود که در طول زندگی آن را از خویش جدا نسازم تا فردا پروردگار بزرگ را با همراه داشتن آن دیدار کنم! آن حضرت به من فرمود: هر صبح شام این دعا را بخوان که گنجی است از گنج‌های عرش. گفتم: چه بخوانم؟ فرمود: این دعا را - که من بعد از توضیح ثواب آن

می‌گویم - بخوان. آن گاه که پیامبر خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (دعا را) به پایان رساندند، اَبی بِنِ كَعْب انصاری گفت: یا رَسُولَ اللَّهِ، پاداش خواننده‌ی این دعا چیست؟ فرمود: آرام بگیر، اَبی! عالمان زبان توضیح ارزش خواننده‌ی این دعا را ندارند. گفت: پدر و مادرم به فدای شما! ارزش آن را بیان فرمایید. پیامبر خدا لبخندی زد و فرمود: آدمی زاده بر آن چه از او باز داشته می‌شود آزمندتر است. گوشه‌ای از پاداش این دعا را برایتان می‌گویم: وقتی خواننده‌ی دعا آن را در پیشگاه حق - عَزَّ وَجَلَّ - می‌خواند، خوبی از همه سوی آسمان تا زمین بر فرق سر او می‌ریزد؛ خداوند آرامش بر او فرو می‌فرستد و رحمت او را در بر می‌گیرد. این دعا پایانه‌ای جز عرش پروردگار جهانیان ندارد. زمزمه‌ای چونان صدای زنبور عسل دارد. خداوند به خواننده‌ی این دعا نگاه خویش می‌افکند. هر که سه بار آن را بخواند و از خیرهای دنیا یا آخرت بخواهد، خداوند خواسته‌ی او را بر می‌آورد و به انجام می‌رساند و از عذاب قبر و سینه تنگی (پس از مرگ) رهایی می‌دهد. در روز رستاخیز، خواننده‌ی این دعا بر مرکبی سفید از مروارید، در برابر پروردگار هستی به پا می‌خیزد. خداوند همه‌ی نعمت‌ها را برای او فرمان می‌دهد و می‌گوید: بنده‌ی من! هر جای بهشت را می‌خواهی، برگزین. افزون بر این، پاداش‌هایی نزد خدای دارد که نه چشمی دیده است و نه گوش‌ی شنیده و نه به گمان آفریده‌ای و نه بر زبان ستاینده‌ای آمده است. سَلَمَانَ پارسی رَحِمَهُ اللَّهُ عرض کرد: فدای شما شوم! بیشتر از ارزش آن بگویند. پیامبر که درود و سلام فروان خدا بر آن حضرت و خاندانش باد فرمود: ابا عَبْدِ اللَّهِ! سوگند به آن که مرا به پیامبری راستین برگزید، اگر این دعا را بر دیوانه‌ای بخواند، همان ساعت هوشیار می‌گردد و اگر بر زن سخت‌زایی، پیش از چشم بر هم زدنی، زادنش آسان می‌شود و اگر بر رانده‌ی پدر و مادر، همان لحظه کارش با پدر و مادر درست خواهد شد. آری، سلمان؛ به آن که مرا به پیامبری راستین فرستاد. هر بنده‌ای چهل شب جمعه با خلوص آن را بخواند، همه‌ی گناهان مردمی و خدایی او آمرزیده، خواهد گردید. به آن که مرا به پیامبری راستین فرستاد، هر که این دعا را بخواند، غم‌ها و اندوه‌ها و بیماری‌های جهان از دلش زدوده خواهد شد. آری سَلَمَانَ، هر که خدا را با این دعا بخواند - درست خوانده باشد یا نادرست - آن گاه با امید پاداش به بستر رود، با هر حرف آن، خداوند هزار فرشته‌ی آسمانی (بر او) خواهد فرستاد؛ با چهره‌هایی روشن‌تر از خورشید و ماه بدر. سَلَمَانَ پرسید: آیا خدای بزرگ با این دعا، همه‌ی این پاداش‌ها را به بنده می‌دهد؟! فرمود: سَلَمَانَ! به هیچ‌کسی آن را خبر مده تا مهم‌تر از آن را برایت بگویم. گفت: یا رَسُولَ اللَّهِ، چرا فرمان می‌دهید که آن را پوشیده بدارم؟ فرمود: بیم دارم بندگی را رها کنند و تنها بر دعا تکیه کنند. گفت: بفرمایید یا رَسُولَ اللَّهِ. فرمود: آری، (می‌گویم) سَلَمَانَ! هر که این دعا را بخواند و در زندگی همه‌ی گناهان بزرگ را آورده باشد و در همان شب یا روز خواندن دعا بمیرد، شهید به شمار می‌رود! و اگر بی‌توبه بمیرد، خداوند، به بزرگی و آمرزش خویش، گناهان او را خواهد بخشود! دعا این است. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْمُبِينُ الْمُدَبِّرُ بِلَا وَزِيرٍ وَ لَمَّا خَلَقَ مِنْ عِبَادِهِ يَسْتَشِيرُ الْأَوَّلَ غَيْرَ مَضْرُوفٍ وَ الْبَاقِيَ بَعِيدَ فَنَاءِ الْخَلْقِ الْعَظِيمِ الرَّبُّوبِيَّةِ نُورِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ يَنْ وَ فَاطِرُهُمَا وَ مُبْتَدِعُهُمَا بَعِيرٍ عَمِدٍ خَلَقَهُمَا وَ فَتَقَّهُمَا فَتَقَّا فَقَامَتِ السَّمَاوَاتُ طَائِعَاتٍ بِأَمْرِهِ وَ اسْتَقَرَّتِ الْأَرْضُونَ بِأَوْتَادِهَا فَوْقَ الْمَاءِ ثُمَّ عَلَا رَبُّنَا فِي السَّمَاوَاتِ الْعُلَى - الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا وَ مَا تَحْتَ الثَّرَى فَأَنَا أَشْهَدُ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَمَّا رَافِعٍ لِمَا وَضَعْتَ وَ لَمَّا وَاضِعٍ لِمَا رَفَعْتَ وَ لَمَّا مُعِزٍّ لِمَنْ أَدَلَّتْ وَ لَمَّا مُدِلٍّ لِمَنْ أَعَزَّزْتَ وَ لَمَّا مَانِعٍ لِمَا أَعْطَيْتَ وَ لَمَّا مُعْطِيٍّ لِمَا مَنَعْتَ وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ كُنْتَ إِذْ لَمْ تَكُنْ سَمَاءٌ مَبْنِيَّةٌ وَ لَا أَرْضٌ مَدْحِيَّةٌ وَ لَا شَمْسٌ مُضِيَّةٌ وَ لَا لَيْلٌ مُظْلِمَةٌ وَ لَا نَهَارٌ مُضِيٌّ وَ لَا بَحْرٌ لُجِّيٌّ وَ لَا جَبَلٌ رَاسٍ وَ لَا نَجْمٌ سَارٍ وَ لَا قَمَرٌ مُنِيرٌ وَ لَا رِيحٌ تَهْبُتُ وَ لَا سَحَابٌ يَسْكُبُ وَ لَا بَرَقٌ يَلْمَعُ وَ لَا رَعْدٌ يُسْبِحُ وَ لَا رُوحٌ تَنْفَسُ وَ لَا طَائِرٌ تَطِيرُ وَ لَا نَارٌ تَتَوَقَّدُ وَ لَا مَاءٌ يَطْرُدُ كُنْتَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَ كَوْنَتْ كُلُّ شَيْءٍ وَ قَدَرْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَ ابْتَدَعْتَ كُلَّ شَيْءٍ وَ أَعْنَيْتَ وَ أَفْقَرْتَ وَ أَمَيْتَ وَ أَحْيَيْتَ وَ أَضْحَكْتَ وَ أَبْكَيْتَ وَ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَيْتَ فَتَبَارَكْتَ يَا اللَّهُ وَ تَعَالَيْتَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَمَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْخَلَّاقُ الْمُعِينُ أَمْرَكَ عَالِبٌ وَ عِلْمِيكَ نَافِذٌ وَ كَيْدِيكَ غَرِيبٌ وَ وَعْدِيكَ صَادِقٌ وَ قَوْلِيكَ حَقٌّ وَ حُكْمِيكَ عَدْلٌ وَ كَلَامِيكَ هُدًى وَ وَحْيِيكَ نُورٌ وَ رَحْمَتِيكَ وَسِعَةٌ وَ عَفْوِيكَ عَظِيمٌ وَ فَضْلِيكَ كَثِيرٌ وَ عَطَاؤُكَ جَزِيلٌ وَ حَبْلُكَ مَتِينٌ وَ إِمْكَانُكَ عَتِيدٌ وَ جَارُكَ عَزِيزٌ وَ بَأْسُكَ شَدِيدٌ وَ

مَكَرَكَ مَكِيدًا أَنْتَ يَا رَبِّ مُؤْضِعٌ كُلُّ شَكْوَى حَاضِرٌ كُلُّ مَلَأَ وَ شَاهِدٌ كُلُّ نَجْوَى مُنْتَهَى كُلُّ حَاجَةٍ مُفْرَجٌ كُلُّ حُزْنٍ غَنِيٌّ كُلُّ مَسْكِينٍ حِصْنٌ كُلُّ هَارِبٍ أَمَانٌ كُلُّ خَائِفٍ حِزْبُ الضُّعْفَاءِ كَثْرُ الْفُقَرَاءِ مُفْرَجُ الْعَمَاءِ مُعِينُ الصَّالِحِينَ ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّنَا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ تَكْفِي مِنْ عِبَادِكَ مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ وَ أَنْتَ جَارٌ مَنْ لَدَيْكَ وَ تَضَرَّعَ إِلَيْكَ عِظِمَهُ مَنْ اعْتَصَمَ بِكَ نَاصِرٌ مَنْ انْتَصَرَ بِكَ تَغْفِرُ الذُّنُوبَ لِمَنْ اسْتَعْفَرَكَ جَبَّارُ الْجَبَابِرَةِ عَظِيمُ الْعُظَمَاءِ كَبِيرُ الْكُبَرَاءِ سَيِّدُ السَّادَاتِ مَوْلَى الْمَوَالِي صَرِيحُ الْمُسْتَضْرِحِينَ مُنْفَسٌ عَنِ الْمَكْرُوبِينَ مُجِيبُ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ أَسْمَعُ السَّامِعِينَ أَبْصِرُ النَّاطِرِينَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ أَسْرِعُ الْحَاسِبِينَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ قَاضِي حَوَائِجِ الْمُؤْمِنِينَ مُغِيثُ الصَّالِحِينَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ أَنْتَ الْخَالِقُ وَ أَنَا الْمَخْلُوقُ وَ أَنْتَ الْمَالِكُ وَ أَنَا الْمَمْلُوكُ وَ أَنْتَ الرَّبُّ وَ أَنَا الْعَبْدُ وَ أَنْتَ الرَّازِقُ وَ أَنَا الْمَرْزُوقُ وَ أَنْتَ الْمُعْطَى وَ أَنَا السَّئِلُ وَ أَنْتَ الْجَوَادُ وَ أَنَا الْبَخِيلُ وَ أَنْتَ الْقَوِيُّ وَ أَنَا الضَّعِيفُ وَ أَنْتَ الْعَزِيزُ وَ أَنَا الدَّلِيلُ وَ أَنْتَ الْعَنِيُّ وَ أَنَا الْفَقِيرُ وَ أَنْتَ السَّيِّدُ وَ أَنَا الْعَبْدُ وَ أَنْتَ الْغَافِرُ وَ أَنَا الْمُسِيءُ وَ أَنْتَ الْعَالِمُ وَ أَنَا الْجَاهِلُ وَ أَنْتَ الْحَلِيمُ وَ أَنَا الْعَجُولُ وَ أَنْتَ الرَّحْمَنُ وَ أَنَا الْمَرْحُومُ وَ أَنْتَ الْمُعْرِفِي وَ أَنَا الْمُبْتَلَى وَ أَنْتَ الْمُجِيبُ وَ أَنَا الْمُضْطَرُّ وَ أَنَا أَشْهَدُ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمُعْطَى عِبَادَكَ بِلَا سُؤَالٍ وَ أَشْهَدُ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الْمُتَفَرِّدُ الصَّمَدُ الْفُؤْدُ وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ اسْتُرْ عَلَيَّ عُيُوبِي وَ افْتَحْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَ رِزْقًا وَ اسْعَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

۱۸ - دعایی از مولای متقیان علیه السلام که می‌توان بر خویش نصب (و همراه) کرد

از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام نقل است که: «هر که روزی اش تنگ شود و راه‌های در آمد در زندگی بر او بسته گردد، این نوشته را بر پوست آهویی یا پاره‌ای از چرم بنویسد و بر (گردن) خویش آویزد یا در لباس خود پنهان سازد و از خود دور ندارد، خداوند روزی‌اش را افزون می‌کند و درهایی را که هرگز بدان نمی‌اندیشیده است به رویش خواهد گشود.» دعا این است: اللَّهُمَّ لَا طَاقَةَ لِفُلَانِ بْنِ فُلَانٍ بِالْجَهْدِ وَ لَا صَبْرَ لَهُ عَلَى الْبَلَاءِ وَ لَا قُوَّةَ لَهُ عَلَى الْفَقْرِ وَ الْفَاقَةِ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تَحْظُرْ عَلَى فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ رِزْقَكَ وَ لَا تَقْتُرْ عَلَيْهِ سَعَةً مَا عِنْدَكَ وَ لَا تَحْرِمَهُ فَضْلَكَ وَ لَا تَحْسَبْهُ مِنْ جَزِيلِ قَسَمِكَ وَ لَا تَكَلِّهِ إِلَى خَلْقِكَ وَ لَا إِلَى نَفْسِهِ فَيَعْجَزَ عَنْهَا وَ يَضْعَفَ عَنِ الْقِيَامِ فِيمَا يُضِلُّهُ وَ يُصْلِحُ مَا قَبْلَهُ بَلْ تَنْفَرِدْ بِلَمِّ شِعْبَتِهِ وَ تَوَلَّى كِفَايَتِهِ وَ انْظُرْ إِلَيْهِ فِي جَمِيعِ أُمُورِهِ إِنَّكَ إِنْ وَكَلْتَهُ إِلَى خَلْقِكَ لَمْ يَنْفَعُوهُ وَ إِنْ أَلْحَيْتَهُ إِلَى أَقْرَبَائِهِ حَرَمُوهُ وَ إِنْ أَعْطُوهُ قَلِيلًا نَكِدُوا وَ إِنْ مَنَعُوهُ مَنَعُوهُ كَثِيرًا وَ إِنْ بَخَلُوا بَخَلُوا وَ هُمْ لِلْبُخْلِ أَهْلٌ اللَّهُمَّ اغْنِ فُلَانِ بْنَ فُلَانٍ مِنْ فَضْلِكَ وَ لَا تُخْلِهِ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُضْطَرٌّ إِلَيْكَ فَقِيرٌ إِلَى مَا فِي يَدَيْكَ وَ أَنْتَ غَنِيٌّ عَنْهُ وَ أَنْتَ بِهِ خَبِيرٌ عَلِيمٌ - وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا - وَ مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا. وَ يَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

۱۹ - دعایی زود اثر از مولای متقیان حضرت امیر علیه السلام در سختی‌ها و بلاها

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ أَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَ اعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي فَاغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا غَفُورُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَحْمَدُكَ وَ أَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلٌ عَلَى مَا خَصَصْتَنِي بِهِ مِنْ مَوَاهِبِ الرَّغَائِبِ وَ وَصَلِ إِلَيَّ مِنْ فَضَائِلِ الصَّنَائِعِ وَ عَلَى مَا أَوْلَيْتَنِي بِهِ وَ تَوَلَّيْتَنِي بِهِ مِنْ رِضْوَانِكَ وَ أَمَلْتَنِي مِنْ مَنِّكَ الْوَاصِلِ إِلَيَّ وَ مِنَ الدَّفَاعِ عَنِّي وَ التَّوْفِيقِ لِي وَ الْإِجَابَةِ لِدُعَائِي حَتَّى أَنْاجِيكَ رَاغِبًا وَ أَدْعُوكَ مُصَافِيًا وَ حَتَّى أَرْجُوكَ فَاجِدَكَ فِي الْمَوَاطِنِ كُلِّهَا لِي جَابِرًا وَ فِي أُمُورِي نَاطِرًا وَ لِذُنُوبِي غَافِرًا وَ لِعَوْرَتِي سَاتِرًا لَمْ أَغِدَمْ خَيْرَكَ طَرَفَةً عَيْنٍ مُدْ أَنْزَلْتَنِي دَارَ الْإِخْتِيَارِ لِتَنْظُرَ مَاذَا أَفْعَلُ لِمَدَارِ الْقَرَارِ فَأَنَا عَتِيقُكَ اللَّهُمَّ مِنْ جَمِيعِ الْمَصَائِبِ وَ اللَّوَابِ وَ الْعُمُومِ الَّتِي سَاوَرْتَنِي فِيهَا الْهُمُومُ بِمَعَارِضِ الْقَضَاءِ وَ مَصِيرُوفِ جَهْدِ الْبَلَاءِ لَا أَذْكَرُ مِنْكَ إِلَّا الْجَمِيلَ وَ لَا أَرَى مِنْكَ غَيْرَ التَّفْضِيلِ خَيْرُكَ لِي شَامِلٌ وَ فَضْلُكَ عَلَيَّ مُتَوَاتِرٌ وَ نِعْمُكَ عِنْدِي مُتَّصِلَةٌ سَوَابِغٌ لَمْ تُحَقِّقْ حِذَارِي بَلْ صَدَّقْتَ رَجَائِي وَ صَاحَبْتَ أَسْفَارِي وَ أَكْرَمْتَ أَحْضَارِي وَ شَفَيْتَ أَمْرَاضِي وَ عَافَيْتَ

أَوْصَابِي وَأَحْسَنْتَ مُنْقَلَبِي وَ مَثْوَايَ وَ لَمْ تُشْمِتْ بِي أَعْدَائِي وَ رَمَيْتَ مِنْ رَمَانِي وَ كَفَيْتَنِي شَرَّ مَنْ عَادَانِي اللَّهُمَّ كَمْ مِنْ عَدُوٍّ انْتَضَى عَلَيَّ سَيْفَ عَدَاوَتِهِ وَ شَحَدَ لِقَاتِي طُبَّةَ مُدَيْبَتِهِ وَ أَرْهَفَ لِي شَبَابَ حَدِّهِ وَ دَافَ لِي قَوَاتِلَ شِيمُومِهِ وَ سَدَّدَ لِي صَوَائِبَ سِهَامِهِ وَ أَضَمَرَ أَنْ يَسُومَنِي الْمَكْرُوهَ وَ يُجَرِّعَنِي ذُعُوفَ مَرَارَتِهِ فَ نَظَرْتُ يَا إِلَهِي إِلَى ضِعْفِي عَنِ احْتِمَالِ الْفَوَادِحِ وَ عَجَزِي عَنِ الْإِنْتِصَارِ مِمَّنْ قَصَبَ دَنِي بِمِحَارِيَّتِهِ وَ وَخِدَتِي فِي كَثِيرٍ مِمَّنْ نَاوَانِي وَ أَرْصَدَ لِي فِيمَا لَمْ أُعْمَلْ فِكْرِي فِي الْإِنْتِصَارِ مِنْ مِثْلِهِ فَأَيَّدْتَنِي يَا رَبُّ بِعَوْنِكَ وَ شَدَّدْتَ أَيْدِي بِنَصِيرِكَ ثُمَّ فَلَلْتَ لِي حِدَاءَهُ وَ صَيَّرْتَهُ بَعِيدَ جَمْعٍ عَدِيدِهِ وَ خِدَهُ وَ أَعْلَيْتَ كَعْبِي عَلَيْهِ وَ رَدَدْتَهُ حَسِيرًا لَمْ تَشْفِ غَلِيلَهُ وَ لَمْ تُبْرِدْ حَرَازَاتِ غَيْظِهِ قَدْ عَضَّ عَلَيَّ شَوَاهُ وَ أَبَ مَوْلِيًا قَدْ أُخْلِفَتْ سِرَايَاهُ وَ أُخْلِفَتْ آمَالُهُ - اللَّهُمَّ وَ كَمْ مِنْ بَاغٍ بَغَى عَلَيَّ بِمَكَابِدِهِ وَ نَصَبَ لِي شَرَكَ مَصَابِدِهِ وَ ضَيَّأَ إِلَيَّ ضُبُوءَ السَّبُعِ لِطَرِيدَتِهِ وَ انْتَهَزَ فُرْصَتَهُ وَ اللَّحْيَاقَ بِفَرِيصَتِهِ وَ هُوَ مُظْهِرٌ بِشَاشَةِ الْمَلَقِ وَ يَبْسُطُ إِلَيَّ وَجْهًا طَلِقًا فَلَمَّا رَأَيْتَ يَا إِلَهِي دَعَلَ سِرِيرَتِهِ وَ قُبِحَ طَوِيلَتُهُ أَنْكَسَتْهُ لِأَمِّ رَأْسِهِ فِي زُبَيْتِهِ وَ أَرْكَسَتْهُ فِي مَهْوَى حَفِيرَتِهِ وَ أَنْكَصَتْهُ عَلَيَّ عَقَبِيهِ وَ رَمَيْتَهُ بِحَجْرِهِ وَ نَكَأَتْهُ بِمِسْقَصِهِ وَ خَنَفَتْهُ بُوْرَتِهِ وَ رَدَدْتَ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ وَ وَبَقْتَهُ بِنِدَامَتِهِ فَاسْتَحْذَلَ وَ تَضَاعَلَ بَعْدَ نَحْوَتِهِ وَ بَخَعَ وَ انْقَمَعَ بَعْدَ اسْتِطْلَاقِهِ ذَلِيلًا مَأْسُورًا فِي حَيَاتِلِهِ الَّذِي كَانَ يُحِبُّ أَنْ يَرَانِي فِيهَا وَ قَدْ كِدَدْتُ لَوْ لَا رَحْمَتُكَ أَنْ يَحِلَّ بِي مَا حَلَّ بِسَاحَتِهِ فَالْحَمْدُ لِرَبِّ مُقْتَدِرٍ لَا يُنَازِعُ وَ لَوْلِي ذِي أَنَاهٍ لَا يَعْجَلُ وَ قِيُومٍ لَا يَغْفُلُ وَ حَلِيمٍ لَا يَجْهَلُ نَادَيْتُكَ يَا إِلَهِي مُسْتَجِيرًا بِكَ وَائْتَقًا بِسِرِّعَةٍ إِجَابَتِكَ مُتَوَكِّلًا عَلَيَّ مَا لَمْ أَزَلْ أَعْرِفُهُ مِنْ حُسْنِ دِفَاعِكَ عَنِّي عَالِمًا أَنَّهُ لَنْ يَضْطَهْدَ مَنْ أَوَى إِلَى ظِلِّ كِفَايَتِكَ وَ لَا يَقْرَعُ الْقَوَارِعَ مَنْ لَجَأَ إِلَى مَعْقِلِ الْإِنْتِصَارِ بِكَ فَخَلَصْتَنِي يَا رَبُّ بِقُدْرَتِكَ وَ نَجَّيْتَنِي مِنْ يَأْسِهِ بِتَطَوُّرِكَ وَ مَنَكَ - اللَّهُمَّ وَ كَمْ مِنْ سَحَابٍ مَكْرُوهٍ جَلَّتْهَا وَ سَمَاءٍ نَعْمَةٍ أَمْطَرَتْهَا وَ حِدَاوِلٍ كَرَامَةٍ أَجْرَيْتَهَا وَ أَعْيُنٍ أَحْدَاثٍ طَمَسَتْهَا وَ نَاشِئِي رَحْمَةٍ نَشَرَتْهَا وَ عَوَاشِئِي كُرْبٍ فَرَجَتْهَا وَ غُصَمٍ بَلَاءٍ كَشَفَتْهَا وَ جُنَّةٍ عَافِيَةٍ أَلْبَسَتْهَا وَ أُمُورٍ حَادِثَةٍ قَدَّرَتْهَا لَمْ تُعْجِزْكَ إِذْ طَلَبْتَهَا فَلَمْ تَمْتَنِعْ مِنْكَ إِذْ أَرَدْتَهَا اللَّهُمَّ وَ كَمْ مِنْ حَاسِدٍ سُوءٍ تَوَلَّى بِحَسَدِهِ وَ سَلَفَنِي بِحَدِّ لِسَانِهِ وَ وَخَزَنِي بِقَرَفِ عَيْنِيهِ وَ جَعَلَ عِرْضِي غَرَضًا لِمَرَامِيهِ وَ قَلَدَنِي حَلَالًا لَمْ يَزَلْ فِيهِ كَفَيْتَنِي أَمْرُهُ اللَّهُمَّ وَ كَمْ مِنْ ظَنَّ حَسَنٍ حَقَّقَتْ وَ عُدِمَ وَ إِمْلَاقٍ ضَرَّرَنِي جَبْرَتٍ وَ أَوْسَعَتْ وَ مِنْ صَرَعَةٍ أَقَمْتَ وَ مِنْ كُرْبَةٍ نَفَسْتَ وَ مِنْ مَسْكَنَةٍ حَوَّلْتَ وَ مِنْ نَعْمَةٍ حَوَّلْتَ لَا تُسْأَلُ عَمَّا تَفْعَلُ وَ لَا بِمَا أُعْطِيَتْ تَبَخَّلُ وَ لَقَدْ سَأَلْتُ فَبَدَلْتَ وَ لَمْ تُسْأَلْ فَابْتَدَأْتَ وَ اسْتَمِيحَ فَضْلُكَ فَمَا أَكْذَبْتَ آيَةَ إِلَّا أَنْعَمًا وَ آيَةَ إِلَّا تَطَوُّلًا وَ آيَةَ إِلَّا تَقَحُّمًا عَلَيَّ مَعَاصِيكَ وَ آيَةَ إِلَّا لِحُرْمَاتِكَ وَ تَعَدِيًا لِحُدُودِكَ وَ غَفْلَةً عَن وَعِيدِكَ وَ طَاعَةً لِعُدُوِي وَ عَدُوِّكَ لَمْ تَمْتَنِعْ عَنِ إِتْمَامِ إِحْسَانِكَ وَ تَتَابِعِ امْتِنَانِكَ وَ لَمْ يَحْجُزْنِي ذَلِكَ عَنِ ارْتِكَابِ مَسَاحِطِكَ اللَّهُمَّ فَهَذَا مَقَامُ الْمُعْتَرِفِ لَكَ بِالتَّقْصِيرِ عَن أَدَاءِ حَقِّكَ الشَّاهِدِ عَلَيَّ نَفْسِي بِسُبُوحِ نِعْمَتِكَ وَ حُسْنِ كِفَايَتِكَ فَهَبْ لِي اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي مَا أَصْلَبَ بِهِ إِلَيَّ رَحْمَتِكَ وَ أَنْتَ خِذْهُ سَلِيمًا أَعْرُجْ فِيهِ إِلَيَّ مَرْضَاتِكَ وَ آمَنْ بِهِ مِنْ عِقَابِكَ فَإِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَ تَحْكُمُ مَا تُرِيدُ وَ أَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ حَمْدِي لَكَ مُتَوَاصِلٌ وَ ثَنَائِي عَلَيْكَ دَائِمٌ مِنَ الدَّهْرِ إِلَى الدَّهْرِ بِاللَّوَانِ التَّسْبِيحِ وَ فُنُونِ التَّقْدِيرِ خَالِصًا لِذِكْرِكَ وَ مَرْضِيًّا لَكَ بِنَاصِعِ التَّوْحِيدِ وَ مَحْضِ التَّحْمِيدِ وَ طَوْلِ التَّعْدِيدِ فِي إِكْذَابِ أَهْلِ التَّنْذِيدِ لَمْ تُعَرِّنِي فِي شَيْءٍ مِنْ قُدْرَتِكَ وَ لَمْ تُشَارِكْ فِي إِلَهِيَّتِكَ وَ لَمْ تُعَايِنْ إِذْ حَبَسْتَ الْأَشْيَاءَ عَلَى الْغُرَائِرِ الْمُخْتَلِفَاتِ وَ فَطَرْتَ الْخَلَائِقَ عَلَى صُنُوفِ الْهَيْئَاتِ وَ لَا خَرَقْتَ الْأَوْهَامَ حُجْبِ الْغُيُوبِ إِلَيْكَ فَاعْتَمَدْتُ مِنْكَ مَعْدُودًا فِي عَظَمَتِكَ وَ لَا كَيْفِيَّةَ فِي أَرْزَلَتِكَ وَ لَا مُمَكِّنًا فِي قَدَمِكَ وَ لَا مَا يَبْلُغُكَ بَعِيدَ الْهَمِّ وَ لَا يَنَالُكَ غَوْضُ الْفِطَنِ وَ لَا يَنْتَهِي إِلَيْكَ نَظَرُ النَّاطِرِينَ فِي مَجِيدِ جَبْرُوتِكَ وَ عَظِيمِ قُدْرَتِكَ إِذْ تَفَعَّتْ عَن صِهْمَةِ الْمُخْلُوقِينَ صِهْمَةَ قُدْرَتِكَ وَ عَلَا عَن ذَلِكَ كِبْرِيَاءَ عَظَمَتِكَ وَ لَا يَنْتَقِصُ مَا أَرَدْتَ أَنْ يَزْدَادَ وَ لَا يَزْدَادُ مَا أَرَدْتَ أَنْ يَنْتَقِصَ وَ لَا أَحَدٌ شَهِدَكَ حِينَ فَطَرْتَ الْخَلْقَ وَ لَا ضِدٌّ حَضَرَكَ حِينَ بَرَأْتَ النَّفُوسَ كَلَّتِ الْأَلْسُنُ عَن تَبْيِينِ صِهْمَتِكَ وَ انْحَسَرَتِ الْعُقُولُ عَن كُنْهِ مَعْرِفَتِكَ وَ كَيْفِ تَدْرِكِكَ الصِّفَاتِ أَوْ تَحْوِيكَ الْجِهَاتِ وَ أَنْتَ الْجَبَّارُ الْقُدُّوسُ الَّذِي لَمْ تَزَلْ أَرْزَلِيَا دَائِمًا فِي الْغُيُوبِ وَ حَدَكَ لَيْسَ فِيهَا غَيْرُكَ وَ لَمْ يَكُنْ لَهَا سِوَاكَ - حَارَتْ فِي مَلَكُوتِكَ عَمِيقَاتِ مَذَاهِبِ التَّفَكِيرِ وَ حَسِرَ عَن إِذْرَاكَكَ بَصِيرُ الْبَصِيرِ وَ تَوَاضَعَتِ الْمُلُوكُ لِهَيْبَتِكَ وَ عَنَتِ الْوُجُوهُ بِذُلِّ الْإِسْتِكَانَةِ لِعِزَّتِكَ وَ انْقَادَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِكَ وَ اسْتَسَلِمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِكَ وَ خَضَعَتِ الرِّقَابُ بِسُلْطَانِكَ فَضَلَّ هُنَالِكَ التَّوْبِيحُ فِي تَصَارِيْفِ الصِّفَاتِ لَكَ فَمَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَلِكَ رَجَعَ طَرْفُهُ إِلَيْهِ حَسِيرًا وَ عَقْلُهُ مَبْهُوتًا مَبْهُورًا وَ فِكْرُهُ مُتَحِيرًا اللَّهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِرًا مُتَوَالِيًا مُتَسَقًا مُشْتَوْتًا يَدُومٌ وَ لَا يَبِيدُ غَيْرُ مَفْقُودٍ فِي الْمَلَكُوتِ وَ لَا مَطْمُوسٍ فِي الْعَالَمِ وَ لَا مُتَنَصِّصٍ فِي الْعُرْفَانِ

فَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا لَا تُحْصِي مَكَارِمُهُ فِي اللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ وَ فِي الصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ وَ فِي الْبُرِّ وَ الْبَحْرِ بِالْغُدُوِّ وَ الْأَصَالِ وَ الْعَشِيِّ وَ الْإِبْكَارِ وَ الظَّهِيرَةِ وَ الْأَسْحَارِ اللَّهُمَّ وَ بِتَوْفِيقِكَ أَحْضَرْتَنِي النَّجَاةَ وَ جَعَلْتَنِي مِنْكَ فِي وَلايَةِ الْعِصْمَةِ لَمْ تُكَلِّفْنِي فَوْقَ طَاقَتِي إِذْ لَمْ تَرْضَ مِنِّي إِلَّا بِطَاعَتِي فَلَيْسَ شُكْرِي وَ إِن دَأْبْتُ مِنْهُ فِي الْمَقَالِ وَ بَالَعْتُ مِنْهُ فِي الْفَعَالِ بِبَالِغِ آدَاءِ حَقِّكَ وَ لَا مُكَافِيفُ فَضْلِكَ لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ لَمْ تَعْبُ عَنْكَ غَائِبَةٌ وَ لَمَّا تَخْفَى عَلَيْكَ خَافِيَةٌ وَ لَا تَضِلُّ لَكَ فِي ظِلْمِ الْخَفِيَّاتِ ضَالَّةٌ إِنَّمَا أَمْرُكَ إِذَا أَرَدْتَ شَيْئًا أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مِثْلَ مَا حَمِدْتَ بِهِ نَفْسَكَ وَ حَمِدَكَ بِهِ الْحَامِدُونَ وَ مَجَّدَكَ بِهِ الْمَجْدُونَ وَ كَبَّرَكَ بِهِ الْمُكَبِّرُونَ وَ عَظَّمَكَ بِهِ الْمُعَظِّمُونَ حَتَّى يَكُونَ لَكَ مِنِّي وَحِيدِي فِي كُلِّ طَرْفَةِ عَيْنٍ وَ أَقْلٍ مِنْ ذَلِكَ مِثْلَ حَمْدِ جَمِيعِ الْحَامِدِينَ وَ تَوْحِيدِ أَصْنَافِ الْمُوَحِّدِينَ الْمُخْلِصِينَ وَ تَقْدِيسِ أَجْبَائِكَ الْعَارِفِينَ وَ تَنَاءِ جَمِيعِ الْمُهَلِّلِينَ وَ مِثْلَ مَا أَنْتَ عَارِفٌ بِهِ وَ مَحْمُودٌ بِهِ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ مِنَ الْحَيَوَانِ وَ الْجَمَادِ وَ أَرَعْبُ إِلَيْكَ اللَّهُمَّ فِي شُكْرٍ مَا أَنْطَقْتَنِي مِنْ حَمْدِكَ فَمَا أَيْسَرَ مَا كَلَّفْتَنِي مِنْ ذَلِكَ وَ أَعْظَمَ مَا وَعَدْتَنِي عَلَى شُكْرِكَ ابْتِدَأْتَنِي بِالنِّعَمِ فَضْلًا وَ طَوْلًا وَ أَمَرْتَنِي بِالشُّكْرِ حَقًّا وَ عِدْلًا وَ وَعَدْتَنِي عَلَيْهِ أَضْعَافًا وَ مَزِيدًا وَ أَعْطَيْتَنِي مِنْ رِزْقِكَ اعْتِبَارًا وَ اِمْتِحَانًا وَ سَأَلْتَنِي مِنْهُ قَرْضًا يَسِيرًا صَغِيرًا وَ وَعَدْتَنِي عَلَيْهِ أَضْعَافًا وَ مَزِيدًا وَ إِعْطَاءً كَثِيرًا وَ عَافَيْتَنِي مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَ لَمْ تَسَلِّمْ لِي الشُّكْرَ وَ مَنَحْتَنِي الْعَافِيَةَ وَ أَوْلَيْتَنِي بِالْبَسِيْطَةِ وَ الرَّخَاءِ وَ ضَاعَفْتَ لِي الْفَضْلَ مَعَ مَا وَعَدْتَنِي بِهِ مِنَ الْمَحَلَّةِ الشَّرِيفَةِ وَ بَشَّرْتَنِي بِهِ مِنَ الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ الْمُنِيعَةِ وَ أَضِطَّفَيْتَنِي بِأَعْظَمِ النَّبِيِّينَ دَعْوَةً وَ أَفْضَلِهِمْ شَفَاعَةً مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا لَمْ يَسِّرْهُ إِلَّا مَغْفِرَتُكَ وَ لَمَّا يَمْحَقُهُ إِلَّا عَفْوُكَ وَ هَبْ لِي فِي يَوْمِي هَذَا وَ سَاعَتِي هَذِهِ يَقِينًا يُهَوِّنُ عَلَيَّ مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَ أَخْزَانَهَا وَ يُشَوِّقُنِي إِلَيْكَ وَ يُرَغِّبُنِي فِيمَا عِنْدَكَ وَ اكْتُبْ لِي الْمَغْفُورَةَ وَ بَلِّغْنِي الْكِرَامِيَةَ وَ ارْزُقْنِي شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْيَدِيُّ الْعَلِيِّ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ الَّذِي لَيْسَ لِأَمْرِكَ مَدْفَعٌ وَ لَا عَنْ قَضَائِكَ مُنْتَعَجٌ وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَبِّي وَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَ الْعَزِيمَةَ فِي الرُّشْدِ وَ الْإِهَامَ الشُّكْرَ عَلَى نِعْمَتِكَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَوْرِ كُلِّ جَائِرٍ وَ بَغْيِ كُلِّ بَاغٍ وَ حَسَدِ كُلِّ حَاسِدٍ اللَّهُمَّ بِكَ أَصُولُ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَ إِيَّاكَ أَرْجُو وَلايَةَ الْأَحْبَاءِ مَعَ مَا لَا أَسْتَطِيعُ إِحْصَاءَهُ مِنْ فَوَائِدِ فَضْلِكَ وَ أَصْنَافِ رِفْدِكَ وَ أَنْوَاعِ رِزْقِكَ فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ حَمْدُكَ الْبَاسِطُ بِالْجُودِ يَدُكَ لَا تُضَادُّ فِي حُكْمِكَ وَ لَا تُتَارَعُ فِي سَيْلَطَانِكَ وَ مُلْكِكَ وَ لَمَّا تُرَاجِعُ فِي أَمْرِكَ تَمْلِكُ مِنَ الْأَنَامِ مَا شِئْتَ وَ لَا يَمْلِكُونَ إِلَّا مَا تُرِيدُ - اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمُنْعِمُ الْمُفْضِلُ الْقَادِرُ الْقَاهِرُ الْمُقَدِّسُ فِي نُورِ الْقُدْسِ تَرَدَّدْتَ بِالْعِزَّةِ وَ الْمَجْدِ وَ تَعَظَّمْتَ بِالْقُدْرَةِ وَ الْكِبْرِيَاءِ وَ غَشَّيْتَ النُّورَ بِالْبَهَاءِ وَ جَلَلْتَ الْبَهَاءَ بِالْمَهَابَةِ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ الْعَظِيمُ وَ الْمُنُّ الْقَدِيمُ وَ السُّلْطَانُ الشَّامِخُ وَ الْحَوْلُ الْوَاسِعُ وَ الْقُدْرَةُ الْمُقْتَدِرَةُ وَ الْحَمْدُ الْمُتَتَابِعُ الَّذِي لَا يَنْقُذُ بِالشُّكْرِ سِرْمَدًا وَ لَا يَنْقُضِي أَيْدًا إِذْ جَعَلْتَنِي مِنْ أَفَاضِلِ بَنِي آدَمَ وَ جَعَلْتَنِي سَمِيعًا بَصِيرًا صَاحِبًا سَوِيًّا مَعَا فَا لَمْ تَسْغَلْنِي بِنُقْصَانٍ فِي يَدِي وَ لَا بِآفَةٍ فِي جَوَارِحِي وَ لَا عَاهَةٍ فِي نَفْسِي وَ لَا فِي عَقْلِي وَ لَمْ يَمْنَعَكَ كَرَامَتُكَ إِيَّايَ وَ حَسُنُ صُنْعِكَ عِنْدِي وَ فَضْلُ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ إِذْ وَسَّعْتَ عَلَيَّ فِي الدُّنْيَا وَ فَضَّلْتَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِنْ أَهْلِيهَا تَفَضُّلًا وَ جَعَلْتَنِي سَمِيعًا أَعْيَ مَا كَلَّفْتَنِي بَصِيرًا أَرَى قُدْرَتَكَ فِيمَا ظَهَرَ لِي وَ اسْتَرَ عَيْنِي وَ اسْتَوَدَعْتَنِي قَلْبًا يَشْهَدُ بِعَظَمَتِكَ - وَ لِسَانًا نَاطِقًا بِتَوْحِيدِكَ فَإِنِّي لِفَضْلِكَ عَلَى حَامِدٍ وَ لِتَوْفِيقِكَ إِيَّايَ بِحَمْدِكَ شَاكِرٌ وَ بِحَقِّكَ شَاهِدٌ وَ إِلَيْكَ فِي مِلْمِي وَ مَهْمِي ضَارِعٌ لِأَنَّكَ حَتَّى قَبِيلٌ كُلُّ حَتَّى وَ حَتَّى بَعِيدٌ كُلُّ مَيِّتٍ وَ حَتَّى تَرْتِ الْأَرْضُ وَ مَنْ عَلَيْهَا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ اللَّهُمَّ لَمْ تَقْطَعْ عَنِّي خَيْرَكَ فِي كُلِّ وَفْتٍ وَ لَمْ تُنْزِلْ بِي عُقُوبَاتِ النِّعَمِ [النِّعَمِ] وَ لَمْ تُعَيِّرْ مَا بِي مِنَ النِّعَمِ وَ لَا أَخْلَيْتَنِي مِنْ وَثِيقِ الْعِصْمِ فَلَوْ لَمْ أَذْكَرْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَيَّ وَ إِنْعَامِكَ عَلَيَّ إِلَّا عَفْوَكَ عَنِّي وَ الْاسْتِجَابَةَ لِدُعَائِي حِينَ رَفَعْتَ رَأْسِي بِتَحْمِيدِكَ لَأَفِي تَقْدِيرِكَ جَزِيلَ حَظِّي حِينَ وَفَوْتَهُ انْتَقَصَ مُلْكُكَ وَ لَا فِي قِسْمِهِ الْأَرْزَاقِ حِينَ قَفَزْتَ عَلَيَّ تَوْفَّرَ مُلْكُكَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ وَ عَدَدَ مَا أَدْرَكَتَهُ قُدْرَتُكَ وَ عَدَدَ مَا وَسَّعْتَهُ رَحْمَتُكَ وَ أَضْعَافَ ذَلِكَ كُلِّهِ حَمْدًا وَاصِدًا مُتَوَاتِرًا مُتَوَازِيًا لِأَنَّكَ وَ أَسْمَائِكَ اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ إِحْسَانَكَ إِلَيَّ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي كَمَا أَحْسَنْتَ فِيمَا مَضَى مِنْهُ فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِتَوْحِيدِكَ وَ تَهْلِيلِكَ وَ تَحْمِيدِكَ وَ تَمَجِيدِكَ وَ تَكْبِيرِكَ وَ تَعْظِيمِكَ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الرُّوحِ الْمَكْنُونِ الْحَيِّ الْحَيِّ وَ بِهِ وَ بِهِ وَ بِهِ وَ بِكَ أَلَّا تَحْرِمَنِي رِفْدَكَ وَ فَوَائِدَ كَرَامَتِكَ وَ لَا تُؤَلِّنِي غَيْرَكَ بِكَ وَ لَا تُسَلِّمَنِي إِلَى عَدُوِّي وَ لَا تُكَلِّبْنِي إِلَى نَفْسِي وَ أَحْسِنْ إِلَيَّ أَتَمَّ الْأِحْسَانِ عَاجِلًا وَ آجِلًا وَ حَسِّنْ فِي الْعَاجِلِ عَمَلِي

و بَلَّغْنِي فِيهَا أَمَلِي وَ فِي الْأَجَلِ وَ الْخَيْرِ فِي مُنْقَلَبِي فَإِنَّهُ لَا تُفْقِرُكَ كَثْرَةُ مَا يَتَدَفَّقُ بِهِ فَضْلُكَ وَ سَيِّبُ الْعَطَايَا مِنْ مَنَّكَ وَ لَا يَنْقُصُ جُودَكَ تَقْصِيرِي فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ وَ لَا تُجِمُّ خَزَائِنَ نِعْمَتِكَ النَّعْمَ وَ لَا يَنْقُصُ عَظِيمَ مَوَاهِبِكَ مِنْ سِعَتِكَ الْإِعْطَاءُ وَ لَا تُؤَثِّرُ فِي جُودِكَ الْعَظِيمِ الْفَاضِلِ الْجَلِيلِ مَنَحِكَ وَ لَا تَخَافُ ضَمِيمَ إِمْلَاقِ فَتَكِدِي وَ لَا يَلْحَمُكَ خَوْفُ عَيْدٍ فَيَنْقُصُ فَيْضَ مُلْكِكَ وَ فَضْلِكَ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي قَلْبًا حَاشِعًا وَ يَقِينًا صَادِقًا بِالْحَقِّ صَادِعًا وَ لَا تُؤْمِنِي مَكْرَكَ وَ لَا تُنَسِّنِي ذِكْرَكَ وَ لَا تَهْتِكْ عَنِّي سِتْرَكَ وَ لَا تُؤَلِّبْنِي غَيْرَكَ وَ لَا تُفَنِّطْنِي مِنْ رَحْمَتِكَ بَلْ تَعَمَّدْنِي بِفَوَائِدِكَ وَ لَا تَمْنَعْنِي جَمِيلَ عَوَائِدِكَ وَ كُنْ لِي فِي كُلِّ وَحْشَةٍ أَيْسًا وَ كُلِّ جَزَعٍ حَصِينًا وَ مِنْ كُلِّ هَلَكَةٍ غِنَانًا. وَ نَجِّنِي مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ وَ اعْصِمْنِي مِنْ كُلِّ زَلَلٍ وَ خَطَأٍ وَ تَمِّمْ لِي فَوَائِدَكَ وَ قِنِي وَعِيدَكَ وَ اصْرِفْ عَنِّي أَلِيمَ عَذَابِكَ وَ تَدْمِيرَ تَنْكِيلِكَ وَ شَرِّفْنِي بِحِفْظِ كِتَابِكَ وَ أَصْلِحْ لِي دِينِي وَ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي وَ أَهْلِي وَ وُلْدِي وَ وَسَّعْ رِزْقِي وَ أَدِرَّهُ عَلَيَّ وَ أَقْبِلْ عَلَيَّ وَ لَا تُعْرِضْ عَنِّي اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وَ لَا تَضَعْ غَيْبِي وَ ارْحَمْنِي وَ لَا تُعَذِّبْنِي وَ انصُرْنِي وَ لَا تَخْذُلْنِي وَ آثِرْنِي وَ لَا تُؤَثِّرْ عَلَيَّ وَ اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي يُسْرًا وَ فَرَجًا وَ عَجَلًا إِبْجَابِي وَ اسْتَنْفِذْنِي مِمَّا قَدْ نَزَلَ بِي - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ ذَلِكَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ وَ أَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ

۲۰ - دعای پناه جویی و ذکر توحید و درخواست، از مولا امیر المؤمنین علیه السلام

اعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْبَاعِثُ الْوَارِثُ اعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْقَائِمُ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ اعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الَّذِي قَالَ لِلسَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ انبِئَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ - اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ - لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ - الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى يَغْلُمُ خَائِنَتَهُ الْمَاعِينِ وَ مَا تُخْفِي [خَائِنَتَهُ السِّرَّ وَ مَا يُخْفِي الصُّدُورُ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ - لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا وَ مَا تَحْتَ الثَّرَى اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَرَى وَ لَا يُرَى وَ هُوَ بِالْمَنْظَرِ الْمَعْلَى رَبُّ الْآخِرَةِ وَ الْأُولَى اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الَّذِي ذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِهِ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الَّذِي خَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الَّذِي هُوَ فِي عُلُوِّهِ دَانَ وَ فِي دُنُوِّهِ عَالٍ وَ فِي سُلْطَانِهِ قَوِيٌّ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْبَدِيعُ الرَّفِيعُ الْحَيُّ الدَّائِمُ الْبَاقِي الَّذِي لَا يَزُولُ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الَّذِي لَا تَصِفُ الْأَلْسُنُ قُدْرَتَهُ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَكْرَمُ الْمَأْكُومِينَ الْكَبِيرُ الْمَأْكِبُ الْعَلِيُّ الْمَعْلَى اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْمَآرِضِ كُلُّ لَه قَانِتُونَ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْحَكِيمُ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِمَسْأَلَتِي وَ أَطْلُبُ إِلَيْكَ وَ أَنْتَ الْعَالِمُ بِحَاجَتِي وَ ارْعَبْ إِلَيْكَ وَ أَنْتَ مُنْتَهَى رَعْبَتِي فِيَا عَالَمِ الْخَفِيَّاتِ وَ سَامِكِ السَّمَاوَاتِ وَ دَافِعِ الْبَلِيَّاتِ وَ مَطْلَبِ الْحَاجَاتِ وَ مُعْطَى السُّؤْلَاتِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ عَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَ إِسْرَافِي فِي أَمْرِي كُلِّهِ وَ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطَايَايَ وَ عَمْدِي وَ جَهْلِي وَ هَزْلِي وَ جِدِّي فَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدِي وَ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَ مَا أَخَّرْتُ وَ مَا أَسْرَرْتُ وَ مَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ الْمَقْدُمُ وَ أَنْتَ الْمُؤَخَّرُ وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ إِنْ تَغْفِرِ اللَّهُمَّ تَغْفِرْ جَمًّا وَ أَيُّ عَبْدٍ لَكَ إِلَّا لَمَّا لَا أَلَمَّا؟ در متن چنین بود.

۲۱ - دعایی جامع از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام

سَعِيدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ (أَشْعَرِي قُمِّي) در کتاب خود، «فضل الدعاء (و الذکر)» - حَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ كُوفِي - پدرش - سَيِّفُ بْنُ عَمِيرَةَ - إِبْرَاهِيمُ بْنُ أَبِي يَحْيَى از امام صادق علیه السلام و آن حضرت از طریق پدر خویش، از جدشان از امیر المؤمنان علیه السلام. (نیز) راوی دیگری از حضرت فاطمه دخت پیامبر خدا که درود خدا بر آن حضرت و پدر و خاندانش باد. (نیز) مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ؟)

۲۳ - دعای زود اثر دیگری که امیر المؤمنین علیه السلام در خواب آموختند

این دعا را با سند طولانی یافتیم و آن را کوتاه کردم؛ بدین ترتیب: سالی حاجیان به تشنگی افتادند؛ چندان که به مرگ نزدیک شدند. یکی از ایشان نشست و آماده‌ی مرگ شد. اندکی خواب او را فرا گرفت. مولا- امیر المؤمنین علیه السلام را دید که بدو فرمود: «غافلی از جمله‌ی نجات بخش!» گفت: جمله‌ی نجات چیست؟ فرمود: «بگو: (الهی) (۲۸۸) اَدِمْ مُلْکَکَ عَلَی مُلْکَکَ بِطُفْکَ الْخَیِّ و من علی بن ابی طالبم.» مرد گفت: برخاستم و آن (دعای کوتاه) را خواندم. ابری پدید آمد و بر مردم بارید؛ چندان که زنده شدند. سپاس تنها از آن خداست.

گزیده‌ی دعا‌های بزرگ بانو و مادر گرامی ما، حضرت فاطمه‌ی زهرا سرور زنان جهان و دخت مهتر پیامبران که درود خدا بر ایشان و خاندان پاکشان باد

۱ - دعایی که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به آن حضرت آموخت.

به سند خویش از ابو المفضل محمد بن (عبدالله بن) مطلب شیبانی نقل می‌کنیم که در جزء ۳ کتاب اَمالی خود، به سند صحیح از مولا حسن بن علی علیه السلام چنین می‌آورد: مادر آن حضرت، دخت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، نقل می‌کند که آن حضرت فرمود: «دخترم! می‌خواهی دعایی بیاموزم که هر که بخواند، خواسته‌اش برآورده می‌شود و هیچ جادو و ستمی در تو اثر نکند و هیچ دشمنی سرزنش نتواند (و شیطان در برابر نیاید) و خدای مهربان از تو روی نگرداند و دلت نلغزد و در خواست رد نشود و همه‌ی خواسته‌هایت بر آورده گردد؟» پاسخ داد: «پدر! این از دنیا و هر چه در اوست برای من بهتر است.» فرمود: «بگو: یا اعزّ مذکور و اقدمه قدماً فی العزّ و الجبروت یا رحیم کلّ مسترحم و مفرّج کلّ ملهوفٍ الیه یا راحم کلّ حزین یشکو بته و حزنه الیه یا خیر من سئل المعروف منه و اسرعه اعطاء یا من یخاف الملائکه المتوقّده بالنور منه أسألک بالاسماء الّتی یدعوک بها حملة عرشک و من حول عرشک بنورک یشیحون شفقه من خوف عقابک و بالاسماء الّتی یدعوک بها جبرئیل و میکائیل و اسرافیل الاّ أحبّتی و کشفّت یا الّهی کربّتی و ستّرت ذنوبی یا من أمر بالصّیحه فی خلقه - فإذا هم بالسّاهرة یحشرون و بذلک الاسم الّذی أخیّت به العظام و هی رمیم اخی قلبی و اشرح صدری و أصلح شأنی یا من حصّ نفسه بالبقاء و خلق لبرّيته الموت و الحیاة و الفناء یا من فعله قول و قوله أمر و أمره ماض علی ما یشاء أسألک بالاسم الّذی دعاک به خلیلک حین ألقى فی النار فدعاک به فاسد تجبّت له و قلت یا نار کونی بزداً و سیلاماً علی ابراهیم و بالاسم الّذی دعاک به موسی من جانب الطور الّیمن فاسد تجبّت له - و بالاسم الّذی خلقت به عیسی من روح القدس و بالاسم الّذی ثبت به علی داود و بالاسم الّذی وهبت به لزرکریا یحیی و بالاسم الّذی کشفّت به عن آیوب الضرّ و ثبت به علی داود و سیخرت به لسیلیمان الریح تجری بامرِهِ و الشیاطین و علمته منطبق الطیر و بالاسم الّذی خلقت به العرش و بالاسم الّذی خلقت به الکرسی و بالاسم الّذی خلقت به الرّوحانیین و بالاسم الّذی خلقت به الجنّ و الإنس و بالاسم الّذی خلقت به جمیع الخلق و بالاسم الّذی خلقت به جمیع ما أردت من شیء و بالاسم الّذی قدرت به علی کلّ شیء أسألک بحقّ هیده الأسماء الاّ ما أعطیننی سؤلی و قضیت حوائجی یا کریم به تو خواهند گفت: آری، آری، یا فاطمه!»

۲ - دعای دیگر از بانوی ما حضرت زهرا سلام الله علیها

اللّهُمّ قنّنی بما رزقتنی و استرّنی و عافنی أبداً ما أبقیّنی و اغفر لی و ارحمّنی إذا توفّیتنی اللّهُمّ لا تعینی فی طلب ما لا تقدّر لی و ما قدرته علیّ فاجعله میسرّاً سهلاً اللّهُمّ کاف عنی و الادی و کلّ من له نعمه علیّ خیر مکافاه اللّهُمّ فرغنی لما خلقتنی له و لا تشغلنی بما تکفّلت لی به و لما تعذّبتنی و أنا أسئ تغفرک و لا تحرمّنی و أنا أسألک اللّهُمّ ذلّ نفسی فی نفسی و عظم شأنک فی نفسی و الهمّنی

طَاعَتِكَ وَالْعَمَلَ بِمَا يُزِيحُكَ وَالتَّجَنُّبَ لِمَا يُسْخِطُكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۳ - دعای دیگر از بانوی ما حضرت زهرا سلام الله علیها

پیامبر خدا صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به خانه‌ی حضرت زهرا سَلَامُ اللهُ عَلَيْهَا در آمدند. امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام را تب دار یافتند. اندوهناک شدند. جَبْرِئِل فرود آمد و گفت: «یا مُحَمَّد! می‌خواهید دعایی بیاموزمتان تا ناراحتی او بر طرف گردد؟» فرمود: «آری.» گفت: «بخوانید: اللَّهُمَّ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ذُو السُّلْطَانِ الْقَدِيمِ وَالْمَنْنِ الْعَظِيمِ وَالْوَجْهِ الْكَرِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَلِيُّ الْكَلِمَاتِ الثَّمَاتِ وَالدَّعَوَاتِ الْمُسْتَجَابَاتِ حُلٌّ مَا أَصْبَحَ بِفُلَانٍ بِإِمْرٍ صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خواندند و بر پیشانی امام حَسَن عَلَيْهِ السَّلَام دست نهادند به عنایت حق، چشم گشود.

۴ - دعایی دیگر از حضرت صدیقه سلام الله علیها

روایت است که آن حضرت رسول خدا صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را دیدار کرد. فرمودند: «می‌خواهی چیزی بدهمت؟» پاسخ داد: «آری.» فرمود: «بگو: اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ مُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ عَلِيٌّ مُحَمَّدٌ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَأَفْضِلْ عَنِّي الدِّينَ وَأَعِزَّنِي مِنَ الْفَقْرِ وَيَسِّرْ لِي كُلَّ الْأَمْرِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۵ - دعای دیگری از حضرت زهرا سلام الله علیها برای رهایی از زندان و تنگنا

گویند: مردی را در شام، روزگاری دراز، به زندان سختی افکنده بودند. در خواب، آن حضرت را دید که گویی به دیدارش آمده‌اند. بدو فرمودند: «این دعا را بخوان.» آن را آموخت و خواند و آزاد شد و به خانه‌اش رفت. دعا این بود: اللَّهُمَّ بِحَقِّ الْعَرْشِ وَمَنْ عَلَمَاهُ وَبِحَقِّ الْوَحْيِ وَمَنْ أَوْحَاهُ وَبِحَقِّ النَّبِيِّ وَمَنْ نَبَّأَهُ وَبِحَقِّ الْبَيْتِ وَمَنْ بَنَاهُ يَا سَمِيعُ كُلِّ صَوْتٍ يَا حَيَّامُ كُلِّ قَوْتٍ يَا بَارِيَّ النَّفْسِ بَعِيدَ الْمَوْتِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَآتِنَا وَجَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا فَرَجًا مِنْ عِنْدِكَ عَاجِلًا بِشَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَى ذُرِّيَّتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا

گزیده‌ی دعا‌های مولا و نیای و الایمان امام حسن بن علی بن ابی طالب علیهما السلام

۱ - دعای حضرت امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام هنگامی که نزد معاویه رفتند

این دعا را به سند خود، از أَبُو الْمُفَضَّلِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَطْلَبِ شَيْبَانِي داریم. او می‌گوید: أَبُو الْحَسَنِ رَجَاءُ بْنُ يَحْيَى عبرتایی گفت: من این دعا را در خانه‌ی سرورمان حضرت أَبُو مُحَمَّدِ عَسَاكَرِي عَلَيْهِ السَّلَام نوشتم که دعای امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام بود به هنگام رفتن به سوی مُعَاوِيَةَ. مُعَاوِيَةَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الْعَظِيمِ الْمَآكِبِرِ اللَّهُمَّ سُبْحَانَكَ يَا قَيُّوْمُ سُبْحَانَ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ أَسْأَلُكَ كَمَا أَمْسَكَتَ عَنْ دَائِيالِ أَفْوَاهِ الْأَسَدِ وَهُوَ فِي الْجُبِّ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ إِلَيْهِ سَبِيلًا إِلَّا بِإِذْنِكَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُمْسِكَ عَنِّي أَمْرَ هَذَا الرَّجُلِ وَكُلَّ عِدْوٍ لِي فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا مِنَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ خُذْ بِأَذَانِهِمْ وَأَسْمَاعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَقُلُوبِهِمْ وَجَوَارِحِهِمْ وَكَفِّنِي كَيْدَهُمْ بِحَوْلِ مِنْكَ وَقُوَّةٍ وَكُنْ لِي جَارًا مِنْهُمْ وَمِنْ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَمِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ - إِنَّ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ فَإِنْ تَوَلَّوْنَا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ - لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ این را در

کتاب «إِغَاثَةُ الدَّاعِي وَ إِعَانَةُ السَّاعِي» آورده‌ایم که نزد دانای هوشیار، این کتاب بدان شایان تر بود.

۲ - دعای دیگری از امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام

يَا مَنْ إِلَيْهِ يَفِرُّ الْهَارِبُونَ وَ بِهِ يَسْتَأْنِسُ الْمُسْتَوْجِسُونَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْ أُنْسِي بِكَ فَقَدْ ضَاقتْ عَنِّي بِلَادُكَ وَ اجْعَلْ تَوَكُّلِي عَلَيْكَ فَقَدْ مَالَ عَلَيَّ أَعْدَاؤُكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي بِكَ أَصُولٌ وَ بِكَ أَجُولٌ وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ وَ إِلَيْكَ أُتَيْبُ اللَّهُمَّ وَ مَا وَصَيْتُكَ مِنْ صِفَةٍ - أَوْ دَعَوْتِكَ مِنْ دُعَاءٍ يُوَافِقُ ذَلِكَ مَحَبَّتَكَ وَ رِضْوَانَكَ وَ مَرْضَاتِكَ فَأَخِينِي عَلَى ذَلِكَ وَ أَمْنِي عَلَيْهِ وَ مَا كَرِهْتَ مِنْ ذَلِكَ فَخُذْ بِنَاصِيَتِي إِلَى مَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى بُوْتُ إِلَيْكَ رَبِّي مِنْ ذُنُوبِي وَ اسْتَغْفِرْكَ مِنْ جُرْمِي وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اكْفِنَا مِنْهُمْ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ فِي عَافِيَةٍ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

۳ - دعای دیگری از امامان حضرت مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام

اللَّهُمَّ إِنَّكَ الْخَلْفُ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ لَيْسَ فِي خَلْقِكَ خَلْفٌ مِنْكَ إِلَهِي مِنْ أَحْسَنَ فَبِرَحْمَتِكَ وَ مَنْ أَسَاءَ فَبِخَطِيئَتِهِ فَلَا الَّذِي أَحْسَنَ اسْتَعْنَى عَنْ رِفْدِكَ وَ مَعُونَتِكَ وَ لَا الَّذِي أَسَاءَ اسْتَبَدَلَ بِكَ وَ خَرَجَ مِنْ قُدْرَتِكَ إِلَهِي بِكَ عَرَفْتِكَ وَ بِكَ اهْتَدَيْتُ إِلَى أَمْرِكَ وَ لَوْ لَا أَنْتَ لَمْ أَدْرِ مَا أَنْتَ فَيَا مَنْ هُوَ هَكَذَا وَ لَمَا هَكَذَا غَيْرُهُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ ارْزُقْنِي الْإِخْلَاصَ فِي عَمَلِي وَ السَّعْيَةَ فِي رِزْقِي اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ عُمْرِي آخِرَهُ وَ خَيْرَ عَمَلِي خَوَاتِمَهُ وَ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَهِي أَطَعْتُكَ وَ لَمَكَ الْمِنَّةُ عَلَيَّ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَ التَّصَدِيقَ بِرَسُولِكَ وَ لَمْ أَغْصِبْكَ فِي أَبْغَضِ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ الشُّرُكَ بِكَ وَ التَّكْذِيبَ بِرَسُولِكَ فَاعْفِرْ لِي مَا بَيْنَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۴ - دعایی دیگر که امیر الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَام به فرزند خود امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام آموخت

(آن حضرت فرمود:) «اگر برای کاری خواستی نزد کسی بروی، این را بنویس و در دست راست پنهان ساز و هر جا می‌خواهی برو.» اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا وَاحِدًا يَا أَحَدًا يَا وَثَرًا يَا نُورًا يَا صَيِّدًا يَا مَنْ مَلَأَتْ أَرْكَانُهُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ أَنْ تَسْحَرَ لِي قَلْبَ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ كَمَا سَحَرْتَ الْحَيَّةَ لِمُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَسْأَلُكَ أَنْ تَسْحَرَ لِي قَلْبَهُ كَمَا سَحَرْتَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودَهُ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ الطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ وَ أَسْأَلُكَ أَنْ تَلِينِ لِي قَلْبَهُ كَمَا لَيَّنْتَ الْحَدِيدَ لِداوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَسْأَلُكَ أَنْ تَدُلَّ لِي قَلْبَهُ كَمَا دَلَّتْ نُورَ الْقَمَرِ لِنُورِ الشَّمْسِ يَا اللَّهُ هُوَ عَبْدُكَ ابْنُ أَمَتِكَ وَ أَنَا عَبْدُكَ ابْنُ أَمَتِكَ أَخَذْتَ بِقَدَمَيْهِ وَ بِنَاصِيَتِهِ فَسَخَّرَهُ لِي حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتِي هَذِهِ وَ مَا أُرِيدُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ هُوَ عَلَى مَا هُوَ فِيهَا هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

۵ - دعای دیگری که امیر الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَام به امام مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام آموخت.

يَا عُيُودِي عِنْدَ كُرْبَتِي يَا غِيَاثِي عِنْدَ شِدَّتِي يَا وَليُّي فِي نِعْمَتِي يَا مُنْجِي فِي حَاجَتِي يَا مُفْرَعِي فِي وَرْطَتِي يَا مُنْقِذِي مِنْ هَلَكَتِي يَا كَالِي فِي وَحْدَتِي اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَ يَسِّرْ لِي أَمْرِي وَ اجْمَعْ لِي شَمْلِي وَ أَنْجِحْ لِي طَلِبَتِي وَ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي وَ اكْفِنِي مَا أَهْمَنِي وَ اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَ مَخْرَجًا وَ لَا تَفْرُقْ بَيْنِي وَ بَيْنَ الْعَافِيَةِ أَيَّدًا مَا أَبْقَيْتَنِي وَ فِي الْآخِرَةِ إِذَا تَوَفَّيْتَنِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ گزیده‌ی دعا‌های سرور آزادگان (حضرت سَيِّدُ الشُّهَدَاءِ عَلَيْهِ السَّلَام) (آن حضرت از طریق مادرمان ام کلثوم دخت امام علی بن الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَام، نیای ما به شمار می‌آیند؛ چه او همسر جد (یازدهم) نویسنده، داوود بن الْحَسَنِ بنِ الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَام بود و جد (دهم) نویسنده، سُلَيْمَانَ بنِ داوود بنِ الْحَسَنِ فرزند او) (۲۹۵). این دعای بزرگی است و از اسرار است. شش روایت مختلف از آن دیده‌ام که دو تای آنها را در کتاب «عمل الیوم و اللیلة» (فَلَا حُجُومَ السَّائِلِ) از (مجموعه‌ی) «المهمات»، یکی در تعقیبات هنگام غروب و

دیگری صبح، آورده‌ام و یکی را در تعقیب عصر جمعه، در جلد چهارم «المهمات» (جمال الاسبوع) و دیگری را در «إِغَاثَةُ الدَّاعِي وَ إِعَاثَةُ السَّاعِي». در این کتاب، پنجمین و ششمین نقل را می‌آوریم تا جایگاه این دعای ارجمند نزد خردمندان آگاه روشن شود.

۱ - روایت نخست از دعای عشرات

سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ - أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ (بِنِ عَيْسَى) - حَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ابْنِ فَضَالٍ - حُسَيْنُ بْنُ جَهْمٍ - شَخْصِي - حَسَنُ بْنُ مَحْبُوبٍ یا کسی دیگر - مُعَاوِيَةَ بْنِ وَهَبٍ: امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: «نزد ما چیزهایی هست که پنهان می‌داریم و به دیگران نمی‌آموزیم. پدرم از پدر خویش و آن حضرت از پدرش نقل فرمود که امیر الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: فرزندم! بی‌شک، قضای الهی - چنان که او می‌خواهد و رقم می‌زند - انجام خواهد شد و او تقدیر و فرمان خویش را در مورد تو اجرا خواهد داشت. به من قول بده آن چه را به تو می‌گویم به کسی نگویی مگر ۱۳ ماه پس از وفات من. خبری می‌گویم که به خدا باز می‌گردد. (اگر) صبح و شام این (دعا) را بگویی، هزار هزار فرشته بدان خواهند پرداخت که هر یک را در سرعت نوشتن، نیروی هزار هزار نویسنده باشد و هزار هزار فرشته برای آموزش خواهی تو گماشته خواهند شد که هر یک را در سرعت گفتار، نیروی هزار هزار گوینده باشد و در دار السلام هزار غرفه در یک صد کاخ - که از همسایگان آن (دارالسلام) باشد (۲۹۶) - برایت خواهند ساخت و در بهشت هزار خانه در یک صد کاخ - که همسایگی جدت را داشته باشی (۲۹۷) و در بهشت‌های جاوید، هزار هزار شهر برایت می‌سازد و در گورت نوشته‌ای با تو خواهد بود که می‌گوید: این من ام. ترس و بیم و هراس و لغزش بر صراط و کیفر دوزخ نخواهد داشت. هر چه بخواهی و دوست داشته باشی که همان روز آن را به دست آوری، روز به پایان نمی‌رسد مگر آن که برایت بر خواهم آورد؛ هر چه و هر کجا باشد و جز به شهادت نخواهی مرد و سراسر زندگی را سعادت مند خواهی بود و هرگز به تنگ دستی و جنون و آشفتگی دچار نخواهی شد و همه روزه، به ازای هر نفس، هزار هزار رتبه بالا - می‌روی و عرش و کرسی برایت آموزش می‌خواهند تا آنجا که در برابر حق - عَزَّ وَجَلَّ - بایستی و هر چه برای کسی در خواست کنی روا شود و برای خود و دیگری، تا آخر روزگار، در دنیا و آخرت خود، هر چه بخواهی بر آورده شود. با من چنان که می‌گویم پیمان ببند. امام حُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عرض کرد: پدر، هر چه را دوست دارید، با من شرط کنید. فرمود: از تو تعهد می‌گیرم که این را پوشیده بداری و اگر هنگامی مرگت در رسید، جز به کسی از ما اهل البیت یا دوستان و یارانمان مگویی که اگر چنین کنی، مردم همه گونه خواسته‌ای از پروردگارشان خواهند خواست و او برخواهد آورد! من دوست دارم که خداوند - بدان چه به من آموخته و من به شما می‌آموزم - شما را به رستاخیز برساند؛ بی‌آن که هراس و غم داشته باشید. سَيِّدُ الشُّهُدَاءِ عَلَيْهِ السَّلَامُ پیمان بست. امیر الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: اگر، به خواست خدا، این (دعا) را خواستی، بگو: سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَمَّا إِلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ اللَّهِ فِي آثَاءِ اللَّيْلِ وَ أَطْرَافِ النَّهَارِ سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْعُدُوِّ وَ الْأَصَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْعَشِيِّ وَ الْإِبْكَارِ سُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ. وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ عَشِيًّا وَ حِينَ تُظْهِرُونَ. يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ - سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ. وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ لَمَّا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَ الْمَلَكُوتِ سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَ الْعَظَمَةِ وَ الْجَبْرُوتِ سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَقِّ الْقُدُّوسِ سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ سُبْحَانَ الْقَائِمِ الدَّائِمِ سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى سُبْحَانَ وَ تَعَالَى سُبُوْحُ قُدُّوسِ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحِ اللَّحْمِ إِنْ أُضِيبَتْ مِنْكَ فِي نِعْمَةٍ وَ عَافِيَةٍ فَاتِمِّمْ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ وَ عَافِيَتَكَ لِي بِالنَّجَاهِ مِنَ النَّارِ وَ ارْزُقْنِي شُكْرَكَ وَ عَافِيَتَكَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْتُ وَ بِنِعْمَتِكَ أَضِيبْتُ وَ أَمْسَيْتُ وَ أَصْبَحْتُ أَشْهَدُكَ وَ كَفَى بِكَ شَهِيدًا وَ أَشْهَدُ مَلَائِكَتَكَ وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَ أَنْبِيَاءَكَ وَ رُسُلَكَ وَ جَمِيعَ خَلْقِكَ وَ سَمَاوَاتِكَ وَ أَرْضِكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ حَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَ أَنْ مُحَمَّدًا صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَيْدُكَ وَ رَسُولُكَ وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تُحْيِي وَ تُمِيتُ وَ تُمِيتُ وَ تُحْيِي وَ أَشْهَدُ أَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَ النَّارَ حَقٌّ - وَ أَنَّ السَّاعَةَ

آتیه‌ی لا- رَبِّ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ وَأَشْهَدُ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَالْإِمَامَ مِنْ وَوَلِدِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْأَيْمَنُ الْهُدَاهُ الْمَهْدِيُّونَ غَيْرِ الضَّالِّينَ وَلَا الْمَضِيِّينَ وَأَنَّهُمْ أَوْلِيَاؤُكَ الْمَضِيَّوْنَ وَحِزْبُكَ الْعَالِيُونَ وَصِيْفُوتُكَ وَخَيْرُتُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَنَجْوَاؤُكَ الَّذِينَ اتَّجَبْتَهُمْ لَوْلَايَتِكَ وَاخْتَصَصْتَهُمْ مِنْ خَلْقِكَ وَاصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ وَجَعَلْتَهُمْ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ صِيْلَمَاتِكَ عَلَيْهِمْ وَالسَّلَامُ اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي هَذِهِ الشَّهَادَةَ عِنْدَكَ حَتَّى تَلْقَيْهَا وَأَنْتَ عَنِّي رَاضٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَدْ رَضِيَتْ عَنِّي - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمِيداً تَضَعُ لَكَ السَّمَاءُ كَنَفِيهَا وَتَسْبُحُ لَكَ الْأَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمِيداً يَضِعُ عَدُوَّكَ وَلَا يَنْفَعُكَ وَحَمِيداً يَزِيدُكَ وَلَا يَبِيدُكَ سِرْزَمِداً مَدَداً لَا انْقِطَاعَ لَهُ وَلَا نَفَاداً أَبَداً حَمْداً يَضِعُ عَدُوَّكَ وَلَا يَنْفَعُكَ آخِرُهُ وَلَكَ الْحَمْدُ عَلِيٌّ وَمَعِيَ وَفِيَّ وَقَلْبِي وَبَعْدِي وَأَمَامِي وَوَلَدِي وَإِذَا مِتُّ وَفَنَيْتُ وَبَقِيْتُ يَا مَوْلَايَ فَلَكَ الْحَمْدُ إِذَا نُشِرْتُ وَبُعِثْتُ وَلَكَ الْحَمْدُ وَالشُّكْرُ بِجَمِيعِ مَخَامِدِكَ كُلِّهَا عَلَى جَمِيعِ نِعْمَاتِكَ كُلِّهَا وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى كُلِّ عِرْقٍ سَاكِنٍ وَعَلَى كُلِّ أَكْلَةٍ وَسَرِيَةٍ وَبَطْشَةٍ وَحَرَكَهٍ وَنَوْمَةٍ وَبِقَطْطِهِ وَلِحِظَّتِهِ وَطَرْفَتِهِ وَنَفْسٍ وَعَلَى كُلِّ مَوْضِعٍ شَعْرَةٍ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهُ وَلَكَ الْمُلْكُ كُلُّهُ وَبِيَدِكَ الْخَيْرُ كُلُّهُ عَلَانِيَتُهُ وَسِرُّهُ وَأَنْتَ مُنْتَهَى الشَّأْنِ كُلِّهِ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى حِلْمِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى عَفْوِكَ بَعْدَ قُدْرَتِكَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بَاعِثَ الْحَمْدِ وَوَارِثَ الْحَمْدِ وَبَدِيعَ الْحَمْدِ وَمُبْتَدِعَ الْحَمْدِ وَوَفِيَّ الْعَهْدِ وَصَادِقَ الْوَعْدِ وَعَزِيزَ الْجُنْدِ قَدِيمَ الْمَجْدِ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ مُنْزِلَ الْآيَاتِ مِنْ فَوْقِ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ مُخْرِجَ النُّورِ مِنَ الظُّلُمَاتِ مُبَدِّلَ السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ وَجَاعِلَ الْحَسَنَاتِ دَرَجَاتٍ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذَا الطُّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَلَكَ الْحَمْدُ فِي النَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى وَلَكَ الْحَمْدُ فِي الْأَخْزَةِ وَالْأُولَى وَلَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ كُلِّ نَجْمٍ وَمَلِكٍ فِي السَّمَاءِ وَلَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ فِي الْبَحَارِ وَالْأَوْدِيَةِ وَالْأَنْهَارِ وَلَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ الشَّجَرِ وَالْوَرَقِ وَالْحَصَى وَالتُّرَى وَالْجَنِّ وَالْإِنْسِ وَالْبَهَائِمِ وَالطَّيْرِ وَالْوُحُوشِ وَالْأَنْعَامِ وَالسَّبَاعِ وَالْهَوَامِّ وَلَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُكَ وَأَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ حَمْداً كَثِيراً دَائِماً مُبَارِكاً فِيهِ أَبَداً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ - لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَيُحْيِي وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ - وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (ده بار) أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ (ده بار) يَا اللَّهُ (ده بار) يَا رَحْمَانُ يَا رَحْمَانُ (ده بار) يَا رَحِيمُ يَا رَحِيمُ (ده بار) يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (ده بار) يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ (ده بار) يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ (ده بار) يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (ده بار) اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (ده بار) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (ده بار) آمِينَ آمِينَ (ده بار) اَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا اِنْ رَا يَكْ بَارِ پَسْ اَزْ نَمَازِ صَبْحِ وَ بَارِ دِيْگَرِ بَعْدِ اَزْ نَمَازِ پَسِينِ (عصر) می‌خوانی. آن گاه خواسته‌ات را می‌گویی.»

۲- روایت دیگر دعای عَشْرَات

سند این روایت را به ارزش روایت پیشین نیافتیم و مقصود ما متن دعای آن بود؛ به جهت اختلاف آن با نقل‌های دیگر. این دعا نیز از امام حسین بن علی علیه السلام است و به الهام خدا دریافتیم که از پیشین درست‌تر است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْغُدُوِّ وَالْأَصَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ فِي آتَاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ سُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ. وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ. يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ - سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ. وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْعَظَمَةِ وَالْجَبْرُوتِ سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الْقُدُّوسِ سُبْحَانَ الدَّائِمِ الْقَائِمِ الدَّائِمِ سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ سُبْحَانَ رَبِّي الْأَعْلَى سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى سُبْحَانَ اللَّهِ السُّبُّوحِ الْقُدُّوسِ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ مِنْكَ فِي نِعْمَةٍ وَعَافِيَةٍ فَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَى

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَمَّمَ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ وَ عَافَيْتَكَ وَ ارْزُقْنِي شُكْرَكَ اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْتُ وَ بِفَضْلِكَ اسْتَعْنَيْتُ وَ بِنِعْمَتِكَ أَصْبَحْتُ وَ أَمْسَيْتُ ذُنُوبِي بَيْنَ يَدَيْكَ أَشْتَغِفُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَ لَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ أَنْتَ الْجِدُّ لَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَ أَشْهَدُ مَلَائِكَتَكَ وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَ جَمِيعَ خَلْقِكَ فِي سَمَاوَاتِكَ وَ أَرْضِكَ إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ خِدَاكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي هَذِهِ الشَّهَادَةَ عِنْدَكَ حَتَّى تُلَقِّيَنِيهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ قَدْ رَضَيْتَ بِهَا عَنِّي إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا تَصُغُ لَكَ السَّمَاوَاتُ كَنَفِيهَا وَ تَسْبُحُ لَكَ الْأَرْضُ وَ مَنْ عَلَيْهَا اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَصْعَدُ أَوَّلُهُ وَ لَا يَنْفَدُ آخِرُهُ حَمْدًا يَزِيدُ وَ لَا يَبِيدُ سَرْمَدًا أَبَدًا لَا انْقِطَاعَ لَهُ وَ لَا نَفَادَ حَمْدًا يَضِيْعُ وَ لَا يَنْفَدُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فِيَّ وَ عَلَيَّ وَ مَعِيَ وَ قَبْلِي وَ بَعْدِي وَ أَمَامِي وَ وَرَائِي وَ خَلْفِي وَ إِذَا مِتُّ وَ فَتِنْتُ يَا مَوْلَايَ وَ لَكَ الْحَمْدُ فِي كُلِّ عَزَقٍ سَاكِنٍ وَ عَلَيَّ كُلِّ عَزَقٍ ضَارِبٍ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ كُلِّ أَكْلَةٍ وَ شَرْبَةٍ وَ بَطْشَةٍ وَ نَشْطَةٍ وَ عَلَيَّ كُلِّ مَوْضِعٍ شَغَرَهُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهُ وَ لَكَ الْأَمْرُ كُلُّهُ وَ بِيَدِكَ الْخَيْرُ كُلُّهُ وَ إِلَيْكَ يَرْجِعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ عَلَانِيَتُهُ وَ سِرُّهُ وَ أَنْتَ مُتَهَيِّ السَّانِ كُلُّهُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ حَلِمِكَ بَعِيدِ عِلْمِكَ فِيَّ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ عَفْوِكَ عَنِّي بَعِيدِ قُدْرَتِكَ عَلَيَّ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ صَاحِبِ الْحَمْدِ وَ وَارِثِ الْحَمْدِ وَ مَالِكِ الْحَمْدِ وَ وَارِثِ الْمُلْكِ بَدِيْعِ الْحَمْدِ وَ مُبْتَدِعِ الْحَمْدِ وَ فِي الْعَهْدِ صَادِقِ الْوَعْدِ عَزِيْزِ الْجُنْدِ قَدِيمِ الْمَجْدِ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ رَفِيْعِ الدَّرَجَاتِ مُجِيبِ الدَّعَوَاتِ مُنْزِلِ الْآيَاتِ مِنْ فَوْقِ سَمِيعِ سَمَاوَاتِ مُخْرِجِ النُّورِ مِنَ الظُّلُمَاتِ مُبَدِّلِ السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ وَ جَاعِلِ الْحَسَنَاتِ دَرَجَاتٍ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ غَافِرِ الذَّنْبِ وَ قَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذَا الطُّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَ لَكَ الْحَمْدُ فِي النَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى وَ لَكَ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَ الْأُولَى وَ لَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ كُلِّ نَجْمٍ وَ مَلِكٍ فِي السَّمَاءِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ فِي الْبَحَارِ وَ الْأَوْدِيَةِ وَ الْأَنْهَارِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ الشَّجَرِ وَ الْوَرَقِ وَ الْحَصِي وَ الثَّرَى وَ الْجَنِّ وَ الْبَهِائِمِ وَ الطَّيْرِ وَ الْوُحُوشِ وَ الْأَنْعَامِ وَ السَّبَاعِ وَ الْهَوَامِّ وَ لَكَ الْحَمْدُ عِدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُكَ وَ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ حَمْدًا كَثِيرًا دَائِمًا مُبَارَكًا فِيهِ أَبَدًا أَنْ گاه ده بار بگو: أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له - له الملك وله الحمد يحيى ويميت ويحيى وهو حي لا يموت بيده الخير - وهو على كل شيء قدير و ده بار: أَشْتَغِفُكَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سِيس: يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ، يَا رَحْمَانَ يَا رَحْمَانَ، يَا رَحِيمَ يَا رَحِيمَ [يَا رَحِيمَ]، يَا حَنَّانُ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ (هر يك از اينها ده بار) و ده بار: يَا بَدِيْعِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ وَ ده بار: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ ده بار: يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ ده بار: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ: آمين آمين (ده بار). پس از آن، خواسته‌های دنيايي و آخرتي خود را ياد كن؛ اِنْ شَاءَ اللَّهُ، بر آورده خواهد شد.

۳ - دعای دیگر از حضرت سید الشهداء علیه السلام معروف به دعای جوان گرفتار کيفر گناه

گروهی (از محدثان) به سند، از سالار شهیدان علیه السلام نقل می کنند که فرمود: «شبی بس تاریک و کم فروغ، همراه پدرم امیر المؤمنین علیه السلام در طواف بودم. مسجد خلوت شده بود و زائران خفته و چشم‌ها آرام. در این میان، ناله کننده‌ای پناه آورده و با دلی دردمند و ترحم انگیز و با صدایی غمگین چنین سر داده بود: - ای آن که خواهش گرفتار تاریکی‌ها را می شنود! ای زداينده‌ی سختی و گرفتاری و بیماری! - میهمانان تو گرد سرایت خفته‌اند و بیدار و (به درگاہت) دعا می کنند؛ اما دیدگان تو - ای به پا دارنده (ی هستی)! - به خواب نرفته است. - به بخشندگی‌ات، از گناهانم در گذر؛ ای آن که آفریدگان در این حرم به او روی آورده‌اند. - اگر بخشایش تو را پر گناهی شایستگی ندارد، پس کیست که با نعمت‌ها بر گناه کاران بخشش کند؟» (۳۰۸) حضرت حسین بن علی علیهما السلام فرمود: «پدرم) به من فرمود: ابا عبد الله! شنیدی خواننده‌ای را که به خاطر گناهانش پروردگار را می خواند؟ پاسخ دادم: آری، شنیدم. فرمود: جستجو کن؛ شاید او را بیابی. در سیاهی تاریکی در پی او شد و در میان خفتگان، به

جستجو پرداختم. میان رکن و مقام، شبی ایستاده دیدم. دقت کردم؛ همان مرد بود که (به نماز) ایستاده بود. گفتم: سلام بر تو، ای بنده‌ی پناه آورده‌ی عذر خواه معترف! برای خدا، پسر عم رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را پاسخ گو: نمازش را به شتاب به سلام رساند و بی آن که سخت گوید، اشاره کرد که: پیش رو تا من در پی‌ات بیایم. او را نزد امیر المؤمنین عَلِيهِ السَّلَام آوردم و عرضه داشتم: این هموست. بدو نگریست. دید جوانی است خوب رو و پاکیزه لباس. فرمود: از کجایی مرد؟ گفت: از قبیله‌ای عرب. فرمود: داستان چیست؟ چرا چنین به ناله می‌گریستی؟ فرمود: چگونه است داستان کسی که نافرمانی کرده و به تنگنا افتاده است و مصیبت‌ها او را فرا گرفته و غم‌ها وی را در خود داشته است و دعایش پذیرفته نمی‌شود؟! فرمود: چرا چنین شده است؟ پاسخ داد: من با دیگر عرب‌ها سرگرم بازی و شادی بودم و همواره (حتی) در رجب و شعبان، به نافرمانی؛ بی آن که خدای مهربان را بر خویش بینا بینم. پدری داشتم دل سوز و مهربان. او لغزشگاه‌های زندگی را به من تذکر می‌داد و کیفر آتش را بیم می‌داد و می‌گفت: تا کی روشنایی و تاریکی و شب‌ها و روزها و ماه‌ها و سال‌ها و فرشتگان از تو به ناله باشند؟! هر گاه خیلی پندم می‌داد، بر او می‌آشفتم و دورش می‌ساختم و بر وی یورش می‌بردم و او را می‌زدم! یک روز خواستم پولی را که در خانه بود بردارم و به راه کارهایم مصرف کنم. مرا بازداشت. به شدت او را زدم دستش را پیچاندم! آن گاه پول را برداشتم و رفتم. دستش را بر زانو گرفت تا برخیزد؛ از شدت درد نتوانست. به زبان شعر چنین سرود: - رابطه‌ی خویشاوندی (پدری) از من به منازل رسیده است درست آن گونه که آب جوینده‌ای، باران جوید. - او را پروراند؛ چندان که نیرومند و بلند اندام شد و به هنگام ایستادن هم دوش حیوان نر. - چنان بود که در کودکی اش - وقتی گرسنه می‌شد - گزیده‌ترین پاکیزه‌ترین غذاها را برایش می‌آوردم. - وقتی به آغاز جوانی رسید و زبانش چونان نیزه‌ی زُدَّینی (۳۰۹) (تیز و بران) گشت، - دارایی ام را از من ستاند و دستم را پیچش داد! خدایی که بر او چیره است دستش را بیچاناد! (۳۱۰) آن گاه سوگند یاد کرد که به خانه‌ی خدا رود و مرا نفرین کند. چندین هفته روزه گرفت و نماز گزارد و دعا کرد. سپس بر شتری چابک سوار شد و رو به راه نهاد. دشت‌ها و کوه‌ها را پیمود تا هنگام حج به مکه رسید. از مرکب خویش فرود آمد و به سوی خانه‌ی خدا رهسپار گردید. سعی و طواف کرد و به پرده‌ی خانه آویخت و بسیار نیاز کرد. آن گاه سرود: - ای آن که حاجیان از دور دست‌ترین جای‌ها و سوار کجاوه‌ها با تلاش به سوی او آمده‌اند، - من به سوی تو آمدم؛ ای آن که هر که او را دعا گویان به یگانگی و بی‌نیازی بخواند، نومید نمی‌شود. - این منازل (پسر)، از نافرمانی (و ناخشنودی) من باک ندارد. ای برترین توانا، داد مرا از فرزندم بستان. - آن چنان (سخت بگیر) که نیمی از او را فلج سازی؛ ای آن که از پاکی و والایی، او را پدری و فرزند نیست. (۳۱۱) (جوان) افزود: سوگند به آن که آسمان را بلندی داد و آب (در چشمه ساران) بر جهان، هنوز دعایش به پایان نرسیده بود که این چنین شدم که می‌بینید (و نیم راست بدن خود را نمایاند که فلج بود). سه سال بود که از او در خواست می‌کردم که در همان جایی که نفرینم کرد دعایم کند؛ نمی‌پذیرفت. تا آن که امسال پذیرفت. بر ماده شتر ده ماهه بار داری سوار شدیم به امید بهبود به سرعت و شتاب به راه افتادیم. وقتی به «اراک» و گذرگاه‌های بیابان درختان مسواک (۳۱۲) رسیدیم، شب هنگام، پرنده‌ای به ناگاه به پرواز در آمد؛ شتری که او بر آن بود رمید و او را به پایین دره پرتاب کرد. میان دو سنگ (۳۱۳) تکه تکه شد. همان جا او را در خاک کردم. از این بالاتر این که همه مرا به نفرین شده‌ی پدر می‌شناسند! امیر المؤمنین عَلِيهِ السَّلَام بدو فرمود: فریادرت آمد. می‌خواهی دعایی بیاموزم که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به من آموخت؟ اسم اعظم خدای بزرگ در آن است؛ همان که هر دعا کننده‌ای را بدان پاسخ می‌دهد و خواسته‌ی هر خواننده‌ای را با آن روا می‌دارد و هم بدان غم و اندوه را می‌زداید و بیماری را بهبود و می‌دهد و شکستگی را التیام می‌بخشد و تنگ دست را ثروتمند می‌سازد و وام دار را می‌پردازد و چشم زخم را بی‌زبان می‌سازد و گناهان را می‌آمرزد و زشتی‌ها را پنهان می‌دارد و هر بیم زده از (هر) شَیْطَان سرکش و زور گوی حق ناپذیری را ایمنی می‌بخشد. اگر بنده‌ی فرمان‌پذیری این دعا را به کوهی بخواند، آن را از جا حرکت می‌دهد و اگر بر مرده‌ای، خداوند زنده‌اش می‌سازد و اگر روی آب بخواند - به شرط آن که خود بینی نکند - بر آب

راه خواهد رفت. ای مرد! خدا را در نظر بگیر (و بدان) که دل من بر تو مهر آورده است. خداوند درستی نیت را می‌داند. نباید آن را در راه گناه به کارگیری و جز به دین دار مطمئن نیاموزی. اگر با نیت خالص خواندی، خداوند خواهد پذیرفت و پیامبر را در خواب خواهی دید که بهشت و پذیرفته شدن دعا را به تو مژده می‌دهد.» حضرت سَيِّدُ الشُّهَدَاءِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: «من از بهره‌ی این دعا بیش از شادی آن مرد از بهبود و سرنوشتش خوش حال شدم؛ زیرا آن را پیش‌تر، از حضرتش نشنیده بودم و نمی‌شناختم. آن گاه (پدرم فرمود): کاغذ و دواتی بیاور و آن چه را می‌خوانم بنویس. من چنان کردم. دعا این بود: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ مَا هُوَ وَلَا أَيْنَ هُوَ وَلَا حَيْثُ هُوَ وَلَا كَيْفَ هُوَ إِلَّا هُوَ يَا ذَا الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ يَا ذَا الْعِزَّةِ وَالْجَبْرُوتِ يَا مَلِكُ يَا قُدُّوسُ يَا سَلَامُ يَا مُؤْمِنُ يَا مُهَيِّمُنُ يَا عَزِيزُ يَا جَبَّارُ يَا مُتَكَبِّرُ يَا خَالِقُ يَا بَارِئُ يَا مُصَوِّرُ يَا مُفِيدُ يَا وَدُودُ [يَا مُدَبِّرُ يَا شَدِيدُ يَا مُبْدِئُ يَا مُعِيدُ يَا مُبِيدُ] يَا بَعِيدُ يَا قَرِيبُ يَا مُجِيبُ يَا رَقِيبُ يَا حَسِيبُ يَا بَدِيعُ يَا رَفِيعُ يَا مَنِيْعُ يَا سَمِيعُ يَا عَلِيمُ يَا حَكِيمُ يَا كَرِيمُ يَا مَحْمُودُ يَا مَعْبُودُ يَا قَدِيمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا دَيَّانُ يَا مُسْتَعَانُ يَا جَلِيلُ يَا جَمِيلُ يَا وَكِيلُ يَا كَفِيلُ يَا مُقِيلُ يَا مُبِيلُ يَا نَبِيلُ يَا دَلِيلُ يَا هَادِي يَا بَادِي يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ يَا ظَاهِرُ يَا بَاطِنُ يَا قَائِمُ يَا دَائِمُ يَا عَالِمُ يَا حَاكِمُ يَا قَاضِي يَا عَادِلُ يَا فَاضِلُ يَا وَاصِلُ يَا ظَاهِرُ يَا مَظْهَرُ يَا قَادِرُ يَا مُقْتَدِرُ يَا كَبِيرُ يَا مُتَكَبِّرُ يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ - وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَزِيرٌ وَ لَمْ يَتَّخِذْ مَعَهُ مُشِيرًا وَ لَمْ يَخْتِجْ إِلَى ظَهِيرٍ وَ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ إِلَهٌ إِلَّا إِلَهُهُ إِلَّا أَنْتَ فَتَعَالَيْتَ عَمَّا يَقُولُ الْجَاهِلُونَ [الظَّالِمُونَ عَلَوًّا كَبِيرًا يَا عَلِيُّ يَا عَالِمُ يَا شَامِخُ يَا بَادِخُ يَا فَتَّاحُ [يَا نَفَّاحُ يَا مُرْتَّاحُ يَا مُنْصَرِّجُ يَا مُنْتَصِرُ يَا مُهْلِكُ [مُدْرِكُ يَا مُنْتَقِمُ يَا بَاعِثُ يَا وَارِثُ يَا أَوَّلُ يَا طَالِبُ يَا غَالِبُ يَا مَنْ لَا يَقُوْتُهُ هَارِبٌ يَا تَوَّابٌ يَا أَوَّابٌ يَا وَهَّابٌ يَا مُسَبِّبُ الْأَسْبَابِ يَا مُفْتَتِحُ الْمَتَابِ يَا مَنْ حَيْثُ مَا دُعِيَ أَجَابَ يَا ظَهْرُ يَا شَكُورُ يَا عَفُوُّ يَا غَفُورُ يَا نُورُ الثُّورِ يَا مُدَبِّرُ الْأُمُورِ يَا لَطِيفُ يَا خَبِيرُ يَا مُتَجَبِّرُ يَا مُبِيرُ يَا بَصِيرُ يَا ظَهِيرُ يَا كَبِيرُ يَا وَثْرُ يَا فَرْدُ يَا صِمْدُ [يَا أَيْدُ] يَا سِنْدُ يَا كَافِي [يَا شَافِي يَا وَافِي يَا مُعَافِي يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمَلُ يَا مُعَافِي يَا مُنْعَمُ يَا مُتَّفَضِّلُ يَا مُتَّكِرُمُ يَا مُتَّفَرِّدُ يَا مَنْ عَلَا فَفَهَرَ يَا مَنْ مَلَكَ فَفَدَرَ يَا مَنْ بَطَنَ فَخَبَرَ يَا مَنْ عُبِدَ فَشَكَرَ يَا مَنْ عُصِيَ فَغَفَرَ وَ سَتَرَ يَا مَنْ لَا تَحْوِيهِ الْفِكْرُ وَ لَا يُدْرِكُهُ بَصِيرٌ وَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ أَثْرٌ يَا رَازِقَ الْبَشَرِ وَ يَا مُقَدِّرَ كُلِّ قَدَرٍ يَا عَالِي الْمَكَانِ يَا شَدِيدَ الْأَرْكَانِ يَا مُبَدِّلَ الزَّمَانِ يَا قَابِلَ الْقُرْبَانِ يَا ذَا الْمَنِّ وَ الْإِحْسَانِ يَا ذَا الْعِزِّ وَ السُّلْطَانِ يَا رَحِيمُ يَا رَحْمَانُ يَا عَظِيمَ الشَّانِ يَا مَنْ هُوَ كُلُّ يَوْمٍ فِي شَأْنِ يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ شَأْنٌ عَنِ شَأْنٍ يَا سَامِعَ الْأَصْوَاتِ يَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ يَا مُنْجِحَ الطَّلِبَاتِ يَا قَاضِي الْحَاجَاتِ يَا مُنْزِلَ الْبَرَكَاتِ يَا رَاحِمَ الْعَبْرَاتِ يَا مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ يَا كَاشِفَ الْكُرْبَاتِ يَا وَلِيَّ الْحَسَنَاتِ يَا رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ يَا مُعْطِيَ الْمَسْأَلَاتِ يَا مُجِيبَ الْأَمْوَاتِ يَا مُطَّلِعَ عَلَى النَّيَاتِ يَا رَادَّ مَا قَدْ فَاتَ يَا مَنْ لَمَّا تَشَبَّهَ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ يَا مَنْ لَا تَضْجُرُهُ الْمَسْأَلَاتُ وَ لَا تَعْشَاهُ الظُّلْمَاتُ يَا نُورَ الْأَرْضِ وَ السَّمَاوَاتِ يَا سَابِعَ النِّعَمِ يَا دَافِعَ النَّقَمِ يَا بَارِي النَّسَمِ يَا جَامِعَ الْأَمَمِ يَا شَافِي السَّقَمِ يَا خَالِقَ النُّورِ وَ الظُّلَمِ يَا ذَا الْجُودِ وَ الْكَرَمِ يَا مَنْ لَا يَطَأُ عَرْشَهُ قَدَمٌ يَا أَجُودَ الْأَجُودِينَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ يَا أَسْمَعَ السَّمِيعِينَ يَا أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ يَا حِمَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ يَا أَمَانَ الْخَائِفِينَ يَا ظَهَرَ الْلَاجِينَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ يَا غَايَةَ الطَّلِبِينَ يَا صَاحِبَ كُلِّ غَرِيبٍ يَا مُؤَنَسَ كُلِّ وَجِيدٍ يَا مَلْجَأَ كُلِّ طَرِيدٍ يَا مَأْوَى كُلِّ شَرِيدٍ يَا حَافِظَ كُلِّ ضَالِّهِ يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ يَا رَازِقَ الطُّفْلِ الصَّغِيرِ يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَبِيرِ يَا فَكَّاكَ كُلِّ أَسِيرٍ يَا مُغْنِيَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ يَا عَضِيْمَةَ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ يَا مَنْ لَهُ التَّدْبِيرُ وَ التَّقْدِيرُ يَا مَنْ الْعَسِيرُ عَلَيْهِ سَهْلٌ يَسِيرٌ يَا مَنْ لَا يَخْتِجُ إِلَى تَفْسِيرٍ يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ خَبِيرٌ يَا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ يَا مُرْسِلَ الرِّيحِ يَا فَالِقَ الْإِصْبَاحِ يَا بَاعِثَ الْأَرْوَاحِ يَا ذَا الْجُودِ وَ السَّمَّاحِ يَا مَنْ بِيَدِهِ كُلُّ مِفْتَاحٍ يَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ يَا سَابِقَ كُلِّ فَوْتٍ يَا مُجِيبَ كُلِّ نَفْسٍ بَعِيدِ الْمَوْتِ يَا عِمْدَتِي يَا شِدَّتِي يَا حَافِظِي فِي غُرْبَتِي يَا مُؤَنَسِي فِي وَحْدَتِي يَا وَلِيَّ فِي نِعْمَتِي يَا كَنَفِي حِينَ تُعِينِي الْمَذَاهِبُ وَ تَسَلِّمُنِي الْأَقَارِبُ وَ يَخْدُلُنِي كُلُّ صَاحِبٍ يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ يَا سِنْدَ مَنْ لَا سِنْدَ لَهُ يَا دُخْرَ مَنْ لَا دُخْرَ لَهُ يَا كَهْفَ مَنْ لَا كَهْفَ لَهُ يَا رُكْنَ مَنْ لَا رُكْنَ لَهُ يَا غِيَاثَ مَنْ لَا غِيَاثَ لَهُ يَا جَارَ مَنْ لَا جَارَ لَهُ يَا جَارِي اللَّصِيقِ يَا رُكْنِي الْوَلِيقِ يَا إِلَهِي بِالْتَّحْقِيقِ يَا رَبَّ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ يَا شَفِيقُ يَا رَفِيقُ فُكْنِي مِنْ حَلْقِ الْمَضِيقِ وَ اصْرِفْ عَنِّي كُلَّ هَمٍّ وَ عَمٍّ وَ ضَيْقٍ وَ اكْفِنِي شَرَّ مَا لَا أُطِيقُ وَ أَعْنِي عَلَى مَا أُطِيقُ يَا رَادَّ يَوْسُفَ عَلَى يَعْقُوبَ يَا كَاشِفَ ضُرِّ أَيُّوبَ يَا غَافِرَ ذَنْبِ دَاوُدَ يَا رَافِعَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مِنْ أَيْدِي الْيَهُودِ

فَرَجًا وَمَخْرَجًا إِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَمَّا أَعْلَمُ وَتَقْدِيرُ وَلَمَّا أَقْدِرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ گریده‌ی دعا‌های حضرت امام زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام (نیای بزرگ مولف از طریق دخت بزرگوار آن حضرت، ام کلثوم)

۱ - دعای امام علی بن الحسین علیه السلام به گاه داوری بردن نزد حجرالاسود در برابر (عموی خود) مُحَمَّد بن الحنفیه (۳۳۴)

کتاب سعد بن عبدالله - حسن بن علی بن عبدالله (بن المغیره) - حسین بن سیف - مُحَمَّد بن سلیمان بصری - ابراهیم بن المفضل - ابان بن تغلب: امام صادق علیه السلام فرمود: «دعایی که حضرت سجاد علیه السلام به هنگام رفتن همراه مُحَمَّد بن الحنفیه برای داوری به نزد حجرالاسود خواندند این بود: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي سُرَادِقِ الْمَجْدِ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي سُرَادِقِ الْبَهَاءِ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي سُرَادِقِ الْعُزَّةِ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي سُرَادِقِ السَّرَائِرِ السَّابِقِ الْفَائِقِ الْحَسَنِ النَّصِيرِ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ الثَّمَانِيَةِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَبِالْعَيْنِ الَّتِي لَمَّا تَنَامُ وَبِالْأَسْمِ الْأَكْبَرِ الْأَكْبَرِ وَالْأَسْمِ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ الْمُحِيطِ بِمَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَبِالْأَسْمِ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَأَضَاءَ بِهِ الْقَمَرُ وَسُجِّرَتْ بِهِ الْبِحَارُ وَنَصَبَتْ بِهِ الْجِبَالُ وَبِالْأَسْمِ الَّذِي قَامَ بِهِ الْعَرْشُ وَالْكَرْسِيُّ وَبِاسْمَائِكَ الْمُقَدَّسَاتِ الْمُكْرَمَاتِ الْمُكُونَاتِ الْمُحْزُونَاتِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَسْأَلُكَ بِذَلِكَ كُلِّهِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا ابان بن تغلب گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «آبان! مبدا این دعا را جز در امر مهم آخرتی یا دنیایی بخوانید! مردم نمی‌دانند این چیست. این از گنجینه‌ی دانش آل مُحَمَّد علیه السلام است.»

۲ - دعای دیگری از امام سجاد علیه السلام

مُحَمَّد بن حسن (أحمد بن) ولید - پدرش - مُحَمَّد بن حسن صفار - أحمد بن مُحَمَّد بن عیسی - هارون بن مسلم - مسعد بن صدقه: از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام خواستم دعایی به من بیاموزند تا در خواسته‌های بزرگ بخوانم. آن حضرت بر گه‌هایی از مجموعه‌ای قدیمی بیرون آوردند و فرمودند: «از روی این بنویس. این دعای جدم حضرت علی بن الحسین علیه السلام است برای گرفتاری‌های مهم.» از روی آن نوشتم. هرگز در اندوه و گرفتاری ای، (این دعا را) نخواندم؛ جز آن که خداوند گشایش داد و غم را زدود و خواسته‌ام را بر آورد. دعا این بود: اللَّهُمَّ هِدْيَتِي فَهَوْتُ وَوَعظْتِي فَفَسَوْتُ وَأَبْلَيْتِ الْجَمِيلَ فَعَصَيْتُ ثُمَّ عَرَفْتُ مَا أَصِيدُ إِذْ عَرَفْتَنِيهٖ فَاسْتَعْفَرْتُ وَأَقَلْتُ فَعِيدْتُ فَسَتَرْتُ فَلَمَكَ الْحَمْدُ يَا إِلَهِي تَقَمَّحْتُ أَوْدِيَهٗ هَلَاكِي وَتَحَلَّلْتُ [حَلَلْتُ شِعَابَ تَلْفِي وَتَعَرَّضْتُ فِيهَا بِسَطَوَاتِكَ وَبِحُلُولِهَا لِقُبُوبَاتِكَ وَسَيَلْتِي إِلَيْكَ التَّوْحِيدُ وَذَرَيْتِي إِنِّي لَمْ أَشْرِكْ بِكَ شَيْئًا وَ لَمْ أَتَّخِذْ مَعَكَ إِلَهًا وَقَدْ فَرَرْتُ إِلَيْكَ مِنْ نَفْسِي وَإِلَيْكَ يُفِرُّ الْمَسِيءُ وَأَنْتَ مَفْرَعُ الْمُضِيعِ حَظُّ نَفْسِهِ الْمُتَلَجِي فَلَكَ الْحَمْدُ يَا إِلَهِي فَكَمْ مِنْ عَدُوٍّ انْتَضَى عَلَيَّ سَيْفَ عَدَاوَتِهِ وَشَحَذَ لِي طَبَّةَ مَدِينَتِهِ وَأَرْهَفَ لِي سَبَا حُدَّهِ وَدَافَ لِي قَوَاتِلَ سُومِيهِ وَصَدَدَ نَحْوِي صَوَائِبَ سِهَامِيهِ وَ لَمْ تَنْمَ عَنِّي عَيْنُ حِرَاسِيهِ وَأَضْمَرَ أَنْ يَسُومَنِي الْمَكْرُوهَ وَيَجْرِعَنِي ذُعَافَ مَرَارَتِهِ فَظَنَرْتُ يَا إِلَهِي إِلَى ضِعْفِي عَنِ احْتِمَالِ الْفَوَاحِ وَ عَجَزِي عَنِ الْإِنْتِصَارِ مِمَّنْ قَصَبَ دَنِي بِمَحَارِبَتِهِ وَوَحِدَتِي فِي كَثْرَةِ عِدَدِ مَنْ نَاوَانِي وَأَرْصَدَ لِي بِالْبَلَاءِ فِيمَا لَمْ أَعْمَلْ فِيهِ فِكْرِي وَابْتَدَأَتْ بِي بُنْيُورَتِكَ وَشَدَّدَتْ أَرْزِي بِقُوَّتِكَ ثُمَّ فَلَلْتُ لِي حِدَّةً وَصَيَّرْتَهُ مِنْ بَعِيدِ جَمْعِ عَدِيدِهِ وَوَحِيدَهُ وَأَعْلَيْتُ كَعْبِي عَلَيْهِ وَجَعَلْتُ مَا سَيَدَّدُهُ مَرْدُودًا عَلَيْهِ وَرَدَّدْتَهُ لَمْ يَشْفِ عَلَيْهِ وَ لَمْ يُبْرِدْ حَرَارَةَ غَيْظِهِ قَدْ غَضَّ عَلَيَّ شَوَاهُ وَأَذْبَرَ مَوْلِيًا قَدْ أُخْلِفَتْ سَرَايَاهُ وَ كَمْ مِنْ يَبَاغِ بَغَانِي بِمَكَائِدِهِ وَنَصَبَ لِي أَشْرَاكَ مَصَائِدِهِ وَوَكَّلَ بِي تَفْقُدَ رِعَايَتِهِ وَأَضْبَأَ إِلَيَّ إِضْبَاءَ السَّبْعِ لِطَرِيدَتِهِ أَنْتَهَارًا لِإِنْتِهَازِ الْفُرْصَةِ لِفَرِيصَتِهِ وَهُوَ يُظْهِرُ لِي بِشَاشَةِ الْمَلَقِ وَيُبْطِنُ عَلَيَّ شِدَّةَ الْحَنَقِ فَلَمَّا رَأَيْتُ يَا إِلَهِي تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ دَعَلُ سِرِيرَتِهِ وَقُبِحَ مَا انْطَوَى عَلَيْهِ أَرْكَسَتُهُ لَأُمَّ رَأْسِهِ فِي زُيْتِهِ وَرَدَّدْتَهُ فِي مَهْوِي حَفِيرَتِهِ فَأَنْقَمَعَ بَعِيدَ اسْتِطْلَافِهِ ذَلِيلًا فِي رَبِّي حَبَائِلِهِ الَّتِي كَانَ يَقْدِرُ لِي أَنْ يَرَانِي فِيهَا وَقَدْ كَادَ أَنْ يَحُلَّ بِي لَوْ لَا رَحْمَتُكَ مَا حَلَّ بِسَاحَتِهِ وَ كَمْ مِنْ حَاسِدٍ قَدْ شَرَقَ بِي بِغُصَّتِهِ وَشَجَى مِنِّي بِغَيْظِهِ وَ سَلَقَنِي بِحَدِّ لِسَانِهِ وَوَحَرَنِي بِقَرْفِ عُيُوبِهِ وَ

جَعَلَ عِزَّتِي غَرَضًا لِمَرَامِيهِ وَقَلَّدَنِي خِلَالًا لَمْ يَزَلْ فِيهِ وَوَحَزَنِي بِكَيْدِهِ وَقَصَدَنِي بِمَكِيدَتِهِ فَنَادَيْتُكَ يَا إِلَهِي مُسْتَعِينًا بِكَ وَاثِقًا بِسِرْعَةِ
 إِجَابَتِكَ عَالِمًا أَنَّهُ لَنْ يُضْطَهَدَ مَنْ أَوَى إِلَى ظِلِّ كَنَفِكَ وَلَمْ يَفْرَعْ مِنْ لَجَأٍ إِلَى مَعَاوِلِ انْتِصَارِكَ فَحَصَّنْتَنِي مِنْ بَأْسِهِ بِقُدْرَتِكَ وَكَمْ مِنْ
 سَحَابٍ مَكْرُوهٍ قَدْ جَلَّتْهَا عَنِّي وَسَحَابٍ نَعَمٍ أَمْطَرْتَهَا عَلَيَّ وَجَدَاوِلَ رَحْمَتِهِ نَشَرْتَهَا وَعَافِيَةَ أَلْبَسْتَهَا وَأَعْيُنَ أَحْدَاثٍ طَمَسْتَهَا وَعَوَاشِي
 كُزْبَاتٍ كَشَفْتَهَا وَكَمْ مِنْ ظَنٍّ حَسَنٍ حَقَّقْتُ وَوَعْدٍ إِمْلَاقٍ جَبْرَتٍ وَصِرْعَةٍ أَنْعَشْتُ وَمَسْكَنَةٍ حَوَّلْتُ كُلَّ ذَلِكَ إِتْعَامًا وَتَطَوُّلاً مِنْكَ وَفِي
 جَمِيعِ ذَلِكَ أَنْهَمَا كَأَمْنِي عَلَى مَعَاصِيكَ لَمْ يَمْنَعِكَ إِسَاءَتِي عَنْ إِتْمَامِ إِحْسَانِكَ وَلَا حَاجَزَنِي ذَلِكَ عَنْ اِزْتِكَابِ مَسَاخِطِكَ لَا تُسْأَلُ
 عَمَّا تَفْعَلُ وَقَدْ سُئِلْتُ فَأَعْطَيْتُ وَلَمْ تُسْأَلْ فَابْتَدَأْتُ وَاسْتَمِيحَ فَضْلُكَ فَمَا أَكْدَيْتُ آيَةً إِلَّا إِحْسَانًا وَآيَةً إِلَّا تَقْحُمَ حُرْمَاتِكَ وَتَعْدَى
 حُدُودِكَ وَالْعُقْلَةَ عَنْ وَعِيدِكَ فَلَمَّكَ الْحَمِيدُ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ هَذَا مَقَامٌ مِنْ اعْتِرَافٍ لَكَ بِسُبُوحِ النِّعَمِ وَقَابَلَهَا
 بِالتَّقْصِيرِ وَشَهِدَ عَلَى نَفْسِهِ بِالتَّضْيِيعِ إِلَهِي أَنْتَقَرْتُ إِلَيْكَ بِالمُحَمَّدِيَّةِ الرَّفِيعَةِ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِالعُلُوبِيَّةِ البَيْضَاءِ فَأَعْزِدْنِي مِنْ شَرِّ مَا يَكِيدُنِي وَ
 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ وَمِنْ شَرِّ مَنْ يُرِيدُنِي سُوءًا فَإِنَّ ذَلِكَ لَا يَضِيْقُ عَلَيْكَ فِي وُجْدِكَ وَلَا يَتَكَادُكَ فِي قُدْرَتِكَ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ فَهَبْ لِي يَا إِلَهِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَدَوَامِ تَوْفِيقِكَ مَا أَنْتَ خَدُهُ سَلِيمًا أَعْرُجُ بِهِ إِلَى مَرْضَاتِكَ وَآمِنُ بِهِ مِنْ عِقَابِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
 إِلَهِي اِرْحَمْنِي بِتَرْكِ المَعَاصِي يَا أَبْقِيَتَنِي وَارْحَمْنِي بِتَرْكِ تَكْلِيفِ مَا لَا يَغْنِينِي وَارْزُقْنِي حُسْنَ النَّظَرِ فِي مَا يُرْضِيكَ عَنِّي وَالزُّمَّ قَلْبِي
 حِفْظَ كِتَابِكَ كَمَا عَلَّمْتَنِي وَاجْعَلْنِي أَتْلُوهُ عَلَى مَا يُرْضِيكَ بِهِ عَنِّي وَنُورٌ بِهِ بَصِيرِي وَأَوْعِيهِ سَمْعِي وَاشْرَحْ بِهِ صَدْرِي وَفَرِّجْ بِهِ قَلْبِي وَ
 أَطْلِقْ بِهِ لِسَانِي وَاسْتَعْمِلْ بِهِ يَدَيَّ وَاجْعَلْ فَيَّ مِنَ الحَوْلِ وَالقُوَّةِ مَا يَسِيهُلُ ذَلِكَ عَلَيَّ فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَ
 مَوْلَايَ وَسَيِّدِي وَأَمَلِي وَإِلَهِي وَغِيَاثِي وَسَيِّدِي وَخَالِقِي وَنَاصِرِي وَتَقْوِي وَرَجَائِي لَكَ مَحْيَايَ وَمَمَاتِي وَلَكَ سَمْعِي وَبَصْرِي وَ
 بِيَدِكَ رِزْقِي وَإِلَيْكَ أَمْرِي فِي الدُّنْيَا وَالأَخْرَةِ وَمَلَائِكَتِي بِقُدْرَتِكَ وَقَدَرْتِ عَلَيَّ بِسُلْطَانِكَ فَلَمَّكَ القُدْرَةُ فِي أَمْرِي وَنَاصِيَتِي بِبِيَدِكَ لَا
 يَحُولُ أَحَدٌ دُونَ رِضَاكَ بِرَأْفَتِكَ أَرْجُو رَحْمَتَكَ وَبِرَحْمَتِكَ أَرْجُو رِضْوَانَكَ لَا أَرْجُو ذَلِكَ بِعَمَلِي فَقَدْ عَجَزَ عَنِّي عَمَلِي فَكَيْفَ أَرْجُو
 مَا قَدْ عَجَزَ عَنِّي أَشْكُو إِلَيْكَ فَاقْتَبِي وَضَعْفَ قُوَّتِي وَإِفْرَاطِي فِي أَمْرِي وَكُلَّ ذَلِكَ مِنْ عِنْدِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي فَافْكُنِي ذَلِكَ كُلَّهُ
 اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ رُفَقَاءِ مُحَمَّدٍ حَبِيبِكَ وَإِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ وَيَوْمَ الفِرْعَانِ الأَكْبَرِ مِنَ الأَمِينِينَ فَأَمْنِي وَبِتَيْسَتِيرِكَ فَيَسِّرْ لِي وَيَاظْلَمَكَ فَظَلَلْنِي
 وَبِمَفَارِئِهِ مِنَ النَّارِ فَنجِّنِي وَلَا تُمَسِّنِي السُّوءَ وَلَا تُحْزِنِي وَمِنَ الدُّنْيَا فَسَلِّمْنِي وَحِجَّتِي يَوْمَ القِيَامَةِ فَلَقْنِي وَبِذِكْرِكَ فَذَكِّرْنِي وَبِاللَّيْسَرِيِّ
 فَيسِّرْ لِي وَبِاللُّعْسَرِيِّ فَجَنِّبْنِي وَبِاللُّصْلَامَةِ وَبِالرِّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا فَأَلْهَمْنِي وَبِالعِبَادَتِكَ فَاقْوِي وَفِي الفِئَةِ وَمَرْضَاتِكَ فَاسْتَعْمِلْنِي وَمِنْ فَضْلِكَ
 فَارْزُقْنِي وَيَوْمَ القِيَامَةِ فَيَبِّضْ وَجْهِي وَحَسَابًا يَسِيرًا فَحَاسِبْنِي وَبِقَبِيحِ عَمَلِي فَلَا تَقْضُ حِسَابِي وَبِهَدَاكَ فَاهْدِنِي وَبِالقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ فَتَبَتَّنِي وَمَا أَحْبَبْتَ فَحَبِّبْهُ إِلَيَّ وَمَا كَرِهْتَ فَبَعْضْهُ إِلَيَّ وَمَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالأَخْرَةِ فَافْكُنِي وَفِي صِلَاتِي وَ
 صِيَامِي وَدُعَائِي وَنُسُكِي وَشُكْرِي وَدُعَائِي وَآخِرَتِي فَيارِكْ لِي وَالمَقَامِ المَحْمُودِ فَابْعَثْنِي وَسُلْطَانًا نَصِيرًا فَاجْعَلْ لِي وَظَلْمِي وَ
 جَهْلِي وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي فَتَجَرَّأَوْزْ عَنِّي وَمِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا وَالمَمَاتِ فَخَلِّصْنِي وَمِنَ الفَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ فَنجِّنِي وَمِنْ
 أَوْلِيَائِكَ يَوْمَ القِيَامَةِ فَاجْعَلْنِي وَأَدِمْ لِي صِلَاحَ الَّذِي آتَيْتَنِي وَبِالحَلَالِ عَنِ الحَرَامِ فَاعْنِنِي وَبِالطَّيِّبِ عَنِ الخَبِيثِ فَافْكُنِي أَقْبَلْ بِوَجْهِكَ
 الكَرِيمِ إِلَيَّ وَلَا تَصْرِفْهُ عَنِّي وَإِلَى صِرَاطِكَ المُسْتَقِيمِ فَاهْدِنِي وَلِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى فَوْقَقْنِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ وَ
 الكِبْرِيَاءِ وَالتَّعْظُمِ وَالحَيْلَاءِ وَالفَخْرِ وَالتَّيْدِخِ وَالأَشْرِ وَالبَطْرِ وَالأَعْجَابِ بِنَفْسِي وَالجَبْرِيَّةِ رَبِّ فَنجِّنِي وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ مِنَ العَجْزِ وَ
 البُخْلِ وَالحِرْصِ وَالمُنَافَسَةِ وَالعُشِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الطَّمَعِ وَالتَّطَنُّعِ وَالهَلَعِ وَالجَزَعِ وَالرِّزْقِ وَالقَمْعِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ البُغْيِ وَالتَّظْلَمِ وَ
 اللُّعْبَاءِ وَالفَسَادِ وَالفُجُورِ وَالفُسُوقِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الخِيَانَةِ وَالعِدْوَانِ وَالتُّغْيَانِ رَبِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الفُضَّةِ يَحَهُ وَمِنَ المَعْصِيَةِ
 القَطِيعَةِ وَالسَّيِّئَةِ وَالفَوَاحِشِ وَالدُّنُوبِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الإِثْمِ وَالمَأْثَمِ وَالحَرَامِ وَالمَحْرَمِ وَالخَبِيثِ وَكُلِّ مَا لَا تُحِبُّ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ
 مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَبُغْيِهِ وَظُلْمِهِ وَعُدْوَانِهِ وَشَرِّكَ وَزَبَانِيَّتِهِ وَجُنْدِهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَخْرُجُ فِيهَا وَأَعُوذُ بِكَ
 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ مِنْ دَابَّةٍ وَهَامَّةٍ أَوْ جِنٍّ أَوْ إِنْسٍ مِمَّا يَتَحَرَّكُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
 شَرِّ كُلِّ كَاهِنٍ وَسَاحِرٍ وَرَاكِنٍ وَنَافِثٍ وَرَاقٍ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ وَبَاغٍ وَطَاغٍ وَنَافِسٍ وَظَالِمٍ وَمُتَعَدِّ وَجَائِرٍ وَأَعُوذُ بِكَ

مِنَ الْعَمَى وَالصَّمِيمِ وَالْبَكَمِ وَالْعَبْرَصِ وَالْحِذَامِ وَالشَّكِّ وَالرَّيْبِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْفَسَلِ وَالْعَجْزِ وَالتَّفْرِيطِ وَالْعَجَلَةِ وَالتَّضْيِيعِ وَالتَّقْصِيرِ وَالْإِبْطَاءِ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ - وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى رَبِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْفَاقَةِ وَالْحَاجَةِ وَالْمَسِيكَةِ وَالضَّيْقَةِ وَالْعَائِلَةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقَلَّةِ وَالذَّلَّةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الصَّيْقِ وَالسَّيْءَةِ وَالْقَيْدِ وَالْحَبْسِ وَالْوَتَاقِ وَالسُّجُونِ وَالْبَلَاءِ وَكُلِّ مُصِيبَةٍ لَّا صَبْرَ لِي عَلَيْهَا آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِنَا كُلَّ الَّذِي سَأَلْنَاكَ وَزِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ عَلَى قَدْرِ جَلَالِكَ وَعَظَمَتِكَ بِحَقِّ لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۳- دعای ایمنی از دشمنان و مصونیت از خطرات به محافظت الهی

این دعای حضرت سید الساجدین علیه السلام را پس از طلوع آفتاب و به هنگام غروب آن خواند: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَكَمَا غَالِبَ إِلَّا اللَّهُ غَالِبٌ كُلِّ شَيْءٍ وَبِهِ يَغْلِبُ الْغَالِبُونَ وَمِنْهُ يَطْلُبُ الرَّاغِبُونَ وَعَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ وَبِهِ يَعْتَصِمُ الْمُعْتَصِمُونَ وَيَتَّقَى الْوَائِقُونَ وَيَلْتَجِي الْمُلتَجُونَ وَهُوَ حَسْبُهُمْ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ اخْتَرْتُ بِاللَّهِ وَاخْتَرْتُ بِاللَّهِ وَاجْتَرْتُ إِلَى اللَّهِ وَاسْتَجَرْتُ بِاللَّهِ وَاسْتَعْتَمْتُ بِاللَّهِ وَامْتَنَعْتُ بِاللَّهِ وَاعْتَزَلْتُ بِاللَّهِ وَقَهَرْتُ بِاللَّهِ وَعَلَبْتُ بِاللَّهِ وَاعْتَمَدْتُ عَلَى اللَّهِ وَاسْتَتَرْتُ بِاللَّهِ وَحَفِظْتُ بِاللَّهِ وَاسْتَحْفِظْتُ بِاللَّهِ خَيْرَ الْحَافِظِينَ وَتَكَهَّفْتُ بِاللَّهِ وَحُطَّتْ نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَإِخْوَانِي وَكُلُّ مَنْ يَعْنِينِي أَمْرُهُ بِاللَّهِ الْحَافِظِ اللَّطِيفِ وَاكْتَنَأْتُ بِاللَّهِ وَصِيحِبْتُ حَافِظَ الصَّاحِبِينَ وَحَافِظَ الْأَصْحَابِ الْحَافِظِينَ وَفَوَضْتُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ وَاعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ الَّذِي مِنْ غَيْرِهِ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّم تَسْلِيمًا - اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ إِلَى آخِرِ آيَةِ - وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَدْعَوْتَهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ. إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ. أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا - إِنَّ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ - وَ إِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ - إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا - فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خَيْفَةً مُوسَى قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى وَآلِقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَبَّحْنَا بِهَا نَحْنُ كَثِيرٌ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُوا لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. طَسَمَ تِلْكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْمُبِينِ. لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ. إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ - قَالَ أَوْ لَوْ جِئْتِكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ. قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ. فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ. وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاطِرِينَ قَالَ كَلَّا إِنْ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِي مُوسَى لَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ إِنْ لِي لَا يَخَافُ لِمَدَى الْمُرْسَلُونَ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ يَا مُوسَى أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ قَالَ سَيَسْأَلُكَ عَنْهُ بِأَخِيكَ وَنَجْعِلُ لَكُمْ سُلْطَانًا فَلَا يَصْعَقُونَ إِيَّاكُمْ بآيَاتِنَا أَنْتُمْ وَمَنْ اتَّبَعَكُمْ الْغَالِبُونَ - وَلَقَدْ مَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ. وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ. وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ - وَ أَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَتُضَيِّعُ عَلَى عَيْنِي. إِذْ تَعَشَى أَخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ. فَزِدْنَاهُ إِلَى أُمَّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ - وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا - وَقَالَ الْمَلِكُ انْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ - إِنْ لِي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

۴ - دعایی دیگر از امام زین العابدین سلام الله علیه

أَبُو حَمْرَةَ ثُمَالِي رَحِمَهُ اللَّهُ كَوَيْد: يَكُ بَارِ، دَسْتُ بِسَرْمِ شَكْسَتْ. أَوْ رَا نَزْدَ يَحْيَى ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ شَكْسَتْهُ بِنْدَ بَرْدَم. وَوَقْتِي دِيدَ، كُفْتُ: شَكْسَتْكَ بَدِي أَسْتُ. أُنْ كَاَهْ بَهْ أَتَاقُ خَوَيْشَ بَالَا رَفْتُ تَا پَارْجَهْ وَ دَسْتَمَالِي بَرَا بَسْتَنَ بِيَاوَرْد. مَن دَرِ هِمَانِ لِحْظَهْ بَهْ يَادِ دَعَايِ افْتَادَمَ كِهْ حَضْرَتِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ بَهْ مَن آمُوخْتَهْ بُوَدْنَد. دَسْتُ فَرَزَنْدَم رَا كُرْفْتَم وَ دَعَا رَا بَرِ آنْ خَوَانْدَم وَ جَايِ شَكْسَتْكَ رَا دَسْتُ كَشِيدَم. بَهْ فَرْمَانِ خُدَا، بَهْبُوْدِ يَافْتُ. يَحْيَى بِنِ عَبْدِ اللَّهِ آمَدَ؛ چِيْزِي نَدِيد. كُفْتُ: دَسْتُ دِيْكَ رَا نَشَانَم دَهْ؛ شَكْسَتْكَ نَدَاشْتُ. كُفْتُ: سَبْحَانَ اللَّهِ! مَكْرَمَنِ شَكْسَتْكَ بَدِي نَدِيدَم؟! اَيْنِ چِيْسْتُ؟ وَاقِعًا از جادوی شما شیعه‌ها شگفت نیست! كُفْتُم: مَادَرْتُ سُوْكَوَارْتِ شُوْد! اَيْنِ جَادُوْ نِيْسْتُ. مَن دَعَايِي رَا كِهْ از مَوْلَايِمِ حَضْرَتِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ شَنِيدَهْ بُوْدَم بَهْ يَادِ آوَرْدَم وَ آنْ رَا خَوَانْدَم. كُفْتُ: بَهْ مَن هَمِ بِيَامُوْز. كُفْتُم: حَالِ كِهْ چِنِيْنِ كُفْتِي؟! نَه! چَشْمَتِ رُوْشَنِ مِبَاد! تُوْ شَايْسْتَهْ يِ آنْ نِيْسْتِي. حَمْرَانِ بِنِ أَعْيِنِ كَوَيْد: مَن (بَا شَنِيدَنِ اَيْنِ وَاقِعَه) بَهْ اَبُوْحَمْرَةَ كُفْتُم: تُوْ رَا بَهْ خُدَا سُوْكَوَنْدِ مِيْ دَهْمِ كِهْ آنْ رَا بَهْ مَا بِيَامُوْزِي. كُفْتُ: سَبْحَانَ اللَّهِ! اَيْنِ رَا نَكُفْتَم مَكْرَمَ بَرَايِ آنْ كِهْ بَهْ شَمَا بِيَامُوْزَم. بَنُوْسِيْد: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا حَيُّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ يَا حَيُّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ يَا حَيُّ مَعَ كُلِّ حَيٍّ يَا حَيُّ حِينَ لَمَّا حَيٌّ يَا حَيُّ يَبْقَى وَ يَفْنَى كُلُّ حَيٍّ لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا حَيُّ يَا كَرِيمُ يَا مُحْيِي الْمَوْتَى يَا قَائِمُ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ وَ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ وَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ وَ رَحْمَتِكَ الَّتِي وَسَّعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ وَ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِحُرْمَةِ هَذَا الْقُرْآنِ وَ بِحُرْمَةِ الْإِسْلَامِ وَ شَهَادَةِ أَنْ لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ حُدُوكَ لَّا شَرِيكَ لَكَ وَ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ وَ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ وَ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ وَ أَسْتَشْفِعُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا وَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ عَبْدَيْكَ وَ أَمِينَيْكَ وَ حُجَّتَيْكَ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَ عَلِيَّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَ نُورِ الرَّاهِدِينَ وَ وَارِثِ عِلْمِ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ إِمَامِ الْخَاشِعِينَ وَ وَليِّ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْقَائِمِ فِي خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ وَ بَاقِرِ عِلْمِ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ وَ الدَّلِيلِ عَلَى أَمْرِ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ الْمُقْتَدِي بَابَائِهِ الصَّالِحِينَ وَ كَهْفِ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ مِنْ أَوْلَادِ النَّبِيِّينَ وَ الْمُقْتَدِي بَابَائِهِ الصَّالِحِينَ وَ الْبَارِّ مِنْ عَثْرَتِهِ الْبَرَّةِ الْمُتَّقِينَ وَ وَليِّ دِينِكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى الْعَالَمِينَ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْعَبِيدِ الصَّالِحِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ الْمُرْسَلِينَ وَ لِسَانِكَ فِي خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ وَ النَّاطِقِ بِأَمْرِكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى بَرِيَّتِكَ وَ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الْمُوْتَصَّى الرَّكِّي الْمُضِيْطَفَى الْمَخْصُوصِ بِكَرَامَتِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى طَاعَتِكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الرَّشِيدِ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ النَّاطِقِ بِحُكْمَتِكَ وَ حَقِّكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى بَرِيَّتِكَ وَ وَليِّكَ وَ ابْنِ أَوْلِيَائِكَ وَ حَبِيْبِكَ وَ ابْنِ أَجْبَائِكَ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ السَّرَّاجِ الْمُنِيرِ وَ الرُّكْنِ الْوَيْثِقِ الْقَائِمِ بِعِدْلِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى دِينِكَ وَ دِينِ نَبِيِّكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى بَرِيَّتِكَ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ عَبْدِكَ وَ وَليِّكَ وَ خَلِيفَتِكَ الْمُؤَدِّي عَنكَ فِي خَلْقِكَ عَن آيَاتِهِ الصَّادِقِينَ وَ بِحَقِّ خَلْفِ الْمَأْتَمَةِ الْمَاضِيْنَ وَ الْإِمَامِ الرَّكِّي الْهَادِي الْمُهَيْدِي وَ الْحُجَّةِ بَعْدَ آبَائِهِ عَلَى خَلْقِكَ الْمُؤَدِّي عَن عِلْمِ نَبِيِّكَ وَ وَارِثِ عِلْمِ الْمَاضِيْنَ مِنَ الْوَصِيِّينَ الْمَخْصُوصِ الدَّاعِي إِلَى طَاعَتِكَ وَ طَاعَةِ آبَائِهِ الصَّالِحِينَ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ مَاهُ أَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي إِلَى اللَّهِ أَنْتَ شَفَعْ بِكَ وَ بِالْأَمْتَمَةِ مِنْ وَوَلَدِكَ وَ بَعَلِيْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَ الْخَلِيفِ الْقَائِمِ الْمُتَنْتَظِرِ اللَّهُمَّ فَصِلْ عَلَيْهِمْ وَ عَلِيَّ مِنْ أَسْبَابِهِمْ وَ صِلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صِلْ لِمَاءِ الْمُرْسَلِينَ وَ الصَّادِقِينَ وَ الصَّالِحِينَ صِلْ لِمَاءَ لَمَّا يَقْدَرُ عَلَى إِخْصَائِهَا غَيْرُكَ اللَّهُمَّ الْخَلْقُ أَهْلُ بَيْتِ نَبِيِّكَ وَ ذُرِّيَّتِهِمْ وَ شَيْعَتِهِمْ بِنَبِيِّكَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَقِّقَا بِهِمْ مُؤْمِنِينَ مُحْتَبِينَ فَائِزِينَ مُتَّقِينَ صَالِحِينَ خَاشِعِينَ عَابِدِينَ مُوَفَّقِينَ مَسْئِدِينَ عَامِلِينَ زَاكِينَ تَائِبِينَ سَاجِدِينَ رَاكِعِينَ شَاكِرِينَ حَامِدِينَ صَابِرِينَ مُحْتَسِبِينَ مُبِينِينَ مُصْطَبِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَلَّى وَ لِيَّتُهُمْ وَ أَتَبَرَأُ إِلَيْكَ مِنْ عَيْدُوهُمْ وَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِحُبِّهِمْ وَ مَوْلَاتِهِمْ وَ طَاعَتِهِمْ فَارْزُقْنِي بِهِمْ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ اضْرِبْ عَنِّي بِهِمْ أَهْوَالَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ زَوْجَتَهُ وَ وَلَدَيْهِ عِبِيدُكَ وَ إِمَاؤُكَ وَ أَنْتَ وَ لِيَّتُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ هُمْ أَوْلِيَاؤُكَ وَ الْأَوْلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ مِنْ بَرِيَّتِكَ وَ أَشْهَدُ أَنَّهُمْ عِبَادُكَ الْمُؤْمِنُونَ لَّا يَسْبِقُونَكَ بِالْقَوْلِ وَ هُمْ بِأَمْرِكَ يَعْمَلُونَ اللَّهُمَّ إِنِّي

أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهِمْ وَ أَتَشْفَعُ بِهِمْ إِلَيْكَ أَنْ تُحْيِيَنِي مَحْيَاهُمْ وَ تُمَيِّنِي عَلَى طَاعَتِهِمْ وَ مِلَّتِهِمْ وَ تَمْنَعَنِي مِنْ طَاعَةِ عَدُوِّهِمْ وَ تَمْنَعَ عَدُوَّكَ وَ عَدُوَّهُمْ مِنِّي وَ تُعْتِنِي بِسُكِّ وَ بَأَوْلِيَايِكَ عَمَّنْ أَعْيَبْتَهُ عَنِّي وَ تَسِيْهُلِنِي لِمَنْ أَحْوَجْتَهُمْ إِلَيَّ وَ تَجْعَلِنِي فِي حِفْظِكَ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ تُلْبِسَنِي الْعَافِيَةَ حَتَّى تُهَيِّبَنِي الْمَعِيْشَةَ وَ الْحِطْيَةَ بِلِحْظَتِكَ الْكَرِيْمَةِ الرَّحِيْمَةِ الشَّرِيْفَةِ تَكْشِفُ بِهَا عَنِّي مَا قَدِ ابْتَلَيْتَ بِهِ وَ دَبَّرْتَنِي بِهَا إِلَى أَحْسَنِ عَادَاتِكَ وَ أَجْمَلِهَا عِنْدِي فَقَدْ ضَمَعْتُ قُوَّتِي وَ قَلْتُ حِيَايَتِي وَ نَزَلَ بِي مِمَّا لَمَّا طَاقَهُ لِي بِهِ فَوَدَّيْتُ إِلَى أَحْسَنِ عَادَاتِكَ فَقَدْ آيَسْتُ مِمَّا عِنْدَ خَلْقِكَ فَلَمْ يَبْقَ إِلَّا رَجَاؤُكَ فِي قَلْبِي وَ قَدِيمًا مَا مَنَنْتَ عَلَيَّ وَ قُدْرَتُكَ يَا سَيِّدِي وَ رَبِّي وَ خَالِقِي وَ مَوْلَايَ وَ رَازِقِي عَلَيَّ إِذْ هَابَ مِنِّي أَنَا فِيهِ كَقُدْرَتِكَ عَلَيَّ حَيْثُ ابْتَلَيْتَنِي بِهِ إِلَهِي ذَكَرْتُ عَوَائِدِكَ يُؤْنِسُنِي وَ رَجَاءُ إِعْنَامِكَ يُقَرِّبُنِي وَ لَمْ أَخُلْ مِنْ نِعْمَتِكَ مُنْذُ خَلَقْتَنِي فَأَنْتَ يَا رَبِّ ثِقْتِي وَ رَجَائِي وَ إِلَهِي وَ سَيِّدِي وَ الذَّابُّ عَنِّي وَ الرَّاحِمُ بِي وَ الْمُتَكَفِّلُ بِرِزْقِي فَاسْأَلْكَ يَا رَبِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تَجْعَلَ رُشْدِي بِمَا قَضَيْتَ مِنَ الْخَيْرِ وَ خَتْمْتَهُ وَ قَدْرَتَهُ وَ أَنْ تَجْعَلَ خَلَاصَتِي مِمَّا أَنَا فِيهِ فَإِنِّي لَا أَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ إِلَّا بِكَ وَ خَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَ لَا أَعْتَمِدُ فِيهِ إِلَّا عَلَيْكَ فَكُنْ يَا رَبَّ الْأَرْزَابِ يَا سَيِّدَ السَّادَاتِ عِنْدَ حُسْنِ ظَنِّي بِكَ وَ أَعْطِنِي مَسْأَلَتِي يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ يَا أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ يَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ يَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ يَا أَقْدَرَ الْقَادِرِينَ يَا أَفْهَرَ الْفَاهِرِينَ يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ يَا آخِرَ الْآخِرِينَ يَا حَبِيبَ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ وَ جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ الْمُتَّبَعِينَ وَ يَا حَبِيبَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَوْصِيَاءِهِ وَ أَنْصَارِهِ وَ خُلَفَائِهِ وَ أَحِبَّائِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَ حُجَجِكَ الْبَالِغِينَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ الرَّحْمَةِ الْمُطَهَّرِينَ الزَّاهِدِينَ أَجْمَعِينَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَفْعَلْ بِي مِمَّا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ مجموعی گران ارج دعا‌های حضرت سید ساجدین امام چهارم علیه السلام (صحیفه‌ی سجادیه) حاوی دعا‌هایی است که دانندگان را بسنده است.

گزیده‌ی دعا‌های حضرت باقر العلوم امام محمد بن علی بن الحسین علیهم السلام

۱ - روایت عیسی بن محمد

وَهَبَ بِنِ إِسْمَاعِيلَ گوید: امام باقر علیه السلام به نقل از پدر و جدشان (حضرت سید الشهداء علیه السلام) چنین فرمودند: «رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر بنده‌ای این دعا را هر روز صبح زود بخواند، تا پایان روز در پناه خدا خواهد بود و هر غم و اندوه و نگرانی و باری از او برداشته می‌شود و برای وارد شدن نزد سلطان و نگاه داشته شدن از شیطان خوب است. در سختی‌ها آن را بخوان که اگر زده‌ای آن را بخواند، غمش زوده خواهد شد و اگر زندانی ای بخواند، آزادی خواهد یافت و خواسته‌ها بر آورده خواهد شد. مبدا (به نفرین) بر کسی بخوانی که از تیر بران کاری تر است! دعا این است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ يَا صَبِيحَ الْمَكْرُوبِينَ يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ يَا كَاشِفَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اكْشِفْ كَرْبِي وَ هَمِّي فَإِنَّهُ لَا يَكْشِفُ الْكَرْبَ إِلَّا أَنْتَ فَقَدْ تَعَرَّفْتُ حَالِي وَ حَاجَتِي وَ فَفَرِي وَ فَاقَتِي فَافْكِنِي مَا أَهَمَّنِي وَ مَا عَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْتُ وَ بِفَضْلِكَ اسْتَعْنَيْتُ وَ فِي نِعْمَتِكَ أَصْبَحْتُ وَ أَمْسَيْتُ ذُنُوبِي بَيْنَ يَدَيْكَ اسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ حِلْمِكَ لِجَهْلِي وَ مِنْ فَضْلِكَ لِفَاقَتِي وَ مِنْ مَغْفِرَتِكَ لِخَطَايَايَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الصَّبْرَ عِنْدَ الْبَلَاءِ وَ الشُّكْرَ عِنْدَ الرَّخَاءِ - اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَخْشَاكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامِ حَتَّى كَأَنِّي أَرَاكَ اللَّهُمَّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَذْكَرَكَ كَعِي لَمَّا أَنْسَاكَ لَيْلًا وَ لَا نَهَارًا وَ لَا صَبِيحًا وَ لَا مَسَاءً آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ ابْنُ أُمَّتِكَ نَاصِيَتِي بِيَدِكَ مَبَاضٌ فِي حُكْمِكَ عَدْلٌ فِي قَضَائِكَ مُجْرَلٌ فِي فَضْلِكَ وَ عَطَاؤِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسُكَ أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْثَرْتُ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِبْعَ قَلْبِي وَ نُورَ بَصِيرَتِي وَ جَلَاءَ حُرْنِي وَ ذَهَابَ هَمِّي اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا أَكْبَرَ مِنْ كُلِّ كَبِيرٍ يَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ لَا وَزِيرَ يَخْلُقُ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ الْمُنِيرَ يَا عِصْمَةَ الْخَائِفِينَ وَ جَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ يَا مُغِيثَ الْمَظْلُومِ الْحَقِيرِ يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ يَا مُغْنِيَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ يَا مُطْلِقَ الْمُكْبَلِ الْأَسِيرِ يَا قَاصِمَ كُلِّ جَبَّارٍ

عَبِيدِ اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا وَيُسْرًا وَارْزُقْنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ وَمِنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي اللَّهُمَّ إِنَّكَ مُحْسِنٌ فَأَحْسِنْ إِلَيَّ اللَّهُمَّ إِنَّكَ رَحِيمٌ تُحِبُّ الرَّحِمَةَ فَارْحَمْنِي اللَّهُمَّ إِنَّكَ لَطِيفٌ تُحِبُّ اللَّطْفَ فَالْطُفْ بِي يَا مُقِيلَ عَثْرَتِي وَيَا رَاحِمَ عَثْرَتِي وَيَا مُجِيبَ دَعْوَتِي أَسْأَلُكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ يَا غِيَاثَ مَنْ لَا غِيَاثَ لَهُ وَيَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ وَيَا سِنْدَ مَنْ لَا سِنْدَ لَهُ اغْفِرْ لِي عِلْمَكَ فِيَّ وَشَهَادَتَكَ عَلَيَّ فَإِنَّكَ تَسَمَّيْتَ لِسَعَةِ رَحْمَتِكَ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَالْعَزِيمَةَ عَلَى الرُّشْدِ وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ عِبَادَتِكَ وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا خَاشِعًا سَلِيمًا وَلِسَانًا ذَاكِرًا صَادِقًا وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا أَعْلَمُ وَمِنْ خَيْرِ مَا لَا أَعْلَمُ إِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ اللَّهُمَّ بِبِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَضْبِحُ وَبِكَ نُمْسِي وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَعَلَيْكَ نَتَوَكَّلُ وَإِلَيْكَ التُّشَوُّرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَهًا وَاحِدًا أَحَدًا صَمَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا - أَفْرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ اللَّهُمَّ اطْمَسْ عَلَى أَبْصَارِ أَعْدَائِنَا كُلِّهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَاجْعَلْ عَلَى بَصِيرِهِ غِشَاوَةً وَاجْتِمِ عَلَى قَلْبِهِ وَأَخْرِجْ ذِكْرِي مِنْ قَلْبِهِ وَاجْعَلْ بَيْنِي وَبَيْنَ عَدُوِّي حِجَابًا وَحِصْنًا حَصِينًا مَيْعًا لَا يُرَوِّمُهُ سُلْطَانٌ وَلَا شَيْطَانٌ وَلَا إِنْسٌ وَلَا جِنٌّ اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْرَأُ بِكَ فِي نَحْرِهِ وَأَسْتَعِيدُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَأَسْتَتَعِنُ بِكَ عَلَيْهِ فَاجْنِبْنِيهِ كَيْفَ شِئْتُمْ وَأَنْتَ شِئْتَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَأَنْتَ الْمُسْتَتَعَانُ وَبِكَ الْمُسْتَتَغَاثُ وَإِلَيْكَ الْمُسْتَتَكِي وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ صِدْرِي يَوْمِي هَذَا فَلَاحًا وَأَوْسَطَهُ صِلَاحًا وَآخِرَهُ نَجَاحًا اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِي صَدْرِي جَمِيعَ بَنِي آدَمَ وَحَوَّاءَ وَالْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالشَّيَاطِينِ وَالْمَرَدَّةِ رَافَةً وَرَحْمَةً خَيْرَهُمْ بَيْنَ أَعْيُنِهِمْ وَشَرَّهُمْ تَحْتَ أَقْدَامِهِمْ وَبِاللَّهِ أَسْتَتَعِنُ عَلَيْهِمْ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ أَوْ أَنْ يَطْعَى عَزَّ جَارِكَ وَجَلَّ تَنَاوُكَ وَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْنِي الْخَيْرَ كُلَّهُ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى آلَائِهِ وَأَحْمَدُهُ عَلَى نِعْمَائِهِ وَأَشْكُرُهُ عَلَى بَلَائِهِ وَأُؤَمِّنُ بِقَضَاءِ الَّذِي لَا هَادِيَ لِمَنْ أَضَلَّ وَلَا خَاذِلَ لِمَنْ نَصَرَ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ - وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ الْمُضِيغُطِّي وَأَمِينُهُ الْمُزْتَضِي انْتَجِبَهُ وَحَبَّاهُ وَاخْتَارَهُ وَارْتَضَاهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا صَادِقًا لَيْسَ بَعِيدَهُ كُفْرٌ وَرَحْمَةً أَنَالُ بِهَا شَرَفَ كَرَامَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ تَمَّ نُورُكَ رَبِّي فَهَدَيْتَ وَعَظَمَ حِلْمُكَ رَبِّي فَعَفَوْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَجْهَكَ أَكْرَمُ الْوُجُوهِ وَجَاهُكَ أَفْضَلُ الْجَاهِ وَعَطِيَّتُكَ أَرْفَعُ الْعَطَايَا وَأَهْنُوها نُطَاعَ رَبَّنَا فَتَشْكُرُ وَتُعْصِي رَبَّنَا فَتَغْفِرُ لِمَنْ تَشَاءُ تُجِيبُ دَعْوَةَ الْمُضْطَرِّ إِذَا دَعَاكَ وَتَكْشِفُ الضَّرَّ وَتَشْفِي السَّقِيمَ وَتَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ لَا يُحْصِي نِعْمَاءَكَ أَحَدٌ رَبَّنَا فَلَكَ الْحَمْدُ حَمِيدًا أَبَدًا لَا يُحْصِي عَدَدُهُ وَلَا يَضْمَحِلُّ سِرْمُدُهُ حَمْدًا كَمَا حَمَدَ الْحَامِدُونَ مِنْ عِبَادِكَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ النَّصِيبَ الْأَوْفَرَ مِنَ الْجَنَّةِ وَأَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقَى وَالْعَافِيَةَ وَالبُشْرَى عِنْدَ انْقِطَاعِ الدُّنْيَا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَقْوَى لَا تَنْفَدُ وَفَرْجًا لَا يَنْقَطِعُ وَتَوْفِيقَ الْحَمِيدِ وَلبَاسَ التَّقْوَى وَزِينَةَ الْإِيمَانِ وَمُرَافَقَةَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي أَعْلَى جَنَّةِ الْخُلْدِ يَا بَادِيَّ لَا بَدِيَّ لَهُ وَيَا دَائِمَ لَا نَفَادَ لَهُ يَا حَيُّ يَا مُحْيِي الْمَوْتَى يَا قَائِمَ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقَى وَالْعَافِيَةَ وَالبُشْرَى وَالتَّوْفِيقَ لِمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسَّعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي فَهَرَّتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي ذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ وَبِسُلْطَانِكَ الَّتِي عَلَا كُلُّ شَيْءٍ وَبِعِلْمِكَ الَّتِي أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ وَبِاسْمِكَ الَّتِي بَيَّدَ كُلُّ شَيْءٍ وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِي بَعِيدَ فَنَاءٍ كُلِّ شَيْءٍ وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّتِي أَضَاءَ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي كُلَّ ذَنْبٍ وَتَمْحُوَ عَنِّي كُلَّ خَطِيئَةٍ وَأَنْ تُوفِّقَنِي لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى وَأَنْ تَكْفِينِي مِثْلَ هَمِّي وَعَمِّي مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَنْ تَرْزُقَنِي جَمَلَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ رَسُولِهِ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ الْمُعْصومِينَ

۲ - دعایی دیگر از امام پنجم حضرت باقر العلوم علیه السلام

مُحَمَّدُ بْنُ حَسَنٍ صَفَّارٌ فِي كِتَابِ «فَضْلِ الدُّعَاءِ» - أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَيْسَى - حَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ فَضَّالٍ + عَلِيُّ بْنُ الْحَكَمِ - أَبُو جَمِيلَةَ -

جابر (بن یزید جعفی): امام باقر علیه السلام فرمودند: «جَبْرِئِيلُ كَفَت: اَي پيامبر خدا، بدان هيچ يك از پيامبران را به اندازه‌ی شما دوست نداشته‌ام. بسيار بگو: اللَّهُمَّ اِنَّكَ تَرَى وَاَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْاَعْلَى وَاَنْ اِلَيْكَ الْمُنْتَهَى وَالرُّجْعَى وَاَنْ لَكَ الْاٰخِرَةَ وَالْاُولَى وَاَنْ لَكَ الْمَمَاتَ وَالْمَحْيَا وَرَبُّ اَعُوذُ بِكَ اَنْ اُذَلَّ اَوْ اُخْرَى

۳ - دعای دیگری از امام پنجم علیه السلام که حضرتش آن را دعای جامع می‌نامید

سَعِيدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ - حَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ - أَحْمَدُ بْنُ هَلَالٍ - حَسَنُ بْنُ مَجُوبٍ - هِشَامُ بْنُ سَالِمٍ - أَبُو حَمَزَةَ يُثْمَالِيٌّ: این دعا را از حضرت ابو جعفر باقر علیه السلام فرا گرفتیم. آن را دعای جامع می‌نامید. (مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ كَلِينِي نيز به سند خویش، این دعا را از امام باقر علیه السلام روایت می‌کند): بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَشْهَدُ أَنْ لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَبِجَمِيعِ رُسُلِ اللَّهِ وَبِجَمِيعِ مَا أُرْسِلَ بِهِ رُسُلُ اللَّهِ وَإِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَوَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَصَدَقَ اللَّهُ وَبَلَّغَ الْمُرْسَلُونَ - وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَشَيْحَانِ اللَّهِ كُلَّمَا سَبَّحَ اللَّهُ شَيْءٌ وَكَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُسَبَّحَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كُلَّمَا حَمِدَ اللَّهُ شَيْءٌ وَكَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُحْمَدَ وَلَمَّا إِيَّاهُ إِلَّا اللَّهُ كُلَّمَا هَلَّلَ اللَّهُ شَيْءٌ وَكَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُهَلَّلَ وَاللَّهُ أَكْبَرُ كُلَّمَا كَبَّرَ اللَّهُ شَيْءٌ وَكَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُكَبَّرَ اللَّهُ اِنِّي اَسْأَلُكَ مَفَاتِيحَ الْخَيْرِ وَخَوَاتِيمَهُ وَشَرَائِعَهُ وَسَوَابِقَهُ وَفَوَائِدَهُ وَبَرَكَاتِهِ وَمَا بَلَغَ عِلْمُهُ عِلْمِي وَمَا قَصَرَ عَنِ اِخْصَانِهِ حَفْظِي اللَّهُمَّ اَنْهَجْ لِي اَسْبَابَ مَعْرِفَتِكَ وَافْتَحْ لِي اَبْوَابَهُ وَعَشِيْنِي بَرَكَاتِ رَحْمَتِكَ وَمَنْ عَلَيَّ بِعِصْمَةٍ عَنِ الْاِزَالَةِ عَن دِينِكَ وَطَهَّرْ قَلْبِي مِنَ الشُّكِّ وَلَا تَشْغَلْ قَلْبِي بِدُنْيَايَ وَعَاجِلِ مَعَاشِي عَنِ اَجَلِ ثَوَابِ اٰخِرَتِي وَاشْغَلْ قَلْبِي بِحِفْظِ مَا لَا تَقْبَلُ مِنِّي جَهْلُهُ وَذَلَّلْ لِكُلِّ خَيْرٍ لِسَانِي وَطَهَّرْ قَلْبِي مِنَ الرِّيَاءِ وَلَا تُجْرِهِ فِي مَفَاصِلِي وَاجْعَلْ عَمَلِي خَالِصًا لَكَ اللَّهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ وَانْوَاعِ الْفَوَاحِشِ كُلِّهَا ظَاهِرِهَا وَبَاطِنِهَا وَغَفْلَاتِهَا وَجَمِيعِ مَا يُرِيدُنِي بِهِ الشَّيْطَانُ الرَّجِيمُ وَمَا يُرِيدُنِي بِهِ السُّلْطَانُ الْعَنِيدُ مِمَّا أَحْطَتْ بِعِلْمِهِ وَأَنْتَ الْقَادِرُ عَلَيَّ صِرْفِهِ عَنِّي اللَّهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنْ طَوَارِقِ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ وَرَوَابِعِهِمْ وَتَوَابِعِهِمْ وَبَوَائِقِهِمْ وَمَكَايِدِهِمْ وَمَشَاهِدِ الْفَسَادِ مِنَ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ وَأَنْ اُسْتَرْزَلَ عَن دِينِي فَتَفْسِدَ عَلَيَّ اٰخِرَتِي وَيَكُونَ ذَلِكَ مِنْهُمْ ضَرَرًا عَلَيَّ فِي مَعَاشِي أَوْ يَعْزِضَ بِلَاءٌ يَصِيْبُنِي مِنْهُمْ لَا قُوَّةَ لِي بِهِ وَلَا صَبْرَ لِي عَلَيَّ اِحْتِمَالِهِ فَلَا تَبْتَلِنِي يَا اِلَهِي بِمَقَاسِيَاتِهِ فَيَمْنَعَنِي ذَلِكَ مِنْ ذِكْرِكَ وَيَشْغَلَنِي عَن عِبَادَتِكَ أَنْتَ الْعَاصِمُ الْمَانِعُ وَالِدَّافِعُ الْوَاقِي مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ اَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ الرَّفَاهِيَّةَ فِي مَعِيشَتِي مَا أَبْقَيْتَنِي مَعِيشَةً أَقْوَى بِهَا عَلَي طَاعَتِكَ وَأَبْلُغَ بِهَا رِضْوَانِكَ وَأَصْبِرُ بِهَا مِنْكَ اِلَى دَارِ الْحَيَاةِ اَعْدَاءًا وَارْزُقْنِي رِزْقًا حَلَالًا يَكْفِينِي وَلَا تَرْزُقْنِي رِزْقًا يُطْغِينِي وَلَا تَبْتَلِنِي بِفَقْرٍ أَشْقَى بِهِ مُضَيِّقًا عَلَيَّ اَعْطِنِي حِطًّا وَاِفْرًا فِي اٰخِرَتِي وَمَعَاشًا وَاِسْرَعًا هَنِيئًا مَرِيئًا فِي دُنْيَايَ وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا عَلَيَّ سِجْنًا وَلَا تَجْعَلْ فِرَاقَهَا عَلَيَّ حُزْنًا اَجْرِنِي مِنْ فِتْنَتِهَا مَرْضِيئًا عَنِّي وَاجْعَلْ عَمَلِي فِيهَا مَقْبُولًا وَ سَعِي فِيهَا مَشْكُورًا - اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ فَأَرِدْهُ بِمِثْلِهِ وَمَنْ كَادَنِي فِيهَا فَكِدْهُ وَاصْرِفْ عَنِّي هَمَّ مَنْ أَدْخَلَ عَلَيَّ هَمَّهُ وَامْكُرْ بَيْنَ مَكْرِبِي فَبَائِكَ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ وَاقْضُ عَنِّي عِيُونَ الْكُفْرَةِ وَالظُّلْمَةِ الطُّغْيَانِ الْحَسِيْدَةِ اللَّهُمَّ وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْكَ السَّكِينَةَ وَالْوَقَارَ وَالْبِسْمِي دِرْعَكَ الْحَصِيْبَةَ وَاحْفَظْنِي بِسِتْرِكَ الْوَاقِي وَجَلِّنِي عَافِيَتِكَ النَّافِعَةَ وَصَدِّقْ قَوْلِي وَفَعَالِي وَبَارِكْ لِي فِي وُلْدِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَمَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَغْفَلْتُ وَمَا تَعَمَّدْتُ وَمَا تَوَانَيْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ فَاعْفُزْ لِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اِن اِيان نقل ماست از سعید بن عبدالله در کتاب «فضل الدعاء».

۴ - (دعایی دیگر)

نیز از مُحَمَّدُ بْنُ حَسَنِ بْنِ صَيْفَانَ رَوَايَتِ دَارِيمِ كِه به طريق سندی خود از امام مُحَمَّدُ بْنُ يَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ نقل می‌کند که آن حضرت می‌فرمود: اللَّهُمَّ مَنْ كَانَتْ لَهُ حَاجَةٌ هَاهُنَا وَهَاهُنَا فَانْ حَاجَتِي اِلَيْكَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

۵ - دعای دیگری از حضرت امام مُحَمَّدُ بْنُ يَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

هم چنین مُحَمَّد بنِ حَسَن صِفَّار در «کتاب الدعاء»: عَثْمَان بنِ عِيسَى (عامری کلابی واقفی) - ابو حَمَزَة ثَمَالی: بر در خانه‌ی امام باقر عَلَیهِ السَّلَام اجازه‌ی ورود خواستم. آن حضرت - در حالی که لب‌هایشان حرکت می‌کرد - خارج شدند. فرمودند: «فهمیدی (که من چیزی می‌خواندم)؛ ثمالی؟» گفتم: آری؛ جانم فدایتان! فرمودند: «به خدا، من چیزی می‌خواندم که هرگز کسی نخوانده است؛ مگر آن که خداوند مشکل دنیا و آخرت او را روا سازد.» گفتم: خداوند مرا برخی شما سازد! به من هم آن را بیاموزید. فرمود: «آری. هر که هنگام بیرون شدن از خانه‌اش بگوید: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ حَسْبِی اللّٰهُ تَوَكَّلْتُ عَلَی اللّٰهِ اللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ خَیْرَ اُمُوْرٍ کُلِّهَا وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ خِزْیِ الدُّنْیَا وَ عَذَابِ الْاٰخِرَةِ هر چه دوست دارد انجام می‌شود.»

۶ - دعای دیگری از حضرت باقر العلوم عَلَیهِ السَّلَام

این دعا را در یکی از «اصل» (۳۶۸) های بزرگانمان یافتیم: عَبَّاس بنِ عَامِر - رَبِیع (بنِ مُحَمَّد مسلی) - عَبْدِ اللّٰهِ بنِ عَبْدِ الرَّحْمٰن: امام أَبُو جَعْفَرِ یَاقِر عَلَیهِ السَّلَام فرمود: «می‌خواهی دعایی بیاموزم که ما اهل بیت - هر گاه اندوهناک می‌شویم یا از قدرتمندی بیم خطر داریم که ما را توان برابری با آن نیست - می‌خوانیم؟» گفتم: آری؛ پدر و مادرم فدای شما؛ ای زاده‌ی رسول خدا! فرمود: «بگو: يَا كَائِنًا قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَ يَا مُكُوِّنَ كُلِّ شَيْءٍ وَ يَا بَاقِيًا بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ وَ اَفْعَلْ بِی كَذَا وَ كَذَا بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

گزیده‌ی دعا‌های حضرت صادق امام جعفر بن محمد بن علی صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِم

۱ - دعای نخست آن حضرت

أَبُو مُحَمَّد هَارُون بنِ مُوسَى تَلَعَكْبَرِي رَحِمَهُ اللّٰهُ - مُحَمَّد بنِ هَمَام - عَبْدِ اللّٰهِ بنِ كَثِيْر تَمَار - مُحَمَّد بنِ عَلِي صيرفي - عَبْدِ الرَّحْمٰن بنِ أَبِي نَجْرَان - يَاسِر مولاى رَبِيع - رَبِيع (بنِ يونس حَاجِب مَنصُور دَوَانِيقِي): وقتی مَنصُور حج گزارد و به مدینه بازگشت، شبی به نشست گذارند. مرا خواند و گفت: رَبِيع، هم اکنون از پنهان‌ترین و بی‌سر و صداترین راه و اگر توانستی، تنها - راه بیفت تا به نزد أَبُو عَبْدِ اللّٰهِ جَعْفَر بنِ مُحَمَّد عَلَیهِ السَّلَام رسی. آن گاه بگو: پسر عمت سلام می‌رساند و می‌گوید: هر چند از هم دور شده‌ایم و چهره‌ی زندگی گونه‌ای دیگر شده است، خویشی ما به هم نزدیکمان می‌سازد؛ نزدیک‌تر از دست راست به چپ و بند پای افزار بدان. او از شما می‌خواهد که بی‌درنگ نزدش آیی. (آن گاه مَنصُور به من گفت): اگر پذیرفت با تو بیاید، در خدمتش باش و اگر بهانه و عذری آورد، (اصرار مکن) به خودش واگذار و اگر خواست آرام بیایی، چنان کن و سخت مگر و عذر پذیر و در رفتار و گفتار درشتی مکن. رَبِيع گوید: به در خانه‌ی آن حضرت رفتم. حضرتش را در اتاق مخصوص خود یافتم. بی‌کسب اجازه، وارد شدم. دیدم گونه بر زمین نهاده است و دست توسل برداشته. خاک بر چهره‌اش اثر گذاشته بود. هیبت مرا گرفت و چیزی نتوانستم بگویم تا نماز و دعا را به پایان رساند. آن گاه به من رو کرد. سلام کردم. فرمود: «سلام بر تو؛ برادرم. به چه کار آمده‌ای؟» گفتم: پسر عمویتان سلام می‌رساند و می‌گوید... و داستان را تا پایان گفتم. فرمود: «وای بر تو، رَبِيع! (سپس این آیه را تلاوت فرمود): أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَ مَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَ لَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَ اِیْ بر تو، رَبِيع! (دوباره این آیات را بر خواند): أَلَمْ يَأْمَنْ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَ هُمْ نَائِمُونَ. أَوْ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَ هُمْ يَلْعَبُونَ. أَلَمْ يَأْمَنْ مَكْرَ اللّٰهِ فَلَا يَأْمَنْ مَكْرَ اللّٰهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ أَلَمْ يَأْمَنْ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَ هُمْ نَائِمُونَ. أَوْ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَ هُمْ يَلْعَبُونَ. أَلَمْ يَأْمَنْ مَكْرَ اللّٰهِ فَلَا يَأْمَنْ مَكْرَ اللّٰهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ (سپس افزود): «سلام مرا همراه با رحمت و برکت خداوندی به فرمان روای مسلمانان برسان.» آن گاه به نماز خویش بازگشت و از من روی

گرداند. گفتم: غیر از سلام، پاسخ دیگری هم هست؟ فرمود: «آری؛ به او بگو (و این آیات را بر خواند): أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ. وَ أُعْطِيَ قَلِيلًا وَ أَكْثَدَىٰ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ أَمْ لَمْ يَنْبَأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ وَ إِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ. أَلَّا تَرَىٰ وَازِرَةً وَزَرَ أُخْرَىٰ وَ أَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ وَ أَنْ سَعْيُهُ سَوْفَ يَرَىٰ (سپس افزود: بگو): به خدا - ای امیر مسلمانان! ما بیمناک شدیم و از بیم ما زنان نیز - که خود بهتر می‌دانی - ترسیدند. اگر دست برنداری، روزی پنج نوبت به درگاه خدا تو را نفرین خواهیم کرد و تو خود از پدرت نقل کردی که جدت از قول پیامبر خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمْ گفت: چهار دعاست که بی‌واسطه به درگاه حق خواهد رسید: پدر برای فرزند، برادر (دینی) در غیاب برادرش، مظلوم و با اخلاص.» رَّبِّعْ گوید: هنوز سخن تمام نشده بود که پیکِ مَنْصُور به دنبال من آمد تا خبر گیرد. وقتی بازگشتم و حال را باز گفتم، گریست و گفت: باز گرد و بگو: دیدار و عدم دیدار با ما به اختیار شما باشد. زنانی را هم که یاد کردی آرامش باد! خداوند بیمشان را به ایمنی بدل سازد و هراسشان را بزداید! (رَّبِّعْ) گوید: به نزد حضرتش آمدم و سخن مَنْصُور را رساندم. فرمود: «او را بگوی: پیوند خویشی را گزاردی. پاداش نیک باد!» آن گاه چشمان حضرتش پر از اشک شد؛ چنان که بر دامان ریخت. سپس فرمود: «ربیعاً! این جهان - هر چند دل شاد کننده باشد و به زیورش بفریبد - باید که پایانش چونان سرانجام بهاران بود؛ سرسبزی خیره کننده و در پایان، خشکی. هر که خیر خود را می‌خواهد و سود و زیان خود را به نیکی می‌شناسد باید که نگاهش بدان نگاه عبرت الهی باشد و از فرجام بد بترسد. این جهان کسانی را فریفته است و چه زود از آن و خوشی‌های آن جدا شدند! شبان هنگام - گاهی که به خواب بودند - یا در روز - که سرگرم بازی بودند - اجل در خانه‌هایشان را کوبید. چگونه از آن بیرون شدند و به سرانجام آینده‌ی خود رسیدند! دنیا به دردشان انداخت و پشیمانیشان رساند و جرعه‌های تلخشان نوشانید و جام جدایی به دستشان داد. بیچاره آن که آن را پسندید یا بدان دل بست! آیا مرگ پدران خود و دوستان و دشمنان گذشته‌ی خویش را ندید؟! ربیعاً! درازترین حسرت و نازیباترین فزونی و زیان بارتین سودا و بزرگ‌ترین اندوه در دنیا از آن کسی است که فریفته‌ی آن شده و با خواسته‌های دل آرزوها گذرانده باشد؛ اما «ناگهان» اجل را فرا روی خود ببیند. باید که آدمی - بر آن که درازترین و بلندترین عمرها را بدو داده‌اند و با آن به همه‌ی دل‌خواه‌های خود رسیده است - کار (نیک) کند. آیا آینده‌ای جز پیری دارد و انجامی جز زیان؟! از خدا برای خود و برای تو، از طریق بندگی او، نیکو کاری می‌خواهم و دوری از نافرمانی‌اش و بینش درباره‌اش که این از اوست و وابسته بدو.» گفتم: ای ابا عَبْدِ اللَّهِ! به همه‌ی حقی که در میان خود و خداوند بزرگ دارید، دعایی را که خواندید و ترس و بیم را از شما دور داشت به من بیاموزید؛ باشد که خداوند به داروی شما بسیاری را درمان کند و تنگ دستی را دارا. به خدا، من جز خود را ندارم. رَّبِّعْ گوید: آن حضرت دست خود بلند کرد به سوی نماز رو کرد. نمی‌خواست آن را (بی‌توجه و) از روی نوشته بخواند (۳۶۹). پس فرمود: «بگو: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مُدْرِكَ الْهَارِبِينَ وَ يَا مَلْجَأَ الْخَائِفِينَ وَ يَا صَرِيحَ الْمُسْتَضْرِحِينَ وَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ وَ يَا مُنْتَهَىٰ غَايَةِ السَّائِلِينَ وَ يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا حَقُّ يَا مُبِينُ يَا ذَا الْكَيْدِ الْمَتِينِ يَا مُنْصِفَ الْمَظْلُومِينَ مِنَ الظَّالِمِينَ يَا مُؤْمِنَ أَوْلِيَائِهِ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ يَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ بِخَافِيَاتِ لَحْظِ الْجُفُونِ وَ سِرَائِرِ الْقُلُوبِ وَ مَا كَانَ وَ يَكُونُ يَا رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ وَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَ الْأَنْبِيَاءِ الْمُرْسَلِينَ وَ رَبَّ الْجَنِّ وَ الْإِنْسِ أَجْمَعِينَ يَا شَاهِدًا لَا يَغِيبُ يَا عَلَبًا غَيْرَ مَغْلُوبٍ يَا مَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبٌ وَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبٌ وَ مِنْ كُلِّ عَبْدٍ قَرِيبٌ وَ لِكُلِّ دَعْوَةٍ مُسْتَجِيبٌ يَا إِلَهَ الْمَاضِينَ وَ الْعَابِرِينَ وَ الْمُقَرَّبِينَ وَ الْجَاهِدِينَ وَ إِلَهَ الصَّامِتِينَ وَ النَّاطِقِينَ وَ رَبَّ الْأَحْيَاءِ وَ الْمَيِّتِينَ يَا اللَّهُ يَا رَبَّاهُ يَا عَزِيزُ يَا حَكِيمُ يَا غَفُورُ يَا رَحِيمُ يَا أَوَّلُ يَا قَدِيمُ يَا شَكُورُ يَا حَلِيمُ يَا قَاهِرُ يَا عَلِيمُ يَا سَمِيعُ يَا بَصِيرُ يَا لَطِيفُ يَا خَبِيرُ يَا عَالِمُ يَا قَدِيرُ يَا قَهَّارُ يَا غَفَّارُ يَا جَبَّارُ يَا خَالِقُ يَا رَازِقُ يَا فَاتِقُ يَا رَاتِقُ يَا صَادِقُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا وَاحِدُ يَا مَاجِدُ يَا رَحْمَانُ يَا فَزُدُ يَا مَنَّانُ يَا سُئُوحُ يَا حَنَّانُ يَا قُدُوسُ يَا رَءُوفُ يَا مُهَيِّمُنُ يَا حَمِيدُ يَا مَجِيدُ يَا مُبْدِيُ يَا مُعِيدُ يَا وَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا غَنِيُّ يَا قَوِيُّ يَا بَارِيُ يَا مُصَوِّرُ يَا مَلِكُ يَا مُقْتَدِرُ يَا بَاعِثُ يَا وَارِثُ يَا مُتَكَبِّرُ يَا عَظِيمُ يَا بَاسِطُ يَا قَابِضُ يَا سَلَامُ يَا مُؤْمِنُ يَا بَارِيُ يَا وَثَرُ يَا مُعْطِيُ يَا مَانِعُ يَا ضَارُّ يَا نَافِعُ يَا مُفَرِّقُ يَا جَامِعُ يَا حَقُّ يَا مُبِينُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا وَدُودُ يَا مُعِيدُ يَا طَالِبُ يَا غَالِبُ يَا مُدْرِكُ يَا جَلِيلُ يَا مُفْضِلُ يَا كَرِيمُ يَا مُتَفَضِّلُ يَا مُتَطَوِّلُ يَا أَوَّابُ يَا

سَمِّحُ يَا فَارِجَ الْهَمِّ يَا كَاشِفَ الْغَمِّ يَا مُنْزِلَ الْحَقِّ يَا قَابِلَ الصَّدَقِ يَا فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا عِمَادَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا مُمْسِكَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْبَلَاءِ الْجَمِيلِ وَالطَّوْلِ الْعَظِيمِ يَا ذَا السُّلْطَانِ الَّذِي لَا يَزِيدُ وَالْعِزِّ الَّذِي لَا يُضَامُ يَا مَعْرُوفًا بِالْإِحْسَانِ يَا مَوْصُوفًا بِالْإِثْمَانِ يَا ظَاهِرًا بِلَا مُشَافَهَةٍ يَا بَاطِنًا بِلَا مُلَامَسَةٍ يَا سَابِقَ الْأَشْيَاءِ بِنَفْسِهِ يَا أَوَّلًا بِغَيْرِ غَايَةٍ يَا آخِرًا بِغَيْرِ نَهَائَةٍ يَا قَائِمًا بِلَا انْتِصَابٍ يَا عَالِمًا بِلَا اكْتِسَابٍ يَا ذَا الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى وَالصِّفَاتِ الْمُتَمَلَّى وَالْمَثَلِ الْمَأْعَلَى يَا مَن قَصَّرَتْ عَنْ وَصْفِهِ الْأُسْنُ الْوَاصِفِينَ وَانْقَطَعَتْ عَنْهُ أَفْكَارُ الْمُتَفَكِّرِينَ وَعَلَا وَتَكَبَّرَ عَنْ صِفَاتِ الْمُلْحِدِينَ وَجَلَّ وَعَزَّ عَنْ عَيْبِ الْعَائِبِينَ وَتَبَارَكَ وَتَعَالَى عَنْ كَذِبِ الْكَاذِبِينَ وَأَبْطِلِ الْمُبْطِلِينَ وَأَقْوِيلِ الْعَادِلِينَ يَا مَن بَطَّنَ فَخْبَرَ وَظَهَرَ فَقَدَرَ وَأَعْطَى فَشَكَرَ وَعَلَا فَقَهَرَ يَا رَبَّ الْعَيْنِ وَالْأَثَرِ وَالْحِجِّ وَالْبَشْرِ وَالْأُنْثَى وَالذِّكْرَ وَالْبَحْثَ وَالنَّظَرَ وَالْقَطْرَ وَالْمَطْرَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ يَا شَاهِدَ النَّجْوَى وَكَاشِفَ الْغَمِّ وَدَافِعَ الْبُلْوَى وَغَايَةَ كُلِّ شَكْوَى يَا نِعَمَ النَّصِيرِ وَالْمَوْلَى يَا مَن هُوَ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى يَا مُنْعِمًا يَا مُفْضِلًا يَا مُحْسِنًا يَا مُجْمِلًا يَا كَافِيًا يَا شَافِيًا يَا مُحِبِّيًا يَا مُمِيتًا يَا مَن يَرَى وَلَا يَرَى وَلَا يَسْتَعِينُ بِسِنَاءِ الضِّيَاءِ - يَا مُحْصِيَ عَدَدِ الْأَشْيَاءِ يَا عَلِيَّ الْجَدِّ يَا غَالِبَ الْجُنْدِ يَا مَن لَهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ يَدٌ وَفِي كُلِّ شَيْءٍ كَيْدٌ يَا مَن لَا يَشْعَلُهُ صَغِيرٌ عَنْ كَبِيرٍ وَلَا حَقِيرٌ عَنْ خَطِيرٍ وَلَا يَسِيرٌ عَنْ عَسِيرٍ يَا فَاعِلٌ بِغَيْرِ مُبَاشَرَةٍ يَا عَالِمٌ مِّنْ غَيْرِ مُعَلِّمٍ يَا مَن يَبْدَأُ بِالنِّعْمَةِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا وَالْفَضْلَ قَبْلَ اسْتِجَابِهَا يَا مَن أَنْعَمَ عَلَى الْمُؤْمِنِ وَالْكَافِرِ وَاسْتَصْلَحَ الْفَاسِدَ وَالصَّالِحَ عَلَيْهِ وَرَدَّ الْمُعَانِدَ وَالشَّارِدَ عَنْهُ يَا مَن أَهْلَكَ بَعِيدَ الْبَيْتِ وَأَخَذَ بَعْدَ قَطْعِ الْمَعْدِرَةِ وَأَقَامَ الْحُجَّةَ وَدَرَأَ عَنِ الْقُلُوبِ الشُّبُهَةَ وَأَقَامَ الدَّلَالَهَ وَقَادَ إِلَى مُعَايَنَةِ الْآيَةِ يَا بَارِيَّ الْجَسَدِ وَمَوْسِعَ الْبَلَدِ وَمُجْرِيَّ الْقُوَى وَمُنَشِّرَ الْعِظَامِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَمُنْزِلَ الْغَيْثِ يَا سَامِعَ الصَّوْتِ وَسَابِقَ الْقُوَى يَا رَبَّ الْأَيَاتِ وَالْمُعْجَزَاتِ مَطْرٍ وَنَيَاتٍ وَآبَاءٍ وَأُمَّهَاتٍ وَبَيْنِينَ وَبَنَاتٍ وَذَاهِبٍ وَآتٍ وَلَيْلٍ دَاجٍ وَسَمَاءٍ ذَاتِ أُبْرَاجٍ وَسِرَاجٍ وَهَاجٍ وَبَحْرِ عَجَاجٍ وَنُجُومٍ تَمُورُ وَأَرْوَاحٍ تَدُورُ وَمِيَاهٍ تَفُورُ وَمِهَادٍ مَوْضُوعٌ وَسِرٌّ مَرْفُوعٌ وَرِيَّاحٍ تَهْتُبُ وَبَلَاءٍ مَدْفُوعٌ وَكَلَامٍ مَسْمُوعٌ وَمَنَامٍ وَسَبَاحٍ وَأَنْعَامٍ وَدَوَابٍّ وَهَوَامٍّ وَغَمَامٍ وَأَكَامٍ وَأُمُورٍ ذَاتِ نِظَامٍ مِّنْ شِتَاءٍ وَمَصِيفٍ وَرَبِيعٍ وَخَرِيفٍ أَنْتَ أَنْتَ خَلَقْتَ هَذَا يَا رَبَّ فَأَحْسِنْتَ وَقَدَّرْتَ فَاتَّقَنْتَ وَسَوَّيْتَ فَأَحْكَمْتَ وَنَبَّهْتَ عَلَى الْفِكْرَةِ فَأَنْعَمْتَ وَنَادَيْتَ الْأَحْيَاءَ فَأَفْهَمْتَ وَلَمْ يَبْقَ عَلَى إِلَّا الشُّكْرُ لَكَ وَالدُّكْرُ لِمَحَامِدِكَ وَالِانْقِيَادُ إِلَى طَاعَتِكَ وَالِاسْتِمَاعُ لِلدَّاعِي إِلَيْكَ فَإِنْ عَصَيْتَكَ فَلَكَ الْحُجَّةُ وَإِنْ أَطَعْتَكَ فَلَكَ الْمِنَّةُ يَا مَن يُمَهِّلُ فَلَا يَعْجَلُ وَيَعْلَمُ فَلَا يَجْهَلُ وَيُعْطِي فَلَا يَبْخُلُ يَا أَحَقَّ مَن عَبْدٌ وَحَمْدٌ وَسُبْحٌ وَرُجِيٌّ وَأَعْتَمِدُ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ مُقَدَّسٍ مُطَهَّرٍ مَكْنُونٍ اخْتَرْتَهُ لِنَفْسِكَ وَكُلِّ ثَنَاءٍ عَالٍ رَفِيعٍ كَرِيمٍ رَضِيْتِ بِهِ مِدْحَةً لَكَ وَبِحَقِّ كُلِّ مَلِكٍ قَرِيبٍ مَنْزِلَتُهُ عِنْدَكَ وَبِحَقِّ كُلِّ نَبِيٍّ أَرْسَلْتَهُ إِلَى عِبَادِكَ وَبِكُلِّ شَيْءٍ جَعَلْتَهُ مُصَدِّقًا لِرُسُلِكَ وَبِكُلِّ كِتَابٍ فَضَّلْتَهُ وَوَصَّلْتَهُ وَبَيَّنْتَهُ وَأَحْكَمْتَهُ وَشَرَعْتَهُ وَنَسَخْتَهُ وَبِكُلِّ دُعَاءٍ سَمِعْتَهُ فَأَجَبْتَهُ وَعَمَلٍ رَفَعْتَهُ وَأَسْأَلُكَ بِكُلِّ مَن عَظَمْتَ حَقَّهُ وَأَعْلَيْتَ قَدْرَهُ وَشَرَفْتَ بَيْتَانَهُ مِمَّنْ أَسْمِعْتَنَا ذِكْرَهُ وَعَرَفْتَنَا أَمْرَهُ وَمِمَّنْ لَمْ تَعْرِفْنَا مَقَامَهُ وَلَمْ تُظْهِرْ لَنَا شَأْنَهُ مِمَّنْ خَلَقْتَهُ مِّنْ أَوَّلِ مَا ابْتَدَأْتَ بِهِ خَلْقَكَ وَمِمَّنْ تَخَلَّقَهُ إِلَى انْقِضَاءِ عِلْمِكَ وَأَسْأَلُكَ بِتَوْحِيدِكَ الَّذِي فَطَرْتَ عَلَيْهِ الْعُقُولَ وَأَخَذْتَ بِهِ الْمَوَاطِيقَ وَأَرْسَلْتَ بِهِ الرُّسُلَ وَأَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْكُتُبَ وَجَعَلْتَهُ أَوَّلَ فُرُوضِكَ وَنَهَايَةَ طَاعَتِكَ فَلَمْ تَقْبَلْ حَسَنَتَهُ إِلَّا مَعَهَا وَلَمْ تَغْفِرْ سَيِّئَتَهُ إِلَّا بِعِيدِهَا وَأَتَوَجَّهَ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَمَعِيَدِكَ وَكَرَمِكَ وَعِزِّكَ وَجَلَالِكَ وَعَفْوِكَ وَامْتِنَانِكَ وَتَطَوُّلِكَ وَبِحَقِّكَ الَّذِي هُوَ أَعْظَمُ مِنْ حُقُوقِ خَلْقِكَ وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَارْعَبْ إِلَيْكَ خَاصًّا وَعَامًّا وَأَوَّلًا وَآخِرًا وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ الْأَمِينِ رَسُولِكَ سَيِّدِ الْمُؤْمِنِينَ وَنَبِيِّكَ إِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَبِالرَّسَالَةِ الَّتِي أَدَاهَا وَالْعِبَادَةَ الَّتِي اجْتَهَدَ فِيهَا وَالمِحْنَةَ الَّتِي صَبَرَ عَلَيْهَا وَالمَغْفِرَةَ الَّتِي دَعَا إِلَيْهَا وَالدِّيَانَةَ الَّتِي حَرَّضَ [حَضَّ عَلَيْهَا مِنْذُ وَقْتِ رِسَالَتِكَ إِيَّاهُ إِلَى أَنْ تَوَفَّيْتَهُ بِمَا بَيْنَ ذَلِكَ مِنْ أَقْوَالِهِ الْحَكِيمَةِ وَأَفْعَالِهِ الْكَرِيمَةِ وَمَقَامَاتِهِ الْمَشْهُورَةِ وَسَاعَاتِهِ الْمَعْدُودَةِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ كَمَا وَعَدْتَهُ مِنْ نَفْسِكَ وَتُعْطِيهِ أَفْضَلَ مَا أَمَلَ مِنْ ثَوَابِكَ وَتُرْلِفَ لِدَيْكَ مَنْزِلَتَهُ وَتُعَلِّيَ عِنْدَكَ دَرَجَتَهُ وَتَبْعَثَهُ الْمَقَامَ الْمُحْمُودَ وَتُورِدَهُ حَوْضَ الْكَرَمِ وَالْجُودِ وَتُبَارِكَ عَلَيْهِ بِرُكَّةٍ عَامَّةٍ خَاصَّةٍ مَاسَّةٍ زَاكِيَةٍ عَالِيَةٍ سَامِيَةٍ لَا انْقِطَاعَ لِإِدْوَامِهَا وَلَا نَقِصَةَ فِي كَمَالِهَا وَلَا مَزِيدَ إِلَّا فِي قُدْرَتِكَ عَلَيْهَا وَتَزِيدَهُ بَعْدَ ذَلِكَ مِمَّا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ وَأَقْدَرُ عَلَيْهِ وَأَوْسَعُ لَهُ وَتُوتِي ذَلِكَ حَتَّى يَزِدَادَ فِي الْإِيمَانِ بِهِ بَصِيرَةً وَفِي مَحَبَّتِهِ ثَبَاتًا وَحُبَّةً وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ الْمُتَشَجِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَعَلَى جَبْرئِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَحَمَلِهِ عَرْشِكَ أَجْمَعِينَ وَعَلَى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَ

الْمُرْسَلِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِينَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ لَا أملكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا قَدْ ذَلَّ مَضِرِعِي وَانْقَطَعَ وَذَهَبَ مَسْأَلَتِي وَذَلَّ نَاصِرِي وَأَسْلَمَنِي أَهْلِي وَوُلِدِي بَعْدَ قِيَامِ حُجَّتِكَ وَظُهُورِ بَرَاهِينِكَ عِنْدِي وَوُضُوحِ دَلَائِلِكَ اللَّهُمَّ إِنَّهُ قَدْ أَكْمَدَى الطَّلْبَ وَأَعْيَتِ الحِيلُ إِلَّا عِنْدَكَ وَانغَلَقَتِ الطُّرُقُ وَضَاغَتِ المَذَاهِبُ إِلَّا إِلَيْكَ - وَدَرَسَتِ الأَمَالُ وَانْقَطَعَ الرَّجَاءُ إِلَّا مِنْكَ وَكُذِبَ الظَّنُّ وَأَخْلَفَتِ العِدَاهُ إِلَّا عِدَّتَكَ اللَّهُمَّ إِنَّ مَنَاهِلَ الرَّجَاءِ لِفَضْلِكَ مُتْرَعَةٌ وَأَبْوَابُ الدُّعَاءِ لِمَنْ دَعَاكَ مُفْتَحَةٌ وَالسَّيغَانَةُ لِمَنْ اسْتَبَاكَ بِكَ مُبَاحَةٌ وَأَنْتَ لِذَاعِيكَ بِمَوْضِعِ الإِجَابَةِ وَالصَّارِخِ إِلَيْكَ وَلِيُّ الإِغَاثَةِ وَالقَاصِدِ إِلَيْكَ قَرِيبُ المَسَافَةِ وَإِنَّ مَوْعِدَكَ عَوْضٌ عَنِ مَنَعِ البَاطِلِينَ وَمُنْدُوحَةٌ عَمَّا فِي أَيْدِي المَسِيئَاتِ أَثَرِينَ وَدَرَكٌ مِنْ حَيْلِ المَوَازِينِ وَالرَّاحِلِ إِلَيْكَ يَا رَبِّ قَرِيبُ المَسَافَةِ مِنْكَ وَأَنْتَ لَا تَحْتَجِبُ عَن خَلْقِكَ إِلَّا أَنْ تَحُجِّبَهُمُ الأَعْمَالُ السَّيِّئَةُ دُونَكَ وَمَا أُبْرِي نَفْسِي مِنْهَا وَلَا أَرْفَعُ قَدْرِي عَنْهَا إِنِّي لِنَفْسِي يَا سَيِّدِي لَطْلُومٌ وَبِقَدْرِي لَجْهُولٌ إِلَّا أَنْ تَرْحَمَنِي وَتَلْحَظَنِي وَتَعُوذَ بِفَضْلِكَ عَلَيَّ وَتَدْرَأَ عِقَابَكَ عَنِّي وَتَرْحَمَنِي وَتَلْحَظَنِي بِالْعَيْنِ الَّتِي أَنْصَدْتَنِي بِهَا مِنْ حَيْرَةِ الشَّكِّ وَرَفَعْتَنِي مِنْ هَوَاهُ الصَّلَالَةِ وَأَنْعَشْتَنِي مِنْ مَيْتَةِ الجَهَالَةِ وَهَدَيْتَنِي بِهَا مِنَ الأَنْهَاجِ الحَائِرَةِ اللَّهُمَّ وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّ أَفْضَلَ زَادِ الرَّاحِلِ إِلَيْكَ عَزْمُ إِرَادَةٍ وَإِحْلَاصُ نِيَّةٍ وَقَدْ دَعَوْتُكَ بِعَزْمِ إِرَادَتِي وَإِحْلَاصِ طَوْبَتِي وَصِدَاقِ نِيَّتِي فَهَذَا مِسْكِينُكَ بِأَسْئَلِكَ فَفَقِيرُكَ سَائِلُكَ مُنِيحٌ بِفَنَائِكَ قَارِعٌ بَابَ رَجَائِكَ وَأَنْتَ آتِسُ الأَنْسِينَ لِأَوْلِيَائِكَ وَأَحْرَى بِكِفَايَةِ المُتَوَكِّلِ عَلَيْكَ وَأَوْلَى بِنَصْرِ الوَاقِعِ بِسُوءِ أَحَقِّ بِرِعَايَةِ المُنْقَطِعِ إِلَيْكَ سِرِّي لَكَ مَكْشُوفٌ وَأَنَا إِلَيْكَ مَلْهُوفٌ وَأَنَا عَاجِزٌ وَأَنْتَ قَدِيرٌ وَأَنَا ضَعِيفٌ وَأَنْتَ كَبِيرٌ وَأَنَا ضَعِيفٌ وَأَنْتَ قَوِيٌّ وَأَنَا فَاقِرٌ وَأَنْتَ غَنِيٌّ إِذَا أَوْحَشْتَنِي العُزْبَةَ أَنَسِنِي ذِكْرَكَ وَإِذَا صَبَّتَ عَلَيَّ الأُمُورُ اسْتَبَجْتُ بِكَ وَإِذَا تَلَاحَكْتَ عَلَيَّ الشَّدَائِدُ أَمَلْتُكَ وَأَيْنَ يُذْهَبُ بِي عَنْكَ وَأَنْتَ أَقْرَبُ مِنْ وَرِيدِي وَأَخْصَنُ مِنْ عَدِيدِي وَأَوْجِدُ مِنْ مَكَانِي وَأَصِيحُّ مِنْ مَعْقُولِي وَأَزِمَةُ الأُمُورِ كُلِّهَا بِيَدِكَ صَادِرَةٌ عَن قَضَائِكَ مُدْعِنَةٌ بِالأَخْضُوعِ لِقُدْرَتِكَ فَفَقِيرَةٌ إِلَى عَفْوِكَ ذَاتُ فَاقِهِ إِلَى قَارِبٍ مِنْ رَحْمَتِكَ وَقَدْ مَسَّنِيَ الفَقْرُ وَنَالَنِي الضَّرُّ وَشَمَلَنِي الخِصَاصَةُ وَعَرَّتَنِي الحَاجَةُ وَتَوَسَّمتُ بِالدُّلَّةِ وَعَلَّنِي المَسِيكَنَةُ وَحَقَّتْ عَلَيَّ الكَلِمَةُ وَأَحَاطَتْ بِي الخُطِيئَةُ وَهَذَا الوَقْتُ الَّذِي وَعَدْتَ أَوْلِيَاءَكَ فِيهِ الإِجَابَةَ فَامْسَحْ مَا بِي بِمِينِكَ الشَّافِيَةَ وَأَنْظُرْ إِلَيَّ بِعَيْنِكَ الرَّاحِمَةِ وَأَدْخِلْنِي فِي رَحْمَتِكَ الوَاسِعَةِ وَأَقْبِلْ عَلَيَّ بِوَجْهِكَ ذِي الجَلَالِ وَالإِكْرَامِ فَإِنَّكَ إِذَا أَقْبَلْتَ عَلَيَّ أَسِيرَ فَكَنْتَهُ وَعَلَى ضَالٍّ فَهَدَيْتَهُ وَعَلَى حَائِرٍ آوَيْتَهُ وَعَلَى ضَعِيفٍ قَوَيْتَهُ وَعَلَى خَائِفٍ آمَنْتَهُ اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَمْ أَشْكُرْهُ وَابْتَلَيْتَنِي فَلَمْ أَصْبِرْ فَلَمْ يُوجِبْ عَجْزِي عَن شُكْرِكَ مَنَعَ المُوْمَلِّ مِنْ فَضْلِكَ وَأَوْجَبَ عَجْزِي عَنِ الصَّبْرِ عَلَيَّ بَلَاءَتِكَ كَشَفَ ضُرَّكَ وَانزَالَ رَحْمَتَكَ فَيَا مَنْ قَلَّ عِنْدَ بَلَائِهِ صَبْرِي فَعَافِنِي وَعِنْدَ نِعْمَائِهِ شُكْرِي فَأَعْطِنِي أَشْأَلُكَ المَزِيدَ مِنْ فَضْلِكَ وَالبِزَاعَ لِشُكْرِكَ وَالبَعْدَادَ بِنِعْمَائِكَ فِي أَعْفَى العَافِيَةِ وَأَسْبَغِ النُّعْمَةَ - إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ لَا تُخْلِنِي مِنْ يَدِكَ وَلَا تُتْرِكْنِي لِقَاءِ لَعْدُوكَ وَلَا لِعِدْوِي وَلَا تُوحِشْنِي مِنْ لَطَائِفِكَ الخَفِيَّةِ وَكِفَايَتِكَ الجَمِيلَةِ وَإِنْ شَرَدْتُ عَنْكَ فَارْذُدْنِي إِلَيْكَ وَإِنْ فَسَدْتُ عَلَيْكَ فَأَصْلِحْنِي لَكَ فَإِنَّكَ تَرُدُّ الشَّارِدَ وَتُصْلِحُ الفَاسِدَ وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ هَذَا مَقَامُ العَائِدِ بِكَ اللَّائِدِ بِعَفْوِكَ المُسْتَجِيرِ بِعِزِّ جَلَالِكَ قَدْ رَأَى أَعْلَامَ قُدْرَتِكَ فَأَرَاهُ آثَارَ رَحْمَتِكَ فَإِنَّكَ تَبْدَأُ الخَلْقَ ثُمَّ تُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْكَ وَلَكَ المَثَلُ الأَعْلَى فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَأَنْتَ العَزِيزُ الحَكِيمُ اللَّهُمَّ فَتَوَلَّنِي وَوَلِيَّةً تُغْنِينِي بِهَا عَن سِوَاهَا وَأَعْطِنِي عَطِيَّةً لَا أَحْتَاجُ إِلَى غَيْرِكَ مَعَهَا فَإِنَّهَا لَيْسَتْ بِبَدْعٍ مِنْ وَلايَتِكَ وَلَا بِنُكْرٍ مِنْ عَطِيَّتِكَ وَلَا بِأَوْلَى مِنْ كِفَايَتِكَ اذْفَعِ الصُّرْعَةَ وَانْعَشِ السَّفْطَةَ وَتَجَاوَزْ عَنِ الرِّلَّةِ وَأَقْبِلِ التَّوْبَةَ وَارْحَمِ الهَفُوءَةَ وَأَنْجِ مِنَ الوَرْطَةِ وَأَقِلِ العَثْرَةَ يَا مُنْتَهَى الرِّغْبَةِ وَغِيَاثَ الكُرْبَةِ وَوَلِيَّ النُّعْمَةِ وَصَاحِبِي فِي الشُّدَّةِ وَرَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالأَخْرَةَ أَنْتَ رَحْمَانِي إِلَى مَنْ تَكَلَّمْتُ إِلَى بَعِيدٍ يَتَجَهَّمُنِي أَوْ عَدُوًّا يَمْلِكُ أَمْرِي إِنْ لَمْ تَكُ عَلَيَّ سَاطِطًا فَمَا أَبَالِي غَيْرَ أَنَّ عَفْوَكَ لَا يَضِيقُ عَنِّي وَرِضَاكَ يَنْفَعُنِي وَكَفْفَكَ يَسْعُنِي وَيَدَكَ البَاسِطَةَ تَدْفَعُ عَنِّي فَخُذْ بِيَدِي مِنْ دَخْصِ الرِّلَّةِ فَقَدْ كَبُوتُ وَتَبَّنَيْتُ عَلَيَّ الصِّرَاطَ المُسْتَقِيمَ وَاهْدِنِي وَإِلَّا عَوَيْتُ يَا هَادِيَ الطَّرِيقِ يَا فَارِحَ المَضْطِيقِ يَا إِلَهِي بِالتَّحْقِيقِ يَا جَارِي اللَّصِيقِ يَا رُكْنِي الوَثِيقِ يَا كَنْزِي العَتِيقِ احْلُلْ عَنِّي المَضْطِيقَ وَاكْفِنِي شَرَّ مَا أُطِيقُ وَمَا لَا أُطِيقُ - يَا أَهْلَ التَّقْوَى وَالمُعْزِرَةَ وَذَا العِزِّ وَالمُدْرَةَ وَالأَلْمَاءِ وَالعَظْمِيَّةَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَخَيْرَ العَافِرِينَ وَأَكْرَمَ النَّاطِرِينَ وَرَبَّ العَالَمِينَ لَا تَقْطَعْ مِنْكَ رَجَائِي وَلَا تُخَيِّبْ دُعَائِي وَلَا تُجْهِدْ بَلَائِي وَلَا تُسَيِّئْ قَضَائِي وَلَا تَجْعَلِ النَّارَ مَأْوَى وَاجْعَلِ الجَنَّةَ مَثْوَى وَأَعْطِنِي مِنَ الدُّنْيَا

سُؤْلِی وَ مُنَايَ وَ بَلَّغْنِي مِنَ الْآخِرَةِ أَمَلِي وَ رِضَايَ وَ آتِنِي فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ النَّارِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ وَ أَنْتَ حَسْبِي وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ مِنْ آيِن رَا از مجموعه‌ای به خط عالم بزرگوار أَبُو الْخَسَنِ مُحَمَّدِ بْنِ هَارُونَ تَلَعُكْبَرِي كه توفيقش افزون باد نوشتم و متن چنین بود.

۲ - دعای امام صادق علیه السلام وقتی منصور (عباسی)، پس از بازگشت از مکه به مدینه، یک بار دیگر حضرتش را فراخواند

أَبُو مُحَمَّدٍ حَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ نَوْفَلِي - رَبِيعِ (بِنِ يُونُسِ بْنِ مُحَمَّدٍ)، نَدِيمِ مَنْصُورٍ: بَا أَبُو جَعْفَرٍ مَنْصُورٍ حَجَّ كَرَارَدَمَ. وَ قَتِي دَر مِيَان رَاه بُوَدَم، مَنْصُورٌ بَه مَن كَفْت: رَبِيعَ، وَ قَتِي بَه مَدِينَه رَسِيدِم جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ رَا بَه يَاد مَن آر. بَه خدای بزرگ سوگند، قاتل او کسی جز من نخواهد بود. مبدا یاد آوری نکنی! (رَبِيعَ) افزود: وقتی به مدینه رسیدیم، خداوند متعال حضرتش را از یاد من برد. چون به مکه رسیدیم، (مَنْصُور) گفت: رَبِيعَ، مگر نگفته بودم وقتی به مدینه رسیدیم، جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ رَا بَه يَاد مَن آر؟! گفتم: فراموش کردم؛ یا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ! گفت: اگر به مدینه بازگشتم، یاد آوری کن. من باید او را بکشم. اگر چنین نکنی، تو را گردن خواهم زد! گفتم: باشد؛ ای أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ. آن گاه به غلامان و همراهان خود گفت: وَ قَتِي - إِنْ شَاءَ اللَّهُ - بَه مَدِينَه رَسِيدِم، جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ رَا فَرَا يَاد مَن بِيَاوَرِيد. غلامان و همراهان من - دَر هَر هَنگَام وَ دَر هَر مَنزَلگَاه كَه فَرُوَد مِي آمَدِيم - بَه مَن يَاد آوَرِي مِي كَرَدَن تَا بَه مَدِينَه رَسِيدِم. وَ قَتِي بَه شَهَر وَارَد شَدِيم، نَزْد مَنْصُورٍ رَسِيدِم وَ پِيش او ايسْتَادَم وَ كَفْتَم: يَا امير، جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ! خندید و گفت: آری رَبِيعَ. برو و او را نزد من بیاور. کشان کشان هم بیاور! گفتم: سرورم، ای پیشوای مومنان، به دیده منت! (۳۸۱) من به فرمان بری از شما چنین خواهم کرد. آن گاه - در حالی که سخت اندیشناک این کار بودم - برخاستم (و رفتم). به خانه‌ی حضرت امام جَعْفَرِ صَادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامِ آمَدَم. آن حضرت در میانه‌ی سرای خویش نشسته بود. گفتم: قربانتان گردم؛ فرمان روای مسلمانان شما را می‌خواند. فرمود: «اطاعت!» و برخاست و همراه من به راه افتاد. گفتم: ای فرزند پیامبر! او فرمان داده است که شما را کشان ببرم! فرمود: «به فرمان کن؛ رَبِيعَ.» من آستین حضرتش را گرفتم و به حالت کشیدن، به راه ادامه دادم. وقتی آن حضرت را بر وی وارد کردم، دیدم به تختش نشسته است و باگرز آهنینی که در دست دارد، می‌خواهد حضرتش را به قتل برساند. نگاهی کردم. لب‌های جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ عَلَيْهِ السَّلَامِ حرکت می‌کرد. شک نداشتم که آن حضرت را خواهد کشت. نمی‌فهمیدم زیر لب چه می‌خواند. آن دو را می‌نگریستم. وقتی جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ عَلَيْهِ السَّلَامِ بَه مَنْصُورٍ نَزْدِيك شَد، مَنْصُورٍ كَفْت: پسر عمو، نزدیک آ. (همراه با این سخن) چهره‌اش باز شد و آن حضرت را به خویش نزدیک کرد و نزد خود بر تخت نشاند. سپس صدا زد: غلام! پیرایه دان را بیاور. آن را آورد. ظرف غالیه‌ای در آن بود. به دست خود، به حضرتش عطر زد و بر مرکبی سوار کرد و فرمان داد کسبه‌ای و جامه‌ای هدیه دهند و از آن حضرت خواست باز گردند. وقتی (امام علیه السلام) از نزد او رفت، من هم خارج شدم و به دنبال رفتم تا به خانه رسید. پدر و مادرم به فدایتان، ای زاده رسول خدا! وقتی وارد شدید، شک نداشتم شما را خواهد کشت؛ اما دیدم لب‌هایتان حرکت می‌کرد. چه می‌گفتید؟ فرمود: «چنین است، رَبِيعَ. بدان که من این را می‌خواندم: حَسْبِيَ الرَّبُّ مِنَ الْمَرْبُوبِينَ حَسْبِيَ الْخَالِقُ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ حَسْبِيَ مَنْ لَمْ يَزَلْ حَسْبِي - حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ حَسْبِيَ الَّذِي لَمْ يَزَلْ حَسْبِي حَسْبِيَ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ اللَّهُمَّ اخْرِشْنِي بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا يَنَامُ وَ اكْتَفِنِي بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَ اخْفِظْنِي بِعِزِّكَ وَ اكْفِنِي شَرَّهُ بِقُدْرَتِكَ وَ مَنْ عَلَى بَصْرِكَ وَ إِلَّا هَلَكْتُ وَ أَنْتَ رَبِّي اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَجَلٌ وَ أَجْبُرُ مِمَّا أَخَافُ وَ أَخَذَرُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْرُوكَ فِي نَحْرِهِ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَ أَسْتَعِينُكَ عَلَيْهِ وَ أَسْتَتَكْفِيكَ إِيَّاهُ يَا كَافِي مَوْسَى فِرْعَوْنَ وَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الْبَاحِرَابَ - الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدِ جَمَعُوا لَكُمْ فَانْخَشَوْهُمْ فَرَادَهُمْ إِيمَانًا وَ قَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ - وَ أَوْلِيكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَ سَمِعَهُمْ وَ أَبْصَرَهُمْ وَ أَوْلِيكَ هُمُ الْغَافِلُونَ - لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ» بعد از این دعا، این افزوده را یافتم: تَعْوِيذُ حَضْرَتِ صَادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامِ هَنگَام دَعْوَتِ

مَنْصُور از آن حضرت، به روایت رَبِيع. بِاللَّهِ اسْتَجِجُ وَ بِرَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَسْتَسَلُّ وَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ أَتَشْفَعُ وَ بِالْحَسَنِ وَ الْخَسَنِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا أَتَقَرَّبُ إِلَيْهِمَا لِيُصَلِّيَ عَلَيَّ وَ يَسْأَلُ لِي خُرُونَتَهُ وَ وَجْهَ سَمْعِهِ وَ بَصَرَهُ وَ جَمِيعَ جَوَارِحِهِ إِلَيَّ بِالرَّأْفَةِ وَ الرَّحْمَةِ وَ أَذْهَبَ عَنِّي غَيْظَهُ وَ بَيَّأَسَهُ وَ مَكْرَهُ وَ جُنُودَهُ وَ أَحْزَابَهُ وَ انصُرْنِي عَلَيَّ بِحَقِّ كُلِّ سَائِحٍ فِي رِيَاضِ قُدْسِكَ وَ قَضَاءِ نُورِكَ وَ شَرِبَ مِنْ حَيَوَانِ مَا بَيْنَكَ وَ أَنْتَقِدْنِي بِنَصِيرِكَ الْعِيَامِ الْمُحِيطِ جَبْرَيْلُ عَنْ يَمِينِي وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِي - وَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَمَامِي وَ اللَّهُ وَلِيِّي وَ حِيَافِظِي وَ نَاصِرِي وَ أَمَانِي - فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْعَالِيُونَ اسْتَبْرَأْتُ وَ اخْتَجَبْتُ وَ امْتَنَعْتُ وَ تَعَزَّزْتُ بِكَلِمَةِ اللَّهِ الْوَحْدَانِيَّةِ الْأَزَلِيَّةِ الْإِلَهِيَّةِ الَّتِي مَنْ امْتَنَعَ بِهَا كَانَ مَحْفُوظًا - إِنَّ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَ هُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ رَبِيع گوید: این تعویذ را روی تکه پوستی نوشتم و در دسته‌ی شمشیرم قرار دادم. به خدا، پس از آن هرگز از مَنْصُور نهراسیدم. در کتابی قدیمی - که مادر ناصر (سی و چهارمین خلیفه‌ی) عَبَّاسی آن را وقف کرده بود و با داستان رخ داد حره آغاز می‌شد - دیدم که به سند از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام نقل می‌کرد: «هنگام وارد شدن به مَنْصُور - که قصد جان من داشت - سوره‌ی قدر را خواندم. خداوند از این کار او جلو گرفت.» وقتی امام عَلَيْهِ السَّلَام هنگام نگرستن، بدو آن را خواند، او بر نخاست مگر با گشاده رویی. از حضرتش پرسیدند: به که پناه بردید؟ فرمود: «به خدا و به سوره‌ی قدر و سپس خواندم: یا الله یا الله - (هفت بار) - إِنْ أُتِشَفِعُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَعْلِبَهُ لِي.» (۳۸۴) هر که این سان گرفتار شود، چونان من کند. اگر ما آن را نخوانیم و شیعیان خویش را به خواندن آن فرمان ندهیم، مردم ایشان را در خواهند ربود؛ اما به خدا سوگند، این سوره پناه ایشان است.»

۳ - دعای امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام وقتی مَنْصُور بار سوم آن حضرت را در رَبْدَةُ فراخوند

مُحَمَّدُ بْنُ حَسَنِ صَيْفَانَ در کتاب «فضل الدعاء» - إِبْرَاهِيمُ بْنُ جَبَلَةَ - مَحْرَمَةَی کندی: (۳۸۵) وقتی مَنْصُور دَوَانِیقِی در رَبْدَةُ فرود آمد و آن روز جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَام) آنجا بود - گفت: کی داد مرا از این جَعْفَرُ می‌گیرد؟! او با دست پس می‌زند و با پا پیش می‌آورد! (۳۸۶) (با خود) می‌گوید: با مُحَمَّد (منظورش مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ بود) همراهی نمی‌کنم. اگر پیروز شد، موقعیت به دست من خواهد افتاد و اگر شکست خورد، من جان خود را حفظ کرده‌ام! به خدا سوگند، او را خواهم کشت. سپس به إِبْرَاهِيمُ بْنُ جَبَلَةَ رو کرد و گفت: إِبْرَاهِيمُ! بشتاب و لباسش را در گردن انداز و کشان بیاور! إِبْرَاهِيمُ گوید: به سوی خانه‌ی او (امام عَلَيْهِ السَّلَام) رهسپار شدم. نیافتمش. به جستجو به مسجد أَبُودُرِّ شتافتم. او را در مسجد یافتم: شرم کردم که به فرمان عمل کنم. تنها آستین حضرتش را گرفتم و گفتم: پیشوای مسلمانان شما را می‌خواند. فرمود: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ! بگذارد دو رکعت بگزارم.» (نماز خواند) و گریه‌ی سختی کرد. من پشت سرش بودم. سپس خواند: اللَّهُمَّ أَنْتَ تَقْتَبِي فِي كُلِّ كَرْبٍ وَ رَجَائِي فِي كُلِّ شِدَّةٍ وَ أَنْتَ لِي فِي كُلِّ أَمْرٍ نَزَلَ بِي ثِقَمُهُ وَ عُدَّةُ فَكَمٍ مِنْ كَرْبٍ يَضْعُفُ عَنْهُ الْفُؤَادُ وَ تَقِلُّ فِيهِ الْحِيلَةُ وَ يَخْذُلُ فِيهِ الْقَرِيبُ وَ يَشْمَتُ بِهِ الْعَدُوُّ وَ تُعِينِي فِيهِ الْأُمُورُ أَنْزَلْتَهُ بِكَ وَ شَكَوْتُهُ إِلَيْكَ رَاغِبًا فِيهِ إِلَيْكَ عَمَّنْ سِوَاكَ فَفَرَّجْتَهُ وَ كَشَفْتَهُ وَ كَفَيْتَنِيهِ فَأَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ نِعْمَةٍ وَ صَاحِبُ كُلِّ حَسَنَةٍ وَ مُنْتَهَى كُلِّ حَاجَةٍ فَلَسْكَ الْحَمْدُ كَثِيرًا وَ لَكَ الْمَنْ فَاضِلًا از حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام افزوده‌ای بر این دعا یافتم: بِنِعْمَتِكَ اللَّهُمَّ تَبِّمُ الصَّالِحَاتُ يَا مَعْرُوفًا بِالْمَعْرُوفِ يَا مَنْ هُوَ بِالْمَعْرُوفِ مَوْصُوفٌ أَنْلِنِي مِنْ مَعْرُوفِكَ مَعْرُوفًا تُغْنِينِي بِهِ عَنْ مَعْرُوفٍ مِنْ سِوَاكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ سپس فرمود: «به فرمان کن.» گفتم: به خدا، چنان نخواهم کرد؛ گر چه بدانم کشته می‌شوم. آن گاه دست آن حضرت را گرفته راه افتادم. نه، به خدا شک نداشتم که حضرتش را خواهد کشت. وقتی به در اصلی رسیدیم، چنین خواند: يَا إِلَهَ جَبْرَيْلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ إِسْرَافِيلَ وَ إِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ تَوَلَّ عَافِيَّتِي وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ فِي هَذِهِ الْعَدَاةِ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ بِشَيْءٍ لَا طَاقَةَ لِي بِهِ إِبْرَاهِيمُ افزود: حضرتش را نزد مَنْصُور وارد کردم. برخاست و نشست و همان اعتراض را تکرار کرد و گفت: با دست پس می‌زنی و با پا پیش! پاسخ فرمود: «چنین نیست؛ ای فرمان‌روای مسلمانان! با من تندی مکن که به خدا سوگند با تو اندکی بیش نخواهم بود.» مَنْصُور گفت: باز گرد. آن گاه (بعد از رفتن امام عَلَيْهِ السَّلَام) به (عموی

يَا إِلَهَ جَبْرِئِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَإِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَيْهِمْ تَوَلَّيْتُ فِي هَذِهِ الْغَدَاةِ وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ أَحَدًا مِّنْ خَلْقِكَ بِشَيْءٍ لَّا طَاقَةَ لِي بِهِ پَسَ از آن، بر او وارد شد. لب‌ها را حرکت می‌داد و نمی‌فهمیدم چه می‌خواند. نگاهی به مَنْصُور انداختم. تنها می‌توانم بگویم: آتشی بود که بر آن آب ریخته باشند و خاموش شود. آرام آرام خشمش فرو نشست تا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بدو نزدیک شد و به تخت وی رسید. مَنْصُور از جا پرید و دست آن حضرت را گرفت و بر تخت نشاند. سپس گفت: ای ابا عبد الله! به زحمت افتادن شما بر من ناگوار است. شما را خواندم تا از خویشان‌تان گله کنم؛ پیوند خویشی با من بریده اگر دورتر از من به جای من می‌بود، از او می‌شنیدند و فرمان می‌بردند. امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: «ای فرمان‌روای مومنان، چرا شیوه‌ی پیشینان شایسته خود را پیش نمی‌گیری؟ اَيُّوبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ گرفتار شد؛ بردباری پیشه کرد. بر یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ ستم کردند؛ آمرزید به شَيْلِمَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ دادند؛ سپاس گزارد.» مَنْصُور گفت: (من هم) بردباری خواهم کرد و خواهم گذشت و سپاس خواهم گفت. در اینجا (مَنْصُور) گفت: یا ابا عبد الله، حدیثی را که درباره‌ی پیوند با خویشاوندان از شما شنیده بودم دوباره بگویند. فرمود: «پدرم از جدم باز گفت که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: نیکوکاری و رسیدگی به بستگان آباد کردن دنیاست و افزونی سال‌های عمر.» گفت: نه؛ این حدیث نبود. فرمود: «پدرم از جدم باز گفت که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: هر که دوست دارد اجلش به تاخیر افتد و سلامت یابد، با خویشان خود پیوند داشته باشد.» گفت: نه؛ این هم نبود. فرمود: «پدرم از جدم باز گفت، که: رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: (در شب معراج) خویشاوندانی را آویخته به عرش دیدم که از جدا کننده‌ی خود به خدای متعال شکایت می‌کردند. من پرسیدم: جَبْرِئِيلَا، اینها چند پشت با هم فاصله دارند؟ گفت: هفت نسل.» گفت: این هم نبود. فرمود: «پدرم از جدم باز گفت که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: مرد نیکوکاری در بستر مرگ قرار داشت. در همسایگی او کسی زندگی می‌کرد که پیوند خویشاوندی بریده بود. خداوند - عَزَّ وَجَلَّ - فرشته‌ی مرگ را فرمان داد: ای فرشته‌ی مرگ، (بین) از عمر این بریده از خویشان چه قدر مانده است؟ گفت: سی سال گفت: آن را به این نیکوکار واگذار.» در اینجا مَنْصُور صدا زد: غلام! عطر را بیاور. غلام آورد. آن گاه به دست خود آن را بر سر و روی امام عَلَيْهِ السَّلَامُ مالید. سپس ۴۰۰۰ دینار تقدیم کرد و مرکب خود را خواست. آن را آوردند. پیاپی می‌گفت: نزدیک‌تر! نزدیک‌تر! تا آن را نزدیک تختش آوردند. حضرت جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بر آن سوار گردید. من پیشاپیش حضرتش به راه افتادم. شنیدم که می‌خواند: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَدْعُوهُ فَيَجِيبُنِي وَإِنْ كُنْتُ بَطِينًا حِينَ يَدْعُونِي وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَسْأَلُهُ فَيُعْطِينِي - وَإِنْ كُنْتُ بَخِيلًا حِينَ يَسْأَلُنِي وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اسْتَوْجَبَ مِنِّي الشُّكْرَ وَإِنْ كُنْتُ قَلِيلًا شُكْرِي وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَكَلَنِي النَّاسَ إِلَيْهِ فَأَكْرَمَنِي وَ لَمْ يَكِلْنِي إِلَيْهِمْ فَيُهَيِّنُونِي يَا رَبِّ كَفَى بِلُطْفِكَ لُطْفًا وَ بِكَفَايَتِكَ خَلْفًا مِنْ بَعْدِي يَا مَبْرَأَ الْبُيُوتِ يَا مَبْرَأَ الْبُيُوتِ يَا مَبْرَأَ الْبُيُوتِ! این ستمگر گاه و بی‌گاه، مرا با شمشیر رو به رو می‌سازد (و به مرگ یا کشتن این و آن نزدیک می‌کند). او مُسَيَّبُ بْنُ زُهَيْرٍ را خواست و بدو شمشیر داد و فرمان داد تا شما را گردن زند؛ اما من دیدم که هنگام ورود، زیر لب چیزی می‌خواندید که نفهمیدم چه بود. فرمود: «الان هنگام گفتن آن نیست.» شب به خدمت رسیدم. فرمود: «آری، پدرم از جدم روایت کرد که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - وقتی (در جنگِ أَخْزَابِ) یهود و بنی فِزَارَةَ و عَطْفَانَ در برابر حضرتش هم داستان شدند که خداوند متعال فرمود: «آن گاه که از فرادست و فروترتان به شما یورش آوردند و دیدگان (از بیم) خیره شد و دل‌ها به گلوها رسید (و نزدیک بود از سینه‌ها خارج شود) و به خدا گمان‌ها (بی) بد بردید» (...، ۳۹۳) و آن روز از سخت‌ترین روزها بر آن پیامبر خدا بود - (از خیمه گاه) بیرون می‌آمد و درون می‌رفت و به آسمان می‌نگریست و می‌فرمود: (ای آسمان، بر دشمنان) تنگ بگیر تا (بر ما) فراخ شوی. (۳۹۴) آن گاه در تاریکی شب بیرون آمد. شبی دید که آرام حرکت می‌کرد. به حدیثی رسید که در رکاب حضرتش بود) فرمود: بین این کیست؟ عرض کرد: یا رَسُولَ اللَّهِ، عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ است. پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: ابا الحسن! نرسیدی که تو را چشم ززند (و تنها بیرون آمدی)؟! پاسخ داد: من جان خود را به خدای و پیامبرش وا گذاشته‌ام. این وقت شب، به نگاهبانی از مسلمانان بیرون

آمده‌ام. گفتگوی پیامبر و امیر مؤمنان عَلَیْهِمَا السَّلَام تمام نشده بود که جَبْرِئِل عَلَیْهِ السَّلَام فرود آمد و گفت: یا مُحَمَّد! حقت سلام می‌رساند و می‌گوید: امشب کار علی بن ابی طالب عَلَیْهِ السَّلَام را دیدم. از نهانگان دانش خود کلماتی (به پاداش) بدو می‌دهم که نزد هیچ شیطان سرکش و فرمان‌روای ستمگری نمی‌خواند مگر آن که خدایش از سوختن و غرق شدن و ویران و باز داشته شدن و از هر درنده‌ی زیان‌بخش و هر دزد راه‌زنی ایمن سازد. دعا این است: يَقُولُ اللَّهُمَّ احْرُسْنَا بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَ اَكْفُنَا بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَ اعِزَّنَا بِسُلْطَانِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ وَ اَرْحَمْنَا بِقُدْرَتِكَ عَلَيْنَا وَ لَا تُهْلِكْنَا وَ اَنْتَ الرَّجَاءُ رَبِّ كَمْ مِنْ نِعْمَةٍ اَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ قُلْ لَكَ عِنْدَهَا سُكْرِي وَ كَمْ مِنْ بَلِيَّةٍ اَبْتَلَيْتَنِي بِهَا قُلْ لَكَ عِنْدَهَا صَبْرِي فَيَا مَنْ قُلْ عِنْدَ نِعْمَتِهِ سُكْرِي فَلَمْ يَحْرِمْنِي وَ يَا مَنْ قُلْ عِنْدَ بَلِيَّتِهِ صَبْرِي فَلَمْ يَخْذُلْنِي يَا ذَا الْمَعْرُوفِ الدَّائِمِ الَّذِي لَا يَنْقُصِي اَبَدًا وَ يَا ذَا النِّعْمَاءِ الَّتِي لَا تُحْصِي عَدَدًا اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ وَ اَدْرَأَ بِكَ فِي نُحُورِ الْأَعْدَاءِ وَ الْجَبَّارِينَ اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَيَّ دِينِي بِدُنْيَايَ وَ عَلَيَّ آخِرَتِي بِتَقْوَايَ وَ اَحْفَظْنِي فِي مَا غِبْتُ عَنْهُ وَ لَا تَكِلْنِي اِلَى نَفْسِي فِيمَا خَصَرْتُهُ يَا مَنْ لَا تَنْفُصُهُ الْمَغْفِرَةُ وَ لَا تَضُرُّهُ الْمَعْصِيَةُ اَسْأَلُكَ فَرَجًا عَاجِلًا وَ صَبْرًا جَمِيلًا وَ رِزْقًا وَّاسِعًا وَ الْعَافِيَةَ مِنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَ الشُّكْرَ عَلَيَّ الْعَافِيَةَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ رَبِيعٌ گوید: به خدا سوگند، مَنصُور سه بار مرا احضار کرد تا بکشد. این دعا را برای حفظ خواندم. خداوند او را از کشتن من باز داشت. حَسَن بن علی (بَصْرِي) گوید: عَبَّاس بن عَبْدِ الْعَظِيم گفت: هیچ شب از دکانم نرفتم مگر آن که این دعا را خواندم. شبی فراموش کردم که پیش از رفتن بخوانم. پاسی از شب گذشته بود و من خوابیده بودم. بیدار شدم و به یاد آوردم که آن را نخوانده‌ام. همان‌طور که در بستر بودم، شروع کردم به خداوند آن بر دکان و دست کشیدن به (در و دیوار خیالی) آن. صبح فردا، زود به دکان رفتم. دیدم در بسته است و کسی در آن گرفتار! گفتم: کیستی و چه می‌کنی؟ گفت: برای دزدی آمده بودم. وقتی خواستم بیرون روم، دیواری آهنین جلوگیرم می‌شد!

۵ - دعای حضرت صادق عَلَیْهِ السَّلَام، هنگامی که مَنصُور برای پنجمین نوبت آن حضرت را، پیش از کشتن مُحَمَّد و اِبْرَاهِيم فرزندان عَبْدِ اللَّهِ بنِ الْحَسَنِ عَلَیْهِمَا السَّلَام، به بغداد فراخواند.

این دعا را در کتابی قدیمی دیدم که در پایان آن (به عربی) چنین نوشته بود: (این کتاب را) حُسَيْن بنِ عَلِي بنِ هِنْد در شوال ۳۹۶ به خط خویش نوشت. (سند دعا این گونه بود): أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّد بنِ أَحْمَد بنِ عَبْدِ اللَّهِ بنِ صَفْوَه هَمْدَانِي (در مصیبه) (۳۹۶) - مُحَمَّد بنِ عَبَّاس بنِ دَاوُود عَاصِمِي - حَسَن بنِ عَلِي بنِ يَفْطِين - پَدْرش (عَلِي بنِ يَفْطِين) - مُحَمَّد فرزند رَبِيع حِجَابِي: روزی فرمان‌روای مسلمانان، مَنصُور، در کاخش در القبه الخضراء نشسته بود که پیش از کشته شدن مُحَمَّد و اِبْرَاهِيم، القبه الحمراء نام داشت. او روزی را برای نشستن به نام یوم الذبح (۳۹۷) نامیده بود. (آن روز) جَعْفَر بنِ مُحَمَّد عَلَیْهِمَا السَّلَام را از مدینه فرا خوانده بود و سراسر روز در آن کاخ بود. شب هم رسید و بیشتر آن گذشت. آن‌گاه پدرم رَبِيع را خواند و بدو گفت: رَبِيع! تو جایگاه خود را نزد من می‌دانی و این که گاه باشد که خبری از همسران من هم پوشیده داشته می‌شود و تو (آن را می‌دانی؛ چون) بر آن توانایی. رَبِيع گوید: گفتم: ای فرمان‌روای مسلمانان، این لطف خداست بر من و لطف پیشوای مسلمانان. من برای خلیفه خیر خواه‌ترین ام. گفت: چنین است. هم اکنون به نزد جَعْفَر بنِ مُحَمَّد فرزند فاطمه (عَلِیْهِمَا السَّلَام) رو او را - همان گونه که هست - بی‌تغییر حالتی، نزد من آر. (با خود) گفت: اِنَّا لِلَّهِ وَ اِنَّا اِلَيْهِ رَاَجِعُونَ! به خدا کار تباہ شد. با این حالتی که از او می‌بینم، اگر آن حضرت را بیاورم، خواهد کشت و آخرت من نابود خواهد شد و اگر سستی کنم و بیاورم، من و فرزندانم را خواهد کشت و اموالم را خواهد ستاند. خود را بر سر دو راهی دنیا و آخرت یافتم و به دنیا متمایل شدم. مُحَمَّد بنِ رَبِيع گوید: پدرم مرا خواند. من درشت‌ترین و سخت‌دل‌ترین فرزندان او بودم. گفت: (هم اکنون) به نزد جَعْفَر بنِ مُحَمَّد روانه شو. از دیوار خانه‌اش بالا-رو و در مزن تا حالت خود را دگرگون نسازد. ناگهانی درآ و او را به همان گونه که هست بیاور! من رفتم. شب رو به پایان می‌رفت. (به همراهیان) فرمان دادم تا نردبان‌ها را کار بگذارند. از دیوار بالا رفتم. وارد خانه شدم. دیدم به نماز ایستاده است؛ با پیراهنی و هوله‌ای به کمر بسته. وقتی نماز

را سلام داد، گفتم: فرمان روای مسلمانان شما را می‌خواند. فرمود: «بگذار دعا بخوانم و لباس (رسمی بیرون) بر کنم.» گفتم: اجازه‌ی این کار نیست. فرمود: «به آب ریزگاه روم و وضو بسازم.» گفتم: این نیز نمی‌شود! عامل کندی درست نکنید؛ من اجازه‌ی هیچ تغییری نمی‌دهم. آن حضرت را - در حالی که سال‌های عمر را از هفتاد گذارنده بود - بی‌پاپوش و جنگ افزار، با همان پیراهن و هوله بیرون بردم. بخشی از راه را پیموده بودیم که آن (پیشوای) سال خورده خسته شد. دلم بر او مهر آورد. گفتم: سوار شوید. بر استر چاکری که همراه داشتیم سوار شد. به نزد رَبِیع (غرفه‌ی مجاور جایگاه خلیفه در کاخ) رسیدیم. شنیدم که (مَنْصُور) بر او سخت گرفته بود که: وای بر تو رَبِیع! آمدن مرد دیر شد! وقتی رَبِیع (به غرفه‌ی خود آمد و) دید گانش به آن حضرت افتاد و آن حالت را دید، گریست. رَبِیع (مخفیانه) اظهار تَشْئِیع می‌کرد. امام عَلَیْهِ السَّلَام بدو فرمود: «رَبِیع! من می‌دانم که به ما گرایش داری. بگذار دو رکعت بگزارم و دعا کنم.» گفت: هر چه می‌خواهید بکنید. آن حضرت دو رکعت نماز کوتاه به جای آورد و دعایی خواند که نفهمیدم؛ اما طولانی بود. در طول این مدت، مَنْصُور از رَبِیع باز خواست می‌کرد. وقتی (حضرتش) آن دعای بلند را تمام فرمود، رَبِیع دو دست آن حضرت را، از بالای مچ‌ها، گرفت و به نزد مَنْصُور در آورد. وقتی به میانه‌ی بارگاه رسید، ایستاد. سپس چیزی زیر لب گفت. آن گاه من حضرتش را جلو بردم و نزدیک مَنْصُور آوردم. وقتی نگاه مَنْصُور بر وی افتاد، گفت: تو - یا جَعْفَر! - رشک و ستم و تباه کردن کار بر خاندان عَبَّاسی را و نمی‌نهی؟! با این کار، خداوند تنها بر رشک و سختی آن چه می‌خواهی بدان رسی می‌افزاید! فرمود: «به خدا، ای پیشوای مسلمانان! هیچ از این که می‌گویی نکرده‌ام. من در حکومت بِنی امیه بوده‌ام و تو می‌دانی که آنها با ما دشمن‌ترین بودند و حق خلافت نداشتند. (با این همه)، به خدا، نه بر ایشان ستم کردم و نه - با آن همه بدی که بر من روا داشتند - بدیشان بدی نمودم. چگونه، ای پیشوای مسلمانان - اکنون که تو عمو زاده‌ی منی و نزدیک‌ترین خویش و بیشترین خوبی و بخشش را به من داری - بر تو چنین کنم؟! مَنْصُور لختی سر فرو فکند. او بر زیر اندازی نمد بافت نشسته بود و در سوی چپ وی، متکایی ابریشمین رنگارنگ. (۳۹۸) زیر فرش خود شمشیری داشت دارای مهره‌هایی (که برای تقویت به آن چسبانیده بودند). او این شمشیر را - وقتی در آن شبستان می‌نشست - از خود دور نمی‌داشت. گفت: (خویشی را) تباه کردی و دچار گناه شدی! آن گاه گوشه‌ی بالش را بالا زد و دسته‌ای از نوشته‌ها از زیر آن برداشت و به سوی آن حضرت انداخت و گفت: این نامه‌های توست به اهل خراسان که آنها را بر سرپیچی از اطاعت من و به بیعت با خود خوانده‌ای! فرمود: «به خدا سوگند، ای پیشوای مسلمانان، که من چنین نکرده‌ام. نه این را روا می‌دانم و نه در آیین من است. من از آنانم که همواره فرمانروایی تو را باور دارند. اگر هم چنین خواسته باشم، سال خورده‌تر از آنم که توان این کار برایم مانده باشد. مرا در یک زندان نظامی نگاه دار تا مرگم فرا رسد که نزدیک است.» گفت: نه! گذشت نه! آن گاه سر فرو افکند و دست به شمشیر برد. به اندازه‌ی یک وجب از شمشیر را بیرون کشید و دسته‌ی آن را گرفت. گفتم: انا لله! او را کشت! اما... شمشیر را باز گرداند. سپس گفت: یا جَعْفَر! با این سالخورده‌گی و این دودمان، شرم نمی‌کنی که باطل می‌گویی و میان مسلمانان شکاف می‌افکنی؟! می‌خواهی خون بریزی و رعیت را بر والیان بشورانی! فرمود: «نه، به خدای! ای فرمان روای مسلمانان. من چنین نکرده‌ام. اینها نه نامه‌های من است و نه به خط من و نه مهر من.» مَنْصُور شمشیر را به اندازه‌ی یک گز بیرون کشید. گفتم: انا لله! رفت! با خود قرار گذاشتم که اگر به من فرمان دهد، نافرمانی کنم؛ زیرا می‌پنداشتم که به من فرمان خواهد داد شمشیر را بگیرم و (امام) صَادِق عَلَیْهِ السَّلَام را بکشم. گفتم: اگر چنین فرمان داد، خود او را خواهم کشت؛ هر چند جان خود و فرزندانم را بر سر این کار بگذارم و از اندیشه‌ای که نخست داشتم (و دنیا را بر آخرت ترجیح داده بودم) در پیشگاه خدای متعال توبه کردم. مَنْصُور به سرزنش پرداخت و آن حضرت عذر می‌آورد تا جایی که بیشتر شمشیر را بر کشید. گفتم: انا لله! به خدا تمام شد! اما تیغ را در نیام کرد و لختی سر فرو افکند. آن گاه سر برداشت و گفت: به گمانم راست می‌گویی. رَبِیع! آن جعبه را از جایش در آن شبستان بیاور. آوردم. گفت: در آن دست کن و بر محاسن ایشان بگذار. (دست کردم) پر از مشک بود. ریش آن حضرت (را بدان بیالودم). سپید بود؛ مشکین شد. سپس مَنْصُور گفت: یکی

از چارپایان نیکوی مرا - که خود سوار می‌شوم - در اختیار ایشان بگذار و ۱۰۰۰۰ درهم بده و با احترام تا خانه همراهیشان کن. وقتی رسیدید، بگو، می‌توانید نزد ما بمانید و می‌توانید به شهر جدتان رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، مدینه، بروید. شاد از سلامت آن حضرت و شگفت زده از آن تصمیم و این سرانجام، از نزد مَنْصُور بیرون شدیم. وقتی به حیاط قصر رسیدیم، گفتیم: ای زاده‌ی رسول خدا! در شگفتی که او بر در خانه‌ی شما چه می‌خواست و خدا چگونه او را باز داشت و دور ساخت! اما از کار خدای - عَزَّ وَجَلَّ - شگفتی نیست. من شنیدم که پس از آن دو گانه دعایی خواندید که ندانستم چه بود؛ جز این که بلند بود. اینجا هم - منظورم در صحن است - دیدم لب‌هاتان حرکت کرد؛ اما متوجه نشدم چه خواندید. فرمود: «دعای نخست دعای اندوه و سختی هاست؛ هرگز آن را تاکنون درباره‌ی کسی نخوانده بودم. آن را جای گزین دعاهای بیشتری که پس از نماز می‌خواندم قرار دادم؛ زیرا من نمی‌خواستم دعاهای خود را ترک کنم. دعایی که زیر لب خواندم، دعای رسول اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در جنگ خَنْدَق بود که پدرم از پدر خویش باز گو فرمود که جدش از امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام نقل فرمود: روز أُحْرَاب، مدینه از انبوهی مشرکان چون تاج (در میان گرفته) شده بود. آنان همان گونه بودند که خدا فرمود: «آن گاه که از فراز و فروترتان بر شما یورش آوردند و دیدگان (از بیم) خیره شد و دل‌ها به گلوها رسید (و نزدیک بود از سینه‌ها خارج شود) و به خدا گمان‌ها (ی بد) بردید، آن هنگام بود که باور داران آزموده شدند و سخت به لرزه افتادند.» (۳۹۹) رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (آن روز) این دعا را خواند و امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَام نیز - هر گاه به غمی دچار می‌شد - آن را می‌خواند.» متن دعا: اللَّهُمَّ احْرُسْنِي بَعِينِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَ اَكْفُنِي بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ وَ اغْفِرْ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ رَبِّ لَا اَهْلِكُكَ وَ اَنْتَ الرَّجَاءُ اللَّهُمَّ اَنْتَ اَعَزُّ وَ اَكْبَرُ مِمَّا اَخَافُ وَ اَخِذْ بِاللَّهِ اَسْتَفْتِحُ وَ بِاللَّهِ اَسْتَجِجُ وَ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ ص اَتُوِّجَّهُ يَا كَافِيَ اِبْرَاهِيمَ نُمْرُودَ وَ مُوسَى فِرْعَوْنَ اَكْفِنِي مَا اَنَا فِيهِ اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا اُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا حَسْبِيَ الرَّبُّ مِنَ الْمَرْبُوبِينَ حَسْبِيَ الْخَالِقُ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ حَسْبِيَ الْمَبِغُ مِنَ الْمَمْنُوعِينَ حَسْبِيَ مَنْ لَمْ يَزَلْ حَسْبِي حَسْبِي مُدْقَطٌ حَسْبِي حَسْبِي اللَّهُ لَا- اِلَهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سپس فرمودند: «اگر بیم این حاکم بر مسلمانان نبود، این مبلغ (اهدایی او) را به تو می‌دادم؛ اما تو قبلا- می‌خواستی زمین مرا در مدینه به ۱۰۰۰۰ دینار بخری؛ من نفروختم (اکنون) آن را به تو می‌بخشم.» گفتیم: ای فرزند پیامبر! من آن دو دعا را می‌خواهم. اگر بیاموزید، نیکی این است. اکنون به زمین نیاز ندارم. فرمود: «ما خاندانی هستیم که احسان خود باز پس نمی‌گیریم. هم دعا را برایت می‌نویسم و هم زمین را واگذار می‌کنم. با من به خانه بیا.» چنان که مَنْصُور گفته بود، با آن حضرت رفتیم. (در خانه) سند زمین را به نام من نوشت و دعای رسول الله صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و دعای بعد از آن دو رکعت را نیز برای من خواند و نوشتیم. (راوی) در اینجا دعایی را ذکر می‌کند که ما در روایت نخست آوردیم و آغازش این بود: اللَّهُمَّ اِنِّي اَسْأَلُكَ يَا مُدْرِكَ الْهَارِبِينَ وَ يَا مَلْجَأَ الْخَائِفِينَ، این دعا در آن نسخه‌ی کهن است که در حدود ۶ ورق به قطع طالبی است و چنین پایان می‌پذیرد: اَنْتَ رَبِّي وَ اَنْتَ حَسْبِي وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ وَ الْمَعِينُ (رَبِّيع) گوید: به آن حضرت عرض کردم: ای فرزند پیامبر، مَنْصُور سخت مرا تحت فشار قرار داده بود و شتاب می‌نمود؛ اما شما آسوده این دعا بلند را می‌خواندید؛ گویی که از او باکی ندارید! فرمود: «آری، من بعد از نماز صبح، دعایی می‌خواندم که بایسته بود. آن دو رکعت نماز صبح بود. سبک گزاردم و پس از آن، دعا را خواندم.» پرسیدم: آیا از مَنْصُور نرسیدید که چنان تصمیمی برای شما داشت؟ فرمود: «ترس از خدا از ترس او به من نزدیک‌تر بود و خداوند سبحان در دل من از او بزرگ‌تر.» رَبِّيع گوید: از آن چه که از مَنْصُور دیدم و از خشم و کینه‌اش نسبت به (حضرت) صَادِق عَلَيْهِ السَّلَام و هم زمان بزرگ داشت حضرتش چنان در شگفتی بودم که گمان ندارم برای هیچ کس چنین باشد. وقتی او را تنها و سرخوش یافتیم، گفتیم: ای فرمان‌روای مسلمانان، کاری شگفت از شما دیدم! پرسید: چه؟ گفتیم: ای امیر مسلمانان! بِرَجْفَرٍ (صَادِق عَلَيْهِ السَّلَام) چنان خشم گرفتی که ندیدم هرگز بر دیگری چنان کنی؛ نه بر عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ و نه هیچ کس دیگر؛ تا جایی که خواستی او را با تیغ به قتل برسانی و این که یک وجب از آن را بیرون کشیدی؛ اما در غَلَمَاف کردی! پس از گله مندی از او، دوباره‌ی یک گز بیرون کشیدی؛ اما باز غَلَمَاف کردی! دیگر بار، جز اندکی از تیغ،

همه‌ی آن را آختی! چنان که شک نکردم او را خواهی کشت - اما همه‌ی اینها کنار رفت و خشنودی باز گشت؛ تا جایی که به من فرمان دادی محاسنش را از آن مشک بیالایم که خاص خلیفه است و حتی فرزند شما، مَهْدِی و ولی عهد شما و عموهایتان هم اجازه‌ی استفاده از آن را ندارند. آن گاه او را هدیه و مرکب دادی و مرا فرمودی تا به احترام همراهی‌اش کنم! گفت: ای وای! رِبِیع! روا نیست که این داستان را باز گویی؛ پوشیده ماندنش بهتر است. دوست ندارم از فرزندان فاطمه عَلَیْهَا السَّلَام کسی آن را بشنود تا بدان فخر و بر ما مباحث کنند. گرفتاری ای که داریم برای ما بس است؛ اما چیزی را از تو پنهان نمی‌دارم. بین کسی در خانه اگر هست، دور ساز. هر که را آنجا بود دور کردم. دوباره گفت: باز گرد و هیچ کس را مگذار بماند. چنین کردم. گفت: (اکنون) جز من و تو کسی نیست. به خدا سوگند، اگر آن چه را می‌گویم از کسی شنیدم، تو و فرزندان و همه‌ی خانواده‌ات را خواهم کشت و اموالت را خواهم ستاند. گفتم: ای پیشوای مسلمانان! به خدایت می‌سپارم! گفت: رِبِیع! به کشتن جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَام مصمم بودم. نه می‌خواستم سخنی درباره‌اش بشنوم و نه پوزشی از او بپذیرم. هر چند او قیام مسلحانه نمی‌کرد، خطرش از عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ بیشتر بود و این را از او و پدرانش، از روزگار بِنِی امیه، می‌دانستم. وقتی بار اول دست به تیغ بردم، رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، بین من و او، در برابرم ظاهر شد؛ با دستان گشاده و آستین بالا زده و با نگاه تند و خشم آگین به من. رو باز گرداندم. وقتی دوباره بیش از بار نخست تیغ کشیدم، پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را بسیار به خود نزدیک تر یافتم؛ با قصد حمله به من، در صورت اقدام. خود داری کردم. آن گاه گستاخی کردم و (با خود) گفتم: پندار بود! و باز شمشیر کشیدم. این بار رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ با آستین‌های بالا زده و چهره‌ای سخت بر افروخته و تند و غضب آلود و گرفته در برابر ظاهر شد؛ چنان که نزدیک بود دست بر من نهد. به خدا، ترسیدم که اگر او را بکشم، مرا بکشد. این بود که چنان دیدی. حقیقت فرزندان فاطمه عَلَیْهَا السَّلَام را تنها نادانی که از دین بهره ندارد نمی‌شناسد. زنهار که کسی این را از تو بشنود! مُحَمَّدُ بْنُ رَبِیعِ گوید: تنها پس از مرگ مَنْصُور، پدرم این را برایم گفت و من تا زنده بودن مَهْدِی و مُوسَى و هَارُونَ و مُحَمَّد (امین) آن را به کسی نگفتم.

۶ - دعای حضرت امام جَعْفَرِ صَادِقِ عَلَیْهِ السَّلَام وقتی ششمین بار به نزد مَنْصُورِ فَرَا خوانده شدند (این پس از قتل مُحَمَّد و اِبْرَاهیم فرزندان عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ، دومین احضار به بغداد بود).

در کتاب قدیمی یاد شده به خط حُسَیْنِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ هِنْدِ چنین دیدم: مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ رِزَا قُرَیْشِی - مُحَمَّدُ بْنُ عِیْسَى بْنِ عِیْدِ بْنِ یَقِطِین - بَشَّیرِ بْنِ حَمَّاد - صِفْوَانِ بْنِ مِهْرَانَ جمال: مردی از قُرَیْشِیان مدینه از بِنِی مخزوم، پس از داستان قتل دو فرزند عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ، به مَنْصُورِ دَوَانِیقِی نوشت: جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ عَلَیْهِ السَّلَامِ هُوادارش مُعَلِّی بْنِ حُنَیْسِ را برای جمع آوری اموال زکات و هدایا و صدقات) از شیعیان خود فرستاده است. او با این پول، مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ (بِنِی الْحَسَنِ) را تقویت می‌کند. مَنْصُورِ از خشم نزدیک بود دست خود را بچود! به عمویش داوود بِنِی عَلِیِّ - که آن هنگام بر مدینه امیر بود - نوشت تا جَعْفَرِ بِنِی مُحَمَّدِ عَلَیْهِ السَّلَامِ را، بی‌دستوری ماندگاری و درنگ، به سوی وی گسیل دارد. داوود بِنِی عَلِیِّ نامه‌ی مَنْصُورِ را برای آن حضرت فرستاد و افزود: فردا، بی‌تاخیر به سوی فرمان‌روای مسلمانان حرکت کنید. صِفْوَانِ گوید: من آن روز در مدینه بودم. امام صَادِقِ عَلَیْهِ السَّلَامِ در پی من فرستاد. به خدمت رسیدم. فرمود: «برای ما مرکب فراهم ساز که فردا صبح، به عراق رهسپار خواهیم شد.» سپس در همان هنگام از جا برخاست و من نیز. به سوی مسجد پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رفتیم. وقت میانه‌ی نماز ظهر و عصر بود. چند رکعت گزارد. آن گاه (به دعا) دست برداشت. آن روز از دعای حضرتش، این بخش را حفظ کردم: يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ اِئْتِدَاءٌ وَلَا اِنْقِضَاءٌ يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ اَمَدٌ وَلَا نِهَائَةٌ وَلَا مِيقَاتٌ وَلَا عَايَةٌ يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ وَالْبَطْشِ الشَّدِيدِ يَا مَنْ هُوَ فَعَالٌ لِمَا يُرِيدُ يَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ اللُّغَاتُ وَلَا تَشْتَبَهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ يَا مَنْ قَامَتْ بِجَبْرُوتِهِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاوَاتُ يَا حَسَنَ الصُّحْبَةِ يَا وَاسِعَ الْمُعْفِرَةِ يَا كَرِيمَ الْعَفْوِ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ اَحْرُسِينِي فِي سَفَرِي وَ مَقَامِي وَ فِي حَرَكَتِي وَ اِنْتِقَالِي بَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَ اَكُنْفِنِي بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ اللَّهُمَّ اِنِّي اَتَوَجَّهُ فِي سَفَرِي

هَذَا بِلَا ثِقَةٍ مِنِّي لِعَيْبِكَ وَ لَا رَجَاءٍ يَاوِي بِي إِلَّا إِلَيْكَ وَ لَا قُوَّةَ لِي أَتَكِلُ عَلَيْهَا وَ لَا حِيلَةَ إِلَّا إِلَيْهَا إِلَّا ابْتِغَاءَ فَضْلِكَ وَ التَّمَسَّ عَافِيَتِكَ وَ طَلَبَ فَضْلِكَ وَ إِجْرَاؤُكَ لِي عَلَى أَفْضَلِ عَوَائِدِكَ عِنْدِي اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا سَبَقَ لِي فِي سَفَرِي هَذَا مِمَّا أُحِبُّ وَ أَكْرَهُ فَمَهْمَا أَوْقَعْتَ عَلَيْهِ قَدْرَكَ فَمَحْمُودٌ فِيهِ بِلَاؤُكَ مُتَّصِحٌ فِيهِ قَضَاؤُكَ وَ أَنْتَ تَمُحُو مَا تَشَاءُ وَ تُثَبِّتُ وَ عِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ اللَّهُمَّ فَاصْبِرْ عَنِّي فِيهِ مَقَادِيرَ كُلِّ بَلَاءٍ وَ مَقْضَى كُلِّ لَأْوَاءٍ وَ ابْسُطْ عَلَيَّ كَنْفًا مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لُطْفًا مِنْ عَفْوِكَ وَ تَمَامًا مِنْ نِعْمَتِكَ حَتَّى تَحْفَظَنِي فِيهِ بِأَحْسَنِ مَا حَفِظْتَ بِهِ غَائِبًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ خَلَقْتَهُ فِي سِتْرِ كُلِّ عَوْرَةٍ وَ كِفَايَةَ كُلِّ مَضْرُوءَةٍ وَ صِرْفِ كُلِّ مَحْذُورٍ وَ هَبْ لِي فِيهِ أَمْنًا وَ إِيمَانًا وَ عَافِيَةً وَ يُسْرًا وَ صَبْرًا وَ شُكْرًا وَ أَرْجِعْنِي فِيهِ سَالِمًا إِلَى سَالِمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ صَيْفُوان گوید: از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام خواستم تا دعا را دوباره برای من بخوانند. آن را خواندند و من نوشتم. صبح که شد، شتر آن حضرت را آماده ساختم. رهسپار عراق شدند تا به شهر مَنْصُور (بغداد) رسیدند. اجازه‌ی ورود (به کاخ) خواستند. رخصت داده شد. صَيْفُوان گوید: یکی از حاضران مجلس مَنْصُور برای من تعریف کرد: وقتی مَنْصُور آن حضرت را دید، به خود نزدیک و نزدیک ترشان کرد. سپس نامه‌ی آن فرستنده را - که نوشته بود: مُعَلَّى بْنِ حُنَيْسٍ، هوادار جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَام از همه جا برای او اموال گرد می‌آورد و می‌فرستد حضرتش آن را به مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ (فرزند حسن مُتَنَّى) می‌رساند - طلبید و آن را ارائه کرد. امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام نامه را خواند. مَنْصُور بدان حضرت رو کرد و گفت: جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ! این کدام اموال است که مُعَلَّى بْنِ حُنَيْسٍ برای شما فراهم می‌آورد؟ آن حضرت پاسخ فرمود: «پناه بر خدا از چنین کاری، ای پیشوای مسلمانان! گفت: آیا سوگند می‌خورید که بی‌گناهی؟ فرمود: «آری؛ به خدا سوگند می‌خورم که چنین نبوده است.» مَنْصُور گفت: به طَلَّاق و عَتَاق سوگند خور! (۴۰۲) فرمود: «آیا به خدایی که جز او خدایی نیست، سوگند می‌خورم و نمی‌پذیری؟! گفت: پیش من اظهار علم مکن!! فرمود: «چگونه علم را از من دور می‌داری؛ ای فرمان‌روای مسلمانان؟! گفت: رها کن این را. هم اکنون نویسنده‌ی نامه را رو به رو خواهم کرد. مرد را آوردند و در حضور امام عَلَيْهِ السَّلَام، درستی خبر از او پرسیدند: گفت: آری؛ درست است. این هم جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ است و هر چه گفته‌ام همان است. امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «مرد! سوگند می‌خوردی که آن چه گفته‌ای راست است؟» گفت: آری و چنین به سوگند پرداخت: به خدای خواننده‌ی چیره‌ی زنده‌ی استوار دارنده‌ای که جز او خدایی نیست ... امام عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «شتاب مکن! من تو را سوگند می‌دهم.» مَنْصُور گفت: مگر سوگندش چه عیب داشت؟ فرمود: «خدای - تَعَالَى - آزر مگین و بزرگوار است. اگر بنده‌ای او را ثنا گفت، شرم می‌دارد که با این ستایش او را زود کيفر کند. ای مرد، چنین بگو: از قدرت و توان خدا بیزاری می‌جویم و به پناه قدرت و توان خود می‌روم؛ اگر راست نگفته باشم!» مَنْصُور به مرد قُرَيْشِي گفت: این گونه که ابو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام می‌گوید، سوگند یاد کن. مرد نیز چنین کرد. هنوز سخنش به پایان نرسیده بود که خاموش شد و افتاد و مرد! مَنْصُور بیمناک شد و به خود لرزید. آن گاه گفت: یا ابا عَبْدِ اللَّهِ! اگر خواستید، فردا صبح به مدینه‌ی جدتان باز می‌گردید و اگر خواستید پیش ما بمانید، در احترام و نیکی به شما کوتاهی نخواهیم کرد. به خدا، از این پس، بد گویی هیچ کس را درباره‌ی شما نخواهم پذیرفت.

۷ - دعای حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَام آن گاه که مَنْصُور هفتمین بار آن حضرت را فراخواند.

این را در جزوهای آن حضرت آوردیم؛ اما در این روایت بر آن فزونی هست. شاید این افزونی مربوط به پیش از نوبت قبل باشد که به سِتْعَايَتِ آن قُرَيْشِي بود. راوی این نقل مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ اسكندری است. این دعا، دعای ارزشمندی است که اجابت آن تعهد شده است. آن را از کتابی به قطع برگ ۶۱/۱ برگ نقل می‌کنیم که شامل چندین کتاب است. نخستین آنها کتاب «التنبیه لمن یتفکر فیهِ» است که این دعا در آخر آن است: از مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ اسكندری نقل است که گفت: من از جمله ندیمان و نزدیکان فرمان‌روای مسلمانان أَبُو جَعْفَرِ مَنْصُور بودم. از میان همه، من راز دار وی بودم. روزی بر او وارد شدم. غمگین بود و به سردی آه می‌کشید. گفتم: چرا در اندیشه‌اید، ای پیشوای مومنان؟ گفت: مُحَمَّد، صد تا یا بیشتر از اولاد فاطمه عَلَيْهِ السَّلَام کشته شده‌اند؛ اما

سالار و بزرگ ایشان هنوز هست. گفتم کیست؟ گفت: جَعْفَرُ صَادِق! گفتم: ای پیشوای مسلمانان، او مردی است که از بسیاری عبادت کاهیده شده است و توجه به خدا او را از حکومت و خلافت خواهی باز داشته است. گفت: مُحَمَّد، می دانم تو به او معتقدی و او را امام می‌دانی؛ اما حکومت پدر و مادر ندارد. با خود عهد کرده‌ام امروز را به پایان نرسانم تا از این غم بیرون آیم. مُحَمَّد گوید: به خدا سوگند، (سخت ناراحت شدم و) همه‌ی راه‌ها را بر خود بسته یافتم. آن گاه شمشیر داری را خواست و گفت: أَبُو عَبْدِ اللَّهِ صَادِقَ عَلَيْهِ السَّلَام را می‌خوانم و با او به گفتگو می‌شوم. هر گاه کلاه از سر برداشتم، با این علامت او را گردن بزن. آن گاه همان ساعت به احضار امام صَادِقَ عَلَيْهِ السَّلَام فرمان داد. من در صحن کاخ، با آن حضرت برخورددم. لب‌هایش حرکت می‌کرد و نمی‌دانستم چه می‌خواند. دیدم همه‌ی کاخ چون کشتی گرفتار امواج دریا می‌لرزد. سپس دیدم که مَنْصُور پیشاپیش آن حضرت سر و پا برهنه راه می‌رود. دندان‌هایش به هم می‌خورد و همه‌ی بدنش می‌لرزد. گاه سرخ می‌شود و گاه زرد! بازوی امام صَادِقَ عَلَيْهِ السَّلَام را گرفت و بر تخت حکومت خود نشاند و خود، مانند بنده‌ای در برابر مولا، جلوی تخت زانو زد. آن گاه پرسید: ای زاده‌ی پیامبر! چه شد که این هنگام آمدید؟ فرمود: «ای فرمان‌روای مسلمانان! به اطاعت خدا و رسول و به فرمان پیشوای مسلمین آمدم.» گفت: من شما را نخواندم؛ اشتباه از پیک بود. سپس گفت: خواهش‌های بخوانید. فرمود: «می‌خواهم مرا جز برای کاری فراخوانی.» گفت: این خواهسته و هر خواهسته‌ی دیگر را انجام خواهم داد. امام عَلَيْهِ السَّلَام به سرعت بازگشت. خدای - عَزَّ وَجَلَّ - را بسیار سپاس گفتم. أَبُو جَعْفَرُ مَنْصُور فرمان داد لباس (و بستر) خواب فراهم ساختند. به خواب عمیقی فرو رفت. نیمه شب برخاست. من بالای سرش نشسته بودم. خوش حال شد. گفت: باش تا نمازم را قضا کنم و داستان را برایت بگویم. وقتی نمازش را قضا کرد، رو به من گفت: وقتی أَبُو عَبْدِ اللَّهِ صَادِقَ عَلَيْهِ السَّلَام را فراخواندم و تصمیم قتل او داشتم، ازدهایی دیدم که با دم خویش پیرامون کاخ مرا احاطه کرده بود و بالا و پایین آن را در میان دو فک گرفته. به زبان عربی فصیح و آشکاری به من می‌گفت: مَنْصُور! خداوند توانا و بزرگ مرا فرستاده است تا اگر گزندی به أَبُو عَبْدِ اللَّهِ صَادِقَ برسانی، تو و همه‌ی کاخ را فرو بلعم! عقل از سرم پرید و بدنم به لرزه افتاد و دندان‌هایم شروع به لرزیدن کرد. مُحَمَّد بنِ عَبْدِ اللَّهِ اسکندری می‌گوید: بدو گفتم: ای امیر مسلمانان! این شکفت نیست. أَبُو عَبْدِ اللَّهِ میراث دار دانش پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ و جدش امیر مؤمنان عَلِي بنِ طَالِبِ عَلَيْهِ السَّلَام است. او دعاها و اذکاری می‌داند که اگر بر شب بخواند، روشن می‌شود و اگر بر روز، تاریک و اگر بر امواج دریاها، آرام می‌گیرند. چند روز بعد به او گفتم: ای پیشوای مسلمانان! آیا اجازه می‌دهی به دیدار أَبُو عَبْدِ اللَّهِ صَادِقَ عَلَيْهِ السَّلَام روم؟ پذیرفت و مخالفتی نکرد. به محضر امام عَلَيْهِ السَّلَام رسیدم. سلام کردم و گفتم: مولای من، به حق جدتان رسول خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ، دعایی را که هنگام ورود نزد أَبُو جَعْفَرِ مَنْصُور خواندید به من بیاموزید. فرمود: «باشد.» سپس افزود: «محمد، این دعا جز از ارزشمند و دعای بزرگی است. من آن را از پدران والایم که درود خدا بر ایشان باد دارم. این جز از کتاب پر ارزش خداوند بزرگ دارم؛ کتابی که از هیچ سو باطل به آن راه ندارد و فرستاده‌ی استوار ستوده است. بنویس...» سپس آن را بر من خواند که جز از ارزشمند و دعای بزرگ و خجسته و پذیرفته‌ای است. زمانی که أَبُو مَخْلَدِ عَبْدِ اللَّهِ بنِ يَحْيَى از سوی بغداد نامه‌ای به خراسان نزد امیر أَبُو الْحَسَنِ نَضِيرِ بنِ أَحْمَدِ (بنِ إِسْمَاعِيلِ سامانی) در بخارا آورد، این جز در دفتری با برگ‌های سیمین، با آب طلا نوشته بود. او آن را به شَيْخِ أَبُو الْفَضْلِ مُحَمَّدِ بنِ عَبْدِ اللَّهِ بلعمی اهدا کرد و گفت: این از ارزشمندترین هدیه‌ها و گران‌سنگ‌ترین تحفه‌هاست. هر که خداوند متعال صبحگاهان او را به خواندن آن توفیق دهد، خود از هر بلایی مصونش خواهد داشت و از شر بیماری‌ها و آفت‌ها و سختی‌ها پناهش خواهد داد. این تجربه شده است؛ مگر آن که کسی خالصانه برای خداوند - عَزَّ وَجَلَّ - نخواند: آغاز آن چنین است: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَيْدًا حَقًّا حَقًّا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِيْمَانًا وَ صِدْقًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعْبُدًا وَ رِقًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَلُطْفًا وَ رِفْقًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا حَقًّا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ أُعِيدُ نَفْسِي وَ شَعْرِي وَ بَشْرِي وَ دِينِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وُلْدِي وَ ذُرِّيَّتِي وَ دُنْيَايَ وَ جَمِيعَ مَنْ أَمْرُهُ يَعْينِي مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ يُؤْذِنِي أُعِيدُ نَفْسِي وَ جَمِيعَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي وَ مَا أُغْلِقْتُ عَلَيْهِ أَبْوَابِي وَ أَحَاطْتُ بِهِ جُدْرَانِي وَ جَمِيعَ مَا أَنْقَلَبُ

فیه من نعم الله عز وجل وإحسانه وجميع إخواني وأخواتي من المؤمنين والمؤمنات بالله العلي العظيم وأسماؤه التامة الكاملة المتعاليه الميمية الشريفة الشافية الكريمه الطيبة الفاضله المباركة الطاهرة المظهره العظيمه المخزونه المكنونه التي لا يجاوزهن بر ولا فاجر وبألم الكتاب وفاتحته وحاتمته وما بينهما من سورة شريفه وآيه محكمه وشفاء ورحمة وعوده وبركه والتوراة والإنجيل والرؤس والقرآن العظيم وبصحف إبراهيم وموسى وبكل كتاب أنزله الله عز وجل وبكل رسول أرسله الله وبكل برهان أظهره الله عز وجل وبآلاء الله وعزه الله وقدره الله وجلال الله وقوه الله وعظمه الله وسلطان الله ومنعه الله ومن الله وحلم الله وعفو الله وغفران الله وملائكته الله وكتبه الله وأنبياءه الله ورسله الله ومحمد رسول الله صلى الله عليه وآله وأعوذ بالله من غضب الله وعقابه وسخطه الله ونكاليه ومن نعمه الله وإغراضه وصدوده وخذلائه ومن الكفر والتفاق والحيرة والشرك والشك في دين الله ومن شر يوم الحشر والتشور والموقف والحساب ومن شر كل كتاب قد سبق ومن زوال النعمة وحلول النقمه وتحول العافية وموجبات الهلكه ومواقف الحزني والفضة يحه في الدنيا والآخرة وأعوذ بالله العظيم من هوى مؤد وقربن سوء مؤك وجار مؤد وعنى مطع وفقر مؤس وأعوذ بالله العظيم من قلب لما تخشع وصدماه لما تنفع ودعاء لا يسرع وعين لا تدمع وبطن لا يشبع ومن نصب واجتهاد يوجب العذاب ومن مؤد إلى النار وسوء المنظر في النفس والأهل والمال والولد وعند معاينته ملك الموت عليه السلام وأعوذ بالله العظيم من شر كل ذى شر ومن شر ما أخاف وأحذر ومن شر فسقه العرب والعجم ومن شر فسقه الجن والإنس والشياطين ومن شر إبليس وجنوده وأشياعه وأتباعه ومن شر السلاطين وأتباعهم ومن شر ما ينزل من السماء وما يعرج فيها ومن شر ما يلج في الأرض وما يخرج منها ومن كل سقم وآفة وعمم وهمم وفاقه وعدم ومن شر ما فى البر والبحر ومن شر الفساق والفجار والدعار والحساد والأشرار والسراق واللصوص ومن شر كل ذابته هو أخذ بناصيته إن ربى على صراط مستقيم اللهم إني أحتجز بك من شر كل شئ خلقته وأحترس بك منهم وأعوذ بالله العظيم من الحرق والعرق والشرق والهيدم والخسف والتمسخ والجنون والحجارة والصيحة والزلازل والفتن والعين والصواعق والجذام والبرص والأمراض والآفات والعايات والمصيبات وأكل السبع وميته السوء وجميع أنواع البليات في الدنيا والآخرة وأعوذ بالله العظيم من شر ما استعاذ منه الملائكة المقربون والأنبياء المرسلون وخاصة مما استعاذ به عبدك ورسولك محمد صلى الله عليه وآله وسلم أسألك أن تعطيني من خير ما سألت وأن تعيدني من شر ما استعاذوا وأسألك من الخير كله عاجله وآجله ما علمت منه وما لم أعلم بسم الله وبالله والحمد لله واعتصمت بالله وألجأت ظهري إلى الله وما توفيقى إلا بالله وما شاء الله وأفوض أمري إلى الله - وما النصر إلا من عند الله وما صبرى إلا بالله ونعم القادر الله ونعم المولى الله ونعم النصير الله ولا يأتى بالحسنات إلا الله ولا يصرف السيئات إلا الله ولا يسوق الخير إلا الله وما بنا من نعمه فمن الله وإن الأمر كله بيد الله وأسئتكفى الله وأسئتكفى بالله وأسئتكفى بالله وأسئتكفى بالله وأسئتكفى الله وصلى الله على محمد رسول الله وعلى أنبياءه الله وعلى رسله الله وملائكته الله وعلى الصالحين من عباد الله - إنه من سليمان وإنه بسم الله الرحمن الرحيم. ألا تغلوا على وأتوني مسلمين - كتب الله لماعلين أنا ورسولى إن الله قوى عزيز - لا يضركم كيدهم شيئاً إن الله بما يعملون محيط - واجعل لنا من لدنك ولياً واجعل لنا من لدنك نصيراً - إذ هم قوم أن يبسطوا إليكم أيديهم فكف أيديهم عنكم - والله يعصمك من الناس إن الله لا يهدي القوم الكافرين - كلما أوقدوا ناراً للحرب أطفأها الله - قلنا يا نار كوني برداً وسلاماً على إبراهيم - وزادكم فى الخلق بضطه - له معقبات من بين يديه ومن خلفه يحفظونه من أمر الله - رب أدخلنى مدخل صدق وأخرجنى مخرج صدق واجعل لى من لدنك سلطاناً نصيراً - وقربناه نجياً ورفعناه مكاناً علياً - سيجعل لهم الرحمن وداً - وألقيت عليك محبة منى ولتضع على عيني. إذ تمشى أختك فتقول هل أدلكم على من يكفله فرجعناك إلى أمك كى تقر عينها ولا تخزن وقتلت نفساً فنجيناك من الغم وقتناك فتونا - لا تخف نجوت من القوم الظالمين - لا تخف إنك من المؤمنين - لا تخف إنك أنت الأعلى لا تخاف دركاً ولا تخشى لا تخافا إني معكما أسمع وأرى لا تخف إنا منجوك وأهلك - ويضرك الله نصيراً عزيزاً - ومن يتوكل على الله فهو حسبه إن الله بالغ أمره قد جعل الله لكل شئ قدراً - فوقاهم الله شر ذلك اليوم ولقاهم

نَضْرَهُ وَ سُرُوراً - وَ يَنْقَلِبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُوراً وَ رَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ - يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ - رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَ ثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَ انصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ - الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدِ جَمَعُوا لَكُمْ فَاعشَوْهُمْ فَرَادَهُمْ إِيمَانًا - وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ. فَانقَلَبُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ آلِهِمْ وَ فَضَّلِ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ - رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَ إِن لَّم تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ - رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا. إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَ مَقَامًا - رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ. رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخُلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ. رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ كَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَ تَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ. رَبَّنَا وَ آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَ لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ - وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَ كَبْرَهُ تَكْبِيرًا - وَ مَا لَنَا أَلَّا نَتَّوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَ قَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَ لَنَضْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَ عَلَى اللَّهِ فليتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ - إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ. فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ - أَوْ مَنْ كَانَ مِيتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَ جَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ - هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَصِيرَةٍ وَ بِالْمُؤْمِنِينَ. وَ أَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ - سَنَسُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَ نجعلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنْتُمْ وَ مَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ - عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَ أَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ - إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَ رَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ - فَسَيَتَذَكَّرُونَ مَا أَقُولُ لَكُم وَ أَقْوَصُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ - حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ - لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. أَلَمْ يَلَمْ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ - أَلَمْ يَلَمْ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ وَ لَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ لَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ. لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ - شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ وَ أُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ - لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَ تَعزُّزُ مَنْ تَشَاءُ وَ تُبَدِّلُ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ تُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَ تُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ تُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ تَزُولُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ - رَبَّنَا لَا تُرْغِ قُلُوبَنَا بَعِيدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ - لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنفُسِكُمْ - عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ. فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ. الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لَنَهْتَدِيَ لَوْ لَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ - فَقَطِّعْ دَابِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ - فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَ (رَبِّ) الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَ لَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ. وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ عَشِيًّا وَ حِينَ تُظْهِرُونَ. يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ - فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ - إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَيْثُ وَ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ وَ النُّجُومُ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْمَأْمَرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ. اذْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَ خُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ. وَ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَ ادْعُوهُ خَوْفًا وَ طَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ - الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ. وَ الَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَ يَسْقِينِي. وَ إِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِي. وَ الَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِي. وَ الَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ. رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَ الْخَفِيئَةَ بِالصَّالِحِينَ. وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ. وَ اجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ. وَ اغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ

الضَّالِّينَ. وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ. إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. وَالصَّافَّاتِ صَفًّا فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا. فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا إِنَّ إِلَهُكُم لَوَاحِدٌ. رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ. إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ. وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ. لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ. إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شَهَابٌ ثاقِبٌ - يا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّ اسْتِطْعَمْتُمْ أَنْ تُتَفَذُّوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ. فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ. يُرْسِلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظًا مِنْ نَارٍ وَنُحَاسًا فَلَا تَنْتَصِرَانِ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةَ رُسُلًا أُولَى أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ. يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ - وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ - وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا. وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَخِذَهُ وَلَوْ أَعْلَى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصِيرِهِ عِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ - أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ - وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ - وَلَا تَخْزَنَ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ. إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ - وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ - وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا - فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ - إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبُّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هِيَ آخِذَةٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ - وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ - ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ ... خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ - قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ - عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ - يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ (عَلَيْكُمْ) هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَزِدُّكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَانِي تُوَفُّوْنَ - ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ. هُوَ الْحَيُّ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ - رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا - رَبَّنَا أفرغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ - لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ. هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ. وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ. وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ. وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ مَلِكِ النَّاسِ إِلَهِ النَّاسِ. مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ. الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَ بِي شَرًّا أَوْ بِأَهْلِي شَرًّا أَوْ بِأَسَاءً أَوْ ضَرًّا فَاقْضِ رَأْسَهُ وَاصْرِفْ عَنِّي سُوءَهُ وَمَكْرُوهُهُ وَاعْقِدْ لِسَانَهُ وَاجْبِسْ كَيْدَهُ وَارْزُقْ عَنِّي إِرَادَتَهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا هَدَيْتَنَا بِهِ مِنَ الْكُفْرِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا ذَكَرَكَ الذَّاكِرُونَ وَاغْفِرْ لَنَا وَ لِآبَائِنَا وَ لِأُمَّهَاتِنَا وَ ذُرِّيَّاتِنَا وَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ تَابِعْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ إِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ وَ مُنْزِلُ الْبَرَكَاتِ وَ دَافِعُ السَّيِّئَاتِ - إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ دِينِي وَ دُنْيَايَ وَ أَهْلِي وَ أَوْلَادِي وَ عِيَالِي وَ أَمَانَتِي وَ جَمِيعَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ فَإِنَّهُ لَا يَضِيغُ صِدْقًا نَائِعُكَ وَ لَا تَضِيغُ وَدَائِعُكَ وَ لَا يُجِيرُنِي مِنْكَ أَحَدٌ اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ إِلَى هُنَا وَ الزِّيَادَةَ عَلَى هَذَا مِنَ الْكِتَابِ فَإِنِّي أَرْجُوكَ وَ لَا أَرْجُو أَحَدًا سِوَاكَ فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْغَفُورُ اللَّهُمَّ أَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ وَ نَجِّنِي مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ در نسخه‌ای که این دعا از

آن نقل شده آمده است: دعا تا این جاست. بیش از این افزوده‌ی کاتبان نسخه‌ی نقل شده است. سالار و سرور ما، جمال عارفان و نمونه‌ی پدران پاک سرشت، رکن الاسلام رَضِيَ الدِّين أَبُو الْقَاسِمِ عَلِيَّ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ طَاوُوسِ عَلَوِي فَاطِمِي - که خدا دشمنانش را شکست و بدخواهانش را خواری دهد - فرماید: شگفتا! دنیا خواهی بنده از خاک و نطفه‌ی آب پست آفریده را به جایی می‌رساند که به سرکشی با پروردگار جهانیان بر می‌خیزد و با آن همه نشانه‌ها و آیه‌ها، به کشتن مولا حضرت امام جَعْفَرِ صَادِقِ عَلَيْهِ السَّلَام دست می‌یازد؛ تا جایی که هفت بار حضرتش را فرا می‌خواند. شگفتی بیشتر و غریب‌تر این که مَنصُور خود این نشانه‌ها و معجزه‌ها و کرامت‌ها را از امام صادق علیه السلام می‌بیند و آن گاه که خبر رحلت آن حضرت را می‌شنود، بر او می‌گریزد؛ اما به کشتن وصی حضرتش فرمان می‌دهد؛ چنان که مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبِ كَلِينِي در (کافی، بخش) کتاب الحجج در باب تصریح به امامت حضرت مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ عَلَيْهِ السَّلَام می‌آورد. او به سند خویش از داوود بن زُرَّيْبِي (یا زُرَّيْبِي) از أَبُو أَيُّوبِ خُوَزِي (۴۱۲) نقل می‌کند که: نیمه شبی، أَبُو جَعْفَرِ مَنصُور در پی من فرستاد. نزد او رفتم. روی تختی نشسته بود. شمعی پیش رو و نامه‌ای به دست داشت. وقتی بر او سلام کردم، نامه را با گریه پرتاب کرد. گفت: این نامه مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ است؛ می‌گوید: جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ از دنیا رفت و سه بار گفت: إِنْ أَلَلَّهِ وَ إِنْ أَلَيْهِ رَاجِعُونَ! (سپس افزود): کجا چون او پیدا می‌شود؟! آن گاه گفت: بنویس. من مقدمات نامه را نوشتم. گفت: بنویس: اگر شخص معینی را وصی خود قرار داده است، او را احضار کن و گردن بزنی! پاسخ آمد: (آن حضرت) ۵ نفر را وصی خویش تعیین فرموده است؛ یکی از ایشان ابوجعفر مَنصُور است و دو دیگر مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ (بِنِ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ، پسر عموی خلیفه) و دیگری عَبْدُ اللَّهِ (بِنِ جَعْفَرِ مَعْرُوفٍ به أفلح فرزند آن حضرت) و چهارمی مُوسَى (بِنِ جَعْفَرِ عَلَيْهِ السَّلَام) و پنجم حَمِيدَه (همسر بزرگوارش). (۴۱۳) در روایت دیگر چنین است که: امام صادق علیه السلام مَنصُور و فرزندان خود، عَبْدُ اللَّهِ و مُوسَى و مُحَمَّد و غلام خود را وصی خویش تعیین فرموده بود. از این رو، مَنصُور گفت: این همه را نمی‌شود کشت! (۴۱۴) إِنْ أَلَلَّهِ وَ إِنْ أَلَيْهِ رَاجِعُونَ! دنیا دوستی به جایی می‌رساند که دل‌ها و دیده‌ها را کور می‌سازد! «آیا دیده‌ای که اگر ایشان را سال‌ها برخوردار سازیم آن گاه آن چه وعده می‌شدند بدیشان رسید؟! همه‌ی آن چه از آن بهره می‌بردند سودشان نکرد.» (۴۱۵) شگفت‌تر از این، نوشته‌ای است که به خط صفی (الدین) مُحَمَّدِ بْنِ مَعَدِّ رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِ دِيدِم که مَنصُور، با این همه نشانه‌ها، از کشتن مولا حضرت جَعْفَرِ ابْنِ مُحَمَّدِ عَلَيْهِ السَّلَام دست نکشید و خودداری نکرد تا جایی که به کشتن حضرتش فرمان داد. در سال ۶۰۳ در بغداد، کتابی به خطر عَبْدُ السَّلَامِ بَصْرِي دیدم که در صفحه‌ی اول آن چنین نوشته بود: نقل‌ها و خبرهای أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفِ بْنِ مُوسَى نَاقِطِ از عَبْدُ السَّلَامِ بْنِ الْحُسَيْنِ و در حضور او که وجودش پر بهره باد: أَبُو غَالِبِ أَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ (بِنِ مُحَمَّدِ) بِنِ سُلَيْمَانَ زَرَارِي - جدش، مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ (بِنِ حَسَنِ بْنِ جَهْمٍ) - أَبُو جَعْفَرِ مُحَمَّدِ بْنِ حُسَيْنِ بْنِ أَبِي خَطَّابِ كُوفِي - مُحَمَّدِ بْنِ سِتَّانٍ - عَبْدُ اللَّهِ بْنِ مَسْكَانٍ - أَبُو سَعِيدِ (هَاشِمِ بْنِ حِيَانَ) مَكَارِي و چند تن دیگر از شیعیان - عَبْدُ الْأَعْلَى بْنِ أَعِينٍ - رِزَامِ بْنِ مُسْلِمٍ، هم پیمان خَالِدِ (بِنِ عَبْدِ اللَّهِ قَسْرِي) نقل کرد که: دَوَانِيقِي مرا با چند نفر برای کشتن امام صادق علیه السلام به حیره فرستاد. شبانه به سرای آن حضرت در آمدیم و او و فرزندش إِشِمَاعِيلِ را به قتل رسانیدیم. به نزد دَوَانِيقِي باز گشتیم و گفتیم: فرمان را به جا آوردیم! صبح فردا در سرای حضرتش دو شتر کشته شده یافتیم! أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفِ گفت: خدا او را (منظورش حضرت صادق علیه السلام بود) از ایشان نگاه داشت. خطیب بغدادی در تاریخ بغداد درباره‌ی أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (۴۱۶) (عَبْدُ السَّلَام) بَصْرِي چنین می‌گوید: أَبُو أَحْمَدِ عَبْدُ السَّلَامِ بِنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدِ بَصْرِي لغوی در بغداد زیست و هم در آن از مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَاقِ بْنِ عِبَادِ خَرَمَا فَرُوش و گروهی از بصریان حدیث می‌گفت: این را عَبْدُ الْعَزِيزِ أَرْجِي و دیگران به من گفتند: او راست گو و عالم و ادیب بود و نیز قاری قرآن و آشنا به قرائات آن. در بغداد سرپرست و مسؤول دارالکتب بود. از أَبُو الْقَاسِمِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَلِيٍّ رَقِي ادیب شنیدم که: عَبْدُ السَّلَامِ بَصْرِي در میان مردم از بهترین قرآن خوانان بود و شعر را نیکو می‌خواند. خوش برخورد و بخشنده بود. گاه - در حالی که چیزی نداشت - خواهنده‌ای بدو مراجعه می‌کرد؛ کتابی بسیار پر قیمت و ارزشمند بدو می‌داد! عَلِيٌّ بِنِ مُحَسِّنِ تَنُوخِي برای من

تعریف کرد که: عَیْدُ السَّلَامِ بَصْرِي روز سه شنبه ۱۹ محرم سال ۴۰۵ درگذشت. کس دیگری گفت: او را در مقبره‌ی شونیزی نزدیک اَبُو عَلِي فارسی به خاک سپردند. ولادت او در سال ۳۲۹ بود. (۴۱۷) این متن را از آن رو از خطیب آوردم که دانسته شود راوی داستان مَنصُور و امام صَادِق عَلَیْهِ السَّلَام چنین است که خطیب گوید تا کسی که این معجزه‌ی بزرگ و کرامت روشن و آیت آشکار را می‌شنود در نقل از عَیْدُ السَّلَام بر خطیب خرده نگیرد. ما «تاریخ بغداد» را از چند طریق روایتی دریافت کرده‌ایم که آن سندها را در کتاب «اجازات» آورده‌ایم. این گفتار خطیب بغدادی درباره‌ی عَیْدُ السَّلَامِ بَصْرِي را نیز به سند متصل دریافت کرده‌ایم.

۸ - دعای امام صَادِق عَلَیْهِ السَّلَامِ وقتی مَنصُور برای کُشن آن حضرت به مدینه نیرو فرستاد (و این نهمین بار بود.)

این دعا را از کتاب خَصَائِص (۴۱۸) حافظ اَبُو الْفَتْحِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ بْنِ عَلِي نطنزی می‌آوریم. (این نطنزی را مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَسَن) نَجَّار (۵۷۸ - ۶۴۳) در ذیل تاریخ بغداد ستوده است. او از جمله چنین می‌گوید: اَبُو الْفَتْحِ مُحَمَّدِ بْنِ (أَحْمَدِ بْنِ) عَلِي أَضِيْفَهَانِي نطنزی ... نظر شهر کوچکی است نزدیک اصفهان. او در برخی فضیلت‌ها از هم عصرانش پیش بود. وی در کتاب خَصَائِص چنین گوید: نزد امام اَبُو مَنصُورِ بْنِ أَبِي شَجَاعِ حدیث خواندم: پدرتان امام حافظ (أَبُو شَجَاعِ) برای شما روایت کرد (و او تاءید کرد): اَبُو الْفَضْلِ عَبْدُ الْوَحْدِ بْنِ عَلِي بْنِ نَوْعِه - اَبُو الْعَبَّاسِ أَحْمَدُ بْنُ إِبرَاهِيمِ بْنِ تَرَكَان - مَنصُورِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ صیرفی - اَبُو الْحَسَنِ إِسْحَاقِ بْنِ عَبْدِ الرَّبِّ بْنِ الْمُفَضَّلِ - عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ - مُحَمَّدُ بْنُ مِهْرَانَ أَضِيْفَهَانِي - خَلَّادُ بْنُ يَحْيَى (بِنِ صَيْفَوَانَ) - قَيْسُ بْنُ رَبِيعِ - پدرش، رَبِيعِ: روزی مَنصُور مرا فرا خواند و گفت: نمی‌بینی از دست این حبشی چه به من می‌رسد؟ گفتم: او کیست، سرورم؟ گفت: جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ! به خدا ریشه‌اش را خواهم کند. (۴۱۹) آن گاه یکی از سرکردگان سپاه خود را خواند و گفت: با هزار سپاهی، به مدینه برو و بر جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ یورش برو در این ماموریت سر او و فرزندش مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ را از تن جدا کن. آن فرمانده همان ساعت بیرون آمد تا به مدینه رسید. (امام) جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ عَلَیْهِ السَّلَامِ خبر دار شد. فرمان داد دو ماده شتر آوردند. آنها را دم در خانه بست. آن گاه فرزندش مُوسَى عَلَیْهِ السَّلَامِ و إِسْمَاعِيلِ و مُحَمَّدِ و عَبْدِ اللَّهِ را گرد آورد و خود در محراب نشست و زیر لب به دعا پرداخت. اَبُو نَصْرِ گوید: مولایم مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَامِ گوید: سر کرده مَنصُور حمله کرد. پدرم را دیدم که آرام دعا را زمزمه می‌کرد. سر کرده و همه‌ی سپاهیان همراه وی آمدند. به آنها گفت: این دو ایستاده را گردن زیند و سرشان را جدا سازید. چنین کردند و به سوی مَنصُور باز گشتند. وقتی بر او وارد شدند، مَنصُور در ظرفی که دو سر در آن بود گردن کشید؛ سر دو ماده شتر بود! این چیست؟ (سر کرده) پاسخ داد: سرورم! با شتاب بسیار، به خانه‌ای که جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ در آن بود وارد شدم. سرم گیج شد و پیش روی خود را ندیدم. اندام دو نفر ایستاده به نظرم آمد و پنداشتم جَعْفَرُ و مُوسَى عَلَیْهِ السَّلَامِ اند. سر ایشان را از تن جدا ساختم! مَنصُور گفت: این را پنهان مدار. من نیز - تا وقتی که او زنده بود - به کسی نگفتم. رَبِيعِ گوید: از مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَامِ دعا را خواستم. فرمود: «من از پدرم آن را خواستم. فرمود: این دعای حجاب بود: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا. وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحِيدَهُ وَوَلَّوْا عَلَى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالاسْمِ الَّذِي بِهِ تَحْيَى وَتُحْيَى وَ تَزْرُقُ وَ تُعْطَى وَ تَمْنَعُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنَا بِسُوءٍ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ فَأَعْمِ عَنَّا عَيْنَهُ وَ أَصِمِّمْ عَنَّا سَمِعَهُ وَ اشْغَلْ عَنَّا قَلْبَهُ وَ اغْلُلْ عَنَّا يَدَهُ وَ اصْرِفْ عَنَّا كَيْدَهُ وَ خُدَّهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَن يَمِينِهِ وَ عَن شِمَالِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ وَ مِنْ فَوْقِهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ (حضرت) مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ عَلَیْهِ السَّلَامِ فرمود: «پدرم که درود خدا بر او باد فرمود: این دعای پوشیده ماندن از دید همه‌ی دشمنان است.»

۹ - دعا تضرع (مویه) از آن حضرت

امام صادق علیه السلام این دعا را در سختی‌ها می‌خواند؛ آستین بالا زده و با صدای بلند و ناله و گریه‌ی بسیار: اللَّهُمَّ لَوْ لَا أَنْ أَلْقَى بِيَدِي وَأَعِينَ عَلَيَّ نَفْسِي وَأَخَالَفَ كِتَابَكَ وَقَدْ قُلْتَ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ - فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ لَمَا أَنْشَرَخَ قَلْبِي وَلِسَانِي لِدَعَائِكَ وَالطَّلِبُ مِنْكَ وَقَدْ عَلِمْتَ مِنْ نَفْسِي فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ مَا عَرَفْتَ اللَّهُمَّ مَنْ أَعْظَمَ جُزْأًا مِنِّي وَقَدْ سَاوَرْتُ مَعْصِيَتَكَ الَّتِي زَجَرْتَنِي عَنْهَا بِنَهْيِكَ إِيَّايَ وَكَاثَرْتَ الْعَظِيمَ مِنْهَا الَّتِي أَوْجَبْتَ النَّارَ لِمَنْ عَمِلَهَا مِنْ خَلْقِكَ وَكُلَّ ذَلِكَ عَلَيَّ نَفْسِي حَيْثُ وَإِيَّاهَا أَوْبَقْتُ وَإِلَهِي فَتِدَارَ كُنِّي بِرَحْمَتِكَ الَّتِي بِهَا تَجْمَعُ الْخَيْرَاتِ لِأَوْلِيَائِكَ وَبِهَا تَصْرِفُ السَّيِّئَاتِ عَنِّ أَحِبَّائِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ النَّصُوحَ فَاسْتَجِبْ دُعَائِي وَارْحَمْ عَثْرَتِي وَأَقْلِبْ عَثْرَتِي اللَّهُمَّ لَوْ لَا رَجَائِي لِعَفْوِكَ لَصِمْتُ عَنِ الدُّعَاءِ وَلِكِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ حَالٍ يَا إِلَهِي غَايَةَ الطَّالِبِينَ وَمُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاعِبِينَ وَاسْتِعَاذَةَ الْعَائِدِينَ اللَّهُمَّ فَأَنَا أَسْتَعِيدُكَ مِنْ غَضَبِكَ وَسُوءِ سَخَطِكَ وَعِقَابِكَ وَنِقْمَتِكَ وَمِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ. وَأَسْتَعْفِرُكَ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَأَسْأَلُكَ الْعِغْمَةَ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي بِالْعَافِيَةِ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي وَأَسْأَلُكَ الْفُوزَ بِالْجَنَّةِ وَالرَّحْمَةَ إِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَإِنَّكَ لِدَلِيكَ لَطِيفٌ وَعَلَيْهِ قَادِرٌ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْكُو إِلَيْكَ كُلَّ حَاجَةٍ لَا يُجِيرُنِي مِنْهَا إِلَّا أَنْتَ يَا مَنْ هُوَ عُدَّتِي فِي كُلِّ عُسْرٍ وَيُسِّرِي يَا مَنْ هُوَ حَسَنُ الْبَلَاءِ عِنْدِي يَا قَدِيمَ الْعَفْوِ عَنِّي إِنِّي لَا أَرْجُو غَيْرَكَ وَلَا أَدْعُو سِوَاكَ إِذَا لَمْ تُجِبْنِي اللَّهُمَّ فَلَا تَحْرِمْنِي لِقَاءَهُ شُكْرِي وَلَا تُؤَيِّسْنِي لِكَثْرَةِ ذُنُوبِي فَإِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ إِلَهِي أَنَا مَنْ قَدْ عَرَفْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ أَنَا وَخَيْرُ الْمَوْلَى أَنْتَ فَيَا مَحْسَبِي الْإِنْتِقَامَ يَا مَرْهُوبَ الْبَطْشِ يَا مَعْرُوفًا بِالْمَعْرُوفِ إِنِّي لَيْسَ أَخَافُ مِنْكَ إِلَّا عَيْدَكَ وَلَا أَرْجُو الْفَضْلَ وَالْعَفْوَ إِلَّا مِنْ عِنْدِكَ وَأَنَا عَبْدُكَ وَلَا عَبْدَ لَكَ أَحَقُّ بِاسْتِجَابِ جَمِيعِ الْعُقُوبَةِ وَبِذُنُوبِي مِنِّي وَلَكِنِّي وَسِعَنِي عَفْوُكَ وَحِلْمُكَ وَأَخْرَجْتَنِي إِلَى الْيَوْمِ فَلَيْتَ شِعْرِي يَا إِلَهِي لِمَازَدَادَ إِثْمًا أَخْرَجْتَنِي أَمْ لَيْتَمَ لِي رَجَائِي مِنْكَ وَيَتَحَقَّقَ حُسْنُ ظَنِّي بِكَ فَأَمَّا بِعَمَلِي فَقَدْ أَعْلَمْتُكَ يَا إِلَهِي أَنَّي مُسْتَحِقٌّ لِجَمِيعِ عُقُوبَتِكَ بِذُنُوبِي غَيْرَ أَنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَأَنْتَ بِي أَعْلَمُ مِنْ نَفْسِي وَعِنْدَ أَرْحَمِ الرَّاحِمِينَ رَجَاءُ الرَّحْمَةِ فَيَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ لِمَا تَشَوَّهَ خَلْقِي بِالنَّارِ وَلِمَا تَقَطَّعَ عَصْبِي بِالنَّارِ يَا اللَّهُ وَلِمَا تَفْلِقُ قِحْفَ رَأْسِي بِالنَّارِ يَا رَحْمَانُ وَلَا تَفَرِّقْ بَيْنَ أَوْصَالِي بِالنَّارِ يَا كَرِيمُ وَلَا تَهْشِمَ عِظَامِي بِالنَّارِ يَا عَفُوٌّ وَلَا تَصِلْ شَيْئًا مِنْ جَسَدِي بِالنَّارِ يَا رَحْمَانُ عَفْوُكَ ثُمَّ عَفْوُكَ فَإِنَّهُ لَا يَقْدِرُ عَلَيَّ ذَلِكَ غَيْرُكَ وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مُحِيطًا بِمَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمُدَبِّرًا أُمُورِهِمَا أَوْلَاهَا وَآخِرَهَا أَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَأَصْلِحْ لِي نَفْسِي وَمَالِي وَمَا حَوَّلْتَنِي يَا اللَّهُ خَلْصِنِي مِنَ الْخَطَايَا - يَا اللَّهُ مَنْ عَلَيَّ بَتْرُكِ الْخَطَايَا يَا رَحِيمُ تَحَنَّنْ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ يَا عَفُوٌّ تَفَضَّلْ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ يَا حَنَّانُ حُدِّ عَلَيَّ بِسِعَةِ عَافِيَتِكَ يَا مَنَّانُ امْتَنَّنْ عَلَيَّ بِالْعِتْقِ مِنَ النَّارِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَوْجِبْ لِي الْجَنَّةَ الَّتِي حَشَوَهَا رَحْمَتِكَ وَسَيَّكُنْهَا مَلَأَتْكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَكْرَمْنِي وَلَا تَجْعَلْ لِي خَيْرًا مِنْ خَلْقِكَ عَلَيَّ سَبِيلًا أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لَكَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَأَنْتَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (پس از دعا) حاجت خود را ذکر می‌کنی.

گزیده‌ی دعا‌های حضرت موسی بن جعفر علیه السلام

۱ - دعای معروف به جوشن (زره) (۴۲۲) روایت شده از آن حضرت

این دعا از چند طریق، از نیای سعادت‌مند ابو جعفر طوسی که رضوان خدا بر او باد به ما رسیده است و در یک نسخه چنین است: به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان. عالم خجسته و سودمند ابو علی حسن بن محمد (بن حسن) بن علی طوسی (در ماه رمضان ۵۰۷ در ایوان بزرگ (۴۲۳) بالای سر مرقد مطهر مولا امیر المؤمنین علیه السلام). نیز عالم پر بهره مایه‌ی سرافرازی علما شیخ الاسلام ابو الؤفا عبْدُ الجبار بن عبْدالله بن علی رازی (در شعبان ۵۰۳، در مدرسه‌اش در ری). نیز دانشمند پرهیزگار فرخنده پی همی شرف و دارای هر دو فضیلت، نجم‌الدین ابو الفضل المنتهی بن ابی زید بن کاکا حسینی (در ذی‌الحجه‌ی ۵۰۳، در خانه‌اش در گرگان). نیز امین خجسته شیخ ابو عبْدالله محمد بن احمد بن شهریار خزانه دار بارگاه مقدس امیر المؤمنین علیه السلام (در رجب ۵۱۴، با

اجازه‌ی حدیثی) - شیخ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ بْنِ عَلِيِّ طُوسِي (در رمضان ۴۵۸، در شهر مقدس نجف اشرف) - أَبُو عَبْدِ اللَّهِ حُسَيْنِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ غَضَائِرِي + أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِوَن + أَبُو طَالِبِ بْنِ غُرُور + أَبُو الْأَحْسَنِ صَفَّار + أَبُو عَلِي حَسَنِ بْنِ (مُحَمَّدِ بْنِ) إِسْمَاعِيلِ بْنِ اشْناس - أَبُو الْفَضْلِ مُحَمَّدِ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَطْلَبِ شَيْبَانِي - مُحَمَّدُ بْنُ يَزِيدِ بْنِ أَبِي الْأَزْهَرِ بُوَشَنجِي نَحْوِي - أَبُو الْوَضَّاحِ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَيْدِ نَهْشَلِي - پدرش: امام أَبُو الْأَحْسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: «باز گویی نعمت‌های خداوند سپاس است و وانهان آنها ناسپاسی. با سپاس گزاری، به نعمت‌های حق بیبوندید و اموالتان را با زکات دادن نگاه دارید و بلا را با دعا دور سازید که دعا سپری است رهایی بخش و بلائی بسیار سخت را باز می‌دارد.» أَبُو الْوَضَّاحِ گوید: پدرم گفت: وقتی حُسَيْنِ بْنِ عَلِي بْنِ حَسَنِ با همراهان اسیر وی، نزد مُوسَى بْنِ مَهْدِي (هادی عَبَّاسِي) آوردند، (خلیفه) با نگاه به اسیران، این ابیات را یاد کرد: - عموزادگان! پس از آن که قافیه‌ها را در بیابان غَمِيم (۴۲۴) به خاک سپردید، زبان به شعر مگشایید. - ما چون آن کس نبودیم که بر او دست می‌یافتید؛ آن گاه ستم بپذیریم یا به داوری تن دهیم. - تنها فرمان تیغ در میان ما چیره است و هر گاه شمشیر خرسند شود، ما خرسند می‌شویم. - عموزادگان ما! آن چه جنگ در میان ما (دو گروه) فراکشید مرا اندوهناک ساخت؛ اگر عاملی نزدیک کننده (ی ما به هم) می‌بود. - اگر بگوئید: بر ما ستم، رفت، ما نبودیم که ستم کردیم؛ آری ما بد (و سخت) گرفتیم. سپس یکی از اسیران را پیش خواند و پس از سرزنش وی، او را کشت و این کار را با گروهی از فرزندان امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَامُ کرد. آن گاه به یاد کرد یکایک طالبيان (فرزندان امیر الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَام) پرداخت و بد گویی کرد تا به حضرت مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ رسید و گفت: به خدا، حُسَيْنِ (شهید فَخ) جز به فرمان او قیام نکرد و جز راه دوستی او نپیمود که او وارث (امر امامت) در این خاندان است. خدایم بکشد؛ اگر او را زنده بگذارم! أَبُو يُوسُفِ يَعْقُوبِ بْنِ إِبْرَاهِيمِ قَاضِي - که در برابر خلیفه جرات داشت - گفت: ای فرمانروای مسلمانان! بگویم یا خاموش بمانم؟ گفت: خدا مرا بکشد؛ اگر از مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ در گذرم! اگر از (پدرم) مَهْدِي نشنیده بودم که مَنْصُور (عَبَّاسِي) چه پایه از برجستگی‌های دینی و رفتاری و فضیلتی جَعْفَرِ (صَادِقِ عَلَيْهِ السَّلَام) نسبت به خاندانش ستایش می‌کرد و اگر نشنیده بودم که (عموی پدرم نخستین خلیفه‌ی عَبَّاسِي) سَفَّاحِ او را می‌ستود و بزرگ می‌داشت، گورش را می‌شکافتم و او را به آتش می‌سوزاندم! أَبُو يُوسُفِ قَاضِي سوگند یاد کرد که زناش طَلَّاق داده و همه‌ی بردگانش آزاد باشند و همه‌ی دارایی‌هایش بخشیده و ستورانش وقف باشند و پیاده به خانه‌ی خدا رود (۴۲۵)، اگر مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ آهنگ شورش در سر داشته باشد؛ نه او نه هیچ یک از فرزندان او و این شایسته‌ی ایشان نیست. آن گاه زَيْدِيَّةُ و گرایش ایشان را یاد کرد و گفت: از زَيْدِيَّةُ تنها همین گروه مانده بودند که همراه حُسَيْنِ (شهید فَخ) قیام کردند و خلیفه بر آنها پیروز شد. آن قدر با مهربانی با او سخن گفت تا خشمش فرو نشست. عَلِي بْنِ يَقِطِينَ داستان را برای حضرت مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ نوشت. نامه رسید. صبح هنگام، امام عَلَيْهِ السَّلَامُ خانواده و دوستان خویش را گرد آورد و خبر را باز فرمود. سپس افزود: «در این باره چه نظری دارید؟» گفتند: خدا کار شما و ما را همراهتان سامان دهد! رأیمان این است که خود را از این زور گو دور و پنهان بدارید که از آسیب بیداد و ستم او امانی نیست؛ به ویژه آن که شما و ما را تهدید کرده است. امام عَلَيْهِ السَّلَامُ لبخندی زدند؛ سپس این بیت کعبِ بْنِ مَالِكِ مَالِكِ سلمی را یاد کردند: قُرَيْشُ پنداشته است که بر پروردگار خویش پیروز گردد! بی‌شک، در افتاده با آن همواره پیروز، شکست خواهد خورد. (۴۲۶) آن گاه به دوستان حاضر و خانواده‌ی خویش روی آورد و فرمود: «بیعتان مباد! نخستین نامه‌ای که از عراق خواهد آمد خبر هلاکت مُوسَى بْنِ مَهْدِي را خواهد آورد.» گفتند: خداوند کار ساز شما باشد؛ چگونه؟ فرمود: «به حرمت صاحب این قبر سوگند، او هم امروز مرد! به خدا «این حق است؛ چنان که شما سخن می‌گویید» (۴۲۷). اکنون برایتان می‌گویم: بعد از تعقیبات، در جای نماز خود نشسته بودم. چشمانم اندکی به خواب رفت. جدم پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به رؤیایم آمد. از مُوسَى بْنِ مَهْدِي به حضرتش شکایت بردم و از کارهایی که درباره‌ی اهل بیت آن حضرت روا داشته است و این که من از

آشوبگری او بی‌مناک ام. (جدم) به من فرمود: موسی! نگران مباش. خداوند اندکی پیش دشمنت را نابود ساخت. سپاس حق را نیکو به جای آر.» امام علیه السلام در اینجا به سوی قبله روی کرد و دست به دعا برداشت. أَبُو الْوَضَّاحِ گوید: پدرم برایم گفت: گروهی از خویشان و یاران نزدیک حضرت کاظم علیه السلام روزها به نزد آن حضرت می‌آمدند و در آستین‌هاشان حضرت کاظم علیه السلام روزها به نزد آن حضرت می‌آمدند و در آستین‌هاشان تخته‌های ظریف چون آبنوس و قلم به همراه داشتند. وقتی امام هفتم علیه السلام سخنی می‌فرمود یا در مورد حادثه‌ای حکمی بیان می‌داشت، آن چه را می‌شنیدند می‌نوشتند. ما شنیدیم که حضرتش به سپاس خداوند که بزرگی‌اش شکوه‌مند باد چنین دعا فرمود: اِلٰهِيْ كَمْ مِنْ عَدُوٍّ اَنْتَصِيْ عَلَيَّ سَيِّفِ عَدَاوَتِهِ وَ شَحْدَ لِيْ طُبَّهٖ مُدَيَّتِهِ وَ اَرْهَفَ لِيْ شَبَا حُدِّهِ وَ دَافَ لِيْ قَوَاتِلَ سُدُوْمِيْهِ وَ سَدَّدَ نَحْوِيْ صَوَابِ سِهَامِيْهِ وَ لَمْ تَنْمَ عَنِّيْ عَيْنُ حِرَاسَتِيْهِ وَ اَضْمَرَ اَنْ يَسُوْمِنِي الْمَكْرُوْهَ وَ يُجَرِّعَنِي دُخَانَ مَرَارَتِهِ فَظَنَنْتُ اِلَيَّ ضَعْفِيْ عَنِ اِحْتِمَالِ الْفَوَادِحِ وَ عَجَزِيْ عَنِ الْاِنْتِصَارِ مِمَّنْ قَصَبَ دَنِيْ بِمُحَارَبَتِيْهِ وَ وَاخِرَتِيْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّوَانِيْ وَ اِرْصَادِيْهِمْ لِيْ فَيَمَا لَمْ اُعْمَلْ فِيْهِ فِكْرِيْ فِي الْاِرْصَادِ لَهُمْ بِمِثْلِهِ فَاَيَّدْتَنِيْ بِقُوَّتِكَ وَ شَدَدْتَ اَزْرِيْ بِبَصْرِكَ وَ فَالَّتْ لِيْ شَبَا حُدِّهِ وَ حَذَلْتَهُ بَعِيْدَ جَمْعِ عَدِيْدِهِ وَ حَسَدِهِ وَ اَعْلَيْتَ كَعْبِيْ عَلَيْهِ وَ وَجَّهْتَ مَيَّا سِدْدًا اِلَيَّ مِنْ مَّكَابِيْدِهِ اِلَيْهِ وَ رَدَدْتَهُ وَ لَمْ يَشْفِ غَلِيْلَهُ وَ لَمْ تَبْرُدْ حَرَارَاتِ غَيْظِهِ وَ قَدَّ عَضَّ عَلَيَّ اَنَامِلَهُ وَ اَذْبَرَ مَوْلِيًّا قَدْ اَحْفَقْتُ سِرِّيَّاهُ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبَّ مِنْ مُّقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِيْ اَنَاهٍ لَا يَعْجَلُ صِلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِيْ لِاَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ وَ لِالْاَيْتِكَ مِنَ الذَّاكِرِيْنَ اِلٰهِيْ وَ كَمْ مِنْ بَغَايِ بَغَايِيْ بِمَكَابِيْدِهِ وَ نَصَبَ لِيْ اَشْرَاكَ مَصَابِيْدِهِ وَ وَكَلَّ بِي تَفَقُّدَ رِعَايَتِيْهِ وَ اَضْبَأَ اِلَيَّ اِضْبَاءَ السَّبْعِ لِطَرِيْدَتِهِ اِنْتِظَارًا لِاِنْتِهَازِ فُرْصَتِيْهِ [الفُرْصَةُ] وَ هُوَ يُظْهِرُ لِيْ بِنَاشَةِ الْمَلَقِ وَ يَبْسُطُ لِيْ وَجْهًا غَيْرَ طَلِقٍ فَلَمَّا رَأَيْتُ دَعَلَ سِرِّيْرَتِهِ وَ فَبَحَّ مَا اَنْطَوَى عَلَيْهِ لِشَرِيْكِهِ فِيْ مَلَبَّتِهِ وَ اَصْبَحَ مُجْلِبًا اِلَيَّ فِيْ بَغِيْهِ اَرْكَشْتَهُ لِأَمِّ رَأْسِهِ وَ اَتَيْتُ بُيَّاتَهُ مِنْ اَسَاسِهِ فَصَيَّرَعْتُهُ فِيْ رُيْبَتِهِ وَ اَرْدَيْتُهُ فِيْ مَهْوِيْ حُفْرَتِهِ وَ رَمَيْتُهُ بِحَجْرِهِ وَ حَنَفْتُهُ بِوَتْرِهِ وَ ذَكَيْتُهُ بِمَشَاقِصِهِ وَ كَبَيْتُهُ بِمُنْخَرِهِ وَ رَدَدْتُ كَيْدَهُ فِيْ نَحْرِهِ وَ وَبَقْتُهُ بِنَدَامَتِهِ وَ فَتَنْتُهُ بِحَسْرَتِهِ فَاسْتَحْذَلُ وَ اسْتَحْذَأُ وَ تَضَاعَلْ بَعْدَ نَحْوَتِهِ وَ اِنْقَمَعَ بَعْدَ اسْتِطَالَتِهِ ذَلِيْلًا مَّأْسُوْرًا فِيْ رَبِّيْ حَبَائِلِهِ الَّتِيْ كَانَ يُؤْمَلُ اَنْ يَرَانِيْ فِيْهَا يَوْمَ سَطُوْتِهِ وَ قَدْ كَدْتُ لَوْ لَا رَحْمَتِكَ يَحِلُّ بِيْ مَا حَلَّ بِسَاحَتِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبَّ مِنْ مُّقْتَدِرٍ لَا يَغْلَبُ وَ ذِيْ اَنَاهٍ لَا يَعْجَلُ صِلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِيْ لِاَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ وَ لِالْاَيْتِكَ مِنَ الذَّاكِرِيْنَ اِلٰهِيْ وَ كَمْ مِنْ حَاسِدٍ شَرِقَ بِحَسَدِهِ وَ شَجِيْ بِغَيْظِهِ وَ سَلَقْنِيْ بِحَدِّ لِسَانِهِ وَ وَخَزَنِيْ بِمُوقٍ عَيْنِهِ وَ جَعَلَ عِرْضِيْ عَرْضًا لِمَرَامِيْهِ وَ قَلَدْنِيْ خِلَالًا لَمْ يَزَلْ فِيْهِ فَنَادَيْتُكَ يَا رَبَّ مُسْتَجِيْرًا بِكَ وَ اِثْقًا بِسُرْعَةِ اِجَابَتِكَ مُتَوَكِّلًا عَلَيَّ مَا لَمْ اَزَلْ اَعْرِفُهُ مِنْ حُسْنِ دِفَاعِكَ عَالِمًا اَنَّهُ لَمْ يَضْطَهْدُ مَنْ اَوَى اِلَيَّ ظِلَّ كَنْفِكَ وَ اَنْ لَا تَفْرَعَ الْفَوَادِحُ مِنْ لَجَأِ اِلَيَّ مَعْقِلِ الْاِنْتِصَارِ بِكَ فَحَصَصْتَنِيْ مِنْ بَاسِهِ بِمُقَدَّرَتِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبَّ مِنْ مُّقْتَدِرٍ لَا يَغْلَبُ وَ ذِيْ اَنَاهٍ لَا يَعْجَلُ صِلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِيْ لِاَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ اِلٰهِيْ وَ كَمْ مِنْ سَيِّئِ الْمَكْرُوْهِ قَدْ جَلِيْتَهَا وَ سَيِّمَاءِ نِعْمَةٍ اَمْطَرْتَهَا وَ جَدَاوِلِ كَرَامَةٍ اَجْرَيْتَهَا وَ اَعْيُنِ اَحْدَاثِ طَمَسْتَهَا وَ نَاشِئَتِهِ رَحِمَةً نَشَرْتَهَا وَ جُنَّةِ عَافِيَةِ اَلْبَسْتَهَا وَ عَوَامِرِ كُرِّيَّاتِ كَشَفْتَهَا وَ اُمُوْرٍ جَارِيَةٍ قَدَّرْتَهَا اِذْ لَمْ يُعْجِزْكَ اِذْ طَلَبْتَهَا وَ لَمْ تَمْتَنِعْ عَلَيَّكَ اِذْ اَرَدْتَهَا فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبَّ مِنْ مُّقْتَدِرٍ لَا يَغْلَبُ وَ ذِيْ اَنَاهٍ لَا يَعْجَلُ صِلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِيْ لِاَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ وَ لِالْاَيْتِكَ مِنَ الذَّاكِرِيْنَ اِلٰهِيْ وَ كَمْ مِنْ ظَنِّ حَسَنٍ حَقَّقَتْ وَ مِنْ عُدْمِ اِمْلَاقِ جَبْرَتِ وَ مِنْ مَسْكَنَةِ قَادِحِهِ حَوْلَتْ وَ مِنْ صُرْعَةٍ مُهْلِكَةٍ اَنْعَشَتْ وَ مِنْ مَشَقَّةٍ اَزْحَتْ لَا تُسْأَلُ يَا سَيِّدِيْ عَمَّا تَفْعَلُ وَ هُمْ يُسْئَلُوْنَ وَ لَا يَنْفُصُكَ مَا اَنْفَقْتَ وَ لَقَدْ سُئِلْتُ فَاَعْطَيْتَ وَ لَمْ تُسْأَلْ فَاَبْتَدَأْتَ وَ اسْتَمِيْحَ بَابُ فَضْلِكَ فَمَا اَكْدَيْتُ اَبِيْتِ اِلَّا اِنْعَامًا وَ اِمْتِنَانًا وَ اِلَّا تَطَوُّلًا يَا رَبَّ وَ اِحْسَانًا وَ اَبِيْتِ يَا رَبَّ اِلَّا اِنْتِهَآكَ لِحُرْمَاتِكَ وَ اجْتِرَاءً عَلَيَّ مَعَاصِيْكَ وَ تَعَدُّيًا لِجُدُوْدِكَ وَ غَفْلَةً عَن وَعِيْدِكَ وَ طَاعَةً لِعَدُوِّيْ وَ عَدُوْكَ. لَمْ يَمْنَعَكَ يَا اِلٰهِيْ وَ نَاصِرِيْ اِخْلَالِيْ بِالشُّكْرِ عَن اِثْمَامِ اِحْسَانِكَ وَ لَا حَجْرَنِيْ ذَلِكُ عَن اِرْتِكَابِ مَسَاخِيْطِكَ اللّٰهُمَّ فَهَذَا مَقَامُ عَبْدٍ ذَلِيْلٍ اعْتَرَفَ لَكَ بِالتَّوْحِيْدِ وَ اَقْرَّ عَلَيَّ نَفْسِهِ بِالتَّقْصِيْرِ فِيْ اَدَاءِ حَقِّكَ وَ شَهِدَ لَكَ بِسُبُوْغِ نِعْمَتِكَ عَلَيْهِ وَ جَمِيْلِ عَادَاتِكَ عِنْدَهُ وَ اِحْسَانِكَ اِلَيْهِ فَهَبْ لِيْ يَا اِلٰهِيْ وَ سَيِّدِيْ مِنْ فَضْلِكَ مَا اُرِيْدُهُ سَيِّبًا اِلَيَّ رَحْمَتِكَ وَ اَتَّخِذْهُ سُلْمًا اَعْرُجُ فِيْهِ اِلَيَّ مَرْضَاتِكَ وَ اَمْنٌ بِهِ مِنْ سَخِيْطِكَ بِعِزَّتِكَ وَ طَوْلِكَ وَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ وَ الْاَيْمَةِ صَلَوَاتِ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبَّ مِنْ مُّقْتَدِرٍ لَا يَغْلَبُ وَ ذِيْ اَنَاهٍ لَا يَعْجَلُ صِلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِيْ لِاَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ وَ لِالْاَيْتِكَ مِنَ الذَّاكِرِيْنَ اِلٰهِيْ وَ

كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ فِي كَرْبِ الْمَوْتِ وَ حَشْرَجِهِ الصِّدْرِ وَ النَّظَرِ إِلَى مَا تَقَشَّرُ مِنْهُ الْجُلُودُ وَ تَفْرُجُ إِلَيْهِ الْقُلُوبُ وَ أَنَا فِي عَافِيَةٍ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ سَقِيمًا مُوجِعًا مُدْنِفًا فِي أَيْنٍ وَ عَوِيلٍ يَتَقَلَّبُ فِي عَمِّهِ وَ لَا يَجِدُ مَحِيصًا وَ لَا يُسَبِّحُ طَعَامًا وَ لَا يَسْتَعِذُّ بِشَرَابٍ وَ لَا يَسْتَطِيعُ ضَرْبًا وَ لَا نَفْعًا وَ هُوَ فِي حَسِيرَةٍ وَ نَدَامَةٍ وَ أَنَا فِي صِحَّةٍ مِنَ الْبَدَنِ وَ سَلَامَةٍ مِنَ الْعَيْشِ كُلِّ ذَلِكَ مِنْكَ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ خَائِفًا مَرْعُوبًا مُسَهَّدًا مُشْفِقًا وَحِيدًا وَ جَاهِلًا هَارِبًا طَرِيدًا أَوْ مُنْحَجِرًا فِي مَضِيحٍ أَوْ مَخْبِئَةٍ مِنَ الْمَخَابِي قَدْ ضَاقَتْ عَلَيْهِ الْأَرْضُ بِرُحْبِهَا وَ لَا يَجِدُ حِيلَةً وَ لَا مَنْجَى وَ لَا مَأْوَى وَ لَا مَهْرَبًا وَ أَنَا فِي أَمْنٍ وَ أَمَانٍ وَ طُمَأْنِينَةٍ وَ عَافِيَةٍ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ سَيِّدِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ مَغْلُوبًا مَكْبَلًا بِالْحَدِيدِ بِأَيْدِي الْعَدَاةِ وَ لَا يَزْحَمُونَهُ فِقِيدًا مِنْ أَهْلِهِ وَ وُلْدِهِ مُنْقَطِعًا عَنْ إِخْوَانِهِ وَ بَلَدِهِ يَتَوَقَّعُ كُلَّ سَاعَةٍ بِأَيْتِهِ قَتْلَهُ يُقْتَلُ وَ بِأَيِّ مِثْلِهِ يَمْتَلُ وَ أَنَا فِي عَافِيَةٍ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَلَكَ الْحَمْدُ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ سَيِّدِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ يُفَاسِدِي الْحَرْبَ وَ مُبَاشِرَةَ الْقِتَالِ بِنَفْسِهِ قَدْ غَشِيَتْهُ الْأَعْدَاءُ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ وَ السُّيُوفُ وَ الرِّمَاحُ وَ آلَةُ الْحَرْبِ يَتَقَفَّعُ فِي الْحَدِيدِ مَبْلَغَ مَجْهُودِهِ وَ لَا يَعْرِفُ حِيلَةً وَ لَا يَهْتَدِي سَبِيلًا وَ لَا يَجِدُ مَهْرَبًا قَدْ أُذِنَ بِالْجِرَاحَاتِ أَوْ مُشْحَطًا بِدَمِهِ تَحْتَ السَّنَابِكِ وَ الْأَرْجُلِ يَتَمَنَّى شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ أَوْ نَظْرَةً إِلَى أَهْلِهِ وَ وُلْدِهِ وَ لَا يَقْدِرُ عَلَيْهَا وَ أَنَا فِي عَافِيَةٍ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ فِي ظُلُمَاتِ الْبِحَارِ وَ عَوَاصِفِ الرِّيَاحِ وَ الْأَهْوَالِ وَ الْأَمْوَاجِ يَتَوَقَّعُ الْعُرْقَ وَ الْهَلَاكَ لَا يَقْدِرُ عَلَى حِيلَةٍ أَوْ مُبْتَلَى بِصَاعِقِهِ أَوْ هَيْدَمٍ أَوْ غَرْقٍ أَوْ حَرْقٍ أَوْ شَرْقٍ أَوْ خَسْفٍ أَوْ مَسِخٍ أَوْ قَذْفٍ وَ أَنَا فِي عَافِيَةٍ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ مُسَافِرًا شَاحِطًا عَنْ أَهْلِهِ وَ وَطَنِهِ وَ وُلْدِهِ مُتَحَيِّرًا فِي الْمَفَاوِزِ تَائِهًا مَعَ الْوُحُوشِ وَ الْبَهَائِمِ وَ الْهَوَامِّ وَ حِيدًا فَرِيدًا لَا يَعْرِفُ حِيلَةً وَ لَا يَهْتَدِي سَبِيلًا أَوْ مُتَأَذِّيًا بِبُرْدٍ أَوْ حَرٍّ أَوْ جُوعٍ أَوْ عُرَى أَوْ غَيْرِهِ مِنَ الشَّدَائِدِ مِمَّا أَنَا مِنْهُ فِيهِ خَلُؤٌ وَ أَنَا فِي عَافِيَةٍ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ - وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ فَقِيرًا عَائِلًا عَارِيًا مُمْلِقًا مُخْفِقًا مَهْجُورًا جَائِعًا خَائِفًا ظَمآنً يَتَنَظَّرُ مَنْ يَعُودُ عَلَيْهِ بِفَضْلِ أَوْ عَيْدٍ وَجِيهِ هُوَ أَوْجَهُ مِنْهُ عِنْدَكَ أَوْ أَشَدَّ عِيَادَةً لَكَ مَغْلُوبًا مَقْهُورًا قَدْ حَمَلْتُ ثِقْلًا مِنْ تَعَبِ الْعَنَاءِ وَ شِدَّةِ الْعُبُودِيَّةِ وَ كَلْفَةِ الرِّقِّ وَ ثِقَلِ الضَّرْبِيَّةِ أَوْ مُبْتَلَى بِبَلَاءٍ شَدِيدٍ لَا قِبَلَ لَهُ بِهِ إِلَّا بِمَنْكَ عَلَيْهِ وَ أَنَا الْمَخْدُومُ الْمُنْعَمُ الْمَعَاذِي الْمَكْرَمُ فِي عَافِيَةٍ مِمَّا هُوَ فِيهِ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا رَبِّ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ - صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ إِلَهِي وَ مَوْلَايَ وَ سَيِّدِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ شَرِيدًا طَرِيدًا حَيْرَانًا مُتَحَيِّرًا جَائِعًا خَائِفًا حَاسِرًا فِي الصَّحَارَى وَ الْبَرَارِي أَخْرَقَهُ الْحَرُّ وَ الْبُرْدُ وَ هُوَ فِي ضُرٍّ مِنَ الْعَيْشِ وَ ضَنْكٍ مِنَ الْحَيَاةِ وَ ذُلٍّ مِنَ الْمَقَامِ يَنْظُرُ إِلَى نَفْسِهِ حَسِيرَةً لَا يَقْدِرُ عَلَى ضَرْبٍ وَ لَا نَفْعٍ وَ أَنَا خَلُؤٌ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ وَ سَيِّدِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ عَلِيمًا مَرِيضًا سَقِيمًا مُدْنِفًا عَلَى فُرْشِ الْعِلَّةِ وَ فِي لِبَاسِهَا يَتَقَلَّبُ يَمِينًا وَ شِمَالًا لَا يَعْرِفُ شَيْئًا مِنْ لَذَّةِ الطَّعَامِ وَ لَا مِنْ لَذَّةِ الشَّرَابِ يَنْظُرُ إِلَى نَفْسِهِ حَسِيرَةً لَا يَسْتَطِيعُ لَهَا ضَرْبًا وَ لَا نَفْعًا وَ أَنَا خَلُؤٌ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِأَلَائِكَ مِنَ الذَّاكِرِينَ يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ وَ سَيِّدِي وَ كَمْ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ قَدْ دَنَا يَوْمُهُ مِنْ حَتْفِهِ وَ قَدْ أَحْدَقَ بِهِ

مَلَكِ الْمَوْتِ فِي أَعْوَانِهِ يُعَالِجُ سَيِّئَاتِ الْمَوْتِ وَ حِيَاضَهُ تَدُورُ عَيْنَاهُ يَمِينًا وَ شِمَالًا يَنْظُرُ إِلَى أَحْبَابِهِ وَ أَوْلَادِهِ وَ أَخْلَائِهِ فَذُ مُنِعَ عَنِ الْكَلَامِ وَ حُجِبَ عَنِ الْخِطَابِ يَنْظُرُ إِلَى نَفْسِهِ حَسِرَةً فَلَمَّا يَسْتَطِيعُ لَهَا نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا وَ أَنَا خَلَوْتُ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لَكَ مِنَ الْعَابِدِينَ وَ لِنِعْمَائِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لَأَلَّا تَكُ مِنَ الذَّاكِرِينَ وَ ارْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ وَ سَيِّدِي وَ كَمٍ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ فِي مَضَائِقِ الْجُبُوسِ وَ الشُّجُونِ وَ كُرْبَهَا وَ ذُلِّهَا وَ حَدِيدَهَا يَتَدَاوَلُهُ أَعْوَانُهَا وَ زَبَانِيَّتُهَا فَلَا يَدْرِي أَيُّ حَالٍ يَفْعَلُ بِهِ وَ أَيُّ مَثَلَةٍ يُمَثَّلُ بِهِ فَهُوَ فِي ضُرٍّ مِنَ الْعَيْشِ وَ ضَنْكٍ مِنَ الْحَيَاةِ يَنْظُرُ إِلَى نَفْسِهِ حَسِرَةً لَمَّا يَسْتَطِيعُ لَهَا ضَرًّا وَ لَمَّا نَفْعًا وَ أَنَا خَلَوْتُ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ - سُبْحَانَكَ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لَكَ مِنَ الْعَابِدِينَ وَ لِنِعْمَائِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لَأَلَّا تَكُ مِنَ الذَّاكِرِينَ وَ ارْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ وَ سَيِّدِي وَ كَمٍ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ قَدِ اسْتَمَرَّ عَلَيْهِ الْقَضَاءُ وَ أَحْدَقَ بِهِ الْبَلَاءُ وَ فَارَقَ أَوْلَادَهُ وَ أَحْبَابَهُ وَ أَخْلَاءَهُ وَ أَمْسَى حَقِيرًا أَسِيرًا ذَلِيلًا فِي أَيْدِي الْكُفَّارِ وَ الْأَعْدَاءِ يَتَدَاوَلُونَهُ يَمِينًا وَ شِمَالًا قَدْ حُمِّلَ فِي الْمَطَامِيرِ وَ ثَقُلَ بِالْحَدِيدِ لَا يَرَى شَيْئًا مِنْ ضِيَاءِ الدُّنْيَا وَ لَا مِنْ رَوْحِهَا يَنْظُرُ إِلَى نَفْسِهِ حَسِرَةً لَا يَسْتَطِيعُ لَهَا ضَرًّا وَ لَا نَفْعًا وَ أَنَا خَلَوْتُ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَا يَعْجَلُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لَكَ مِنَ الْعَابِدِينَ وَ لِنِعْمَائِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لَأَلَّا تَكُ مِنَ الذَّاكِرِينَ وَ ارْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ وَ سَيِّدِي وَ كَمٍ مِنْ عَبْدٍ أَمْسَى وَ أَصْبَحَ قَدِ اسْتَمَرَّ عَلَيْهِ الْقَضَاءُ وَ أَحْدَقَ بِهِ الْبَلَاءُ وَ الْكُفَّارَ وَ الْأَعْدَاءَ وَ أَخَذَتْهُ الرِّمَاحُ وَ الشُّيُوفُ وَ السَّهَامُ وَ مُجَدَّلٌ صَيْرِعًا وَ قَدْ شَرِبَتِ الْأَرْضُ مِنْ دَمِهِ وَ أَكَلَتِ السَّبَاعُ وَ الطُّيُورُ مِنْ لَحْمِهِ وَ أَنَا خَلَوْتُ مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ لَا بِاسْتِحْقَاقٍ مِنِّي يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ وَ ذِي أَنَاةٍ لَمَّا يَعْجَلُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِنِعْمَائِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لَأَلَّا تَكُ مِنَ الذَّاكِرِينَ وَ ارْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ وَ عَزِّبِكَ يَا كَرِيمٌ لَأَطْلُبَنَّ مِمَّا لَمَدَيْكَ وَ لَأَلْحَنَنَّ عَلَيْكَ وَ لَأَلْجَأَنَّ إِلَيْكَ وَ لَأُمِدَّنَّ يَدِي نَحْوَكَ مَعَ جُزْمِهَا إِلَيْكَ فَبِمَنْ أَعُوذُ يَا رَبِّ وَ بِمَنْ أَلُوذُ لَمَّا أَحْدَلِي إِلَّا أَنْتَ أَفْتَرُدُنِي وَ أَنْتَ مُعَوْلِي وَ عَلَيْكَ مُعْتَمِدِي [مُتَكَلِّبِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى السَّمَاءِ فَاسْتَقَلَّتْ وَ عَلَى الْجِبَالِ فَرَسَتْ وَ عَلَى الْأَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ وَ عَلَى اللَّيْلِ فَاطْلَمَتْ وَ عَلَى النَّهَارِ فَاسْتَنَارَتْ أَنْ تَصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَقْضِيَ لِي جَمِيعَ حَوَائِجِي وَ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا صَغِيرَهَا وَ كَبِيرَهَا وَ تَوْسِعَ عَلَيَّ مِنَ الرِّزْقِ مَا تُبَلِّغُنِي بِهِ شَرَفَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ بِسْمِ اللَّهِ تَعْنَتْ [اسْتَتَعْتُ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اعْنِي [اعْنِي وَ بِسْمِكَ اسْتَجِزْتُ وَ اعْنِي بِطَاعَتِكَ عَنْ طَاعَةِ عِبَادِكَ وَ بِمَسْأَلَتِكَ عَنْ مَسْأَلَةِ خَلْقِكَ وَ انْقَلَبِي مِنْ ذُلِّ الْفَقْرِ إِلَى عِزِّ الْغِنَى وَ مِنْ ذُلِّ الْمَعَاصِي إِلَى عِزِّ الطَّاعَةِ فَقَدْ فَضَّلْتَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِنْ خَلْقِكَ جُودًا وَ كَرَمًا لَمَّا بِاسْتِحْقَاقٍ مِنِّي إِلَهِي فَلَمَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ ذَلِكَ كُلِّهِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي لِنِعْمَائِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لَأَلَّا تَكُ مِنَ الذَّاكِرِينَ وَ ارْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (راوی) گوید: آن گاه حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام به ما رو کرد و فرمود: «از پدرم جعفر بن محمد علیه السلام شنیدم که به نقل از پدرانش (علیهم السلام) از امیر مؤمنان علیه السلام نقل می‌فرمود: که آن حضرت این سخن را از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنید: به نعمت‌های پروردگار توانای خویش اعتراف کنید و از همه‌ی گناهانتان بدو باز گردید که او بندگان سپاس گزار خود را دوست می‌دارد.» (راوی) گوید: آن گاه به نماز برخاستیم و همه رفتند. گرد آمدن دیگرشان برای خواندن نامه‌ی حاوی مرگ موسای عباسی و بیعت برای هارون بود!

شیخ علی بن محمد بن یوسف حرّانی - شیخ ابو عبد الله محمد ابن عبد الله بن ابراهیم بن جعفر نعمانی کاتب رضی الله عنه - ابو علی (محمد) بن همام - ابراهیم بن اسحاق نهاوندی - ابو عبد الله حسین ابن علی اهوازی - پدرش، علی بن مهزیار اهوازی: شنیدم مولایم امام هفتم علیه السلام این دعا را - که دعای اعتقاد است - می خواند: اِلهِي اِنَّ ذُنُوبِي وَ كَثْرَتَهَا قَدْ عَبَّرَتْ وَجْهِي عِنْدَكَ وَ حَبَبْتَنِي عَنِ اسْتِيْهَالِ رَحْمَتِكَ وَ بَاعَدْتَنِي عَنِ اسْتِجْازِ مَغْفِرَتِكَ وَ لَوْ لَمَّا تَعَلَّقِي بِالْاَيْتِكَ وَ تَمَسُّكِي بِالرَّجَائِ لَمَّا وَعَدْتِ اَمْتَالِي مِنَ الْمُسْرِفِيْنَ وَ اَسْبَاهِي مِنَ الْخَاطِئِيْنَ بِقَوْلِكَ يَا عِبَادِي الَّذِيْنَ اَسْرَفُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيْعًا اِنَّهُ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ وَ حِدْرَتِ الْفَاطِنِيْنَ مِنْ رَحْمَتِكَ فَقُلْتُ وَ مَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ اِلَّا الضَّالُّوْنَ ثُمَّ نَدَبْنَا بِرَحْمَتِكَ اِلَى دُعَائِكَ فَقُلْتُ اذْعُوْنِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنِ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دَاخِرِيْنَ اِلَيْهِ لَقَدْ كَانَ ذُلُّ الْاِيَّاسِ عَلٰى مُشْتِمَلًا وَ الْقُنُوْطُ مِنْ رَحْمَتِكَ بِي مُلْتَحِفًا اِلَيْهِ قَدْ وَعَدْتَ الْمُحْسِنَ ظَنَّهُ بِكَ ثَوَابًا وَ اُوْعَدْتَ الْمُسِيْءَ ظَنَّهُ بِكَ عِقَابًا اَللّٰهُمَّ وَ قَدْ اُسْبِلَ دَمْعِي حُسْنُ ظَنِّي بِكَ فِي عِتْقِي رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ تَعْمُدِي زَلْلِي وَ اِقَالَهٖ عَثْرَتِي وَ قُلْتُ وَ قَوْلِكَ الْحَقُّ لَا خُلْفَ لَهُ وَ لَا تَبْدِيْلَ - يَوْمَ نَدْعُوْا كُلُّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ ذَلِكُمْ يَوْمَ النُّشُوْرِ فَاِذَا نَفَخَ فِي الصُّوْرِ وَ بُعِثَ مَا فِي الْقُبُوْرِ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اُقِرُّ وَ اَشْهَدُ وَ اَعْتَرِفُ وَ لَا اُجْحِدُ وَ اَسِرُّ وَ اُظْهَرُّ وَ اُعْلِنُ وَ اُبْطِنُ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَ حَيْدَكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ وَ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَ رَسُوْلُكَ وَ اَنْ عَلِيًّا اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ سَيِّدُ الْوَصِيَّةِيْنَ وَ وَاْرثَ عِلْمَ النَّبِيِّ وَ قَاتِلَ الْمُشْرِكِيْنَ وَ اِمَامَ الْمُتَّقِيْنَ وَ مَيِّبِرَ الْمُنَافِقِيْنَ وَ مُجَاهِدَ النَّاْكِثِيْنَ وَ الْقَاسِطِيْنَ وَ الْمَيَّارِقِيْنَ اِمَامِي وَ مَحَبَّتِي وَ مَنْ لَمَّا اَتَقَّ بِالْاَعْمَالِ وَ اِنْ زَكَتْ وَ لَا اَرَاهَا مُنْجِيَةً لِي وَ اِنْ صِلَحْتُ اِلَّا بِوَلَايَتِهِ وَ الْاِيْتِمَامِ بِهِ وَ الْاِقْرَارِ بِفَضَائِلِهِ وَ الْقَبُوْلِ مِنْ حَمَلَتِهَا وَ التَّسْلِيْمِ لِرُؤُوْتِهَا اَللّٰهُمَّ وَ اُقِرُّ بِاَوْصِيَّةِ يَآئِهِ مِنْ اَبْنَائِهِ اَيْمَةً وَ حُجَجًا وَ اَدْلَةً وَ سُرُجًا وَ اَعْلَامًا وَ مَنَارًا وَ سِيَادَةً وَ اَبْرَارًا وَ اَدِيْنَ بِسِرِّهِمْ وَ جَهْرِهِمْ وَ يَاطِنِهِمْ وَ ظَاهِرِهِمْ وَ حَيْثِهِمْ وَ مَيِّتِهِمْ وَ شَاهِدِهِمْ وَ غَايِبِهِمْ لَمَّا شَكَّ فِي ذَلِكُمْ وَ لَا اَزِيَابَ وَ لَا تَحُوْلَ عَنْهُ وَ لَا اِنْقِلَابَ اَللّٰهُمَّ فَاذْعُنِيْ يَوْمَ حَشْرِيْ وَ حِيْنَ نَسْرِيْ بِاِمَامَتِهِمْ وَ اَحْشُرْنِيْ فِي زُمْرَتِهِمْ وَ اَكْتَبْنِيْ فِي اَصْحَابِهِمْ وَ اجْعَلْنِيْ مِنْ اِخْوَانِهِمْ وَ اَنْقِذْنِيْ بِهِمْ يَا مَوْلَايَ مِنْ حَرِّ النَّيْرَانِ فَاِنَّكَ اِنْ اَعْفَيْتَنِيْ مِنْهَا كُنْتُ مِنَ الْفَائِزِيْنَ اَللّٰهُمَّ وَ قَدْ اَصْبَحْتُ فِيْ يَوْمِيْ هَذَا لَا ثِقَةَ لِيْ وَ لَا مَلْجَأَ وَ لَا مُلْتَجَاً غَيْرَ مَنْ تَوَسَّلْتُ بِهِمْ اِلَيْكَ مِنْ اَل رَسُوْلِكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ عَلٰى سَيِّدَتِيْ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ الْاَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِمْ وَ الْحُجَّةِ الْمَسْتُورَةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمُ الْمَرْجُوِّ لِلاَّيْمَةِ مِنْ بَعِيْدِهِمْ وَ خَيْرَتِكَ عَلَيْهِمْ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اَللّٰهُمَّ فَاجْعَلْهُمْ حَصِيْبِيْ مِنَ الْمَكَارِهِ وَ مَعْقِلِيْ مِنَ الْمَخَافِ وَ نَجِيْبِيْ بِهِمْ مِنْ كُلِّ عَيْدٍ وَ طَاغٍ وَ فَاسِقٍ وَ بَاغٍ وَ مِنْ شَرِّ مَا اَعْرَفُ وَ مَا اُنْكِرُ وَ مَا اسْتَتَرَ عَلَيَّ وَ مَا اُبْصِرُ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ رَبِّيْ اِخَذَ بِنَاصِيَّتِهَا اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ اَللّٰهُمَّ بَوَسِيَّتِيْ اِلَيْكَ بِهِمْ وَ تَقَرُّبِيْ بِمَحَبَّتِهِمْ اَفْتِخْ عَلَيَّ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ وَ حَبِيْبِيْ اِلَى خَلْقِكَ وَ حَبِيْبِيْ عِدَاوَتِهِمْ وَ بُغْضَهُمْ - اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ اَللّٰهُمَّ وَ لِكُلِّ ذِي شَفَاعَةٍ حَقٌّ فَاَسْأَلُكَ بِمَنْ جَعَلْتَهُ اِلَيْكَ سَبِيْبِيْ وَ قَدَمْتَهُ اَمَامَ طَلِبَتِيْ اَنْ تُعَرِّفَنِيْ بَرَكَهٖ يَوْمِيْ هَذَا وَ عَامِيْ هَذَا وَ شَهْرِيْ هَذَا اَللّٰهُمَّ فَهَمْ مُعُوْلِيْ فِيْ شِدَّتِيْ وَ رَخَائِيْ وَ عَافِيَّتِيْ وَ بَلَائِيْ وَ نَوْمِيْ وَ يَقْظَتِيْ وَ ظِعْنِيْ وَ اِقَامَتِيْ وَ عُسْرِيْ وَ يُسْرِيْ وَ صَبَاحِيْ وَ مَسَائِيْ وَ مُثْقَلِيْ وَ مَثْوَايَ اَللّٰهُمَّ فَلَا تُخْلِنِيْ بِهِمْ مِنْ نِعْمَتِكَ وَ لَا تَقْطَعْ رَجَائِيْ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لَا تَفْتِنِّيْ بِاِعْلَاقِ اَبْوَابِ الْاَرْزَاقِ وَ اَنْسِدْ اَدْوَابَ مَسَالِكِهَا وَ اَفْتِخْ لِيْ مِنْ لَدُنْكَ فَتْحًا يَسِيْرًا وَ اجْعَلْ لِيْ مِنْ كُلِّ ضَنْكٍ مَخْرَجًا وَ اِلَى كُلِّ سَعَةٍ مِنْهَا جَبْرًا بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ وَ اجْعَلِ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ مُخْتَلِفِيْنَ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ وَ مَعَا فَاتِكَ وَ مَنَّكَ وَ فَضْلِكَ وَ لَا تُفْقِرْنِيْ اِلَى اَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ - اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ وَ حَسْبُنَا اللّٰهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيْلُ

۳ - دعایی مستجاب از آن حضرت

روایت است که این دعا از حضرت ابو ابراهیم موسی بن جعفر صادق صلوات الله علیه است. هر غم زده ای آن را بخواند، غمش زدوده می گردد و هر اندوهگینی بخواند، خداوند اندوهش را می برد و عذاب قبر را از او باز می دارد و روزی اش افزون می شود و در رستخیز با راستان و شهیدان و نیکان برانگیخته می گردد و پاداش او نزد خدای بزرگ به شمار همه ی خوانندگان حق است و

چیزی نمی‌خواهد مگر آن که خداوند بدو می‌دهد و همی گناهایش را می‌آمرزد؛ هر چند به اندازه‌ی ریگستان بیابان عالج باشد.

آغاز دعا: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَ بِحَمْدِكَ اُتِیْتُ عَلَیْكَ وَ مَا عَسَى اَنْ یَّبْلُغَ مِنْ ثَنَائِیْ عَلَیْكَ وَ مَجْدِكَ مَعَ قَلْبِیْ عَمَلِیْ وَ قَصْرِ ثَنَائِیْ وَ اَنْتَ الْخَالِقُ وَ اَنَا الْمَخْلُوقُ وَ اَنْتَ الرَّازِقُ وَ اَنَا الْمَرْزُوقُ وَ اَنْتَ الرَّبُّ وَ اَنَا الْمَرْبُوبُ وَ اَنْتَ الْقَوِیُّ وَ اَنَا الضَّعِیْفُ اِلَیْكَ وَ اَنْتَ اَهْلِلُ التَّقْوٰی وَ اَنَا السَّائِلُ وَ اَنْتَ الْغَنِیُّ لَا یَزُولُ مُلْكُكَ وَ لَا یَبْدُ عِزُّكَ وَ لَا تَمُوتُ وَ اَنَا خَلَقْتُ اَمْوَتُ وَ اَزُولُ وَ اَفْنِیْ وَ اَنْتَ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَا تَطْعَمُ الْفَرْدُ الْوَاحِدُ بِغَیْرِ شَیْءٍ وَ الْقَائِمُ بِلَا مِدَّةٍ وَ الْبَاقِیُّ اِلَیْ غَیْرِ غَايَةٍ وَ الْمُتَوَحِّدُ بِالْقُدْرَةِ وَ الْغَالِبُ عَلَیْ الْاُمُورِ بِلَا زَوَالٍ وَ لَا فَنَاءٍ تُعْطِیْ مَنْ تَشَاءُ كَمَا تَشَاءُ الْمَعْبُودُ بِالْعِبُودِیَّةِ الْمَحْمُودُ بِالنَّعْمِ الْمَرْهُوبُ بِالنَّقَمِ حَتّٰی لَا یَمُوتُ صِدْمًا لَا یُطْعَمُ قِیُومًا لَا یَنَامُ وَ جَبَّارًا لَا یُظْلَمُ وَ مُحْتَجِبًا لَا یُرَى سَمِیْعًا لَا یَشْكُ بَصِیْرًا لَا یَزْتَابُ غَنِیًّا لَا یَحْتَاجُ عَالِمًا لَا یَجْهَلُ خَبِیْرًا لَا یَذْهَلُ اِبْتَدَأْتَ الْمَجْدَ بِالْعِزِّ وَ تَعَطَّفْتَ الْفَخْرَ بِالْكَبْرِیَاءِ وَ تَجَلَّلْتَ الْبَهَاءَ بِالْمَهَابِیَّةِ وَ الْجَمَالَ بِالنُّورِ وَ اسْتَشْعَرْتَ الْعِظَمَةَ بِالسُّلْطَانِ الشَّامِخِ وَ الْعِزَّ الْبَادِخِ وَ الْمُلْكَ الظَّاهِرِ وَ الشَّرْفَ الْقَاهِرِ وَ الْكِرَمَ الْفَاخِرِ وَ الثُّورَ السَّاطِعِ وَ الْاَلَاءَ الْمُتَظَاهِرَةَ وَ الْاَسْمَاءَ الْحُسْنٰی وَ النِّعَمَ السَّابِقَةَ وَ الْمِنَّةَ الْمُتَقَدِّمَةَ وَ الرَّحْمَةَ الْوٰسِعَةَ كُنْتَ اِذْ لَمْ یَكُنْ شَیْءٌ وَ كَانَ عَرْشُكَ عَلَی الْمَآءِ اِذْ لَا اَرْضٌ مِیْدَحِیَّتُهُ وَ لَا سَمَاءٌ مِیْبِیَّتُهُ وَ لَا شَمْسٌ تُضِیُّهُ وَ لَا قَمَرٌ یَجْرِیُّ وَ لَا نَجْمٌ یَسْرِیُّ وَ لَا كَوْكَبٌ دُرِّیُّ وَ لَا سَحَابَةٌ مُنْشَأَةٌ وَ لَا دُنْیَا مَعْلُومَةٌ وَ لَا آخِرَةٌ مَفْهُومَةٌ وَ تَبَقَّى وَحْدَكَ وَحْدَكَ كَمَا كُنْتَ وَحْدَكَ عَلِمْتَ مَا كَانَ قَبْلَ اَنْ یَكُونَ وَ حَفِظْتَ مَا كَانَ قَبْلَ اَنْ یَكُونَ لَا مُنْتَهٰی لِیَعْمَتِكَ نَفَذَ عِلْمُكَ فِی مَا تَرِیْدُ وَ مَا تَشَاءُ وَ سَیْلَطَانِكَ فِیْمَا تُرِیْدُ وَ فِیْمَا تَشَاءُ مِنْ تَبْدِیْلِ الْاَرْضِ بَعْدَ الْاَرْضِ وَ السَّمَاوَاتِ وَ مَا ذَرَأْتَ فِیْهِنَّ وَ خَلَقْتَ وَ بَرَأْتَ مِنْ شَیْءٍ وَ اَنْتَ تَقُولُ لَهُ كُنْ فِیَكُونُ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِیْكَ لَكَ اَنْتَ اللّٰهُ اللّٰهُ الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ الْحَیُّ الْقَیُّوْمُ اللّٰهُ اللّٰهُ الْكَلِیْمُ الْكَرِیْمُ اللّٰهُ اللّٰهُ الْفَرْدُ الصَّمَدُ اللّٰهُ اللّٰهُ یَدْبِغُ السَّمَاوَاتِ وَ الْاَرْضِ عِزُّكَ عَزِیْزٌ وَ حِیَارُكَ مَبِیْعٌ وَ اَمْرُكَ غَالِبٌ وَ اَنْتَ مَلِكٌ قَاهِرٌ عَزِیْزٌ فَآخِرٌ لَمَّا اِلَهٌ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَ فِی الْمَلَكُوتِ وَ اسْتَبْرَأْتَ بِالْجَبْرُوتِ وَ حَارَتْ اَبْصَارُ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِیْنَ وَ ذَهَلَتْ عُقُولُهُمْ فِی فِكْرِ عَظَمَتِكَ لَمَّا اِلَهٌ اِلَّا اَنْتَ تَرَى مِنْ بَعْدِ اَرْتِفَاعِكَ وَ عَلُوِّ مَكَانِكَ مَا تَحْتَ التُّرَى وَ مُنْتَهٰی الْاَرْضِ بَیْنَ السُّفْلٰی مِنْ عِلْمِ الْاٰخِرَةِ وَ الْاَوَّلٰی وَ الظُّلْمَاتِ وَ الْهُوٰی وَ تَرَى بَثَّ الدَّرِّ فِی التُّرَى وَ تَرَى قُوَامَ التَّمَلُّ عَلَى الصِّفَا وَ تَسْمَعُ خَفَقَانَ الطَّیْرِ فِی الْهُوَاءِ وَ تَعْلَمُ تَقَلُّبَ السَّارِی فِی الْمَآءِ - تُعْطِی السَّائِلَ وَ تَنْصُرُ الْمَظْلُومَ وَ تُجِیْبُ الْمُضْطَرَّ وَ تُؤْمِنُ الْخَائِفَ وَ تَهْدِی السَّبِیْلَ وَ تَجْبُرُ الْكَبِیْرَ وَ تُغْنِی الْفَقِیْرَ قَضَاؤُكَ فَضْلٌ وَ حُكْمُكَ عَدْلٌ وَ اَمْرُكَ جَزْمٌ وَ وَعْدُكَ صِدْقٌ وَ مَشِیَّتُكَ عَزِیْزٌ وَ قَوْلُكَ حَقٌّ وَ كَلَامُكَ نُورٌ وَ طَاعَتُكَ نَجَاةٌ لَیْسَ لَكَ فِی الْخَلْقِ شَرِیْكَ وَ لَوْ كَانَ لَكَ شَرِیْكَ لَتَشَابَهَ عَلَیْنَا وَ لَدَهَبَ كُلُّ اِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَ لَعَلَّا عَلُوًّا كَبِیْرًا جَلَّ قَدْرُكَ عَنْ مُجَاوِرَةِ الشُّرَكَآءِ وَ تَعَالَيْتَ عَنْ مَخَالَطَةِ الْخُلَطَاءِ وَ تَقَدَّسْتَ عَنْ مُلَامَسَةِ النِّسَاءِ فَلَا وَ لِدَ لَكَ وَ لَا وَاِلِدَ كَذَلِكِ وَ صِفَمْتَ نَفْسَكَ فِی كِتَابِكَ الْمَكْتُوْبِ الْمَطْهَرِ الْمُنَزَّلِ الْبُرْهَانِ الْمُضِیءِ الَّذِی اَنْزَلْتَ عَلٰی مُحَمَّدٍ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ الْقُرَشِیِّ الرَّكِیِّ النَّقِیِّ النَّبِیِّ الْاَبْطَحِیِّ الْمُضَرِّیِّ الْهَاشِمِیِّ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَیْهِ وَ عَلٰی اٰلِهِ وَ سَلَمٌ وَ رَحْمٌ وَ كَرَمٌ - بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ. قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اللّٰهُ الصَّمَدُ. لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ وَ لَمْ یَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ فَلَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ ذَلَّ كُلُّ عَزِیْزٍ لِعِزَّتِكَ وَ صَغُرَتْ كُلُّ عَظْمَةٍ لِعَظَمَتِكَ وَ لَا یُفِرُّعُكَ لِیْلِ دَامِسٍ وَ لَا قَلْبٌ هَاجِسٌ وَ لَا جَبَلٌ یَاذِخُ وَ لَا عَلُوٌّ شَامِخٌ وَ لَا سَمَاءٌ ذَاتُ اُبْرَاجٍ وَ لَا بَحَارٌ ذَاتُ اَمْوَاجٍ وَ لَا حُجُبٌ ذَاتُ اَرْتَاجٍ وَ لَا اَرْضٌ ذَاتُ فِجَاجٍ وَ لَا لَیْلٌ دَاجٍ وَ لَا ظَلَمٌ ذَاتُ اُدْعَاجٍ وَ لَا سَهْلٌ وَ لَا جَبَلٌ وَ لَا بَرٌّ وَ لَا بَحْرٌ وَ لَا شَجَرٌ وَ لَا مَدْرٌ وَ لَا یُسْتَسْرُ مِنْكَ شَیْءٌ وَ لَا یَحْوُلُ دُونَكَ سِتْرٌ وَ لَا یَفُوتُكَ شَیْءٌ السُّرُّ عِنْدَكَ عَلَانِیَّةٌ وَ الْغِیْبُ عِنْدَكَ سَهَادَةٌ تَعْلَمُ وَ هُمُ الْقُلُوبُ وَ رَجَمَ الْعُیُوبُ وَ رَجَعَ الْاَلْسُنُ وَ خَانَتْهُ الْاَعْیُنُ وَ مَا تُخْفِی الصُّدُورُ وَ اَنْتَ رَجَاؤُنَا عِنْدَ كُلِّ شِدَّةٍ وَ غِیَاثُنَا عِنْدَ كُلِّ مَحَلٍّ وَ سَنَدُنَا فِی كُلِّ كَرْبِیَّةٍ وَ نَاصِرُنَا عِنْدَ كُلِّ ظَالِمٍ وَ قُوَّتُنَا فِی كُلِّ ضَعْفٍ وَ بَلَاغُنَا فِی كُلِّ عَجْزٍ مِنْ كَرْبِیَّةٍ وَ شِدَّةٍ ضَعُفَتْ فِیْهَا الْقُوَّةُ وَ قَلَّتْ فِیْهَا الْحِیْلَةُ اَسْلَمْنَا فِیْهَا الرَّفِیْقُ وَ خَدَلْنَا فِیْهَا الشَّفِیْقُ اَنْزَلْتَهَا بِكَ یَا رَبِّ وَ لَمْ نَزُجْ غَیْرَكَ فَفَرَّجْتَهَا وَ خَفَّفْتَ ثِقَلَهَا وَ كَشَفْتَ عَمْرَتَهَا وَ كَفَّيْتَنَا اِیَّاهَا عَمَّنْ سِوَاكَ فَلَكَ الْحَمْدُ اَفْلَحَ سَائِلُكَ وَ اَنْجَحَ طَالِبُكَ وَ عَزَّ جَارُكَ وَ رَیَحَ مَتَاجِرُكَ وَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ وَ تَقَدَّسَتْ اَسْمَاؤُكَ وَ عَلَا مُلْكُكَ وَ غَلَبَ اَمْرُكَ وَ لَا اِلَهَ غَیْرَكَ اَسْأَلُكَ یَا رَبِّ بِاَسْمَائِكَ الْمُتَعَالِیَّاتِ الْمَكْرَمَةِ الْمَطْهَرَةِ الْمُقَدَّسَةِ الْعَزِیْزَةِ وَ بِاسْمِكَ الْعَظِیْمِ الَّذِی بَعَثْتَ بِهٖ مُوسٰی عَلَیْهِ السَّلَامُ حِیْنَ قُلْتَ اِنِّیْ اَنَا اللّٰهُ فِی الدَّهْرِ الْبَاقِیِّ وَ بِعِلْمِكَ الْغِیْبِ وَ قُدْرَتِكَ عَلٰی الْخَلْقِ وَ بِاسْمِكَ الَّذِی هُوَ مَكْتُوبٌ حَوْلَ كُرْسِیِّكَ وَ بِكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ یَا اَعَزَّ مِذْکُورٍ وَ اَقْدَمَهُ فِی الْعِزِّ وَ اَدْوَمَهُ فِی

الْمَلِكِ وَالْمَلَكُوتِ يَا رَحِيمًا بِكُلِّ مُسْتَرْجِمٍ وَيَا رءُوفًا بِكُلِّ مُسِيكِينَ وَيَا أَقْرَبَ مَنْ دُعِيَ وَ أَسْرَعَهُ إِجَابَةً وَيَا مُرَجًّا عَنْ كُلِّ مُلْهَوِّفٍ وَ
يَا خَيْرَ مَنْ طُلِبَ إِلَيْهِ الْخَيْرُ وَ أَسْرَعَهُ إِعْطَاءً وَ نَجَاحًا وَ أَحْسَنَهُ عَطْفًا وَ تَفَضُّلاً يَا مَنْ خَافَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورِهِ الْمُتَوَقِّدِ حَوْلَ كُرْسِيِّهِ وَ عَزَبَهُ
صَافُونَ مُسَبِّحُونَ طَائِفُونَ خَاضِعُونَ مُدْعُونَ - يَا مَنْ يُشْتَكَى إِلَيْهِ مِنْهُ وَيَرْعَبُ مِنْهُ إِلَيْهِ مَخَافَةً عَذَابِهِ فِي سَهْرِ اللَّيَالِي يَا فَعَالَ الْخَيْرِ وَ لَا
يَزَالُ الْخَيْرُ فَعَالَهُ يَا صَالِحَ خَلْقِهِ يَوْمَ يَبْعَثُ خَلْقَهُ وَ عِبَادَهُ بِالسَّاهِرَةِ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ يَا مَنْ إِذَا هَمَّ بِشَيْءٍ أَمْضَاهُ يَا مَنْ قَوْلُهُ فَعَالَهُ يَا مَنْ
يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ كَيْفَ يَشَاءُ وَ لَا يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ غَيْرُهُ يَا مَنْ خَصَّ نَفْسَهُ بِالْخُلْدِ وَ الْبَقَاءِ وَ كَتَبَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ الْمَوْتَ وَ الْفَنَاءَ يَا مَنْ يُصَوِّرُ
فِي الْأَرْحَامِ مَا يَشَاءُ يَا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا لَا شَرِيكَ لَكَ فِي الْمَلِكِ وَ لَا وَلِيَّ لَكَ مِنَ الذُّلِّ تَعَزَّزْتَ
بِالْجَبْرُوتِ وَ تَقَدَّسْتَ بِالْمَلَكُوتِ وَ أَنْتَ حَيٌّ لَمَّا تَمُوتُ وَ أَنْتَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ قِيَوْمٌ لَمَّا تَتِمَّ قَاهِرٌ لَمَّا تَغْلِبُ وَ لَمَّا تُرَامَ ذُو الْبِئْسِ الَّذِي لَا
يُسِيءُ تَضَامٌ أَنْتَ مَالِكُ الْمَلِكِ وَ مُجْرَى الْفُلْكِ تُعْطَى مِنْ سِعَةٍ وَ تَمْنَعُ مِنْ قُدْرَةٍ - تُؤْتِي الْمَلِكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَ تُعْزِ
مَنْ تَشَاءُ وَ تَدِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ تُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَ تُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ
تُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ تَزُوقُ مَنْ تَشَاءُ بَغَيْرِ حِسَابٍ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مَوْلَانَا وَ سَيِّدِنَا وَ رَسُولِكَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِكَ الْخَالِصِ وَ
صَفِيِّكَ الْمُسْتَخْصِصَ الَّذِي اسْتَخْصَيْتَهُ بِالْحَيَاةِ وَ التَّفْوِيضِ وَ ائْتَمَّنْتَهُ عَلَى وَحْيِكَ وَ مَكْنُونِ سِرِّكَ وَ خَفِيِّ عِلْمِكَ وَ فَضَّلْتَهُ عَلَى مَنْ خَلَقْتَ
وَ قَرَّبْتَهُ إِلَيْكَ وَ اخْتَرْتَهُ مِنْ بَرِيَّتِكَ الْبَشِيرِ النَّذِيرِ السَّرَاحِ الْمُنِيرِ الَّذِي أَبَدْتَهُ بِسُلْطَانِكَ وَ اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ وَ عَلَى أَخِيهِ وَ وَصِيِّهِ وَ صَهْرِهِ
وَ وَاثِرِهِ وَ الْخَلِيفَةِ لَكَ مِنْ بَعْدِهِ فِي خَلْقِكَ وَ أَرْضِكَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ عَلَى ابْنَتِهِ الْكَرِيمَةِ الْفَاضِلَةِ الطَّاهِرَةِ الرَّاهِرَةِ
[الزَّهْرَاءِ] الْعُرَاءِ فَاطِمَةَ وَ عَلَى وَلَدَيْهَا الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ سَيِّدَيِ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْفَاضِلِينَ الرَّاجِحِينَ الرَّكِينِينَ التَّقِيَّينَ الشَّهِيدَيْنِ الْخَيْرَيْنِ
الْفَاضِلَيْنِ وَ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَ سَيِّدِهِمْ ذِي الثَّنَاتِ وَ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ وَ مُوسَى
بْنِ جَعْفَرِ الْكَاظِمِ وَ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْجَوَادِ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْهَادِي وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْعَسْكَرِيِّينَ وَ الْمُتَشَبِّهِينَ
لِأَمْرِكَ وَ الْقَائِمِ فِي أَمْرِكَ بِمَا يُؤْذِيكَ وَ الْحُجَّةِ عَلَى خَلْقِكَ وَ الْخَلِيفَةِ لَكَ عَلَى عِبَادِكَ الْمَهْدِيِّ بْنِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّشِيدِ الْمُرْشِدِ ابْنِ
الْمُرْشِدِينَ إِلَى صِرَاطِ مُسْتَقِيمٍ صَلَاحًا تَامَةً عَامَّةً دَائِمَةً نَامِيَةً بَاقِيَةً شَامِلَةً مُتَوَاصِلَةً وَ أَنْ تَغْفِرَ لَنَا وَ تَرْحَمَنَا وَ تَفْرِّجَ عَنَّا كَرْبَنَا وَ هَمَّنَا وَ عَمَّنَا
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَ لَمَّا أَسْأَلُ غَيْرَكَ وَ أَرْغَبُ إِلَيْكَ وَ لَمَّا أَرْغَبُ إِلَى سِوَاكَ وَ أَسْأَلُكَ بِجَمِيعِ مَسَائِلِكَ وَ أَحْبَبَّهَا إِلَيْكَ وَ أَدْعُوكَ وَ
أَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ وَ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِأَحَبِّ مَسَائِلِكَ إِلَيْكَ وَ أَحْظَاهَا عِنْدَكَ وَ كُلُّهَا حَظِّي عِنْدَكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ
تَزُوقِي الشُّكْرَ عِنْدَ النِّعَمِ وَ الصَّبْرَ عِنْدَ الْبَلَاءِ وَ النَّصْرَ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَ أَنْ تُعْطِيَنِي خَيْرَ السَّفَرِ وَ الْحَضْرَ وَ الْفَضَاءِ وَ الْقَدْرَ وَ خَيْرَ مَا سَبَقَ فِي
أَمِّ الْكِتَابِ وَ خَيْرَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي حُسْنَ ذِكْرِ الذَّاكِرِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ وَ ارْزُقْنِي خُشُوعَ الْخَاشِعِينَ وَ عَمَلَ الصَّالِحِينَ وَ صَبْرَ
الصَّابِرِينَ وَ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ وَ سِعَادَةَ الْمُتَّقِينَ وَ قَبُولَ الْفَائِزِينَ وَ حُسْنَ عِبَادَةِ الْعَابِدِينَ وَ تَوْبَةَ التَّائِبِينَ وَ إِجَابَةَ الْمُخْلِصِينَ وَ يَقِينَ
الصَّادِقِينَ وَ الْبِسْنِيَّ مَحَبَّتِكَ وَ الْهَمْنِيَّ الْخَشْيَةَ لَكَ وَ اتِّبَاعَ أَمْرِكَ وَ طَاعَتِكَ - وَ نَجِّنِي مِنْ سَخَطِكَ وَ اجْعَلْ لِي إِلَى كُلِّ خَيْرٍ سَبِيلًا وَ
لَمَّا تَجْعَلِ لِلشَّيْطَانِ عَلَيَّ سَبِيلًا وَ لَمَّا لِلسُّلْطَانِ وَ أَكْفِنِي شَرَّهُمَا وَ شَرَّ ذَلِكَ كُلِّهِ وَ عَلَانِيَتَهُ وَ سِرَّهُ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الْإِسْتِغْدَادَ عِنْدَ الْمَوْتِ وَ
اكَتِسَابَ الْخَيْرِ قَبْلَ الْفُوتِ حَتَّى تَجْعَلَ ذَلِكَ عِمْدَةً فِي آخِرَتِي وَ أُنْسًا لِي فِي وَحْشَتِي يَا وَلِيَّ نِعْمَتِي اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَ تَجَاوَزْ عَن زَلَّتِي
وَ أَقْلَبْ عَثْرَتِي وَ فَرِّجْ عَن [عَنِّي] كُرْبَتِي وَ أَبْرِدْ بِإِجَابَتِكَ حَرَّ غُلَّتِي وَ أَفْضِ لِي حَاجَتِي وَ سِدِّدْ بَعْنَاكَ فَاقْتِي وَ أَعِنِّي فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ
أَحْسِنْ مَعُونَتِي وَ ارْحَمْ فِي الدُّنْيَا غُرْبَتِي وَ عِنْدَ الْمَوْتِ صِرْعَتِي وَ فِي الْقَبْرِ وَحْشَتِي وَ بَيْنَ أَطْيَاقِ التُّرَى وَ خِدَّتِي وَ لَقْنِي عِنْدَ الْمَسْأَلَةِ
حُجَّتِي وَ اسْتُرْ عَوْرَتِي وَ لَا تُؤَاخِذْنِي عَلَى زَلَّتِي وَ طَيَّبْ لِي مَضْجَعِي وَ هَسِّنِي مَعِيشَتِي يَا صَاحِبِي الشَّفِيقَ وَ يَا سَيِّدِي الرَّفِيقَ وَ يَا مُونِسِي
فِي كُلِّ طَرِيقٍ وَ يَا مَخْرَجِي مِنْ حَلْقِ الْمَضْجَعِ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَعِيثِينَ وَ يَا مُرَجِّحَ كُرْبِ الْمَكْرُوبِينَ وَ يَا حَبِيبَ التَّائِبِينَ يَا قُرَّةَ عَيْنِ الْعَابِدِينَ يَا
نَاصِرَ أَوْلِيَائِهِ الْمُتَّقِينَ يَا مُونِسَ أَجْبَائِهِ الْمُسْتَوْحِشِينَ وَ يَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوْلِيَاءِ وَ الْآخِرِينَ بِكَ اعْتَصَمْتُ وَ بِكَ
وَتَّقْتُ وَ عَلَيَّكَ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْكَ أَتَيْتُ وَ بِكَ اخْتَجَرْتُ وَ إِلَيْكَ هَرَبْتُ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَعْطِنِي الْخَيْرَ
فِيمَنْ أَعْطَيْتَ وَ أَهْدِنِي فِي مَنْ هَدَيْتَ وَ عَافِنِي فِي مَنْ عَافَيْتَ وَ أَكْفِنِي فِي مَنْ كَفَيْتَ وَ قِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ فَإِنَّكَ تَقْضِي وَ لَا يُقْضَى

عَلَيْكَ لَمَّا مَنَعَ لِمَا أُعْطِيَتْ وَ لَمَّا مُضِلَّ لِمَنْ هَدَيْتِ وَ لَمَّا مِيدَلَّ لِمَنْ وَالَيْتِ وَ لَمَّا نَاصَرَ لِمَنْ عَادَيْتِ وَ لَمَّا مَلَجَا وَ لَمَّا مُلْتَجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ
فَوَضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ اِزْرُقْنِي الْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ وَ السَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ زُرٍّ يَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ يَا مُخَيِّبَ كُلِّ نَفْسٍ بَعْدَ الْمَوْتِ يَا مَنْ لَا يَخَافُ
الْفُوتَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْلِبْ لِي الرِّزْقَ جَلْبًا فَإِنِّي لَا أَسْتَطِيعُ لَهُ طَلْبًا وَ لَا تَضْرِبْ بِالطَّلَبِ وَجْهِي وَ لَا تَحْرِمْنِي رِزْقِي وَ لَا
تَحْبِسْ عَنِّي إِجَابَتِي وَ لَا تَوْقِفْ مَسْأَلَتِي وَ لَا تَطُلْ حَيْرَتِي وَ شَفِّعْ وَلَاتِي وَ وَسِّيلَتِي بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ وَ صَفِيَّتِكَ وَ خَالِصَتِكَ وَ خَالِصَتِكَ وَ
رَسُولِكَ النَّذِيرِ الْمُنذِرِ الطَّيِّبِ الطَّاهِرِ وَ أَخِيهِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ قَائِدِ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى جَنَاتِ النَّعِيمِ وَ بِفَاطِمَةَ الْكِرِيمَةَ الزَّاهِرَةَ الطَّاهِرَةَ وَ الْأَثَمَةَ
مِنْ ذُرِّيَّتِهِمُ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ صَلَّى عَلَيْهِمُ أَجْمَعِينَ وَ اِزْرُقْنِي رِزْقًا وَاسِعًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ فَقَدْ تَقَدَّمْتُ وَسَّيَلَتِي بِهِمْ إِلَيْكَ وَ تَوَجَّهْتُ
بِكَ إِلَيْكَ يَا بَرُّ يَا رَعُوفُ يَا رَحِيمُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا ذَا الْمَعَارِجِ فَإِنَّكَ تَزْرُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ - اللَّهُمَّ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ
ارْحَمْنَا وَ اَعْتِقْنَا مِنَ النَّارِ وَ اَحْنَمْنَا لَنَا بِخَيْرِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ آمِينَ آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

۴ - تعویذ امام هفتم علیه السلام؛ آن گاه که در بزگهٔ سبّاع (کودال درندگان) افکنده شدند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَ نَصَرَ عَبْدَهُ وَ أَعَزَّ جُنْدَهُ وَ هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ - وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ أَضِيبِحْتُ وَ أَمْسَيْتُ فِي حِمَى اللَّهِ الَّذِي لَا يُسْتَبَاحُ وَ سِرِّهِ الَّذِي لَا تَهْتِكُهُ الرِّيَاحُ وَ لَا تُحْرِقُهُ الرِّمَاحُ وَ ذِمَّةُ اللَّهِ الَّتِي لَا تُخْفَرُ وَ فِي
عِزَّةِ اللَّهِ الَّتِي لَا تُسْتَدَلُّ وَ لَا تُفْهَرُ وَ فِي حِزْبِهِ الَّذِي لَا يُغْلَبُ وَ فِي جُنْدِهِ الَّذِي لَا يُهْزَمُ بِاللَّهِ اسْتَفْتَحْتُ وَ اسْتَنْجَحْتُ وَ اسْتَنْصَرْتُ وَ اسْتَنْصَرْتُ
وَ تَقَوَّيْتُ وَ احْتَرَزْتُ وَ اسْتَيْعَنْتُ بِاللَّهِ وَ بِقُوَّةِ اللَّهِ ضَرَبْتُ عَلَى أَعْدَائِي وَ قَهَرْتُهُمْ بِحَوْلِ اللَّهِ وَ اسْتَعَنْتُ عَلَيْهِمُ بِاللَّهِ وَ فَوَضْتُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ
حَسْبِيَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ - وَ تَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَ هُمْ لَا يُبْصِرُونَ شَاهَتْ وَجُوهُ أَعْدَائِي فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - صُمْ بِكُمْ عَمِّي فَهُمْ لَا
يَزْجِعُونَ غَلَبَتِ أَعْدَاءُ اللَّهِ بِكَلِمَةِ اللَّهِ أَيْنَ مَنْ يَغْلِبُ كَلِمَةَ اللَّهِ فَلَجَتْ حُجْبَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَاءِ اللَّهِ الْفَاسِقِينَ وَ جُنُودِ الْإِنْسِ أَجْمَعِينَ لَنْ
يَضْرَبُوكُمْ إِلَّا أذىً وَ إِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُؤَلُّوكُمُ الْأَذْبَارُ ثُمَّ لَا يُنْصِرُونَ. ضَرَبْتُ عَلَيْهِمُ الدَّلَّةَ أَيْنَ مَا تُقْفُوا - أُخَذُوا وَ قُتِلُوا تَفْتِيلًا لَا يُقَاتِلُوكُمْ
جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بِأَسْهُمٍ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحَسَّبُهُمْ جَمِيعًا وَ قُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ تَحَصَّنْتُ مِنْهُمْ
بِالْحِصْنِ الْحَصِينِ - فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَ مَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا فَأَوْتُوا إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ وَ التَّجَاتُ إِلَى الْكَهْفِ الْمَنِيعِ وَ تَمَسَّكْتُ
بِالْحَبْلِ الْمَتِينِ وَ تَدَرَّعْتُ بِهَيْبَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - وَ تَعَوَّذْتُ بِعُوذَةِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ احْتَرَزْتُ بِخَاتَمِهِ فَأَنَا أَيْنَ كُنْتُ كُنْتُ آمِنًا
مُطْمَئِنًّا وَ عِدْوِي فِي الْأَهْوَالِ خَيْرَانُ قَدْ حُفَّ بِالْمَهَابَةِ وَ أَلْسِ الدَّلَّ وَ قَمَعَ بِالصَّغَارِ وَ ضَرَبْتُ عَلَى نَفْسِي سِرَادِقَ الْحِيَاظَةِ وَ دَخَلْتُ فِي
هَيْكَلِ الْهَيْبَةِ وَ تَوَجَّجْتُ بِتَاجِ الْكِرَامَةِ وَ تَقَلَّدْتُ بِسَيْفِ الْعِزِّ الَّذِي لَا يُفْلُ وَ خَفِيتُ عَنِ الظُّنُونِ وَ تَوَارَيْتُ عَنِ الْعُيُونِ وَ أَمِنْتُ عَلَى رُوحِي وَ
سَلِمْتُ مِنْ أَعْدَائِي وَ هُمْ لِي خَاضِعُونَ وَ مَنِي خَائِفُونَ وَ عَنِّي نَافِرُونَ - كَأَنَّهُمْ حُمْرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ - قَصِيرَتْ أَيْدِيهِمْ عَنِ
بُلُوغِي وَ صَيَّمْتُ آذَانَهُمْ عَنِ اسْتِمَاعِ كَلَامِي وَ عَمَيْتُ أَبْصَارَهُمْ عَنِ رُؤْيِي وَ حَرَسْتُ أَلْسِنَتَهُمْ عَنِ ذِكْرِي وَ ذَهَلْتُ عَقُولَهُمْ عَنِ مَعْرِفَتِي وَ
تَخَوَّفْتُ قُلُوبَهُمْ وَ اِزْعَدْتُ فَرَائِصَهُمْ مِنْ مَخَافَتِي وَ انْقَلَبَتْ حُدُودُهُمْ وَ انْكَسَرَتْ شَوْكَتُهُمْ وَ نَكَسَتْ رُءُوسُهُمْ وَ انْحَلَّ عِزُّهُمْ وَ تَشَتَّتْ جَمْعُهُمْ
وَ اخْتَلَفَتْ كَلِمَتُهُمْ - وَ تَفَرَّقَتْ أُمُورُهُمْ وَ ضَعُفَ جُنْدُهُمْ وَ انْهَزَمَ جَيْشُهُمْ وَ وَلُوا مِيدِرِينَ سَيِّئُهُمْ الْجَمْعُ وَ يُؤَلُّونَ الدُّبُرَ. بِلِ السَّاعَةِ
مَوْعِدُهُمْ وَ السَّاعَةُ أَذَى وَ أَمْرٌ عَلَوْتُ عَلَيْهِمْ بِمُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ بَعَلُّوا اللَّهَ الَّذِي كَانَ يَغْلُو بِهِ عَلَيَّ صَاحِبِ
الْحُرُوبِ مِنْكَسِّ الْفُرْسَانَ مُبِيدِ الْأَقْرَانَ وَ تَعَزَّزْتُ مِنْهُمْ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى وَ كَلِمَاتِهِ الْعُلْيَا وَ تَجَهَّزْتُ عَلَى أَعْدَائِي بِبِاسِ اللَّهِ بِأَسِ شَدِيدٍ وَ
أَمْرٍ عَتِيدٍ - وَ أَذَلَّتُهُمْ وَ جَمَعْتُ رُءُوسَهُمْ وَ وَطَّئْتُ رِقَابَهُمْ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لِي خَاضِعِينَ حَابٍ مِنْ نَاوَانِي وَ هَلَكَ مَنْ عَادَانِي وَ أَنَا الْمُؤَيَّدُ
الْمَحْبُورُ الْمُظْفَرُ الْمَنْصُورُ قَدْ كَرَّمْتَنِي كَلِمَةُ التَّقْوَى وَ اسْتَمْسَكْتُ بِالْعِزَّةِ الْوُثْقَى وَ اعْتَصَمْتُ بِالْحَبْلِ الْمَتِينِ فَلَنْ يَضْرَبَنِي بَعْثُ الْبَاغِينَ وَ لَا
كَيْدُ الْكَافِرِينَ وَ لَا حَسِيدُ الْحَاسِدِينَ أَيْدٍ الْأَبْدِينَ فَلَنْ يَصِلَ إِلَيَّ أَحَدٌ وَ لَنْ يَضْرَبَنِي أَحَدٌ وَ لَنْ يَقْدَرَ عَلَيَّ أَحَدٌ بَلْ أَنَا أَدْعُوا رَبِّي وَ لَا
أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا يَا مُتَفَضِّلُ تَفَضَّلْ عَلَيَّ بِالْأَمْنِ وَ السَّلَامَةِ مِنَ الْأَعْدَاءِ وَ حُلِّ بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ بِالْمَلَائِكَةِ الْغَلَاظِ الشَّدَادِ - وَ مِيدَنِي بِالْجُنْدِ
الْكَلِيفِ وَ الْأَرْوَاحِ الْمُطِيعَةِ يَحْضُبُونَهُمْ بِالْحُجَّةِ الْبَالِغَةِ وَ يَقْدِفُونَهُمْ بِالشَّهَابِ النَّاقِبِ وَ الْحَرِيقِ الْمُلْهَبِ وَ الشُّوَاطِظِ الْمُحْرِقِ وَ النَّحَّاسِ النَّافِذِ

- وَ يُقْسِدُونَ مِمَّنْ كُلِّ جَانِبٍ دُجُورًا وَ لَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ذَلَّلْتُهُمْ وَ زَجَرْتُهُمْ وَ عَلَوْتُهُمْ بِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِ طه وَ يس وَ الدَّارِيَاتِ وَ الطَّوَاسِيَةِ وَ تَنْزِيلِ وَ الْحَوَامِيمِ وَ كِهَيْعِصَ وَ حَمِ عَسْقِ وَ قِ وَ الْقُرْآنِ الْمَجِيدِ وَ تَبَارَكَ وَ نَ وَ الْقَلَمِ وَ مَا يَشِطُّونَ وَ بِمَوَاقِعِ النَّجْمِ وَ بَ الطُّورِ وَ كِتَابِ مَسِيحِ طُورٍ فِي رَقِّ مَنْشُورٍ. وَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَ السَّفْفِ الْمَرْفُوعِ وَ الْبَحْرِ الْمَشِيْجُورِ. إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ فَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ وَ عَلَى أَعْقَابِهِمْ نَاكِصِينَ وَ فِي دِيَارِهِمْ جَائِمِينَ - فَوَقَّعَ الْحَقُّ وَ بَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ. فَعَلَّبُوا هُنَالِكَ وَ انْقَلَبُوا صَاغِرِينَ. وَ أَلْقَى السَّحْرَهُ سَاجِدِينَ - فَوَقَّاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَّرُوا - وَ حَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ - وَ حَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ - وَ مَكَّرُوا وَ مَكَّرَ اللَّهُ وَ اللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ - الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَ قَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ. فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ دِيَارِهِمْ فِي يَوْمٍ ذُو فَضْلٍ لَّهُمْ وَ فَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّ لَهُمْ سُوءٌ وَ اتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَ اللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ وَ أَدْرَأُ بِكَ فِي نُحُورِهِمْ وَ أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا عِنْدَكَ - فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ جَبْرَائِيلُ عَنْ يَمِينِي وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِي وَ إِسْرَافِيلُ مِنْ وَرَائِي وَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ شَفِيعِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَ اللَّهُ مُظِلُّ عَلَيَّ يَا مَنْ جَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَحْزَبِيَّ وَ بَيْنَ أَعْدَائِي فَلَنْ يَصِلُوا إِلَيَّ بِسُوءٍ أَبَدًا وَ [سَتَرْتُ بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ سِتْرَ اللَّهِ الَّذِي سَتَرَ اللَّهُ بِهِ الْأَنْبِيَاءَ عَنِ الْفِرَاعَةِ وَ مَنْ كَانَ فِي سِتْرِ اللَّهِ كَانَ مَحْفُوظًا حَسْبِيَ اللَّهُ الَّذِي يَكْفِينِي مَا لَا يَكْفِينِي أَحَدٌ مِنْ خَلْقِهِ - وَ إِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسِيُورًا. وَ جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَ إِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا - إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ. وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سِدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سِدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهْمٌ لَا يُبْصِرُونَ اللَّهُمَّ اضْرِبْ عَلَيَّ سِرَاقَ حِفْظِكَ الَّذِي لَا تَهْتِكُهُ الرِّيَاحُ وَ لَا تُخْرِقُهُ الرَّمَاخُ وَ وَقِّ رُوحِي بِرُوحِ قُدْسِكَ الَّذِي مِنْ أَلْفَيْتِهِ عَلَيْهِ كَانَ مُعْظَمًا فِي أَعْيُنِ النَّاطِرِينَ وَ كَبِيرًا فِي صُدُورِ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ - وَ وَقَّفِي بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَ أَمْثَالِكَ الْعُلْيَا لِصَلَاحِي فِي جَمِيعِ مَا أَوْمَلْتَهُ مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ اصْرِفْ عَنِّي أَبْصَارَ النَّاطِرِينَ وَ اصْرِفْ عَنِّي قُلُوبَهُمْ مِنْ شَرِّ مَا يُضْمِرُونَ إِلَيَّ مَا لَا يَمْلِكُهُ أَحَدٌ غَيْرُكَ اللَّهُمَّ أَنْتَ مَلَاذِي فِيكَ أَلُودٌ وَ أَنْتَ مُعَاذِي فِيكَ أَعُوذُ اللَّهُمَّ إِنَّ خَوْفِي أَمْسَى وَ أَصْبَحَ مُسْتَجِيرًا بِوَجْهِكَ الْبَاقِي الَّذِي لَا يَبْلَى يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ سُبْحَانَ مَنْ أَلَجَّ الْبِحَارَ بِقُدْرَتِهِ وَ أَطْفَأَ نَارَ إِبْرَاهِيمَ بِكَلِمَتِهِ وَ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ بِعَظَمَتِهِ وَ قَالَ لِمُوسَى أَقْبِلْ وَ لَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ - إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُؤْمِنُونَ وَ لَا تَخَفُ نَجْوَتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَ لَا تَخَافُ دَرَكًا وَ لَا تَخْشَى لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى وَ مَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْهِ أُنِيبُ - وَ مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَ يَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا - أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مَا شَاءَ اللَّهُ

۵ - دعایی که حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در زندان به امام کاظم علیه السلام آموختند

به سند صحیح، از عبدالله بن مالک خُزاعی روایت است که گفت: هارون مرا فراخواند و گفت: عبدالله، چه اندازه راز نگه داری؟ گفتم: ای فرمان روای مسلمانان! من بنده‌ای از غلامان توام! گفت: به آن حجره برو و هر که را در آن است باز گیر و نگاه دار تا وقتی که بخواهم. به آنجا رفتم و موسی ابن جعفر علیه السلام را در آن یافتم. وقتی آن حضرت مرا دید، سلام کردم و حضرتش را با مرکب خویش به خانه‌ی خودم آوردم. درون خانه در اتاقی زندانی‌اش کردم و کلید آن را به همراه برداشتم و خود کارهای وی را عهده دار شدم. روزها گذشت. روزی ناگهان پیک هارون رسید: نزد خلیفه بشتاب. برخاستم و به سرای او رفتم. نشسته بود. در دو سویش فرش گسترده بودند. سلام کردم. بی پاسخ گفت: امانت را چه کردی؟ گفتم: که نفهمیدم چه می گوید. (دوباره) پرسید: رفیقت چه کرد؟ گفتم: در سلامت است. گفت: نزد او برو و ۳۰۰۰ درهم بدو بده و به خانه و خانواده‌اش باز گردان. برخاستم بروم. گفت: می دانی چرا؟ گفتم: نه؛ ای پیشوای مسلمانان. گفت: روی این فرش - که سوی راست من است - خوابیده بودم. در خواب دیدم کسی به من می گوید: هارون! موسی بن جعفر را آزاد کن. از خواب پریدم. گفتم: بود که از اندیشیدن من به او باشد. به این فرش دیگر آمدم. باز (در خواب) همان شخص را دیدم که می گفت: هارون! فرمان دادم تا موسی بن جعفر را رها کنی و نکردی!

برخاستم و از شیطان به خدا پناه بردم! آن گاه روی فرس که هم اکنون هستم آمدم. باز (در خواب) همو را دیدم؛ اما حربه‌ای به دست داشت که یک سرش در باختر بود و سر دیگر در خاور. به من اشاره کرد و گفت: «به خدا - ای هارون - اگر موسی بن جعفر را آزاد نکنی، این را در سینهات فرو می‌کنم و از پشت بیرون می‌آورم.» این بود که در پی تو فرستادم و چنین خواستم. این را به هیچ کس مگو که می‌کشمت. در جان خودت اندیشه کن! من به خانها باز گشتم و در اتاق را گشودم و نزد موسی بن جعفر رفتم. دیدم در سجده به خواب رفته است. نشستم تا بیدار شد و سر برداشت. فرمود: «عبداللّه! فرمان را به جای آر.» گفتم: آقای من! به خدا و جدتان رسول خدا صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلِّمْ سوگندتان می‌دهم! آیا امروز دعا کردید آزاد شوید؟ فرمود: «آری. بعد از نماز واجب، سجده کردم به خواب رفتم. رسول خدا صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلِّمْ را در خواب دیدم که فرمود: موسی! می‌خواهی آزاد شوی؟ گفتم: آری، ای پیامبر خدا. فرمود: این دعا را بخوان: يَا سَابِغَ النَّعْمِ يَا دَافِعَ النَّقَمِ يَا بَارِيَّ النَّسَمِ يَا مُجَلِّيَّ الْهَمَمِ يَا مُعَشِّيَ الظُّلَمِ يَا كَاشِفَ الضُّرِّ وَالْأَلَمِ يَا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ وَيَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ يَا مُدْرِكَ كُلِّ قُوْتٍ يَا مُحْيِيَ الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ وَمُنْشِئَهَا بَعْدَ الْمَوْتِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مود و من تکرار می‌کردم تا شنیدم که فرمود: خداوند خواسته‌ات را پذیرفت.» در اینجا من آن چه را هارون فرمان داده بود گفتم و آن را تقدیم کردم.

گزیده‌ی دعا‌های مولا حضرت ثامن الخجج علی بن موسی الرضا علیه السلام

۱ - تعویذی که در لباس آن حضرت یافتند

(راوی) گوید: بعد از رحلت امام ابو الحسن الرضا علیه السلام، تعویذی آویخته (به لباس) با آن حضرت یافتند که در پایان آن نوشته بود که پدران آن حضرت علیهم السلام می‌فرمودند که جدشان امیر المؤمنین علیه السلام در برابر دشمنان از این دعا استفاده می‌فرمود و آن را در غلاف شمشیر نگاه می‌داشت. در پایان آن نام‌های خداوند متعال بود و بر فرزندان خود شرط فرموده بود تا آن را در برابر کسی به کار نگیرند؛ زیرا هر که آن را بخواند، دعایش از پروردگار بزرگ و پاکیزه نام باز داشته نشود. دعا این بود:

اللّٰهُمَّ بِكَ أَشْفَتُنَّحُ وَبِكَ أَسْتَتَجَّحُ وَبِ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ أَتَوَجَّهُ اللّٰهُمَّ سَهِّلْ لِي حَزُونَتَهُ وَكُلَّ حَزُونَةٍ وَذَلَّلْ لِي صِعُوبَتَهُ وَكُلَّ صِعُوبَةٍ وَاكْفِنِي مَوْتَتَهُ وَكُلَّ مَوْتٍ وَارْزُقْنِي مَعْرُوفَهُ وَوَدَّهَ وَاصْرِفْ عَنِّي ضَرَّهُ وَمَعْرَتَهُ إِنَّكَ تَمُحُو مَا تَشَاءُ وَتَثْبِتُ وَعِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ - أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللّٰهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ - إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصْتَلُوا إِلَيْكَ طَه حَم لَا يُبْصِرُونَ وَجَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ. وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ لَا جَرَمَ أَنَّ اللّٰهُ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ - فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ صُمْ بِكُمْ عَمِي فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ طَسَمَ تِلْكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْمُبِينِ. لَعَلَّكَ بِاِخْتِافِ نَفْسِكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ. إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ نَامِهَا: اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالْعَيْنِ الَّتِي لَا تَنَامُ وَبِالْعِزِّ الَّتِي لَا يَرَامُ وَبِالْمَلِكِ الَّتِي لَا يُضَامُ وَبِالنُّورِ الَّتِي لَا يُظْفَأُ وَبِالْوَجْهِ الَّتِي لَا يُبْلَى وَبِالْحَيَاةِ الَّتِي لَا تَمُوتُ وَبِالصِّدْقِ الَّتِي لَا تُفْهَرُ وَبِالدِّمُومِيَّةِ الَّتِي لَا تُفْنَى وَبِالْأَسْمِ الَّتِي لَا يُرْدُ وَبِالرُّبُوبِيَّةِ الَّتِي لَا تُسْتَدَلُّ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا

آن گاه خواسته‌ی خویش را ذکر می‌کنی که - اگر خدا بخواند - بر آورده خواهد شد.

۲ - تعویذ حضرت رضا علیه السلام به هنگام افکنده شدن در بزکة السباع

این را این چنین (در جایی) یافتیم: فَضَّلَ بِنِ رَبِيعٍ گوید: صبح روزی، هارون حاجب خویش را فراخواند و گفت: به نزد علی بن موسی بن جعفر رو و او را از زندان بیرون آر و در میان گودال درندگان بیفکن! (حاجب یاد شده گوید): شروع کردم به نرمی و

آرامی با او سخن گفتن؛ اما بر خشم او افزوده می‌شد تا جایی که به من گفت: اگر چنین نکنی، تو را به جای وی خواهم افکند. نزد علی بن موسی علیه السلام رفتم و گفتم: پیشوای مسلمانان مرا چنین و چنان فرمان داده است. فرمود: «به فرمان عمل کن؛ من در برابر او از خدای بلند مرتبه یاری می‌جویم.» آن گاه همراه با خواندن این دعا، با من به راه افتاد. به محل گودال رسیدیم. در (ورودی) آن را گشودم و آن حضرت را وارد ساختم. چهل حیوان درنده در آن بود. از این که چون او بی به دست من کشته می‌گردد، بسیار اندوهناک و پریشان بودم. به جای خود باز گشتم. نیمه شب، خدمت کاری آمد و گفت: خلیفه می‌خواندت. رفتم. گفت: بود که دیروز بدی یا خطایی به جای آورده‌ام؛ زیرا امشب خوابی هولناک دیدم: مردانی مسلح بر من وارد شدند. در میان ایشان مردی بود با چهره‌ای چون ماه. هیبتش در دلم افتاد. کسی گفت: این علی بن ابی طالب امیر المؤمنین است. جلو رفتم تا پاهایش را ببوسم. مرا باز داشت و (این آیه را تلاوت) فرمود: «پس آیا - اگر به قدرت رسیدید - بر آنید تا در زمین تباهی کنید و از خویشانانتان ببرید؟!» (۴۸۷) آن گاه روی برگرداند و از دری (خارج و به جای دیگر) وارد شد. بیم زده از خواب پریدم. (اکنون گزارش این خواب چیست؟) گفتم: ای فرمان‌روای مسلمانان! مرا فرمودی تا علی بن موسی علیه السلام را به گودال درندگان افکنم. گفت: چه می‌گویی؟! آیا چنین کردی؟! گفتم: آری، به خدا! گفت: برو و ببین در چه حالت است؟ شمع به دست، به جستجوی حضرتش رفتم. دیدم که به نماز ایستاده است و درندگان گرد حضرت او. باز گشتم و خبر را به خلیفه گفتم: باور نکرد. برخاست و (آمد و) خود نگاه افکند. آن حضرت را به همان حالت دید. صدا زد: سلام بر شما، عموزاده! (امام علیه السلام) پاسخ نفرمود تا نماز را به پایان برد. آن گاه فرمود: «سلام بر تو، عموزاده! امید نداشتم در چنین حالتی بر من سلام کنی!» گفت: از من در گذر که پوزش می‌خواهم. فرمود: «خداوند به لطف خویش نجاتمان داد؛ سپاس او را!» آن گاه (هاژون) فرمان داد آن حضرت را بیرون آورند و چنین کردند. به خدا هیچ حیوانی بیرون نیامد. وقتی به هاژون رسید، او آن حضرت را در آغوش گرفت. سپس به مجلس خویش برد و بر تخت خود نشانید. آن گاه چنین گفت: پسر عمو! اگر بخواهید، می‌توانید آسوده و خوش نزد ما بمانید؛ فرموده‌ایم تا شما و خانواده را پول و لباس دهند. فرمود: «نیازی به لباس و پول ندارم؛ اما در قریش کسانی هستند که می‌شود میان ایشان تقسیم کرد» و گروهی را نام برد. خلیفه فرمان داد تا صله و لباس دهند. استران پیک رسانی را هم برای بردن آن حضرت تا مقصد دل خواه فراخواند. آن حضرت پذیرفت. به من گفت: ایشان را همراهی کن. من حضرتش را تا نیمه‌ی راه همراهی کردم و گفتم: سرورم! اگر موافقید لطف فرموده دعا را به من بیاموزید. فرمود: «اجازه نداریم دعا و تسبیح خود را به هر کس بدهیم؛ اما تو بر من حق همراهی و خدمت‌گزاری داری. (از این رو، می‌دهمت.) نگاه دار.» من آن را در دفتری نوشتم و در پارچه‌ای به آستین بستم. هر گاه (با این دعا) نزد خلیفه می‌رفتم، خوش رویی می‌نمود و خواسته‌ام را بر می‌آورد و در هر سفری نگه دار و ایمنی ده من از هر بیم بود و در هر سختی آن را می‌خواندم؛ نجاتم می‌داد. آن گاه آن را یاد کرد. نویسنده‌ی کتاب علی بن موسی بن طاووس گوید: ممکن است این حدیث از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام باشد؛ زیرا آن حضرت بود که زندانی هاژون بود؛ اما من آن را چنین یافتم. دعا این است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَخَيْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ أَنْجَزَ وَعَيْدَهُ وَنَصَرَ عَيْدَهُ وَأَعَزَّ جُنْدَهُ وَهَزَمَ الْأَخْرَابَ وَخَيْدَهُ فَ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ - الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَمْسَيْتُ وَأَصْبَحْتُ فِي حِمَى اللَّهِ الَّذِي لَا يُشْتَبَحُ وَ ذِمَّتِهِ الَّتِي لَا تُرَامُ وَلَا تُخْفَرُ وَ فِي عِزِّ اللَّهِ الَّذِي لَا يُدَلُّ وَ لَا يُقَهَّرُ وَ فِي حِزْبِهِ الَّذِي لَا يُغْلَبُ وَ فِي جُنْدِهِ الَّذِي لَا يُهْزَمُ وَ حَرِيمِهِ الَّذِي لَا يُشْتَبَحُ بِاللَّهِ اسْتَجَرْتُ وَ بِاللَّهِ أَصْبَحْتُ وَ بِاللَّهِ اسْتَجَبْتُ وَ تَعَزَّزْتُ وَ تَعَوَّذْتُ وَ انْتَصِرْتُ وَ تَقَوَّيْتُ وَ بَعْرَهُ اللَّهُ قَوَيْتُ عَلَى أَعْدَائِي وَ بِجَلَالِ اللَّهِ وَ كِبَرِيَّائِهِ ظَهَرْتُ عَلَيْهِمْ وَ قَهَرْتُهُمْ بِحَوْلِ اللَّهِ وَ قُوَّتِهِ وَ اسْتَعْنْتُ عَلَيْهِمْ بِاللَّهِ وَ قَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ وَ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ - وَ تَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَ هُمْ لَا يُبْصِرُونَ - أَتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَجَتْ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيَّ كَلِمَتُهُ عَلَى أَعْدَاءِ اللَّهِ الْفَاسِقِينَ وَ جُنُودِ إِبْلِيسَ أَجْمَعِينَ لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أذىً وَ إِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُولُوكُمْ الْأَذْبَارُ ثُمَّ لَا يُنصِرُونَ. ضَرَبْتُ عَلَيْهِمُ الدَّلَّةَ أَيُّمًا تُفْجَؤا أُحْدُوا وَ قَتَلُوا تَقْتِيلًا - لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بِأَسْهُمٍ بَيْنَهُمْ سَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَ قُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ تَحَصَّنْتُ مِنْهُمْ بِالْحِصْنِ الْمَحْفُوظِ - فَمَا

اسیطاعوا أن يظهروه وما استطاعوا له نقباً أوتيت إلى ركن شديد والتجأت إلى كهف ربيع وتمسكت بالحبل المتين وتدرعت بدرع
الله الحصة بينه وتدرقت بدرقه أمير المؤمنين وتعوذت بعوذة سليمان بن داود وتحنمت بخاتميه فأنا حينما سلكت آمن مطمئن و عدوى
في الأحوال خيران قد حفت بالمهانة واليس الذل وقمعت بالصغار صربت على نفسي سراق الحياطة ولبست درع الحفظ وعلقت على
هيكل الهيئه وتوجت بتاج الكراميه وتقلدت بسيف العز الذي لما يفل وحفيت عن أعين الناظرين وتواريت عن الطون و
أمنت على نفسي وسلمت من أعدائي بجلال الله فهم لي خاضعون وعنى نافزون - كآتهم حمر مسنفرة فرت من قسورة قصرت
أيديهم عن بلوغى وعميت أبصارهم عن رؤيتي وحسرت ألسنتهم عن ذكري وذهلت عقولهم عن معرفتي وتخوفت قلوبهم و
ارتعدت فرائضهم ونفوسهم من مخافتى يا الله الذي لا اله إلا هو يا هو يا من لا اله إلا هو أفل جنودهم و اكسرت شوكتهم ونكس
رؤوسهم وأعم أبصارهم فطلت أعناقهم لي خاضعين وأنهرم جيشهم ولوا مديبرين - سيهزم الجحيم ويولون الدبر. بيل الساعه
موعدهم والساعه أدهى وأمر - وما أمر الساعه إلا كلمح البصير علوت عليهم بعلو الله الذي كان يعلو به صاحب الخروب منكس
الزيات ومبيد الأقران وتعوذت بأسماء الله الحسنى وكلماته العلى وظهرت على أعدائي بنأس شديد وأمر رشيد وأذلتهم وقمعت
رؤوسهم وطلت أعناقهم لي خاضعين فخاب من ناواني وهلك من عاداني وأنا المؤيد المنصور والمظفر المتوج المحبور وقد لزمتم
كلمه التقوى واستمسكت بالعوذ الوثقى واعتصمت بحبل الله المتين فلن يضرنى كيد الكائدين وحسد الحاسدين أبد الأبدين و
دهر الدهرين فلن يرانى أحد ولن يقدر على أحد - قل إنما أنا أذعوا ربى ولا أشرك به أحداً أسألك يا منفضل أن تنفضل على
بالأمن والإيمان على نفسي وروحي بالسلاميه من أعدائي وأن تحول بينى وبين شرهم بالملائكه الغلاظ الشداد - لا يعصون الله ما
أمرهم ويفعلون ما يؤمرون وأيدنى بالجنيد الكثيف والأرواح العظيمه المطيعه فيجيبونهم بالخبه الباعه ويقذفونهم بالحجر الدامغ و
يضربونهم بالسيف القاطع ويؤمنهم بالشهاب الثاقب والحريق الملتهب والشواطى المحرق - ويقذفون من كل جانب دحوراً ولهم
عذاب واصب. فذقتهم وزجرتهم بفضل بسم الله الرحمن الرحيم ب طه ويس والذريات والطواستين وتزليل القرآن العظيم و
الحواميم وب كهيعص وب كاف كفي وبه هديت وبياء يسرلى وبعين علوت وبصا صدقت أنه لا اله إلا هو وب ن والقلم وما
يسطرون وبمواقع النجوم وب الطور وكتاب مسطور فى رق منشور. والبيت المعمور والسقف المرفوع والبحر المسجور. إن عذاب
ربك لواقع ما له من دافع ولوا مديبرين على أعقابهم ناكصين وفى ديارهم حائنين - فوقع الحق وبطل ما كانوا يعملون. فقلبوا
هنالك وانقلبوا صاغرين. وألقى السحرة ساجدين فواقه الله سيئات ما مكروا وحق بال فرعون سوء العذاب - ومكروا ومكر الله و
الله خير الماكرين - الذين قال لهم الناس إن الناس قد جمعوا لكم فاحشواهم فزادهم إيماناً وقالوا حسبنا الله ونعم الوكيل. فانقلبوا
بنعيمه من الله وفضل لم يمسسهم سوء وأتبعوا رضوان الله والله ذو فضل عظيم - رب أعوذ بك من همزات الشياطين. وأعوذ بك
رب أن يخضرون اللهم إنى أعوذ بك من شر ما أخاف وأحذر وأسألك من خير ما عندك - فسيفيكهم الله وهو السميع العليم لا
حول ولا قوة إلا بالله العلى العظيم جبرئيل عن يمينى وميكائيل عن شمالي ومحمد صلى الله عليه وآله أمامى والله عز وجل يظل
على يمينكم منى ويمنع الشيطان الرجيم يا من جعل بين البحرين حاجراً أجز بينى وبين أعدائى حتى لا يصلوا إلى بسوء ستوت بينى
وبينهم بسير الله الذى يستتر به من سطوات الفراعنه ومن كان فى ستر الله كان محفوظاً - حسبى الذى يكفى وما لا يكفى أحد سواه
- وجعلنا من بين أيديهم سداً ومن خلفهم سداً فأغشىناهم فهم لا يبصرون اللهم اضرب على سرادقات حفظك الذى لا يهتكه الرياح
ولا تخرقه الرماح وأكفنى شر ما أخافه بروح قدسك الذى من ألقته عليه كان مسثوراً عن عيون الناظرين وكبيراً فى صدور الخلائق
أجمعين ووفق لى بأسمائك الحسنى وكلماتك العلى صلاحي فى جميع ما أومله من خير الدنيا والآخرة واصيرف عنى أبصار
الناظرين - واصيرف عنى شر قلوبهم وشر ما يضمررون إلى خير ما لا يملكه غيرك اللهم إنك أنت مولاى وملاذى فبك ألوذ وأنت
معاذى فبك أعوذ يا من دان له رقاب الجبابره وخصعت له عماليق الفراعنه أجزنى اللهم من خزيك وكشف سترك ونسيان
ذكرك والأضراب عن شكرك أنا فى كنفك ليلى ونهارى ونومى وقرارى وانتباهى وانتشارى ذكرك شغارى وتناؤك دنارى

اللَّهُمَّ إِنَّ خَوْفِي أَمْسِي وَأَصْبَحَ مُسْتَجِيرًا بِكَ وَبِأَمَانِكَ مِنْ خَوْفِكَ وَسُوءِ عَذَابِكَ - وَأَضْرِبْ عَلَيَّ سُرَادِقَاتِ حِفْظِكَ وَارْزُقْنِي حِفْظَ عِنَايَتِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

۳ - دعای دیگر امام هشتم علیه السلام

این دعا را در اصل یونس بن بکر (۴۹۶) یافتیم. او گوید: از مولایم (حضرت علی بن موسی علیه السلام) خواستم تا دعایی به من بیاموزد که در سختی‌ها بخوانم. فرمود: «یونس! آن چه می‌نویسم نگاه دار و در مشکلات بخوان. خواسته‌ات بر آورده خواهد شد.» آن گاه چنین مرقوم فرمود: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي وَكَثْرَتُهَا قَدْ أَخْلَقَتْ وَجْهِي عِنْدَكَ وَحَبَبْتَنِي عَنِ اسْتِيْهِالِ رَحْمَتِكَ وَبَاعَدْتَنِي عَنِ اسْتِيْجَابِ مَغْفِرَتِكَ وَ لَوْ لَا تَعَلَّقِي بِلَايَتِكَ وَ تَمَسُّكِي بِالِدُّعَاءِ وَمَا وَعَدْتَ أَمْثَالِي مِنَ الْمُسْرِفِينَ وَأَشْبَاهِي مِنَ الْخَاطِئِينَ وَأَوْعَدْتَ الْقَانِطِينَ مِنْ رَحْمَتِكَ بِقَوْلِكَ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَ حَذَّرْتَ الْقَانِطِينَ مِنْ رَحْمَتِكَ - فَقُلْتُ وَمَنْ يَقْنِطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ثُمَّ نَدَبْتَنَا بِرَأْفَتِكَ إِلَى دُعَايِكَ فَقُلْتُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَكِبُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ إِلَهِي لَقَدْ كَانَ ذَلِكَ الْإِيْرَاسُ عَلَيَّ مُسْتَمَلًا وَالْقَنُوطُ مِنْ رَحْمَتِكَ مُلْتَحِفًا إِلَهِي لَقَدْ وَعَدْتَ الْمُحْسِنَ ظَنَّهُ بِكَ ثَوَابًا وَأَوْعَدْتَ الْمُسِيءَ ظَنَّهُ بِكَ عِقَابًا اللَّهُمَّ وَقَدْ أَمْسَيْتُكَ رَمَقِي حُسْنُ الظَّنِّ بِكَ فِي عِثْرِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ تَعَمَّدَ زَلَّتِي وَإِقَالَمَهُ عَثْرَتِي اللَّهُمَّ قُلْتُ فِي كِتَابِكَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ الَّذِي لَا خَلْفَ لَهُ وَلَا تَبْدِيلَ - يَوْمَ نَدْعُوا كُلُّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ وَ ذَلِكَ يَوْمَ النُّشُورِ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ وَ بُعِثَ مَا فِي الْقُبُورِ اللَّهُمَّ فَإِنِّي أُوْفِي وَأَشْهَدُ وَأَقْرُ وَلَا أُنْكِرُ وَلَا أُجْحِدُ وَأُسِّرُّ وَأُعْلِنُ وَأُظْهِرُ وَأُبْطِنُ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ أَنْ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ سَيِّدَ الْأَوْصِيَاءِ وَ وَارِثُ عِلْمِ الْأَنْبِيَاءِ عِلْمِ الدِّينِ وَ مُبَيِّرَ الْمُشْرِكِينَ وَ مُمَيِّزَ الْمُنَافِقِينَ وَ مُجَاهِدَ الْمَارِقِينَ وَ إِمَامِي وَ حُجَّتِي وَ عَزْوَتِي وَ صِرَاطِي وَ دَلِيلِي وَ حُجَّتِي وَ مَنْ لَا أَتَّقِي بِأَعْمَالِي وَ لَوْ زَكْتُ وَ لَا أَرَاهَا مُنْجِيَةً لِي وَ لَوْ صَيَّمْتُ إِلَّا بِوَلِيَّتِي وَ اللَّائِيْمَ بِهٖ وَ الْبَاقِرَّ بِفَضَائِلِهِ وَ الْقَبُولِ مِنْ حَمَلَتِهَا وَ التَّسْلِيمِ لِرُؤُوتِهَا وَ أَوْفُرُ بِأَوْصِيَاءِهِ مِنْ أَوْلَادِهِ أَنْمَهُ وَ حُجْبًا وَ آدِلَةً وَ سِرْجًا وَ أَعْلَمًا وَ مَنَارًا وَ سَادَةً وَ أَبْرَارًا وَ أَوْمِنُ بِسِرِّهِمْ وَ جَهْرِهِمْ وَ ظَاهِرِهِمْ وَ بَاطِنِهِمْ وَ شَاهِدِهِمْ وَ غَائِبِهِمْ وَ حَيْثِهِمْ وَ مَيِّتِهِمْ لَا شَكَّ فِي ذَلِكَ وَ لَا اِزْتِيَابَ عِنْدَ تَحَوُّلِكَ وَ لَا اِنْقِلَابَ اللَّهُمَّ فَادْعُنِي يَوْمَ حَشْرِي وَ نَشْرِي بِإِمَامَتِهِمْ وَ أَنْقِذْنِي بِهِمْ يَا مَوْلَايَ مِنْ حَرِّ النَّيرانِ وَ إِنْ لَمْ تَزُرْ قَبْرِي رُوحَ الْجِنَانِ فَإِنَّكَ إِنْ أَعْتَقْتَنِي مِنَ النَّارِ كُنْتُ مِنَ الْفَائِزِينَ اللَّهُمَّ وَقَدْ أَصْبَحْتُ يَوْمِي هَذَا لَا ثِقَةَ لِي وَ لَا رَجَاءَ وَ لَا لَجَأَ وَ لَا مَفْرَعَ وَ لَا مَنجِي غَيْرُ مَنْ تَوَسَّلْتُ بِهِمْ إِلَيْكَ - مُتَقَرِّبًا إِلَى رَسُولِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ثُمَّ عَلَيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيٍّ وَ مُحَمَّدٍ وَ جَعْفَرٍ وَ مُوسَى وَ عَلِيٍّ وَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ الْحَسَنِ وَ مَنْ بَعْدَهُمْ يُقِيمُ الْمَحَجَّةَ إِلَى الْحُجَّةِ الْمَشْتُورَةِ مِنْ وُلْدِهِ الْمَرْجُوِّ لِلْأَمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ اللَّهُمَّ فَاجْعَلْهُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ مَا بَعْدَهُ حِصْنِي مِنَ الْمَكَارِهِ وَ مَعْقِلِي مِنَ الْمَخَافِ وَ نَجْنِي بِهِمْ مِنْ كُلِّ عَدُوٍّ وَ طَاغٍ وَ بَاغٍ وَ فَاسِقٍ وَ مِنْ شَرِّ مَا أَعْرَفَ وَ مَا أَنْكُرَ وَ مَا اسْتَبْرَأْتُ عَنِّي وَ مَا أَبْصُرُ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ رَبِّي آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا - إِنَّكَ عَلَيَّ صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ اللَّهُمَّ بِتَوْسُلِي بِهِمْ إِلَيْكَ وَ تَقَرُّبِي بِمَحَبَّتِهِمْ وَ تَحْصُنِي بِإِمَامَتِهِمْ افْتِخْ عَلَيَّ فِي هَذَا الْيَوْمِ أَبْوَابَ رِزْوَانِكَ وَ انْشُرْ عَلَيَّ رَحْمَتَكَ وَ حَبِّبْنِي إِلَى خَلْقِكَ وَ جَنِّبْنِي بُغْضَهُمْ وَ عِدَاوَتَهُمْ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ وَ لِكُلِّ مُتَوَسِّلٍ ثَوَابٌ وَ لِكُلِّ ذِي شَفَاعَةٍ حَقٌّ فَاسْأَلْكَ بِمَنْ جَعَلْتَهُ إِلَيْكَ [سَبِيحِي وَ قَدَمْتُهُ أَمَامَ طَلَبْتِي أَنْ تُعَرِّفَنِي بِرَكَّةٍ يَوْمِي هَذَا وَ شَهْرِي هَذَا وَ عَامِي هَذَا اللَّهُمَّ وَ هُمْ مَفْرَعِي وَ مَعُونَتِي فِي شِدَّتِي وَ رَخَائِي وَ عِزَّتِي وَ بِلَائِي وَ نَوْمِي وَ يَقْظَتِي وَ طَعْنِي وَ إِقَامَتِي وَ عَشِيرِي وَ يُسْرِي وَ عَلَانِيَتِي وَ سِرِّي وَ إِصْبَاحِي وَ إِمْسَائِي وَ تَقْلَبِي وَ مَمْتَوَايَ وَ سِرِّي وَ جَهْرِي اللَّهُمَّ فَلَا تُخَيِّبْنِي بِهِمْ مِنْ نَائِلِكَ - وَ لَا تَقْطَعْ رَجَائِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لَا تُؤْيِسْنِي مِنْ رَوْحِكَ وَ لَا تَبْتَلِنِي بِإِنْعِلَاقِ أَبْوَابِ الْأَرْزَاقِ وَ انْسِدَادِ مَسَالِكِهَا وَ اِرْتِيَاحِ مَذَاهِبِهَا وَ افْتِخْ لِي مِنْ لَدُنْكَ فَتَحًا يَسِيرًا وَ اجْعَلْ لِي مِنْ كُلِّ ضَنْكٍ مَخْرَجًا وَ إِلَى كُلِّ سَعَةٍ مَنَهَجًا إِنَّكَ أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

۴ - دعای دیگر از حضرت رضا علیه السلام

از ابو جعفر صدوق در کتاب عُیُونِ اَخْبَارِ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَام به سند برای ما روایت شده است: مردی به محضر امام صادق علیه السلام رسید و از ستم دیگری شکایت کرد. فرمود: «چرا دعای مظلوم را - که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به امیر مؤمنان آموختند - نمی‌خوانی؟ هر ستم دیده‌ای آن را بخواند، خداوند یاری‌اش می‌کند و ستم ظالم را از او باز می‌دارد. دعا این است: هُوَ اللَّهُ طَمَّهٗ بِالْبَلَاءِ طَمَّأَ وَ غَمَّهُ بِالْبَلَاءِ غَمَّأَ وَ قَمَّهُ بِالْأَذَى قَمَّأَ وَ اَزَمَهُ بِيَوْمٍ لَّا مَعَادَ لَهُ وَ سَاعِيَهُ لَّا مَرَدَّ لَهَا وَ اَبْحَ حَرِيْمَهُ وَ صَلَّى عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ قِنِي شَرَّهُ وَ اَكْفِنِي اَمْرَهُ وَ اصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُ وَ اَخْرِجْ قَلْبَهُ وَ سُدَّ فَاةَ عَنِّي - وَ خَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا وَ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَ قَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا - اِحْسُوْا فِيْهَا وَ لَا تُكَلِّمُوْنَ صَهْ صَهْ صَهْ صَهْ صَهْ صَهْ»

۵ - دعای دیگری از حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام

از کتاب سَيِّدِ بِنِ عَبْدِ اللَّهِ، به سند مرفوع، برای ما روایت شده است که امام هشتم علیه السلام فرمود: «مردی از صحابه نبشته‌ای یافت. آن را به محضر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آورد. پیامبر ندا دادند: به نماز گرد آید! (۵۰۷) هیچ مرد و زنی نماند. همه آمدند. آن حضرت به فراز منبر شدند و آن را خواندند. نامه‌ی یوشع بن نون، وصی موسی (کَلِمَةُ اللَّهِ عَلٰى نَبِيْنَا وَ آلِهِ وَ عَلَيْهِ السَّلَام) بود. در آن چنین آمده بود: به نام خداوند بخشاینده‌ی مهربان. پروردگار شما بس مهربان و آمرزنده است. هان! بهترین بندگان خدا، پرهیزگار پنهان است و بدترین ایشان انگشت نمای مردمان. هر که خواهد با بهترین پیمان‌ه کارش را بسنجد و حق نعمت‌های خداوند را بگذارد، همه روزه بخواند: سُبْحَانَ اللَّهِ كَمَا يَتَّبِعِي لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَمَا يَتَّبِعِي لِلَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ كَمَا يَتَّبِعِي لِلَّهِ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ النَّبِيِّ الْعَرَبِيِّ الْهَاشِمِيِّ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلٰى جَمِيْعِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ النَّبِيِّنَ حَتَّى يَرْضَى اللَّهُ بِبِامْبَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فرود آمدند. مردم سرگرم دعا شده بودند. چند لحظه بعد، دوباره به فراز رفتند و فرمودند: هر که خواهد ستایشی بالاتر از ستایش تلاشگران (راه خدا) داشته باشد، این را همه روزه بخواند. اگر حاجتی داشت، بر آورده خواهد شد و اگر دشمن، شکست خواهد دید و اگر وامی، توخته خواهد گردید و اندوهی، خواهد زدود و دعایش آسمان‌ها را خواهد شکافت تا به لوح محفوظ رسد.»

۶ - دعای دیگر از حضرت امام رضا علیه السلام در سجده‌ی شکر

به سند خویش از کتاب فصل الدعاء سَيِّدِ بِنِ عَبْدِ اللَّهِ روایت داریم که: أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بِنِ إِسْمَاعِيْلَ بِنِ بَزِيْعٍ وَ سُلَيْمَانَ بِنِ جَعْفَرٍ (به نقل بکیر بن صالح) گویند: بر آن حضرت وارد شدیم. سجده‌ی شکر می‌گزارد. سجده طولانی شد تا سر برداشت. عرض کردیم. سجده‌ی طولانی آوردید! فرمود: «هر که در سجده‌ی شکر این دعا را بخواند، چنان است که در رکاب پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم در روز بدر جنگیده باشد.» پرسیدیم (می‌توانیم) آن را بنویسیم؟ فرمود: «بنویسید. هر کدام از شما دو تن به هنگام سجده‌ی شکر بگویند: اللَّهُمَّ الْعَنِ اللَّذِيْنَ بَدَّلَا دِيْنَكَ وَ غَيَّرَا نِعْمَتَكَ وَ أَتَهَمَّا رَسُوْلَكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ خَالَفَا مِلَّتَكَ وَ صَدَّآ عَنْ سَبِيْلِكَ وَ كَفَرَا أَلَاءَكَ وَ رَدَّآ عَلَيْكَ كَلَامَكَ وَ اسْتَهْزَآ بِرَسُوْلِكَ وَ قَتَلَا ابْنَ نَبِيِّكَ وَ حَرَّفَا كِتَابَكَ وَ جَحَدَا آيَاتِكَ وَ سَخَّرَا بِآيَاتِكَ وَ اسْتَكْبَرَا عَنْ عِبَادَتِكَ وَ قَتَلَا أَوْلِيَآءَكَ وَ جَلَسَا فِي مَجْلِسٍ لَمْ يَكُنْ لَهُمَا بِحَقٍّ وَ حَمَلَا النَّاسَ عَلٰى أَكْتَافِ آلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ الْعَنْهُمَا لَعْنًا يَتَلَوُ بِعَضِّهِ بَعْضًا وَ اَحْشُرُهُمَا وَ أَتْبَاعَهُمَا إِلَى جَهَنَّمَ زُرْقًا اللَّهُمَّ اِنَّا نَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِاللَّغْنَةِ لَهُمَا وَ الْبِرَاءَةِ مِنْهُمَا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ اللَّهُمَّ الْعَنْ قَتْلَةَ أَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ قَتْلَةَ الْخَسِيْنِ بِنِ عَلِيٍّ وَ ابْنِ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُوْلِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ اللَّهُمَّ زِدْهُمَا عَذَابًا فَوْقَ عَذَابٍ وَ هَوَانًا فَوْقَ هَوَانٍ وَ ذُلًّا فَوْقَ ذُلٍّ وَ خِزْيًا فَوْقَ خِزْيٍ. اللَّهُمَّ دُعُهُمَا فِي النَّارِ دَعْوًا وَ أَرْكَسِيْهُمَا فِي أَلْيَمِ عِقَابِكَ رَكْسًا اللَّهُمَّ اَحْشُرُهُمَا وَ أَتْبَاعَهُمَا

إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمْرًا اللَّهُمَّ فَزِقْ جَمْعَهُمْ وَشَتِّتْ أَمْرَهُمْ وَخَالَفْ بَيْنَ كَلِمَتِهِمْ وَبَدِّدْ جَمَاعَتَهُمْ وَالْعَنْ أَيْمَتَهُمْ وَأَقْتُلْ قَادَتَهُمْ وَسَادَتَهُمْ وَكِبَرَاءَهُمْ وَالْعَنْ رُؤَسَاءَهُمْ وَاكْسِرْ رَأْيَتَهُمْ وَأَلْقِ الْبَأْسَ بَيْنَهُمْ وَلَا تُبْقِ مِنْهُمْ دَيَّارًا اللَّهُمَّ الْعَنْ أَبَا جَهْلٍ وَالْوَلِيدَ لَعْنَا يَتْلُو بَعْضُهُ بَعْضًا وَيَتَّبِعُ بَعْضُهُ بَعْضًا اللَّهُمَّ الْعَنْهُمَا لَعْنَا يَلْعَنُهُمَا بِهِ كُلُّ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ وَكُلُّ نَبِيٍّ مُرْسَلٍ وَكُلُّ مُؤْمِنٍ اِمْتَحَنَتْ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ اللَّهُمَّ الْعَنْهُمَا لَعْنَا يَتَعَوَّذُ مِنْهُ أَهْلُ النَّارِ اللَّهُمَّ الْعَنْهُمَا لَعْنَا لَمْ يَحْطُ لَأَحَدٍ بِئَالِ اللَّهِ الْعَنْهُمَا فِي مُسْتَسِرِّ سِرِّكَ وَظَاهِرِ عَلَانِيَتِكَ وَعَذْبُهُمَا عَذَابًا فِي التَّفْدِيرِ وَشَارِكِ مَعَهُمَا ابْتِنِيهِمَا وَأَشْيَاعَهُمَا وَمُحِبِّيهِمَا وَمَنْ شَايَعَهُمَا إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

گزیده دعاهای حضرت جواد الائمه امام محمد تقی علیه السلام

اشاره

آن چه از دعاهای آن حضرت، از آموزه‌های طلحی که خدایش بیامرزاد (۵۰۸) در «زَهْرَةُ الرَّبِيعِ فِي أَدْعِيَةِ الْأَسَائِعِ» آورده‌ام برای خواهان آن کافی است که از اسرار الهی است برای بندگان ویژه‌ای. با این همه، در اینجا آن چه مناسب و در خور این کتاب است می‌آوریم.

۱- دعای «الْوَسَائِلِ إِلَى الْمَسَائِلِ»

به سند از شیخ صدوق رَحِمَهُ اللَّهُ روایت شده است که اِبْرَاهِيمُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حَارِثِ نَوْفَلِيِّ از پدرش - که خدمت کار علی بن موسی الرضا علیه السلام بود - نقل می‌کند: وقتی مامون دخترش را به زنی به حضرت اَبُو جَعْفَرِ جَوَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ داد، (آن حضرت) این نامه را بدو نوشت: «هر زنی را کابینی از مال مرد است. خداوند داری ما را برای آخرت نگاه داشته و ذخیره کرده است؛ چنان که داری شما را زودتر داده است و شما آن را همین جا ذخیره کرده‌اید! کابین دختر شما را (به جای پول) «الْوَسَائِلِ إِلَى الْمَسَائِلِ» قرار دادم که دعایی است که پدرم به من داد و فرمود: پدرم موسی بن جعفر به من سپرده و فرموده است: پدرم، جعفر بن محمد به من داده و فرموده است: پدرم، محمد بن علی به من آموخته و فرموده است: پدرم علی بن الحسین به من فرا داده و فرموده است: پدرم حسین بن علی (که درود خدا بر همه‌ی ایشان باد) به من داده و فرموده است: پدرم علی بن ابی طالب امیر المؤمنین علیه السلام به من رسانده و فرموده است: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم این را به من سپرده و فرموده است: این را جبرئیل به من داد و گفت: یا محمد! پروردگار عزت، تو را سلام می‌رساند و می‌فرماید: این کلید گنج‌های دنیا و آخرت است. آن را وسیله‌های خواسته‌هایت قرار ده؛ به آرزو می‌رسی و نیازت بر آورده می‌شود. آنها را تنها در راه خواسته‌های دنیایی به کار مگیر که بهره‌ی آخرتی را از دست دهی! این (مجموعه) ده وسیله است برای ده خواسته. با آنها درهای نیاز را می‌کوبی؛ گشوده خواهند شد و خواسته‌هایی را می‌خواهی؛ بر آورده خواهند گردید.» متن این است:

۲- راز و نیاز برای خیر خواهی

اللَّهُمَّ إِنَّ خَيْرَ تَكٍّ فِيمَا اسْتَحَزْتُكَ فِيهِ تَيْبُلُ الرَّغَائِبِ وَتُجْزَلُ الْمَوَاهِبِ وَتُغْنِمُ الْمَطَالِبَ وَتَطْيِبُ الْمَكَاسِبَ وَتَهْدِي إِلَى أَجْمَلِ الْمَذَاهِبِ وَتَشْوِقُ إِلَى أَحْمَدِ الْعِوَاقِبِ وَتَقِي مَخَوْفَ النَّوَابِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ فِيمَا عَزَمَ رَأْيِي عَلَيْهِ وَقَادَنِي عَقْلِي إِلَيْهِ فَسَهِّلْ اللَّهُمَّ فِيهِ مَا تَوَعَّرَ وَيَسِّرْ مِنْهُ مَا تَعَسَّرَ وَأَكْفِنِي فِيهِ الْمُهَمَّ وَأَدْفَعْ بِهِ عَنِّي كُلَّ مُلَمٍّ وَأَجْعَلْ يَا رَبِّ عَوَاقِبَهُ غَنَمًا وَمَخُوفَهُ سِلْمًا وَبُعْدَهُ قُرْبًا وَجَدْبَهُ خِصْبًا - وَأَرْسِلْ اللَّهُمَّ إِجَابَتِي وَأَنْجِجْ طَلِبَتِي وَأَقْضِ حَاجَتِي وَأَقْطَعْ عَنِّي عَوَائِقَهَا وَامْنَعْ عَنِّي بَوَائِقَهَا وَأَعْطِنِي اللَّهُمَّ لَوَاءَ الظَّفَرِ وَالْخَيْرَةَ فِيمَا اسْتَحَزْتُكَ وَوَفُورِ الْمَغْنَمِ فِيمَا دَعَوْتُكَ وَعَوَائِدِ الْإِفْضَالِ فِيمَا رَجَوْتُكَ وَأَقْرِئْهُ اللَّهُمَّ بِالنَّجَاحِ وَخُصَّةً بِالصَّلَاحِ وَأَرِنِي أَسْبَابَ

الْخَيْرَ فِيهِ وَاضْرَحَهُ وَأَعْلَمَ عَنْمَهَا لَانِحَهُ وَأَشَدُّ حُنَاقَ تَعَسِيرِهَا وَانْعَشَ صَيْرِيخَ تَكْسِيرِهَا وَبَيْنَ اللَّهُمَّ مُلْتَبَسِيهَا وَأَطْلُقَ مُحْتَبَسِيهَا وَمَكْنُ
أُسْهَا حَتَّى تَكُونَ خَيْرَةً مُقْبَلَةً بِالْغَنَمِ مُزِيلَةً لِلْغُرْمِ عَاجِلَةً لِلنَّفْعِ بَاقِيَةَ الصُّنْعِ إِنَّكَ مَلِيٌّ بِالْمَزِيدِ مُبْتَدِيٌّ بِالْجُودِ

[۳-] راز و نیاز برای بوزش خواهی

اللَّهُمَّ إِنَّ الرَّجَاءَ لِسِعَةِ رَحْمَتِكَ أَنْطَقَنِي بِاسْتِقَالَتِكَ وَالْأَمَلَ لِأَنَاتِكَ وَرَفِيكَ شَجَعَنِي عَلَى طَلَبِ أَمَانِكَ وَعَفْوِكَ وَ لِي يَا رَبُّ ذُنُوبٌ
قَدْ وَاجَهْتَهَا وَأَوْجُهُ الْإِنْتِقَامِ وَخَطَايَا قَدْ لَحِظْتَهَا أَعْيُنُ الْإِضْطِلَامِ وَاسْتَوْجِبْتُ بِهَا عَلَى عَذَابِكَ أَلِيمِ الْعَذَابِ وَاسْتَحَقَقْتُ بِاجْتِرَاحِهَا مُبِيرَ
الْعِقَابِ وَخَفْتُ تَعْوِيقَهَا لِإِجَابَتِي وَرَدَّهَا إِيَّايَ عَنِ قَضَاءِ حَاجَتِي بِإِبْطَالِهَا لِطَلْبَتِي وَقَطَعَهَا لِأَسْبَابِ رَغْبَتِي مِنْ أَجْلِ مَا قَدْ انْقَضَ ظَهْرِي
مِنْ ثِقَلِهَا وَبَهْطَنِي مِنَ الْإِسْتِقْلَالِ بِحَمْلِهَا ثُمَّ تَرَاجَعْتُ رَبِّ إِلَى حِلْمِكَ عَنِ الْخَاطِئِينَ وَعَفْوِكَ عَنِ الْمُذْنِبِينَ وَرَحْمَتِكَ لِلْعَاصِينَ فَأَقْبَلْتُ
بِثِقَتِي مُتَوَكِّلًا عَلَيْكَ طَارِحًا نَفْسِي بَيْنَ يَدَيْكَ شَاكِيًا بِئِي إِلَيْكَ سَائِلًا مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ مِنْ تَفْرِيجِ الْهَمِّ - وَلَا أَسْتَحِقُّهُ مِنْ تَنْفِيسِ الْغَمِّ
مُسْتَقِيلًا لِمَكَ إِيَّايَ وَاتِقًا مَوْلَايَ بِكَ اللَّهُمَّ فَاثْمُنْ عَلَيَّ بِالْفَرَجِ وَتَطَوَّلْ بِسُهُولِهِ الْمُخْرَجِ وَادْلُنِي بِرَأْفَتِكَ عَلَيَّ سِمَتِ الْمُنْهَجِ وَأَزْلُقْنِي
بِقُدْرَتِكَ عَنِ الطَّرِيقِ الْمَاعُوجِ وَخَلِّصْنِي مِنْ سَجْنِ الْكُرْبِ بِإِقَالَتِكَ وَأَطْلُقْ أُسْرِي بِرَحْمَتِكَ وَطُلْ عَلَيَّ بِرِضْوَانِكَ وَجِدْ عَلَيَّ
بِإِحْسَانِكَ وَأَقْلِبْ عَثْرَتِي وَفَرِّجْ كَرْبَتِي وَارْحَمْ عَثْرَتِي وَلَا تَحْجُبْ دَعْوَتِي وَأَشْدُدْ بِالْإِقَالَةِ أَرْزِي وَقُوِّ بِهَا ظَهْرِي وَأَصْلِحْ بِهَا أَمْرِي وَ
أَطْلِبْ بِهَا عُمْرِي وَارْحَمْنِي يَوْمَ حَشْرِي وَوَقْتُ نَشْرِي إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ غَفُورٌ رَحِيمٌ

[۴-] از و نیاز در سفر

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ سَفَرًا فَخِرْ لِي فِيهِ وَأَوْضَحْ لِي فِيهِ سَبِيلَ الرَّأْيِ وَفَهْمِيهِ وَافْتَحْ عَزْمِي بِالْإِسْتِقَامَةِ وَاشْمَلْنِي فِي سَفَرِي بِالسَّلَامَةِ وَأَفِدْنِي
جَزِيلَ الْحِظِّ وَالْكَرَامَةِ وَأَكْلِمْنِي بِحُسْنِ الْحِفْظِ وَالْحِرَاسَةِ وَجَنِّبْنِي اللَّهُمَّ وَعَثَاءَ الْأَسْفَارِ وَسَهْلُ لِي حُزُونَهُ الْأَوْعَادِ وَأَطْوِلْ لِي بِسَاطِ
الْمَرَاحِلِ وَقَرِّبْ مِنِّي بُعِيدَ نَأْيِ الْمَنَاهِلِ وَبَاعِدْنِي فِي الْمَسِيرِ بَيْنَ خُطَى الرِّوَاحِلِ حَتَّى تُقَرِّبَ نِيَاطَ الْبُعِيدِ وَتَسَهِّلَ وُجُورَ الشَّدِيدِ وَلَقِّنِي
اللَّهُمَّ فِي سَفَرِي نُجُوحَ طَائِرِ الْوَأَقِيهِ وَهَبْنِي فِيهِ غَنَمَ الْعَافِيَةِ وَخَفِيرَ الْإِسْتِقْلَالِ وَدَلِيلَ مُجَاوَزَةِ الْأَهْوَالِ وَبَاعِثْ وَفُورَ الْكِفَايَةِ وَسَانِحَ خَفِيرِ
الْوَلَايَةِ وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ سَبَبَ عَظِيمِ السَّلْمِ حَاصِلِ الْغَنَمِ وَاجْعَلِ اللَّيْلَ عَلَيَّ سِتْرًا مِنَ الْأَفَاتِ وَالنَّهَارَ مَانِعًا مِنَ الْهَلَكَاتِ وَأَقْطَعْ عَنِّي قِطْعَ
لُصُوبِهِ بِقُدْرَتِكَ وَاحْرُسْنِي مِنْ وُحُوشِهِ بِقُوَّتِكَ حَتَّى تَكُونَ السَّلَامَةُ فِيهِ مَصِيحَتِي وَالْعَافِيَةُ فِيهِ مُقَارِنَتِي وَالْيَمْنُ سَائِقِي وَالْيُسْرُ
مُعَانِقِي وَالْعُسْرُ مُفَارِقِي وَالْفَوْزُ مُوَافِقِي وَالْأَمْنُ مُرَافِقِي إِنَّكَ ذُو الطُّولِ وَالْمَنِّ وَالْقُوَّةِ وَالْحَوْلِ وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِعِبَادِكَ
بَصِيرٌ خَبِيرٌ

[۵-] راز و نیاز برای روزی خواستن

اللَّهُمَّ أَرْسَلْ عَلَيَّ سَجَالَ رِزْقِكَ مِتْدَارًا وَأَمْطِرْ عَلَيَّ سِحَابَ إِفْضَالِكَ غَزَارًا وَأَدْمِ عَيْثَ نَيْلِكَ إِلَيَّ سَجَالًا وَأَسْبِلْ مَزِيدَ نِعْمِكَ عَلَيَّ
حَلْتِي إِسْبَالًا وَأَفْقِرْنِي بِجُودِكَ إِلَيْكَ وَأَغْنِنِي عَمَّنْ يَطْلُبُ مَا لَدَيْكَ وَدَاوِ دَاءَ فَقْرِي بِدَوَاءِ فَضْلِكَ وَانْعَشْ صَيْرَعَةَ عَيْلَتِي بِطَوْلِكَ وَ
تَصَدَّقْ عَلَيَّ إِقْلَالِي بِكَثْرَةِ عَطَائِكَ وَعَلَى اخْتِلَالِي بِكَرِيمِ جِبَائِكَ - وَسَهِّلْ رَبِّ سَبِيلَ الرِّزْقِ إِلَيَّ وَتَبَّتْ قَوَاعِدُهُ لَدَيَّ وَبَجَسَ لِي عُيُونَ
سَعْتِهِ بِرَحْمَتِكَ وَفَجَّرْ أَنْهَارَ رَغْدِ الْعَيْشِ قِبَلِي بِرَأْفَتِكَ وَأَجِدْبْ أَرْضَ فَقْرِي وَأَخْصِبْ جَدْبَ ضُرِّي وَاصْرِفْ عَنِّي فِي الرِّزْقِ الْعَوَائِقَ
وَاقْطَعْ عَنِّي مِنَ الصُّيُوقِ الْعَلَائِقَ وَارْمِنِي مِنْ سَيْعَةِ الرِّزْقِ اللَّهُمَّ بِأَخْصِبِ سَهَامِهِ وَأَخْبِنِي مِنْ رَغْدِ الْعَيْشِ بِأَكْثَرِ دَوَامِهِ وَاكْسِبْنِي اللَّهُمَّ
سَرَائِلَ السَّعَةِ وَحَلَابِيِبَ [جَلَابِيِبَ الدَّعَةِ فَإِنِّي يَا رَبِّ مُنْتَظِرٌ لِإِنْعَامِكَ بِحَذْفِ الْمَضْتَبِقِ وَتَطَوُّلِكَ بِقَطْعِ التَّعْوِيقِ وَتَفْضُلِكَ بِإِزَالَةِ التَّقْتِيرِ
وَلَوْصُولِ حَبْلِي بِكَرَمِكَ بِالنَّيْسِيرِ وَأَمْطِرِ اللَّهُمَّ عَلَيَّ سِمَاءَ رِزْقِكَ بِسَجَالِ الدَّيْمِ وَأَغْنِنِي عَنْ حَلْقِكَ بِعَوَائِدِ النِّعَمِ وَارْمِ مَقَاتِلَ الْإِفْتَارِ
مِنِّي وَاخْتَلِ كَشْفَ الضَّرِّ عَنِّي عَلَى مَطَايَا الْإِعْجَالِ وَاضْرِبْ عَنِّي الصُّيُوقَ بِسَيْفِ الْإِسْتِيصَالِ وَأَتَحْفَنِي رَبُّ مِنْكَ بِسَيْعَةِ الْإِفْضَالِ وَ

اَمْدُدْنِي بِنُومِ الْأَمْوَالِ وَ اِحْرُسْنِي مِنْ ضَيْقِ الْإِقْلَالِ وَ اَقْبِضْ عَنِّي سُوءَ الْجَدْبِ وَ ابْسُطْ لِي بِسَاطَ الْخُصْبِ وَ اسْقِنِي مِنْ مَاءِ رِزْقِكَ غَدَقًا وَ
 اَنْهَجْ لِي مِنْ عَمِيمٍ بِدَلِّكَ طُرُقًا وَ فَاجِّنِي بِالثَّرْوَةِ وَ الْمَالِ وَ اَنْعَشْنِي بِهِ مِنَ الْإِقْلَالِ وَ صَبِّحْنِي بِالِاسْتِظْهَارِ وَ مَسِّنِي بِالتَّمَكُّنِ مِنَ الْيَسَارِ اِنَّكَ
 ذُو الطَّوْلِ الْعَظِيمِ وَ الْفَضْلِ الْعَمِيمِ وَ الْمَنِّ الْجَسِيمِ وَ اَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ

[۶- راز و نیاز برای پناه جستن]

اللَّهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنْ مُلِمَاتِ نَوَازِلِ الْبَلَاءِ وَ اَهْوَالِ عَظَائِمِ الضَّرَّاءِ فَاعْزِدْنِي رَبِّ مِنْ صِرْعَةِ الْبُاسِءِ وَ اِحْجِنِّي مِنْ سَطَوَاتِ الْبَلَاءِ وَ نَجِّنِي
 مِنْ مَفَاحِيهِ النَّعْمِ وَ اَجْرِنِي مِنْ زَوَالِ النِّعَمِ وَ مِنْ زَلَمَلِ الْقَدَمِ وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ فِي حِيَاطِهِ عِزِّكَ وَ حِفَاظِ حِرْزِكَ مِنْ مَبَاغِيَةِ الدَّوَابِّ وَ
 مُعَاجِلَةِ الْبَوَادِرِ اللَّهُمَّ رَبِّ وَ اَرْضُ الْبَلَاءِ فَاحْصِفْهَا وَ عَرِّضْهُ الْمَحْنِ فَارْجُفْهَا وَ شَمْسِ النُّوَابِ فَاكْتِسِفْهَا وَ جِبَالِ السُّوءِ فَانْسِفْهَا وَ كَرْبِ
 الدَّهْرِ فَاكْتِسِفْهَا وَ عَوَاقِبِ الْأُمُورِ فَاصْرِفْهَا وَ اُورِدْنِي حِيَاضَ السَّلَامَةِ وَ اَحْمِلْنِي عَلَى مَطَايَا الْكِرَامَةِ وَ اصْحِبْنِي بِإِقَالَةِ الْعَثْرَةِ وَ اَشْمَلْنِي بِسُرِّ
 الْعَوْرَةِ وَ حَيْدِ عَلَيَّ يَا رَبِّ بِآلَائِكَ وَ كَشْفِ بَلَائِكَ وَ دَفْعِ ضَرَائِكَ وَ اِرْزُقْ كَلَالِكَ عِذَابِكَ وَ اصْرِفْ عَنِّي أَلِيمَ عِقَابِكَ - وَ اعْزِدْنِي مِنْ
 بَوَاتِقِ الدُّهُورِ وَ اَنْفِئِدْنِي مِنْ سُوءِ عَوَاقِبِ الْأُمُورِ وَ اِحْرُسْنِي مِنْ جَمِيعِ الْمُخِذُّورِ وَ اصْدَعْ صِفَاءَ الْبَلَاءِ عَنْ أَمْرِي وَ اَسْلُلْ يَدَهُ عَنِّي مَدَى
 عُمْرِي اِنَّكَ الرَّبُّ الْمَجِيدُ الْمُبْدِي الْمُعِيدُ الْفَعَالُ لِمَا تُرِيدُ

[۷- راز و نیاز برای بازگشت خواستن]

اللَّهُمَّ اِنِّي قَصِدْتُ اِلَيْكَ بِاِخْلَاصِ تَوْبَةٍ نَصُوحٍ وَ تَثَبُّتِ عَقْدٍ صِدْقٍ وَ دُعَاءِ قَلْبٍ قَرِيحٍ وَ اِعْلَانِ قَوْلٍ صَرِيحٍ اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ مِنِّي مُخْلِصَ
 التَّوْبَةِ وَ اِقْبَالَ سَرِيحِ الْاَوْبَةِ وَ مَصِيرَ اِرْعَ تَخُشَعٍ وَ قَابِلِ رَبِّ تَوْبَتِي بِجَزِيلِ الثَّوَابِ وَ كَرِيمِ الْمَأْتِ وَ حَطِّ الْعِقَابِ وَ صِرْفِ الْعِذَابِ وَ غَنَمِ
 الْاِيَابِ وَ سُرِّ الْحِجَابِ وَ اَمْحُ اللَّهُمَّ مَا ثَبَتَ مِنْ ذُنُوبِي وَ اغْسِلْ بِقَبُولِهَا جَمِيعِ عُيُوبِي وَ اجْعَلْهَا جَالِيَةً لِقَلْبِي شَاخِصَةً لِبَصِيْرَةِ لُبِّي غَاسِلَةً
 لِتَدْرِنِي مُطَهَّرَةً لِنَجَاسِيَةِ بَدْنِي مُصَيِّحَةً فِيهَا ضَمِيرِي عَاجِلَةً اِلَى الْوَفَاءِ بِهَا بِصَةِ يَرْتِي وَ اَقْبَلْ يَا رَبِّ تَوْبَتِي فَاِنَّهَا تَصُدُّرُ مِنْ اِخْلَاصِ نِيَّتِي وَ
 مَخْضُ مِنْ تَصَدِّحِ بَصِيْرَتِي وَ اِحْتِفَالًا فِي طَوْبَتِي وَ اجْتِهَادًا فِي نَقَاءِ سِرِّيْرَتِي وَ تَثَبُّتًا لِاِنَابَتِي مُسَارِعَةً اِلَى اَمْرِكَ بِطَاعَتِي وَ اَجَلُ اللَّهُمَّ
 بِاللَّوْبَةِ عَنِّي ظَلَمَةَ الْاِضْرَارِ وَ اَمْحُ بِهَا مَا قَدَّمْتَهُ مِنَ الْاَوْزَارِ وَ اَكْسِنِي لِئَاسِ التَّقْوَى وَ جَلَابِيْبِ الْهُدَى فَقَدْ خَلَعْتُ رِبْقَ الْمُعَاصِي عَنْ جِلْدِي
 وَ نَزَعْتُ سِرْبَالَ الذُّنُوبِ عَنْ جَسَدِي مُسْتَمْسِكًا رَبِّ بِقُدْرَتِكَ مُسْتَعِينًا عَلَى نَفْسِي بِعِزَّتِكَ مُسْتَوْدِعًا تَوْبَتِي مِنَ النَّكْثِ بِخَفَرَتِكَ مُعْتَصِمًا
 مِنَ الْخِذْلَانِ بِعِصْمَتِكَ مُقَارِنًا بِهِ لَآ حَوْلَ وَ لَآ قُوَّةَ اِلَّا بِكَ

[۸- راز و نیاز برای آرزوی حج]

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الْحَجَّ الَّذِي افْتَرَضْتَهُ عَلَى مَنْ اسْتِطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيلًا وَ اجْعَلْ لِي فِيهِ هَادِيًا وَ اِلَيْهِ دَلِيلًا وَ قَرِّبْ لِي بَعْدَ الْمَسَالِكِ وَ اعْنِي عَلَيَّ
 تَأْدِيَةَ الْمَنَاسِكِ وَ حَرِّمِ بِاِحْرَامِي عَلَيَّ النَّارَ جَسَدِي وَ زِدْ لِلسَّفَرِ قُوَّتِي وَ جَلْدِي وَ ارْزُقْنِي رَبِّ الْوُقُوفَ بَيْنَ يَدَيْكَ وَ الْاِفَاضَةَ اِلَيْكَ وَ
 اَطْفِرْنِي بِالنُّجْحِ بِوَاقِرِ الرِّيْحِ وَ اصْدِدْنِي رَبِّ مِنْ مَوْقِفِ الْحَجِّ الْمَآكِبِ اِلَى مُزْدَلِفَةِ الْمَشْعَرِ وَ اجْعَلْهَا زُلْفَةً اِلَى رَحْمَتِكَ وَ طَرِيقًا اِلَى
 جَنَّتِكَ وَ قِنِي مَوْقِفِ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَ مَقَامِ وُقُوفِ الْاِحْرَامِ وَ اَهْلِنِي لِتَأْدِيَةِ الْمَنَاسِكِ وَ نَحْرِ الْهُدَى التَّوَامِكِ بِدَمِ يَنْجٍ وَ اَوْدَاجِ يَمْجٍ وَ
 اِرَاقَةِ الدَّمَاءِ الْمَسْفُوحَةِ وَ الْهَدَايَا الْمَذْبُوحَةِ وَ فَرْزِي اَوْدَاجِهَا عَلَيَّ مَا اَمَرْتَ وَ التَّنْفُلِ بِهَا كَمَا وَسَّيْتُمْ وَ اَحْضِرْنِي اللَّهُمَّ صِلَاءَ الْعِيدِ رَاجِعًا
 لِلْوَعْدِ خَائِفًا مِنَ الْوَعْدِ خَالِقًا شِعْرَ رَأْسِي وَ مَقْصِرًا وَ مُجْتَهِدًا فِي طَاعَتِكَ مُسْتَمِرًّا رَامِيًا لِلْجَمَارِ بِسَبْعِ بَعْدَ سَبْعِ مِنَ الْاَحْجَارِ وَ اَدْخِلْنِي
 اللَّهُمَّ عَرَضَةَ بَيْتِكَ وَ عَقُوتَكَ وَ مَحَلَّ اَمْنِكَ وَ كَعْبَتِكَ وَ مُشَاكِبِكَ وَ سُؤَالِكَ وَ مَحَاوِيَجِكَ وَ حَيْدِ عَلَيَّ اللَّهُمَّ بِوَافِرِ الْاَجْرِ مِنَ الْاِنْكَفَاءِ
 وَ النَّفْرِ وَ اَحْتِمِ اللَّهُمَّ مَنَاسِكَ حَجِّي وَ اِنْقِضَاءَ عَجِّي بِقَبُولِ مِنْكَ لِي وَ رَافِقِهِ مِنْكَ بِي يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

[۹-] راز و نیاز برای برکنار شدن ستم

اللَّهُمَّ إِنَّ ظَلَمَ عِبَادِكَ قَدْ تَمَكَّنَ فِي بِلَادِكَ حَتَّى أَمَاتَ الْعِدْلَ وَقَطَعَ السُّبُلَ وَمَحَقَّ الْحَقَّ وَأَبْطَلَ الصِّدْقَ وَأَخْفَى الْبِرَّ وَأَظْهَرَ الشَّرَّ وَأَحْمَدَ التَّقْوَى وَأَزَالَ الْهُدَى وَأَزَاحَ الْخَيْرَ وَأَثَبَتِ الضَّيْرَ وَأَنَمَى الْفَسَادَ وَقَوَّى الْعِنَادَ وَبَسِطَ الْحُورَ وَعَدَى الطُّورَ اللَّهُمَّ يَا رَبَّ لَا يَكْشِفُ ذَلِكَ إِلَّا سُلْطَانُكَ وَلَا يُجِيرُ مِنْهُ إِلَّا امْتِنَانُكَ اللَّهُمَّ رَبَّ فَابْتَرِ [فَابْتَرِ] الظُّلْمَ وَبُثِّ حِبَالَ الْعُشْمِ وَأَحْمَدِ سُوقَ الْمُنْكَرِ وَأَعِزِّ مَنْ عَنْهُ يَنْزَجِرُ وَأَحْصِدْ شَافَهُ أَهْلَ الْجَوْرِ وَالْبَسِطِ الْهَمَّ الْحَوْرَ بَعْدَ الْكُورِ وَعَجِّلِ اللَّهُمَّ إِلَيْهِمُ النَّبِيَّاتِ وَأَنْزِلْ عَلَيْهِمُ الْمُتَلَاتِ وَأَمِّتْ حَيَاةَ الْمُنْكَرِ لِيُؤْمِنَ الْمَخُوفُ وَيَسْكُنَ الْمَلُوفُ وَيَسْبِغَ الْجَائِعُ - وَيَحْفَظَ الضَّائِعُ وَيَأْوِي الطَّرِيدَ وَيَعُودَ الشَّرِيدَ وَيُغْنِيَ الْفَقِيرَ وَيُجَارَ الْمُسْتَجِيرَ وَيُوقِّرَ الْكَبِيرَ وَيُرحَمَ الصَّغِيرَ وَيَعِزَّ الْمَظْلُومَ وَيُذِلَّ الظَّالِمَ وَيَفْرَجَ الْمُغْمُومَ وَتَنْفِرَ الْغَنَاءَ وَتَسْكُنَ الدَّهْمَاءَ وَيَمُوتَ الْاِخْتِلَافُ وَيَعْلُو الْعِلْمُ وَيَشْمَلِ السَّلْمُ وَيُجَمَعَ الشَّتَاتُ وَيَقْوَى الْإِيْمَانُ وَيَتْلَى الْقُرْآنُ إِنَّكَ أَنْتَ الدَّيَّانُ الْمُنْعِمُ الْمَنَّانُ

[۱۰] راز و نیاز برای سپاس خداوندی

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَرَدِّ نَوَازِلِ الْبَلَاءِ وَتَوَالِي سُبُوحِ النِّعَمِ وَمِلْمَاتِ الضَّرَائِ وَكَشْفِ نَوَائِبِ الْأَوَاءِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى هِنِيءِ عَطَائِكَ وَمَحْمُودِ بَلَائِكَ وَجَلِيلِ آلَائِكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى إِحْسَانِكَ الْكَثِيرِ وَخَيْرِكَ الْعَزِيزِ [الْعَزِيزِ وَ تَكْلِيفِكَ الْيَسِيرِ وَ دَفْعِ الْعَسِيرِ وَ لَكَ الْحَمْدُ يَا رَبَّ عَلَى تَثْمِيرِكَ قَلِيلِ الشُّكْرِ وَإِعْطَائِكَ وَافِرِ الْأَجْرِ وَ حَطِّكَ مُثْقَلِ الْوِزْرِ وَ قَبُولِكَ ضَيْقِ الْعُذْرِ وَ وَضْعِكَ بَاهِضِ الْإِصْبِرِ وَ تَسْهِلِكَ مَوْضِعِ الْوَعْرِ وَ مَنَعِكَ مُفْطَعِ الْأَمْرِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى الْبَلَاءِ الْمَضِرُّوفِ وَ وَافِرِ الْمَعْرُوفِ وَ دَفْعِ الْمَخُوفِ وَ إِذْلَالِ الْعُسُوفِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى قَلَّةِ التَّكْلِيفِ وَ كَثْرَةِ التَّخْفِيفِ وَ تَقْوِيَةِ الضَّعِيفِ وَ إِعَاثَةِ الْهَلِيفِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى سَعَةِ إِمْهَالِكَ وَ دَوَامِ إِفْضَالِكَ وَ صَرْفِ إِمْحَالِكَ وَ حَمِيدِ أَفْعَالِكَ وَ تَوَالِي نَوَالِكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى تَأْخِيرِ مُعَاجَلَتِهِ الْعِقَابِ وَ تَرْكِ مُعَافَصَتِهِ الْعِذَابِ وَ تَسْهِيلِ طَرِيقِ الْمَأْبِ وَ إِنْزَالِ عَيْثِ السَّحَابِ

[۱۱] راز و نیاز در خواست حاجت

حَدِيثُ مَنْ أَمَرْتَهُ بِالْإِعْمَالِ أَنْ يَدْعُوكَ وَ مَنْ وَعَدْتَهُ بِالْإِجَابَةِ أَنْ يَرْجُوكَ وَ لِي اللَّهُمَّ حَاجَةٌ قَدْ عَجَزَتْ عَنْهَا حِيلَتِي وَ كَلَّتْ فِيهَا طَاقَتِي وَ ضَعِيفَ عَنْ مَرَامِيهَا قُوَّتِي وَ سَوَّلْتُ لِي نَفْسِي الْمَأْمَارَةَ بِالسُّوءِ وَ عِدْوِي الْغُرُورُ الَّذِي أَنَا مِنْهُ مَبْلُؤٌ [مَبْتَلَى] أَنْ أَرْغَبَ إِلَيْكَ فِيهَا اللَّهُمَّ وَ أَنْجِحْهَا بِأَيْمَنِ النَّجَاحِ وَ أَهْدِهَا سَبِيلَ الْفَلَاحِ وَ اشْرَحْ بِالرَّجَاءِ لِإِسْعَافِكَ صَدْرِي وَ يَسِّرْ فِي أَسْبَابِ الْخَيْرِ أَمْرِي وَ صَوِّرْ إِلَيَّ الْفَوْزَ بِبُلُوغِ مَا رَجَوْتُهُ بِالْوُضُوءِ إِلَى مَا أَمَلْتُهُ وَ وَفَّقْنِي اللَّهُمَّ فِي قَضَائِهِ حِيَاجَتِي بِبُلُوغِ أُمِّيَّتِي وَ تَصْدِيقِ رَغْبَتِي وَ أَعِزَّنِي اللَّهُمَّ بِكَرَمِكَ مِنَ الْخِيَّتِهِ وَ الْقُنُوطِ وَ الْإِنَاءِ وَ التَّشْيِيطِ اللَّهُمَّ إِنَّكَ مَلِيٌّ بِالْمَنَائِحِ الْجَزِيلَةِ وَ فَيْئُ بِهَا وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بِعِبَادِكَ حَبِيرٌ بِصِيرٌ

گزیده‌ی ده‌ای حضرت ابو الحسن الهادی امام علی النقی علیه السلام

۱ - دعایی از یک نسخه‌ی کهن

شریف ابو الحسن مُحَمَّد بن مُحَمَّد بن محسن بن یحیی بن رضا که خداوند پشتیبانش باد (روز جمعه ۲۵ ذی الحجه ۴۰۴ در آرامگاه گورستان قریش (بارگاه حضرت موسی بن جعفر و امام جواد علیهما السلام) - پدرش که خدای از او خشنود باد - ابو عبدالله مُحَمَّد بن إبراهیم بن صدقه (روز شنبه ۲۷ صفر ۳۶۲، در زیارتگاه یاد شده، از حفظ (بدون نوشته) - سلامه بن مُحَمَّد ازدی (۶۰۳) - ابو جعفر بن عبدالله عقیلی (نسابه؟) (نیز) ابو الحسن مُحَمَّد بن بُرَيْك رُهاوی (به شیوه‌ی اجازه) - ابو القاسم عَدِيدُ الْوَاحِدِ (بن عبدالله) مَوْصِلِي - ابو مُحَمَّد جَعْفَر (بن عبدالله أَضِيْفَهَانِي؟) (بن عقیل (بن ابی جَعْفَر نسابه؟) (بن عبدالله بن عقیل ابن مُحَمَّد بن عبدالله (بن

محمد؟) بن عقیل بن ابی طالب علیه السلام - علی بن احمد بن محمد بن حسین بن اسحاق بن جعفر بن محمد - ابوروح نسایی: حضرت ابو الحسن علی بن محمد هادی علیه‌السلام متوکل را نفرین فرمود. آن حضرت بعد از درود و ستایش خداوند، چنین خواند ...: اللَّهُمَّ اِنِّي وَفُلَانًا عَبْدَانِ مِنْ عِبِيدِكَ ... تا آخر دعا که خواهد آمد. (مولف گوید): این دعا را از طریق دیگر چنین یافتیم: (راوی) به سند از زرافه، حجاج متوکل عباسی - که شیعی بود - نقل می‌کند که گفت: متوکل، به دلیل جایگاه فتح بن حاقان نزدش، او را بزرگ می‌داشت و بیش از دیگر مردمان و بیش از فرزندان و خاندان خویش به خود نزدیک می‌ساخت. خواست تا جایگاه او را بدیشان بنماید. فرمان داد تا همه‌ی مردم، از بزرگان خانواده‌اش و دیگر شخصیت‌ها تا وزیران و امیران و سران لشکر و سپاهیان و طبقات برجسته‌ی مردم، بهترین لباس خویش را به برکنند و با گران‌ترین زیور آلات و نشان‌ها خود را بیاریند و پیاده در رکاب او بیرون آیند و جز او و فتح بن حاقان، به ویژه در سامراء، کسی سوار نباشد. همراهان، به ترتیب موقعیت، پیاده به راه افتادند. روز بسیار گرمی بود. در میان بزرگان، حضرت ابو الحسن علی بن محمد علیه‌السلام از نیز آورده بودند. گرما و سختی حضرتش را می‌آزرد. زرافه گوید: جلو رفتم و گفتم: سرورم! به خدا، بر من سخت است که شما از این ستمگران این مایه آسیب و آزار می‌بینید! و دست حضرتش را گرفتم. به من تکیه داد و فرمود: «زرافه! ماده شتر صالح (پیامبر) نزد خدا آبرومندتر (یا ارزشمندتر) از من نبود.» هم چنان پرسش‌هایم را مطرح می‌کردم و بهره‌مند می‌شدم و گفتگو می‌کردم تا متوکل پیاده شد و فرمان داد مردم بروند. مرکب‌ها را پیش آوردم. سوار شدند و به خانه‌هاشان رفتند. استری نیز برای آن حضرت آوردم. سوار شدند. من نیز سوار شدم و به سوی خانه راه افتادیم. (وقتی رسیدیم)، حضرتش پیاده شد. او را بدرود گفتم و به خانه‌ی خویش رفتم. فرزندم مربی شیعی مذهبی داشت که عالم و با فضل بود. عادت‌م چنین بود که به غذای نیم روز دعوتش می‌کردم. آمد و به گفتگو پرداختم. داستان سوار شدن متوکل و فتح و پیاده رفتن بزرگان و شخصیت‌ها را در رکاب ایشان گفتم و نیز آن چه را از امام هادی علیه‌السلام دیدم و سخن حضرتش را که: «ماده شتر صالح نزد خدا از من گرامی‌تر نیست.» او داشت غذا می‌خورد. ناگهان دست کشید و گفت: تو را به خدا، خودت این را شنیدی؟! گفتم: به خدا خودم شنیدم. گفت: بدان، متوکل سه روز بیش زنده نخواهد ماند و به هلاکت خواهد رسید! هشیار باش و آن چه را باید نگاه دار و آماده باش که مرگ او غافلگیرتان نسازد و دارایی‌تان را در آشوب کار از دست ندهید! گفتم: از کجا می‌گویی؟ گفت: مگر داستان صالح علیه‌السلام و شترش را در قرآن نخوانده‌ای که: «تنها» سه روز در سرایتان بیاساید! این وعده‌ای است بی‌دروغ» (۶۰۴)؟! سخن امام، باطل نتواند بود. زرافه گوید: به خدا، روز سوم، منتصّر (فرزند متوکل) همراه بغا و وصیف و ترکان بر متوکل یورش آوردند و او و فتح بن حاقان را کشتند و تکه تکه کردند؛ چنان که از یکدیگر باز شناخته نمی‌شدند و (این چنین) خداوند بهره‌مندی و فرمان‌روایی را از او ستاند. حضرت هادی علیه‌السلام را پس از این ماجرا دیدم و داستان مربی (فرزندم) و سخن او را باز گفتم: فرمود: «راست گفت. وقتی کار آن چنان بر من سخت شد، به گنجینه‌هایی که از پدرانمان به ما ارث رسیده و از دژها و جنگ افزارها و سپرها دست‌نیافتنی‌تر است - روی آوردم؛ به دعای ستم دیده (و نفرین) بر ستمگر. دعا یا خواندم و خداوند او را نابود ساخت.» عرض کردم: سرورم، اگر می‌شود به من بیاموزید. حضرتش آن را به من آموخت. این بود: اللَّهُمَّ اِنِّي وَفُلَانُ بْنُ فُلَانٍ عَبْدَانِ مِنْ عِبِيدِكَ تَوَاصَيْنَا بِدِكْ تَعْلَمُ مُسْتَقْرِنَا وَ مُسْتَوْدَعِنَا وَ تَعْلَمُ مُنْقَلَبِنَا وَ مَثْوَانَا وَ سِرِنَا وَ عَلَانِيَتِنَا وَ تَطَّلِعُ عَلَي تَيَاتِنَا وَ تَحِيطُ بِضَمَائِرِنَا عِلْمِكَ بِمَا نُبْدِيهِ كَعِلْمِكَ بِمَا نُخْفِيهِ وَ مَعْرِفَتِكَ بِمَا نُبْطِنُهُ كَمَعْرِفَتِكَ بِمَا نُنْظِرُهُ وَ لَا يَنْطَوِي عَنْكَ شَيْءٌ مِنْ أُمُورِنَا وَ لَا يَسْتَتِرُ دُونَكَ حَالٌ مِنْ أحوَالِنَا - وَ لَا لَنَا مِنْكَ مَعْقِلٌ يُحْصِنُنَا وَ لَا حِرْزٌ يُحْرِزُنَا وَ لَا هَارِبٌ يُفُوتُكَ مِنَّا وَ لَا يَمْتَنِعُ الظَّالِمُ مِنْكَ بِسُلْطَانِهِ وَ لَا يُجَاهِدُكَ عَنْهُ جُنُودُهُ وَ لَا يُغَالِبُكَ مُغَالِبٌ بِمَنْعِهِ وَ لَا يُعَارِزُكَ مُتَعَزِّزٌ بِكَثْرَةِ أَنْتَ مَدْرِكُهُ أَيْنَ مَا سَلَكَ وَ قَادِرٌ عَلَيْهِ أَيْنَ لَجَأَ فَمَعَاذُ الْمَظْلُومِ مِنَّا بِكَ وَ تَوَكَّلُ الْمُقْهَرُ مِنَّا عَلَيْكَ وَ رُجُوعُهُ إِلَيْكَ وَ يَسْتَعِيْثُ بِكَ إِذَا خَذَلَهُ الْمُغِيْثُ وَ يَسْتَصْرِخُكَ إِذَا قَعِدَ عَنْهُ النَّصِيْرُ وَ يَلُوذُ بِكَ إِذَا نَفَثَ الْأَفْتِيَةُ وَ يَطْرُقُ بِابِكَ إِذَا أُغْلِقَتْ دُونَهُ الْأَبْوَابُ الْمُزْتَجِعَةُ وَ يَصِلُ إِلَيْكَ إِذَا اخْتَجَبَتْ عَنْهُ الْمُلُوكُ الْعَاقِلَةُ تَعْلَمُ مَا حَلَّ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَشْكُوهُ إِلَيْكَ وَ تَعْرِفُ مَا يُضِلُّهُ قَبْلَ أَنْ يَدْعُوكَ لَهُ فَلَكَ الْحَمْدُ سَمِيعاً بَصِيْراً لَطِيفاً قَدِيراً اللَّهُمَّ إِنَّهُ قَدْ

كَانَ فِي سَابِقِ عِلْمِكَ وَ مُحْكَمِ قَضَائِكَ وَ جَارِي قَدْرِكَ وَ مَاضِي حُكْمِكَ وَ نَافِذِ مَشِيئَتِكَ فِي خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ سَعِيدِهِمْ وَ شَقِيهِمْ وَ بَرِّهِمْ وَ فَاجِرِهِمْ أَنْ جَعَلْتَ لِفُلَانِ بْنِ فُلَانٍ عَلَيَّ قُدْرَةً فَظَلَمَنِي بِهَا وَ بَعَى عَلَيَّ لِمَكَانِهَا وَ تَعَزَّزَ عَلَيَّ بِسُلْطَانِهِ الَّذِي حَوَّلْتَهُ إِيَّاهُ وَ تَجَبَّرَ عَلَيَّ بِعُلُوِّ حَيَالِهِ الَّتِي جَعَلْتَهَا لَهُ وَ عَزَّهُ إِمْلَاؤُكَ لَهُ وَ أَطْعَاهُ حِلْمَكَ عَنْهُ فَفَصَّيْدَنِي بِمَكْرُوهِ عَجَزْتُ عَنِ الصَّبْرِ عَلَيْهِ وَ تَعَمَّدَنِي بِسُرِّ ضَمْعُتٍ عَنِ اخْتِمَالِهِ وَ لَمْ أَقْدِرْ عَلَى الْإِنْتِصَارِ مِنْهُ لِمَنْ لَمْ يَصْرِفْ وَ الْإِنْتِصَارِ مِنْهُ لِذَلِّي فَوَكَّلْتَهُ إِلَيْكَ وَ تَوَكَّلْتُ فِي أَمْرِهِ عَلَيْكَ وَ تَوَعَّدْتَهُ بِعُقُوبَتِكَ وَ حَدَّرْتَهُ سَيْطَوَاتِكَ وَ خَوَّفْتَهُ نِقْمَتَكَ فَظَنَّ أَنَّ حِلْمَكَ عَنْهُ مِنْ ضَعْفٍ وَ حَسِبَ أَنَّ إِمْلَاءَكَ لَهُ مِنْ عَجْزٍ وَ لَمْ تَنْهَهُ وَاحِدَةً عَنْ أُخْرَى وَ لَا أَنْزَجَرَ عَنْ ثَانِيَةٍ بِأُولَى وَ لَكِنَّهُ تَمَادَى فِي عَيْبِهِ وَ تَتَابَعَ فِي ظُلْمِهِ وَ لَحَّجَّ فِي عُيُوبِهِ وَ اسْتَشْرَى فِي طُغْيَانِهِ جُزْأَةً عَلَيْكَ يَا سَيِّدِي وَ تَعَرَّضًا لِسَيْخِطِكَ الَّذِي لَا تَرُدُّهُ عَنِ الظَّالِمِينَ وَ قَلْبَهُ أَكْثَرَاتٍ بِأَسْكَ الَّذِي لَا تَحْبِسُهُ عَنِ الْبَاغِينَ فَهَا أَنَا ذَا يَا سَيِّدِي مُسْتَضْعَفٌ فِي يَدَيْهِ مُسْتَضَامٌ تَحْتَ سُلْطَانِهِ مُسْتَدَلٌّ بِعَيْنَائِهِ مَغْلُوبٌ مَبْغِيٌّ عَلَيَّ مَغْضُوبٌ وَ جَلَّ خَائِفٌ مُرَوِّعٌ مَقْهُورٌ قَدْ قَلَّ صَبْرِي وَ ضَاعَتْ حِيلَتِي وَ انْغَلَقَتْ عَلَيَّ الْمِيذَابُ إِلَّا إِلَيْكَ وَ انْسَدَّتْ عَلَيَّ الْجِهَاتُ إِلَّا جِهَتِكَ وَ التَّبَسَّتْ عَلَيَّ أُمُورِي فِي دَفْعِ مَكْرُوهِهِ عَنِّي وَ اسْتَبْهَتْ عَلَيَّ الْأَرَاءُ فِي إِزَالِهِ ظُلْمِهِ وَ حَذَلْنِي مَنْ اسْتَنْصَرْتَهُ مِنْ عِبَادِكَ وَ أَسْلَمْنِي مَنْ تَعَلَّقْتُ بِهِ مِنْ خَلْقِكَ طَرًّا وَ اسْتَشْرْتُ نَصِيحِي فَأَسَارَ إِلَيَّ بِالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَ اسْتَرْشَدْتُ ذَلِيلِي فَلَمْ يَدُلَّنِي إِلَّا عَلَيْكَ فَزَجَعْتُ إِلَيْكَ يَا مَوْلَايَ صَاحِرًا رَاغِمًا مُسْتَكِينًا عَالِمًا أَنَّهُ لَا فَرْجَ إِلَّا عِنْدَكَ وَ لَا خَلَاصَ لِي إِلَّا بِكَ أَنْتَجِرُ وَ عِيْدَكَ فِي نُصْرَتِي وَ إِجَابَتِهِ دُعَائِي فَإِنَّكَ قُلْتَ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ الَّذِي لَا يُرَدُّ وَ لَا يُبَدَّلُ - وَ مَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوِّبَ بِهِ ثُمَّ بَغِيَ عَلَيْهِ لِيُضَيِّرَنَّهُ اللَّهُ وَ قُلْتَ جَلَّ جَلَالُكَ وَ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ - اذْعُونِي اسْتَجِبْ لَكُمْ وَ أَنَا فَاعِلٌ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ لَا مَنَّا عَلَيْكَ وَ كَيْفَ أَمُنُّ بِهِ وَ أَنْتَ عَلَيْهِ دَلَّيْتَنِي - فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فَاسْتَجِبْ لِي كَمَا وَعَدْتَنِي يَا مَنْ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ وَ إِنِّي لَأَعْلَمُ يَا سَيِّدِي أَنَّ لَكَ يَوْمًا تَنْتَقِمُ فِيهِ مِنَ الظَّالِمِ لِلْمَظْلُومِ وَ أَتَيْتَنُ لَكَ وَفَاتًا تَأْخُذُ فِيهِ مِنَ الْعَاصِبِ لِلْمَغْضُوبِ لِأَنَّكَ لَا يَسْبِقُكَ مُعَانِدٌ وَ لَا يَخْرُجُ عَنْ قَبْضَتِكَ مُنَابِدٌ وَ لَا تَخَافُ فَوْتَ فَائِتٍ وَ لَكِنْ جَزَعِي وَ هَلَعِي لَا يَبْلُغَانِ بِي الصَّبْرَ عَلَيَّ أَنَاتِكَ وَ انْتِظَارِ حِلْمِكَ فَقُدِّرْ عَلَيَّ يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ فَوْقَ كُلِّ قُدْرَةٍ وَ سُلْطَانِكَ غَالِبٌ عَلَى كُلِّ سُلْطَانٍ وَ مَعَادٌ كُلِّ أَحَدٍ إِلَيْكَ وَ إِنْ أَمَهَلْتَهُ - وَ رُجُوعُ كُلِّ ظَالِمٍ إِلَيْكَ وَ إِنْ أَنْظَرْتَهُ وَ قَدْ أَضْرَبْنِي يَا رَبِّ حِلْمَكَ عَنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ وَ طَوَّلَ أَنَاتِكَ لَهُ وَ إِمْهَالِكَ إِيَّاهُ وَ كَادَ الْقُنُوطُ يَسْتَتَوِي عَلَيَّ لَوْ لَا التُّقَةُ بِكَ وَ الْيَقِينُ بِوَعْدِكَ فَإِنْ كَانَ فِي قَضَائِكَ النَّافِذُ وَ قُدْرَتِكَ الْمَاضِيَةُ أَنْ يُسِيبَ أَوْ يَتُوبَ أَوْ يَرْجِعَ عَنْ ظُلْمِي أَوْ يَكْفِ مَكْرُوهُهُ عَنِّي وَ يَنْتَقِلَ عَنْ عَظِيمِ مَا رَكِبَ مِنِّي فَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَوْفِعْ ذَلِكَ فِي قَلْبِهِ السَّاعِيَةَ السَّاعِيَةَ قَبْلَ إِزَالَةِ نِعْمَتِكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ وَ تَكْدِيرِهِ مَعْرُوفِكَ الَّذِي صَيَّرْتَهُ عِنْدِي وَ إِنْ كَانَ فِي عِلْمِكَ بِهِ غَيْرُ ذَلِكَ مِنْ مَقَامِ عَلَيَّ ظُلْمِي فَاسْأَلْكَ يَا نَاصِرَ الْمَظْلُومِ الْمَبْغِيَّ عَلَيْهِ إِجَابَةَ دَعْوَتِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ خُذْهُ مِنْ مَأْمَنِهِ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ وَ افْجَأْهُ فِي غَفْلَتِهِ مُفَاجَأَةً مَلِيكَ مُنْتَصِرٍ وَ اسْلُبْهُ نِعْمَتَهُ وَ سُلْطَانَهُ وَ أَفْضُضْ عَنْهُ [وَ فِئْلُ جُمُوعُهُ وَ أَعْوَانُهُ وَ مَرَّقُ مُلْكُهُ كُلُّ مَمَّرَقٍ وَ فَرَّقُ أَنْصَارُهُ كُلُّ مُفَرَّقٍ وَ أَعْرَهُ مِنْ نِعْمَتِكَ الَّتِي لَمْ يُقَابَلْهَا بِالشُّكْرِ وَ أَنْزِعْ عَنْهُ سِرْبَالَ عِزِّكَ الَّذِي لَمْ يُجَازِهِ بِالْإِحْسَانِ. وَ اقْصِمْهُ يَا قَاصِمَ الْجَبَابِرَةِ وَ أَهْلِكْهُ يَا مُهْلِكَ الْقُرُونِ الْخَالِيَةِ وَ أَبْرُهُ يَا مُبِيرَ الْأُمَمِ الظَّالِمِيَّةِ وَ اخْذُلْهُ يَا خَاذِلَ الْفِتَائِ الْبَاغِيَّةِ وَ ابْتَرِ عُمُرَهُ وَ ابْتَرِ مُلْكَهُ وَ عَفِّ أَثْرَهُ وَ أَقْطَعْ خَبْرَهُ وَ أَطْفِئْ نَارَهُ وَ أَظْلِمْ نَهَارَهُ وَ كَوِّرْ شَمْسَهُ وَ أَزْهِقْ نَفْسَهُ وَ اهْشِمْ شِدَّتَهُ وَ جَبِّ سَيَانَمَهُ وَ أَرْغِمْ أَنْفَهُ وَ عَجِّلْ حَتْفَهُ وَ لَا تَدْعُ لَهُ جَنَّةً إِلَّا هَتَكَتْهَا وَ لَا دَعَامَةً إِلَّا فَصَّيْمَتْهَا وَ لَا كَلِمَةً مُجْتَمِعَةً إِلَّا فَرَّقَتْهَا وَ لَا قَائِمَةً عَلُوًّا إِلَّا وَضَعَتْهَا - وَ لَا رُكْنًا إِلَّا وَهَنْتَهُ وَ لَا سَيْبًا إِلَّا قَطَعْتَهُ وَ أَرْنَا أَنْصَارَهُ وَ جُنْدَهُ وَ أَحْبَاءَهُ وَ أَرْحَامَهُ عَبَادِيَدَ بَعْدَ الْأُلْفَةِ وَ شَتَّى بَعِيدِ اجْتِمَاعِ الْكَلِمَةِ وَ مُقْنَعِي الرُّؤُوسِ بَعِيدِ الظُّهُورِ عَلَيَّ الْأُمَّةِ وَ اشْفِ بَزْوَالِ أَمْرِهِ الْقُلُوبَ الْمُتَفَلِّتَةَ الْوَجِلَةَ وَ الْإِفْنِدَةَ اللَّهْفَةَ وَ الْأُمَّةَ الْمُتَحَيِّرَةَ وَ السَّبْرِيَّةَ الضَّائِعَةَ وَ أَدِلْ بِبَوَارِهِ الْحِدُودَ الْمُعْطَلَةَ وَ الْأَحْكَامَ الْمُهْمَلَةَ وَ السُّنَنَ الدَّائِرَةَ وَ الْمَعَالِمَ الْمُغَيَّرَةَ وَ التَّلَاوَاتِ الْمُتَغَيَّرَةَ وَ الْآيَاتِ الْمُحَرَّفَةَ وَ الْمَدَارِسَ الْمَهْجُورَةَ وَ الْمَحَارِبَ الْمَجْفُورَةَ وَ الْمَسَاجِدَ الْمَهْدُومَةَ وَ أَرِحْ بِهِ الْأَقْدَامَ الْمُتَعَبَةَ وَ أَشْبِعْ بِهِ الْخِمَاصَ السَّاعِبَةَ وَ أَرُوْ بِهِنَّ اللَّهْوَاتِ اللَّاعِبَةَ وَ الْأَكْبَادَ الظَّامِنَةَ وَ أَرِحْ بِهِ الْأَقْدَامَ الْمُتَعَبَةَ وَ أَطْرِفْهُ بِبَلِيلَةٍ لَا أُخْتُ لَهَا وَ سَاعَةً لَا شِفَاءَ مِنْهَا وَ بِنَكْبَةٍ لَا انْتِعَاشَ مَعَهَا وَ بَعِثْهُ لِمَا إِقَالَهُ مِنْهَا وَ أَبْخِ حَرِيمَهُ وَ نَعِّضْ نَعِيمَهُ - وَ أَرِهِ بِطُشَّتِكَ الْكِبْرِيَّ وَ نِقْمَتِكَ الْمُثْلِيَّ وَ قُدْرَتِكَ الَّتِي هِيَ فَوْقَ كُلِّ قُدْرَةٍ وَ سُلْطَانِكَ الَّذِي هُوَ أَعَزُّ مِنْ سُلْطَانِهِ وَ أَعْلَى لِي بِقُوَّتِكَ الْقَوِيَّةِ وَ مِحَالِكَ الشَّدِيدِ وَ امْنَعْنِي مِنْهُ بِمَنْعَتِكَ الَّتِي كُلُّ خَلْقٍ فِيهَا ذَلِيلٌ وَ ابْتَلَهُ

السَّلَام آورده‌ایم.

گزیده‌های دعا‌های مولایمان حضرت امام حَسَن بن عَلی عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام

در بخش‌های گذشته‌ی کتاب دعا‌هایی آوردیم که خردوران را بسنده است. در کتاب «المهمات و التتمات» نیز دعا‌های ارزشمندی از حضرتش آورده‌ایم. سه تن از حاکمان معاصر امام عَلَیْهِ السَّلَام - از آنجا که شنیده بودند مولا حضرت مَهْدِی عَلَیْهِ السَّلَام فرزند آن حضرت خواهد بود - به کشتن حضرتش دست یازیدند و بارها به زندانش افکندند. امام عَلَیْهِ السَّلَام یکی (یا تنی چند) از ایشان را نفرین فرمود که در زمان کوتاهی به هلاکت رسید. این دعاها را هنوز نیافته‌ام و اگر بیابم، در این بخش کتاب خواهم آورد. یکی از خلفایی که می‌خواست حضرتش را به شهادت برساند مستعین عَبَّاسی بود. این روایت را از کتاب «الاصیاء عَلَیْهِمُ السَّلَام و ذکر الوصایا» نوشته‌ی جناب عَلی بن مُحَمَّد بن زیاد صَیْمَرِی داریم که نسخه‌ی کهنی از آن، به تاریخ ۷۱ سال بعد از ولادت حضرت مَهْدِی صَیْمَوَاتُ اللَّهِ عَلَیْهِ، نزد ما هست. این کتاب در سال ۲۸۰، پس از درگذشت مولف، در گنجینه‌ی آثارش یافت شد. او فیض حضور مولای ما حضرت هادی و امام حَسَن عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام را داشت و در خدمتشان بود. (۶۳۶) وی از هر دو امام نامه‌ها و نوشته‌های بسیاری دریافت کرد. او در کتاب یاد شده چنین گوید: وقتی مستعین نقشی خود را درباره حضرت عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام طرح ریزی کرد و به سعید حَاجِب فرمان داد تا حضرتش را به کوفه برد و در راه به شهادت رساند، خبر در میان شیعیان پیچید و نگرانان ساخت. کمتر از ۵ سال از شهادت حضرت هادی عَلَیْهِ السَّلَام می‌گذشت. مُحَمَّد بن عَبْدِ اللَّهِ و (أَبُو) الْهَيْثَمُ ابْن سَيَابَه به آن حضرت نوشتند: جان ما فدای شما! خبری شنیدیم که بس نگران و اندوهناکمان ساخته است. پاسخ آمد: «بعد از سه (روز) گشایش خواهد رسید.» (عَلِی بن مُحَمَّد) گوید: پس از سه روز - چنان که فرموده بود - مستعین خلع شد و مُعْتَز به جای او نشست. عَلِی بن مُحَمَّد صَیْمَرِی هم چنین در کتاب یاد شده، در این باره گوید: مُحَمَّد بن عُمَر کاتب از عَلِی بن مُحَمَّد بن زیاد و او از عَلِی بن مُحَمَّد بن زیاد صَیْمَرِی داماد جَعْفَر بن محمود وزیر (همسر دخترش ام أَحْمَد) - که از بزرگان مورد اعتماد شیعه و در نویسندگی و ادب و دانش و معرفت پیش بود - (۶۳۷) روایت می‌کند: نزد أَبُو أَحْمَد عُبَیْدُ اللَّهِ بن عَبْدِ اللَّهِ بن طاهر رفتم. نامه‌ی حضرت أَبُو مُحَمَّد عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام در برابرش بود که در آن چنین آمده بود: «نابودی این ستمگر (مستعین) را از خدا خواستم؛ سه روز دیگر جان‌ش را خواهد ستاند.» او در روز سوم، خلع شد و سر نوشتش چنان شد که مردم گفتند؛ این که او را به «واسط» فرود آوردند و کشتند. این داستان حضرت امام حَسَن عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام با مستعین بود و دعای آن حضرت (در این نقل) نیامده است. تعرض خلیفه‌ی مُعْتَز نام عَبَّاسی نسبت به امام عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام را عالم بزرگوار أَبُو جَعْفَر طوسی که خدا از او خشنود باد در کتاب «غیبت» خویش - در نسخه‌ای که تاریخ کتابت آن سال ۴۷۱ است و اکنون نزد ماست - در بخش معجزات امام حَسَن عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام ذکر کرده است: سَعْد بن عَبْدِ اللَّهِ - أَحْمَد بن حَسَنِین (بن) عُمَر بن یزید - أَبُو الْهَيْثَمُ بن سَيَابَه: وقتی مُعْتَز فرمان داد امام عَلَیْهِ السَّلَام را، هنگام رفتن سعید حَاجِب به کوفه، بدو سپارند و آن چه را میان مردم شایع شده بود در قصر ابْن هُبَیْرَه (آبادی ای که در زمان بنی امیه ساخته و در زمان بنی عَبَّاس تکمیل شد) درباره‌ی حضرتش به جای آورد (و آن حضرت را به شهادت رساند)، به پیشگاه ایشان نوشتیم: قربانتان کردم! خبری به ما رسیده است که سخت نگرانمان داشته است. پاسخ کتبی آن حضرت این بود: «سه روز بعد، گشایش خواهید یافت.» روز سوم، مُعْتَز خلع شد. تا کنون آن دعا را نیافته‌ام. روایت تعرض خلیفه‌ی مَهْدِی نام عَبَّاسی به مولایمان حضرت عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام از تنی چند به ما رسیده است؛ از جمله عَلِی بن مُحَمَّد صَیْمَرِی در کتاب نام برده. او چنین آورد: سَعْد (بن عَبْدِ اللَّهِ) - ابوهاشیم (داوود بن قاسم بن عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِی): من همراه با حضرت أَبُو مُحَمَّد عَسْكَرِی عَلَیْهِ السَّلَام در زندان مَهْدِی گرفتار بودم. شبی به من فرمود: «اباهاشیم! این سرکش امشب می‌خواست با خدا در افتد؛ اما خداوند زندگانی‌اش را قطع کرد و خلافت را به جانشین وی رساند. من فرزندی ندارم. خدا، به کرم و لطف خود، پسری خواهد داد.» صبح که شد، ترکان بر مَهْدِی

یورش آوردند و توده‌ی مردم - که مُعْتَزَلِی و قَدْرِی بودن او را دانسته بودند - بر او شوریدند و او را به قتل رساندند و مُعْتَمَد را به جای او نشانده با وی بیعت کردند. مُهْتَدِی بر کشتن امام عَلَیْهِ السَّلَام تصمیم جدی داشت؛ اما خداوند او را به خود و نهاد تا کشته شد و به سوی کیفر سخت خداوندی رفت. صَیْمَرِی که خدا از او خشنود باد هم چنین در کتاب یاد شده‌اش و نیز دیگران فرموده‌ی امام حَسَن عَشِیْکَرِی عَلَیْهِ السَّلَام و خبر کشته شدن به اصطلاح مُهْتَدِی عَبَّاسِی را پیش از حادثه، چنین باز می‌گویند: مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ بْنِ شَمُّونِ از راوی دیگری نقل می‌کند که: به امام أَبُو مُحَمَّدِ عَلَیْهِ السَّلَام - وقتی مُهْتَدِی حضرتش را دستگیر ساخت - نوشتیم: سرورم! سپاس خدای را که او را از ما به خود سرگرم ساخت. من شنیده‌ام که شیعیان را تهدید می‌کند و می‌گوید: به خدا آنان را از روی زمین دور خواهیم ساخت! نامه‌ی پاسخ آن حضرت چنین بود: «عمرش کوتاه‌تر از آن است. از امروز، ۵ روز بشمار؛ در روز ششم به خواری و سبکی و ناچیزی، کشته خواهد شد.» چنان که فرموده بود، شد. بسا که گفته شود: در همه‌ی این احادیث گفته نشده است که امام عَشِیْکَرِی عَلَیْهِ السَّلَام بر زندانی کننده و آزار رساننده‌ی خود دعا (و نفرین) فرموده باشد. حقیقت این است که زبان حال چنین می‌رساند که آن حضرت دعا و نفرین فرموده باشد. دست یازی مُعْتَمَد عَبَّاسِی را به حضرت امام عَلَیْهِ السَّلَام گروهی نقل کرده‌اند: ما روایت علی بن مُحَمَّدِ صَیْمَرِی را که خشنودی خدا بر او باد از کتاب یاد شده می‌آوریم: (عَبْدُ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ حَمِیْرِی - حَسَنِ بْنِ عَلِی - إِبْرَاهِیمِ بْنِ مَهْزِیَار - مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي الزَّعْفَرَانِ: مادر حضرت أَبُو مُحَمَّدِ عَلَیْهِ السَّلَام (بانو سلیل یا حدیث عَلَیْهَا السَّلَام) چنین گفت: (فرزندم امام عَشِیْکَرِی عَلَیْهِ السَّلَام) روزی به من فرمود: «در سال ۲۶۰، به حادثه‌ی سنگینی بر خواهم خورد که بیم آن دارم مرا به کلی از پا اندازد.» (بانو سلیل) فرماید: من بی تابانه به گریه افتادم. فرمود: «فرمان خداوند شدنی است؛ بی تابی مکن.» (آن بانو) در صفر سال ۲۶۰، نا آرام و بی تاب شد. (۶۳۸) گاه و بی‌گاه به بیرون شهر می‌رفت و جویای اخبار می‌شد تا آن که خبر آمد: مُعْتَمَدِ آن حضرت را نزد علی بن جرین (زندانبان) زندانی ساخته و برادرش جَعْفَرِ (بن علی عَلَیْهِ السَّلَام معروف به کَذَّاب) را با آن حضرت همراه کرده است. مُعْتَمَدِ همواره از علی بن جرین جویای حال می‌شد. او نیز خبر می‌داد که آن حضرت روزها روزه دار است و شب‌ها به نماز. روزی (خلیفه) خبر گرفت. مثل همیشه پاسخ داد. گفت: هم اکنون برو و از سوی من سلامش برسان و بگو: همراه (با ملازم) به خانه‌ی خویش باز گردید. من به در زندان رفتم. دیدم چارپایی زین کرده آماده است. به درون شدم. آن حضرت را نشسته یافتم و پای افزار و لباس پوشیده. وقتی مرا دید، برخاست. نامه را دادم. سوار شد. چون بر چارپا جای گرفت، ایستاد. پرسیدم: چرا ایستاده‌اید، سرورم؟ فرمود: «تا جَعْفَرِ بیاید.» گفتم: (خلیفه) به من فرمان داده است که تنها شما را آزاد کنم. فرمود: «باز می‌گردی و می‌گویی: ما دو تن از یک خانه بیرون آمدیم. اگر من باز گردم و او با من نباشد، چنان می‌شود که بر خلیفه پوشیده نیست.» (علی بن جرین) رفت و (همراه جَعْفَرِ) بازگشت و گفت: (خلیفه) می‌گوید: جَعْفَرِ را به خاطر شما آزاد ساختم. من او را - به خاطر بدی ای که به خود و شما کرده بود و سخنانی که می‌گفت - باز داشته بودم. آن گاه او را آزادی داد و با آن حضرت به خانه بازگشت. صَیْمَرِی هم چنین در کتاب یاد شده‌اش، بیرون آمدن امام عَشِیْکَرِی عَلَیْهِ السَّلَام را از زندان مُعْتَمَد و سخن او را بدان حضرت چنین می‌گوید: از محمودی (روایت شده است که): دست خط حضرت أَبُو مُحَمَّدِ عَشِیْکَرِی عَلَیْهِ السَّلَام را به هنگام خروج از زندان مُعْتَمَدِ دیدم. (این آیه را نوشته بود): «می‌خواهند نور خداوند را با دهان‌هاشان خاموش کنند! خداوند نور خویش را تمام خواهد داشت.» (۶۳۹) ما در کتاب «الْأَصْطَفَاءُ» توضیح دادیم که چگونه روزگار خلفا آشفته شد تا میلاد حضرت مَهْتَدِی عَلَیْهِ السَّلَام تحقق یابد. شرح آن در جزء ۳ کتاب «المذاکره» تُوَخِّی (۶۴۰)، در داستان آشوب‌های زنده شده در روزگار مُعْتَمَدِ و نیز در جزء ۳ «اخبار الوزراء» مُحَمَّدِ بْنِ عُبَیْدُوسِ جهشیاری، در (فصل) اخبار وزیران مُعْتَمَدِ (عَبَّاسِی) و نیز در کتاب «الوزراء» فناخسرو بن رستم بن هرمز، در (حوادث زندگی) عُبَیْدُ اللَّهِ بْنِ یَحْیَی بْنِ خَاقَانَ آمده است. ما این روایات را در کتاب «الْأَصْطَفَاءُ فِی أَخْبَارِ الْمُلُوكِ وَ الْخُلَفَاءِ» آورده‌ایم. نَصْرِ بْنِ عَلِی (بن نَصْرِ بْنِ عَلِی) جَهْضَمِی (بَصْرِی ۱۶۰ - ۲۵۰) - که (از روایان) غیر شیعه‌ی موثق است و خطیب بغدادی او را در «تاریخ» خود می‌ستاید (۶۴۱) و خطیب آشکارا با أَهْلِ الْبیتِ عَلَیْهِمُ السَّلَامِ دشمنی

می‌ورزد - در اثر خود در موضوع موالید ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام، ذیل الحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْعَسِي كَرِي عَلَیْهِ السَّلَام گوید: از جمله‌ی نشانه‌ها سخن حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَشِي كَرِي است هنگام زاده شدن مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ (عَلَيْهِمَا السَّلَام): «ستم کاران پنداشتند که مرا می‌کشند تا این دودمان را براندازند! قدرت (خداوند) توانا را چگونه یافتند؟! و او را مؤمل (امید) نامید. نیز از عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ (صَيِّمِرِي) روایت است که آن حضرت (۶۴۲) فرمود: «اگر ما اجازه‌ی سخن گفتن می‌داشتیم. شک‌ها زودوده می‌شد. هر چه خدا بخواهد می‌شود.» (۶۴۳)

گزیده‌ی دعا‌های مولا حضرت مَهْدِي صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ

۱ - دعای معروف به «علوی مصری» برای هر سختی و مصیبت

مصنف کتاب، عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ طَاوُوس گوید در کتابی قدیمی - که نویسنده‌اش خود را حُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ هِنْدِ نامیده و آن را در شوال ۳۹۶ نوشته است - دعای عَلَوِيٍّ مِصْرِي را با این سند این گونه یافتیم: این دعا را سرور و امیدمان (حضرت امام زمان) - که درود خدا بر او باد - در خواب به مرد ستم دیده‌ای از شیعیان و به خانواده‌اش آموختند. خداوند از کارش گره گشود و دشمنش را کشت. أَبُو عَلِيٍّ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حُسَيْنِ بْنِ إِسْحَاقِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ عَلَوِيٍّ عَرِيضِي (در حَرَّان) - مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَوِيٍّ حُسَيْنِي (که در مِصْر ساکن بود): از فرمان روای مِصْرِ هِرَاسِ بزرگ و بیم شدیدی برایم پیش آمد. بر جان خود بیمناک شدم: نزد أَحْمَدِ بْنِ طُولُونِ از من سَعَايَتِ شده بود. به آهنگ خانه‌ی خدا از مِصْرِ بیرون شدم و از حِجَازِ روانه‌ی عِرَاقِ گشتم. به زیارت مولایم سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَیْهِ السَّلَامِ رفتم و از چیرگی بیمی که داشتم، به قبر حضرتش پناه بردم. ۱۵ روز در کربلا ماندم. شب و روز می‌نالیدم و دعا می‌کردم. به من فرمود: «امام حُسَيْنِ عَلَیْهِ السَّلَام به تو می‌فرماید: فرزندم! از فلانی ترسیده‌ای؟» پاسخ دادم: آری؛ می‌خواست مرا بکشد؛ به سرورم پناه آوردم و تصمیم بزرگ او را درباره‌ی خود شکوه بردم. فرمود: «چرا پروردگار خود و پدرانت را با دعا‌های پیامبران گذشته عَلَیْهِمُ السَّلَام نمی‌خوانی؟ ایشان در سختی بودند و خداوند آن را با این دعاها از ایشان زدود.» پرسیدم: چگونه بخوانمش؟ فرمود: «شب جمعه که شد، غسل کن و نماز شب بگزار. بعد از سجده‌ی شکر، دو زانو بنشین و این دعا را بخوان.» آن گاه دعایی برای من خواند. (سَيِّدِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَوِيٍّ مِصْرِي) گوید: (آن حضرت) ۵ شب پیاپی - در همان زمان که من بین خواب و بیداری بودم - بر من آشکار می‌شد و این دعا را می‌فرمود تا آن را حفظ شدم. شب جمعه نیامد. غسل به جای آوردم و لباس تازه کردم و بوی خوش زدم و نماز شب گزاردم و به سجده شکر رفتم. آن گاه بر دو زانو نشسته این دعا را به درگاه حق - جَلَّ وَ عَلَا - خواندم. آن حضرت شب شنبه بر من ظاهر گردید و فرمود: «محمد! خواسته‌ات انجام شد و با پایان یافتن دعا، دشمنت نزد آن که بدو سَعَايَتِ برده بود، کشته شد.» صبح، با مولایم (سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَیْهِ السَّلَام) خداحافظی کردم و به سوی مِصْرِ راه افتادم. وقتی در راه مِصْرِ به اردن رسیدم، مردم مومن از همسایگانم را در مِصْرِ دیدم. خبر داد که أَحْمَدُ بْنُ طُولُونِ دشمن مرا دستگیر ساخت و فرمان داد او را از قفا سر بریدند. این در شب جمعه رخ داد. سپس فرمان داد تا در رود نیلش افکندند! بنا به توضیح جمعی از دوستان و برادران شیعی، این حادثه - همان گونه که مولایم به من خبر داد - هم زمان با آن بود که من دعا را به پایان رسانده بودم. تذکر: این دعا را - به روایتی که بر این نقل فزونی و کاستی دارد - خواهیم آورد. لَهِ لِلَّهِ دَعَا مَوْلَايِمَانَ حَضْرَتِ وَلِيٍّ عَصْرِ عَلَیْهِ السَّلَامِ به روایت دیگر: لَهِ لِلَّهِ أَبُو الْحَسَنِ عَلِيٍّ بْنِ حَمَادِ مِصْرِي - أَبُو عَبْدِ اللَّهِ حُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدِ عَلَوِيٍّ - مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَوِيٍّ حُسَيْنِي: یکی از فرمان روایان سرزمینم اندوه بزرگی برایم پیش آورد و هراس فراوانی آفرید. سخت بیمناک شدم؛ چندان که امید رهایی نداشتم. به زیارت پدران و سرورانم عَلَیْهِمُ السَّلَامِ به کربلا رفتم و به ایشان و خاکشان پناهنده و پناه جو شدم و از هراسی که بر من چیره شده بود از ایشان امان خواستم. ۱۵ روز را، شب و روز، به نیاز و ناله گذراندم. (روزی) در

حالت بین خواب و بیداری، ولی خداوند و حجت زمان را که برترین درود و سلام بر او و پدرانش باد دیدار کردم. به من فرمود: «پسر! از فلان ترسیده‌ای؟» گفتم: آری؛ درباره‌ی من چنین و چنان تصمیم دارد. من به سرورانم که درود خدا بر ایشان باد به شکوه پناه آورده‌ام تا از وی رهایی ام دهند. فرمود: «چرا دعایی را که پدران پیامبر من صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ در سختی‌ها می‌خواندند و بدان کار گشایی شدند، به درگاه پروردگار خویش و پروردگار پدران خویش نمی‌خوانی؟» پرسیدم: آنها چه می‌خواندند تا من بخوانم؟ فرمود: «شب جمعه که آمد، برخیز و غسل کن و نماز بگزار. پس از سجده‌ی شکر، در حالت زانو زده، این دعا را از ژرفای دل بخوان.» آن حضرت ۵ شب پیاپی بر من ظاهر می‌شد و این سخن و دعا را تکرار می‌فرمود تا آن را از بر کردم. شب جمعه آمدن آن حضرت قطع شد. برخاستم و غسل به جای آوردم و لباس تازه کردم و بوی خوش زدم و نماز بایسته‌ی شب را گزاردم. آن گاه نشسته بر دو زانو این دعا را خواندم. شب شنبه، به سان شب‌های پیش، بر من آشکار گردید و فرمود: «محمد! دعایت پذیرفته شد و دشمنت به هلاکت رسید. وقتی دعایت به پایان رسید، خداوند او را کشت.» صبح که شد، تنها اندیشه‌ام وداع با سرورانم عَلَيْهِمْ السَّلَام بود و بازگشت به خانه‌ای که از آن گریخته بودم. در میان راه، پیک حامل نامه‌های فرزندانم را دیدم که: مردی که از او گریختی گروهی را به میهمانی خوانده بود. میهمانان خوردند و آشامیدند و پراکنده شدند. او با غلامانش همان جا خوابید. صبح شد. صدایی از او بر نمی‌خاست. روانداز را کنار زدند. دیدند از پشت او را سر بریده‌اند و خون از وی روان است. این در شب جمعه اتفاق افتاد و کسی ندانست که چنین کرد. (خانواده‌ام در نامه) از من می‌خواستند که باز گردم. وقتی به خانه رسیدم و جویای او شدم و این که چه هنگام کشته شده است، معلوم شد که درست با پایان دعا هم زمان بوده است! دعا این بود: رَبِّ مَنْ ذَا الَّذِي دَعَاكَ فَلَمْ تُجِبْهُ وَمَنْ ذَا الَّذِي سَأَلَكَ فَلَمْ تُعْطِهِ وَمَنْ ذَا الَّذِي نَجَاكَ فَحَيَّبْتَهُ أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ فَأَبْعَدْتَهُ وَرَبِّ هَذَا فِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ مَعَ عِبَادِهِ وَكَفْرِهِ وَعُتُوهُ وَإِدْعَائِهِ الرُّبُوبِيَّةَ لِنَفْسِهِ وَعِلْمِكَ بِأَنَّهُ لَمَّا يَتُوبُ وَلَمَّا يَزْجِعُ وَلَا يَتُوبُ وَلَا يُؤْمِنُ وَلَا يَخْشَعُ اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَأَعْطَيْتَهُ سُؤْلَهُ كَرَمًا مِنْكَ وَجُودًا وَقَلَّةً مَقْدَارًا لِمَا سَأَلَكَ عِنْدَكَ مَعَ عَظَمَةِ عِنْدِهِ أَخَذًا بِحُجَّتِكَ عَلَيْهِ وَتَأْكِيدًا لَهَا حِينَ فَجَرَ وَكَفَرَ وَاسْتِطَالَ عَلَى قَوْمِهِ وَتَجَبَّرَ وَبُكْفِرَهُ عَلَيْهِمْ افْتَخَرَ وَبَطَلِمَهُ لِنَفْسِهِ تَكَبَّرَ وَبِحِلْمِكَ عَنْهُ اسْتَكْبَرَ فَكَتَبَ وَحَكَمَ عَلَى نَفْسِهِ جُزَاءً مِنْهُ إِنَّ جَزَاءَ مِثْلِهِ أَنْ يُغْرَقَ فِي الْبَحْرِ فَجَزَيْتَهُ بِمَا حَكَمَ بِهِ عَلَى نَفْسِهِ إِلَهِي وَأَنَا عِبْدُكَ ابْنُ عِبْدِكَ وَابْنُ أُمِّكَ مُعْتَرِفٌ لَكَ بِالْعُبُودِيَّةِ مُقَرَّرٌ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ خَالِقِي لَا إِلَهَ لِي غَيْرُكَ وَلَا رَبَّ لِي سِوَاكَ مُوقِنٌ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ رَبِّي وَإِلَيْكَ مَرْدِي وَإِيَابِي عَالِمٌ بِأَنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِكَ وَلَا رَادَّ لِقَضَائِكَ وَأَنَّكَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ لَمْ تَكُنْ مِنْ شَيْءٍ وَلَا تَمَّ تَبْنٍ عَنْ شَيْءٍ كُنْتَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَأَنْتَ الْكَائِنُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ وَالْمُكُونُ لِكُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَ كُلَّ شَيْءٍ بِتَقْدِيرٍ وَأَنْتَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ كَذَلِكَ كُنْتَ وَتَكُونُ وَأَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ لَا تَأْخُذُكَ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ وَلَا تُوصَفُ بِالْأَوْهَامِ وَلَا تُدْرَكُ بِالْحَوَاسِّ - وَلَا تَقَاسُ بِالْمَقْيَاسِ وَلَا تُشَبَّهُ بِالنَّاسِ وَإِنَّ الْخَلْقَ كُلَّهُمْ عِبْدُكَ وَإِمَاؤُكَ أَنْتَ الرَّبُّ وَنَحْنُ الْمَرْبُوبُونَ وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَنَحْنُ الْمَخْلُوقُونَ وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَنَحْنُ الْمَرْزُوقُونَ فَلَكَ الْحَمْدُ يَا إِلَهِي إِذْ خَلَقْتَنِي بَشْرًا سَوِيًّا وَجَعَلْتَنِي غَنِيًّا مَكْفِيًّا بَعْدَ مَا كُنْتُ طِفْلًا صَبِيًّا تَقَوُّنِي مِنَ التَّدْيِ لَبْنًا مَرِيئًا وَغَدَّيْتَنِي غَدَاءً طَيِّبًا هَنِيئًا وَجَعَلْتَنِي ذَكَرًا مِثْلًا سَوِيًّا فَلَكَ الْحَمْدُ حَمِيدًا إِنْ عَمِدَ لَمْ يُحْصَ وَإِنْ وُضِعَ لَمْ يَتَسَّعْ لَهُ شَيْءٌ - حَمِيدًا يُفُوقُ عَلَى جَمِيعِ حَمْدِ الْحَامِدِينَ وَيَعْلُو عَلَى حَمْدِ كُلِّ شَيْءٍ وَيَفْخُمُ وَيَعْظُمُ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَكَلِمًا حَمِدَ اللَّهُ شَيْءٌ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُحَمِّدَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ وَزِنَةَ مَا خَلَقَ وَزِنَةَ أَجَلِ مَا خَلَقَ وَبُورْنَ أَحْفَ مَا خَلَقَ وَبِعَدَدِ أَصْغَرِ مَا خَلَقَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ حَتَّى يَرْضَى رَبُّنَا وَبَعْدَ الرِّضَا وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ يَغْفِرَ لِي ذَنْبِي وَأَنْ يُحَمِّدَ لِي أَمْرِي وَيَتُوبَ عَلَيَّ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ إِلَهِي وَإِنِّي أَنَا أَدْعُوكَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ صَفْوَتُكَ أَبُوْنَا آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ مُسَيِّءٌ ظَالِمٌ حِينَ أَصَابَ الْخَطِيئَةَ فَغَفَرْتَ لَهُ خَطِيئَتَهُ وَتُبَّتْ عَلَيْهِ وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دَعْوَتَهُ وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تَصِلَ لِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي وَتَرْضَى عَنِّي فَإِنْ لَمْ تَرْضَ عَنِّي فَاعْفُ عَنِّي فَإِنِّي مُسَيِّءٌ ظَالِمٌ خَاطِئٌ عَاصٍ وَقَدْ يَعْفُو السَّيِّدُ عَنْ عَبْدِهِ وَلَيْسَ بِرَاضٍ عَنْهُ وَأَنْ تُرَضِيَ عَنِّي خَلْقَكَ وَتُمِيطَ عَنِّي حَقِّكَ إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ إِدْرِيسُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَجَعَلْتَهُ صِدِّيقًا نَبِيًّا وَ

رَفَعْتَهُ مَكَانًا عَلِيًّا وَ اسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ - وَ أَنْ تَجْعَلَ مَا بِي إِلَى جَنَّتِكَ وَ مَحَلِّي فِي رَحْمَتِكَ وَ تُسَكِّنِي فِيهَا بِعَفْوِكَ وَ تَرْوِجَنِي مِنْ حُورِهَا بِمُدْرَتِكَ يَا قَدِيرُ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ نُوحٌ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ. فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ. وَ فَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ - وَ نَجَّيْتَهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْحِ وَ دُسِّرَ فَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُنَجِّنِي مِنْ ظُلْمٍ مَنْ يُرِيدُ ظُلْمِي وَ تَكْفٍ عَنِّي بِأَسْ مَنْ يُرِيدُ هَضْمِي وَ تَكْفِينِي شَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَ عَدُوِّ قَاهِرٍ وَ مُسْتَخَفِّ قَادِرٍ وَ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ وَ اِنْسِي شَدِيدٍ وَ كَيْدِ كُلِّ مَكِيدٍ يَا حَلِيمُ يَا وَدُودُ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ صَالِحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَجَجَّيْتَهُ مِنَ الْخَسْفِ وَ أَعْلَيْتَهُ عَلَى عَدُوِّهِ وَ اسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُخَلِّصَنِي مِنْ شَرِّ مَا يُرِيدُنِي أَعْدَائِي بِهِ وَ سَعَى بِي حُسَادِي وَ تَكْفِينِهِمْ بِكِفَايَتِكَ وَ تَتَوَلَّانِي بِوَلَايَتِكَ وَ تَهْدِي قَلْبِي بِهَدَاكَ وَ تُؤَيِّدُنِي بِتَقْوَاكَ وَ تُبَصِّرُنِي [تَنْصُرُنِي بِمَا فِيهِ رِضَاكَ وَ تُعِينُنِي بِعِنَاكَ يَا حَلِيمُ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ وَ خَلِيلُكَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ أَرَادَ نُمُودُ الْفَاءُ فِي النَّارِ فَجَعَلْتَ لَهُ النَّارَ بَرْدًا وَ سَلَامًا وَ اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُبَرِّدَ عَنِّي حَرَّ نَارِكَ وَ تَطْفِئَ عَنِّي لَهَبَهَا وَ تَكْفِينِي حَرَّهَا وَ تَجْعَلَ نَائِرَةَ أَعْدَائِي فِي شِعَارِهِمْ وَ دِشَارِهِمْ - وَ تَرُدَّ كَيْدَهُمْ فِي نُحُورِهِمْ وَ تَبَارِكَ لِي فِيهَا أَعْظَمْتَنِيهِ كَمَا يَبَارَكَ عَلَيْكَ وَ عَلَيَّ آلِهِ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ الْحَمِيدُ الْمَجِيدُ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ إِسْمَاعِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَجَعَلْتَهُ نَبِيًّا وَ رَسُولًا وَ جَعَلْتَ لَهُ حَرَمَكَ مُسْكًا وَ مَسْكَنًا وَ مَأْوَى وَ اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ نَجَّيْتَهُ مِنَ الذَّبْحِ وَ قَرَّبْتَهُ رَحْمَةً مِنْكَ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَفْسِّحَ لِي فِي قَبْرِي وَ تَحُطَّ عَنِّي وَزْرِي وَ تَشُدَّ لِي أُرْزِي وَ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي وَ تَرْزُقَنِي التَّوْبَةَ بِحَطِّ السَّيِّئَاتِ وَ تَضَاعِفِ الْحَسَنَاتِ وَ كَشْفِ الْبَلِيَّاتِ وَ رِبْحِ النَّجَارَاتِ وَ دَفْعِ مَعْرَةِ السَّعَايَاتِ إِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ وَ مُنْزِلُ الْبَرَكَاتِ وَ قَاضِي الْحَاجَاتِ وَ مُعْطِي الْخَيْرَاتِ وَ جَبَّارِ السَّمَاوَاتِ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلْتَهُ بِهِ ابْنُ خَلِيلِكَ إِسْمَاعِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الَّذِي نَجَّيْتَهُ مِنَ الذَّبْحِ وَ فَدَيْتَهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ وَ قَلَبْتَ لَهُ الْمَشْقَصَ حَتَّى نَاجَاكَ مُوقِنًا بِذَبْحِهِ رَاضِيًا بِأَمْرِ وَالِدِهِ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُنَجِّنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَ بَلَاءٍ وَ تَصْرِفَ عَنِّي كُلَّ ظُلْمَةٍ وَ خِيَمَةٍ وَ تَكْفِينِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أُمُورِ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي وَ مَا أَحْزَاؤُهُ وَ أَخْشَاؤُهُ وَ مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ بِحَقِّ آلِ يَسَ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ لُوطٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَجَجَّيْتَهُ وَ أَهْلَهُ مِنَ الْخَسْفِ وَ الْهَدْمِ وَ الْمَثَلَاتِ وَ الشَّدَّةِ وَ الْجُهْدِ وَ أَخْرَجْتَهُ وَ أَهْلَهُ مِنَ الْكُزْبِ الْعَظِيمِ وَ اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَأْذَنَ لِي بِجَمِيعِ [بِجَمِيعِ مَا سُتَّتَ مِنْ شَمْلِي وَ تَقَرَّ عَيْنِي بِوَلَدِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ تَصْلِحَ لِي أُمُورِي وَ تَبَارِكَ لِي فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي وَ تَبَلِّغْنِي فِي نَفْسِي آمَالِي - وَ أَنْ تُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ وَ تَكْفِينِي شَرَّ الْأَشْرَارِ بِالْمُضِطَّفِينَ الْأَخْيَارِ الْمَأْتَمَةِ الْأَبْرَارِ وَ نُورِ الْمَأْتَمَةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الْمَأْتَمَةِ الْمُهَدِّبِينَ وَ الصَّفْوَةَ الْمُنتَجِبِينَ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَ تَرْزُقَنِي مُجَالَسَتِهِمْ وَ تَمُنَّ عَلَيَّ بِمُرَافَقَتِهِمْ وَ تَوْفَّقَ لِي صُحْبَتَهُمْ مَعَ أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَ أَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ وَ حَمَلَهُ عَرْشَكَ وَ الْكُرُوبِينَ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي سَأَلْتَهُ بِهِ يَعْقُوبُ وَ قَدْ كَفَّ بَصِيرُهُ وَ سُتَّتَ شَمْلُهُ [جَمَعُهُ وَ فَقَدَ قُرَّةَ عَيْنِهِ ابْنُهُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ جَمَعْتَ شَمْلَهُ وَ أَفْرَزْتَ عَيْنَهُ وَ كَشَفْتَ ضُرَّهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَأْذَنَ لِي بِجَمِيعِ مَا تَبَدَّدَ مِنْ أَمْرِي وَ تَقَرَّ عَيْنِي بِوَلَدِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ تَصْلِحَ شَأْنِي كُلَّهُ وَ تَبَارِكَ لِي فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي وَ تَبَلِّغْنِي فِي نَفْسِي وَ آمَالِي وَ تَصْلِحَ لِي أَفْعَالِي وَ تَمُنَّ عَلَيَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْمَعَالِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ يُوسُفُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ نَجَّيْتَهُ مِنْ غِيَابَتِ الْجُبِّ وَ كَشَفْتَ ضُرَّهُ وَ كَفَيْتَهُ كَيْدَ إِخْوَتِهِ وَ جَعَلْتَهُ بَعْدَ الْعُبُودِيَّةِ مُلِكًا وَ اسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَدْفَعَ عَنِّي كَيْدَ كُلِّ كَائِدٍ وَ شَرَّ كُلِّ حَاسِدٍ - إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ إِذْ قُلْتَ تَبَارَكَتْ وَ تَعَالَيْتْ وَ نَادَيْتَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَ قَرَّبْتَهُ نَجِيًّا وَ صَرَبْتَ لَهُ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا وَ نَجَّيْتَهُ وَ مَنْ مَعَهُ [تَبِعَهُ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ أَعْرَفْتَ فِرْعَوْنَ وَ هَامَانَ وَ جُنُودَهُمَا وَ اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ

قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُعَيِّدَنِيْ مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ وَ تَقَرِّبَنِيْ مِنْ عَفْوِكَ وَ تَشْرُرْ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ مَا تُغْنِيْنِيْ بِهِ عَنْ جَمِيْعِ خَلْقِكَ وَ يَكُوْنُ لِيْ بَلَاغًا اَنَالَ بِهِ مَغْفِرَتَكَ وَ رِضْوَانَكَ يَا وَلِيَّيْ وَ وَاٰلِيَّ الْمُؤْمِنِيْنَ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ بِالْاِسْمِ الَّذِيْ دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيُّكَ دَاوُدُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاةً وَ سَخَّرْتَ لَهُ الْجَبَالَ يُسَبِّحْنَ مَعَهُ بِالْعَشِيِّ وَ الْبَاكِرِ - وَ الطَّيْرَ مَحْشُوْرَةً كُلُّ لَهُ اَوَابٌ وَ شَدَدْتَ مُلْكَهُ وَ اَتَيْتَهُ الْحِكْمَةَ وَ فَضِيْلَ الْخُطَابِ وَ اَلَنْتَ لَهُ الْحَدِيْدَ وَ عَلَّمْتَهُ صِنْعَهُ لِبُوسِ لِهْمٌ وَ غَفَرْتَ ذَنْبَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُسَخِّرَ لِيْ جَمِيْعَ اُمُوْرِيْ وَ تَسَهِّلَ لِيْ تَقْدِيْرِيْ وَ تَرْزُقْنِيْ مَغْفِرَتَكَ وَ عِبَادَتَكَ وَ تَدْفَعْ عَنِّيْ ظُلْمَ الظَّالِمِيْنَ وَ كَيْدَ الْكَاثِبِيْنَ وَ مَكْرَ الْمَيَّاكِرِيْنَ وَ سَيِّطَوَاتِ الْفِرَاعِيَةِ الْجَبَّارِيْنَ وَ حَسِيْدَ الْحَاسِدِيْنَ يَا اَمِيْنَ الْخَائِفِيْنَ وَ حِيَارَ الْمُسْتَجِيْرِيْنَ وَ نِقْمَةَ الْوَاثِقِيْنَ وَ ذَرِيْعَةَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ رَجَاءَ الْمُتَوَكِّلِيْنَ وَ مُعْتَمِدَ الصَّالِحِيْنَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ بِالْاِسْمِ الَّذِيْ سَأَلْتُكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيُّكَ سُلَيْمَانَ بِنِ دَاوُدَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ اِذْ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَ هَبْ لِيْ مُلْكًا لَا يَنْبَغِيْ لِاَحَدٍ مِنْ بَعْدِيْ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاةً وَ اطْعَمْتَ لَهُ الْخَلْقَ وَ حَمَلْتَهُ عَلَيَّ الرِّيْحَ وَ عَلَّمْتَهُ مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَ سَخَّرْتَ لَهُ الشَّيَاطِيْنَ مِنْ كُلِّ بَنَاءٍ وَ عَوَاصِيْ. وَ اٰخَرِيْنَ مُقَرَّنِيْنَ فِي الْاَضْفَادِ هَذَا عَطَاؤُكَ لَا عَطَاءٌ غَيْرُكَ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُهْدِيْ لِيْ قَلْبِيْ وَ تَجْمَعَ لِيْ لُبِّيْ وَ تَكْفِيْنِيْ هَمِّيْ وَ تُؤْمِنَ خَوْفِيْ وَ تَفْكُ اَسْرِيْ وَ تَشُدُّ اَزْرِيْ وَ تَمَهِّلَنِيْ وَ تَنْفُسِنِيْ وَ تَسْتَجِيْبَ دُعَائِيْ وَ تَسْمَعَ نِدَائِيْ وَ لَمَّا تَجْعَلْ فِي النَّارِ مَاوَايَ وَ لَا الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّيْ وَ اَنْ تُوسِّعَ عَلَيَّ رِزْقِيْ وَ تَحَسِّنَ خُلُقِيْ وَ تُعْتِقَ رَقِيْبِيْ مِنَ النَّارِ فَاِنَّكَ سَيِّدِيْ وَ مَوْلَايَ وَ مُؤَمِّلِيْ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ الَّذِيْ دَعَاكَ بِهِ اَيُّوْبُ لَمَّا حِيْلَ بِهِ الْبَلَاءُ بَعْدَ الصَّحَّةِ وَ نَزَلَ السَّقَمُ مِنْهُ مَنْزِلَ الْعَافِيَةِ وَ الصَّيْقُ بَعْدَ السَّعِيَةِ وَ الْقُدْرَةَ فَكَشَفْتَ ضُرَّهُ وَ رَدَدْتَ عَلَيْهِ اَهْلَهُ وَ مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ حِيْنَ نَادَاكَ دَاعِيًا لَكَ رَاغِبًا اِلَيْكَ رَاغِبًا لِفَضْلِكَ شَاكِيًا اِلَيْكَ رَبِّ اِنِّيْ مَسْنِي الضُّرَّ وَ اَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاةً وَ كَشَفْتَ ضُرَّهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَكْشِفَ ضُرِّيْ - وَ تُعَافِيْنِيْ فِيْ نَفْسِيْ وَ اَهْلِيْ وَ مَالِيْ وَ وُلْدِيْ وَ اِخْوَانِيْ فِيْكَ عَافِيَةً بَاقِيَةً شَافِيَةً كَافِيَةً وَافِرَةً هَادِيَةً نَامِيَةً مُسْتَعْتَبَةً عَنِ الطَّاطِبَاءِ وَ الْاَدْوِيَةِ وَ تَجْعَلَهَا شِعَارِيْ وَ دِيَارِيْ وَ تَمْتَعِنِيْ بِسَمْعِيْ وَ بَصِيْرِيْ وَ تَجْعَلَهُمَا الْوَارِثِيْنَ مِنِّيْ - اِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِيْ دَعَاكَ بِهِ يُوْنُسُ بِنِ مَتَّى فِي بَطْنِ الْحُوْتِ حِيْنَ نَادَاكَ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ - اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ وَ اَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاةً وَ اَنْبَتَّ عَلَيْهِ شَجْرَةً مِنْ يَفْطِيْنِ وَ اَرْسَلْتَهُ اِلَى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيْدُوْنَ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَسْتَجِيْبَ دُعَائِيْ وَ تُدَارِكْنِيْ بِعَفْوِكَ فَقَدْ عَرَفْتُ فِي بَحْرِ الظُّلْمِ لِنَفْسِيْ وَ رَكِيْبَتِيْ مَظَالِمٌ كَثِيْرَةً لِخَلْقِكَ عَلَيَّ صِيْلٌ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اسْتُرْنِيْ مِنْهُمْ وَ اَعْتَقْنِيْ مِنَ النَّارِ وَ اجْعَلْنِيْ مِنْ عَقَائِكَ وَ طَلْقَانِكَ مِنَ النَّارِ فِي مَقَامِيْ هَذَا بِمَنْكَ يَا مَنَّانُ. اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِيْ دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيُّكَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ اِذْ اُنْزِلَتْهُ بِرُوْحِ الْقُدْسِ وَ اَنْطَقْتَهُ فِي الْمَهِيْدِ فَاُخِيَا بِهِ الْمَوْتَى وَ اَبْرَأَ بِهِ الْاَمْكَمَةَ وَ الْمَبْرُصَ بِاِذْنِكَ وَ خَلَقَ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَصَارَ طَائِرًا بِاِذْنِكَ - وَ كُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُفَرِّغْنِيْ لِمَا خَلَقْتَ لَهُ وَ لَمَّا تَشْغَلْنِيْ بِمَا قَدْ تَكَلَّفْتَهُ لِيْ وَ تَجْعَلْنِيْ مِنْ عِبَادِكَ وَ زُهَادِكَ فِي الدُّنْيَا وَ مَمَّنْ خَلَقْتَهُ لِلْعَافِيَةِ وَ هَنَاتَهُ بِهَوَا مَعَ كَرَامَتِكَ يَا كَرِيْمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيْمُ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِيْ دَعَاكَ بِهِ اَصْفُ بِنِ بَرَحِيَا عَلَيَّ عَرْشِ مَلِكِهِ سَبِيًّا فَكَانَ اَقْلَ مِنْ لِحْظَةِ الطَّرْفِ حَتَّى كَانَ مُصَوَّرًا بَيْنَ يَدَيْهِ فَلَمَّا رَاَهُ قِيْلَ اِهْكَذَا عَرْشُكَ قَالَتْ كَاَنَّهُ هُوَ فَاسْتَجَبْتَ دُعَاةً وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَكْفِرْ عَنِّيْ سَيِّئَاتِيْ وَ تَقْبَلْ مِنِّيْ حَسَنَاتِيْ وَ تَقْبَلْ تَوْبَتِيْ وَ تَتُوبَ عَلَيَّ وَ تُعْنِيْ فَقْرِيْ وَ تَجْبُرَ كَسْرِيْ وَ تُحْيِيْ فُوَادِيْ بِهَذَا كَرِكَ وَ تُحْيِيْنِيْ فِي عَافِيَةٍ وَ تُمِيْتِنِيْ فِي عَافِيَةٍ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ بِالْاِسْمِ الَّذِيْ دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيُّكَ زَكَرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ حِيْنَ سَأَلْتَكَ دَاعِيًا لَكَ رَاغِبًا اِلَيْكَ رَاغِبًا لِفَضْلِكَ فَقَامَ فِي الْمَحْرَابِ ينادِي بِتَدَاءٍ خَفِيًّا فَقَالَ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا. يَرِثْنِيْ وَ يَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوْبَ وَ اجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا فَوَهَبْتَ لَهُ يَحْيَى وَ اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاةً وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُبْقِيْ لِيْ اَوْلَادِيْ وَ اَنْ تُمْتَعِنِيْ بِهِمْ وَ تَجْعَلْنِيْ وَ اِيَّاهُمْ مُؤْمِنِيْنَ لَكَ رَاغِبِيْنَ فِي تَوَابِكَ خَائِفِيْنَ مِنْ عِقَابِكَ رَاغِبِيْنَ لِمَا عِنْدَكَ اَيِّسِيْنَ مِمَّا عِنْدَ غَيْرِكَ حَتَّى تُحْيِيْنَا حَيَاةً طَيِّبَةً وَ تُمِيْتَنَا مِيْتَةً طَيِّبَةً اِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تُرِيْدُ اِلٰهِيْ وَ اَسْأَلُكَ بِالْاِسْمِ الَّذِيْ سَأَلْتُكَ بِهِ امْرَأَةٌ فِرْعَوْنَ اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِيْ عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ نَجِّنِيْ مِنْ فِرْعَوْنَ وَ عَمَلِهِ وَ

نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجَبَتْ لَهَا دُعَاؤُهَا وَ كُنْتُ مِنْهَا قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُفَرِّغَ عَيْنِي بِالنَّظَرِ إِلَى جَنَّتِكَ وَ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ أَوْلِيَايَكَ وَ تَفَرِّجَنِي بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ تُؤَسِّسَنِي بِهِ وَ بِآلِهِ وَ بِمُصَاحِبَتِهِمْ وَ مُرَافَقَتِهِمْ وَ تُمَكِّنَ لِي فِيهَا وَ تُنَجِّنِي مِنَ النَّارِ وَ مَا أُعِدَّ لِأَهْلِهَا مِنَ السَّلَاسِلِ وَ الْأَغْلَالِ وَ الشَّدَائِدِ وَ الْأَنْكَالِ وَ أَنْوَاعِ الْعَذَابِ بِعَفْوِكَ يَا كَرِيمَ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَوْتُكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ صَدِيقُكَ مَرْيَمَ الْبُتُولُ وَ أُمَّ الْمَسِيحِ الرَّسُولِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذْ قُلْتُ وَ مَرْيَمَ ابْنَتِ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنْتَ فَوْجَهَا فَفَخَّنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا - وَ صَدَّقْتَ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَ كَتَبَهُ وَ كَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ فَاسْتَجَبَتْ لَهَا دُعَاؤُهَا وَ كُنْتُ مِنْهَا قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُحْصِيَ نَبِيَّ بِحُضْرِكَ الْحَصَةِ وَ تَحْجِبَنِي بِحِجَابِكَ الْمَنِيعِ وَ تُحَرِّزَنِي بِحِرْزِكَ الْوَثِيقِ وَ تَكْفِينِي بِكِفَايَتِكَ الْكَافِيَةِ مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاغٍ وَ ظَلَمٍ كُلِّ بَاغٍ وَ مَكْرٍ كُلِّ مَآكِرٍ وَ غَدْرِ كُلِّ غَادِرٍ وَ سِحْرِ كُلِّ سَاحِرٍ وَ جُورِ كُلِّ سَيْلِطَانٍ جَائِرٍ بِمَنِيكَ يَا مَنِيحَ إِلَهِي وَ أَسْأَلُكَ بِالْأَسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ وَ صَافِيكَ وَ خَيْرُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَمِينِكَ عَلَيَّ وَ خِيكَ وَ بَعِيثِكَ إِلَى بَرِيَّتِكَ وَ رَسُولِكَ إِلَى خَلْقِكَ مُحَمَّدًا حَاصِطَكَ وَ خَالِصِيكَ صَلَّيَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فَاسْتَجَبَتْ دُعَاؤُهُ وَ أَيَّدَتْهُ بِجُنُودٍ لَمْ يَرَوْهَا وَ جَعَلَتْ كَلِمَتَكَ الْعُلْيَا وَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَ كُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ صِلَامَةً زَاكِيَةً طَيِّبَةً نَامِيَةً بَاقِيَةً مُبَارَكَةً كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ أَبِيهِمْ إِبْرَاهِيمَ وَ آلِ إِبْرَاهِيمَ وَ بَارِكْ عَلَيْهِمْ كَمَا بَارَكْتَ عَلَيْهِمْ وَ سَلِّمْ عَلَيْهِمْ كَمَا سَلَّمْتَ عَلَيْهِمْ وَ زِدْهُمْ فَوْقَ ذَلِكَ كُلِّهِ زِيَادَةً مِنْ عِنْدِكَ وَ اخْلُطْنِي بِهِمْ وَ اجْعَلْنِي مِنْهُمْ وَ احْشُرْنِي مَعَهُمْ وَ فِي زَمْرَتِهِمْ حَتَّى تَسْقِيَنِي مِنْ حَوْضِهِمْ وَ تُدْخِلَنِي فِي جُمَّلَتِهِمْ وَ تَجْمَعَنِي وَ إِيَّاهُمْ وَ تَفَرِّغَ عَيْنِي بِهِمْ وَ تُعْطِنِي سُؤْلِي وَ تُبَلِّغَنِي آمَالِي فِي دِينِي وَ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي وَ تَبَلِّغَهُمْ سَلَامِي وَ تَرُدَّ عَلَيَّ مِنْهُمْ السَّلَامَ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ إِلَهِي وَ أَنْتَ الَّذِي تُنَادِي فِي إِنْصَافٍ كُلِّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ أَمْ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأُجِيبُهُ أَمْ هَلْ مِنْ مُسْتَعْفِرٍ فَأُغْفِرَ لَهُ أَمْ هَلْ مِنْ رَاجٍ فَأُبَلِّغَهُ رَجَاءَهُ أَمْ هَلْ مِنْ مُؤَمِّلٍ فَأُبَلِّغُهُ أَمَلَهُ هَا أَنَا سَائِلُكَ بِفَنَائِكَ وَ مَسْئَلُكَ بِبَابِكَ وَ ضَعِيفُكَ بِبَابِكَ وَ فَاقِرُكَ بِبَابِكَ وَ مُؤَمِّلُكَ بِفَنَائِكَ أَسْأَلُكَ نَائِلَكَ وَ أَرْجُو رَحْمَتَكَ وَ أُوَمِّلُ عَفْوَكَ وَ أَلْتَمِسُ غُفْرَانَكَ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَعْطِنِي سُؤْلِي وَ بَلِّغْنِي أَمَلِي وَ اجْزُرْ فَقْرِي وَ ارْحَمْ عَضِيَّتَايَ وَ اعْفُ عَن ذُنُوبِي وَ فَكِّ رَقَبَتِي مِنَ الْمَظَالِمِ لِعِبَادِكَ رَكِبْتِي وَ قَوَّضَ عُنْفِي وَ أَعَزَّ مَسْكَتِي وَ تَبَّتْ وَطْأَتِي وَ اغْفِرْ جُرْمِي وَ أَنْعِمْ بَالِي وَ أَكْثِرْ مِنَ الْحَلَالِ مَالِي وَ خَزْ لِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي وَ أَفْعَالِي وَ رَضْنِي بِهَا وَ ارْحَمْنِي وَ الْوَالِدِي وَ مَا وَلَدَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدَّعَوَاتِ وَ أَلْهَمْنِي مِنْ بَرِّهِمَا مَا أَسْتَحِقُّ بِهِ ثَوَابَكَ وَ الْجَنَّةَ وَ تَقَبَّلْ حَسَنَاتِهِمَا وَ اغْفِرْ سَيِّئَاتِهِمَا وَ اجْزِهِمَا بِأَحْسَنِ مَا فَعَلَا بِبِي ثَوَابَكَ وَ الْجَنَّةَ - إِلَهِي وَ قَدْ عَلِمْتُ يَقِينًا أَنَّكَ لَا تَأْمُرُ بِالظُّلْمِ وَ لَا تَرْضَاهُ وَ لَا تَمِيلُ إِلَيْهِ وَ لَا تَهْوَاهُ وَ لَا تُجِبُّهُ وَ لَا تَعْشَاهُ وَ تَعْلَمُ مَا فِيهِ هَوْلَاءِ الْقَوْمِ مِنْ ظُلْمِ عِبَادِكَ وَ بَغْيِهِمْ عَلَيْنَا وَ تَعَدِّيهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ وَ لَا مَعْرُوفٍ بَلْ ظُلْمًا وَ عُدْوَانًا وَ زُورًا وَ بُهْتَانًا فَإِنْ كُنْتُ جَعَلْتُ لَهُمْ مُدَّةً لِمَا بِيَدٍ مِنْ بُلُوغِهَا أَوْ كَتَبْتُ لَهُمْ أَجَالًا يَنَالُونَهَا فَقَدْ قُلْتُ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ وَ وَعْدُكَ الصِّدْقُ - يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يُثَبِّتْ وَ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ فَأَنَا أَسْأَلُكَ بِكُلِّ مَا سَأَلْتَكَ بِهِ أَنْبِيَائُكَ الْمُرْسَلُونَ وَ رُسُلِكَ وَ أَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلْتَكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَ مَلَائِكَتُكَ الْمُقَرَّبُونَ أَنْ تَمْحُوَ مِنْ أُمَّ الْكِتَابِ ذَلِكَ وَ تَكْتُبَ لَهُمْ الْإِضْمِخَالَ وَ الْمَحِقَّ - حَيْثُ تُقَرَّبُ آخِرَالَهُمْ وَ تَقْضَى مُدَّتُهُمْ وَ تَذْهَبُ أَيَّامُهُمْ وَ تَتَيَّرُ أَعْمَارُهُمْ وَ تَهْلِكُ فُجَارُهُمْ وَ تُسَلِّطُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ حَيْثُ لِمَا تُبْقِي مِنْهُمْ أَحَدًا وَ لِمَا تُنَجِّي مِنْهُمْ أَحَدًا وَ تَفَرِّقُ جَمْعَهُمْ وَ تَكِلُ سَلْمَاتِهِمْ وَ تُبَدِّدُ شَمْلَهُمْ وَ تَقْطَعُ آخِرَالَهُمْ وَ تَقْضِرُ أَعْمَارَهُمْ وَ تَزَلُّزُ أَسْمَاءَهُمْ وَ تَطْهَرُ بِلَمَادِكَ مِنْهُمْ وَ تَطْهَرُ عِبَادُكَ عَلَيْهِمْ فَقَدْ غَيَّرُوا سُنَّتَكَ وَ نَقَضُوا عَهْدَكَ وَ هَتَكُوا حَرِيمَكَ وَ اتَّوَا عَلَى مَا نَهَيْتَهُمْ عَنْهُ وَ عَتَوْا عَتْوًا كَبِيرًا كَبِيرًا وَ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ - وَ أَدْنِ لِجَمْعِهِمْ بِالسَّنَاتِ وَ لِحَيِّهِمْ بِالْمَمَاتِ وَ لِأَزْوَاجِهِمْ بِالنَّهْبَاتِ وَ خَلِّصْ عِبَادَكَ مِنْ ظُلْمِهِمْ وَ اقْبِضْ أَيْدِيَهُمْ عَن هَضْمِهِمْ وَ طَهِّرْ أَرْضَكَ مِنْهُمْ وَ أَدْنِ بِحُصَيْدِ نَبَاتِهِمْ وَ اسْتِيصَالِ شَافِقَتِهِمْ وَ شَتَاتِ شَمْلِهِمْ وَ هَدِّمْ بُتْيَانَهُمْ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ وَ أَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي وَ إِلَهَ كُلِّ شَيْءٍ وَ رَبِّي وَ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَ أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ وَ نَبِيَّاكَ وَ صَفِيَّاكَ مُوسَى وَ هَارُونَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ حِينَ قَالَا- دَاعِيَيْنِ لِمَكَ رَاجِعِينَ لِفَضْلِكَ - رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَ مَلَأَهُ زِينَةً وَ أَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَ اشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا- يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ فَمَنْتَ وَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمَا بِالْإِجَابَةِ لَهُمَا إِلَى أَنْ قَرَعْتَ

سَمِعَهُمَا بِأَمْرِكَ فَقُلْتَ اللَّهُمَّ رَبِّ قَدْ أَجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَجِبْ لِي يَا رَبِّ لَا تَتَّبِعَنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُطْمِسَ عَلَيَّ أَمْوَالِ هَؤُلَاءِ الظَّالِمَةِ وَأَنْ تُشَدِّدَ عَلَيَّ قُلُوبِهِمْ وَأَنْ تُخَسِّفَ بِهِمْ بَرَكَ وَأَنْ تُعْرِقَهُمْ فِي بَحْرِكَ فَإِنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا فِيهِنَّ لَكَ وَأَرْ الْخَلْقِ قُدْرَتِكَ فِيهِمْ وَبَطْشَتِكَ عَلَيْهِمْ فَافْعَلْ ذَلِكَ بِهِمْ وَعَجَّلْ لَهُمْ ذَلِكَ يَا خَيْرَ مَنْ سُئِلَ وَخَيْرَ مَنْ دُعِيَ وَخَيْرَ مَنْ تَدَلَّتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَرَفَعَتْ إِلَيْهِ الْأَيْدِي وَدُعِيَ بِاللُّسُنِ وَشَخَّصَتْ إِلَيْهِ الْأَبْصَارَ وَأَمَّتْ إِلَيْهِ الْقُلُوبُ وَنَقَلَتْ إِلَيْهِ الْأَقْدَامَ وَتُحَوِّكُم إِلَيْهِ فِي الْأَعْمَالِ إِلَهِي وَأَنَا عَبْدُكَ أَسْأَلُكَ مِنْ أَسْمَائِكَ بِأَبْهَائِهَا وَكُلِّ أَسْمَائِكَ بِهِي بَلْ أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ كُلِّهَا أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُرَكِّبَهُمْ عَلَيَّ أُمَّ رُءُوسِهِمْ فِي زِينَتِهِمْ وَتُرْزِقَهُمْ فِي مَهْوَى حُفْرَتِهِمْ وَارْزُقَهُمْ بِحَجْرِهِمْ وَذَكِّهِمْ بِمَشَاقِصِهِمْ وَاكْتِبُهُمْ عَلَيَّ مَنَاجِرِهِمْ وَاخْتَفُهُمْ بِوَتْرِهِمْ وَارْزُقْ كَيْدَهُمْ فِي نُحُورِهِمْ وَأَوْبِقُهُمْ بِبَدَائِمَتِهِمْ حَتَّى يَسْتَحْذِلُوا وَيَتَضَاءَلُوا بَعْدَ نُحُوتِهِمْ وَيَنْقِمُوا بَعْدَ اسْتِطَالَتِهِمْ أَذِلَّةً مَأْسُورِينَ فِي رَبِيقِ حَبَائِلِهِمُ الَّتِي كَانُوا يُؤْمَلُونَ أَنْ يَرُونَا فِيهَا وَتُرِينَا قُدْرَتَكَ فِيهِمْ وَسَيْلَطَانِكَ عَلَيْهِمْ - وَتَأْخُذْهُمْ أَخْذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنْ أَخَذَكَ الْأَلِيمُ الشَّدِيدُ وَتَأْخُذْهُمْ يَا رَبِّ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ فَإِنَّكَ عَزِيزٌ مُقْتَدِرٌ شَدِيدُ الْعِقَابِ شَدِيدُ الْمِحَالِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجَّلْ إِيرَادَهُمْ عَذَابَكَ الَّذِي أَعَدَدْتَهُ لِلظَّالِمِينَ مِنْ أُمَّتَالِهِمْ وَالطَّاعِينَ مِنْ نُظْرَانِهِمْ وَارْفَعْ حَلْمَكَ عَنْهُمْ وَاحْلُلْ عَلَيْهِمْ غَضَبَكَ الَّذِي لَا يَقُومُ لَهُ شَيْءٌ وَأْمُرْ فِي تَعْجِيلِ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ بِأَمْرِكَ الَّذِي لَا يُرَدُّ وَلَا يُؤَخَّرُ فَإِنَّكَ شَاهِدٌ كُلِّ نَجْوَى وَعَالِمٌ كُلِّ فَحْوَى وَلَا تَخْفَى عَلَيْكَ مِنْ أَعْمَالِهِمْ خَافِيَةٌ وَلَا تَذْهَبُ عَنْكَ مِنْ أَعْمَالِهِمْ خَائِنَةٌ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ عَالِمٌ بِمَا فِي الضَّمَائِرِ وَالْقُلُوبِ وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ وَأُنَادِيكَ بِمَا نَادَاكَ بِهِ سَيِّدِي وَأَسْأَلُكَ بِهِ نُوحٍ إِذْ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ - وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ أَجِبِ اللَّهُمَّ يَا رَبِّ أَنْتَ نِعْمَ الْمُجِيبُ وَنِعْمَ الْمُدْعُو وَنِعْمَ الْمُسْتَوْجِبُ وَنِعْمَ الْمُعْطَى أَنْتَ الَّذِي لَمَّا تَحَيَّبُ سَائِلَكَ وَ لَمَّا تَرُدُّ رَاجِيكَ وَ لَمَّا تَطْرُدُ الْمُلْحَجَّ عَنْ بَابِكَ وَ لَمَّا تَرُدُّ دُعَاءَ سَائِلِكَ وَ لَمَّا تَمِيلُ دُعَاءَ مَنْ أَمْلَكَ وَ لَمَّا تَتَبَّرُّ بِكَرْتِهِ حَوَائِجِهِمْ إِلَيْكَ وَ لَمَّا يَقْضَانَهَا لَهُمْ فَإِنَّ قَضَاءَ حَوَائِجِ جَمِيعِ خَلْقِكَ إِلَيْكَ فِي أَسْرِعِ لَحْظٍ مِنْ لَمِحِ الطَّرْفِ وَ أَحْفُ عَلَيْكَ وَ أَهْوَنَ عِنْدَكَ مِنْ جَنَاحِ بَعُوضَةٍ وَ حَاجَتِي يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ وَ مُعْتَمِدِي وَ رَجَائِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُغْفِرَ لِي ذَنْبِي فَقَدْ جِئْتُكَ ثَقِيلَ الظَّهْرِ بِعَظِيمِ مَا بَارَزْتُكَ بِهِ مِنْ سَيِّئَاتِي - وَرَكِبْتِي مِنْ مَظَالِمِ عِبَادِكَ مَا لَا يَكْفِينِي وَ لَا يُخَلِّصُنِي مِنْهَا غَيْرُكَ وَ لَا يَقْضِي عَليهِ وَ لَا يَمْلِكُهُ سِوَاكَ فَامْحُ يَا سَيِّدِي كَثْرَةَ سَيِّئَاتِي بِسَيِّرِ عِبْرَاتِي بَلْ بِقِسَاوَةِ قَلْبِي وَ جُمُودِ عَيْنِي لَا بَلْ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسَّعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَأَنَا شَيْءٌ فَلْتَسْعِنِي رَحْمَتَكَ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ لَا تَمْتَحِنِي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا بِشَيْءٍ مِنَ الْمِحْنِ وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِي وَ لَا تُهْلِكُنِي بِذُنُوبِي وَ عَجِّلْ خَلَاصِي مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ وَادْفَعْ عَنِّي كُلَّ ظُلْمٍ وَ لَمَّا تَهْتِكُ سِتْرِي وَ لَا تَقْضِ حَاجَتِي يَوْمَ جَمْعِكَ الْخَلَائِقَ لِلْحِسَابِ يَا جَزِيلَ الْعَطَاءِ وَ الثَّوَابِ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُحْيِيَنِي حَيَاةَ السُّعَدَاءِ وَ تُمَيِّنِي مَيِّتَةَ الشُّهَدَاءِ وَ تَقْبَلْنِي قَبُولَ الْأَوْدَاءِ وَ تَحْفَظْنِي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا الدُّنْيَةِ مِنْ شَرِّ سَيِّئَاتِيهَا وَ فُجَارِهَا وَ شَرَارِهَا وَ مُجِبِّهَا وَ الْعَامِلِينَ لَهَا وَ مَا فِيهَا وَ قِنِي شَرَّ طُعَاتِهَا وَ حُسَادِهَا وَ بَاغِي الشَّرِّ فِيهَا حَتَّى تَكْفِينِي مَكْرَ الْمَكْرَةِ وَ تَفْقَأَ عَنِّي أَعْيُنَ الْكُفْرَةِ وَ تَفْحَمَ عَنِّي أَلْسُنَ الْفَجْرَةِ وَ تَقْبِضَ لِي عَلَيَّ أَيْدِي الظَّالِمَةِ وَ تُوَهِّنَ عَنِّي كَيْدَهُمْ وَ تَمَيِّنَهُمْ بِغِيظِهِمْ وَ تَشْغَلَهُمْ بِأَسْمَاعِهِمْ وَ أَبْصَارِهِمْ وَ أَفْنِدَتِهِمْ وَ تَجْعَلْنِي مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ فِي أَمْنِكَ وَ أَمَانِكَ وَ حِرْزِكَ وَ سَيْلَطَانِكَ وَ حِجَابِكَ وَ كَنْفِكَ وَ عِيَاذِكَ وَ جَارِكَ وَ مِنْ جَارِ السُّوءِ وَ جَلِيسِ السُّوءِ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - إِنْ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَ هُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ - اللَّهُمَّ بِكَ أَعُوذُ وَ بِكَ أَلُودُ وَ لَكَ أَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ أَرْجُو وَ بِكَ أَسْتَعِينُ وَ بِكَ أَسْتَكْفِي وَ بِكَ أَسْتَبْغِثُ وَ بِكَ أَسْتَنْقِذُ وَ مِنْكَ أَسْأَلُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تَرُدَّنِي إِلَّا بِذَنْبِ مَغْفُورٍ وَ سَعْيِ مَشْكُورٍ وَ تِجَارَةٍ لَنْ تَبُورَ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَ لَا تَفْعَلَ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ فَإِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَ أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ وَ أَهْلُ الْفَضْلِ وَ الرَّحْمَةِ إِلَهِي وَ قَدْ أَطَلْتُ دُعَائِي وَ أَكْثَرْتُ خِطَابِي وَ ضَمَيْتُ صِدْرِي. حَيِّدَانِي عَلَيَّ ذَلِكَ كُلَّهُ وَ حَمَلْنِي عَلَيْهِ عِلْمًا مَنِي بِأَنَّهُ يُجْزِيكَ مِنْهُ قَدْرَ الْمُلْحَجِّ فِي الْعَجِينِ بَلْ يَكْفِيكَ عَزْمُ إِرَادَةٍ وَأَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ بَيْنَهُ صَادِقِهِ وَ لِسَانِ صَادِقِي يَا رَبِّ فَتَكُونَ عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِكَ بِكَ وَ قَدْ نَاجَاكَ بِعَزْمِ الْإِرَادَةِ قَلْبِي فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُفَرِّقَ دُعَائِي بِالْإِجَابَةِ مِنْكَ وَ تَبْلُغْنِي مَا أَمَلْتُ فِيكَ مِنْكَ وَ طَوْلًا وَ قُوَّةً وَ حَوْلًا لَا تُقِيمُنِي مِنْ مَقَامِي هَذَا إِلَّا بِقَضَاءِ جَمِيعِ مَا سَأَلْتُكَ فَإِنَّهُ عَلَيْكَ يَسِيرٌ وَ خَطَرُهُ عِنْدِي جَلِيلٌ كَثِيرٌ وَأَنْتَ عَلَيْهِ قَدِيرٌ يَا سَمِيعُ يَا بَصِيرُ إِلَهِي وَ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ وَ

الْهَارِبِ مِنْكَ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبٍ تَهَجَّمَتْهُ وَعُيُوبٍ فَضَحَتْهُ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْظُرْ إِلَيَّ نَظْرَةً رَحِيمَةً أَفُوزُ بِهَا إِلَى جَنَّتِكَ وَاعْظِفْ عَلَيَّ عَظْمَةً أَنْجُو بِهَا مِنْ عِقَابِكَ فَإِنَّ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ لَكَ وَبِيَدِكَ وَمَفَاتِيحُهُمَا وَمَعَالِيْقُهُمَا إِلَيْكَ وَأَنْتَ عَلَى ذَلِكَ قَادِرٌ وَهُوَ عَلَيْكَ هَيِّنٌ يَسِيرٌ فَافْعَلْ بِي مَا سَأَلْتُكَ يَا قَدِيرٌ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ - وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ عَلَى بَنِي حَمَادٍ گويد: اين دعا را از ابُو الْحَسَنِ عَلِيٍّ عَلَوِيٍّ عَرِيضِيٍّ گرفتيم. او شرط کرد که آن را به غير شيعه و جز به دوست دار آل مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامَ نياموزم. اين دعا نردم بود من و برادرانم از آن استفاده کرديم. يکي از قاضيان اهواز در بَصْرَةَ بر من ميهمان شد که از مخالفان بود؛ اما به من لطف داشت و من در شهر وی بدو نیازمند بودم و نزد او وارد می‌شدم. سلطان او را گرفتار کرده بود و يک سند دست نويس ۲۰۰۰۰ درهمی از او گرفته بود. دلم بر وی سوخت و دعا را بدو دادم. آن را خواند. يک هفته نگذشت که آن فرمان روا او را بی مقدمه رها کرد و بر پایه‌ی آن سند چیزی مطالبه نکرد و او را با احترام بازگشت داد. من تا ناحیه‌ی ابله او را بدرقه کردم و به بَصْرَةَ بازگشتم. چند روز بعد، به دنبال دعا جستجو کردم. همه‌ی کتاب‌هايم را زیر و رو کردم؛ اما اثری از آن نيامتم! از ابُو الْمَخْتَارِ حُسَيْنِ - که نسخه‌ای از آن داشت - در خواست کردم؛ او هم نیافت! تا ۲۰ سال در کتاب‌هايمان جستجو کرديم! دانستم اين کيفر خدایي بود؛ برای آن که آن را در اختيار بيگانه نهاده بودم. بعد از ۲۰ سال، آن را در لا به لای کتاب‌ها يافتيم؛ با اين که دفعات بی‌شمار جستجو کرده بوديم! با خود عهد کردم که آن را جز به کسی که به عقیده‌اش اطمینان دارم و می‌دانم به ولایت اهل بیت پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ باورمند است ندهم؛ آن هم پس از گرفتن پیمان بر این که آن را جز به افراد شایسته نخواهد داد؛ به یاری خدا و با توکل بر او. عَلِيٌّ بِنِ مُوسَى بِنِ جَعْفَرِ بِنِ مُحَمَّدِ طَاوُوسٍ گويد: در «إِعَاثَةُ الدَّاعِي وَ إِعَاثَةُ السَّاعِي» چندین دعا از مولایمان حضرت مَهْدِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامَ نقل کرده‌ایم. از جمله‌ی آنها دعای عَلَوِيٍّ مِصْرِيٍّ است؛ به روایت دیگری که با این روایت اختلاف دارد. جوينده می‌تواند به آن کتاب مراجعه کند. در «المهمات و التتمات» نیز دعاهایی از آن حضرت برای تعقیبات نماز ظهر آورده‌ایم.

۲ - (نماز حاجت از حضرت صاحب الامر عَلَيْهِ السَّلَام)

در کتاب «کنوز النجاح» اثر عالم فقيه ابُو عَلِيٍّ فَضْلِ بْنِ حَسَنِ طَبْرِسِيٍّ (۶۷۴) - که خدای از او خشنود باد - از حضرت حجت بن الحسن عَلَيْهِ السَّلَامَ چنین نقل شده است: أَحْمَدُ بْنُ دَرَبِيِّ - خزامه - ابُو عَبْدِ اللَّهِ حُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ (یا حُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ سَيْفِيَّانِ بْنِ خَالِدِ؟) بزوفری: از ناحیه‌ی مقدسه این متن صادر شد: «هر که به درگاه - تَعَالَى - حاجتی داشت، پس از نیمه شب جمعه غسل کند و به محل نماز خویش آید و دو رکعت این گونه به جا آورد: در نخستین، سوره‌ی حمد را بخواند و در آن آیه‌ی «ایاک نعبد و ایاک نستعین» را به جای یک بار، ۱۰۰ بار تکرار کند و پس از حمد، یک بار سوره‌ی توحید را. در هر رکوع هفت مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» بگوید و در هر سجده نیز، هفت مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ» گويد. سپس رکعت دوم را به همین گونه بیاورد و این دعا را بخواند که خدای متعال بی‌شک حاجت‌ش را - هر چه باشد - روا خواهد ساخت؛ مگر آن که بریدن پیوند خویشاوندی باشد. دعا این است: اللَّهُمَّ إِنْ أَطَعْتُكَ فَلَمُحَمَّدُهُ لَكَ وَإِنْ عَصَيْتُكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ مِنْكَ الرَّوْحُ وَ مِنْكَ الْفَرْجُ سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَ شَكَرَ سُبْحَانَ مَنْ قَدَرَ وَ عَفَرَ اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ فَإِنِّي قَدْ أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَ هُوَ الْإِيمَانُ بِكَ لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلَدًا وَ لَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكًا مَنَّا مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَأَمَّا مَنِيَّ بِهِ عَلَيَّكَ وَ قَدْ عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمَكَابِرَةِ وَ لَا الْخُرُوجِ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ وَ لَا الْجُحُودِ لِزُبُوبِيَّتِكَ وَ لَكِنْ أَطَعْتُ هَوَايَ وَ أَرْزَلَنِي الشَّيْطَانَ فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَ الْبَيَانُ فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِعَذُوبِي غَيْرِ ظَالِمٍ وَ إِنْ تَغْفِرْ لِي وَ تَرْحَمْنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ حَتَّى يَقَطَعَ النَّفْسُ ثُمَّ يَقُولُ يَا أَمِنًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذِرٌ أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ خَوْفٍ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُعْطِنِي أَمَانًا لِنَفْسِي وَ أَهْلِي وَ وُلْدِي وَ سَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ حَتَّى لَا أَخَافُ أَحَدًا وَ لَا أَحْذَرَ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا - إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ يَا كَافِي

إِبْرَاهِيمَ نُمْرُودَ يَا كَافِيَ مُوسَى فِرْعَوْنَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُكْفِنِي شَرَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ فَيَسْتَكْفِنِي شَرَّ مَنْ يَخَافُ شَرَّهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى بِه خَواست خدا، زیان آن که از او بیم دارد از وی دور خواهد شد. آن گاه به سجده رود و همراه بازاری به درگاه حق متعال، حاجت بخواند که هر مرد یا زن با ایمان این نماز را بگزارد و خالصانه این دعا را بخواند، درهای آسمان در پاسخ به رویش گشوده خواهد شد و هر گونه باشد، همان دم و در همان شب خواسته‌اش بر آورده خواهد گردید. این بزرگواری خداوند است بر ما و بر مردمان.»

۳ - (دعای دیگر)

در مجموعه الأدعیه المستجابات (مجموعه‌ای از دعاهای پذیرفته) نقل شده از پیامبر خدا و امامان علیهم السلام - که در قطع بین ۸/۱ تا ۶/۱ ورق بود (۶۷۶) - چنین یافتیم: یک دعای پذیرفته شده: «اللَّهُمَّ اقْذِفْ فِي قَلْبِي رَجَاكَ.» در پایان آن چنین بود: دعای امام عالم حضرت حجت علیه السلام: إلهی بِحَقِّ مَنْ نَاجَاكَ وَ بِحَقِّ مَنْ دَعَاكَ فِي الْجَبْرِ وَالْبَحْرِ تَفَضَّلْ عَلَيَّ فَقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْعَنَاءِ وَالثَّوَوَةِ - وَ عَلَيَّ مَرَضِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَالصَّحَّةِ وَ عَلَيَّ أَحْيَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَ الْكَرَمِ وَ عَلَيَّ أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ وَ عَلَيَّ غُرَبَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالرِّدِّ إِلَى أَوْطَانِهِمْ سَالِمِينَ غَانِمِينَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ

۴ - (دعایی دیگر)

من خود در سیامرء بودم. سحرگاهی دعای حضرتش را شنیدم. این بخش آن را - که زندگان و مردگان را یاد می‌فرمود - حفظ کردم: و ابقهم (یا گفت: و احيهم) فی عزنا و ملکنا و سلطاننا و دولتنا. و این در شب چهارشنبه ۱۳ ذی القعدة‌ی سال ۶۳۸ بود.

دعاهای حجاب روایت شده از رسول خدا و ائمه‌ی هدی علیهم السلام که با آنها از بدخواهان پنهان شدند

۱ - دعای حجاب از حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم

وَ جَعَلْنَا عَلَي قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَ إِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَخِذَهُ وَلَوْ أَعْلَى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا اللَّهُمَّ بِمَا وَارَتْ الْجُحُبُ مِنْ جَلَالِكَ وَ جَمَالِكَ وَ بِمَا أَطَافَ بِهِ الْعَرْشُ مِنْ بَهَاءِ كَمَالِكَ وَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَ بِمَا تُحِيطُ بِهِ قُدْرَتُكَ مِنْ مَلَكُوتِ سُلْطَانَتِكَ يَا مَنْ لَمَّا رَادَ لِأَمْرِهِ وَ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ - اضْرِبْ بَيْنِي وَ بَيْنَ أَعْيَادِي بِسِتْرِكَ الَّذِي لَا تُفَرِّقُهُ الْعَوَاصِفُ مِنَ الرِّيَاحِ وَ لَا تَقْطَعُهُ الْبُوتَاتُ مِنَ الصِّفَاحِ وَ لَا تَنْفُذُهُ عَوَامِلُ الرَّمَاحِ حُلْ يَا شَدِيدَ الْبُطْشِ بَيْنِي وَ بَيْنَ مَنْ يَزْمِنِي بِخَوَافِقِهِ - وَ مَنْ تَسِيرِي إِلَى طَوَارِقِهِ وَ فَرَّجَ عَنِّي كُلَّ هَمٍّ وَ غَمٍّ يَا فَارِجَ هَمِّ يَعْقُوبَ فَرَّجَ عَنِّي هَمِّي يَا كَاشِفَ ضُرِّ أَيُّوبَ اكْشِفْ ضُرِّي وَ اغْلِبْ لِي مَنْ غَلِبَنِي يَا غَالِبًا غَيْرَ مَغْلُوبٍ - وَ رَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَ كَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَ كَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا - فَأَيُّدُنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَي عِدُوهُمْ فَأَصِرْ بِحُجَا ظَاهِرِينَ

۲ - دعای حجاب از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - قُلِ اللَّهُمَّ مَا لَكَ الْمَلِكُ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَ تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُدِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. تُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ تُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَ تُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ وَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ خَضَعَتِ الْبَرِيَّةُ لِعَظَمَتِهِ جَلَالِهِ أَجْمَعُونَ وَ ذَلَّ لِعَظَمَتِهِ عِزُّهُ كُلُّ مُتَعَاظِمٍ مِنْهُمْ وَ لَا

يَجِدُ أَحَدٌ مِنْهُمْ إِلَيَّ مَخْلَصًا بَلْ يَجْعَلُهُمُ اللَّهُ شَارِدِينَ مُتَمَرِّقِينَ فِي عِزِّ طُغْيَانِهِمْ هَالِكِينَ بِ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ مَلِكِ النَّاسِ إِلَهِ النَّاسِ. مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ. - الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ انْغَلَقَ عَنِّي يَابُ الْمُتَأَخِّرِينَ مِنْكُمْ وَبُهْتَمُ ضَالِّينَ مَطْرُودِينَ بِالصَّافَاتِ بِالذَّارِيَاتِ بِالْمُرْسَلَاتِ بِالنَّازِعَاتِ أَرْجُكُمْ عَنِ الْحَرَكَاتِ كُونُوا رَمَادًا لَا تَبْسُطُوا إِلَيَّ يَدَا الْيَوْمِ نَحْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَ تَكَلَّمْنَا أَيْدِيَهُمْ وَ تَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ - هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَدِرُونَ جَمَدَتِ الْأَعْيُنُ وَ حَرَسَتِ الْأَلْسُنُ وَ خَضَعَتِ الرَّقَابُ لِلْمَلِكِ الْخَلَّاقِ اللَّهُمَّ بِالْعَيْنِ وَالْمِيمِ وَالْفَاءِ وَالْحَاءِ يَنْبُورِ الْأَشْبَاحِ وَ تَبَالُؤِ ضِيَاءِ الْبَاضِحِ وَ بِتَقْدِيرِكَ لِي يَا قَدِيرُ فِي الْعُدُوِّ وَالرَّوَاحِ اكْفِنِي شَرَّ مَنْ دَبَّ وَ مَشَى وَ تَجَبَّرَ وَ عَنَا اللَّهُ الْعَالِبَ لَا مَلْجَأَ مِنْهُ لِهَارِبٍ - نَصِرٌ مِنَ اللَّهِ وَ فَتْحٌ قَرِيبٌ - إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَ الْفَتْحُ إِنْ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ - كَتَبَ اللَّهُ لِأَعْلَيْنَ أَنَا وَ رُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ آمَنَ مِنَ اسْتِجَارِ بِاللَّهِ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

۳ - دعای حجاب از حضرت مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام

اللَّهُمَّ يَا مَنْ جَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا وَ بَرْزَخًا وَ حِجْرًا مَحْجُورًا يَا ذَا الْقُوَّةِ وَ السُّلْطَانِ يَا عَلِيَّ الْمَكَانِ كَيْفَ أَخَافُ وَ أَنْتَ أَمَلِي وَ كَيْفَ أَضَامُ وَ عَلَيَّكَ مُتَكَلِّى فَعُطِّنِي مِنْ أَعْيَادِكَ بِسِتْرِكَ وَ أَظْهِرْنِي عَلَى أَعْيَادِي بِأَمْرِكَ وَ أَيْدِي بِنَصْرِكَ إِلَيْكَ اللَّجَأُ وَ نَحْوَكُ الْمُلتَجِئُ فَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَ مَخْرَجًا يَا كَافِي أَهْلَ الْحَرَمِ مِنْ أَصْحَابِ الْفِيلِ وَ الْمُزْسِلِ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارِهِ مِنْ سَجِيلِ اِرْمٍ مِنْ عِيَادَانِي بِالتَّكْوِيلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الشُّفَاءَ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ النَّصِيرَ عَلَى الْأَعْيَادِ وَ التَّوْفِيقَ لِمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى يَا إِلَهَ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا وَ مَا تَحْتَ الشَّرَى بِكَ أَسْتَشْفِي وَ بِكَ أَسْتَعْفَى وَ عَلَيْكَ أَتَوَكَّلُ - فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۴ - دعای حجاب از حضرت سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَيْهِ السَّلَام

يَا مَنْ شَأْنُهُ الْكِفَايَةُ وَ سِرَادِقُهُ الرَّعَايَةُ يَا مَنْ هُوَ الْغَايَةُ وَ النَّهْيَةُ يَا صَارِفَ السُّوءِ وَ السَّوَايَةِ وَ الصَّرَّاصِرِفَ عَنِّي أذِيَّةَ الْعَالَمِينَ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ أَجْمَعِينَ بِالْأَشْبَاحِ التُّورَاتِيَّةِ وَ بِالْأَسْمَاءِ السُّرِّيَّاتِيَّةِ وَ بِالْأَقْلَامِ التُّورَانِيَّةِ وَ بِالْكَلِمَاتِ الْعِبْرَاتِيَّةِ وَ بِمَا نَزَلَ فِي الْأَلْوَابِ مِنْ يَقِينِ الْبَيِّنَاتِ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ فِي حِرْزِكَ وَ فِي حِرْزِكَ وَ فِي عِيَادِكَ وَ فِي سِتْرِكَ وَ فِي كَفَيْكَ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ وَ عَدُوٍّ رَاصِدٍ وَ لَيْمٍ مُعَانِدٍ وَ ضِدِّ كُودٍ وَ مِنْ كُلِّ حَاسِدٍ بِبِسْمِ اللَّهِ اسْتَشْفَيْتُ وَ بِسْمِ اللَّهِ اسْتَكْفَيْتُ وَ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ وَ بِهِ اسْتَعْنْتُ وَ إِلَيْهِ اسْتَعْدَيْتُ عَلَى كُلِّ ظَالِمٍ ظَلَمَ وَ غَاشِمٍ غَشِمَ وَ طَارِقٍ طَرَقَ وَ زَاجِرٍ زَجَرَ - فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَ هُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

۵ - دعای حجاب از حضرت عَلِيَّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَام

بِسْمِ اللَّهِ اسْتَعْنْتُ وَ بِبِسْمِ اللَّهِ اسْتَجِزْتُ وَ بِهِ اعْتَصَمْتُ - وَ مَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ اللَّهُمَّ نَجِّنِي مِنْ طَارِقٍ يَطْرُقُ فِي لَيْلٍ غَاسِقٍ أَوْ صُبْحٍ بَارِقٍ وَ مَنْ كَيْدٍ كُلِّ مَكِيدٍ أَوْ ضِدِّ أَوْ حَاسِدٍ حَسَدَ زَجْرَتُهُمْ بِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ وَ بِالْأَسْمِ الْمَكُونِ الْمُنْفَرَجِ بَيْنَ الْكَافِ وَ النَّوْنِ وَ بِالْأَسْمِ الْعَامِضِ الْمَكُونِ الَّذِي تَكُونُ مِنْهُ الْكُونُ قَبْلَ أَنْ يَكُونَ أَتَدْرَعُ بِهِ مِنْ كُلِّ مَا نَظَرَتِ الْعُيُونُ وَ حَقَّقَتِ الطُّنُونُ - وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سِدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سِدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ - وَ كَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَ كَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا

۶ - دعای حجاب از حضرت بَاقِرِ الْعُلُومِ عَلَيْهِ السَّلَام

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْمَآرِضِ جَمِيعًا خَضَعَ لِنُورِهِ كُلُّ جَبَّارٍ وَ خَعِدَ لِهَيْبَتِهِ أَهْلُ الْأَقْطَارِ وَ هَمِدَ وَ لَبَّدَ جَمِيعَ الْأَشْرَارِ خَاضِعِينَ خَاسِعِينَ لِأَسْمَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ حَجَبْتُ عَنِّي شُرُورَ جَبَّارِي الْهَوَاءِ وَ مُشْتَرِقِي السَّمْعِ مِنَ السَّمَاءِ وَ حُلَالِ الْمَنَازِلِ وَ الدِّيَارِ وَ الْمُتَعَبِّبِينَ فِي الْأَسْجَارِ وَ

الْبَارِزِينَ فِي إِظْهَارِ النَّهَارِ حَجَبْتَكُمْ وَزَجَرْتُكُمْ مَعَاشِرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ الْمَلِكِ الْجَبَّارِ خَالِقِ كُلِّ شَيْءٍ بِمِقْدَارٍ لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ لَا مَنْجَى لَكُمْ جَمِيعًا مِنْ صَوَاعِقِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ وَعَظِيمِ أَسْمَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا مَلْجَأَ لِيُؤَادِكُمْ وَلَا مُمْتَدِّ لِمَارِدِكُمْ وَلَا مُمْتَدِّ لِهَارِبِكُمْ مِنْ رَكْسَةِ الشَّيْطِ وَنَزَاعِ الْمَهِيْطِ [التَّهْيِيطِ وَرَوَاجِسِ التَّخْيِيطِ فَرَانِعِكُمْ مَخْبُوسٌ وَنَجْمٌ طَالِعِكُمْ مَنُحُوسٌ مَطْمُوسٌ وَشَامِخٌ عِلْمِكُمْ مَنُكُوسٌ فَاشْتَبَكُوا أحيانًا وَتَمَزَّقُوا أَشْتَاتًا وَتَوَاقَعُوا بِأَسْمَاءِ اللَّهِ أَمْوَاتًا اللَّهُ أَعْلَبُ وَهُوَ غَالِبٌ وَإِلَيْهِ يَرْجِعُ كُلُّ شَيْءٍ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

۷ - دعای حجاب از حضرت صادق علیه السلام

يَا مَنْ إِذَا اسْتَعَدْتُ بِهِ أَعَادَنِي وَإِذَا اسْتَجَرْتُ بِهِ عِنْدَ الشَّدَائِدِ أَجَارَنِي وَإِذَا اسْتَعْتْتُ بِهِ عِنْدَ النَّوَابِيبِ أَغَاثَنِي - وَإِذَا اسْتَنْصَرْتُ بِهِ عَلَيَّ عَيْدَوِي نَصَرَنِي وَأَعَانَنِي إِلَيْكَ الْمَفْرُوعُ وَأَنْتَ الثَّقَةُ فَاقْمَعْ عَنِّي مَنْ أَرَادَنِي وَأَغْلِبْ لِي مَنْ كَادَنِي يَا مَنْ قَالَ إِنْ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ يَا مَنْ نَجَّى نُوحًا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ يَا مَنْ نَجَّى لُوطًا مِنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ يَا مَنْ نَجَّى هُودًا مِنَ الْقَوْمِ الْعَادِينَ يَا مَنْ نَجَّى مُحَمَّدًا ص مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ نَجِّنِي مِنَ أَعْدَائِي وَأَعْدَائِكَ يَا رَحِيمًا يَا رَحِيمَ لِمَا سَبِيلَ لَهُمْ عَلَيَّ مَنْ تَعَوَّذَ بِالْقُرْآنِ وَاسْتَجَارَ بِالرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ. إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ. ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ فَعَالَ لِمَا يُرِيدُ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

۸ - دعای حجاب از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام

تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَتَحَصَّنْتُ بِحِذْيِ الْعِزَّةِ وَالْجَبْرُوتِ وَاسْتَعْتْتُ بِحِذْيِ الْكِبْرِيَاءِ وَالْمَلَكُوتِ مَوْلَى اسْتَسْلَمْتُ إِلَيْكَ فَلَا تُسَلِّمْنِي وَتَوَكَّلْتُ عَلَيْكَ فَلَا تَخْذُلْنِي وَكَلِّمْنِي إِلَى ظِلِّكَ الْبَسِيطِ فَلَا تَطْرَحْنِي أَنْتَ الْمَطْلَبُ وَإِلَيْكَ الْمَهْرَبُ تَعْلَمُ مَا أُخْفِي وَمَا أُعْلِنُ وَتَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ فَأَمْسِكْ عَنِّي اللَّهُمَّ أَيْدِيَ الظَّالِمِينَ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ أَجْمَعِينَ وَاشْفِنِي وَعَافِنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۹ - دعای حجاب از حضرت علی بن موسی علیه السلام

اسْتَسْلَمْتُ مَوْلَى لَكَ وَأَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَتَوَكَّلْتُ فِي كُلِّ أَمْرِي عَلَيْكَ وَأَنَا عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ أَحْبَابِي اللَّهُمَّ فِي سِتْرِكَ عَن شَرِّ خَلْقِكَ وَأَعِصْمِنِي مِنْ كُلِّ أَدَى وَسُوءِ بَمَنِّكَ وَاكْفِنِي شَرَّ كُلِّ ذِي شَرٍّ بِقُدْرَتِكَ اللَّهُمَّ مَنْ كَادَنِي أَوْ أَرَادَنِي فَإِنِّي أَدْرَأُ بِكَ فِي نَحْرِهِ وَأَسْتَعِينُ بِكَ مِنْهُ وَأَسْتَعِيدُ مِنْهُ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ وَشُدَّ عَنِّي أَيْدِيَ الظَّالِمِينَ إِذْ كُنْتُ نَاصِرِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَإِلَهُ الْعَالَمِينَ أَسْأَلُكَ كَفَايَةَ الْمَآذِي وَالْعَافِيَةِ وَالشِّفَاءِ وَالنُّصْرَةَ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَالتَّوْفِيقَ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ يَا جَبَّارَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ

۱۰ - دعای حجاب از حضرت جواد علیه السلام

الْخَالِقِ أَعْظَمُ مِنَ الْمُخْلُوقِينَ وَالرَّازِقِ أَبْسَطُ يَدًا مِنَ الْمَرْزُوقِينَ وَنَارُ اللَّهِ الْمُؤَصِّدَةُ فِي عَمِيدٍ مِمِّدَّةٍ تَكِيدُ أَفِيدَةَ الْمَرْدَةِ وَتَرُدُّ كَيْدَ الْحَسِيدَةِ بِالْأَقْسَامِ بِالْأَحْكَامِ بِاللُّوْحِ الْمُحْفُوظِ وَالْحِجَابِ الْمَضْرُوبِ بَعْرَشِ رَبَّنَا الْعَظِيمِ احْتَجَبْتُ وَاسْتَشَرْتُ وَاسْتَجَرْتُ وَاعْتَصِمْتُ وَتَحَصَّنْتُ بِ الْم وَبِ كِهَيْصِ وَبِ طِهِ وَبِ طِسْمِ وَبِ حَمِ وَبِ حَمِ عَسَقِ وَنَ وَبِ طِسِ وَبِ قِ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ وَاللَّهُ وَلِيُّي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

۱۱ - دعای حجاب از حضرت هادی علیه السلام

وَ إِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَشْتُورًا. وَ جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَ إِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ تَوَكَّلِي وَ أَنْتَ حَسْبِي وَ أَمَلِي وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ تَبَارَكَ إِلَهُ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ رَبُّ الْأَرْيَابِ وَ مَالِكِ الْمُلُوكِ وَ جَبَّارِ الْجَبَابِرَةِ وَ مَلِكِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ رَبُّ أَرْسَلَ إِلَيَّ مِنْكَ رَحْمَةً يَا رَحِيمَ الْبَسِينِ مِنْكَ عَافِيَةٌ وَ أَرْزَعُ فِي قَلْبِي مِنْ نُورِكَ وَ اخْتَبَأْنِي مِنْ عَدُوِّكَ وَ اخْفِظْنِي فِي لَيْلِي وَ نَهَارِي بِعَيْنِكَ يَا أُنْسَ كُلِّ مُسْتَوْحِشٍ وَ إِلَهَ الْعَالَمِينَ - قُلْ مَنْ يَكْفُرْكُمْ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ حَسْبِيَ اللَّهُ كَافِيًا وَ مُعِينًا وَ مُعَافِيًا - فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

۱۲ - دعای حجاب از حضرت عسکری علیه السلام

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ بِحَقِيقَتِهِ إِيْمَانِي وَ عَقْدِ عَزَمَاتِ يَقِينِي وَ خَالِصِ صِرِيحِ تَوْحِيدِي وَ خَفِيِّ سَيِّطَوَاتِ سِرِّي وَ شَعْرِي وَ بَشْرِي وَ لَحْمِي وَ دَمِي وَ صَيْمِ قَلْبِي وَ جَوَارِحِي وَ لُبِّي بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ مَا لَكَ الْمُلْكُ وَ الْجَبَّارَةُ وَ مَلِكُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ - تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَأَعِزَّنِي بِعِزَّتِكَ وَ أَفْهَرِ لِي مَنْ أَرَادَنِي بِسَطْوَتِكَ وَ اخْتَبَأْنِي مِنْ أَعْدَائِي فِي سِرِّكَ - صُمْ بِكُمْ عَمِّي فَهُمْ لَا يَزُجُّونَ - وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ بِعِزَّةِ اللَّهِ اسْتَجْرْنَا وَ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ إِيَّاكُمْ طَرَدْنَا وَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا وَ هُوَ حَسْبُنَا وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ - وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ وَ هُوَ نِعْمَ الْمَوْلَى وَ نِعْمَ النَّصِيرُ - وَ مَا لَنَا إِلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَ قَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَ لَنْضُرَّ عَلَى مَا آذَيْتُمْنَا وَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ - وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ

بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

۱۳ - دعای حجاب از حضرت صاحب الامر عجل الله فرجه

اللَّهُمَّ احْجُبْنِي عَنْ عُيُونِ أَعْدَائِي وَ اجْمَعْ بَيْنِي وَ بَيْنَ أَوْلِيَائِي وَ أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي وَ اخْفِظْنِي فِي غَيْبَتِي إِلَيَّ أَنْ تَأْذَنَ لِي فِي ظُهُورِي وَ أَحْيِي بِي مَا دَرَسَ مِنْ فُرُوضِكَ وَ سُنَنِكَ وَ عَجَّلْ فَرَجِي وَ سَهِّلْ مَخْرَجِي - وَ اجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا وَ افْتَحْ لِي فِتْحًا مُبِينًا وَ اهْدِنِي صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا وَ قِنِي جَمِيعَ مَا أَحْذَرُهُ مِنَ الظَّالِمِينَ وَ احْجُبْنِي عَنْ أَعْيُنِ الْبَاغِضِينَ النَّاصِبِينَ الْعَدَاوَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ وَ لَا يَصِلْ إِلَيَّ مِنْهُمْ أَحَدٌ بِسُوءٍ فَإِذَا أَذْنَتْ فِي ظُهُورِي فَأَيِّدْنِي بِجُنُودِكَ وَ اجْعَلْ مَنْ يَتَّبِعُنِي لِنَصِيرَةِ دِينِكَ مُؤَيِّدِينَ وَ فِي سَبِيلِكَ مُجَاهِدِينَ وَ عَلَى مَنْ أَرَادَنِي وَ أَرَادَهُمْ بِسُوءٍ مُنْصُورِينَ وَ وَفَّقْنِي لِإِقَامَةِ حُدُودِكَ وَ انْصُرْنِي عَلَى مَنْ تَعَدَّى مَحْدُودَكَ وَ انْصُرِ الْحَقَّ وَ أَرْهَقِ الْبَاطِلَ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زُهُوقًا وَ أُوْرِدَ عَلَيَّ مِنْ شَيْعَتِي وَ انْصَارِي مَنْ تَقَرَّبَ بِهِمُ الْعَيْنُ وَ يَشُدُّ بِهِمُ الْأَرْزُ وَ اجْعَلْهُمْ فِي حِرْزِكَ وَ أَمْنِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

این دعاهاى حجاب از جمله‌ی دعاهاى بود که در روز طغیان آب - که به سبب فزونى سيلاب و ويرانگرى آن در پى ورود به ساختمان‌ها، امنيت (مردمان) به خطر افتاده بود - خواندن آن به ما الهام گرديد و موقعيت چنان شد که (به درگاه پروردگار) پذيرفته شد و سختی‌ها بر طرف گشت و سلامت از آن حوادث حاصل آمد و سپاس خداى را!

دعاهايی از مولف (دعاهايی که به ذهن من آمده است)

۱. (دعايی به انشای مولف)

را نخواندم مگر آن که خداوند دعایم را پذیرفت.

۴ - دعای نوح علیه السلام

در جزء ۴ کتاب «دَفْعُ الْهُمُومِ وَالْأَحْزَانِ» أَحْمَدُ بْنُ دَاوُدَ نُعْمَانِي چنین دیدم: وقتی نوح علیه السلام به آب و امواج هولناک نگرست، بیم او را گرفت. خداوند - حَيْلٌ وَ عَلَا - بدو وحی فرمود: «۱۰۰۰ بار بگو: لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؛ رهایی‌ات می‌دهم.» باد در بادبان‌ها افتاد. چون ۱۰۰۰ بار لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ گفت، خدایش نجات داد.

۵ - دعای ادريس علیه السلام

به نقل از حَسَنِ بَصْرِي چنین یافتیم: وقتی خداوند ادريس علیه السلام را به سوی ملتش فرستاد، این نام‌ها را بدو آموخت و فرمود که: «تنها خود آرام آنها را بگو و بر مردمان آشکار مساز که مرا بدان بخوانند.» (حَسَنِ بَصْرِي) گوید: (یونس) آنها را خواند و بدان وسیله خداوند جایگاه بلندش داد. آن گاه خداوند آنها را به مُوسَى آموخت و دیگر بار به (حضرت) مُحَمَّدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ که در غزوه‌ی أَحْزَابِ به کارشان برد. حسن (بَصْرِي) گوید: من از حجاج پنهان شده بودم و این دعا را به درگاه خداوند متعال می‌خواندم. او را از من باز می‌داشت. (گماشتگان وی) ۶ بار در پی من آمدند و هر بار خواندم. خداوند مرا از دیدگان آنها پنهان ساخت. (حَسَيْنِ بَصْرِي) افزود: برای آرمزش همی گناهان، این دعا را بخوان. سپس خواسته‌های آخرت و دنیای خویش را بخواه؛ به خواست خدای متعال بر آورده خواهند شد. شمار آنها، به تعداد روزهای توبه، ۴۰ است؛ این گونه: ۱ سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَ وَارِثَهُ ۲ يَا إِلَهَ الْأَلْهَةِ الرَّفِيعِ جَلَّالُهُ ۳ يَا اللَّهُ الْمَحْمُودُ فِي كُلِّ فِعَالِهِ ۴ يَا رَحْمَانَ كُلِّ شَيْءٍ وَ رَاحِمَهُ ۵ يَا حَيُّ حِينَ لَا حَيَّ فِي دَيْمُومِيَّةٍ مُلْكِهِ وَ بَقَائِهِ ۶ يَا قَيُّوْمُ فَلَا شَيْءَ يُفُوتُ عِلْمَهُ وَ لَا يُؤَدُّهُ ۷ يَا وَاحِدَ الْبَاقِي أَوَّلَ كُلِّ شَيْءٍ وَ آخِرَهُ ۸ يَا دَائِمٌ بِلَا فَنَاءٍ وَ لَا زَوَالٍ لِمُلْكِهِ ۹ يَا صَيِّمٌ مِنْ غَيْرِ شَيْبَةٍ وَ لَا شَيْءَ كَمَثَلِهِ ۱۰ يَا بَارِيُّ فَلَا شَيْءَ كُفُوُهُ وَ لَا مَكَانَ لَوْضِيْفِهِ ۱۱ يَا كَبِيرُ أَنْتَ الَّذِي لَا تَهْتَدِي الْقُلُوبُ لَوْضِفِ عَظَمَتِهِ - ۱۲ يَا بَارِيُّ النَّفُوسِ بِلَا مِثَالٍ خَلَا مِنْ غَيْرِهِ ۱۳ يَا زَاكِي الطَّاهِرُ مِنْ كُلِّ آفَةٍ بِمُتَدَسِّهِ ۱۴ يَا كَافِي الْمَوْسِعِ لِمَا خَلَقَ مِنْ عَطَايَا فَضْلِهِ ۱۵ يَا نَقِيٌّ مِنْ كُلِّ جَوْرٍ لَمْ يَرْضَهُ وَ لَمْ يُخَالِطْهُ فِعَالُهُ ۱۶ يَا حَنَّانُ أَنْتَ الَّذِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ ۱۷ يَا مَنَّانُ ذَا الْإِحْسَانِ قَدْ عَمَّ الْخَلْقَ مِنْهُ ۱۸ يَا دِيَانَ الْعِبَادِ كُلِّ يَقُومُ خَاضِعًا لِرَهْمَتِهِ ۱۹ يَا خَالِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ كُلِّ إِلَيْهِ مَعَادَةٌ ۲۰ يَا رَحِيمَ كُلِّ صَرِيخٍ وَ مَكْرُوبٍ وَ غِيَاثَهُ وَ مَعَادَةَ ۲۱ يَا تَامُّ فَلَا تَصِفُ الْأَلْسُنُ كُنْهَ جَلَالِهِ وَ مُلْكِهِ وَ عِزَّهُ - ۲۲ يَا مُبْدِعَ [مُبْدِي الْبَدَائِعِ لَمْ يَبْغِ فِي إِنْشَائِهَا عَوْنًا مِنْ خَلْقِهِ ۲۳ يَا عَلَّامَ الْغُيُوبِ فَلَا يُؤَدُّهُ شَيْءٌ مِنْ حِفْظِهِ ۲۴ يَا حَلِيمٌ ذَا الْأَنَاءِ فَلَا يَعْدِلُهُ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِهِ ۲۵ يَا مُعِيدَ مَا أَفْنَاهُ إِذَا بَرَزَ الْخَلْقَ لِذَعْوَتِهِ مِنْ مَخَافَتِهِ ۲۶ يَا حَمِيدَ الْفِعَالِ ذَا الْمَنْ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ بِلُطْفِهِ ۲۷ يَا عَزِيزَ الْمَنِيغِ الْغَالِبِ عَلَى أَمْرِهِ فَلَا شَيْءَ يَعَادِلُهُ ۲۸ يَا قَاهِرُ ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ أَنْتَ الَّذِي لَمَّا يُطَاقُ انْتِقَامُهُ ۲۹ يَا قَرِيبَ الْمُتَعَالِي فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ عُلُوُّ ارْتِفَاعِهِ ۳۰ يَا مِيدَلُ كُلِّ جَبَّارٍ بِقَهْرِ عَزِيزِ سُلْطَانِهِ ۳۱ يَا نُورَ كُلِّ شَيْءٍ وَ هِدَاةَ أَنْتَ الَّذِي فَلَقَ الظُّلُمَاتِ نُورَهُ ۳۲ يَا قُدُّوسَ الطَّاهِرُ مِنْ كُلِّ سُوءٍ فَلَا شَيْءَ يُعَارِضُهُ مِنْ خَلْقِهِ ۳۳ يَا عَالِي السَّمَاخِ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ عُلُوُّ ارْتِفَاعِهِ ۳۴ يَا مُبْدِي الْبِدَايَا وَ مُعِيدَهَا بَعْدَ فَنَائِهَا بِقُدْرَتِهِ ۳۵ يَا جَلِيلَ الْمُتَكَبِّرِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ فَالْعَدْلُ أَمْرُهُ وَ الصِّدْقُ وَ عَدْلُهُ ۳۶ يَا مَحْمُودٌ فَلَا تَسْتَطِيعُ الْأَوْهَامُ كُلَّ شَأْنِهِ وَ مَجْدِهِ ۳۷ يَا كَرِيمَ الْعَفْوِ ذَا الْعَدْلِ أَنْتَ الَّذِي مَلَأَ كُلَّ شَيْءٍ عَدْلُهُ ۳۸ يَا عَظِيمَ ذَا الشَّائِ الْفَاخِرِ وَ ذَا الْعِزِّ وَ الْمَجْدِ وَ الْكِبْرِيَاءِ فَلَا يَذَلُّ عِزَّهُ ۳۹ يَا عَجِيبٌ فَلَا تَنْطِقُ الْأَلْسِنَةُ بِكُلِّ آلَائِهِ وَ ثَنَائِهِ ۴۰ يَا غِيَاثِي عِنْدَ كُلِّ كُرْبَةٍ وَ يَا مُجِيبِي عِنْدَ كُلِّ دَعْوَةٍ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ يَا رَبَّ الصَّلَاةِ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَمَانًا مِنْ عُقُوبَاتِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ أَنْ تَحْبِسَ عَنِّي أَبْصَارَ الظُّلَمَةِ الْمُرِيدِينَ بِي السُّوءِ وَ أَنْ تُصَيِّرَ قُلُوبَهُمْ عَنْ شَرِّ مَا يُضْمِرُونَ إِلَيَّ خَيْرٍ مَا لَا يَمْلِكُهُ غَيْرُكَ اللَّهُمَّ هَذَا الدُّعَاءُ وَ مِنْكَ الْإِجَابَةُ وَ هَذَا الْجُهْدُ وَ عَلَيْكَ التَّكْلَانُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

يَا رَاحِمَ الْمَسَاكِينِ وَيَا رَازِقَ الْمُتَكَلِّمِينَ وَيَا رَبَّ الْعَالَمِينَ وَيَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ وَيَا غِيَاثَ الْمَكْرُوبِينَ وَيَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَيَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ وَيَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ وَيَا خَيْرَ الْمُسْتَوَلِينَ وَيَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا كَبِيرَ كُلِّ كَبِيرٍ وَيَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مَنْ هُوَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ يَا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ يَا خَالِقَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيرِ يَا جَابِرَ الْعَظَمِ الْكَبِيرِ يَا مُغْنِيَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ يَا مُطْلِقَ الْمُكْتَبَلِ الْأَسِيرِ يَا مُدَبِّرَ الْأُمْرِ ثُمَّ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ يَا مَنْ لَا يُجَارُ عَلَيْهِ وَهُوَ يُجِيرُ يَا مَنْ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَيْهِ يَسِيرٌ يَا عِضْمَةَ الْحَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ يَا مُغْنِيَ الْفَقِيرِ الضَّرِيرِ يَا حَافِظَ الطُّفْلِ الصَّغِيرِ يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ يَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ خَافِيَةٌ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا غَافِرَ الذُّنُوبِ يَا عَلَّامَ الْغُيُوبِ يَا سَاتِرَ الْعُيُوبِ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَجَاوَزَ عَنَّا فِيمَا تَعَلَّمْنَا فَإِنَّكَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ بَسَا كَهَ عِبَارَتٍ: أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (تا آخر آن) از افزوده‌های راویان باشد.

۱۱ - دعای یوسف علیه السلام؛ آن گاه که عزیز مضر داستان زلیخا را بدو تهمت زد

او دو رکعت گزارد. آن گاه سر بر آسمان برداشت و چنین دعا کرد: اللَّهُمَّ ارْحَمْ صِعْرَ سِنِّي وَضَعْفَ رُكْنِي وَقَلَّةَ حِيلَتِي فَإِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَادْكُرْنِي بِصَلَاحِ يَعْقُوبَ وَصَبْرِ إِسْحَاقَ وَيَقِينِ إِسْمَاعِيلَ وَشَبِيهَةِ إِبْرَاهِيمَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ با گریه‌ی او فرشتگان آسمان گریستند.

۱۲ - دعای یعقوب علیه السلام؛ وقتی خداوند بزرگ یوسف علیه السلام را بدو باز گرداند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا مَنْ خَلَقَ الْخَلْقَ بَعِيرٍ مِثَالٍ وَيَا مَنْ بَسَطَ الْأَرْضَ بَعِيرٍ أَعْوَانٍ وَيَا مَنْ دَبَّرَ الْأُمُورَ بَعِيرٍ وَزِيرٍ وَيَا مَنْ يَرْزُقُ الْخَلْقَ بَعِيرٍ مُشِيرٍ وَيَا مَنْ يُحَرِّبُ الدُّنْيَا بَعِيرٍ اسْتِمَارًا بَعْدَ (از خواندن این دعا می‌توانید) خواسته‌های خود را بخواهید؛ پذیرفته می‌شود.

۱۳ - دعای ایوب علیه السلام

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ الْيَوْمَ فَأَعِدَّنِي وَأَسْتَجِيرُ بِكَ الْيَوْمَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ فَأَجْرِنِي وَأَسْتَبْغِثُ بِكَ الْيَوْمَ فَأَغْنِنِي وَأَسْتَصِيرُ بِرُحْمِكَ الْيَوْمَ عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّي فَاصْرُخْنِي وَأَسْتَنْصِرُكَ الْيَوْمَ فَانصُرْنِي وَأَسْتَعِينُ بِكَ الْيَوْمَ عَلَى أَمْرِي فَأَعِنِّي وَأَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ فَاكْفِنِي وَأَعْتَصِمُ بِكَ فَاعْصِمْنِي وَأَمِّنْ بِكَ فَاْمُنِّي وَأَسْأَلُكَ فَاَعْطِنِي وَأَسْتَنْزِقُكَ فَاَرْزُقْنِي وَأَسْتُغْفِرُكَ فَاغْفِرْ لِي وَأَدْعُوكَ فَاذْكُرْنِي وَأَسْتَرْحِمُكَ فَاَرْحَمْنِي

۱۴ - دعای موسی علیه السلام؛ آن گاه که در برابر فرعون ایستاد

اللَّهُمَّ بَدِّعِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ الَّذِي نَوَّاصِي الْعِبَادِ بِيَدِكَ فَإِنَّ فِرْعَوْنَ وَجَمِيعَ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَأَهْلِ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا عَيْدُكَ نَوَّاصِيَهُمْ بِيَدِكَ وَأَنْتَ تَصْرِفُ الْقُلُوبَ حَيْثُ شِئْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِخَيْرِكَ مِنْ شَرِّهِ وَأَسْأَلُكَ بِخَيْرِكَ مِنْ خَيْرِهِ عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ كُنْ لَنَا جَارًا مِنْ فِرْعَوْنَ وَجُنُودِهِ أَنْ گاه (آن حضرت، پس از خواندن این دعا)، بر فرعون وارد شد و خداوند چیرگی او را با سپری باز داشت و به یاری حق، از دسترس او دور ماند

۱۵ - دعای دیگری از حضرت موسی علیه السلام

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْرَأُ بِكَ فِي نَحْرِهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَأَسْتَعِينُكَ عَلَيْهِ فَاكْفِنِيهِ بِمَا شِئْتَ

وَتُرِيَا أَحَدُ يَا صِهْمَدُ يَا اللَّهُ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْأَلُكَ بِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُغْفِرَ لِي ذُنُوبِي وَأَنْ تُحَرِّمَ جَسَدِي عَلَى النَّارِ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُتَزَّلَ عَلَى مُوسَى أَلَّا تَرُدُّوا السَّائِلِينَ عَنْ أَبِيكُمْ وَنَحْنُ عَلَى بَابِكَ فَلَا تَرُدُّنَا اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُتَزَّلَ عَلَى نَبِيِّكَ مُوسَى أَنْ اغْفِرُوا لِلظَّالِمِينَ وَنَحْنُ الظَّالِمُونَ عَلَى بَابِكَ فَاعْفِرْ لَنَا اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُتَزَّلَ عَلَى مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ أَنْ أَعْتَقُوا الْأَقَارِبَ وَنَحْنُ عبيدُكَ فَأَعْتِقْنَا مِنَ النَّارِ

۲۱ - دعای داوود علیه السلام؛ شامل ستایش (پروردگار)

روایت است که وقتی که داوود علیه السلام این دعای ستایش را خواند، خداوند بدو وحی فرمود که: «نگاهبانان را (از نوشتن پاداش) خسته کردی!» دعا این است: اللَّهُمَّ لِمَكَ الْحَمْدُ دَائِمًا مَعَ دَوَامِكَ وَ لِمَكَ الْحَمْدُ بَاقِيًا مَعَ بَقَائِكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ خَالِدًا مَعَ خُلُودِكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَتَّبِعِي لِكَرَمِ وَجْهِكَ وَ عِزِّ جَلَالِكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ

۲۲ - دعای آصف (بن برخیا)، وزیر سلیمان بن داوود علیه السلام

گویند که این دعایی است که بدان تخت شاهی بلقیس (ملکه‌ی سبا) را آورد و هم دعایی که عیسی علیه السلام مردگان را بدان زنده می‌کرد. متن دعا: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الطَّاهِرُ الْمُطَهَّرُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ (و در روایت دیگری: رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ) - عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا (به جای «اين تفعل») ... چنین بخوانید: أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا که به خواست خدا، پذیرفته خواهد شد. این دعا را به همین گونه یافتیم.

۲۳ - دعای عیسی علیه السلام

سند ما به «قصة الأنبياء» سعید بن هبیه الله راوندی رحمه الله می‌رسد. او به سند خویش از حضرت صادق و به نقل پدرانسان از رسول گرامی که درود خدا بر آن حضرت و خاندانش باد نقل می‌کند که فرمود: «وقتی یهود گرد آمدند تا به پندار خویش عیسی علیه السلام را بکشند، جبرئیل علیه السلام بر او فرود آمد و با بال خود پوشاندش. عیسی علیه السلام نگاه افکند. نامه‌ای در دل بال جبرئیل بود؛ بدین گونه: اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْعُوكَ بِاسْمِكَ الْوَاحِدِ الْأَعَزِّ وَ أَدْعُوكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الصَّمَدِ وَ أَدْعُوكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْوَتَرِ وَ أَدْعُوكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ الَّذِي ثَبَّتْ بِهِ أَرْكَانَكَ كُلُّهَا أَنْ تَكْشِفَ عَنِّي مَا أَصْبَحْتُ وَ أَمْسَيْتُ فِيهِ وَ قَتِي عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ این دعا را خواند، خداوند متعال به جبرئیل وحی فرمود که: او را نزد خود خواهم آورد.» آن گاه پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم افزودند: «ای فرزندان عبْدُ الْمُطَلَبِ، با این دعا خدایتان را بخوانید. سوگند به آن که جانم به دست اوست، هیچ بنده‌ای با نیت پاک این دعا را نمی‌خواند. مگر آن که عرش برای او بلرزد و خدا به فرشتگان گوید: گواه باشید که بدین‌ها، خواسته‌ی او را در دنیای نزدیک و آخرت دور بر آورده ساختم.» سپس رو به اصحاب فرمودند: «آن را بخوانید و اجابت را دیر مپندارید.» (۷۲۶)

۲۴ - دعای عیسی علیه السلام به روایت دیگر

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم این دعا را در دل بال جبرئیل دید و آن را به امیر مؤمنان علیه السلام و عباس آموخت و فرمود: «علی جان! گزیدگان بنی هاشم! فرزندان عبْدُ الْمُطَلَبِ! با این کلمات پروردگارتان را بخوانید. سوگند به آن که جانم به دست اوست، هیچ مومنی به اخلاص آنها را نمی‌خواند مگر آن که عرش و هفت آسمان و هفت زمین برای وی بلرزد و خدای - تعالی - به فرشتگان گوید: گواه باشید که من درخواست خواننده‌ی این دعا را پذیرفتم و خواسته‌اش را در دنیای نزدیک و آخرت دورش

بر آوردم.» گفته‌اند که این همان دعاست که عیسی بن مریم علیهما السلام خواند و خدا او را به نزد خود فرا خواند. دعا این است: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ بِاسْمِكَ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ وَالْأَعُوذُ بِاسْمِكَ الْأَحَدِ الصَّمِدِ وَأَعُوذُ بِكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْوَتَرِ وَأَعُوذُ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ الَّذِي مَلَأَ الْأَرْكَانَ كُلَّهَا أَنْ تَكْشِفَ عَنِّي غَمَّ مَا أَصْبَحْتُ فِيهِ وَأَمْسَيْتُ

۲۵ - روایت دیگری از دعای عیسی بن مریم علیه السلام

اللَّهُمَّ خَالِقَ النَّفْسِ مِنَ النَّفْسِ وَمُخْرِجَ النَّفْسِ مِنَ النَّفْسِ وَمُخْلِصَ النَّفْسِ مِنَ النَّفْسِ فَرِّجْ عَنَّا وَخَلِّصْنَا مِنْ شِدَّتِنَا

۲۶ - دعای سلمان فارسی رضوان الله علیه که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم بدو آموخت

گویند که سلمان از باز ماندگان اوصیای عیسی علیه السلام بود و از یکی از امامان علیهم السلام نقل است که: «سلمان دانش آغاز و پایان را داشت.» این دعا را در یکی از اصل‌های کهن یافتیم که تاریخ کتابت آن ربیع الثانی سال ۳۱۴ بود؛ این گونه: رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم به سلمان فارسی فرمود: «آیا می‌خواهی از چیزی آگاہت سازم که از زر و سیم و دنیا و شکوفایی آن بهتر باشد؟» گفت: آری، ای رسول خدا؛ درود خدا بر شما و خاندانتان باد! فرمود: «بگو: اللَّهُمَّ إِنَّ الْأَمْرَ قَدْ خَلَصَ إِلَيَّ نَفْسِي وَهِيَ أَعَزُّ الْأَنْفُسِ عَلَيَّ وَ أَهْمُهَا إِلَيَّ وَ قَدْ عَلِمْتُ رَبِّي وَ عِلْمُكَ أَفْضَلُ مِنْ عِلْمِي أَنْتَ تَعَلَّمْتَنِي مَا لَا أَعْلَمُ مِنْ نَفْسِي لَكَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي وَ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي إِلَيْكَ مَرْجِعِي وَ مُنْقَلَبِي لِمَا أَمْلِكُ إِلَّا مَا أَعْطَيْتَنِي وَ لِمَا أَنْتَقِي إِلَّا مَا وَقَيْتَنِي وَ لَا أَنْفِقُ إِلَّا مَا رَزَقْتَنِي بِنُورِكَ اهْتِدَيْتُ وَ بِفَضْلِكَ اسْتَيْغَيْتُ وَ بِنِعْمَتِكَ أَصْبَحْتُ وَ أَمْسَيْتُ مَلَكَتَنِي بِقُدْرَتِكَ وَ قَدَّرْتَ عَلَيَّ بِسُلْطَانِكَ - تَقْضِي فِيمَا أَرَدْتَ لَا يَحُولُ أَحَدٌ دُونَ قَضَائِكَ أَوْفَرْتَنِي [أَوْفَرْتَنِي نِعْمًا وَ أَوْفَرْتُ نَفْسِي ذُنُوبًا كَثُرَتْ خَطَايَايَ وَ عَظُمَ جُزْمِي وَ اكْتَفَيْتَنِي شَهَوَاتِي فَقَدْ ضَاقَ بِهَا ذَرْعِي وَ عَجَزَ عَنِّي عَمَلِي وَ ضَعُفَ عَنِّي شُكْرِي وَ قَدْ كِدْتُ أَنْ أَقْطَعَ مِنْ رَحْمَتِكَ إِلَيَّ وَ أَنْ أَلْقِيَ إِلَى التَّهْلُكَةِ بِيَدِي الَّذِي أَيَّسَ مِنْهُ عَذْرِي وَ ذَكَرِي مِنْ ذُنُوبِي وَ مَا أَشْرَفْتُ بِهِ عَلَى نَفْسِي وَ لَكِنَّ رَحْمَتَكَ رَبِّ الَّتِي تُنْهَضُنِي وَ تُقَوِّنِي وَ لَوْ لَا هِيَ لَمْ أَرْفَعْ رَأْسِي وَ لَمْ أَقِمَّ صُلْبِي مِنْ نَقْلِ ذُنُوبِي فَإِنِّي لَكَ أَرْجُو إِلَهِي أَنْتَ أَرْجَا عِنْدِي مِنْ عَمَلِي الَّذِي اتَّخَوَّفُهُ وَ أَشْفِقُ مِنْهُ عَلَى نَفْسِي إِلَهِي وَ كَيْفَ لَا أَشْفِقُ مِنْ ذُنُوبِي وَ قَدْ خِفْتُ أَنْ تَكُونَ أَوْفَرْتَنِي وَ قَدْ أَحَاطَتْ بِي وَ أَهْلَكْتَنِي وَ أَنَا أَذْكَرُ مِنْ تَضْيِيعِ أَمَانَتِي وَ مَا تَكَلَّفْتُ بِهِ عَلَى نَفْسِي مَا لَمْ تَحْمِلْهُ الْجِبَالُ قَبْلِي وَ لِمَا السَّمَاوَاتُ وَ الْمَارِضُونَ وَ هِيَ أَقْوَى مِنِّي وَ حَمَلْتَهَا بِعِلْمِكَ بِهَا وَ قَلْبُهُ عَمَلِي وَ لَوْ كَانَ لِي عَمَلٌ يَنْفَعُنِي لَمْ تَقَرَّ فِي الدُّنْيَا عَيْنِي وَ لَصَارَتْ حَلَاوَتُهَا مَرَارَةً عِنْدِي وَ لَقَرَزْتُ هَارِبًا مِنْ ذُنُوبِي لَا بَيْتَ يَا وَبِنِي وَ لَا ظِلَّ يَكُونُنِي مَعَ الْوُحُوشِ مَقْعَدِي وَ مَقِيلِي - وَ لَوْ فَعَلْتُ ذَلِكَ لَكَانَ يَحِقُّ لِي أَنْتَخَوَّفَ عَلَى نَفْسِي الْمَوْتَ يَطْلُبُنِي حَيْثَا دَانِيَا يَقْضُ أَثْرِي مُوَكَّلٌ بِي كَأَنَّهُ لَا يُرِيدُ أَحَدًا غَيْرِي لَيْسَ بِنَظَرِي سَاعَهُ إِذَا جَاءَ أَجَلِي كَأَنِّي أَرَانِي صَبْرِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ كَأَنِّي بِالْمَوْتِ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْمَوْتِ يَمْنَعُنِي وَ لَا يَدْفَعُ كَرْبَهُ عَنِّي وَ لَا أَسْتَطِيعُ امْتِنَاعًا يُؤَخِّرُنِي وَ بِكَأْسِ الْمَوْتِ يَشْفِينِي وَ لَا مَنَعَهُ عِنْدِي أَقْلَبُ بِكَرْبِ الْمَوْتِ طَرْفِي جَزَعًا فَيَا لَكَ مِنْ مَضِرِّعٍ مَا أَفْطَعُهُ [أَفْطَعُهُ عِنْدِي مَغْلُوبَةً بِكَرْبِ نَفْسِي تَخْتَلِجُ لَهَا أَعْضَائِي وَ أَوْصَالِي وَ كُلَّ عِزِّ سَاكِنٍ مِنِّي فَكَأَنِّي بَمَلِكِ الْمَوْتِ يَسْتَلُّ رُوحِي مُسْتَسَلِّمٌ لَهُ بَلْ عَلَى الْكَرَاهَةِ مِنِّي كَذَا رُسُلُ رَبِّي يَقْبِضُونَ فِي الْحَرِّ رُوحِي فَعِنْدَهَا يَنْقَطِعُ مِنَ الدُّنْيَا أَثْرِي وَ أُغْلِقُ يَابَ تَوْبَتِي وَ رَفَعْتُ كُتْبِي وَ طَوَيْتُ صَبْرِي وَ عَفَا ذِكْرِي وَ رَفَعُ عَمَلِي وَ أَدْخَلْتُ فِي هَوْلِ آخِرَتِي وَ صَبَرْتُ جَسِدًا بَيْنَ أَهْلِي يَصِيرُ رُحُونَ وَ يَبْكُونَ حَوْلِي قَدْ اسْتَوْحَشُوا مِنِّي وَ أَحْبَبُوا فُرْقَتِي وَ عَجَّلُوا إِلَيَّ كَفْنِي وَ حَمَلُونِي إِلَى حُفْرَتِي فَأَلْقَيْتُ فِيهَا لِحْنِي وَ سُوَيْتِ الْمَارِضَ عَلَيَّ مِنْ فَوْقِي وَ سَلَّمُوا عَلَيَّ وَ وَدَّعُونِي وَ أَقَمْتُ فِي مُتْنِهَا مَنْ كَانَ قَبْلِي مِنْ جِيرَانٍ لَا يُؤَانِسُونِي وَ لَا أَزُورُهُمْ وَ لَا يَزُورُونِي وَ فِي عَشِيرَةِ الْمَوْتِ خَلْفُونِي فِيهِ مَضْجَعِي وَ مَنَامِي وَ حَشٌّ فَفَرُّ مَكَانِي قَدْ ذَهَبَ الْأَهْلُونَ عَنِّي وَ أَيْقَنُوا بِالتَّفَرُّقِ مِنِّي لَا يَرْجُونِي آخِرَ الدَّهْرِ لَيْسَ أَحَدٌ مِنْهُمْ يُؤْنِسُنِي فِي وَحْشَتِي وَ لَا يَحْمِلُ ذَنْبًا مِنْ ذُنُوبِي وَ كُلُّ قَدْ ذَهَلَ عَنِّي وَ تَرَكُونِي وَحِيدًا فِي قَبْرِي أَنَا صَاحِبُ نَفْسِي لَا يَرَانِي أَحَدٌ مِنَ النَّاسِ مَا يَفْعَلُ بِي فَإِنْ تَكُّ رَبِّي رَاضِيًا عَنِّي فَطُوبَى لِي ثُمَّ طُوبَى لِي وَ إِنْ تَكُنِ الْأَخْرَى فَيَا حَسْرَتِي وَ يَا نَدَامَتَا عَلَيَّ مَا فَرَطْتُ فِي جَنْبِ رَبِّي وَ كَيْفَ أَذْكَرُ هَذَا الْأَمْرَ ثُمَّ لَا تَدْمَعُ لَهُ عَيْنِي وَ لَا يَنْزِعُ لِدْكَرِهِ قَلْبِي

وَلَمَّا تَزَعِدْ لَهُ فَرَانِصِي وَ لَمَّا أَحْمَلْ عَلَى ثِقَلِهِ نَفْسِي وَ لَمَّا أَقْصِرْ عَلَى هَوَايَ وَ شَهَوَاتِي مَعْرُورٌ فِي دَارِ غُرُورٍ قَدْ خَفْتُ أَنْ لَا يَكُونَ هَذَا الصَّدَقُ مِنِّي - فَأَشْكُو إِلَيْكَ يَا رَبِّ قَسَمُوهَ قَلْبِي وَ تَقْصِرْ بِي وَ ابْطَأِي وَ قَلِّهْ شُكْرَ رَبِّي رَبِّ جَعَلْتَ لِي جَوَارِحَ لِاسْتِيْهَامِ النَّعْمِ مِنْكَ يَحِقُّ لِي لَمَكَ الشُّكْرُ عَلَى جَوَارِحِي وَ أَعْضَائِي وَ أَوْصِيَّ إِلَى الْبَلَدِي يَحِقُّ لَكَ عَلَيْهَا مِنَ الْعِبَادَةِ بِخُشُوعِ نَفْسِي وَ بَصِيرِي وَ جَمِيعِ أَرْكَانِي فِيْهِنَّ عَصِيَّتِكَ رَبِّي وَ لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ جَزَاءَكَ وَ لَمَّا شُكْرَكَ مِنِّي وَ قَدْ خَفْتُ أَنْ أَكُونَ قَدْ أَوْبَيْتُ نَفْسِي وَ اسْتَهْلَكْتُهَا بِجُرْمِي فَاسْتَوْجِبْتُ الْعُقُوبَةَ مِنْكَ لَيْسَ دُونَكَ أَحَدٌ يَاوِينِي وَ لَا يُطِيقُ مَلْجئِي وَ لَا مِنْ عُقُوبَتِكَ يُنْجِينِي وَ لَا يَعْفِرُ ذَنْبًا مِنْ ذُنُوبِي وَ كُلُّ قَدْ شَغَلَتْ بِنَفْسِهِ عَنِّي بَارَزْتُكَ بِسُؤَاتِي وَ بَاشَرْتُ الْخَطَايَا وَ أَنْتَ تَرَانِي فِي سِرِّي مِنْهَا وَ عَلَانِيَتِي وَ أَظْهَرْتُ لَكَ مَا أَخْفَيْتُ مِنَ النَّاسِ - فَاسْتَنْزَتْ مِنْ ذُنُوبِي وَ لَمَّا يَرُونِي فَيَعْيُونِي اسْتَحْيَاءً مِنْهُمْ وَ لَمْ أَسْتَحْيِكْ إِلَهِي قَدْ أَنْسْتُ إِلَى نَفْسِي وَ قَدْ فَتَنِي فِي الْمَهَالِكِ شَهَوَاتِي وَ تَعَاطَتْ مَا تَعَاطَتْ وَ طَاوَعَتْهَا فِيمَا مَضَى مِنْ عُمْرِي وَ لَمَّا أَجِدُهَا تُطِيعُنِي أَدْعُوهَا إِلَى رُشْدِهَا فَتَأْتِي أَنْ تُطِيعَنِي وَ أَشْكُو إِلَيْكَ رَبِّ مَا أَشْكُو لِتَضْيِرْخَنِي وَ تَسْتَنْقِذَنِي أَنْ گاه حاجت خود را می خواهی.

۲۷ - دعای (مرد) اسیر در سرزمین روم

گفته‌اند: مردی در سرزمین روم به اسارت افتاد. در پایان شب برخاست و دو رکعت گزارد. آن گاه این دعا را خواند. خداوند - عَزَّ وَجَلَّ - فرشته‌ای را فرستاد تا او را پنهانی به دوستانش رساند. داستان را از او جویا شدند. بدانان گفت که این دعا را خوانده است: **أَيْنَ إِلَهَ الدَّاهِرِينَ أَيْنَ إِلَهَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَيْنَ مُعْرِقُ فِرْعَوْنَ وَ جُنُودِهِ أَيْنَ مُهْلِكُ الْجَبَابِرَةِ أَيْنَ الَّذِي مَنِ ابْتِغَاءَهُ وَجِدَهُ أَيْنَ الَّذِي مَنِ دَعَاهُ أَجَابَهُ أَيْنَ الَّذِي لَمَّا يُسَلِّمُ أَوْلِيَاءَهُ أَيْنَ الَّذِي كَانَ وَ لَمْ يَكُنْ شَيْءٌ قَبْلَهُ أَيْنَ الَّذِي يَبْقَى وَ يَفْنَى كُلُّ شَيْءٍ بِأَمْرِهِ أَيْنَ الَّذِي أَرْسَى الْجِبَالَ بِقُدْرَتِهِ أَيْنَ الَّذِي زَجَرَ الْبَحْرَ فَمَا نَفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فَوْقِ كَالطُّودِ الْعَظِيمِ أَيْنَ مُفْرِجِ الْعُجُومِ وَ الْهُمُومِ أَيْنَ خَالِقِ الْخَلَائِقِ أَيْنَ عَظِيمِ الْعُظَمَاءِ أَنْتَ هُوَ يَا رَبُّ أَنْتَ هُوَ يَا رَبُّ أَنْتَ هُوَ يَا رَبُّ صِلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَ اسْتَجِبْ دُعَائِي يَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَفْكُنِّي مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ وَ ارْحَمْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا كَهيعص آمِينَ آمِينَ يَا قُدُّوسُ يَا قُدُّوسُ يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ يَا آخِرَ الْآخِرِينَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانَ يَا رَحْمَانَ يَا رَحِيمَ يَا رَحِيمَ يَا رَحِيمَ افْعَلْ بِي كَذَا وَ كَذَا**

۲۸ - (درباره‌ی اسم اعظم)

اشاره

از جمله‌ی این دعاها، مجموعه‌ای است که در تعیین اسم اعظم یا جز آن می آوریم:

۱ - از جمله‌ی روایات در این موضوع، نقل ماست به سند از **مُحَمَّدِ بْنِ حَسَنِ صَفَّارٍ** در کتاب «فضل الدعاء». او به سند خود از **مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ** از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمود:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اسم اکبر (یا فرمود: اسم اعظم) خداوند است.»

۲ - از جمله‌ی روایات در این موضوع، نقل ماست از کتاب یاد شده از **حَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ** از پدرش از امام صادق علیه السلام که فرمود:

«اسم اعظم خداوند در اُمِّ الْكِتَابِ (۷۳۵) پراکنده است.»

۳ - از جمله‌ی روایات در این موضوع، نقل ماست از کتاب یاد شده از **عُمَرَ بْنِ تَوْبَةَ** از امام صادق علیه السلام که به یکی از اصحاب خود

فرمود:

«می‌خواهی اسم اعظم خداوند را به تو بیاموزم؟» عرض کرد: آری. فرمود: «حمد و توحید و آیه‌الکُرْسِی و قدر را بخوان؛ آن گاه به قبله روی کن و هر چه را دوست داری درخواست کن.»

۴ - از جمله‌ی روایات در موضوع اسم اعظم خداوند، نقل ماست به سند از مُحَمَّد بنِ حَسَن صَفَّار از سُلَیْمَان جَعْفَر (بنِ اِبْرَاهِیم) جَعْفَری از حضرت رضا عَلَیْهِ السَّلَام که فرمود:

«هر که پس از نماز صبح، ۱۰۰ بار بخواند: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ بیش از نزدیکی سپیدی و سیاهی چشم به هم، به اسم اعظم خداوند نزدیک شده است. بی‌تردید اسم اعظم در آن داخل شده است.»

۵ - از جمله‌ی روایات در موضوع اسم اعظم خدا، نقل ماست به سند، ایضاً از عَبْدِ الحَمِید (بنِ سعید؟) از حضرت رضا عَلَیْهِ السَّلَام که فرمود:

«اسم اکبر خداوند یا حی یا قیوم است.»

۶ - از جمله‌ی روایات در موضوع اسم اعظم خدا، نقل ماست به سند از مُحَمَّد بنِ حَسَن صَفَّار به سندش از ابوهاشم (داوود بنِ قاسم) جَعْفَری که گفت:

شنیدم امام عَشِیرِ کَرِی عَلَیْهِ السَّلَام می‌فرمود: «بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ پیش از نزدیکی سپیدی و سیاهی چشم به یکدیگر، به اسم اعظم نزدیک است.»

۷ - از جمله‌ی روایات در چگونگی اسم اعظم حق، نقل ماست از «البهی لدعوات النبی صلی الله علیه و آله و سلم» اثر حافظ ابو مُحَمَّد حزمی از عَبْدِ السَّلَام بنِ مُحَمَّد بنِ حَسَن ابنِ عَلِی خوارزمی اندرستانی (اندرسفان؟ اندرسفالی؟) در چند روایت:

از قبیل روایت انس: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به ابو عیاش زید بنِ صَمِیت از قبیله‌ی بَنِی زریق بر خوردند. او نشسته بود و می‌خواند: قَالَ اللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ يَا مَنَّانُ يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم به تنی چند از یاران فرمودند: «آیا می‌دانید این مرد چه خواند؟» گفتند: خدا و پیامبرش بهتر می‌دانند. فرمود: «این مرد خدای - عَزَّ وَجَلَّ - را به اسم اعظم او خواند که اگر بدان خوانده شود، پاسخ می‌دهد و اگر بدان مورد درخواست قرار گیرد، می‌بخشد.» نیز از قبیل روایت اسماء بنت زید که گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «اسم اعظم خدا - که اگر بدان خوانده شود، پاسخ دهد - قُلِ اللّٰهُمَّ مَلِکَ الْمَلِکِ تا بَعِیْرِ حِسَاب (۷۳۶) است.» نیز از قبیل روایت ابنِ عَبَّاس که گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «اسم اعظم خدا در شش آیه‌ی پایانی سوره‌ی حشر است.» نیز از قبیل روایت ابوامامه که گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «اسم اعظم خدا - که اگر بدان خوانده شود، پاسخ می‌دهد - در سه سوره است: بقره، آل عمران، طه.» ابو امامه گوید: در بقره، آیه‌الکُرْسِی است و در آل عمران، الم الله لا اله الا هو الحی القيوم، (۷۳۷) و در طه، «و عنت الوجوه للحي القيوم» (۷۳۸). نیز از قبیل روایت بلندی که (راوی) گوید: پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و سلم شنیدند که مردی شب هنگام می‌خواند: اللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ. وَلَمْ یَكُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ (و در روایتی که در جزء ۴ التحصیل در زندگی نامه‌ی مبارک بنِ عَبْدِ الرَّحْمٰن آوردیم): اللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «به آن که جانم به دست اوست سوگند، او خدای را به اسم اعظم خواند که اگر بدان خوانده شود، پاسخ می‌دهد و اگر بدان از او درخواست کنند،

می‌دهد». نیز از قبیل روایت عایشه که گفت: ای پیامبر خدا! اسم اعظم را به من بیاموز. فرمود: «وضو بساز.» وضو ساخت. سپس فرمود: «چنان بخوان که بشنوم.» چنین کرد. (رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) این گونه خواند: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسَيْنِي كُلِّهَا مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ أَعْلَمْ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْكَبِيرِ الْأَكْبَرِ سِپَس فرمود: «عایشه سوگند به آن که مرا به حقیقت برانگیخت، به هدف رسیدی.» نیز از قبیل روایت انس که گفت: پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: يُوشَعُ بْنُ نُونٍ این دعا را خواند؛ به اذن حق، خورشید به خاطر او بر جا ایستاد: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الطَّاهِرِ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ الْمُطَهَّرِ الْمُقَدَّسِ الْمُبَارَكِ الْمَكُونِ الْمُخْرُوجِ الْمَكْتُوبِ عَلَى سِرَادِقِ الْحَمْدِ وَ سِرَادِقِ الْمَجْدِ وَ سِرَادِقِ الْقُدْرَةِ وَ سِرَادِقِ السُّلْطَانِ وَ سِرَادِقِ السَّرَائِرِ أَدْعُوكَ يَا رَبَّ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ النُّورُ الْبَارِئُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الصَّادِقُ - عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ - يَدْبِغُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ نُورُهُنَّ وَ قِيَامُهُنَّ - ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ حَنَّانٌ نُورٌ دَائِمٌ قُدُّوسٌ حَيٌّ لَا يَمُوتُ نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ حَمَزَةَ بْنِ عَبْدِ الْمَطْلَبِ كَهْ كُفْتُ: رَسُوْلُ اِكْرَمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چنين خواند: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَ بَرِضْوَانِكَ الْمَأْكُورِ نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ عَائِشَةَ، كَهْ أَنْ حَضْرَتِ فَرَمُوْد: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الطَّاهِرِ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ الْمُطَهَّرِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبَتْ وَ إِذَا سُئِلَتْ بِهِ أُعْطِيَتْ وَ إِذَا اسْتُرْحِمْتَ بِهِ رَحِمْتَ وَ إِذَا اسْتَفْرَجْتَ بِهِ فَرَجْتَ نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ، كَهْ أَنْ حَضْرَتِ فَرَمُوْد: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَ مُتْنَيْ الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ وَ جَدِّكَ الْأَعْلَى وَ كَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ ابْنِ عَبَّاسٍ، كَهْ أَنْ حَضْرَتِ فَرَمُوْد: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ نَامِي اسْتِ از نام‌های بزرگ خداوند. میان آن و نام بزرگ خدا جز به فاصله‌ی سپیدی و سیاهی چشم از هم فاصله نیست.» نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ مَرْدِي كَهْ كُفْتُ: از خدا می‌خواست که اسم اعظم به من آموزد. شبی در خواب دیدم که با ستارگان در آسمان چنین نوشته شده بود: يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ اِمَامِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَهْ فَرَمُوْد: «در طول يك سال، پس از هر نماز، از خدای خواستم که اسم اعظم آموزد. به خدا، روزی پس از دو گانه‌ی صبح، نشسته بودم. پلک‌هایم سنگین شد. دیدم گویی کسی رو به رویم نشسته است و می‌گوید: خواسته‌ات بر آورده شد؛ بگو: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سِپَس افزود: آیا دریافتی یا باز گویم؟ گفتم: باز گو. دوباره گفتم. (با این اسم) هیچ چیز نخواستم جز آن که به دست آمد. امید دارم نزد او (خداوند) برایم ذخیره‌ای باشد.» نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ او (۷۳۹) از صالح (بن بَشِير) مری که گفت: گوینده‌ای در خواب به من گفت: آیا می‌خواهی نام بزرگ خدا را - که اگر بدان خوانده شود، پاسخ می‌دهد - بیاموزم؟ گفتم: بلی. گفت: چنین دعا کن: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكُونِ الْمُبَارَكِ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ الْمُقَدَّسِ صَالِحِ كُفِيد: در هیچ خشکی و دریایی، خدا را با این کلمات نخواندم مگر آن که حاجتم را روا فرمود. نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ او (۷۴۲) از غالب (بنِ خَطَّاف) قَطَّانُ كَهْ كُفْتُ: ۲۰ سال خدا را نخواندم که اسم اعظم را - که اگر بدان خوانده شود، پاسخ می‌دهد و اگر با آن از او در خواست کنند، می‌پذیرد - به من بیاموزد. شبی در نماز شنیدم که گوینده‌ای می‌گفت: غالب! بدان چه می‌شنوی گوش فرا ده. در حال ایستاده، چشمانم را خواب ربود. شنیدم که صدایی چنین می‌خواند: یا فارغ الغم و یا کاشف الغم و یا موفی العهد و یا حی و یا لا إله إلا أنت پس از آن، هر چه با این دعا خواستم، به من عطا فرمود. نِزَا مِنْ قَبِيلٍ رَوَايَتِ او (۷۴۴) از یَحْيَى بْنِ مُسْلِمٍ كَهْ شَنِيدَ فَرَشْتَه‌ی مَرَكٍ از پروردگار بزرگ خود درخواست کرد تا بر يَعْقُوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَلَامُ كُنْد. اِجَازه فرمود. به خدمت رسید و سلام کرد. (يَعْقُوبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بدو فرمود: «تو را به آن که آفریدت سوگند می‌دهم، آیا جان یوسف را ستانده‌ای (یا هنوز زنده است)؟» گفت: «نه.» (سِپَس) پرسید: «می‌خواهی دعایی بیاموزم که هر گاه بدان از خداوند چیزی بخواهی، بدهد؟» فرمود: «آری.» گفت: بخوان. يَا ذَا الْمَعْرُوفِ الَّذِي لَا يَنْقُطُ أَبَدًا وَ لَا يُحْصِيهِ غَيْرُهُ. (راوی) گوید: صبح نشده بود که پیراهن یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ را آوردند.

۸ - (به سند خود) از تَذِيلِ مُحَمَّدِ بْنِ نَجَّارٍ (بر تاریخ بغداد) در زندگی نامهی أَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي حَرَبِي رَوَايَتِ دَارِيمِ كَهْ او به سند خود از اسماء بنت زَيْدِ نَقْلِ كَرْدِ كَهْ كُفْتُ:

رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: اسم اعظم الهی در این دو آیه است: اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ

۹ - از جمله روایات در موضوع اسم اعظم روایتی است که به سند از مُحَمَّد بن حَسَن صَفَّار به ما رسیده است. او از أَبُو الْجَارُود روایت می‌کند که زَید ابن علی (بن الحَسَنِین) عَلَيْهِمُ السَّلَام نقل کرد: ام سلمه از رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اسم اعظم را در خواست کرد. پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ روی گرداندند و خاموش ماندند. روزی آن حضرت بر او وارد شدند. در سجده بود و چنین می‌خواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسَيْنِي مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ أَعْلَمْ وَأَسْأَلُكَ بِأَسْمِكَ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبْتَ وَإِذَا سُئِلَتْ بِهِ أُعْطِيَ فَإِنَّ لِمَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ حَضْرَتِ رَسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِهِ او فرمودند: «ام سلمه، با اسم اعظم، خدا را خواندی.»

۱۰ - از جمله روایات در موضوع اسم اعظم خدا همان است که در «إِغَاثَةُ الدَّاعِي» آورده‌ام و اینجا - با توجه به آن که روایات بسیاری در این مورد آورده‌ام - این را هم می‌افزایم:

در یک کتاب قدیمی چنین خواندم: دعای شامل اسم اعظم از علی بن عیسیٰ علوی. او گوید: از (برادرم) أَحْمَد بن عیسیٰ علوی شنیدم که گفت: پدرم عیسیٰ بن زید از پدرش زید از جدش حضرت سَید الساجدین عَلَيْهِ السَّلَام نقل کرد که فرمود: «۲۰ سال از خدا خواستم تا اسم اعظم به من آموزد. شبی به نماز ایستاده بودم. دیدگانم پر خواب شد. دیدم رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به سوی من می‌آید. به من نزدیک شد و پیشانی ام را بوسه زد. سپس فرمود: از خدا چه خواستی؟ گفتم: یا جده! از خدا خواستم که اسم اعظم به من آموزد. فرمود: بنویس، پسرم. گفتم: بر روی چه بنویسم؟ فرمود: با انگشت روی کف دست بنویس: يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ وَحَدَّكَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ أَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَذُو الْأَسْمَاءِ الْعُظْمَاءِ وَذُو الْعِزِّ الَّذِي لَا يُرَامُ وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ آن گاه خواسته‌ات را بخواه.» (حضرت) علی بن الحُسَيْن عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «به آن که پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را به حقیقت به رسالت برانگیخت، آن را آزمودم؛ هم چنان بود که فرمود.» زَید بن علی گفت: من نیز آزمودم؛ هم چنان بود که پدرم (امام سجاد عَلَيْهِ السَّلَام) فرمود. عیسیٰ بن زَید گوید: من نیز آزمودم؛ هم چنان بود که پدرم زَید گفت. أَحْمَد بن عیسیٰ گوید: من نیز آزمودم؛ هم چنان بود که فرمودند. خشنودی خدا بر همه‌ی ایشان باد! تذکر: چنان که در روایات ما آمده است و شناخته‌ایم، امام علی بن الحُسَيْن عَلَيْهِ السَّلَام و نیایش، رسول گرامی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و ائمه‌ی طاهرين عَلَيْهِمُ السَّلَام اسم اعظم می‌دانستند. با این همه، این روایت را چنان که دیدیم باز نوشتیم.

۱۱ - از جمله روایات در باره‌ی اسم اعظم نقلی است که به سند منتهی به مُحَمَّد بن حَسَن صَفَّار رَحِمَهُ اللَّهُ به ما رسیده است و نیز به سند منتهی به ابن اَبی قره در کتابش «کتاب التهجد.» او گوید که مولا حضرت مُوسَى بن جَعْفَر عَلَيْهِ السَّلَام این دعا را زیر ناودان (خانه‌ی خدا) می‌خواندند. این نیز روایت مُحَمَّد بن حَسَن صَفَّار است. این دو (صَفَّار و ابن اَبی قره) به سند از سکین بن عَمَّار (نخعی سراج) نقل می‌کنند که گفت:

در مکه خوابیده بودم. کسی به خوابم آمد و گفت: برخیز که زیر ناودان مردی است که خدای را به اسم اعظم می‌خواند. از خواب پریدم و دوباره خوابیدم. بار دیگر همان گونه مرا خواند. باز برخاستم و خوابیدم. بار سوم گفت: برخیز، ای فلان؛ این مرد و او را نام برد - که عبد صالح است - زیر ناودان است و خدای را به اسم اعظمش می‌خواند. برخاستم و غسل به جای آوردم و به حجر (إِسْمَاعِيل) وارد شدم. دیدم مردی پیراهن به سر افکنده و به سجده رفته است. پشت سر وی نشستم. شنیدم که چنین می‌خواند: يَقُولُ

يَا نُورُ يَا قُدُّوسُ يَا نُورُ يَا قُدُّوسُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَيُّ لَا يَمُوْتُ يَا حَيُّ لَا يَمُوْتُ يَا حَيُّ لَا يَمُوْتُ يَا حَيُّ
 حِينَ لَمَّا حَيَّ يَا حَيُّ حِينَ لَمَّا حَيَّ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
 أَنْتَ أَشْأَلُكَ بِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَشْأَلُكَ بِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَشْأَلُكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ثَلَاثًا وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْعَزِيزِ
 الْمَتِينِ (سه مرتبه).» سکین گوید: آن قدر این عبارت را تکرار کرد که آنها را حفظ شدم. آن گاه سر برداشت و چنین و چنان توجه
 کرد. سپیده زده بود. به پشت کعبه - که مستجار است - آمد و نماز صبح گزارد و رفت. مولف کتاب، علی بن موسی بن جعفر بن
 مُحَمَّد بن طاووس، گوید: اخبار و احادیث دربارهی اسم اعظم از طریق شیعه و سنی بسیار است. به همین‌ها بسنده می‌کنیم که
 درست یافتیم. اکنون حدیثی جداگانه دربارهی اسم اعظم نقل می‌کنم که استثنایی است. متن آن چنین است: الْأَعْظَمُ بِسْمِ اللَّهِ
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانَ يَا رَحْمَانَ يَا نُورُ يَا نُورُ يَا ذَا الطُّوْلِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ تَذَكَّرُ: در روایتی از
 عطا آمده است که او آن را به اسم اعظم بودن آزموده است.

۱۲ - دعای شامل اسم اعظم از ربیع بن انس که با ۲۹ حرفی است که همه بدان‌ها سخن می‌گویند:

بعد از نماز به گونه و اندازه‌ی دل خواه، ۲۰۰ بار این ذکر خوانده می‌شود: آمَنْتُ بِاللَّهِ الْوَاحِدِ الصَّمَدِ وَ ۲۰۰ بار این ذکر: اَعْبَدُ اللَّهَ لَا
 اِشْرَكَ بِهِ شَيْئًا وَ ۲۰۰ بار این ذکر: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، پس از آن، این دعا خوانده می‌شود: يَا مَتَّعَالِي يَا مُهَيِّمُنُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا
 بِيَدَيْكَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَشْأَلُكَ بِحَقِّ اسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْأَكْبَرِ الْأَجَلِّ الْأَعَزِّ الْأَكْرَمِ الْعِزِّ النَّوْرِ وَهُوَ اسْمُكَ أَنْ
 گاه با این دعا اسم اعظم ذکر می‌شود: الْإِسْمَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مَا أَغْظَمَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ اهْدِنِي - الْمَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ - لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَبَّحْهُ ۲۹ بَخْشِ رَا بَرِّ بِا اِيسْتَاة بَايْد خَوَانْد: اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْأَلُكَ أَنْكَ حَيُّ قَيُّوْمُ
 رَحْمَانُ دَيَانٌ عَظِيمٌ وَاحِدٌ سُبْحَانُ رَبِّي وَ رَبِّ الْعَرْزَةِ عَمَّا يَصِفُونَ. وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ مَجِيدٌ
 مُؤْمِنٌ مُهَيِّمٌ مَلِكٌ مَلَائِكَةُ مَلِكٌ مُتَكَبِّرٌ صِدْرٌ صِدْرٌ صِدْرٌ صِدْرٌ صِدْرٌ صِدْرٌ مُعْطٍ مَانِعٌ مُعْزٌ مُتَعَزِّزٌ مُتَعَالٍ مُحْسِنٌ مُجْمَلٌ مُنْعَمٌ مُتَفَضِّلٌ مُسَبِّحٌ مَاجِدٌ
 مَجِيدٌ مُتَحَنِّنٌ مُحْيٍ مُمِيتٌ مُبْدِيٌّ مُعِيدٌ مُقْتَدِرٌ مُبِينٌ مَتِينٌ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ حَيُّ
 حَمِيدٌ حَكِيمٌ حَلِيمٌ - حَكَمٌ حَقٌّ حَفِيظٌ حَافِظٌ حَسْبٌ حَسْبٌ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ
 دَيَانٌ دَائِمٌ دَيْمُومٌ دَافِعٌ فَادْفَعْ عَنِّي شَرَّ مَا أُحْدِرُ مِنْ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ وَ
 أَنْتَ سَمِيعٌ سَامِعٌ سَيِّدٌ سَنَدٌ فَاسْمَعْ وَ لَا تُعْرِضْ عَنِّي وَ سَلِّمْنِي مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ
 اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ وَسِيعٌ وَهَابٌ وَآلٌ وَوَلِيٌّ وَفِيٌّ وَآفٌ وَكِيلٌ وَآدٌ وَدُودٌ وَآرِثٌ اجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ
 بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ رَحْمَانٌ رَحِيمٌ رَعُوفٌ رَبُّ رَازِقٍ رَقِيبٌ رَافِعٌ رَفِيعٌ فَارِزْقُنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ وَ مِنْ حَيْثُ لَا
 أَحْتَسِبُ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ هَادٍ فَاهِدِنِي بِهَدَايَتِكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ فَإِنَّهُ لَا
 هَادِيَ إِلَّا أَنْتَ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ ذَاكَرٌ ذُو الْعَرْشِ ذُو الطُّوْلِ ذُو الْآلَاءِ وَ الْمَعَارِجِ
 وَ الْمَنْ الْقَدِيمِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينِ فَتَقَوْنِي لِعِبَادَتِكَ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ
 وَ أَنْتَ نُورٌ نَاصِرٌ نَصِيرٌ فَتَأْتِحْ بِالْخَيْرَاتِ أَعْنِي عَلَى نَفْسِي وَ انصُرْنِي عَلَى عِدُوِّكَ وَ عِدُوِّي مِنَ الْجَنِّ وَالْبَانِسِ وَ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ وَ عَلَى الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ اللَّهُمَّ انصُرْنِي نَصِيرٌ عَزِيزٌ عَفُوٌّ عَطَافٌ عِيدٌ فَاعْفُ عَنِّي مَا سَلَفَ مِنْ خَطَايَايَ وَ ذُنُوبِي وَ وَفَّقْنِي فِي مَا بَقِيَ مِنْ
 عُمُرِي لِطَاعَتِكَ أَشْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ وَالنَّارِ

کسری بن یسار بن قیراط بلخی نوشتم. این دعا به دعای سارای (۷۵۵) مشهور است: بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَوَجَّهًا بِالْذُّعَاءِ إِلَى اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَقَرُّبًا بِالتَّضَرُّعِ إِلَى اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَوَسُّلًا بِالتَّطَلُّبِ إِلَى اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَعَبُّدًا لِلّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَذَلُّلًا لِلّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَلَطُّفًا لِلّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ تَخَشُّعًا لِلّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ اسْتِغَاثَةً لِلّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ اسْتِغَاثَةً بِاللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ كَانَ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ اسْتِغْفِرُ اللّٰهُ الْمُسْتَغَاثُ بِاللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبُّ الْأَرْضِ بَيْنَ السَّبْعِ وَ مَا فِيهِنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ وَ مَا عَلَيْهِنَّ وَ مَا تَحْتَهُنَّ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ الْأَوَّلُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ الْأَخِيرُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ بِسْمِ اللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّنَا رَبِّ السَّمَاوَاتِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ. وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ يَا اللّٰهُ يَا لَطِيفُ يَا اللّٰهُ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِكَ شَيْءٌ وَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى أَئِمَّتِهِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ آلِهِ كُلِّهِمْ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ ضَاعِفْ أَنْوَاعَ الْعِذَابِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ وَ بَثِّ شَرِّعَتَهُمْ عَلَى طَاعَتِكَ وَ طَاعَتِهِمْ وَ عَلَى دِينِكَ وَ مَنَاجِحِهِمْ وَ لَّا تَنْزِعْ مِنْهُمْ سَيِّدِي شَيْئًا مِنْ صَالِحٍ مَا أَعْطَيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ يَا اللّٰهُ يَا رَحْمَانَ يَا رَحِيمٌ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَ الْأَبْصَارِ لَّا تُرْغِ قُلُوبَهُمْ بَعِيدٍ إِذْ هَدَيْتَهُمْ وَ هَبْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ يَا اللّٰهُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ الصَّلَاةَ كُلَّهَا عَلَى مَنْ صَلَّيْتَ عَلَيْهِمْ وَ أَنْ تَجْعَلَ اللَّعْنَاتَ كُلَّهَا عَلَى مَنْ لَعَنْتَهُمْ وَ أَنْ تَبْدَأَ بِالَّذِينَ ظَلَمُوا آلَ رَسُولِكَ وَ غَضَبَا حُقُوقَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ وَ شَرَعَا غَيْرَ دِينِكَ اللَّهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ عَذَابِكَ وَ غَضَبَكَ وَ لَعْنَاتِكَ وَ مَحَاذِيرِكَ بَعِيدٍ مَا فِي عِلْمِكَ بِحَسَبِ اسْتِحْقَاقِهِمَا مِنْ عَذَابِكَ وَ أَضْعَافِ أَضْعَافِ أَضْعَافِهِ بِمَبْلَغِ قُدْرَتِكَ عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ بِجَمِيعِ سُلْطَانِكَ ثُمَّ بِسَائِرِ الظُّلْمَةِ مِنْ خَلْقِكَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ الزَّاهِدِينَ الزَّاهِدِينَ صِلُواثِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ بِحَسَبِ مَا أَحْبَبْتَ بِهِ عِلْمِكَ فِي كُلِّ زَمَانٍ وَ فِي كُلِّ أَوَانٍ وَ لِكُلِّ شَأْنٍ وَ بِكُلِّ لِسَانٍ وَ عَلَى كُلِّ مَكَانٍ وَ مَعَ كُلِّ بَيَانٍ وَ كَذَا كُلِّ إِحْسَانٍ أَبَدًا دَائِمًا وَاصِلًا مَا دَامَتِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةُ يَا ذَا الْفَضْلِ وَ النَّوَاءِ وَ الطُّوْلِ لَكَ الْحَمْدُ لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ يَا اللّٰهُ وَ بِحَمْدِكَ تَرَحَّمْتَ عَلَى خَلْقِكَ فَهَدَيْتَهُمْ إِلَى دُعَائِكَ فَقَوْلِكَ الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ - وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَبْتَئِ بِكَ لَيْبِكَ لَيْبِكَ رَبَّنَا وَ سَعْدِيكَ وَ الْخَيْرُ فِي يَدَيْكَ وَ الْمَهْدِيُّ مَنْ هَدَيْتَ عُبَيْدَكَ دَاعِيكَ مُنْتَصِبٌ بَيْنَ يَدَيْكَ وَ رُفُوكَ وَ رَاجِيكَ مُنْتَهَى عَنْ مَعَاصِيكَ وَ سَائِلَكَ مِنْ فَضْلِكَ يُصَلِّيْكَ لَكَ وَ خَدَكَ لَكَ شَرِيكَ لَكَ بِسْمِكَ وَ لَمَكَ وَ مِنْكَ وَ إِلَيْكَ لَمَّا مَلَجًا وَ لَمَّا مُلْتَجًا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَ حَنَانِيكَ سُبْحَانَكَ وَ تَعَالَيْتَ سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَ رَبُّ الْبَيْتِ الْحَرَامِ سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَ الرَّغْبَةُ إِلَيْكَ سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَ رَبُّ الْوَرَى تَرَى وَ لَّا تُرَى وَ أَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى وَ إِلَيْكَ الرَّجْعَى وَ إِلَيْكَ الْمَمَاتُ وَ الْمَحْيَا وَ لَمَكَ الْآخِرَةُ وَ الْأُولَى وَ لَكَ الْقُدْرَةُ وَ الْحُجَّةُ وَ الْأَمْرُ وَ النَّهْيُ - وَ أَنْتَ الْغَفَّارُ لِمَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى فَامْنَا بِكَ يَا سَيِّدِي وَ سَأَلْنَاكَ وَ اهْتَدَيْنَا لَكَ بِمَنْ هَدَيْتَنَا بِهِمْ مِنْ بَرِيَّتِكَ الْمُخْتَارِ مِنَ الْمُتَّقِينَ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ الْفَاضِلِينَ الزَّاهِدِينَ الْمَرْضِيِّينَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِمْ بِجَمِيعِ صَلَوَاتِكَ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ بِعِزِّ جَلَالَتِكَ وَ أَدْخِلْنَا بِهِمْ فِيْمَنْ هَدَيْتَ وَ عَافِنَا بِهِمْ فِيْمَنْ عَافَيْتَ وَ تَوَلَّنَا بِهِمْ فِيْمَنْ تَوَلَّيْتَ وَ ارزُقْنَا بِهِمْ فِيْمَنْ رَزَقْتَ وَ بَارِكْ لَنَا بِهِمْ فِيْمَا أَعْطَيْتَ وَ قِنَا بِهِمْ جَمِيعَ شُرُورِ مَا قَدَّرْتَ وَ قَضَيْتَ فَإِنَّكَ تَفْضِي وَ لَّا يُفْضَى عَلَيْكَ وَ تَدُلُّ وَ لَّا يُدَلُّ مِنْ وَالِيَّتْ وَ تَجْبِرُ وَ لَّا يُجَارُ عَلَيْكَ وَ الْمَسِيرُ وَ الْمَعَادُ إِلَيْكَ آمَنَّا بِكَ يَا سَيِّدِي وَ تَوَكَّلْنَا عَلَيْكَ وَ سَمِعْنَا لَكَ يَا سَيِّدِي وَ فَوَّضْنَا أَمْرَنَا إِلَيْكَ اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ نَذَلَّ وَ نَخْزَى وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ دَرَكِ الشَّقَاءِ وَ مِنْ شِمَاتِهِ الْأَعْدَاءِ وَ مِنْ سُوءِ الْقَضَاءِ وَ مِنْ تَتَابُعِ الْفَنَاءِ وَ الْبَلَاءِ وَ مِنْ الْوَبَاءِ وَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ. وَ مِنْ حِرْمَانِ الدُّعَاءِ وَ مِنْ سُوءِ الْمَنْظَرِ فِي أَنْفُسِ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ وَ فِي أَدْيَانِهِمْ وَ فِي جَمِيعِ مَا تَفَضَّلْتَ وَ تَتَفَضَّلُ بِهِ عَلَيْهِمْ مَا عَاشُوا وَ عِنْدَ وَفَاتِهِمْ وَ بَعِيدَ وَفَاتِهِمْ وَ نَعُوذُ بِكَ يَا سَيِّدِي مِنَ الْخِزْيِ فِي الدُّنْيَا وَ مِنْ مَرَدِّ إِلَى النَّارِ فَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِسْمِكَ مِنَ النَّارِ أَعُوذُ بِكَ يَا سَيِّدِي مِنَ النَّارِ هَذَا مَقَامُ الْهَارِبِ إِلَيْكَ مِنَ النَّارِ أَهْرُبُ إِلَيْكَ إِلَهِي مِنَ النَّارِ هَذَا مَقَامُ الْمُسْتَجِيرِ بِكَ مِنَ النَّارِ أَسْتَجِيرُ بِسْمِكَ يَا سَيِّدِي وَ إِلَهِي مِنَ النَّارِ هَذَا مَقَامُ الرَّابِّ الرَّابِّ إِلَيْكَ فِي فَكَاكِ رَقَبَتِهِ مِنَ النَّارِ إِلَهِي فَكُ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ هَذَا

مَقَامُ التَّائِبِ إِلَيْكَ الضَّارِعِ إِلَيْكَ الطَّالِبِ إِلَيْكَ فِي عَيْتِ رَفِيقِهِ مِنَ النَّارِ هَذَا مَقَامٌ مِنْ بَاءِ بِخَطِيئَتِهِ وَ تَابَ وَ أَنْابَ إِلَى رَبِّهِ وَ تَوَجَّهَ بِوَجْهِهِ إِلَى الَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ عَالِمِ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ عَلَى مَلَأَهُ إِبْرَاهِيمَ وَ مِنْهَاجِهِ وَ عَلَى دِينِ مُحَمَّدٍ وَ شَرِيعَتِهِ وَ عَلَى وَ لَائِيهِ عَلِيٍّ وَ إِمَامَتِهِ وَ عَلَى نَهْجِ الْأَوْصِيَاءِ وَ الْأَوْلِيَاءِ الْمُخْتَارِينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا الْمُخْصُوصَاتِينَ بِالْإِمَامَةِ وَ الطَّهَارَةِ وَ الْوَصَايَةِ وَ الْحِكْمَةِ وَ التَّسْمِيَةِ بِالسَّبْطَيْنِ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ سَيِّدَيِ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَجْمَعِينَ وَ بَعْلَى بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ وَ بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بَاقِرِ عِلْمِ الْأَوْلِيَانِ وَ بِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ عَنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ بِمُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْعَبِيدِ الصَّالِحِ الْأَمِينِ وَ بَعْلَى بْنِ مُوسَى الرِّضَا مِنَ الْمُرْضِيِّينَ وَ بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ التَّقِيِّ مِنَ الْمُتَّقِينَ وَ بَعْلَى بْنِ مُحَمَّدِ الطَّاهِرِ مِنَ الْمُطَهَّرِينَ - وَ بِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْهَادِي مِنَ الْمَهْدِيِّينَ وَ بِالْحَسَنِ [بَابِنِ الْحَسَنِ الْمُبَارَكِ مِنَ الْمُبَارَكِينَ وَ عَلَى سِنِينِهِمْ وَ سُلَيْمِهِمْ وَ حُدُودِهِمْ وَ نَحْوِهِمْ وَ أُمَّهْمَ وَ أَمْرِهِمْ وَ تَقْوَاهُمْ وَ سُنَّتِهِمْ وَ سِيرَتِهِمْ وَ قَلِيلِهِمْ وَ كَثِيرِهِمْ حَيًّا وَ مَيِّتًا وَ شُكْرَ الدُّنْيَا عَلَى ذَلِكَ دَائِمًا دَائِمًا فَيَا اللَّهُ يَا نُورَ كُلِّ نُورٍ يَا صَادِقَ النُّورِ يَا مَنْ صَدَّقَهُ النُّورُ يَا مَدَهْرَ الدُّهُورِ يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ - يَا مُجْرِي البُحُورِ يَا بَاعِثَ مَنْ فِي القُبُورِ يَا مُجْرِي الْفُلُوكِ لِيُوحِ يَا مَلِيْنَ الْحَدِيدِ لِمدَاوُدَ يَا مُوتِي سُلَيْمَانَ مُلْكًا عَظِيمًا يَا كَاشِفَ الضَّرِّ عَنْ أَيُّوبَ يَا جَاعِلَ النَّارِ بَرْدًا وَ سَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ يَا فَادِيَ ابْنِهِ بِالذَّبْحِ الْعَظِيمِ يَا مُفْرَجَ هَمِّ يَعْقُوبَ يَا مُنْفَسَ غَمِّ يُوسُفَ يَا مُكَلِّمَ مُوسَى تَكْلِيمًا يَا مُؤَيِّدَ عِيسَى بِالرُّوحِ تَأْيِيدًا يَا فَاتِحَ لِمُحَمَّدٍ فَتْحًا مُبِينًا وَ يَا نَاصِرَهُ نَصِيرًا عَزِيزًا يَا جَاعِلًا لِلخَلْقِ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا يَا مِيْذِبًا عَنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ الرَّجْسَ وَ مُطَهِّرَهُمْ تَطْهِيرًا - أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ فَوَاضِلَ صِلَمَوَاتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ وَ زَاكِيَاتِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ وَ نَوَامِيكَ وَ رِضْوَانِكَ وَ رَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ مَحَبَّتِكَ وَ تَحِيَّتِكَ وَ صِلَمَوَاتِكَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى جَمِيعِ أَجْسَادِهِمْ وَ أَرْوَاحِهِمْ وَ عَلَى كُلِّ مَنْ أُحِبَّتِ الصَّلَاةُ عَلَيْهِ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ بَعْدَ مَا فِي عِلْمِكَ وَ آمَنْتُ يَا اللَّهُ بِكَ وَ بِهِمْ وَ بِجَمِيعِ مَنْ أَمَرْتُ بِالْإِيمَانِ بِهِ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ آمَنْتُ بِكَ يَا اللَّهُ وَ بِجَمِيعِ أَسْرَارِ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَمَانِيَّتِهِمْ وَ ظَاهِرِهِمْ وَ بَاطِنِهِمْ وَ مَعْرُوفِهِمْ حَيًّا وَ مَيِّتًا وَ أَشْهَدُ أَنَّهُمْ فِي عِلْمِ اللَّهِ وَ طَاعَتِهِ كَمُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ بَعْدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ فِي كُلِّ زَمَانٍ وَ فِي كُلِّ حِينٍ وَ أَوَانَ وَ فِي كُلِّ شَأْنٍ وَ بِكُلِّ لِسَانٍ وَ عَلَى كُلِّ مَكَانٍ أَبَدًا دَائِمًا وَاصِلًا مَا دَامَتِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةُ بِكَ وَ بِجَمِيعِ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا اللَّهُ يَا مُتَعَالِي الْمَكَانِ يَا رَفِيعَ الثُّبَيَانِ يَا عَظِيمَ الشَّانِ يَا عَزِيزَ [عَظِيمَ السُّلْطَانِ يَا ذَا النُّورِ وَ الْبُرْهَانِ يَا ذَا الْقُدْرَةِ وَ الْبَيَانِ يَا هَادِيَ الْإِيمَانِ يَا مَخُوفَ الْأَحْكَامِ يَا مَخْشِيَ الْإِنْتِقَامِ يَا ذَا الْمُلْكِ وَ الْمَعَارِجِ يَا ذَا الْعِزْلِ وَ الرَّغَائِبِ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ الْمُتَّقِينَ الرَّاهِدِينَ [الرَّاهِرِينَ بِجَمِيعِ صِلَمَوَاتِكَ وَ أَنْ تُعْجَلَ فَرَجَهُمْ بَعِزِّ جَلَالِكَ وَ أَنْ تَجْعَلَ أَنْوَاعَ الْعَذَابِ وَ اللَّعَانِ بَعْدَ مَا فِي عِلْمِكَ عَلَى مُبْغِضَتِهِمْ وَ مُعَادِيهِمْ وَ عَائِيهِمْ وَ مَنَؤِيهِمْ وَ النَّارِكِينَ أَمْرَهُمْ وَ الرَّادِينَ عَلَيْهِمْ وَ الْجَاحِدِينَ وَ الصَّادِقِينَ عَنْهُمْ وَ الْبَاقِينَ سِوَاهُمْ وَ الْغَاصِبِينَ حُقُوقَهُمْ وَ الْجَاحِدِينَ فَضْلَهُمْ وَ النَّائِكِينَ عَهْدَهُمْ وَ الْمُتَلَاشِينَ ذِكْرَهُمْ وَ الْمُتَشَاكِلِينَ بِرِسْمِهِمْ وَ الْوَاطِنِينَ لِسِيْمَتِهِمْ وَ النَّاشِئِينَ خِلَافَهُمْ وَ النَّابِذِينَ وَ لَمَائِيَّتَهُمْ وَ النَّاصِحِينَ عِدَاوَتَهُمْ وَ الْيَانِعِينَ لَهُمْ وَ النَّائِكِينَ لِأَتْيَاعِهِمُ اللَّهُمَّ فَأَبِحْ حَرِيمَتَهُمْ وَ أَلْقِ الرُّعْبَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ خَالَفَ بَيْنَ كَلِمَتِهِمْ وَ أَنْزِلْ عَلَيْهِمْ رِجْزَكَ وَ عَذَابَكَ وَ غَضَائِبَكَ وَ لَعَائِنَكَ وَ مَخَازِيكَ وَ دِمَارَكَ وَ دَبَارَكَ وَ سِفَالَكَ وَ نَكَالَكَ وَ سَخَطَكَ وَ سَطَوَاتِكَ وَ بَأْسَكَ وَ بَوَارِكَ وَ نَكَالَتِكَ وَ وَبَالَكَ وَ بَلَاءَكَ وَ هَلَاكَكَ وَ هَوَانَكَ وَ شَقَاءَكَ وَ شَدَائِدَكَ وَ نَوَازِلَكَ وَ نِقْمَاتِكَ وَ مَعَارِكَ وَ مَضَارِكَ وَ خَزِيكَ وَ خِذْلَانِكَ وَ مَكْرَكَ وَ مَتَالِفَكَ وَ قَوَامِعَكَ وَ أَوْزَاطَكَ وَ أَوْتَارَكَ وَ عِقَابَكَ بِمَبْلَغِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ وَ بَعْدَ أَضْعَافِ أَضْعَافِ اسْتِحْقَاقِهِمْ مِنْ عَدْلِكَ مِنْ كُلِّ زَمَانٍ وَ فِي كُلِّ أَوَانَ وَ بِكُلِّ شَأْنٍ وَ بِكُلِّ مَكَانٍ وَ بِكُلِّ لِسَانٍ وَ مَعَ كُلِّ بَيَانٍ أَبَدًا دَائِمًا وَاصِلًا مَا دَامَتِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةُ بِكَ وَ بِجَمِيعِ قُدْرَتِكَ يَا أَقْدَرَ الْقَادِرِينَ يَا رَبَّ الْأَرْبَابِ يَا مُعْتِقَ الرِّقَابِ يَا كَرِيمَ يَا وَهَّابُ يَا رَحِيمَ يَا تَوَّابُ أَنْتَ تَدْعُونِي حَتَّى أَكَلَهُ وَ أَنَا عَبْدُكَ وَ قَدْ عَظُمْتُ ذُنُوبِي عِنْدَكَ وَ خِفْتُ أَنْ لَا أَسْتَحِقَّ إِجَابَتِكَ وَ عَفْوَكَ وَ رَحْمَتِكَ أَحْسَبُ وَ أَعْظُمُ مِنْ ذُنُوبِي حَتَّى لَمَّا أَقْبَطُ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لَا أَيُّاسُ مِنْ حُسْنِ إِجَابَتِكَ فَلْتَسِعْنِي رَحْمَتَكَ بِرَحْمَتِكَ وَ لِيُنَلِّنِي حُسْنَ إِجَابَتِكَ بِرَأْفَتِكَ وَ لَتَكْرَمْنِي [أَكْرَمْنِي بِسَابِغِ عَطَائِكَ وَ سِعَةِ فَضْلِكَ وَ الرِّضَا بِأَقْدَارِكَ بِغَيْرِ فَقْرٍ وَ فَاقَةٍ وَ تَبْلُغْنِي سُؤْلِي وَ نَجِّحْ طَلِبَتِي وَ عَن حُسْنِ إِجَابَتِكَ الْإِحَاجِي وَ عَن جُمْلَةِ اعْتِرَافِي وَ اسْتِغْفَارِي اسْتِغْفِرُكَ إِلَهِي وَ سَيِّدِي مِنْ جَمِيعِ مَا كَرِهْتَهُ مِنِّي بِجَمِيعِ الْأَسْتِغْفَارَاتِ لَكَ وَ تَبُّتُ مِنْ جَمِيعِ مَا كَرِهْتَهُ مِنِّي بِأَفْضَلِ التَّوْبَاتِ لَدَيْكَ مُصَلِّيًا عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ

الرَّاهِدِينَ بِجَمِيعِ صِلَوَاتِكَ وَ لَاعِنًا أَعْدَاءَكَ وَ أَعْدَاءَهُمْ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَ مَعَ كُلِّ شَيْءٍ وَ عِنْدَ كُلِّ شَيْءٍ وَ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَ لِكُلِّ شَيْءٍ وَ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ عَلَى أَفْضَلِ مَحَبَّتِكَ وَ مَرْضَاتِكَ حَيًّا وَ مَيِّتًا حَتَّى تَرْضَى عَنِّي وَ تَمْحُوَنِي مِنَ الْأَشْقِيَاءِ الْمَحْرُومِينَ إِجَابَتِكَ وَ تَكْتُبَنِي مِنَ السُّعَدَاءِ الْمُسْتَحِقِّينَ إِجَابَتِكَ فَإِنَّكَ سَيِّدِي تَمْحُو مَا تَشَاءُ وَ تُثَبِّتُ وَ عِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ - رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَ اتَّبَعْنَا الرَّسُولَ وَ وَالَيْنَا الْوَلِيَّ وَ تَأَمَّمْنَا الْأَيْمَةَ فَارْتَبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ وَ أَدْخَلْنَا بِهِمْ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَ أَنْصُرْنَا بِهِمْ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ وَ بِجَمِيعِ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ثُمَّ قُلْ سَبِّحِينَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لِجَمِيعِ ذُنُوبِي وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يُتُوبَ عَلَيْنَا بِرَحْمَتِهِ أَنْ گاه رکوع به جای آر و با سجده کنندگان همراه شو و پروردگارت را پرستش کن تا به یقین در رسی. (۷۸۳) تذکر: این پایان متن دعای یاد شده بود. متن آن به توضیح و تحقیق نیازمند است.

۳۴ - (دعای کرب) نقل شده از مجموعه‌ای قدیمی در این باره

گوید: (۷۸۴) وَلَيْدِ بْنِ عَبِيدِ الْمَلِكِ (خلیفه‌ی اموی) به عامل خود در مدینه، صالح بن عبدالله مری (۷۸۵) نوشت: حَسَنُ بْنُ حَسَنِ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَا بِيْرُونَ آر (این حسن مُتَنِّي در زندان او بود) و در مسجد رسول خدا صَلَّيْ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ۵۰۰ تازیانه بزن. صالح او را به مسجد آورد. مردم جمع شدند و والی به منبر رفت. نامه را خواند تا پایین آید و فرمان دهد حسن (مُتَنِّي) را تازیانه زند. داشت نامه را می‌خواند که (حضرت) عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وارد شد. مردم راه گشودند تا به نزد حَسَنُ بْنُ حَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ رسید. فرمود: «عموزاده، دعای کرب بخوان؛ گشایش خواهی یافت.» پرسید: پسر عمو، این دعا کدام است؟ فرمود: «بگو. لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ - وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (راوی) گوید: عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بازگشت و حسن دعا را با خود می‌خواند. وقتی صالح فرمان را خواند و پایین آمد، گفت: چهره‌ی مردی بی‌گناه را می‌بینم. دست نگه دارید تا درباره‌ی او با خلیفه مکاتبه کنم. آن گاه به ولید نامه نوشت (و در خواست گذشت کرد). ولید پاسخ داد: آزادش ساز.

۳۵ - (دعای رفع اندوه)

در کتاب الدعاء (پنجمین بخش اصول کافی، اثر ثقه الاسلام شیخ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ كَلِينِي چنین دیدم که به سند نقل کرده است: اگر اندوهی دچار شدی، در پایان سجدهات بخوان: يَا جَبْرَائِيلُ يَا مُحَمَّدُ يَا جَبْرَائِيلُ يَا مُحَمَّدُ تَكَرَّرْ ذَلِكَ أَكْفِيَانِي مِمَّا أَنَا فِيهِ فَإِنَّكُمْ كَافِيَانِ وَ أَحْفَظَانِي بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِنَّكُمْ حَافِظَانِ

۳۶ - دعایی که در روزگار غیبت خوانده می‌شود

تذکر: در تعقیب نماز عصر روز جمعه دو بخش دعای روایت شده در زمان غیبت را آوردیم. از مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ جَعْفِي معروف به صابونی، برای ما روایت شده است که - در ضمن حدیثی که به غیبت امام مَهْدِي عَلَيْهِ السَّلَام اشاره می‌کند - به سند خود چنین نقل می‌کند: پرسیدم: شیعیان شما چه کنند؟ فرمود: «دعا کنید و چشم به راه گشایش باشید که پرچی بر شما آشکار خواهد شد. هر گاه آشکار شد، خدا را سپاس گوید و به آن چنگ در زنید.» پرسیدم: چه دعایی بخوانیم؟ فرمود: «بگو: اللَّهُمَّ أَنْتَ عَرَفْتَنِي نَفْسِيكَ وَ عَرَفْتَنِي رَسُولَكَ وَ عَرَفْتَنِي مَلَأْتَنِيكَ وَ عَرَفْتَنِي نَبِيَّكَ وَ عَرَفْتَنِي وِلَاءَهُ أَمْرِكَ اللَّهُمَّ لَا آخِذُ إِلَّا مَا أَعْطَيْتَ وَ لَا وَاقِي إِلَّا مَا وَفَيْتَ اللَّهُمَّ لَا تُغَيِّبْنِي عَنْ مَنَازِلِ أَوْلِيَائِكَ وَ لَا تُرْغِ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي اللَّهُمَّ اهْدِنِي لَوْلَائِهِ مَنْ افْتَرَضْتَ طَاعَتَهُ

۳۷ - (دعای غریق)

مُحَمَّد (بِنِ عَلِيِّ بْنِ حُسَيْنِ) بِنِ بَابُوَيْه (به سند خود در کتاب غیبت (اکمال الدین و اتمام النعمه) - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانِ (بِنِ طَرِيفِ): امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «دچار شبهه‌ای خواهید شد و بی‌نشان آشکار و به دور از امام هدایتگر خواهید ماند. هیچ کس نجات نخواهد یافت مگر آن که دعای غریق را بخواند.» (عَبْدُ اللَّهِ بْنِ سِنَانِ گوید: «پرسیدم: چگونه است؟ فرمود: يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبَّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ مِنْ جَنَانٍ خَوَانِدُمْ: یا مقلب القلوب و الأبصار ... فرمود: «خداوند - عَزَّ وَجَلَّ - مقلب القلوب و الأبصار (دگرگون کننده‌ی دل‌ها و دیده‌ها) هست؛ اما چنان که می‌گویم، بگو؛ یا مقلب القلوب، ثبت قلبی علی دینک» (۷۸۹) تذکر یک نکته: شاید (منع) ذکر ابصار (دیدگان) از این رو باشد که در روز قیامت، از فزونی هراس‌ها، دل‌ها و دیده‌ها دیگرگون می‌شود؛ حال آن که در روزگار غیبت، ترس از دگرگونی دل‌ها (و اندیشه‌ها) ست؛ نه دیدگان.

۳۸ - (ایضاً دعای غیبت)

من خود در خواب دیدم که کسی این دعا را - که در خور روزهای غیبت است - به من می‌آموخت: يَا مَنْ فَضَّلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ إِسْرَائِيلَ عَلَى الْعَالَمِينَ بِاخْتِيَارِهِ وَ أَظْهَرَ فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ عِزَّةَ أَقْدَارِهِ وَ أَوْدَعَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَهْلَ بَيْتِهِ عَزَائِبَ أَسْرَارِهِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَجْعَلْنِي مِنْ أَعْوَانِ حُجَّتِكَ عَلَى عِبَادِكَ وَ أَنْصَارِهِ

۳۹ - (دعا در سختی‌ها)

این نیز از کتاب تعبیر الرویا اثر مُحَمَّد بِنِ يَعْقُوبِ كَلِينِي آمده است: أَحْمَد (۷۹۱) از (حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ) و شاء از حضرت امام أَبُو الْحَسَنِ الرضا عَلَيْهِ السَّلَام نقل می‌کند که فرمود: «پدرم را که درود خدا بر او باد در خواب دیدم. فرمود: پسر، اگر به سختی‌ای دچار شدی، بسیار بگو: يَا رَعُوفُ يَا رَحِيمُ، آن چه در خواب می‌بینی مانند چیزی است که در بیداری می‌بینی.»

۴۰ - (دعای دیگر)

دوست ما ملک مسعود که خدای بزرگ با انجام وعده‌ها نیک فرجامش سازد گفت که در خواب دید کسی از پشت دیواری با وی سخن می‌گوید؛ اما چهره‌اش را نمی‌دید. آن کس چنین می‌خواند: يَا صَاحِبَ الْقَدْرِ وَ الْأَقْدَارِ وَ الْهَمِّ وَ الْمَهَامِّ عَجَّلْ فَرَجَ عَبْدِكَ وَ وَليكَ وَ الْحُجْبَةَ الْقَائِمَةَ بِأَمْرِكَ فِي خَلْقِكَ وَ اجْعَلْ لَنَا فِي ذَلِكَ الْخَيْرَةَ

۴۱ - (دعای بعد از هر نماز)

در مجموعه نوشته‌ای قدیمی - که به خط مولف آن است و او خود را مُحَمَّد بِنِ مُحَمَّد بِنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ فَاطِرِ مَعْرِفِي می‌کند - دیدم که از مشایخ روایی خود چنین نقل می‌کند: مُحَمَّد بِنِ عَلِيٍّ بِنِ دِقَاقِ (یا رِقَاقِ؟) قُمِّي - پدرش - أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّد بِنِ أَحْمَدِ بِنِ عَلِيٍّ بِنِ حَسَنِ بِنِ شَاذَانَ قُمِّي - أَبُو جَعْفَرِ مُحَمَّد بِنِ عَلِيٍّ بِنِ حُسَيْنِ (بِنِ مُوسَى) بِنِ بَابُوَيْه قُمِّي (شیخ صدوق) - پدرش - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ حَمِيرِي - مُحَمَّد بِنِ عِيْسَى بِنِ عُبَيْدِ (بِنِ يَفْطِينِ) - عَبْدِ الرَّحْمَنِ بِنِ أَبِي هَاشِمِ - (إِبْرَاهِيمِ فَرَزَنْدِ؟) أَبُو يَحْيَى مَدَائِنِي: امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «از جمله حقوق ما بر دوستان و شیعیان ما این است که بعد از نماز این دعا را بخوانند: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ الْعَظِيمِ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ وَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِمْ صِلَاءً تَامَةً دَائِمَةً وَ أَنْ تُدْخِلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ مُحِبِّيهِمْ وَ أَوْلِيَائِهِمْ حَيْثُ كَانُوا وَ أَيْنَ كَانُوا فِي سَهْلٍ أَوْ جَبَلٍ أَوْ بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ مِنْ بَرَكَتِهِ دُعَائِي مَا تَقَرَّبَ بِهِ عِبُونُهُمْ أَحْفَظُ يَا مَوْلَايَ الْغَائِبِينَ مِنْهُمْ وَ أَرْدُدُهُمْ إِلَى أَهْلِيهِمْ سَالِمِينَ وَ نَفْسٍ عَنِ الْمَهْمُومِينَ وَ فَرَجٍ عَنِ الْمَكْرُوبِينَ وَ أَكْسُ الْعَارِيْنَ وَ أَشْبِعُ الْجَائِعِينَ وَ أَرُو الطَّامِعِينَ وَ أَقْضِ دَيْنَ الْغَارِمِينَ وَ زَوِّجِ الْعَارِيْنَ وَ أَشْفِ مَرَضِي الْمُسْلِمِينَ وَ أَدْخِلْ عَلَيَّ الْأَمْوَاتِ مَا تَقَرَّبَ بِهِ عِبُونُهُمْ وَ أَنْصُرِ الْمَظْلُومِينَ مِنْ أَوْلِيَاءِ آلِ

مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ أَطْفَى نَائِرَةَ الْمُخَذَلِفِينَ اللَّهُمَّ وَ ضَاعِفْ لَعْنَتَكَ وَ بَأْسَكَ وَ نَكَالَكَ وَ عَذَابَكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا نِعْمَتَكَ وَ خَوْنَا رَسُولَكَ وَ أَتَهَمَّا نَبِيَّكَ وَ بَايَنَاهُ وَ حَلَّا عَقْدَهُ فِي وَصِيَّهِ وَ نَبَدَا عَهْدَهُ فِي خَلِيفَتِهِ مِنْ بَعْدِهِ وَ ادَّعَىا مَقَامَهُ وَ غَيْرَا أَحْكَامَهُ وَ بَدَلَا سُنَّتَهُ وَ قَلْبَا دِينَهُ وَ صَيَّرَا قَدْرَ حُجْبِكَ وَ بَدَا بَطْلْمِهِمْ وَ طَرَقَا طَرِيقَ الْعُدْرِ عَلَيْهِمْ وَ الْخِلَافِ عَنْ أَمْرِهِمْ - وَ الْقَتْلُ لَهُمْ وَ إِزْهَاجِ الْحَرْوِبِ عَلَيْهِمْ وَ مَنَعَ خَلِيفَتِكَ مِنْ سِدِّ النَّوْمِ وَ تَقْوِيمِ الْعُوجِ وَ تَثْقِيفِ الْأَوْدِ وَ إِمْضَاءِ الْأَحْكَامِ وَ إِظْهَارِ دِينِ الْإِسْلَامِ وَ إِقَامَةِ حُدُودِ الْقُرْآنِ اللَّهُمَّ الْعَنْهُمَا وَ ابْتِئِهْمَا وَ كُلَّ مَنْ مَالَ مِثْلَهُمْ وَ حَذَا حَذْوَهُمْ وَ سَلَكَ طَرِيقَتَهُمْ وَ تَصَدَّرَ بِبِدْعَتِهِمْ لَعْنَا لَا يَخْطُرُ عَلَى بَالٍ وَ يَسْتَعِيدُ مِنْهُ أَهْلُ النَّارِ الْعَنِ اللَّهُمَّ مَنْ دَانَ بِقَوْلِهِمْ وَ اتَّبَعَ أَمْرَهُمْ وَ دَعَا إِلَى وِلَايَتِهِمْ وَ شَكَّ فِي كُفْرِهِمْ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ. آن گاه خواسته‌های خود را بگویند.»

۴۲ - دعای عهد

گوید: (۷۹۳) أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ دِقَاقٍ (یا رفاق؟) قُمِّي (- پدرش؟) - أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ حَسَنِ بْنِ شَازَانَ قُمِّي - أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ يَابُوئِيهِ قُمِّي - پدرش - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ (حَمِيرِي) - عَبَّاسِ بْنِ مَعْرُوفٍ - عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ سَالِمٍ - مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانَ - يُونُسِ بْنِ ظَبْيَانَ - جَابِرِ بْنِ يَزِيدِ جَعْفِي: امام باقر علیه السلام فرمود: «هر که این دعا را در طول عمر یک بار بخواند نامش در طومار بندگی نوشته و در شمار (یاران) قائم علیه السلام ثبت خواهد شد. آن گاه که قائم ما به پا خیزد، او را به نام خواهد خواند و این نوشته را بدو خواهند سپرد و خواهند گفت: بگیر؛ این نوشته همان پیمان است که در دنیا با ما بستى. این همان است که خداوند می‌فرماید: «مگر آن کسی که نزد آن مهربان پیمان داشته باشد» (۷۹۴). این دعا را با وضو بخوان: اللَّهُمَّ يَا إِلَهَ الْأَلْبِهَةِ يَا وَاحِدًا يَا أَحَدًا يَا آخِرَ الْآخِرِينَ يَا قَاهِرَ الْقَاهِرِينَ يَا عَلِيَّ يَا عَظِيمَ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْلَى عَلَوْتُ فَوْقَ كُلِّ عُلُوٍّ هَذَا يَا سَيِّدِي عَهْدِي وَ أَنْتَ مُنْجِزٌ وَعِيدِي فَصَلِّ يَا مَوْلَايَ عَهْدِي وَ أَنْجِزْ وَعْدِي آمَنْتُ بِكَ أَسْأَلُكَ بِحُجَابِكَ الْعَرَبِيِّ وَ بِحُجَابِكَ الْعَجَمِيِّ وَ بِحُجَابِكَ الْعَبْرَانِيِّ وَ بِحُجَابِكَ الشُّبَّانِيِّ وَ بِحُجَابِكَ الرُّومِيِّ وَ بِحُجَابِكَ الْهِنْدِيِّ وَ أَنْبِثْ مَعْرِفَتَكَ بِالْعِنَايَةِ الْأُولَى - فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا تُرَى وَ أَنْتَ بِالْمُنْظَرِ الْأَعْلَى وَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِرَسُولِكَ الْمُنْدِرِ ص وَ بَعْلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ الْهَادِي وَ بِالْحَسَنِ السَّيِّدِ وَ بِالْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ سَبْطِي نَبِيِّكَ وَ بِفَاطِمَةَ الْبُتُولِ وَ بَعْلِيٍّ بِنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ ذِي الثَّنِيَّاتِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ عَنْ عِلْمِكَ وَ بِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ الصَّادِقِ الَّذِي صَدَّقَ بِمِيثَاقِكَ وَ بِمِعَادِكَ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْحُصُورِ الْقَائِمِ بِعَهْدِكَ وَ بَعْلِيٍّ بِنِ مُوسَى الرُّضَا الرَّاظِي بِحُكْمِكَ وَ بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْجَبْرِ الْفَاضِلِ الْمُرْتَضَى فِي الْمُؤْمِنِينَ وَ بَعْلِيٍّ بِنِ مُحَمَّدِ الْأَمِينِ الْمُؤْتَمَنِ هَادِي الْمُسْتَرَشِدِينَ وَ بِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الطَّاهِرِ الزَّكِيِّ خِرَانَةِ الْوَصِيَّةِ وَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْإِمَامِ الْقَائِمِ الْعَدْلِ الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ إِمَامِنَا وَ ابْنِ إِمَامِنَا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ يَا مَنْ جَلَّ فَعَظَمَ وَ إهُوَ أَهْلُ ذَلِكَ فَعَصَا وَ رَحِمَ يَا مَنْ قَدَرَ فَلَطَفَ أَسْأَلُكَ إِلَيْكَ ضَعْفِي وَ مَا قَصِيرَ عَنْهُ أَمَلِي مِنْ تَوْجِيدِكَ وَ كُنْهِ مَعْرِفَتِكَ وَ أَنْوَجَّهُ إِلَيْكَ بِالتَّسْجِيمَةِ الْبَيْضَاءِ وَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ الْكُبْرَى الَّتِي قَصِيرَ عَنْهَا مِنْ أَذْبَرٍ وَ تَوَلَّى - وَ آمَنْتُ بِحُجَابِكَ الْأَعْظَمِ وَ بِكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ الْعُلْيَا الَّتِي خَلَقْتَ مِنْهَا دَارَ الْبَلَاءِ وَ أَحَلَلْتَ مَنْ أَحْبَبْتَ جَنَّةَ الْمَأْوَى وَ آمَنْتُ بِالسَّابِقِينَ وَ الصَّادِقِينَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَ آخَرَ سَيِّئًا أَلَّا تَوَلَّيْنِي غَيْرَهُمْ - وَ لَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ غَدًا إِذَا قَدِمْتَ الرُّضَا بِفَضْلِ الْقَضَاءِ آمَنْتُ بِسِرِّهِمْ وَ عَلَانِيَتِهِمْ وَ خَوَاتِيمِ أَعْمَالِهِمْ فَإِنَّكَ تَخْتِمُ عَلَيْهَا إِذَا شِئْتَ يَا مَنْ أَتَحَفَّنِي بِالْإِقْرَارِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ وَ حَبَانِي بِمَعْرِفَةِ الرُّبُوبِيَّةِ وَ خَلَصْنِي مِنَ الشُّكِّ وَ الْعَمَى رَضِيتُ بِكَ رَبًّا وَ بِالْأَضْفِيَاءِ حُجْبًا وَ بِالْمُحْجُوبِينَ أَنْبِيَاءَ وَ بِالرُّسُلِ أَدْلَاءَ وَ بِالْمُتَّقِينَ أَمْرَاءَ وَ سَامِعًا لَكَ مُطِيعًا إِنَّ هَذَا عَهْدُ يَدِ اللَّهِ بِكُمْ فَاجِيبُوا سُؤَالَهُ وَ بَلَّغُوهُ آمَالَهُ وَ لَا تُخَيَّبُوهُ وَ تَجَبَّهُوا بِالرَّدِّ لِأَجْلِي

۴۳ - از جمله دعاهایی که در تنهایی‌ها به ذهن من آمده است

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الَّذِي يُخَاطِبُكَ مِنِّي هُوَ الْعَقْلُ الَّذِي لَمْ يَزَلْ مُوَافِقًا لَكُمْ فِي إِفْبَالِكُمْ عَلَيَّ وَ إِعْرَاضِكُمْ عَنِّي فَانْظُرْ إِلَيْهِ بَعِينٍ أَنَّهُ عَبْدُكُمْ الْمُطِيعُ لَكُمْ الْمُسَرِّفُ بِكُمْ فَأَجِيبُوا سُؤَالَهُ وَ بَلَّغُوهُ آمَالَهُ وَ لَا تُخَيَّبُوهُ وَ تَجَبَّهُوا بِالرَّدِّ لِأَجْلِي

۴۴ - نیز از جمله دعاهایی که در تنهایی‌ها به ذهن من آمده است

اللَّهُمَّ إِنِّي مَا أَعْلَمُ مَضِيحَتِي مِنْ مُسَدَّتِي وَلَا أَقْدَمُ عَلَى شَرْحِ مَسْأَلَتِي فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ بِأَقْرَبِ صِفَاتِكَ إِلَى الْعُفْوِ وَالْعُفْرَانِ أَنْ تَطْلُبَ لِي مَا أَحْتَاجُ إِلَيْهِ مِنْ أَقْرَبِ صِفَاتِكَ إِلَى الْكَرَمِ وَالْإِحْسَانِ

۴۵ - نیز دعایی دیگر از خود من

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَ الْمُوسِرَ أَنْ لِمَا يَبْخُلُ عَلَى الْمُعْسِرِ بِالْقُوتِ الَّذِي لَا يَدُّ لَهُ مِنْهُ وَأَنْتَ قُوَّتِي وَقُوَّتِي الَّذِي لَا غِنَاءَ لِي عَنْهُ وَأَنْتَ أَقْدَرُ الْمُوسِرِينَ وَأَكْرَمُ مِنَ الْمَأْمُورِينَ - فَلَا تَمْنَعْ لِي مَا لَا غِنَاءَ لِي عَنْهُ مِنَ الْقُوتِ وَتَدَارِكُنِي قَبْلَ أَنْ أَمُوتَ وَأَقُوتَ

۴۶ - هم چنین دعای دیگری از خودم

اللَّهُمَّ إِنَّكَ كَرِهْتَ لِلْمُضَيِّفِ أَنْ يَمْنَعَ ضَيْفَهُ مِنَ الْفِرَى مَعَ قُدْرَتِهِ عَلَى الضِّيَافَةِ وَإِنْ لَمْ يَهْلِكِ الضَّيْفُ بِمَنْعِهِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَالرَّأْفَةِ وَالْمُضَيِّفُ مِمَّنْ يَنْقُضُهُ الْبَيْدُ وَأَنَا قَدْ جَعَلْتُ نَفْسِي ضَيْفَكَ وَمَا لَهَا غِنَى عَنْ فِرَاكَ وَمَتَى مَنَعْتَهَا مِنْ طَبِقِ ضَيْفَاتِكَ بَتُّ طَاوِيًا فِي حِمَاكَ وَوَصَلْتُ إِلَى الْهَلَاكِ فَلَا تَمْنَعْنِي مِنْ ضِيافَتِكَ يَا مَنْ لَا يَنْقُضُهُ الْإِحْسَانُ وَلَا يَزِيدُهُ الْجِرْمَانُ

۴۷ - باز دعایی گذشته از ذهن من

اللَّهُمَّ إِنِّي وَجِدْتُ مِنْ لِسَانِ حَالِ مَرَاحِمِكَ وَمَكَارِمِكَ مَنْ يُخْبِرُنِي عَنِّي بِأَنَّ يَدَ إِحْسَانِي صِفْرٌ مِنْ اقْتِدَارِي عَلَى وُجُودِي وَحَيَاتِي وَعِرَافَتِي وَأُصُولِ سِعَادَتِي فِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَأَنَّكَ جَلَّ جَلَالُكَ أَوْجِدْتَنِي جُودًا وَكَرَمًا وَأَحْيَيْتَنِي مُتَفَضِّلًا وَمُنْعِمًا وَعَافَيْتَنِي ابْتِدَاءً فِي الْإِنشَاءِ وَعَافَيْتَنِي مِمَّا أَسِيحْتُهُ مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ وَالْإِبْتِلَاءِ بِتَقْصِيرِي فِي شُكْرِ مَا وَهَبْتَنِي مِنَ النِّعَمِ وَأَنَا بِالنِّسْبَةِ إِلَيْكَ مُوصُوفٌ بِالْفَنَاءِ وَالنِّسْبَةِ إِلَيَّ جُودِكَ وَنِعْمَتِكَ مَعْرُوفٌ بِالْبَقَاءِ فَصُنِّ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَأَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ مَعْرِفَتِكَ مِنَ الدُّبُولِ وَكُنْ حَارِسَ نُجُومِ كَرَمِكَ مِنَ الْأَفْوَالِ وَنَزَّةَ كَمَالِ فَضْلِكَ أَنْ يَهْجُمَ عَلَيْهِ سُلْطَانُ عَدْلِكَ وَاحْفَظْ مَعَاهِدَ رَحْمَتِكَ وَمَوَائِدَ نِعْمَتِكَ أَنْ تُشَوِّشَهَا يَدُ عُقُوبَتِكَ وَأَرْحَمَ مَنْ جَهَلَ رِذَالَةَ قَدْرِ نَفْسِهِ وَجَلَالَةَ قَدْرِكَ وَأَقْدَمَ مَعَ ضَعْفِهِ وَذُلِّهِ عَلَى مُخَالَفَةِ أَمْرِكَ فَهُوَ وَإِنْ عَصَاكَ بِالْمَقَالِ وَالْفِعَالِ فَيَدُ فَقْرِهِ وَكَسْرِهِ مَمْدُودَةٌ إِلَيْكَ بِلِسَانِ الْحَالِ تَسْتَرْحِمُ وَتَسْتَعِظُ وَتَسْتَوْهَبُ جَنَائِيهَا وَتَسْأَلُ إِجْرَاءَهَا عَلَى جَمِيلِ عَادَاتِهَا يَا مَنْ لَا يَنْقُضُهُ الْإِحْسَانُ وَلَا يَزِيدُهُ الْجِرْمَانُ

۴۸ - دعایی به ذهن من آمده

اللَّهُمَّ إِنَّ يَدَ لِسَانِ حَالِ التُّرَابِ الَّذِي شَرَفْتَهُ بِنُورِ الْأَلْبَابِ وَتَوَلَّيْتَ حِفْظَهُ فِي الْأَصْلَابِ وَالْبُطُونِ عَلَى اخْتِلَافِ الْأَعْقَابِ وَالْأَحْقَابِ مَمْدُودَةٌ إِلَى أَفْقِي ذَلِكَ الْجُرُودِ وَفَقْرَهَا وَارِدٌ مَعَ الْوُفُودِ يَسْتَعِيدُ مِنَ الْوَعِيدِ وَيَسْتَنْجِزُ مِمَّا سَبَقَ مِنَ الرَّحْمَةِ وَالْكَرَمِ وَالْوَعُودِ فِي أَنْ تَأْذَنَ فِي اسْتِخْرَاجِ كُلِّ مَا يَحْتَاجُ مَمْلُوكِكَ إِلَيْهِ لِنَفْسِهِ وَلِمَنْ يَعِزُّ عَلَيْهِ مِنْ خَزَائِنِ إِحْاطَةِ عِلْمِكَ وَحَمَلِ تِلْكَ الْحَوَائِجِ عَلَى مَطَايَا رَحْمَتِكَ وَحَلِيمِكَ وَتَرْوِيدِهَا مِنْ دَخَائِرِ صَيَانَةِ فَضْلِكَ وَأَمَانِ ظِلِّكَ أَنْ يَلْقَاهُ أَحَدٌ بِالْإِيَّاسِ مِنْهُ وَبِالْقَنُوطِ الَّذِي صُنَّتْهُ عَنْهُ وَأَنْ تُورِدَهَا عَلَى مَنَاهِلِ الْعُفْوِ وَالْكَرَمِ - وَمَنَازِلِ الْحِلْمِ وَالنِّعَمِ وَتَسْمِيئِهَا مَمْلُوكِكَ نَجَابَةً بِالْإِنَابَةِ وَتُظْفِرُهَا بِتَعْجِيلِ الْإِجَابَةِ وَأَنْ تَكُونَ ضَيْفَانًا وَجِيرَانًا وَتَسْتَشْهَدُ عِلْمَكَ بِفَقْرِهَا إِلَى الصِّيَافَةِ وَضُرُورَتِهَا إِلَى الْإِجَارَةِ وَالْأَمْنَةِ مِنَ الْمُخَافَةِ وَتُلَوِّذُ بِوَصَايَاكَ وَبِقُرَى الصُّيُوفِ وَتَعُوذُ بِحِمَاكَ الَّذِي بَدَّلْتَهُ لِلْمُسْتَجِيرِ الْمَلْهُوفِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

۴۹ - دعایی دیگر از کتاب‌های دعا

مَحَبَّتِهِمْ مُغَالٍ أَمَا يَكْفِينِي أَنْ أَرْوِحَ فِيهِمْ مَظْلُومًا أَوْ أَعْدُوَ مَكْظُومًا وَأَقْضِيَ بَعْدَ هُمُومٍ هُمُومًا وَبَعْدَ وُجُومٍ وُجُومًا أَمَا عِنْدَكَ يَا رَبِّ بِهَذِهِ حُزْمِيَّةٌ لَمَا تَضَيِّعُ وَدَمَّةٌ بِأَذْنَاهَا يَفْتَنِعُ فَلِمَ تَمْنَعُنِي نَصِيرَكَ يَا رَبِّ وَهَا أَنَا ذَا عَرِيْقٍ وَتَدَعُنِي بِنَارِ عِيدُوْكَ حَرِيْقٍ أَتَجْعَلُ أَوْلِيَاءَكَ لِأَعْدَائِكَ طَرَاتِدَ وَ لِمَكْرِهِمْ مَصَابِدَ وَ تَقْلُدُهُمْ مِنْ حَسْبِهِمْ فَلَاتِدَ وَ أَنْتَ مَالِكُ نَفُوسِهِمْ أَنْ لَوْ قَبَضْتَهَا جَمَدُوا وَ فِي قَبْضَتِكَ مَوَادُّ أَنْفَاسِهِمْ لَوْ قَطَعْتَهَا حَمَدُوا فَهَا يَمْنَعُكَ يَا رَبِّ أَنْ تَكْفَ بِأَسْرِهِمْ وَ تَنْزِعَ عَنْهُمْ مِنْ حِفْظِكَ لِبَاسَهُمْ وَ تُعْرِيهُمْ مِنْ سِلَآمِهِ بِهَا فِي أَرْضِكَ يَفْرَحُونَ وَ فِي مَيِّدَانِ الْبُغْيِ عَلَى عِبَادِكَ يَمْرُحُونَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَدْرِكْنِي وَ أَلْمُدْرِكْنِي الْغُرُقُ وَ تَدَارِكْنِي وَ لَمَّا غَيْبَ شَمْسِي الشَّفَقِ إِلَهِي كَمْ مِنْ عَبِيدِ خَائِفِ النَّجَا عَلَى سُلْطَانِ فَآبَ عَنْهُ مَحْفُوفًا بِأَمْنٍ وَ أَمَانٍ أَفَاقَصْتُ يَا رَبِّ أَعْظَمَ مِنْ سُلْطَانِكَ سُلْطَانًا أَمْ أَوْسَعَ مِنْ إِحْسَانِكَ إِحْسَانًا أَمْ أَكْثَرَ مِنْ إِقْتِدَارِكَ إِقْتِدَارًا أَمْ أَكْرَمَ مِنْ انْتِصَارِكَ انْتِصَارًا اللَّهُمَّ أَيَّنَ كِفَايَتِكَ الَّتِي هِيَ نُصَيْرَةُ الْمُسْتَعِيْثِينَ مِنَ الْأَنَامِ وَ أَيَّنَ عِنَايَتِكَ الَّتِي هِيَ جُنَّةُ الْمُسِيْئَةِ هَدِيْفِينَ لِجُورِ الْأَيَّامِ إِلَيَّ يَا رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ إِنِّي مَسْنِي الضُّرِّ وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ تَرَى تَحْيِيْرِي فِي أَمْرِي وَ تَقْلِبِي فِي ضَرْبِي وَ انْطَوَايَ عَلَى حُرْفَةِ قَلْبِي وَ حَرَارَةَ صَدْرِي فَصَلِّ يَا رَبِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ جُدْ لِي يَا رَبِّ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ فَجَا وَ مَخْرَجًا يَسِّرْ لِي يَا رَبِّ نَحْوَ الْبُشْرَى مِنْهَجًا وَ اجْعَلْ يَا رَبِّ مَنْ نَصَبَ لِي حِبَالًا لِيَصْرَعَنِي بِهَا صَرِيْعًا فِيمَا مَكَرَ وَ مَنْ حَفَرَ لِي بئْرًا لِيُوقِعَنِي فِيهَا أَنْ يَقَعَ فِيمَا حَفَرَ وَ اصْرِفِ اللَّهُمَّ عَنِّي مِنْ شَرِّهِ وَ مَكْرِهِ وَ فَسَادِهِ وَ ضَرِّهِ مَا تَصْرِفُهُ عَمَّنْ قَادَ نَفْسَهُ لِدَيْنِ الدِّيَانِ وَ مُنَادِي يُنَادِي لِلْإِيْمَانِ إِلَهِي عَبْدُكَ عَبْدُكَ أَحِبَّ دَعْوَتَهُ وَ ضَعِيْفَكَ ضَعِيْفَكَ فَرِّجْ غَمَّهُ فَقَدْ انْقَطَعَ كُلُّ حَبْلٍ إِلَّا حَبْلَكَ وَ تَقَلَّصَ كُلُّ ظِلٍّ إِلَّا ظِلُّكَ - إِلَهِي دَعْوَتِي هَذِهِ إِنْ رَدَدْتَهَا أَيَّنَ تُصَادِفُ مَوْضِعَ الْإِجَابَةِ وَ مَخِيْلَتِي إِنْ كَذَّبْتَهَا أَيَّنَ تَلَاقِي [تَلَاقِي مَوْضِعَ الْإِحْآفَةِ فَلَمَّا تَرَدَّدَ دَاعِي بَابِكَ مَنْ لَا يَعْرِفُ غَيْرَهُ بَابًا وَ لَا تَمْنَعُ دُونَ جَنَابِكَ مَنْ لَا يَعْرِفُ سِوَاهُ جَنَانًا وَ تَسْبِيْحًا وَ تَقُولُ إِلَهِي إِنْ وَجَّهًا إِلَيْكَ بِرَغْبَتِهِ تَوَجَّهَ خَلِيْقٌ بِأَنْ تُجِيبَهُ وَ إِنْ جَبِيْنَا لَكَ بِإِيْتِهَالِهِ سَجَدَ حَقِيْقٌ أَنْ يُبَلِّغَ مَا قَصَدَ وَ إِنْ خَدَأَ لَدَيْكَ بِمَسْأَلَتِهِ تَعَفَّرَ حَيْدِيْرٌ بِأَنْ يُفَوِّزَ بِمُرَادِهِ وَ يَظْفَرُ وَ هِيَ أَنَا ذَا يَا إِلَهِي قَدْ تَرَى تَعَفَّرَ حَيْدِي وَ ابْتِهَالِي وَ اجْتِهَادِي فِي مَسْأَلَتِكَ وَ حَيْدِي فَتَلَقَّ يَا رَبِّ رَغَبَاتِي بِرَأْفَتِكَ قَبُولًا وَ سَهْلًا إِلَى طَلِبَاتِي بِعِزَّتِكَ وَ صَوْلًا وَ ذَلَّلْ لِي قُطُوفَ ثَمَرَةِ إِجَابَتِكَ تَذَلِيْلًا إِلَهِي لَا رُكْنَ أَشَدَّ مِنْكَ فَآوِي إِلَيَّ رُكْنَ شَدِيْدٍ وَ قَدْ آوَيْتَ وَ عَوَّلْتُ فِي قِضَاءِ حَوَائِجِي عَلَيْكَ وَ لَا قَوْلَ أَسْدٍ مِنْ دُعَائِكَ فَاسْتِظْهَرِ بِقَوْلِ سَدِيْدٍ وَ قَدْ دَعَوْتُكَ كَمَا أَمَرْتَ فَاسْتَجِبْ لِي بِفَضْلِكَ كَمَا وَعَدْتَ فَهَلْ بَقِيَ يَا رَبِّ إِلَّا أَنْ تُجِيبَ وَ تَرْحَمَ مِنِّي الْبِكَاءَ وَ النَّحِيْبَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ سِوَاهُ يَا مَنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ رَبُّ انْصِرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَ افْتَحْ لِي وَ أَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ وَ الطُّفَّ بِِي يَا رَبِّ وَ بِجَمِيْعِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ سرور و بزرگ ما پیشوای عالم کامل، علامه‌ی فقیه، دانشمند زاهد، عابد پارسا و مجاهد، آقای برتر و برنشین والا، تکیه گاه اسلام و مسلمانان، پادشاه دانشمندان و سروران روی زمین، دارای هر دو حسب، أبو القاسم علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن محمد طاووس علوی فاطمی - که خدای در دو جهان فرخنده‌اش دارد و هر آن چه روشنا چشم است، به محمد و آل پاک وی، بدو ارزانی دهد - گوید: وقتی این دعا را بعد از در گذشت برادر پسندیده‌ام «قاضی آوی» که خدای روانش را مینوی و خاکش را نورانی کناد یافتم و دیدم که از آن چه برادرم علی معروف به ابن الوزیر وراق در یک مجلد آورد - که آغازش دعای طلحی بود و چنان که گفتیم، قدیمی بود - افزوده‌های خوب و کاستی‌هایی دارد، آن را - به همین گونه که یافتیم - می آورم تا اسرار حفظ شده باشد و انوار پر سود آن از دست نرود: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا رَاحِمَ الْعَبْرَاتِ يَا كَاشِفَ الرِّفَاتِ أَنْتَ الَّذِي تَفْشَعُ سَحَابَ الْمَحْنِ وَقَدْ أَمْسَتْ ثِقَالًا وَ تَجْلُو ضَبَابَ الْفَتَنِ وَقَدْ سَحَبَتْ أَذْيَالًا وَ تَجْعَلُ زَرْعَهَا هَسِيمًا وَ بُتْيَانَهَا هَدِيمًا وَ عِظَامَهَا رَمِيمًا وَ تَرُدُّ الْمَغْلُوبَ غَالِبًا وَ الْمَطْلُوبَ طَالِبًا وَ الْمُقْهُورَ قَاهِرًا وَ الْمُقْدُورَ عَلَيْهِ قَادِرًا فَكَمْ يَا إِلَهِي مِنْ عَبْدٍ نَادَاكَ رَبِّ إِنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ فَفَتَحْتَ مِنْ نَصِيرِكَ لَهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مِنْهُمْ وَ فَجَّرْتَ لَهُ مِنْ عَوْنِكَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ وَ حَمَلْتَهُ مِنْ كِفَايَتِكَ عَلَى ذَاتِ أَلْوَابِ وَ دُسْرِ يَا مَنْ إِذَا وَلَجَ الْعَبْدُ فِي لَيْلٍ مِنْ حَيْرَتِهِ بِهِمْ وَ لَمْ يَجِدْ لَهُ صَرِيْحًا يُصْرِحُهُ مِنْ وَلِيِّ حَمِيمٍ وَ جُدْ مِنْ مَعُونَتِكَ صَرِيْحًا مُغِيْثًا وَ لِيًّا يَطْلُبُهُ حَيْثُ يُنَجِّبُهُ مِنْ ضَيْقِ أَمْرِهِ وَ حَرْجِهِ وَ يُظْهِرُ لَهُ أَعْلَامَ فَرَجِهِ اللَّهُمَّ فَيَا مَنْ قُدْرَتُهُ قَاهِرَةٌ وَ نِقْمَاتُهُ قَاصِمَةٌ لِكُلِّ جَبَّارٍ دَامِعَةٌ لِكُلِّ كَفُورٍ خَتَارٍ أَسْأَلُكَ نَظْرَةً مِنْ نَظْرَاتِكَ رَحِيْمَةً تُجَلِي بِهَا ظُلْمَةَ عَاكِفَةٍ مُقِيْمَةً فِي عَاهَةِ جَفَّتْ مِنْهَا الضُّرُوعُ وَ تَلَفَتْ مِنْهَا الضُّرُوعُ وَ انْهَمَلَتْ مِنْ

أَجْلَهَا الدُّمُوعَ وَ اشْتَمَلَ لَهَا عَلَى الْقُلُوبِ الْيَاسُ وَ جَرَتْ بِسَبَبِهَا الْأَنْفَاسُ إِلَهِي فَحَفْظًا فَحَفْظًا لِعَرَائِرِ عَزْسِيهَا وَ شَرَّزِيهَا بِيَدِ الرَّحْمَنِ وَ نَجَاتُهَا بِدُخُولِ الْجِنَانِ أَنْ تَكُونَ بِيَدِ الشَّيْطَانِ تُحْزُ وَ بِنَافْسِهِ تُقَطِّعُ وَ تُجْزُ إِلَهِي فَمَنْ أَوْلَى مِنْكَ بِأَنْ يَكُونَ عَنْ حَرِيمِكَ دَافِعًا وَ مَنْ أَجْدَرُ مِنْكَ بِأَنْ يَكُونَ عَنْ حِمَاكَ مَانِعًا إِلَهِي إِنَّ الْمَأْمُرَ قَدْ هَالَ فَهَوْتُهُ وَ حَشَنُ فَالْتُهُ وَ إِنَّ الْقُلُوبَ كَاعَتْ فَطَمَّنْهَا وَ النَّفُوسَ ارْتَاعَتْ فَسَكَّنْهَا إِلَهِي تَدَارَكَ أَقْدَامًا زَلَّتْ وَ أَفْكَارًا فِي مَهَامِهِ الْحَيْرَةِ زَلَّتْ - إِنَّ رَأْتَ جَبْرَكَ عَلَى كَسِيرِهَا وَ إِطْلَاقَكَ لِأَسِيرِهَا وَ إِجَارَتَكَ لِمُسِيرِهَا أَجْحَفَ الضَّرُّ بِالْمَضْرُورِ وَ لَبَّى دَاعِيَهُ بِالْوَيْلِ وَ التُّبُورِ فَهَوَّلَ تَدْعُهُ يَا مَوْلَى فَرِيْسَهُ لِلْبَلَاءِ وَ هُوَ لَكَ رَاجٍ أَمْ هَلْ يَخُوضُ لُجَّةَ الْعَمَاءِ وَ هُوَ إِلَيْكَ لِمَاجِ مَوْلَايَ إِنْ كُنْتُ لِمَا أَشَقُّ عَلَى نَفْسِي فِي التَّقَى وَ لَا أُبْلَغُ فِي حَمْلِ أَعْبَاءِ الطَّاعِيَةِ مَبْلَغَ الرِّضَا وَ لَا أَنْظِمُ فِي سَلْمِكَ قَوْمَ رَفُوضَا الدُّنْيَا فَهُمْ خُمُصُ البُطُونِ مِنَ الطَّوَى دُبُلُ الشَّفَاهِ مِنَ الظَّمَاءِ عُمُشُ العُيُونِ مِنَ البُكَاءِ بَلْ أَتَيْتَكَ بِضَعْفٍ مِنَ الْعَمَلِ وَ ظَهَرَ ثَقِيلٌ بِالْخَطَاءِ وَ الزَّلَلِ وَ نَفْسٍ لِلرَّاحِيَةِ مُعْتَادَةٍ وَ لِدَوَاعِي الشَّرِّ مُنْقَادَةٍ أَمَا يَكْفِينِي يَا رَبِّ وَ سَيَلَةً إِلَيْكَ وَ ذَرِيْعَةً لِمَدِيكَ أَنْبَى لِأَوْلِيَاءِ دِينِكَ مُوَالٍ وَ فِي مَحَبَّتِهِمْ مُعَالٍ وَ لِحُبَابِ البَلَاءِ فِيهِمْ لَبِيسٌ وَ لِكِتَابِ تَحْمِلِ الْعَنَاءِ بِهِمْ دَارِسٌ أَمَا يَكْفِينِي أَنْ أُرُوحَ فِيهِمْ مَظْلُومًا وَ أَعْدُوَ مَكْظُومًا وَ أَقْضَى بَعِيدَ هُمُومٍ هُمُومًا وَ بَعِيدَ وُجُومٍ وُجُومًا أَمَا عِنْدَكَ يَا مَوْلَى بِهَذِهِ حُرْمِيَّةٌ لَا تَضِيْعُ وَ ذِمَّةٌ بِأَدْنَاهَا تَفْتِنُجُ فَلِمَ لَا تَمْنَعْنِي يَا رَبِّ وَ هَا أَنَا ذَا غَرِيْقٍ وَ تَدْعُنِي هَكَذَا وَ أَنَا بِنَارِ عَدُوِي حَرِيْقٍ - مَوْلَى أَتَجْعَلُ أَوْلِيَاءَكَ لِأَعْدَائِكَ طَرَائِدَ وَ لِمَكْرِهِمْ مَصَائِدَ وَ تُقَلِّدُهُمْ مِنْ خَسْفِهِمْ قَلَائِدَ وَ أَنْتَ مَالِكٌ نَفُوسِهِمْ لَوْ قَبَضَتْهَا جَمَدُوا وَ فِي قَبْضَتِكَ مَوَادِّ أَنْفَاسِهِمْ لَوْ قَطَعَتْهَا خَمَدُوا فَمَا يَمْنَعُكَ يَا رَبِّ أَنْ تَكْشِفَ بِأَسْهُمٍ وَ تَنْزِعَ عَنْهُمْ فِي حِفْظِكَ لِبَاسَهُمْ وَ تُغْرِيبَهُمْ مِنْ سِلْمَامَةِ بِهَا فِي أَرْضِكَ يَسْرِحُونَ وَ فِي مِيْدَانِ البُغْيِ عَلَى عِبَادِكَ يَمْرِحُونَ إِلَهِي أَذْرِكْنِي وَ لَمَّا أَذْرِكْنِي العُرُقُ وَ تَدَارِكْنِي وَ لَمَّا عَيَّبَ شَمْسِي الشَّقُّ إِلَهِي كَمْ مِنْ حَائِفِ التَّجَا إِلَى سُلْطَانٍ قَابَ عَنْهُ مَخُوفًا بِأَمْنٍ وَ أَمَانٍ أَفَأَقْصِدُ أَعْظَمَ مِنْ سُلْطَانِكَ سُلْطَانًا أَمْ أَوْسَعَ مِنْ إِحْسَانِكَ إِحْسَانًا أَمْ أَكْثَرَ [أَكْبَرَ] مِنْ اِفْتِدَارِكَ اِفْتِدَارًا أَمْ أَكْرَمَ مِنْ اِنْتِصَارِكَ اِنْتِصَارًا مَا عُدْرِي إِلَهِي إِذَا حُرْمِيَّتِي فِي حُسْنِ الكِفَايَةِ نَائِلَكَ وَ أَنْتَ الَّذِي لِمَا يُحْيِي أَمْلَكَ وَ لِمَا يُرَدُّ سَائِلَكَ إِلَهِي إِلَهِي أَيْنَ رَحْمَتِكَ الَّتِي هِيَ نُصْرَةٌ المُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْأَنْامِ وَ أَيْنَ أَيْنَ كِفَايَتِكَ الَّتِي هِيَ جُنَّةُ المُسْتَهْدِفِينَ لِجَوْرِ الْأَيَّامِ إِلَهِي إِلَهِي يَا رَبِّ نَجِّنِي مِنَ القَوْمِ الظَّالِمِينَ إِنِّي مَسْنِي الضَّرُّ وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ مَوْلَايَ تَرَى تَحْيِيْرِي فِي أَمْرِي وَ انْطَوَى عَلَى حُرْمَتِي قَلْبِي وَ حَرَارَةَ صِدْرِي فَجِدْ لِي يَا رَبِّ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ فَرجًا وَ مَخْرَجًا وَ يَسِّرْ لِي نَحْوَ الْبَشِيرِ لِي مِنْهَجًا وَ اجْعَلْ مَنْ يَنْصِبُ الْجَبَالَةَ لِي لِيَصْرِعَنِي بِهَا صَرِيْعًا فِيمَا مَكَرَ وَ مَنْ يَخْفِرُ لِي الْبُئْرَ لِيُوقِعَنِي فِيهَا وَاقِعًا فِيمَا حَفَرَ وَ اضْرِبْ عَنِّي شَرَّهُ وَ مَكْرَهُ وَ فِسَادَهُ وَ ضَرَّهُ مَا تُصْرِفُهُ عَنِ القَوْمِ الْمُتَّقِينَ - إِلَهِي عْبُدَكَ عْبُدَكَ أَجِبْ دَعْوَتَهُ وَ ضَعِيْفَكَ ضَعِيْفَكَ فَرُجْ عُمَّتَهُ فَقَدْ انْقَطَعَ بِهِ كُلُّ حَبْلِ إِلَّا حَبْلَكَ وَ تَقَلَّصَ عَنْهُ كُلُّ ظِلٍّ إِلَّا ظِلَّكَ مَوْلَى دَعْوَتِي هَذِهِ إِنْ رَدَدْتُهَا أَيْنَ تُصَادِفُ مَوْضِعَ الْإِجَابَةِ وَ مَخِيلَتِي هَذِهِ إِنْ كَذَّبْتُهَا أَيْنَ تَلْقَى مَوْضِعَ الْإِصَابَةِ فَلَا تَزِدْ [تَزِدْ] عَنْ بَابِكَ مَنْ لَا يَعْرِفُ غَيْرَهُ أَبَا وَ لَا تَمْنَعْ دُونَ جَنَابِكَ مَنْ لَا يَعْرِفُ سِوَاهُ جَنَابًا إِلَهِي إِنْ وَجَّهًا إِلَيْكَ بِرَغْبَتِهِ تَوَجَّهَ فَالرَّغْبُ خَلِيقٌ بِأَنْ لَا تُحْبِيهِ وَ إِنْ جَبِينًا لِمَدِيكَ بِإِيْتِهَالِهِ سَجَدَ - حَقِيْقٌ أَنْ يَبْلُغَ الْمُجْتَبِلُ مَا قَصِدَ وَ إِنْ خَدَا عِنْدَكَ لِمَدِيكَ بِمَسْأَلَتِهِ تَعَفَّرَ حَيْدِي أَنْ يَفُوزَ السَّائِلُ بِمُرَادِهِ وَ يَظْفَرُ هَذَا إِلَهِي تَغْفِيْرُ خَدِي وَ اِيْتِهَالِي فِي مَسْأَلَتِكَ وَ جِدِي فَلَقَّ رَغْبَاتِي بِرَحْمَتِكَ قَبُولًا وَ سَهْلًا إِلَى طَلِبَاتِي بِرَأْفَتِكَ وَ صُؤْلًا وَ ذَلَّلَ لِي قُطُوفَ ثَمَرَةِ إِجَابَتِكَ تَذَلُّلًا إِلَهِي وَ إِذَا قَامَ دُو حَاجَتِي فِي حَاجَتِهِ شَفِيْعًا فَوَجَدْتُهُ مُمْتَنِعَ النَّجَاحِ مُطِيْعًا فَإِنِّي أَشْتَفِعُ إِلَيْكَ بِكَرَامَتِكَ وَ الصَّفْوَةِ مِنْ أَنْامِكَ الَّذِينَ لَهُمْ أَنْشَأَتْ مَا يُقِلُّ وَ يُظِلُّ وَ نَزَلَتْ مَا يَرِدُّ وَ يَجِلُّ أَنْتَقَرَبُ إِلَيْكَ بِأَوَّلِ مَنْ تَوَجَّهَ تَاجَ الْجَلَالَةِ - وَ أَخْلَلْتُهُ مِنَ الْفِطْرَةِ مَحَلَّ السُّلَالَةِ حُجَّتِكَ فِي خَلْقِكَ وَ أَمِيْنَتِكَ عَلَى عِبَادِكَ مُحَمَّدٍ رَسُوْلِكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ بَمَنْ جَعَلْتَهُ لِنُورِهِ مَغْرَبًا [مَغْرَمًا] وَ عَنْ مَكُونِ سِرِّهِ مَغْرَبًا سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ وَ إِمَامِ الْأَتْقِيَاءِ يَعْسُوبِ الدِّينِ وَ قَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ أَبِي الْأَيْمَةِ الرَّاشِدِينَ عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَنْتَقَرَبُ إِلَيْكَ بِخِيْرَةِ الْأَخْيَارِ وَ أُمَّ الْمَأْنُوْرِ وَ الْإِنْسِيَّةِ الْخُوْرَاءِ الْبُتُوْلِ الْعِذْرَاءِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَ بَقْرَةَ عَيْنِ الرَّسُوْلِ وَ ثَمَرَتِي فُوَادِ الْبُتُوْلِ السِّيْدِيْنَ الْإِمَامِيْنَ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ وَ أَبِي عَبْدِ اللهِ الْحَسَنِ وَ بِالسَّجَادِ زَيْنِ الْعَبَّادِ ذِي الثَّنِيَاتِ رَاهِبِ الْعَرَبِ عَلِيٍّ بْنِ الْحَسَنِ وَ بِالْإِمَامِ الْعَالِمِ وَ السِّيْدِ الْحَاكِمِ النَّجْمِ الزَّاهِرِ وَ الْقَمَرِ الْبَاهِرِ مَوْلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ وَ بِالْإِمَامِ الصَّادِقِ مُبِيْنِ الْمُشْكَلَاتِ مُظْهِرِ الْحَقَائِقِ الْمُفْجِمِ بِحُجَّتِهِ كُلِّ نَاطِقٍ مُحْرَسِ أَلْسِنَتِهِ أَهْلِ الْجِدَالِ - مُسِيْكِنِ الشَّقَاقِ مَوْلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ الصَّادِقِ وَ بِالْإِمَامِ التَّقِيِّ وَ الْمُخْلِصِ الصَّفِيِّ وَ النُّوْرِ الْأَحْمَدِيِّ وَ النُّوْرِ الْأَنْوَرِ وَ الصِّيَاءِ

الْأَزْهَرِ مَوْلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَبِالْإِمَامِ الْمُتَضَى وَالسَّيْفِ الْمُتَضَى مَوْلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرُّضَا وَبِالْإِمَامِ الْأَمَّجِدِ وَبِالْبَابِ الْأَقْصَدِ وَ
الطَّرِيقِ الْأَرْشَدِ وَالعَالِمِ الْمُؤَيَّدِ يَثْبُوعِ الْحَكَمِ وَمُضِيحِ الظُّلَمِ سَيِّدِ العَرَبِ وَالعَجْمِ الهَادِي إِلَى الرَّشَادِ وَالمُؤَقِّفِ بِالتَّأْيِيدِ وَالسَّدَادِ مَوْلَانَا
مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الجَوَادِ وَبِالْإِمَامِ مِنْحَةَ الجَبَّارِ وَوَالِدِ الْأَنْمَةِ الْأَطْهَارِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ الْمُؤَلُّودِ بِالعَشِيرَةِ الَّذِي حَذَرَ بِمَوَاعِظِهِ وَانْتَدَرَ وَبِالْإِمَامِ
المُنْتَزَهِ عَنِ المَيَآئِمِ الْمُطَهَّرِ مِنَ المَظَالِمِ الجَبْرِ العَالِمِ بِدِرِ الظُّلَامِ وَرَبِيعِ الْأَنَامِ النَّقِيِّ النَّقِيِّ الطَّاهِرِ الرَّكِيِّ مَوْلَى أَبِي مُحَمَّدِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ
العَشِيرِيِّ وَانْتَقَرُبُ إِلَيْكَ بِالحَفِيظِ العَلِيمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَى خَزَائِنِ البَارِضِ وَبِالْبَابِ الرَّحِيمِ الَّذِي مَلَكَتَهُ أَرْمَةٌ البَسِيطِ وَالقَبْضِ صَاحِبِ
النَّقِيَّةِ المَيْمُونَةِ وَقَاصِفِ الشَّجَرَةِ المَلْعُونَةِ مُكَلِّمِ النَّاسِ فِي المَهْيَدِ وَالدَّالِّ عَلَى مِنْهَاجِ الرَّشْدِ الغَائِبِ عَنِ الْأَبْصَارِ الحَاضِرِ فِي الْأَمْصَارِ
الغَائِبِ عَنِ العُيُونِ الحَاضِرِ فِي الْأَفْكَارِ بَقِيَّةِ الْأَخْيَارِ الْوَارِثِ لِذِي الفَقَارِ الَّذِي يَظْهَرُ فِي بَيْتِ اللَّهِ ذِي الْأَسْتَارِ العَالِمِ الْمُطَهَّرِ مُحَمَّدِ بْنِ
الحَسَنِ عَلَيْهِمُ أَفْضَلُ التَّحِيَّاتِ وَأَعْظَمُ البَرَكَاتِ وَآتَمَّ الصَّلَوَاتِ اللَّهُمَّ فَهَوِّ لِمَاءِ مَعِيَ اِقْلِي إِلَيْكَ فِي طَلِبَاتِي وَسَائِلِي فَصَلِّ عَلَيْهِمْ صِلَاءً لَا
يَعْرِفُ سِوَاكَ مَقَادِيرَهَا وَلَا يَبْلُغُ كَثِيرُ الخَلَائِقِ صَغيرَهَا وَكُنْ لِي بِهِمْ عِنْدَ أَحْسَنِ طَنِّي وَحَقِّقْ لِي بِمَقَادِيرِكَ تَهَيِّئْهُ التَّمَنِّي إِلَهِي لَا رُكْنَ
لِي أَشَدُّ مِنْكَ فَآوِي إِلَى رُكْنِ شَدِيدٍ وَلِمَا قَوْلُ لِي أَسِيدٌ مِنْ دُعَائِكَ فَاسْتِظْهَرُكَ بِقَوْلِ سَدِيدٍ وَلَا شَفِيعَ لِي إِلَيْكَ أَوْجَهُ مِنْ هَؤُلَاءِ
فَاتِيكَ بِشَفِيعٍ وَدِيدٍ فَهَيْلُ بَقِيَّ يَا رَبِّ غَيْرُ أَنْ تُجِيبَ وَتَرْحَمَ مِنِّي البُكَاءَ وَالتَّحِيْبَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ سِوَاهُ يَا مَنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَا يَا
رَاحِمَ عِبْرَةٍ يَعْقُوبَ يَا كَاشِفَ ضَرْرِ أَيُّوبَ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَانصُرْنِي عَلَى القَوْمِ الكَافِرِينَ وَافْتِخْ لِي وَأَنْتَ خَيْرُ الفَاتِحِينَ يَا ذَا القُوَّةِ
المُتِينِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ سرور و مولای ما رضی الدین رکن الاسلام و المسلمین ابو القاسم علی بن موسی بن جعفر محمد بن
محمد طاووس علوی فاطمی - که خدای متعال در هر دو سرا به خواسته‌هایش رساناد و دشمنانش را شکست دهد - گوید: این
آخرین دعایی بود که در حال حاضر به ذهن آمد تا در «مُهْجُجِ الدَّعَوَاتِ وَ مِنْهَجِ العِنَايَاتِ» ثبت شود و اگر می‌خواستیم چندین برابر
این مجموعه و همه‌ی آن چه را شناخته‌ایم بیاوریم. از مقصد دور می‌افتادیم؛ که گنجینه‌ی کتاب‌های ما در این زمان حاوی بیش از
۷۰ کتاب دعاست و ما تنها آن چه را با این کتاب مناسب بود آوردیم. امید که گشایش باب بین بنده و پروردگار پروردگاران باشد
و به سان توشه‌ای که ما و فرزندان و نزدیکانمان در گرفتاری‌ها بدان مراجعه کنیم. (اینک) هر که خواهد خداوند او را در زندگی و
پس از مرگ (از راز این نیازها) آگاه سازد، بگوید: اللَّهُمَّ اِنَّا قَدْ دَعَوْنَا فِيهِ عِبَادَكَ اِلَى الْوَفَادَةِ اِلَيْكَ وَ الْحُضُورِ بَيْنَ يَدَيْكَ وَ طَلَبِ
حَاجَاتِهِمْ مِنْ جُودِكَ فَادْكُرْنِي جَلَّ جَلَالُكَ بِمَا اَنْتَ اَهْلُهُ عِنْدَ دَعَاءِ مَنْ يَدْعُو بِشَيْءٍ مِنْهُ مِنْ عِبِيدِكَ وَ وَفُودِكَ وَ اَوْصَلِ اِلَى ثَمَرِهِ هَذِهِ
الشَّجَرَةَ وَ اَنَا سَاكِنٌ حَيْثُ اَسْكَنْتَنِي مِنْ دِيَارِ مَرَاحِمِكَ وَ مَكَارِمِكَ النَّصْرَةَ. وَ وَفَقِ مِنْ يَنْظُرُ فِي هَذِهِ الْاَسْرَارِ اَنْ يَخَافَكَ خَوْفَ الْاَبْرَارِ
وَ اَنْ يُوَدِيَ الْاِمَانَةَ فِيمَا يَقِفُ عَلَيْهِ وَ اَنْ يَكُونَ قَصْدَهُ الْعَمَلُ بِمَا تَهْدِيهِ اِلَيْهِ. مِنْ اِزْ اَيْنِ كِتَابِ، پيش نویسی - چنان که از مانده‌های آن
می‌داشتم - نداشتم؛ تنها دعاها را تعیین می‌کردم و باز نویس آنها را بنا به موقعیت می‌نوشت. اگر، کم یا زیاد، کاستی بدان‌ها راه
یافته است، شاید از روی این شتاب و تندى بوده است. سپاس خدای شکوه‌مند را که بندگان خویش به خواسته‌ی خود راه می‌برد و
لطف پیاپی و سعادت‌مندی می‌نماید و درود او بر بهترین بندگانش پیامبر خدا و خاندان پاک وی که خویشان و میوه‌های دل آن
حضرند باد! خدای ما را بس است و او شایسته‌ترین کارگزار و پذیرفتار و یاور است. علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن محمد
طاووس گوید: باید دانست اجابت دعا را شرطهایی است که بخشی از آنها را در جزء نخست کتاب «مهمات» همراه با دلایل عقلی
و نقلی آوردیم. بنا بر این، درخواست و توجه به آن را سبک نباید شمرد تا پذیرش خواسته به تاخیر نیفتد و شیطان چنین ننمایاند که
خدای در وعده و امید تخلف فرموده است. در اینجا یاد آوری می‌کنم: دل‌کننده باید که به هنگام دعا و درخواست‌ها به خدای
بزرگ روی آورده باشد؛ همان گونه که به خواسته‌ای روی می‌کند؛ گو این که بیشتر خواسته‌ها در زندگی و مرگ زیان بار است.
دو دیگر آن باید دراز کردن دست (دعا) به سوی خداوند بزرگ بیشتر از دست بردن به سوی آب و خوراک باشد؛ چرا که دست
برداشتن به درگاه پروردگار پروردگاران و نعمت‌های فراوان سرای پادشاه از هر چیز دیگر مهم‌تر است. پس جان و خرد را به
اندازه‌ی بزرگ داشت آن مورد توجه باید آماده داشت. اگر کسی خدای شکوه‌مند را چنین بزرگ و سترگ ندارد - به راستی،

خدا را! - چگونه با این سبک انکاری در رفتار و گفتار، امید قبول و پذیرش باید داشت؟! آیا دیده شده است که نافرمانی با گناه، به فرمان روای خویش نزدیک تر شود و خواهنده‌ای با سبک شماری مورد خواست، بدو نزدیک گردد؟! اکنون، با این دعا - که خدای بزرگ بر دل ما افکنده و او بالنده‌ی درون‌ها و دارنده‌ی بصیرت‌های ماست - گنجینه‌ی دعاها و اسرار نهان بوده‌ای را که برای این کتاب برگزیده‌ایم، به پایان می‌بریم: اللَّهُمَّ إِنَّكَ ابْتَدَأْتَ بِالْإِحْسَانِ قَبْلَ مَنْطِقِ اللِّسَانِ وَ فَتَحْتَ أَبْوَابَ الْأَمَالِ وَ تَفَضَّلْتَ بِالنُّوَالِ قَبْلَ السُّؤَالِ وَ دَلَلْتَ عَلَى عَفْوِكَ ذَوَى الْأَلْبَابِ وَ أذْنْتَ لَهُمْ فِي مُحْكَمِ الْكِتَابِ بِالْخِطَابِ ثُمَّ أَمَرْتَهُمْ بِالِدُّعَاءِ وَ وَعَدْتَهُمْ بِبُجْجِ الطَّلَابِ وَ هَيَّدْتَهُمْ إِنْ لَمْ يَسْأَلُوكَ وَ ثَقَّتَهُمْ عَنِ الْجَوَابِ وَ هَا أَنَا ذَا أَمْتِثُلُ مُقَدَّسٍ مَرَاتِمِكَ فِي التَّعَرُّضِ لِمَا وَعَدْتَ مِنْ مَرَامِكَ وَ اثِقَا بِشَهَادَةِ الْعُقُولِ أَنَّ الْكَرِيمَ الْجَوَادَ إِذَا أذِنَ فِي السُّؤَالِ وَ وَعَدَ بِالْقَبُولِ فَإِنَّهُ يُنْزِعُهُ كَمَا لَهُ عَنِ التَّوَقُّفِ فِي الْمَسْئُولِ بِهِ وَ هُوَ قَادِرٌ عَلَى بُلُوغِ الْمَأْمُولِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِكُلِّ مَا أَمْلِكُ بِهِ آمِلٌ وَ سَأَلْتُكَ بِهِ سَائِلٌ بَلَّغْتُهُ آمَالَهُ وَ أَوْجَبْتَ سُؤَالَهُ وَ بِكُلِّ مَا يُؤْمَلُكَ بِهِ آمِلٌ وَ يَسْأَلُكَ بِهِ سَائِلٌ تَبَلَّغَهُ آمَالَهُ وَ تَجِيبُ سُؤَالَهُ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي افْتَضَيْتَ الْإِبْتِدَاءَ بِالنُّوَالِ قَبْلَ السُّؤَالِ وَ بَعْدَ السُّؤَالِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَنْكَرْتَ بِهَا الْأَيَّسِينَ فَقُلْتَ عَلَى لِسَانِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ فِيمَا تَضَمَّنَهُ الْقُرْآنُ الْمُصُونُ - وَ لَا تَيَأَسُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيَأَسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَنْكَرْتَ بِهَا عَلَى الْقَانِطِينَ فَقُلْتَ جَلَّالُكَ وَ مَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَخْرَجْتَ بِهَا عُقُوبَةَ الْكَافِرِينَ وَ الْمُشْرِكِينَ وَ الْمُتَمَرِّدِينَ وَ الْمُتَشَرِّدِينَ وَ الْمُنَافِقِينَ وَ الْفَاسِقِينَ وَ الْآبِقِينَ وَ أَمَهَلْتَهُمْ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي ابْتَدَأْتَ بِهَا سَحْرَةَ فِرْعَوْنَ وَ مَا عَرَفُوكَ وَ لَا طَلَبُوكَ وَ لَا تَعَرَّضُوا لِرَحْمَتِكَ وَ لَمَّا تَعَرَّضُوا لِاجْتَابَتِكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي ابْتَدَأْتَ بِهَا أُمَّمَ الْأَنْبِيَاءِ وَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ قَدْ كَانُوا عَلَى عَظِيمٍ مِنَ الْكُفْرِ وَ الطُّغْيَانِ وَ الْعُصْيَانِ وَ اسْتِحْقَاقِ الْعَذَابِ وَ الْهَوَانِ فَابْتَدَأْتَهُمْ فِي حَالِ غَضَبِكَ عَلَيْهِمْ بِمَا لَمْ يَكُنْ فِي حِسَابِهِمْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَيْهِمْ - وَ بَعَثْتَ لَهُمْ رَسُولًا يَهْدِيهِمْ إِلَيْكَ وَ يَدُلُّوهُمْ عَلَيْكَ وَ يَحْمِلُونَ سِيْفَهُمْ وَ جَنَائِبَهُمْ حَتَّى اسْتَيْقَنُوا مِنْهُمْ خَلْقًا كَثِيرًا مِنْ ضَمَالَتِهِمْ وَ شَرَفُوهُمْ بِهَدَايَاتِهِمْ وَ أَظْفَرُوهُمْ بِسِعَادَاتِهِمْ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَحْبَبْتَ بِهَا قَوْمَ إِدْرِيسَ وَ قَوْمَ يُونُسَ وَ مَنْ كَانَ عَلَى نَحْوِ سُوءِ أَعْمَالِهِمْ وَ قَدْ غَضَبْتَ عَلَيْهِمْ أَنْبِيَاؤُهُمْ وَ تَوَعَّدُوهُمْ بِمَا يَسْتَحِقُّونَهُ مِنْ نَكَالِهِمْ وَ أَشْرَفُوا عَلَى الْهَلَاكِ وَ عَجَزُوا عَنِ الْاسْتِدْرَاكِ فَرَحِمْتَ شُكْرًا وَ كَشَفْتَ بُلُوأَهُمْ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي جَمَعْتَ بِهَا شَمْلَ يُوسُفَ وَ يَعْقُوبَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي كَشَفْتَ بِهَا كُرْبَاتِ أَيُّوبَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي خَلَصْتَ بِهَا يُونُسَ بِنَ مَتَّى مِنْ بَطْنِ حُوتِهِ وَ يَمَّهُ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي جَمَعْتَ بِهَا شَمْلَ مُوسَى بِأُمَّهِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي نَصَرْتَ بِهَا عِيسَى عَلَى قَوْمِهِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي نَصَرْتَ بِهَا مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا عَلَى أَحْزَابِ الْكُفَّارِ وَ وَقَيْتَهُمَا مِنَ الْأَخْطَارِ وَ جَعَلْتَهُمَا عِلْمًا لَكَ إِلَى دَارِ الْقَرَارِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي ذَكَرْتَنِي بِهَا فِي الْأَوَّلِ وَ لَمْ أَكُ شَيْئًا مَيِّدُ كُورًا وَ أَخْرَجْتَنِي إِلَى الْوُجُودِ مِنْ بَابِ الْجُودِ وَ قَدْ عَلِمْتَ أَنِّي أَعْصِيكَ فِيمَا لَا يَزَالُ صَاحِبًا وَ كَبِيرًا ظَاهِرًا وَ مَسْتُورًا وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي نَفَلْتَنِي بِهَا مِنْ ظُهُورِ الْأَبْيَاءِ إِلَى بَطُونِ الْأُمَّهَاتِ مِنْ لَمَدُنِ آدَمَ إِلَى هَيْدِهِ الْغَايَاتِ وَ وَقَيْتَنِي وَ سَلَفِي مِمَّا جَزَى عَلَى الْأَمَمِ الْهَالِكَةِ مِنَ الْهَلَاكِاتِ وَ النَّكْبَاتِ وَ الْعُقُوبَاتِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي دَلَلْتَنِي بِهَا عَلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي شَرَفْتَنِي بِهَا بِالْمَعْرِفَةِ بِكَ وَ الْخِدْمَةِ لَكَ وَ الْعِبُودِيَّةِ لَدَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَطَلَقْتَ بِهَا لِسَانِي بِالثَّنَاءِ عَلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي حَلُمْتَ بِهَا عَنِّي عِنْدَ جُرْأَتِي عَلَيْكَ وَ سُوءِ آدَبِي بَيْنَ يَدَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي عَلَقْتَ آمَالِي فِيهَا بِالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَعْتَنِي بِهَا بِالْوَفَادَةِ عَلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَذَكَرْتَنِي بِهَا جُرْأَتِي عَلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي رَفَعْتَ بِهَا يَدِي إِلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي عَرَفْتَنِي بِهَا شَرَفِ الْإِلْحَاحِ عَلَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي وَصَلْتَ إِلَى إِبْلِيسَ وَ فِرْعَوْنَ وَ مَنْ عَلِمْتَ أَنَّهُ مُصَرَّرٌ عَلَى مَا يُسِيْخُطُّكَ عَلَيْهِ إِلَى أَنْ يَحْضُرَ فِي الْقِيَامَةِ بَيْنَ يَدَيْكَ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَذَكَرْتَ بِهَا إِبْلِيسَ فِي السَّاعَةِ الَّتِي بَسَّطَ بِهَا كَفَّ سُؤَالِهِ وَ قَصَدَكَ بِآمَالِهِ فِي حَالِ غَضَبِكَ عَلَيْهِ وَ بُعِيدِهِ مِنْكَ وَ إِعْرَاضِكَ عَنْهُ وَ إِعْرَاضِهِ عَنْكَ وَ قَالَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُنْظَرِينَ فَوَسَّعْتَهُ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ قُلْتَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ وَ فَرَّجْتَ مَا كَانَ يُحَادِرُ الْإِسْتِيصَالَ مِنَ الْهُمُومِ وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَنْتَ أَضِلُّهَا وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي أَنْتَ أَهْلُهَا وَ بِالْمَرَامِ وَ الْمَكَارِمِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ غَيْرُكَ

فِينَا وَصِيَّتِكَ وَوَصِيَّةَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَعَثْرَتِهِ الطَّاهِرِينَ وَاحْفَظْنَا بِمَا حَفِظْتَ بِهِ كَثْرَ أَصْحَابِ الْجِدَارِ لِأَجْلِ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ مِنْ سَلَفِهِمُ الصَّالِحِينَ فَقَدْ عَرَضْنَا حَاجَتَنَا عَلَى أَبَوَائِكَ بِبَيْدِ بَوَائِكَ وَنَحْنُ الضُّعَفَاءُ الْمُتَرَقِّبُونَ لِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ مِنْ جَوَائِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَ أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَمَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ پدید آورنده‌ی این کتاب، مَهْجُ الدَّعَوَاتِ و منهج العنایات، علی بن موسی ابن جعفر بن محمد بن محمد طاووس گوید: من به آن کس که هیچ گناهی بزرگ‌تر از آن نیست که او ببخشد و هیچ زشتی که بپوشاند و هیچ لغزشی که در گذرد و هیچ سختی که دور و نابود سازد - با همه‌ی وسایل نجات بخشی که یاد کرده‌ام - توسل می‌جویم که خواسته‌هایم را بر آورد و زبان حال مرا چونان کسی قرار دهد که به نجوا از او طلب می‌کند؛ تا جودش پیوسته است و جودش پایدار. هم او را سپاس می‌گزاریم؛ چندان که شایسته‌ی آن باشد و بر سالار بندگان حضرت مُحَمَّد بن عَبْدِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ و خاندان وی - که به مرزهای او رهنمونند - درود می‌فرستیم.

بخش پایانی کتاب مَهْجُ الدَّعَوَاتِ و منهج العنایات

فصل نخست: اوقات بسیاری که برای دعا مناسب است از زمان‌های مناسب دعا که برای ما روایت کرده‌اند هنگام ظهر است و هنگام اذان و نخستین ساعت ظهر روز جمعه و واپسین ساعت آن روز و یک سوم آخر هر شب و سراسر شب جمعه و هنگام بارش باران و بعد از نمازهای واجب و در سجده‌ی بعد از نماز مغرب و هنگام فروتنی دل و هنگام خالصانه اشک ریختن و زمانی که به اندازه‌ی سایه‌ی یک نیزه به نیم روز، در هر روز، باقی مانده باشد. فصل دوم: ماه‌های عربی توصیه شده برای دعا بر دشمنان از جمله‌ی این ماه‌ها، ماه‌های حرام است؛ ذیقعد، ذی حجه، محرم و ماه رجب. از روایتی در کتابی که اثر مُحَمَّد بن حبيب است و آن را خلاصه کرده‌ایم چنین بر می‌آید که سزاوارترین به اجابت ذیقعد و رجب است. این نکته را در روایات بسیاری یافتیم که هم در جاهلیت چنین بوده است و هم در اسلام. فصل سوم: درمان با باران نَيْسَانَ و دعا در ماه حَزْرِيَانَ (۸۱۹) درمان با باران ماه نَيْسَانَ: در کتاب زَاد الْعَابِدِينَ اثر حُسَيْن بن أَبِي الْحَسَنِ بنِ خَلْفِ كَاشَعْرِي ملقب به فَضْل چنین می‌یابیم: حدیث نَيْسَانَ: (راوی) گوید: پدرم أَبُو الْفَتْوح که خدایش بیامرزاد - أَبُو بَكْرٍ مُحَمَّد بنِ عَبْدِ اللَّهِ خَشَانِي بلخی - أَبُو نَصِيرٍ مُحَمَّد بنِ أَحْمَد بنِ مُحَمَّد بنِ حَرِيرِي - أَبُو نَصِيرٍ عَبْدِ اللَّهِ بنِ عَبَّاسٍ مَذْكَر بلخی - أَحْمَد بنِ احید (اجید؟) - عَيْسَى بنِ هَارُونَ - مُحَمَّد بنِ جَعْفَر (بنِ أَبِي كَثِير؟) - نافع - عَبْدِ اللَّهِ بنِ عُمَرَ: نشسته بودیم که رسول خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ وارد شد و بر ما سلام فرمود. پاسخ دادیم. فرمود: «آیا می‌خواهید دعایی به شما بیاموزم که جَبْرَيْل عَلَيْهِ السَّلَام به من آموخت و با آن از داروی پزشکان بی‌نیازم؟» عَلِي عَلَيْهِ السَّلَام و سَلْمَانَ و دیگران که رحمت خدا بر ایشان باد گفتند: «آن دارو چیست؟» رسول خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ به عَلِي عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «در ماه نَيْسَانَ، آب باران را جمع می‌کنی و ۷۰ بار سوره‌ی حمد و ۷۰ آیه‌ی الْكُرْسِيِّ و ۷۰ سوره‌ی توحید و ۷۰ سوره‌ی فلق و ۷۰ سوره‌ی ناس و ۷۰ سوره‌ی کافرون بر آن می‌خوانی و ۷ روز پی در پی، صبح و شام از آن می‌آشامی. سوگند به آن که مرا به حقیقت به پیامبری فرستاد، جَبْرَيْل عَلَيْهِ السَّلَام گفت: خداوند از کسی که این آب را بیاشامد، هر درد بدنی را دور می‌سازد و وی را عافیت می‌دهد و (درد را) از رگ و استخوان و همه‌ی اعضای بدنش بیرون می‌کشد و آن (بیماری رقم خورده) را در لوح محفوظ، از او می‌زداید. سوگند به آن که مرا به حقیقت نبوت داد، اگر دارای فرزند نباشد و آرزوی آن را در دل داشته باشد، با خوردن این آب فرزند دار می‌شود. اگر زنی نازا از این آب بیاشامد، خداوند فرزندش خواهد داد و اگر مرد عقیم باشد، با آشامیدن این آب، خداوند مشکل را از او دور می‌سازد و نقص او برطرف می‌شود و توانایی مردانگی خود را باز می‌یابد. اگر زن بخواهد پسر بزاید، پسر خواهد آورد و اگر دختر، دختر. آیه‌ی قرآن گواه این است که «او به هر که بخواهد، دختر می‌دهد و به هر که بخواهد، پسر یا دختران و پسران را (توانایی) ازدواج می‌دهد یا سترون می‌دارد.» (۸۲۰) اگر کسی سر درد داشته باشد، با آشامیدن این آب، به یاری خدا، بهبود می‌یابد. اگر کسی چشم درد داشت، از این آب در چشمش بچکانند و نیز از آن بیاشامد و هم بدان چشمانش را شستشو دهد، به

یاری خدا، خوب خواهد شد. نیز این آب ریشه‌ی دندان‌ها را محکم می‌کند و دهان را خوش بو می‌سازد و ریشه‌ی دندان لعاب ترشح نمی‌کند و بلغم را دور می‌سازد. با خوردن و آشامیدن، معده (ی خورنده) سنگین نمی‌گردد و به زکام و دندان درد مبتلا نمی‌شود و نه به درد معده و انگل و قَوْلُج. نه به (درمان) حجامت نیازمند می‌شود و نه به (زخم) ناسور دچار می‌شود و نه به خارش می‌افتد و نه مبتلای آبله و جنون و جذام و پیسی و خون ریزی بینی و قلس (۸۲۱). نه نابینا می‌شود و نه گنگ و لال و بی‌زبان. نه زمین گیر می‌شود و نه دچار آب سیاه چشم و نه بیماری ای می‌گیرد که نتواند روزه بدارد و نماز بگذارد. نه گرفتار و سواس می‌شود و نه جن و نه شیطان. «پیامبر خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فرمودند: «جَبْرَائِلُ گفت: اگر کسی که همه‌ی بیماری‌هایی که مردمان دچار می‌شوند داشته باشد و این آب را بیاشامد، همه‌ی دردها از او دور می‌شود. پرسیدم: جَبْرَائِلُ آیا جز این دردها به درمان دیگری می‌آید؟ گفت: سوگند به آن که تو را به حق پیامبر داشت، هر که این آیات را بر این آب بخواند، خدای - تَعَالَى - جانش را از نور و روشنایی سرشار می‌کند و به دل وی الهام می‌افکند و حکمت را بر زبانش جاری می‌دارد و دلش را از بینش و روشن بینی پر می‌سازد؛ چنان که به هیچ بنده‌ای چون آن را نداده باشد و بر او هزار آمرزش و هزار رحمت می‌فرستد و صفات نیرنگ و فریب و رشک و رزی و ستم و خود بزرگ بینی و آزمندی و خشم و دشمنی و کین توزی و سخن چینی و (نیز) نکوهیدن مردمان را از دل او دور می‌سازد. (باری)، این (دعا) درمان هر دردی است.» در روایت دیگری از پیامبر اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، به آن چه بر آب نَیْسَان باید خواند این نیز افزوده شده است: ۷۰ سوره‌ی قدر، ۷۰ الله اکبر، ۷۰ لَمَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و ۷۰ صلوات. اکنون حدیث خَزِرَان: در جزء پنجم کتاب عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادِ انصاری از امام صادق روایت شده است که نزد آن حضرت از خَزِرَان سخن رفت. فرمود: «خَزِرَان ماهی است که در آن مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام بر بَنِي إِسْرَائِيل نفرین کرد. در پی آن، در یک شبانه روز ۳۰۰۰۰۰ تن از ایشان هلاک شدند.» تذکر: این نفرین از آن رو بود که به سوی نیرنگ بلعم بن باعورا و دیگر آفت‌ها کشیده شدند. در حدیث دیگری از کتاب عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادِ انصاری است که امام جَعْفَرُ صَادِق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: «خداوند ماه‌ها را آفرید و خَزِرَان را. در این ماه، مرگ‌ها را نزدیک هم رقم زده است.» فصل چهارم: زمان‌های سالانه‌ی اجابت دعا از جمله‌ی این وقت‌ها، شب‌های سه گانه‌ی قدر است؛ به ویژه آن که کسی شب قدر را (از میان آن سه) بشناسد و گرنه، شب بیست و سوم ماه رمضان برای دعا و اجابت مناسب‌تر است. نیز روزهای این سه شب است و نیز روز میلاد نبی گرامی صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ و شب و روز مبعث خجسته‌ی آن حضرت و نیز روز و شب عرفه؛ به ویژه اگر (دعا کننده) در عرفات یا در حرم حضرت سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ عَلَيْهِ السَّلَام باشد. هم چنین شب و روز عیدهای سه گانه؛ غدیر، فطر، قربان و نیز شب اول رجب و در یک روایت، همه‌ی شب‌ها و روز پانزدهم آن و شب نیمه‌ی شعبان و دیگر زمان‌هایی که در کتاب «مُهَمَّاتٍ فِي صِلَاحِ الْمُتَعَبِّدِ وَ تَيَمَّاتٍ لِمُضِيحِ الْمُتَهَجِّدِ» آورده‌ایم. فصل پنجم: ویژگی‌های دعا کننده برخی از اینها را در کتاب یاد شده (مهمات) ... به نقل روایات و اخبار آورده‌ایم و در اینجا نکته‌ای را ذکر می‌کنیم. اگر دعا گو بخواند به گونه‌ی دیگر یک رغبتمند دعا کند، دو دستش را هنگام دعا باز کند و اگر بخواند به گونه‌ی ترسان دعا کند، کف دست‌ها را به سوی زمین و پشت آنها را به طرف آسمان نگاه دارد و اگر بخواند نیازمندانه دعا کند، با گرفتن کف دست به سوی بالا-انگشتان را به چپ و راست حرکت دهد و اگر بخواند مویه کنان دعا کند، گاه انگشت را بالا بگیرد و گاه پایین و این با ریزش اشک است و اگر بخواند زار و نالان دعا کند، کف دست را برابر رو بگیرد و اگر بخواند مستمندانه دعا کند، دو دست را بر زانو نهد. باید که با سپاس و ستایش خدای متعال و بزرگ بیاغزد و با درود بر مُحَمَّد و آل مُحَمَّد صَلَّوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِم. پس از آن گاه حاجت خود را بخواند و این که بداند دعای پنهان بهتر است از دعای آشکارا و این که دلش بی‌خبر و سرگرم و بیهوده نباشد و این که خوراک و پوشاکش حرام نباشد و حرام نخورده باشد و این که حق بندگان بر گردن نداشته باشد و این که عذر آور ستم ستمگری نباشد و این که زورگو نباشد و این که گاه دعا پارسا باشد و نیت راست داشته باشد و این که برای دفع ستمی دعا نکند که خود مانند آن را به دیگری روا داشته باشد و این که پس از دعا از گناهان دوری کند

تا حاجتش بر آورده شود و این که گاه دعا باز آمده و برگشته و شایسته و راست گو باشد و این که برای بریدن از خویشاوندی دعا نکند و این که به زیان دوستی دعا نکند که روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از خداوند خواسته است تا چنین دعایی را نپذیرد. دیگر این که بر اهل عراق نفرین نکند که در جزء نخست کتاب التجمل درباره‌ی مُحَمَّد بن أَحْمَد بن حاتم این روایت آمده است که خداوند متعال به اِبْرَاهیم علیه السَّلَام وحی فرمود: «بر اهل عراق نفرین مکن» و سبب آن در حدیث آمده است. دیگر این که اگر به پذیرش دعای خود نیازمند است، خوراکش را از حرام و شبهه‌ناک پاک سازد و این که انگشتی فیروزه به دست داشته باشد که از امام صادق علیه السَّلَام روایت است: «پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: خداوند سبحان می‌فرماید: من شرم دارم که دست به دعا بر آمده‌ای را نومید بر گردانم که انگشتی فیروزه به انگشت داشته باشد.» دیگر این که انگشتی عقیق به دست داشته باشد که از امام صادق علیه السَّلَام به ما رسیده است که فرمود: «هیچ دست به آسمان بر آمده‌ای را چونان آن که انگشتی عقیق داشته باشد دوست نمی‌دارم.» سرور ما برترین جهانیان دانشمند بزرگ سترگ گرامی کرآمد توانا و شخصیت برجسته‌ی گران سنگ، یگانه‌ی روزگار و چهره‌ی بی‌مانند زمان، نقیب نقیبان و میراث دار پیامبران، نمونه‌ی پیشینیان شایسته و نژاده، پسندیده‌ی آیین، پایه اسلام، ستون مردمان و ارج خاندان، جمال خانواده (ی نبوی) أَبُو الْقَاسِمِ عَلِي بن مُوسَى بن جَعْفَر بن مُحَمَّد بن مُحَمَّد طاووس علوی فاطمی - که خدای ارزشش را گرامی تر دارد و یادش را به دل‌ها و زبان‌ها الهام فرماید - می‌فرماید: امید است که با شرط و صفاتی که آوردیم، به بیش از آن نیازی نباشد. این بود آن چه می‌خواستیم در «مَهْجِ الدَّعَوَاتِ وَ مَنَهْجِ الْعِنَايَاتِ» بیاوریم. سپاس تنها از آن خداست؛ در آغاز و پایان و آشکار و نهان و درود بر پیشوایمان پیامبر گرامی و خاندان پاک و پاکیزه‌ی حضرتش!

گلچینی از نیایش‌های گزیده ترجمه‌ی المجتبی من الدعاء الْمُجْتَبِي

به نام خداوند بخشاینده‌ی مهربان سرور فرخنده پی فقید ما، ارج دودمان پیامبر، نقیب پاکیزه‌ی بزرگ، یکتای روزگار و بی‌مانند زمان، بنده‌ی پارسا، دارای ارزش‌های انبوه فاطمی - که خدای روانش را پاکی دهد و خاک و تربتش را با رحمت بیامیزد - گوید: خداوند بزرگ را می‌ستایم - هر اندازه که خود بدان راه برد و نیرو دهد و گواه هستم که جز خدای پرستیده‌ای نیست؛ آن سان که این گواهی مرا بدو نزدیک سازد و در دنیا به هنگام نزد او رسیدن ایمنی بخشد. نیز گواهی می‌دهم که پیامبر خدا، نیای من، بنده و فرستاده‌ی اوست و گرامی‌ترین آفریدگان نزد وی و هم در جانشینی او و پاس داشتن و رساندن (آیین او) - با پوستی که بدو دارد - شایسته‌ترین. باری، من دعا‌هایی دلنشین و ارزشمند یافتم و (پس از گرد آوری) آنها را «المجتبی من الدعاء الْمُجْتَبِي» (برداشت شده‌ی دعا‌های) گزیده می‌نامم. در آغاز، بخشی از جلد ۴ کتاب «دَفْعُ الْهَمِّومِ وَالْأَحْزَانِ وَقَمْعُ الْغَمِّومِ وَالْإِشْجَانِ» تالیف أَحْمَد بن دَاوود نُعْمَانِي می‌آورم: ۱ - گوید: (۸۲۲) مردی از هم سایه‌ی مزاحمش، به حضرت امام حَسَن مُجْتَبِي عَلَيْهِ السَّلَام شکایت برد. امام علیه السَّلَام فرمود: «آن گاه که نماز مغرب گزاردی، دو رکعت بیاور و بخوان: يَا شَدِيدَ الْمِحَالِ يَا عَزِيزَ أَدْلَلْتَ بِعِزَّتِكَ جَمِيعَ خَلْقِكَ (۸۲۳)، اَكْفِنِي شَرَّ فُلَانٍ بِمَا شِئْتَ مَرْدٍ چنين كرد. نيمه شب فريادي شنيد. گفتند: فلان امشب مرد! ۲ - نیز همان کتاب از جابر بن عَبْدِ اللَّهِ آورد که: پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم روز دوشنبه و سه شنبه برای پیروزی بر اَحْزَاب (گروه‌ها و قبایل هم دست در جنگ خَنْدَق) دعا فرمود. روز چهارشنبه بین نماز ظهر و عصر، دعا اجابت شد و شادی در چهره‌ی حضرتش خوانده می‌شد. جابر گوید: در هیچ مشکل بزرگی در آن ساعت (به خداوند) روی نکردم مگر آن که اجابت را دانستم. ۳ - هم از اوست که: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «هر که حاجتی داشت، به هنگام نماز عشا درخواست کند. این (نماز عشا) را به هیچ امتی پیش از شما نداده‌اند.» ۴ - ایضاً در کتاب یاد شده است که: اگر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم گرفتاری و مشکلی می‌یافتند یا آزاری از مشرکان می‌دیدند، پنجه‌ی دست خویش را می‌بستند و می‌فرمودند: «تنگ شو تا گشوده گردی.» آن گاه روی به قبله و

دست به سوی آسمان می‌خواندند: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ، اللّٰهُمَّ اَیَاکَ نَعْبُدُ وَ اَیَاکَ نَسْتَعِیْنُ، اللّٰهُمَّ کَفِّ بَأْسَ الَّذِیْنَ کَفَرُوا، فَانْکَ أَشَدَّ بَأْسًا وَ أَشَدَّ تَنْکِیْلًا. به خدا سوگند، پیش از دست گشودن، گشایش شده بود. در روایت دیگر: دستان مبارک را پایین نمی‌آوردند جز این که یاری فرود آمده بود. ۵ - نیز از هموست: اگر از نیرومندی یا دیگری ترس داشتی، بخوان: حَسْبِیَ اللّٰهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَیْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِیْمِ. (هر که چنین خواند،) در چهره‌اش (غبار) غم و ذلتی نخواهی دید. ۶ - نیز از هموست، اگر نزد حاکمی رفتی از وی بیم داشتی، رویا روی او چند بار بخوان: اللّٰهُ رَبِّی، اللّٰهُ رَبِّی اللّٰهُ رَبِّی لَا أُشْرِکُ بِهِ شَیْئًا. گزند نخواهی دید. ۷ - نیز از هموست: از تجربه شده‌هاست که در دیدار حاکم، رو در روی وی خوانده شود: أَطْفَأَتْ غَضَبَکَ - یا فلان - بَلَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ. ۸ - نیز از هموست: توبه (بِنِ کَیْسِیَان) عنبری گوید: یُوسُفُ بْنُ عَمْرِو بْنِ مُحَمَّدٍ نَقَفِی، وَ الی سَتَمِکَرِ عِرَاق) مرا به کاری واداشت. گریختم وقتی باز گشتم، مرا به زندان افکند؛ آن قدر که همه‌ی موهای سرم سپید شد. در خواب کسی را دیدم که تن پوش‌های سپیدی به بر داشت. فرمود: توبه! زندانت را طول دادند؟ گفتم: آری. فرمود: سه بار بگو: أَسْأَلُ اللّٰهَ الْعَفْوَ وَ الْعَافِیةَ وَ الْمَعَافَاةَ فِی الدُّنْیَا وَ الْآخِرَةِ اِیْنَ دَعَایِی اسْتَأْذِنْتُ بِدُونِ شَکِّ. در سختی‌ها و زندان‌ها خوانده می‌شود و با گشایش همراه است. وقتی بیدار شدم، آن چه را گفته بود نوشتم. سپس وضو ساختم و چندان که خدا یاری فرمود نماز گزاردم. تا هنگام نماز صبح دعا می‌کردم. نگهبانم آمد و گفت: توبه‌ی عنبری کجاست؟ مرا با بند و زنجیر همراه برد و نزد او (یُوسُفُ بْنُ عَمْرِو) وارد ساخت. من پیوسته این دعا را می‌خواندم. وقتی مرا دید، فرمان آزادی داد. توبه گوید: این دعا را در زندان به مردی آموختم. او گفت: هر گاه مرا برای زدن می‌بردند، آن را می‌خواندم؛ رهایم می‌ساختند. روزی مرا بردند تا بزنند. سعی کردم آن را به یاد آوردم؛ نمی‌شد. تا این که ۱۰۰ تازیانه‌ام زدند. آن گاه دعا به یادم آمد و خواندم؛ رهایم کردند. (۸۲۴) ۹ - نیز از هموست: اگر (این آیه) در رویارویی با دشمن گفته شود، زیان نمی‌تواند رساند: کَتَبَ اللّٰهُ لِأَعْلَبِ بْنِ أَنَا وَ رُسُلِی إِنْ اللّٰهُ قَوِیٌّ عَزِیْزٌ. (۸۲۵) ۱۰ - هم از اوست: در بیم از سلطان خوانده می‌شود: وَ یَجِی اللّٰهُ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا- یَمَسُّهُمْ الشُّوْءُ وَلَا- هُمْ یَحْزَنُونَ. (۸۲۶) آسیب نخواهد رساند. ۱۱ - نیز از هموست: امیر مؤمنان صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَیْهِ فرمود: «اگر به کسی ستم کنند و ستمگر از ظلم خود دست برندارد، (ستم دیده) بر خود آب بریزد (۸۲۷) یا وضوی کاملی بسازد و دو رکعت بگزارد. سپس بخواند: اللّٰهُمَّ إِنْ فُلَانٌ بَنَ فُلَانٍ ظَلَمَنِی وَ اعْتَدَى عَلَیَّ وَ نَصَبَ لِی وَ اَمْضَنَی وَ اَرْمَضَنَی وَ اَدْلَنَی وَ اَخْلَقَنِی اللّٰهُمَّ فَکَلِّهِ اِلَیَّ نَفْسِیهِ وَ هِیْدْ رُکْنَهُ وَ عَجِّلْ جَایِحَتَهُ وَ اَسْلِبْهُ نِعْمَتَکَ عِنْدَهُ وَ اَقْطَعْ رِزْقَهُ وَ اَبْرِزْ عُمُرَهُ وَ اَمْرِحْ اَثَرَهُ وَ سَلِطْ عَلَیْهِ عِدْوَهُ وَ خُذْهُ مِنْ مَأْمَنِهِ کَمَا ظَلَمَنِی وَ اعْتَدَى عَلَیَّ وَ نَصَبَ لِی وَ اَمَضَّ وَ اَرْمَضَّ وَ اَذَلَّ وَ اَخْلَقَ. ستمگر مهلت نخواهد یافت.» ۱۲ - نیز از هموست: روایت است که هر که از کسی ستم دیده باشد، رو به قبله سه بار بخواند: اللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْتَعْدِیْکَ عَلَی فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ فَاَعْدَنِی، فَانْکَ أَشَدَّ بَأْسًا وَ أَشَدَّ تَنْکِیْلًا. خدای - عَزَّ وَ جَلَّ - داد او را خواهد ستاند. ۱۳ - نیز از هموست: از دعاهای یَعْقُوبُ وَ یُوسُفُ - که جَبْرِئِیلُ در چاه بدو آموخت - این بود: اللّٰهُمَّ یَا لَطِیْفًا فَوْقَ کُلِّ لَطِیْفِ الطُّفِّ بِی فِی جَمِیْعِ اَحْوَالِی کَمَا اُحِبُّ وَ اَرْضَی فِی دُنْیَایَ وَ آخِرَتِی. ۱۴ - نیز از هموست: مردی پیامبر را دید و در خواست کرد تا دعای گشایش بدو بیاموزند: فرمود: «بگو: یا مَنْ لَا یُسْتَحْیَا مِنْ مَسْأَلَتِهِ وَ لَا یُرْتَجَى الْعَفْوَ اِلَّا مِنْ قَبْلِهِ اَشْکُو اِلَیْکَ مَا لَا یَخْفِی عَلَیْکَ وَ اَسْأَلُکَ مَا لَمَّا یَعْظُمُ عَلَیْکَ صِلُّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. آن گاه هر چه می‌خواهی در خواست کن؛ خداوند عطا خواهد کرد.» عرض کرد: یا رَسُوْلَ اللّٰهِ، تنها من؟ فرمود: «هم تو و هم هر که بخواند. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ.» ۱۵ - نیز از هموست: روایت است که هر که حاجتی داشت، چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه روزه بدارد؛ روز جمعه وضو بسازد و به مسجد رود و صدقه‌ای، کم یا زیاد از نان به پایین یا کمتر و بیشتر از آن، بدهد و پس از نماز جمعه بخواند: اللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الَّذِی لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَیْبِ وَ الشَّهَادَةِ الرَّحْمٰنُ الرَّحِیْمُ الَّذِی لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّوْمُ الَّذِی لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَ لَا نَوْمٌ الَّذِی مَلَأَتْ عَظْمَتَهُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ اَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الَّذِی لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الَّذِی عَنَتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَ خَشَعَتْ لَهُ الْأَبْصَارُ وَ وَجَلَتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ حَشَشَتِهِ اَنْ تُصَلِّی عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُفَضِّی حَیْجَتِی فِی کَذَا وَ کَذَا. می‌گفت: (۸۲۸) این را به نادانان

میاموزید که (بی‌جا) دعا می‌کنند و اثر می‌بینند. برای گناه و قطع رحم (بریدن پیوند با خویشاوند) نیز این دعا را بخوانید. ۱۶ - نیز از هموست: روایت است که هر که وضویی نیکو بسازد و دو رکعت بگذارد و این دعا را بخواند، هر اندوه یا حاجتی داشته باشد، رفع خواهد شد: **يَا وَدُودُ يَا وَدُودُ يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ أَسْأَلُكَ بِعِزِّكَ الَّذِي لَا يُرَامُ وَمَلِكِكَ الَّذِي لَا يُصَامُ وَنُورِكَ الَّذِي مَلَأَ أَرْكَانَ عَرْشِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُكْفِنِي كَذَا وَكَذَا يَا مُعِثُ أَعْنِي يَا مُعِثُ أَعْنِي.** ۱۷ - نیز از هموست: اگر می‌خواهی که خداوند تو را از دید کسی که از او بیم داری دور بدارد و از او ایمن مانی، بخوان: **يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ يَاكَ نَعِيدُ وَيَاكَ نَسْتَعِينُ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِمُوسَى عَلَى الْجَبَلِ فَجَعَلْتَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صِعْقًا أَنْ تَطْمَسَ عَنِّي بَصِيرَ مَنْ أَخْشَاهُ وَتُمْسِكَ لِسَانَهُ وَتَخْتِمَ عَلَيَّ قَلْبَهُ وَتَحْبِسَ يَدَهُ وَتُقْعِدَهُ مِنْ رِجْلِهِ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.** ۱۸ - دعایی که صاحب تاریخ (۸۲۹) گوید: مسلمانان آن را خواندند و از دریایی که گذشتن از آن سخت بود گذشتند: **يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا كَرِيمَ يَا حَلِيمَ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا حَيُّ يَا مُحْيِي الْمَوْتَى يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا رَبَّنَا.** ۱۹ - دعایی دیگر که صاحب تاریخ (۸۳۰) گوید: راهبی شنید که فرشتگان آن را برای مسلمانان - که در (ساحل) دریا می‌جنگیدند - می‌خوانند و مسلمان شد: **اللَّهُمَّ أَنْتَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ وَالْبُدَيْعِ الَّذِي لَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ وَالِدَائِمِ غَيْرِ الْغَافِلِ وَالْحَيُّ [الْقَيُّوْمِ] الَّذِي لَا يَمُوتُ وَخَالِقِ مَا يُرَى وَمَا لَا يُرَى وَكُلِّ يَوْمٍ أَنْتَ فِي شَأْنٍ وَعِلْمَتِ اللَّهِ كُلِّ شَيْءٍ بِغَيْرِ تَغْلِيمٍ.** ۲۰ - در کتاب «بعض سیر الائمہ علیہم السلام» (۸۳۱) به سند آمده است که: یکی از سربازان اِشِيحَاقِ بْنِ عِمْرَانَ، عَلِيِّ بْنِ حَسَنِ مَقْرِي رَا آزار می‌داد. (راوی) گوید: با خواندن دعا استیصال (ریشه کنی) بر او نفرین کردم. گفتیم: دعای استیصال چیست؟ گفت: این را خواندم: **اللَّهُمَّ غَمَّهُ بِالشَّرِّ غَمًّا وَلَمَّهُ بِالشَّرِّ لَمًّا وَطَمَّهُ بِالشَّرِّ طَمًّا وَقَمَّهُ بِالشَّرِّ قَمًّا وَأَطْرَفَهُ بِاللَّيْئَةِ لَا أُحْتِ لَهَا وَسَاعِيَهُ لَا مَنجِي لَهُ مِنْهَا.** (راوی) می‌افزاید: چند روز بعد، اِشِيحَاقِ بْنِ عِمْرَانَ بر آن سپاهی خشم گرفت و فرمان داد او را گردن زدند. به عَلِيِّ بْنِ حَسَنِ مَقْرِي گفتم: سربازی که نفرینش کردی کشته شد. گفت: سپاس خدای را که پروردگار جهانیان است! ۲۱ - در کتاب یاد شده، متن نفرین حضرت امام صادق علیه السلام بر داوود بن علی (۸۳۲) را - که به دعای حضرتش هلاک شد - یافتیم که ذکر سجده‌اش افزوده‌ای داشت. ذکر این بود: **يَا ذَا الْقُوَّةِ الْقَوِيَّةِ وَالْقَدَمِ الْأَزَلِيَّةِ وَيَا ذَا الْمِحَالِ الشَّدِيدِ وَالنَّصِيرِ الْعَتِيدِ وَيَا ذَا الْعِزَّةِ الَّتِي كُلُّ خَلْقٍ لَهَا ذَلِيلٌ خُذْ دَاوُدَ أَخَذَ عَزِيْزٍ مُقْتَدِرٍ وَأَفْجَاهُ مُفَاجَأَةً مَلِيكَ مُنْتَصِرٍ نَاكِهَانَ شِيُونِي** از خانه‌ی داوود بن علی بلند شد و روشن شد که او مُرد. ۲۲ - دعایی از بَنِي إِسْرَائِيلَ؛ آن‌گاه که سپاهی انبوه از دشمن بدیشان یورش برد و این دعا را خواندند و در یک شب دشمنشان کشته شد: **اللَّهُمَّ أَنْتَ الْقَادِرُ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ وَالْقَاهِرُ لِكُلِّ شَيْءٍ وَمَنْ إِلَيْهِ الْمَلْجَأُ فِي كُلِّ شَيْءٍ قَدْ سَمِعْتَ مَا قَدْ أَشْغَلْنَا هَذَا الْكَافِرِ السَّحَّارَ وَإِنْ كُنَّا قَلِيلِينَ فِي أَنْفُسِنَا فَبِكَ نَقْوَى فَقَوْنَا عَلَى الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَآكُفْنَا الْعَدُوَّ الْمُبِينِ** این را از تاریخ کهن مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى خوارزمی نقل کردم که شاید آن را از زمان ملک مستعین نقل کرده باشد. ۲۳ - در کتاب «المعرب عين سيرة ملك المغرب» خواندم که: **عُقْبَةُ بْنُ غَامِرٍ** مردی مستجاب‌الدعوه و شایسته بود. او فرمانده سپاهی بود که در زمان عُثْمَانَ، آفریقا را فتح کرد و همو قَبِيْرَوَانَ را تسخیر کرد. در آنجا بیشه‌ای بود که درندگان در آن بودند و در آن ناحیه، جایی برای برپایی یک شهر، بهتر از آن بیشه نبود. تصمیم گرفت درختان را قطع کند و ساختمان بسازد. بدو گفتند: این درندگان جز با مقاومت آشیانه‌هایشان را ترک نمی‌کنند و ممکن است مسلمانی را بکشند. عُقْبَةُ گفت: دست‌نگه دارید. فردا - **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** - مشکل را حل می‌کنم. شب هنگام، کنار بیشه آمد و نماز خواند و دعا کرد. سحرگاه با صدای بلند گفت: سلام بر درندگان و حیوانات وحشی این بیشه زار! زمین از آن خداست؛ به هر بنده‌ای که بخواهد و می‌گذاردش. ما مسلمانان در این بیشه زار وارد خواهیم شد و آن را خواهیم ساخت. هر یک از حیوانات، به خواست خدا، باید آماده خروج باشد! صبحگاهان مردمان دیدند که درندگان دسته دسته و وحشیان تک تک با بچگانشان بیرون می‌روند تا این که هیچ یک نماندند! ۲۴ - در اَمِّ الْيَلِي شَيْخِ مَفِيدِ (مجلس روز شنبه، ۸ رمضان ۴۰۷) (۸۳۳) روایت داریم که به سند از اِشِيحَاقِ بْنِ فَضْلِ هَاشِمِي روایت می‌کند که گفت: یکی از دعا‌های امیرالمؤمنین علیه السلام این بود: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُعَادِيَ لَكَ وَلِيًّا أَوْ أُوَالِيَ لَكَ عَدُوًّا أَوْ أَرْضِي لَكَ سَخَطًا أَبَدًا اللَّهُمَّ**

مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ فَصَلَاتُنَا عَلَيْهِ وَمَنْ لَعَنَتْهُ فَلَعْنَتُنَا عَلَيْهِ اللَّهُمَّ مَنْ كَانَ فِي مَوْتِهِ فَرَجٌ لَنَا وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ فَأَرْحَمْنَا مِنْهُ وَأَبْدَلْنَا بِهِ مَنْ هُوَ خَيْرٌ لَنَا مِنْهُ حَتَّى تَرِينَا مِنْ عِلْمِ الْجَائِيَةِ مَا نَتَعَرَّفُهُ [مِنْكَ] فِي أَدْيَانِنَا وَمَعَايِشِنَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. ۲۵ - در «کتاب المستغثین» (۸۳۴) خَلْفَ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ مَسْعُودٍ بِهِ سِنْدٌ آمَدَةٌ اسْتَكْبَرَتْ: مردی را به زندان می‌بردند. در راه دید که روی دیواری نوشته شده بود: يَا وَلِيِّ فِي نِعْمَتِي وَيَا صَاحِبِي فِي وَحْدَتِي وَيَا عِدَّتِي فِي كُذِّبَتِي او این دعا را چند بار خواند؛ آزادش کردند. وقتی دوباره نزد آن دیوار آمد، نوشته‌ای ندید! ۲۶ - نیز از این کتاب: دعای کسی که از روی تنگ دستی به خدمت سلطان در آمده بود و آن را خواند و خداوند بی‌نیازش ساخت: اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الَّذِي تَكْرُمُ بِهِ مَنْ أَحْبَبْتَ مِنْ أَوْلِيَاءِكَ وَتَلْهَمُهُ الرَّفِيعَ مِنْ أَصْفِيَاءِكَ أَسْأَلُكَ أَنْ تَأْتِنِيَا بِرِزْقٍ مِنْ لَدُنْكَ تَقْطَعُ بِهِ عِلْمَاتِقِ السُّلْطَانِ مِنْ قُلُوبِنَا وَقُلُوبِ أَصْحَابِنَا هُوَ لَاءٍ عَنِ الشَّيْطَانِ فَأَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ قَدِيمُ الْإِحْسَانِ يَا كَرِيمُ خَدَاوَنَدُ بِهِ دَهْشِ خُودِ، اَيْشَانِ (آن مرد و خانواده‌اش) را ثروت داد. ۲۷ - هم از آن کتاب: دعایی که گم شده‌ای از گوینده‌ی آن شنید و با آن، راه را یافت: بِسْمِ اللَّهِ ذِي الشَّانِ الْعَظِيمِ الْبُرْهَانِ الشَّدِيدِ السُّلْطَانِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنِ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۲۸ - هم از آن کتاب: مردی ۱۰ سال اسیر بود. در خواب کسی را دید که این دعا را بدو آموخت. آن را خواند و خداوند متعال به نیروی چیره‌ی خویش نجاتش داد: تَحَصَّنْتُ بِالْحَيِّ الَّذِي لَمَّا يَمُوتُ وَرَمِيَتْ كُلُّ مَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ بِلَمَّا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَأَصْبَحْتُ فِي جِوَارِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُرَامُ وَلَا يُسْتَبَاحُ وَحَمَى اللَّهُ الْكَرِيمُ ذِمَّتِهِ النَّبِيِّ لَا تُخْفَرُ وَاسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى وَتَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَاتَّخَذَتْهُ وِلِيًّا مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۲۹ - هم از آن کتاب: مردی زندانی بنی امیه شده بود. حضرت عیسیٰ علیه السلام را (در خواب) زیارت کرد. آن حضرت این جمله را بدو آموخت. (با خواندن آن) همان روز خداوند نجاتش داد: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ ۳۰ - هم از آن کتاب: دعایی که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به فضه خدمت کار حضرت زهرا علیها السلام آموختند و به خواسته‌اش رسید: يَا وَاحِدًا لَيْسَ كَمِثْلِهِ أَحَدٌ تُمِيتُ كُلَّ أَحَدٍ وَتُفِي كُلَّ أَحَدٍ وَأَنْتَ وَاحِدٌ لَا تَأْخُذُكَ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ. ۳۱ - هم از آن کتاب: دعایی که مولا حضرت مُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند که اگر دوست ما غمی داشت، در اتاقی تنها این را بخواند: يَا كَهَيْعِصَ يَا نُورَ يَا قُدُّوسَ يَا خَبِيرَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانَ (رَدِّدَهَا ثَلَاثًا) اغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تَحُلُّ بِهَا النَّعْمَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُغَيِّرُ النَّعْمَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصْمَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُنَزِّلُ الْبَلَاءَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُعَجِّلُ الْفَنَاءَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُدِيلُ الْأَعْدَاءَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تَقْطَعُ الرَّجَاءَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تَرُدُّ الدُّعَاءَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُمَسِّكُ غَيْثَ السَّمَاءِ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُظْلِمُ الْهَوَاءَ وَاغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تَكْشِفُ الْغَطَاءَ آن گاه هر چه می‌خواهد درخواست کند. ۳۲ - نیز در «کتاب المُسْتَبَغِثِينَ بِاللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ» خواندم که مردی از انصار دچار دزدی شد که می‌خواست او را اسیر کند. از او اجازه خواست که چهار رکعت بگزارد. او را وا گذاشت. نماز خواند و به سجده رفت و چنین خواند: يَا وَدُودُ يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ أَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ الَّتِي لَا تُرَامُ وَمَلِكِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ وَبُنُورِكَ الَّذِي مَلَأَ أَرْكَانَ عَرْشِكَ أَنْ تُكْفِنِي شَرَّ هَذَا اللَّصِّ يَا مُغِيثُ أَغْنِي. آن را سه بار تکرار کرد. ناگهان مردی با سلاح آشکار شد و دزد را کشت. سپس بدو گفت: من فرشته‌ای در آسمان چهارمینم. هر که مانند تو کند - اندوه زده باشد یا جز آن - خواسته‌اش بر آورده می‌شود. ۳۳ - همان کتاب از زَبِيدِ بْنِ حَارِثَةَ نقل می‌کند که دزدی می‌خواست او را بکشد. بدو گفت: فرصت بده دو رکعت به جا آورم. اجازه داد. بعد از نماز گفت: «يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.» دزد شنید که گوینده‌ای بدو می‌گوید: او را مکش! یک بار دیگر تکرار کرد؛ دوباره دزد همان صدا را شنید. وقتی بار سوم خدا را خواند، سواری با سلاحی که سرش آتش بود ظاهر شد و دزد را بدان کشت. آن گاه گفت: بار اول که گفتم: «يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»، در آسمان هفتم بودم. بار دوم، در آسمان فرودین بودم. بار سوم آمدم. ۳۴ - نیز از همان: دعایی برای هر حاجت که جَبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَام به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آموخت: يَا نُورَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَا قِيَوْمَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَا عِمَادَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ [وَيَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ] وَيَا زَيْنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ [وَيَا جَمَالَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ] وَيَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ [وَيَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ] وَيَا غَوْثَ الْمُسْتَبَغِثِينَ وَمُنْتَهَى رَغْبَةِ الْعَائِدِينَ وَمُنْفَسَ عَنِ

الْمَكْرُوبِينَ وَ يَا مُرَّجَّحَ عَنِ الْمُعْمُومِينَ وَ صَرِيحَ الْمُسْتَضْرِحِينَ وَ مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَ كَاشِفَ كُلِّ سُوءٍ يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ ۳۵ - نیز از همان: دعای یعقوب برای فرزنداناش. (نویسنده‌ی کتاب یاد شده) به سند (از امام علیه السلام) آورده است که: حضرت یعقوب علیه السلام ۲۰ سال برای فرزنداناش دعا می‌کرد تا دعاهایی آموختند. یعقوب بدان دعا کرد. خداوند از ایشان در گذشت. جمله‌ها این بود: يَا رَحِيَاءَ الْمُؤْمِنِينَ لَمَا تَقَطَّعَ رَجَائِي يَا غِيَاثَ الْمُؤْمِنِينَ اَعْنِي يَا مَانِعَ الْمُؤْمِنِينَ اَمْنَعِي يَا مُجِبَّ التَّوَابِينَ تَبِّ عَلَيْنَا. ۳۶ - نیز از همان: دعایی که فرشته‌ی مرگ به یعقوب علیه السلام آموخت. آن را خواند و پیراهن یوسف بدو رسید: يَا ذَا الْمَعْرُوفِ الَّذِي لَا يَنْقَطِعُ مَعْرُوفُهُ اَبَدًا وَ لَا يُحْصِيهِ اَحَدٌ غَيْرُهُ ۳۷ - نیز از همان: دعای کسی که امانت یا توشه‌ی راهش ربوده شد و وقتی آن را خواند، خداوند بدو جای گزین داد و در جا آن را باز گرداند: يَا سَادَّ الْهَوَاءِ بِالسَّمَاءِ وَ يَا حَابِسَ الْأَرْضِ عَلَى الْمَاءِ وَ يَا وَاحِدًا قَبْلَ كُلِّ اَحَدٍ وَ يَا وَاحِدًا بَعْدَ كُلِّ اَحَدٍ اَدُّ عَنِّي اَمَاتِي (او بعد از دعا) شنید که گوینده‌ای گوید: این را بگیر و تاوان امانت خود را بده. ۳۸ - نیز از همان: دعایی که راوی آن گوید که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن را در خواب بدو آموخت. او نیز خواند و خداوند نجاتش داد: اللَّهُمَّ لِمَنْ اَدْعُو اِذَا لَمْ اَدْعُوكَ فَيَجِيبْنِي؟ اللَّهُمَّ اِلَى مَنْ اَتَضَرَّعُ اِذَا لَمْ اَتَضَرَّعُ اِلَيْكَ فَيَرْحَمْنِي؟ اللَّهُمَّ اِلَى مَنْ اَسْتَتِيحُ اِذَا لَمْ اَسْتَتِيحُ بِكَ فَيُعِينَنِي؟ او گوید: از خواب برخاستم و آن را خواندم. خداوند مرا گشایش داد. ۳۹ - نیز از همان: دعایی که زنی گوید که رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ آن را در خواب بدو فراداد: يَا مَنْ فَلَقَ الْبَحْرَ لِمُوسَى وَ نَجَّيْتَهُ وَ بَنَى إِسْرَائِيلَ مِنْ فِرْعَوْنَ اَسْأَلُكَ بِمَا فَلَقتَ بِهِ الْبَحْرَ لِمُوسَى وَ نَجَّيْتَهُ وَ بَنَى إِسْرَائِيلَ مِنْ فِرْعَوْنَ اَسْأَلُكَ بِمَا فَلَقتَ بِهِ الْبَحْرَ لِمُوسَى وَ نَجَّيْتَهُ وَ بَنَى إِسْرَائِيلَ مِنْ فِرْعَوْنَ لَمَّا نَجَّيْتَنِي مِنْ هَمِّي ۴۰ - نیز از همان: دعایی که سُلَيْمَانَ بر قفل (بسته) ای خواند و گشوده شد: اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْتُ وَ بِفَضْلِكَ اَسْتَتِيحُ وَ بِنِعْمَتِكَ اُصْبِحُ وَ اُمَسِّيْتُ هَذِهِ ذُنُوبِي بَيْنَ يَدَيْكَ اَسْتَتَعْفُرُكَ مِنْهَا وَ اَتُوبُ اِلَيْكَ ۴۱ - نیز از همان: دعایی که لیث بن سعد از امام ششم حضرت صادق علیه السلام روایت می‌کند که در جا اثر کرد: «يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ» ... تا جایی که نفس یاری می‌کند. «يَا رَحْمَانُ يَا رَحْمَانُ» ... تا جایی که نفس یاری می‌کند. «يَا رَحِيمُ يَا رَحِيمُ يَا رَحِيمُ» ... تا جایی که نفس یاری می‌کند. «يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ» ... تا جایی که نفس یاری می‌کند. سپس خواسته‌اش را یاد کرد و در حال فراهم شد. ۴۲ - نیز از همان: دعایی که (مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ بْنِ شَهَابٍ) زهری نقل می‌کند که در بیماری‌اش امام زین العابدین علیه السلام آن را برای وی خواندند و خواسته‌هایش بر آورده شد: اللَّهُمَّ اِنَّ بِنَ شَهَابٍ قَدْ فَرَغَ اِلَيَّ بِالْوَسِيْلَةِ اِلَيْكَ يَا بَنِيَّ فِيهَا (فَأَسْأَلُكَ) بِالْاِخْلَاصِ مِنْ اَبَائِي وَ اُمَّهَاتِي اِلَّا حِيَدْتُ عَلَيْهِ بِمَا قَدْ اَمَلْتُ بِبَرَكَتِهِ دُعَائِي وَ اَسْأَلُكَ لَهٗ مِنَ الرَّزْقِ وَ اَرْفَعُ لَهٗ مِنَ الْقَدْرِ وَ عِيْرُهُ مَا يَصِيْرُهُ كِفْتًا لِمَا عَلَّمْتَهُ مِنَ الْعِلْمِ زهری گوید: سوگند به آن که جانم در دست اوست، بعد از این دعا، نه بیمار شدم و نه به تنگی و سختی افتادم. ۴۳ - رسیدن به هدف در نتیجه‌ی یک توکل خالصانه: مردی از صحابه این سخن خدا را شنید که: وَ فِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَ مَا تَوْعَدُونَ (۸۳۵) گفت: به خدا سوگند، پروردگرم را باور و بدو تکیه خواهم داشت. ناگاه در خانه‌اش شتری ایستاده با بار دید. آن را نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آورد و داستان را عرضه کرد. فرمود: «این شتر را با بار غذا جَبْرِئِيلُ از کاروان فلان یهودی در راه شام برای تو آورد؛ چون سخن پروردگارت را باور کردی!» ۴۴ - باز هم به هدف رسیدن در نتیجه‌ی یک توکل خالصانه: شقیق (بنِ اِبْرَاهِيمَ بَلْخِي) چنین باز گو می‌کند که گرفتار شده بود. به یاد آورد که امام صادق علیه السلام فرموده بود: «هر که به مخلوقی نیازی دارد، نخست آن را از خدا بخواهد.» او خود گوید: وارد مسجد شدم و دو رکعت گزاردم. برای تشهد نشستم. خواب مرا ربود. در خواب دیدم که به من گفتند: شقیق! مردم را به خدا می‌خوانی و خود از یادش می‌بری؟! بیدار شدم. در مسجد ماندم تا نماز عشا را خواندم. او سپس به خانه‌اش رفت و دید یکی از دوستانش آمده و نیازش را بر آورده است. ۴۵ - نیز از همان: دعا و کرامت اِبْرَاهِيمَ اُدْهَم: يَا رَبِّ قَدْ عَلِمْتَ مَا كَانَ مِنِّي وَ ذَلِكَ لِجَهْلِي وَ خَطِيئَتِي فَاِنْ عَاقَبْتَنِي عَلَيْهِ فَاَنَا اَهْلٌ لِدَلِيكَ وَ قَدْ عَرَفْتُ حَاجَتِي فَاقْضِهَا بِرَحْمَتِكَ خواسته‌اش در حال اجابت شد. ۴۶ - دعایی که دست بسته‌ای از ندا کننده‌ای شنید و آن را خواند و ریسمان از دستانش گشوده شد: يَا مَنْ لَا تَرَاهُ الْعُيُونُ وَ لَا تُحَاطِطُهُ الظُّنُونُ وَ لَا تَصِيْفُهُ الْوَاصِيَةُ فَوْنَ وَ لَا تَأْخُذُهُ سِتْنَةٌ وَ لَا تُؤْمُّ اَجْعَلْ لِي مِنْ اَمْرِي فَرْجًا وَ مَخْرَجًا يَا غِيَاثَ الْمُسْتَعِينِينَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ او این دعا را چند

بار خواند و خداوند به رحمت خود او را نجات داد. یکی از راویان این حدیث گوید که در بندی مانند آن گرفتار شد و با این دعا نجات یافت. ۴۷ - نیز از همان: دعایی که مسافر کشتی نشسته‌ای که در دریا افتاده بود آن را خواند و خداوند متعال نجاتش داد و به کشتی‌اش باز گرداند: **يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سَهْ بَارِكْ**. کشتی سواران شنیدند که ندایی گفت: **لَيْتَكَ لَيْتَكَ نِعْمَ الرَّبُّ نَادَيْتَ آن** گاه از آب در ربنده و در میان کشتی نهاده شد. ۴۸ - نیز از همان، دعایی برای گشایش وام از مُضَلِّ بْنِ فَصَّالَه که وام دار شده بود و بارها آن را می‌خواند: **يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ بِحُرْمِيَّةٍ وَجِهَكَ الْكَرِيمِ اقْضِ عَنِّي دَيْنِي** در خواب کسی بدو گفت: چه قدر خدا را به روی بزرگواریش سوگند می‌دهی؟! به فلان جا (نزد فلان کس) برو و از او وام خود را، نه بیشتر، بگیر. مرد رفت و با آن وامش را پرداخت. ۴۹ - نیز از همان: دعایی که برای دعا کننده - چنان که خواسته بود - اجابت شد: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ صِحَّةً فِي تَقْوَى وَ طَوْلَ عُمْرٍ فِي حُسْنِ عَمَلٍ وَ رِزْقًا وَاسِعًا لَا تُعَذِّبُنِي عَلَيْهِ**. ۵۰ - نیز از همان است دعای طائر (پرنده). گمان دارم این دعا در پایان کتاب آمده باشد (۸۳۶)؛ اما ممکن است در این نقل افزوده‌ای باشد: **يَا مَنْ لَا تَرَاهُ الْعُيُونُ وَ لَا تُخَالِطُهُ الطُّنُونُ وَ لَا تَصِفُهُ الْوَاصِفُونَ وَ لَا تُعَيِّرُهُ الْحَوَادِثُ وَ لَا الدُّهُورُ وَ يَعْلَمُ مَتَابِقِ الْجِبَالِ وَ مَكَابِلِ الْبِحَارِ وَ عَدَدَ قَطْرِ الْأَمْطَارِ وَ عَدَدَ وَرَقِ الْأَشْجَارِ وَ عَدَدَ مَا يُظْلَمُ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَ يُشْرِقُ عَلَيْهِ النَّهَارُ وَ لَا يُوَارِي مِنْهُ سَمَاءٌ سَمَاءً وَ لَا أَرْضٌ أَرْضًا وَ لَا جَبَلٌ إِلَّا وَ يَعْلَمُ مَا فِي وَعرِهِ وَ لَا بَحْرٌ إِلَّا وَ يَعْلَمُ مَا فِي قَعْرِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ خَيْرَ عَمَلِي خَوَاتِمَةً وَ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ أَلْقَاكَ فِيهِ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ وَ مَنْ عَادَانِي فَعَادِهِ وَ مَنْ كَادَانِي فَكُدَّهُ وَ مَنْ بَغَى عَلَيَّ بِهَلَكَةٍ فَأَهْلِكْهُ وَ مِنْ نَصَبَ لِي فَخُذْهُ وَ أَطْفِئْ عَنِّي نَارَ مَنْ شَبَّ لِي نَارُهُ وَ أَكْفِنِي هَيْمَ مَنْ أَدْخَلَ عَلَيَّ هَمَّهُ وَ أَدْخَلْنِي فِي دِرْعِكَ الْحَصَةِ بَيْنَهُ وَ اسْتُرْنِي بِسِتْرِكَ الْوَاقِي يَا مَنْ كَفَانِي كُلَّ شَيْءٍ أَكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ صِدِّقْ قَوْلِي وَ فِعْلِي بِالْحَقِيقِ يَا شَفِيقُ يَا رَفِيقُ فَرِّجْ عَنِّي الْمَضِيقَ وَ لَا تُحْمَلْنِي مَا لَا أَطِيقُ أَنْتَ إِلَهِي الْحَقُّ الْحَقِيقُ. يَا مُشْرِقَ الْبُرْهَانِ يَا قَوِي الْأَرْكَانِ يَا مَنْ رَحْمَتُهُ فِي كُلِّ مَكَانٍ وَ فِي هَذَا الْمَكَانِ يَا مَنْ لَا يَخْلُو مِنْهُ مَكَانٌ أَحْرَسْنِي بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَ أَكْفِنِي بِرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ. اللَّهُمَّ إِنَّهُ يَتَيَّقُنْ قَلْبِي أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ أَنْ لَا أَهْلِكَ وَ أَنْتَ مَعِي يَا رَجَائِي فَارْحَمْنِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ يَا عَظِيمًا يُرْجَى لِكُلِّ عَظِيمٍ يَا عَلِيمٌ يَا حَكِيمٌ يَا حَلِيمٌ أَنْتَ بِحَاجَتِي عَلِيمٌ وَ عَلَيَّ خَلَاصَتِي قَدِيرٌ وَ هُوَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ فَامْتُنْ عَلَيَّ بِقَضَائِهَا يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ وَ يَا أَجْوَدَ الْأَجْوَدِينَ وَ يَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ وَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۵۱ - نیز از همان: زاهدی به نام حبيب (۸۳۷) هر گاه می‌خواست دعا کند، (کار خود را به درمان مانند می‌کرد و) می‌گفت: سبب عطر را بگشا (و مقصودش قرآن کریم بود) و پادزهر مجرب را بیاور (و مقصودش دعا بود). آن گاه دعا می‌کرد و بر آورده می‌شد. ۵۲ - نیز از همان: دعایی از مولا - حضرت امام حسين بن علی علیه‌السلام که در خواب دید پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن را بدو تعلیم می‌فرمود و دعای حضرتش (با آن) پذیرفته شد: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ضَعُفَتْ عَنْهُ حِيلَتِي أَنْ تُعْطِنِي مِنْهُ مَا لَنْ تَنْتَهِيَ إِلَيْهِ رَغْبَتِي وَ لَمْ يَخْطُرْ بِبَالِي وَ لَمْ يَجْرِ عَلَيَّ لِسَانِي وَ أَنْ تُعْطِنِي مِنَ الْيَقِينِ مَا يَحْجُرُنِي عَنْ أَنْ أَسْأَلَ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۵۳ - نیز از همان: دعایی از یکی از کتاب‌های آسمانی: **أَيْنَ أَجِدُكَ بَلْ أَيْنَ لَا أَجِدُكَ؟ أَنْتَ لِي رَبٌّ قَرِيبٌ وَ أَنْتَ لِي غَوْثٌ مُجِيبٌ أَنْزَلْ عَلَيْكَ إِذَا أَنْزَلْتَ وَ أَرْحَلْ إِلَيْكَ إِذَا رَحَلْتَ رَبِّ إِنِّي قَدْ أَجَبْتُكَ فَأَجِبْنِي وَ اسْمِعْ بَدَائِي فِي بَدَائِ الْمُصَوِّتِينَ** در حال، نیاز او (دعا کننده) بر آورده شد. ۵۴ - نیز از همان: دعای صاحب ماهی - که داروغه‌ای آن را از او ستاند - به درگاه خدای متعال: **رَبِّ هَذَا عَدْلٌ مِنْكَ خَلَقْتَنِي وَ خَلَقْتَهُ وَ جَعَلْتَهُ قَوِيًّا وَ جَعَلْتَنِي ضَعِيفًا ثُمَّ سَلَطْتَهُ عَلَيَّ فَلَا أَنْتَ مَنَعْتَهُ مِنْ ظُلْمِي وَ لَا أَنْتَ جَعَلْتَنِي قَوِيًّا فَامْتِنِعْ مِنْ ظُلْمِهِ فَاسْأَلُكَ بِالَّذِي خَلَقْتَهُ وَ خَلَقْتَنِي وَ جَعَلْتَهُ قَوِيًّا وَ جَعَلْتَنِي ضَعِيفًا أَنْ تَجْعَلَهُ عِبْرَةً لِخَلْقِكَ** یا چیزی شبیه این را خواند. دست داروغه - که با آن ماهی را گرفته بود - به بیماری خوره دچار شد؛ آن را برید. بیماری به عضو دیگر رسید؛ آن را هم برید. به عضو دیگر سرایت کرد. می‌خواست آن را نیز ببرد. گریزان بیرون پرید. در خواب دید (که بدو گفتند): تا کی می‌خواهی اعضای بدنت را ببری؟! ماهی را به صاحبش باز گردان! آن را باز گرداند. بیماری‌اش خوب شد و صاحب ماهی چیزی بدو داد. ۵۵ - نیز از همان با سند: رومیان عکا را محاصره کردند. مردمان از رهایی نومید شدند. شنیدند که زنی به دیگری می‌گفت: می‌بینی در چه حالی افتاده‌ایم؟ پاسخ داد: پس خدا چه****

می‌شود؟! (در اثر این توکل و یقین) رومیان از ایشان دست برداشتند. ۵۶ - نیز از همان: سپاه روم (جزیره‌ی) افرطیش را محاصره کردند. یکی از پارسایان شهر به مردمان گفت: به سراهاتان بروید و توبه کنید. فرزندان را از مادران جدا کنید و به درگاه خدا زاری کنید. چنین کردند و سخت نالیدند و به همراه آن پیر گریستند. سه بار چنین کردند تا خداوند به دل‌های رومیان بیم در افکند و گریختند و رهاشان کردند. ۵۷ - نیز از همان: دعایی که بر اسب مرده‌ای خواندند و زنده شد: أَفْسَمْتُ عَلَيْكَ أَيَّتْهَا الْعِلَّةُ بِعِزَّةِ عِزَّةِ اللَّهِ وَ عَظَمَةِ عَظَمَةِ اللَّهِ وَ بِجَلَالِ جَلَالِ اللَّهِ وَ بِقُدْرَةِ قُدْرَةِ اللَّهِ وَ بِسُلْطَانِ سُلْطَانِ اللَّهِ وَ بِإِلَهِ إِلَهِ اللَّهِ وَ بِمَا جَرَى بِهِ الْقَلَمُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَ بِلَا حَوْلٍ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِلَّا أَنْصِرَفَتْ أَنْ كَاهِ سَلَامَتِ بِرِ بِأَيْسَادِ. ۵۸ - نیز از همان: دعایی که (به نفرین) بر زنی خواندند و کور شد: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ وَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ مِلَأَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ الَّذِي عَنَتَ لَهُ الْوُجُوهُ وَ خَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ وَ وَجَلَتْ مِنْهُ الْقُلُوبُ مِنْ خَشْيَتِكَ أَنْ كَاهِ (پس از خواندن دعای یاد شده) برای او کوری از خدا خواستند؛ نابینا شد. ۵۹ - نیز از همان: دعا برای روزی و جز آن: اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي لَمْ يَبْقَ لَهَا إِلَّا رَجَاءُ عَفْوِكَ وَ قَدْ قَدَّمْتُ آلَةَ الْحِرْمَانِ بَيْنَ يَدَيَّ فَأَنَا أَسْأَلُكَ مَا لَا أَسْتَحِقُّهُ وَ أَدْعُوكَ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ وَ أَنْصِرِّعُ إِلَيْكَ بِمَا لَا أَسْتَأْهِلُهُ وَ لَمْ يَخْفَ عَلَيْكَ حَالِي وَ إِنِ خَفِيَ عَلَى النَّاسِ كُنْهُ مَعْرِفَتِهِ [حَالِي] أَمْرِي اللَّهُمَّ إِنَّ كَانَ رِزْقِي فِي السَّمَاءِ فَأَهْبِطْهُ وَ إِنِ كَانَ فِي الْأَرْضِ فَأُظْهِرْهُ وَ إِنِ كَانَ بَعِيداً فَاقْرَبْهُ وَ إِنِ كَانَ قَرِيباً فَافْسِرْهُ وَ إِنِ كَانَ قَلِيلًا فَكَثِّرْهُ وَ بَارِكْ لِي فِيهِ خَدَاوَنْد مَتَعَالِ خَوَاسْتَه رَا بَرِ آوَرْد. ۶۰ - دعایی برای بهبود بیماری خنازیر: در «کتاب الدعاء» حَسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ به سند متصل به حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام روایت شده است که فرمودند: «در گردن دخترکی در خانه‌های ما خنازیر پدید آمد. کسی (از سوی خدا) آمد و بدو آموخت که بخواند: يَا رءُوفُ يَا رَحِيمُ يَا رَبَّ يَا سَيِّدِي وَ أَنْ رَا بَارِهَا بَا زِ گَوِيد. او نیز خواند و خوب شد.» (راوی) گوید: (امام عَلَيْهِ السَّلَام) فرمود: «این دعا را جَعْفَرُ بْنُ سُلَيْمَانَ می‌خواند.» ۶۱ - نیز از همان: دعایی (نفرین) بر کسی که امانت را خیانت کرد و در برابر احسان ناسپاسی نمود: اللَّهُمَّ إِنِّي وَجَدْتُ فِي كِتَابِكَ الصَّادِقِ أَنَّكَ مَدَحْتَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا جَادَلَكَ عَنِ الْكَافِرِينَ فِي قَوْلِكَ جَلَّ جَلَالُكَ [يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ]. «(۸۳۸) وَ وَجَدْتُكَ قَدْ مَنَعْتَ مُحَمَّدًا نَبِيَّكَ سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ أَنْ يُجَادَلَكَ فِي الْخَائِنِينَ الْأَثِمِينَ فَقُلْتَ لَهُ جَلَّ جَلَالُكَ [وَ لَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَلِنُونَ أَنْفُسِهِمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَانًا أَثِيمًا]. «(۸۳۹) فَعَرَفْتُ عِنْدَ ذَلِكَ أَنَّ الْخِيَانَةَ وَ [اسْتِعْمَالَ] النِّفَاقِ أَعْظَمُ عِنْدَكَ مِنَ الْكُفْرِ وَ الشَّقَاقِ. وَ وَجَدْتُكَ تَقُولُ: «ثُمَّ بَغَى عَلَيَّ لَيْنُصْرَةَ اللَّهِ» (۸۴۰) وَ وَجَدْتُكَ تَقُولُ: «وَ لَا يَحِقُّ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ» (۸۴۱) وَ وَجَدْتُكَ تَقُولُ: «فَمَنْ نَكَتْ فَإِنَّمَا يَنْكُتُ عَلَيَّ نَفْسِهِ.» (۸۴۲) وَ وَجَدْتُكَ قَدْ فَارَقْتَ بَيْنَ ذَوِي الْأَرْحَامِ بِالْأَثَامِ فَعَادَيْتَ قَابِيلَ لَمَّا عَصَاكَ وَ وَالَيْتَ هَابِيلَ لَمَّا وَالَاكَ وَ هُمَا مِنْ أَبٍ وَاحِدٍ وَ أُمٍّ وَاحِدَةٍ وَ عَرَفْتَ وَ لَدَّ نُوحٍ لَمَّا عَصَاكَ وَ نَصِرْتَ أَبَاهُ لَمَّا طَلَبَ رِضَاكَ وَ أَرَدْتَ [حِمَاكَ] مِنْ آدَمَ أَنْ يُعَادِيَ وَلَدَهُ قَابِيلَ لَمَّا أَخْرَجْتَهُ مِنْ حِمَاكَ وَ مِنْ نُوحٍ أَنْ يُعَادِيَ وَلَدَهُ وَ لَا يَشْفَعُ لَهُ فِي الْخَلَاصِ مِنَ الْهَلَاكِ اللَّهُمَّ وَ إِنَّكَ سَتَرْتَ عَنِّي سُوءَ سَرِيرَةِ فُلَانٍ حَتَّى اعْتَرَزْتَ بَعْلَانِيَّتِهِ وَ وَثَّقْتَ إِلَيَّ أَمَانَتِهِ وَ صَحَّحْتَهُ وَ زَكَّيْتَهُ بِمَا ظَهَرَ لِي خِلَافُ تَرْكِيَّتِهِ وَ قَدْ كُنْتُ أَوْصِيْتُ إِلَيْهِ بِأَوْلَادِي لِيَكُونَ أَمِينًا لَهُمْ فِي اتِّبَاعِ مُرَادِي وَ قَدْ خَانَنِي فِي نَفْسٍ مَا أَوْصَيْتُ إِلَيْهِ وَ وَثَّقْتَ بِهِ مِنْهُ وَ دَخَلَ تَحْتِ لَفْظِ الْخَائِنِ الَّذِي مَنَعْتَ رَسُولَكَ مِنَ الْمَجَادَلَةِ عَنْهُ اللَّهُمَّ فَلَا تُجَادِلْنِي عَنِ الْإِنْتِصَافِ مِنْهُ اللَّهُمَّ وَ قَدْ بَغَى عَلَيَّ فِي حَالِ سَيِّكُونِي إِلَيْهِ فَأَسْأَلُكَ إِنْجَازَ الْوَعْدِ لِمَنْ بَغَى عَلَيْهِ وَ قَدْ مَكَرَ بِي فِيمَا لَوْ كُنْتُ حَاضِرًا مَا أَقْدَمَ عَلَيْهِ وَ جَعَلَكَ دُونِي فِي الْمَرَاقِبَةِ فِيمَا بَلَغَ حَالَهُ إِلَيْهِ وَ إِنْ كُنْتُ تَعْلَمُ يَا إِلَهِي أَنَّهُ كَانَ قَدْ حَلَفَ أَنَّهُ مَعِيَ عَلَى الصَّفَاءِ وَ الْوَفَاءِ وَ نَكَتَ الْإِيمَانَ الَّتِي شَهِدْتَ بِهَا عَلَيْهِ. اللَّهُمَّ وَ إِنْ كُنْتُ تَعْلَمُ مَا بَأْيَدِينَا مِنَ الْحُجَّةِ عَلَيْهِ وَ إِنَّا أَخْرَجْنَا ذَلِكَ بِحَسَبِ مَا هَدَيْتَنَا إِلَيْهِ وَ لَوْ أَمَرْنَا بِهِذِهِ الْوَضِيلَةَ وَ ارْتَضَيْتَهَا لَنَا إِنَّا كُنَّا نَدْعُو فِيهَا إِلَيْكَ وَ نَزْعِبُ أَهْلَهَا [فِي] الْإِقْبَالِ عَلَيْكَ وَ نَحْتُمُّ عَلَى الصَّلَوَاتِ وَ الْعِبَادَاتِ وَ الصَّدَقَاتِ وَ نَنْفَعُ أَهْلَ الضَّرُورَاتِ وَ مَضِيحَةَ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ وَ إِنْ فَلَانًا قَدِ اجْتَمَعَ مَعَهُمْ فِي ظَاهِرِ الْعَادَاتِ عَلَى خِلَافِ هَذِهِ الْإِرَادَاتِ وَ إِنَّهُ وَ إِبَانَهُمْ مُتَّفِقُونَ عَلَى مُجَرِّدِ اللَّذَاتِ وَ اتِّبَاعِ الشَّهَوَاتِ وَ مَنَعَ الزُّكُوتِ وَ إِهْمَالِ قَضَاءِ الدُّيُونِ الْوَاجِبَاتِ عَنِ الْأَمْوَاتِ وَ يُضَيِّعُونَ أَعْمَارَهُمْ وَ مَا يَقْدِرُونَ عَلَيْهِ فِي النَّدَامَاتِ فَنَحْنُ دَاعُونَ عَلَيْهِمْ لِمَا قَدْ فَوَّضْنَا [فِيهِ] إِلَيْكَ لِتَقْدِمَ مِنْهُ مَا تَشَاءُ وَ تُوَخَّرَ مَا تَشَاءُ وَ تَوَكَّلْنَا عَلَيْكَ فَانصُرِ اللَّهُمَّ أَقْرَبَ الْقَرِيبِينَ إِلَيْكَ وَ اجْعَلْ

مِنْ عُقُوبَةِ الْمُجْتَرِّينَ عَلَيْكَ الْمُهَوَّنِينَ فِي الْمَنَافِسَةِ فِيمَا يُزْلَفُ لَدَيْكَ تَخْلِيصَهُمْ مِنْ هَذِهِ التَّعَابِ بِتَعْجِيلِ الْمَمَاتِ وَالْأَقَاتِ وَتَغْيِيرِهِمْ مِنْ سَيِّئِ الْحَرَكَاتِ وَالسَّكَنَاتِ وَقَطْعِهِمْ عَنِ اسْتِحْقَاقِ الْعُقُوبَاتِ وَعَنِ الْإِسْتِخْفَافِ بِمَا يَجِبُ لَكَ وَلِرَسُولِكَ مِنَ الْحُرْمَاتِ تَقْتُلُهُمْ بِسَيِّفِ نُحُوسِهِمْ وَذَهَابِ نُفُوسِهِمْ وَتَفْرِيقِ مَا اجْتَمَعُوا [عَلَيْهِ] مِنْ مَخَالَفَتِكَ وَمُفَارَقَةِ إِزَادَتِكَ وَمُرَاقِبَتِكَ وَحُلِّ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ إِتْلَافِ نِعْمَتِكَ فِي مَعْصِيَتِكَ وَاسْتِئْذَانِهَا مِنْهُمْ وَارْفَعِ حَلْمِكَ عَنْهُمْ وَاجْعَلْهُمْ عِظَةً تَزِدُّهُمْ عَنِ اتِّبَاعِ آثَارِهِمْ وَخَلْصِهِمْ عَنْ آصَارِهِمْ وَاصْرِارِهِمْ وَصُنْ مُقَدَّسَ حَضْرَتِكَ فِي شَرِيفِ بِيُوتِكَ مِنْ جُرْأَتِهِمْ عَلَيْكَ وَاجْعَلْ ذَلِكَ رَحْمَةً لَهُمْ وَتَخْفِيفًا مِنْ عُقُوبَاتِهِمْ عِنْدَ قُدُومِهِمْ عَلَيْكَ فَأَنْتَ تَعَلَّمْ يَا إِلَهِي إِنَّكَ جَعَلْتَ لِي قُدْرَةً عَلَى الْإِتِّصَافِ مِنْهُمْ [وَأَبْكَثِي مِنْ طُرُقِ الْإِمْكَانِ وَكَلِّبِي مَا آمَنْ أَنْ يَدْخُلَ فِي انْتِصَافِي خَلَلٌ فِي الزِّيَادَةِ وَالنَّقْصَانِ وَإِنَّ الْإِتِّصَافَ لِي يَبِيدُ عَيْدَكَ وَحَلْمَكَ وَفَضْلَكَ أَنَا آمَنْ مِنْ خَطَرِ عَوَاقِبِهِ وَوَأْتِقْ بِكَمَالِ مَطَالِبِهِ اللَّهُمَّ وَقَدْ رَأَيْتُ فِي الْحَدِيثِ أَنَّ مَنْ أَحْسَنَ إِلَى أَحَدٍ أَوْ نَصَرَهُ فَقَابَلَ إِحْسَانَهُ بِالْكَفْرَانِ وَنَصَرَهُ بِالْخُدْلَانِ إِنَّكَ تَسْتَجِيبُ دُعَاةَهُ عَلَيْهِ وَقَدْ حَضَرَتْ إِحْسَانِي إِلَى مَنْ أَحْسَنَتْ مِنْهُمْ إِلَيْهِ وَنُصْرَتِي لَهُ فِيمَا اخْتَأَجُوا مِنِّي إِلَيْهِ اللَّهُمَّ فَأَرِنِي تَصْدِيقَ الْحَدِيثِ الْمَنْقُولِ وَاجْعَلْ ذَلِكَ آيَةً لَكَ وَمُعْجِزَةً لِلْمُبَلِّغِ الرَّسُولِ اللَّهُمَّ فَإِنَّكَ تَعَلَّمْ أَنَّ مِنْ جُمْلَةِ إِحْسَانِي إِلَيْهِ بِسْتِرَى عَلَيْهِ الْآنَ مَا حَدَّثْتَنِي بِهِ وَمَا أَخْبَرْتَنِي بِهِ وَاللَّيْ عَنِ حَيْدِي الْفَقِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ نَمَاءٍ عَنْ حَيْدِهِ وَمَا ذَكَرَهُ مَهْنًا الْعَلَوِيُّ عَنْ شَهَادَةِ حَيْدِي وَرَامَ عَلَيَّ حَيْدِهِ وَأَنْتَ يَا إِلَهِي قَادِرٌ عَلَى تَغْيِيرِهِ فِي سِرِّهِ وَجَهْرِهِ وَصِيَانَتِي عَلَى الْإِسْتِجَارَةِ فِي هَتِّكَ سِتْرِهِ وَإِظْهَارِ سِرِّهِ [سِتْرِهِ] وَكَشْفِ أَمْرِهِ يَا أَقْدِرُ الْقَادِرِينَ وَأَقْوَى النَّاصِرِينَ ۶۲ - در کتاب «العبر» عبدالله بن محمد بن علی حاجب نعمان چنین خواندم: قاضی القضاة ماوردی حکایتی عجیب بر این گفت و ابن هدهد و ابن صیقر دو خدمت کار فرمانروای بصره جلال الدوله سلار فرزند بابویه آن را تایید کردند. بکبوش نامی وزیر این جلال الدوله شده بود و کارها را به دست داشت. او مردی از معتمدان بصره را دستگیر کرد و دار و ندار او را از او گرفت و مانند مرده‌ای رهاش کرد. (مرد مال باخته) بر وی نفرین می کرد. روزی بکبوش با همراهان بسیاری (۸۴۳) سواره می رفت. به آن مرد برخورد و بدو ناسزا گفت. مرد گفت: خدا گواه من و توست. به خدا، تیرهای شبانه به سویت پرتاب خواهم کرد. بکبوش (خشمگین شد و) فرمان داد او را افکندند و تا حد مرگ زدند. بدو می گفت: تیرهای شبانه؟! فعلاً تیرهای روزانه را داشته باش! سه روز بعد جلال الدوله بکبوش را دستگیر و او را در اتاقی با یک حصیر زندانی کرد و کسی را به آزار او گماشت. فرایشان آمدند تا حجره را بروبند. حصیر زیر پای او را برداشتند. ورقهای زیر آن یافتند. آن را به ابن هدهد گماشته‌ی سلار دادند. گفت: کی آن را انداخته بود؟ گفتند: نه کسی آمد و نه کسی رفت. روی آن چنین نوشته بود: - تیرهای شبانه به خطا نمی رود؛ تنها زمانی دارد که معین است. - آیا دعا را به مسخره و استهزا می گیری؟! نیک بین دعا با تو چه کرده است؟! (۸۴۴) داستان را برای جلال الدوله شرح دادند. به فرایشان دستور داد چنان بر فکش بزنند که دندان‌هایش فرو ریزد. او را زدند و آن قدر شکنجه دادند تا به نکبت به هلاکت رسید. ۶۳ - دعایی بر دشمن. اگر آدمی دشمنی داشته باشد که سزاوار تهدید نشانه‌های خداست و شایسته کفر، بخواند: اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْكَرِيمِ فِي وَصْفِ الْمُسْتَحِقِّينَ لِلْعَذَابِ الْأَلِيمِ: «إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ». (۸۴۵) اللَّهُمَّ وَإِنَّ فُلَانًا قَدْ سَعَى فِي الْأَرْضِ بِالْفَسَادِ وَقَدْ مَنَعَنَا مِنْ إِقَامَةِ الْحَدِّ [لَهُ] عَلَيْهِ الْمَنَاعُ لَهُ مِنْ ظَلْمِ نَفْسِهِ وَظَلْمِ الْعِبَادِ وَمِنْ تَطْهِيرِهِ قَبْلَ يَوْمِ الْمَعَادِ اللَّهُمَّ وَأَنْتَ أَحَقُّ بِإِقَامَةِ الْحَدِّ عَلَيْهِ فَعَجِّلْ لَهُ مَا يَسْتَحِقُّهُ بِالْفَسَادِ الَّذِي قَدْ أَصْرَّ عَلَيْهِ. اللَّهُمَّ وَقُلْتَ: اللَّهُمَّ وَقُلْتَ: «ثُمَّ بُعِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصُرْتَهُ اللَّهُ» (۸۴۶) وَقُلْتَ: «وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ»، (۸۴۷) وَقُلْتَ: «فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ» (۸۴۸) اللَّهُمَّ وَقَدْ اجْتَمَعَتْ فِي فُلَانٍ مِثْلَ هَذِهِ الصِّفَاتِ وَقَدْ أَحَاطَ بِهِ حُكْمُ هَذِهِ الْآيَاتِ وَعَجَّلِ الْبَادِنَ فِي فَضْلِ حُكْمِهَا وَقَضَائِهَا وَإِبْرَامِهَا وَإِمْضَائِهَا بِقُوَّتِكَ الْقَاهِرَةِ وَقُدْرَتِكَ الْبَاهِرَةِ وَاجْعَلْ عِبْرَةً فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۶۴ - اگر خواستید برای بیمار دعا کنید، بخوانید: اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ عَلَى نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ «وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ» (۸۴۹)، اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ هَذَا الْمَرَضَ مِنَ الْكَثِيرِ الَّذِي تَعْفُو عَنْهُ وَتُبْرِئُ مِنْهُ اسْكُنْ أَهْلِهَا الْوَجْعَ وَارْتَحِلِ السَّاعَةَ عَنْ هَذَا الْعَبْدِ الضَّعِيفِ سَكَّتِكَ وَرَحَلْتِكَ بِالَّذِي سَكَنَ لَهُ مَا فِي اللَّيْلِ وَ

النَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. اگر با یک بار بهبود نیافت، چندین بار تکرار شود تا بهبود یابد که همراه با یقین به خدای ارحم الراحمین، (اثر آن) تجربه شده است. ۶۵ - دعایی که با آن ابلیس را نفرین کنند: اللَّهُمَّ إِنَّ ابْلِسَ عَبْدٌ مِنْ عِبِيدِكَ يَرَانِي مِنْ حَيْثُ لَا أَرَاهُ وَأَنْتَ تَرَاهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَرَكَ وَأَنْتَ أَقْوَى عَلَى أَمْرِهِ كُلِّهِ وَهُوَ لَمْ يَقْوَى عَلَى شَيْءٍ مِنْ أَمْرِكَ اللَّهُمَّ فَأَنَا أَشْتَعِينُ بِكَ عَلَيْهِ يَا رَبِّ فَإِنِّي لَا طَاقَةَ لِي بِهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ لِي عَلَيْهِ إِلَّا بِكَ يَا رَبِّ اللَّهُمَّ إِنَّ أَرَادَنِي فَأَرِدْهُ وَإِنْ كَادَنِي فَكِدْهُ وَاكْفِنِي شَرَّهُ وَاجْعَلْ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ۶۶ - برای رهایی از سختی‌ها: از رسول گرامی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلِّمْ نقل است که فرمود: «هر که به سختی و گرفتاری و تنگنایی در افتد، ۳۰۰۰۰ بار بگوید: اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ. بی تردید، خداوند او را گشایش خواهد داد.» راوی حدیث گوید: این روایت (از نظر سند، در اصطلاح علم حدیث) صحیح است و به تجربه رسیده است. ۶۷ - در جلد نخست «کتاب التحصیل» از مُحَمَّدُ بْنُ نَجَّارٍ، در شرح حال اِبْرَاهِيمِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ از اهل شیراز، آورده‌ام که گفت: حضرت رسول صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلِّمْ را به خواب دیدم. گفتم: چیزی به من بیاموزید که دلم با آن زنده شود. آن حضرت این کلمات را به من آموختند: يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا لِمَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَشْأَلُكَ أَنْ تُحْيِيَ قَلْبِي اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ سَهْ رَوْزِ اِدَامَهْ دَادَمْ. خداوند متعال دلم را زنده کرد. ۶۸ - در جلد دوم ربيع الأبرار زمخشری از کتاب دعاء (۸۵۰) چنین خواندم: از سَلَامِ بْنِ أَبِي مُطِيعٍ (۸۵۱) پرسیدند: چگونه است که مردمی گرفتار شود و دعا کند و اثر سریع نبیند؟! پاسخ داد: شنیدم که خدای - تعالی - می‌فرماید: چگونه از حالتی که با آن به او سود می‌رسانم نجاتش دهم؟! (۸۵۲) ۶۹ - نیز در کتاب یاد شده است: مردی به حضرت امام حَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ از ستمی شکایت آورد. فرمود: «پس از نماز مغرب، دو رکعت به جای آر و سپس به سجده رو و بگو: (۸۵۳) نَهْ فَلَانٍ بِمَا شِئْتُمْ يَا شَدِيدَ الْقُوَى يَا شَدِيدَ الْمِحَالِ يَا عَزِيزُ اذْهَلْتْ بِعَزَّتِكَ جَمِيعَ خَلْفِكَ صِلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاكْفِنِي مَثُوْنَةَ فَلَانٍ بِمَا شِئْتُمْ شَبْ هِنْكَامِ فِرْيَادِ شِيُونِي اَوْ رَا بَهْ خَوْذِ اَوْرَدْ. پرسید که چیست. گفتند: فلان به ناگهان مرد! ۷۰ - هم از کتاب یاد شده از اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ به سند مرفوع است که: دعای کودکان در خاندان من پذیرفته است؛ تا وقتی به گناه آمیخته نشوند. ۷۱ - تسیح و دعایی آزموده برای کسی که بخواهد جایگاه خود را در بهشت ببیند؛ اگر بهشتی باشد: این دعا را به سند متصل در کتاب ظریفی که اکنون در دست داریم - که دارای جلدی کاغذی است با قطع کوچک‌تر از ۸/۱ و دارای حدود ۳ جزوه - یافتیم. از اَبُو الزَّاهِرِيَّةِ نقل است که: نماز شام را در مسجد بیت المقدس گزاردم. سپس به یکی از ستون‌ها تکیه دادم. نگهبانان - بی‌آن که مرا (که به خواب رفته بودم) بیدار کنند - درها را بستند. با صدای بال فرشتگان از خواب پریدم که فضای مسجد را پر کرده بودند. یکی از آنها که به من نزدیک بود پرسید: آدمیزادی؟ گفتم: آری و داستانم را گفتم (که چرا در مسجد مانده‌ام). گفت: باکی نیست. آن گاه شنیدم گوینده‌ای در سوی راست چنین می‌خواند: سُبْحَانَ الدَّائِمِ الْقَائِمِ سُبْحَانَ الْقَائِمِ الدَّائِمِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ سُبْحَانَ [رَبِّ] الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى آن گاه از سوی چپ نیز گوینده‌ای دیگر همین را تکرار کرد. از نزدیک‌ترین فرد پرسیدم: تو را به آن کس که این افتخار بندگی را نصیبتان ساخت، گوینده‌ی دست راستی که بود؟ گفت: جَبْرَائِيلُ. پرسیدم: صدای سوی چپ از که بود؟ گفت: جَبْرَائِيلُ. گفتم: تو را به آن که این نیروی عبادتتان داد، کسی که این جملات را بگوید، چه خواهد داشت؟ گفت: هر که در سال روزی یک بار این را بخواند، پیش از مرگ، جایگاه خود را در بهشت خواهد دید. اَبُو الزَّاهِرِيَّةِ گوید: صبح با خود گفتم: شاید تا یک سال عمر نکنم. نشستم و یک جا ۳۶۰ بار آن را خواندم. جایگاه خود را در بهشت دیدم! جوینی گوید: به حج رفتم. ربيع بن صبيح را دیدم و ماجرا را بدو گفتم. سال بعد نیز او را در مکه ملاقات کردم. گفت: ابا صلت، خدایت پاداش نیکو دهد! من آن چه را به من آموختی انجام دادم و جای خود را در بهشت دیدم. ابا صلت گوید: من (هم) خواندم و من (نیز) خیر فراوان دیدم. ۷۲ - در جلد هفتم ذیل تاریخ بغداد خطیب از مُحَمَّدُ بْنُ نَجَّارٍ، در شرح حال ابوشیخاق فیروز آبادی چنین خواندم: او را شعری است که برای مناجات مناسب است: - تن پوش امید به بر کردم؛ آن گاه که مردمان به خواب رفته بودند و به شکوه بردن از آن چه می‌یابم به نزد

مولایم پرداختم. - ای بهترین کسی که به سوی او دست دراز می‌کنند! با فراگیر شدن سختی، به سوی تو دستم را دراز کرده‌ام. - پروردگار من! آن را نومید باز مگردان که دریای بخشندگی تو هر واردی را سیراب می‌سازد. (۸۵۴) ۷۳ - در شرح حال سُفیانِ بِنِ یَدْرَانَ دیدم که این ابیات از اَبُو اَلْعَاصِمِیه است؛ با این افزوده پس از بیت «و قلت: یا عدتی»: (... ۸۵۵) أَشْكُو إِلَيْكَ أُمُورًا أَنْتَ تَعْلَمُهَا مَا لِي عَلَى حِمْلِهَا صَبْرٌ وَلَا جَلْدٌ از سختی‌هایی به تو شکوه می‌آورم که توان و یاری بر تابیدن آنها را ندارم. ۷۴ - شاعر در مناجات چنین گوید: - آن گاه که دیدم باران (بخشندگی) سر ریز کرده است و آبشخور کرم هر واردی را سیراب می‌کند، - با شرم، دستی از من دراز شد؛ به سوی لطف بهترین کسی که دستی به سویش دراز می‌شود. - آن گاه گفتم: ای آن که پیش از خواستن، مهر می‌آورد، چه می‌گویی درباره‌ی آن که تو را می‌خواند: «ای یگانه!»؟ - حال که دستم بارهای بی‌شمار به سوی تو گشوده شده است، پاسخ رد به من مده! (۸۵۶) ۷۵ - دعایی ارزشمند از کتاب کنوز النجاح طَبْرَسِي (۸۵۷) روایت شده از مولا حضرت مُوسَى بِنِ جَعْفَرِ عَلَيْهِ السَّلَام که دعای كِفَايَةِ اَلْبَلَاء (باز داشتن بلا) ست و داستان درازی دارد. (طَبْرَسِي) گوید: وقتی (امام هفتم حضرت کاظم عَلَيْهِ السَّلَام) بر هَارُونَ وارد شدند - او قصد جان حضرتش را داشت - به محض دیدن آن حضرت، از جا برخاست و ایشان را در آغوش گرفت و صَدَلِه داد و به دست خود عطر مالید و خلعت بخشید! وقتی (امام عَلَيْهِ السَّلَام) رفتند، فَضْلُ بِنِ رَبِيعِ گفت: ای پیشوای مسلمانان! می‌خواستی او را گردن بزنی و توییح کنی؛ جایزه و خلعت دادی؟! گفت: فَضْل، من از او چیزی مهمی می‌دانم و او را مقرب خداوند یافتم. تو رفتی تا او را بیاوری. گروهی را دیدم که خانه‌ام را محاصره کرده بودند. آنها نیزه‌های کوتاهی به دست داشتند که در وسط خانه گذاشته بودند و می‌گفتند: اگر فرزند رسول خدا را بیازاری، زمین را می‌شکافیم تا تو را در خود فرو گیرد و اگر نیکی کنی، رهایت می‌سازیم. فَضْلُ (بِنِ رَبِيعِ) گوید: من به دنبال حضرتش رفتم و پرسیدم: چه خواندید تا شر هَارُونَ از شما دور شد؟ فرمود: «دعای جدم علی بن اَبِي طالب عَلَيْهِ السَّلَام را که هر گاه آن را می‌خواندند، با هیچ سپاهی رویاروی نمی‌شد مگر آن که شکستشان می‌داد و با هیچ جنگ آوری نمی‌جنگید الا بر او چیره می‌شد. این دعا، دعای كِفَايَةِ اَلْبَلَاء است.» گفتم: كِفَايَةِ اَلْبَلَاء چیست؟ فرمود: اَللّٰهُمَّ بِكَ اَسْأُوْرُ وَ بِكَ اُجَادِلُ وَ بِكَ اَصُوْلُ وَ بِكَ اَنْتَصِرُ وَ بِكَ اَمُوْتُ وَ بِكَ اُحْيَا اَسَلِمْتُ نَفْسِي اِلَيْكَ وَ فَوَضْتُ اَمْرِي اِلَيْكَ لِمَا حُوْلَ وَ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ اَللّٰهُمَّ اِنِّكَ خَلَقْتَنِي وَ رَزَقْتَنِي وَ سَرَرْتَنِي وَ سَتَرْتَنِي مِنْ بَيْنِ الْعِبَادِ بِلُطْفِكَ وَ حَوَّلْتَنِي اِذَا هَرَبْتُ رَدَدْتَنِي وَ اِذَا عَثَرْتُ اَقْلَبْتَنِي وَ اِذَا مَرَضْتُ شَفَيْتَنِي وَ اِذَا دَعَوْتُكَ اَجَبْتَنِي [یا] سَيِّدِي اَرْضْ عَنِّي فَقَدْ اَرْضَ بِنْتِي ۷۶ - دعایی روایت شده از مولا حضرت علی بن مُوسَى الرُّضَا عَلَيْهِ السَّلَام؛ نیز از کتاب کنوز النجاح. این را اَبُو جَعْفَرِ بِنِ بَابُوَيْه از استادان حدیثی خود که خدایشان بیمارزاد نقل می‌کند. او می‌گوید: حضرت علی بن مُوسَى عَلَيْهِمَا السَّلَام در شهر مرو بودند. ۳۶۰ تن از شیعیان حضرتش از شهرهای مختلف به خدمت آمده بودند. به مامون خبر دادند که حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام برای قیام آماده می‌شود و مردم را بدان فرا می‌خواند. مامون فرمان داد تا یاران حضرتش را از در خانه‌شان برانند. امام عَلَيْهِ السَّلَام از این فرمان غمگین و افسرده شدند. غسل کردند و به اَبُو اَلصَّلْتِ فرمودند: «به بام برو و بین در مردم چه دیده می‌شود تا من دو رکعت به جا آورم.» آن گاه دو رکعت گزاردند و دست به قنوت برداشتند و خواندند: اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْقُدْرَةِ الْجَامِعَةِ وَ الرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ وَ اَلْمَنْنِ الْمُتَّبَعِيَّةِ وَ اَلْاَلَمَاءِ الْمُتَوَالِيَةِ وَ اَلْاَزَادِي الْجَمِيَلَةِ وَ اَلْمَوَاهِبِ الْجَزِيَلَةِ يَا مَنْ لَا يُوصَفُ بِمَثَلٍ وَ لَا يُمَثَّلُ بِنَظِيْرِ وَ لَا يُغْلَبُ بِظَهِيْرِ يَا مَنْ خَلَقَ فَرَزَقَ وَ اَللّٰهُمَّ فَانْطِقْ وَ اَبْتَدِعْ فَشَرِّعْ وَ عَلَا فَارْتَفِعْ وَ قَدَّرْ فَاحْسَنْ وَ صَوَّرْ فَاتَّقِنْ وَ اَحْتَجَّ فَابْلَغْ وَ اَنْعَمْ فَاسْبِعْ وَ اَعْطَى فَاجْزَلْ وَ مَنَحْ فَافْضَلْ يَا مَنْ سَيَّمَا فِي الْعِرْفَانِ خَوَاطِفَ اَبْصِيَارٍ وَ دَنَا فِي اللُّطْفِ فِجَازَ هَوَاجِسِ الْاَفْكَارِ يَا مَنْ تَفَرَّدَ بِالْمُلْكِ فَلَا تَدَلُّ لَهٗ فِي مَلَكُوْتِ سَيِّطَانِهٖ وَ تَوَحَّدَ فِي كِبْرِيَاثِهٖ (بالکبریاء) فَلَا ضِدَّ لَهٗ فِي جَبْرُوْتِ شَأْنِهٖ يَا مَنْ حَارَتْ فِي كِبْرِيَاثِهٖ هَيْبَتِهٖ دَقَائِقُ لَطَائِفِ الْاَوْهَامِ وَ اَنْحَسِرَتْ دُونَ اِدْرَاكِ عَظَمَتِهٖ خَطَائِفُ اَبْصِيَارِ الْاَنْاَمِ يَا عَالِمَ خَطَرَاتِ قُلُوْبِ الْعَالَمِيْنَ وَ شَاهِدَ لِحَطَّاتِ اَبْصَارِ النَّاطِرِيْنَ يَا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوْهَ لِهَيْبَتِهٖ وَ خَضَعَتِ الرَّقَابَ لِعَظَمَتِهٖ وَ جَلَّالَتِهٖ وَ وَجَلَّتِ الْقُلُوْبُ مِنْ خِيْفَتِهٖ وَ اَزْتَعِدَتِ الْفَرَائِصُ مِنْ فَرَقِهٖ يَا يَدِيَّ يَا يَدِيَّ يَا قَوِيَّ يَا مَنِيعَ يَا عَلِيَّ يَا رَفِيْعَ صِلِّ عَلَيَّ مِنْ شَرَّفَتِ الصَّلَاةُ بِالصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَ اَنْتَقِمَ لِي مِمَّنْ ظَلَمْنِي وَ اَسْتَحْفَ بِي وَ طَرَدَ السَّيِّئَةَ عَنِّي يَا بِيَّ وَ اَذْفَهُ مَرَارَةَ الدُّلِّ وَ اَلْهُوَانَ كَمَا

أَذَقْنِيهَا وَاجْعَلْهُ طَرِيدَ الْأَرْجَاسِ وَ شَرِيدَ الْأَنْجَاسِ وَ قَتِي دَعَايَ حَضْرَتِ رِضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ تَمَامَ شَدِّ، بَرِ دَرِ خَانَه‌ی مَامُونِ اَزْدَحَامِ شَدِّ وَ اَز مَرُو رَانَدَه شَدِّ. ۷۷ - نيز در كتاب كنوز النجاح از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام نقل است: «(با وضو و) پاكيزه در حالت ايستاده يا در سجده، اين دعا را بخوانيد: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَجِبُ بُنُورَ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ الْجَلِيلِ الْقَدِيمِ الرَّفِيعِ الْعَظِيمِ الْعَلِيِّ الرَّحِيمِ الْقَائِمِ بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ بِأَوْلِي الْعِزْمِ مِنَ الْمُتْرَسِلِينَ صَلَوَاتِكَ وَ رَحْمَتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَ بِمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ رِضْوَانِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَ بِبَيْتِكَ الْمَعْمُورِ وَ بِالسَّبْعِ الْمَثَانِي وَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَ بِكُلِّ مَنْ يَكْرُمُ عَلَيْكَ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ [و] أَجْمَعِينَ لِأَنْفُسِ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ لِأَذْيَانِهِمْ وَ لِجَمِيعِ مَا مَلَكَتْهُمْ وَ تَتَفَضَّلُ بِهِ عَلَيْهِمْ وَ لِأَنْفُسِنَا وَ لِأَذْيَانِنَا وَ لِجَمِيعِ مَا مَلَكَتْنَا وَ تَتَفَضَّلُ بِهِ عَلَيْنَا مِنْ شُرُورِ جَمِيعِ مَا قَضَيْتَ وَ قَدَّرْتَ وَ خَلَقْتَ وَ مِنْ شُرُورِ جَمِيعِ مَا تَقْضِي وَ تَقْدِرُ وَ تَخْلُقُ مَا أَحْيَيْتَنَا وَ بَعَدَ وَ قَاتِنَا بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ كَذَلِكَ اللَّهُ رَبُّنَا عَنْ فَوْقِهِمْ وَ عَنْ فَوْقِنَا آن گاه به همين ترتيب، قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سه بار خواننده شود و پس از آن افزوده شود: عَنْ أَيَّمَانِهِمْ وَ عَنْ أَيَّمَانِنَا، سپس هم چنين سه بار ديگر: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ و پس از آن: عَنْ أَمَامِهِمْ وَ عَنْ أَمَامِنَا، سپس سه بار ديگر: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ و بعد از آن: عَنْ حَوَالِيهِمْ وَ عَنْ حَوَالِينَا عِضْمَةً وَ حِزِينًا وَ حِرْزًا لَهُمْ وَ لَنَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ مَسْنَا وَ ضُرٍّ وَ مَكْرُوهٍ وَ مَخُوفٍ وَ مَحْذُورٍ وَ شَقَاءٍ مَا غَشْنَا وَ بَعَدَ مَمَاتِنَا بِقُدْرَةِ رَبِّنَا إِنَّهُ عَلِيُّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ لِكُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ ۷۸ - در فزونی سعادت با خواندن سوره‌ی توحيد: در كتاب الْعَمَلِيَّاتِ الْمُوَصَّلَةِ إِلَى رَبِّ الْأَرْضِينَ وَ السَّمَاوَاتِ (كارهاي رساننده به خداوندگار زمين‌ها و آسمان‌ها) تاليف أَبُو الْمُفَضَّلِ يُوسُفِ ابْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدٍ، معروف به ابن الخوارزمي، می‌خوانيم: شيخ امام برهان الدين بلخي رَحِمَهُ اللَّهُ (در سال ۵۳۶ در مسجد جامع دمشق، به شيوهی املا) - استاد امام أَبُو مُحَمَّدِ قَطَوَانِي رَحِمَهُ اللَّهُ (در سمرقند) - أَبُو عَبْدِ اللَّهِ حُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْحَسَنِ بْنِ خَلْفِ كَاشِغَرِي (در سمرقند) - أَبُو مَنْصُورِ أَحْمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ تَمِيمِي (در غزنه) - أَبُو سَهْلِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ أَشْعَثِ انصاري - طلحه بن شريح بن عبد الكريم تميمي طالقاني + أَبُو يَعْقُوبِ يُوسُفِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمِ بْنِ بَحِيرِ طالقاني + مُحَمَّدِ بْنِ فَاَرْسِ طالقاني - أَبُو الْفَضْلِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي طَالِبِ كِهْ خدای از او خرسند باد - وكيع (بن جراح بن مליح) - إِسْرَائِيلَ (بن يونس) - إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَدِيْدِ الْأَعْلَى - سعيد بن جبیر - عَدِيْدُ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسِ كِهْ خدای از او خشنود باد: رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فرمود: «شب و روز، از عذاب (كيفر خدا نسبت به امت) می‌ترسيدم تا جَبْرِيْلُ سوره‌ی توحيد را بر من آورد. دانستم كه پس از آن، خداوند امت مرا عذاب نخواهد كرد كه اين سوره نسب (نامه‌ی) خدای است؛ عَزَّ وَ جَلَّ! هر كه پس از هر نماز آن را بخواند، خوبی‌ها از آسمان بر فرق سر او فرو خواهد ريخت و آرامش بر او فرود خواهد آمد. اين سوره پيرامون عرش زمزمه‌ای خواهد داشت (صدای خواننده‌ی آن به صورت زمزمه‌ای منعكس می‌شود) تا آن گاه كه خدای - عَزَّ وَ جَلَّ - به خواننده‌ی آن بنگرد. پس آن گاه چنان او را بيامرزد كه ديگر كيفرش نكند. سپس هر چه بخواند، خداوند بدو می‌دهد و او را در چراگاه خویش می‌دارد و از روزی كه می‌خواند تا روز قيامت خير دنيا و آخرت خواهد داشت و رستگاری و جایگاه و بلندی می‌یابد و روزی‌اش افزون و عمرش دراز می‌شود و كارهایش رو به راه می‌گردد و سختی مراحل مرگ را نمی‌چشد و از عذاب قبر ایمنی می‌یابد و آن گاه كه بندگان بيمناك‌اند، از كار خود بیم ندارد و در هنگام هراس آنها هولناك نیست. وقتی (در رستاخیز) همه می‌روند، مركبی از مروارید سپید برای او می‌آورند. او را تا پیشگاه خدای - عَزَّ وَ جَلَّ - می‌برد. خداوند به مهر بر او می‌نگرد و به بهشت گرامی‌اش می‌دارد؛ به هر جای آن كه می‌خواهد، می‌رود. خوشا بر خواننده‌ی آن! هر كه آن را بخواند، خداوند ۱۰۰۰۰۰ فرشته بر او می‌گمارد تا از پيش و پس نگاهبان‌ش باشند و برای او آمرزش خواهی كنند و تا روز مرگ برایش نيکی بنويسند. با هر حرفی برایش نخلی می‌كارند كه بر هر نخلی ۱۰۰۰۰۰۰۰ خوشه و بر هر يك به شمار بيابان عالج خرماست؛ هر خرمایی به بزرگی قله‌ی از كوه‌های هجر است و نور آن فاصله‌ی زمين و آسمان را روشن می‌سازد. خرما بن از زر سرخ است و خرما از مرواريد سرخ. هم چنين خداوند تَعَالَى ۱۰۰۰ فرشته می‌گمارد تا برای وی شهرها و كاخ‌ها بر پا

سازند. با شادی زمین بر آن گام می‌نهد و با آموزش از دنیا می‌رود و آن گاه که در پیشگاه حق - عَزَّ و جَلَّ - می‌ایستد بدو می‌فرماید: به گرامی داشتی که از من داری، چشمانت روشن باد! فرشتگان از نزدیکی او به خدای بزرگ، شگفت زده می‌شوند. خواندن این سوره رهایی از دوزخ است. هر که بخواند ۷۰۰۰۰۰۰۰ فرشته گواه او خواهند بود و خداوند متعال - با این که خود بهتر حاجت بنده‌اش را می‌داند - می‌فرماید: فرشتگان من! ببینید این بنده‌ی من چه می‌خواهد؟ هر که خواند این سوره را دوست داشته باشد، خداوند متعال او را از رستگاران و بندگان به شمار می‌آورد. آن گاه که رستاخیز به پا شود، فرشتگان گویند: پروردگار ما! این بنده‌ی تو نسبت تو را دوست می‌داشت. حق فرماید: هیچ فرشته‌ای نماند مگر آن که او را تا بهشت همراهی کند. با او به راه می‌افتند؛ آن سان که عروس را تا حجله همراهی می‌کنند. وقتی به بهشت در آمد و فرشتگان جایگاه و کاخ‌های او را دیدند، گویند، چرا این بنده از دیگر باشندگان بلندجای‌تر است؟ خداوند بزرگ فرماید: رسولانی گسیل داشتم و با ایشان نبشارهای خود را فرستادم و توضیح دادم که آن را که به من باور آورد چگونه گرامی خواهم داشت و هر که را به من باور ندارد کیفر خواهم کرد و هر که از من فرمان برد، به بهشت می‌رسد و نه هر که به بهشت من در آید به این گرامی داشت رسد. من هر کس را درخور کارش پاداش می‌دهم مگر سوره‌ی اخلاصی‌های را که آنان همه لحظه شب و روز خواندن آن را دوست می‌داشتند. از این رو، بر دیگر بهشتیان برتریشان داده‌ام. هر که با دوستی این سوره بمیرد، خدای متعال می‌فرماید: که می‌تواند بنده‌ی مرا پاداش دهد؟ من خود عهده دارم. من پاداشش می‌دهم. آن گاه می‌فرماید: بنده‌ی من، به بهشت من درآ. وقتی او وارد بهشت می‌شود می‌گوید: سپاس خدای را که وعده‌اش را به ما راست فرمود. خوشا بر آن که خواندن آن را دوست بدارد! هر که روزانه سه بار آن را بخواند. خداوند (بدو) می‌فرماید: بنده‌ی من، توفیق یافتی و به خواسته‌ات رسیدی. این بهشت من است. درآ تا ببینی با خواندن «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» چه نعمت‌ها و پاداش‌ها برایت فراهم آورده‌ام! او وارد می‌شود و هزار هزار پیش کار بر هزار هزار شهر می‌بیند و هر شهری به بزرگی فاصله شرق و غرب از هم و دارای کاخ‌ها و باغ‌ها. به خواندن آن روی آورید که اگر مومنی روزی ده بار آن را بخواند شایسته‌ی خشنودی بزرگ خدای خواهد بود و در شمار آنان که خداوند متعال دربارشان فرمود: «این دسته با پیامبران و راستان هم نشینند که خدایشان نعمت داده است.» (۸۵۸) هر که آن را ۲۰ بار بخواند، پاداش ۷۰۰ مرد که خونشان را در راه خدا ریخته است خواهد یافت و خود و خاندان و فرزندان و دارایی‌اش برکت خواهند داشت. هر که آن را ۳۰ بار بخواند برایش ۳۰۰۰۰ کاخ در بهشت می‌سازند و هر که ۴۰ بار آن را بخواند، در بهشت همسایه‌ی رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ خواهد بود و هر که ۵۰ بار بخواند، خداوند گناه ۵۰ سال او را می‌آمرزد و هر که ۱۰۰ بار بخواند، خداوند عبادت ۱۰۰ سال برای وی می‌نویسد و هر که ۲۰۰ بار بخواند، گویی ۲۰۰ بنده آزاد کرده است و هر که ۴۰۰ بار بخواند، پاداش ۴۰۰ شهید دارد و هر که ۵۰۰ بار بخواند، خدا او و پدر و مادرش را می‌آمرزد و هر که ۱۰۰۰ بار بخواند، همه هستی‌اش را به خدا داده و از آتش ایمن شده است! بدانید که خدا خیر دنیا و آخرت را با خواندن آن می‌دهد و جز سعادت‌مندان پای بند خواندن آن نمی‌شوند و جز بد سرشتان از آن روی نمی‌گردانند. «۷۹ - تَعْوِذِي از چشم زخم که جَبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ برای حسنین عَلَيْهِمَا السَّلَامُ آورد. این دعا را در کتاب «الْأَدْعِيَةُ الْمَرْوِيَّةُ مِنَ الْحَضْرَةِ النَّبَوِيَّةِ» (دعاهای روایت شده از حضرت رسالت پناه) جمع آوری أَبُو سَعْدُ عَبْدُ الْكَرِيمِ بْنِ مُحَمَّدِ ابْنِ (أَبِي) مَظْفَرِ سَمْعَانِي دیدم. او گوید: او سَهْلُ مَكْرَمِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ نَصْرِ جُوزِي + أَبُو بَكْرٍ مُحَمَّدِ بْنِ شَجَاعِ بْنِ مُحَمَّدِ لِفَتَوَانِي (در اصفهان) - أَبُو مَسْعُودِ سَلِيمَانَ بْنِ إِبْرَاهِيمِ حَافِظٍ - أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمِ (بِنِ جَعْفَرِ جُرْجَانِي) - مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ (بِنِ أَحْمَدِ صَفَّارِ) - عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمِ صِنْعَانِي كُشُورِي - عَبْدِ رَبِّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ رَبِّهِ عَبْدِ بَصِيرِي - ابورجاء - شعبه (بِنِ حِجَابِ) - ابُوإِسْحَاقِ (سَبْعِي) - حَارِثِ (اعور همدانی): أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: «جَبْرِئِيلُ به خدمت رسول اکرم صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ آمد. آن حضرت را غمگین یافت. پرسید: یا مُحَمَّدُ! چرا در چهره‌تان غم می‌بینم؟ فرمود: حَسَنُ وَ حُسَيْنُ را چشم زده‌اند. گفت: یا مُحَمَّدُ! چشم زخم را درست بدان که واقعیت دارد. سپس افزود: چرا با این دعا تَعْوِذِشان نداری؟ فرمود: کدام دعا، جَبْرِئِيلُ؟

گفت: بخوان: اللَّهُمَّ يَا ذَا السُّلْطَانِ الْعَظِيمِ وَالْمَنِّ الْقَدِيمِ وَالْوَجْهِ الْكَرِيمِ، يَا ذَا الْكَلِمَاتِ التَّامَاتِ وَالدَّعَوَاتِ الْمَسْتَجَابَاتِ، عَافِ الْحَسَنَ وَالْخُسَيْنَ مِنْ أَنْفَسِ الْجَنِّ وَأَعْيُنِ الْإِنْسِ. رسول خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آن را خواند. هر دو برخاستند و در برابر آن حضرت به بازی پرداختند. پیامبر خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به یاران فرمود: زنان و فرزندان را با این تَعْوِذِ مَصُونِ بسازید که از همه تَعْوِذِها بهتر است.» ۸۰ - آن چه اگر آدمی به هنگام تازه شدن نعمت بگوید، از هر ناپسندی ایمن خواهد بود. در کتاب نام برده از سمعانی چنین آمده است: أَبُو بَكْرٍ مُحَمَّدُ بْنُ فَرَجٍ حَصُودِي (در مرو) - أَبُو بَكْرٍ أَحْمَدُ بْنُ حُسَيْنٍ بِيهَقِي - أَبُو الْحُسَيْنِ (علی بن مُحَمَّد بن عَبْدِ اللَّهِ) بن بشران معدل (در بغداد) - ابوحفص عمرو بن بشران، عموی پدرش - أَبُو إِبرَاهِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بحری - سعید بن مُحَمَّد حزمی - عمرو بن یونس - عِيسَى بْنُ عَوْنِ بْنِ (عمرو بن) حَفْصِ فَرافِصَه - عَئِدُ الْمَلِكِ بْنِ زَرَارِهِ انصاری - آنس بن مالک: رسول گرامی خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: «اگر خدا نعمت خانواده و مال و فرزند به بنده‌ای داد، بگوید: مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ. در این صورت، هیچ سختی جز مرگ نمی‌بیند.» ۸۱ - درباره‌ی دعای پرنده‌ی سپید رومی. در کتابی که از آن برادر عزیز پسندیده‌ام مُحَمَّد بن مُحَمَّد آوی ایرانی که روانش پاک باد چنین خواندم: كَهَيْلِ بْنِ مَسْعُودٍ زَاهِدٍ طَرَسُوسِي باز گفت که چنین شنیده است: مردی ۳۰ سال در تنگ‌ترین زندان و سخت‌ترین عذاب در سرزمین روم اسیر بود. او نذر کرد که اگر خدای از این تنگی و سختی نجاتش دهد، همان سال پیاده از خانه‌اش به حج رود. یک شب پرنده‌ی سپیدی دید که به دیواره‌ی آن زندان نشسته و این دعا را به زبان شیوایی می‌گوید. آن را یاد گرفت و به خاطر سپرد و همان شب و فردا شب و شب سوم آن را خواند. خداوند توانا فرشته‌ای ای را فرستاد و او را از زندان آزاد ساخت و به خانه‌اش باز گرداند. او نیز از خانه‌اش رهسپار حج شد و به نذر خویش وفا کرد و این دعا را به هنگام طواف کعبه خواند. مردی آن را شنید و در دامن او آویخت که: بنده‌ی خدا! این دعا را از کجا آورده‌ای؟ گفت: پدرم به نقل از پدر بزرگم از رسول خدا صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نقل کرد که فرمود: «این دعای پرنده‌ی رومی سپیدی است در قَشِطِطَيْتِيهِ روم و دعای فرج است.» گفت: من آن را از همان پرنده شنیدم و داستان را گفتم. دعا این است: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مَنْ لَا تَرَاهُ الْعُيُونُ وَلَا تُخَالِطُهُ الظُّنُونُ وَلَا تَصِفُهُ الْوَاصِفُونَ وَلَا تُعَيِّرُهُ الْحَوَادِثُ وَلَا تَغْشَى عَلَيْهِ الدُّهُورُ وَأَنْتَ تَعْلَمُ ثَقِيلَ الْجِبَالِ وَمَكَائِلَ الْبِحَارِ وَعَدَدَ قَطْرَاتِ الْأَمْطَارِ وَعَدَدَ رَوَقِ الْأَشْجَارِ وَمَا أَظْلَمَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَمَا أَشْرَقَ عَلَيْهِ النَّهَارُ وَلَا يُورِي عَنْكَ سَمَاءَ سَمَاءٍ وَلَا أَرْضَ أَرْضًا وَلَا جِبَالَ مَا فِي وُغُورِهَا وَلَا بِحَارًا مَا فِي قُغُورِهَا أَنْتَ الَّذِي سَجَدَ لَكَ سَوَادُ اللَّيْلِ وَنُورُ النَّهَارِ وَشِعَاعُ الشَّمْسِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ وَدَوِيُّ الْمَاءِ وَخَفِيفُ الشَّجَرِ أَنْتَ الَّذِي نَجَّيْتَ نُوحًا مِنَ الْعَرَقِ وَعَفَوْتَ عَنْ دَاوُدَ ذَنْبَهُ وَكَشَفْتَ عَنْ أَيُّوبَ ضَرْبَهُ وَنَفْسِيَتَ عَنْ يُوسُفَ كَرْبَتَهُ فِي بَطْنِ الثُّوْتِ وَرَدَدْتَ مُوسَى مِنَ الْبَحْرِ عَلَى أُمِّهِ وَصَيَّرْتَ عَنْ يُوسُفَ السَّوَاءَ وَالْفَحْشَاءَ وَأَنْتَ الَّذِي فَلَقْتَ الْبَحْرَ لِيْنِي إِسْرَائِيلَ حِينَ ضَرْبَهُ مُوسَى بِعَصَاهُ فَأَنْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فَرْقٍ كَالطُّودِ الْعَظِيمِ حَتَّى مَشَى عَلَيْهِ وَشَيْعَتُهُ وَأَنْتَ الَّذِي صَرَفْتَ قُلُوبَ سَحْرَهُ فِرْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ بِنُورِهِ مُوسَى حَتَّى قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ وَأَنْتَ الَّذِي جَعَلْتَ النَّارَ بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبرَاهِيمَ وَآرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ يَا شَفِيقُ يَا رَفِيقُ يَا جَارِي اللَّصِيقِ يَا رُكْنِي الْوَثِيقِ يَا مَوْلَايَ بِالْتَّحْقِيقِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَخَلِّصْنِي مِنَ كَرْبِ الْمَضِيقِ وَلَا تَجْعَلْنِي أُعَالِجُ مَا لَا أُطِيقُ أَنْتَ مُنْقِذُ الْعَرْقَى وَمُنْجِي الْهَلْكَى وَجَلِيسُ كُلِّ غَرِيبٍ وَأَنْسُ كُلِّ وَحِيدٍ وَ مُغِيثُ كُلِّ مُسْتَبِغِثٍ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَفَرِّجْ عَنِّي السَّاعِيَةَ السَّاعِيَةَ فَلَمَّا صَبَرَ لِي عَلَى حَلْمِكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ لَيْسَ كَمِثْلِكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۸۲ - درباره‌ی دعای معروف به دعای شیخ: در کتاب نام برده‌ی رضی آوی رضوان الله عليه چنین دیدم: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ إِنَّ نَضْرَةَ شَبَابِي قَدْ مَضَتْ وَزَهْرَتُهُ قَدْ انْقَضَتْ وَمَنَافِعُهُ وَمَحَاسِنُهُ قَدْ تَوَلَّتْ وَارَى النِّقْصَ فِي قُوَايَ بَادِيًا وَبِدْنِي مُخْتَلِفًا وَاهِيًا وَحِرْصَتِي مُتْرَابِدًا نَامِيًا وَقَلْبِي عَمَّا يُعِينُهُ سَاهِيًا لَاهِيًا وَرَسُولُ الْمَنَايَا عَلَى أَشْبَاهِي وَنُظْرَائِي فِي السَّنِّ رَائِحًا وَغَادِيًا وَمَا زِلْتُ أَعِدُّ مِنْ نَفْسِي تَوْبَةً لَمْ أَفْ بِهَا وَأَخْرَهَا حُطَامًا أُمِّيَّةً لَمْ أَبْلُغْهَا وَلَمْ أَنْفَعْ صِدَائِي بِمَشَارِبِهَا حَتَّى سَاءَ الْعَمَلُ وَدَنَا الْأَجَلُ وَاشْتَدَّ الْوَجَلُ وَصَاقَتِ السُّبُلُ وَانْقَطَعَتِ الْجِجَلُ وَحَابَ الرَّجَاءُ وَالْعَمَلُ إِلَّا مِنْكَ وَخِدَاكَ لَا شَرِيكَ لَكَ فَلَمْ يَبْقَ لِي يَا رَبِّ قُوَّةٌ أَسْتَظْهِرُ بِهَا وَلَا مَدَّةٌ مُتْرَاخِيَةٌ أَتَمَكِّنُ عَلَيْهَا وَلَا أَعْمَالٌ صَالِحَةٌ أَرْجِعُ إِلَيْهَا وَلَا

ثِقَّةٌ مُسْتَحْكَمَةٌ اَعْتَمَدُ عَلَيْهَا وَ مَا زِلْتُ اَعْدُ مِنْ نَفْسِي تَوْبَةً لَمْ اَفِ بِهَا وَ اَخْرَهَا حُطَامٌ اُمِّيَّةٌ لَمْ اُبْلُغْهَا وَ لَمْ اَنْقَعِ صَدَايَ بِمَشَارِبِهَا حَتَّى سِيَاءَ الْعَمَلِ وَ دَنَا الْأَجَلَ وَ اَشْتَدَّ الْوَجَلَ وَ ضَاقَتِ السُّبُلُ وَ انْقَطَعَتِ الْجَيْلُ وَ خَابَ الرَّجَاءُ وَ الْعَمَلُ إِلَّا مِنْكَ وَ حَيَّدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ فَلَمْ يَبْقَ لِي يَا رَبِّ قُوَّةٌ اَسْتَظْهَرُ بِهَا وَ لَا مَدَّةٌ مُتَرَاخِيَةٌ اَتَمَكُنْ [عَلَيْهَا] وَ لَا اَعْمَالٌ صَالِحَةٌ اَرْجِعُ إِلَيْهَا وَ لَا نَفَقَةٌ مُسْتَحْكَمَةٌ اَعْتَمِدُ عَلَيْهَا إِنَّمَا كُنْتُ اَكْلُ هَيْئًا وَ اَلْبَسْتُ ثَوْبَ عَافِيَتِكَ مَلِيًّا وَ اَنْقَلَبْتُ فِي نِعْمَتِكَ سَوِيًّا ثُمَّ اُقْصِرُ فِي حَقِّكَ وَ اَعْرَضُ عَنْ ذِكْرِكَ وَ اَخْتَلُّ بِمَا يُحِبُّ مِنْ حَمْدِكَ وَ شُكْرِكَ وَ اَتَشَاغَلُ بِلَذَاتِي وَ شَهَوَاتِي عَنْ أَمْرِكَ وَ نَهْيِكَ حَتَّى اَبْلَتِ الْأَيَّامُ جِدَّتِي وَ طَرَاوَتِي وَ اَقَامْتَنِي عَلَى شَفَا حُفْرَتِي وَ مَصَارِعِ مَبِيَّتِي فَأَرَانِي يَا رَبَّ الْعِزَّةَ بَادِي الْعَوْرَةِ ظَاهِرِ الْخَلَّةِ شَدِيدِ الْحَسِرَةِ بَيْنَ الْأِضَاعَةِ مُنْقَطِعِ الْحُجَّةِ قَلِيلِ الْحِيلَةِ كَاذِبِ الظَّنِّ خَائِبِ الْأُمِّيَّةِ إِلَّا أَنْ تَتَذَارَكَنِي مِنْكَ رَحْمَةً

پی نوشت

۱ - « خُذِ الْحِكْمَةَ وَ لَوْ مِنْ أَهْلِ النَّفَاقِ. » (نهج البلاغه، حکمت ۷۷). ۲ - بقره (۲): ۱۱۶. ۳ - أعراف (۷): ۱۸۱ و اسراء (۱۷): ۱۱۱ و طه (۲۰): ۹ و حشر (۵۹)، ۲۵. ۴ - ان الله لا ينظر الى صوركم و أعمالکم و انما ينظر الى قلوبکم. (بخارالأنوار ۷۰: ۲۴۸) ۵ - فرقان (۲۵): ۷۸. ۶ - کنیه‌ی این سید محمد، ابو عبد الله بود. او را طاووس لقب دادند؛ از آن رو که نیک چهره بود؛ اما پایش با زیبایی چهره متناسب نمی نمود. او نخستین نقیب در ناحیه‌ی سوری (از نواحی بابل و نزدیک حله) بود. نقابت نوعی مسؤولیت و سرپرستی کار خاندان سادات (علویان) و سامان دهی ایشان بود و نگاهبانی از موجودیت آنها به هنگام حوادث و آسیب دشمنان. در این خاندان، نخستین نقیب همین ابو عبد الله طاووس بود که در سوری عهده دار این سمت بود و نیز برادرش احمد بن إسحاق بن حسن و هم چنین برادرزاده اش مجد الدین محمد بن عز الدین حسن. ۷ - حاجی نوری در مُسْتَدْرَكِ وَ سَائِلِ الشَّيْخَةِ (۳: ۴۶۶) گوید: إسحاق بن حسن در شبانه روز ۵۰۰ رکعت نماز از سوی پدرش می خواند. ۸ - در عُمْدَةُ الطَّالِبِ (ص ۱۷۸) است که: داوود بن حسن برادر رضاعی امام صادق علیه السلام بود. مُنْصُور او را دستگیر ساخت تا به قتل برساند. با دعایی که امام علیه السلام به مادرش آموختند، خداوند او را نجات داد. این دعا و توسل به اعمال ام داوود (در نیمه‌ی رجب) مشهور است. ۹ - این نسب بر اساس ثبت خود اوست در الاجازات (چاپ شده در بخارالأنوار ۱۰۷: ۳۷ - ۳۸) و آن چه در جاهای دیگر آورده اند خلاصه یا کم دقت یا نادرست می نماید. ۱۰ - كَشْفُ الْمَحْجَةِ: ۱۱۵؛ فرج المهموم: ۱۴۷؛ اقبال: ۵۶۸. ۱۱ - الكنى و الألقاب: ۱: ۳۴۰. ۱۲ - بخارالأنوار ۱۰۷: ۴۵. ۱۳ - مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ بَرز (۵۵۷ - ۶۳۰). ۱۴ - أَبُو طَالِبِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي (۵۹۳ - ۶۵۶) استاد سرای مستنصر مُسْتَنْصِر و مُسْتَعَصِم و وزیر این آخرین خلیفه‌ی عباسی. ۱۵ - الاداب السلطانية: ۱۱. ۱۶ - داماد شیخ ابو جعفر طوسی. ۱۷ - بخارالأنوار ۱۰۷: ۳۹. ۱۸ - سخن شیخ یوسف بحرانی در لؤلؤة البحرين و به تبع وی، خوانساری در روضات الجنات - مبنی بر این که مادر سید دختر شیخ طوسی بوده است - به چند دلیل نادرست است. رک. خاتمه مُسْتَدْرَكِ الوسایل ۳: ۴۷۱. ۱۹ - که بخش نخست امیالی (تا جزء ۱۸) را از پدرش شیخ الطائفة ابو جعفر محمد بن حسن بن علی بن حسن طوسی خراسانی (رمضان ۳۸۵ - محرم ۴۶۰) روایت کرده است. ۲۰ - ص ۴۶. ۲۱ - عُمْدَةُ الطَّالِبِ: ۱۹. ۲۲ - ج ۳، ص ۳۶۷. ۲۳ - ج ۳: ۴۶۹. ۲۴ - ج ۲، ص ۲۰۵. ۲۵ - ص ۱۶. ۲۶ - منتهی المقال: ۳۵۷. ۲۷ - الكنى و الألقاب: ۱: ۳۳۹. ۲۸ - الفوائد الرضوية: ۳۳۰. ۲۹ - نام او را به دو گونه‌ی بدر یا بدر (پدر) احتمال داده اند. رک. طبقات اعلام الشیعه (الانوار الساطعه الماء السابعة): ۲۴ (پاورقی). ۳۰ - ریاض العلماء ۵: ۳۷۵ - ۳۷۶. ۳۱ - یا النفیس الواضح (بخارالأنوار ۱۰۷: ۴۱) که گزیده‌ای است ظاهراً از کتاب «الجلس الصالح الکافی و الانیس الناصح الشافی» از معافی بن زکریا بن یحیی بن حماد نهروانی (۳۰۵ - ۳۹۰) معروف به الجلیس و الانیس. رک. الذریعه ۵: ۱۲۸. ۳۲ - لؤلؤة البحرين: ۲۴۱. ۳۳ - خاتمه مُسْتَدْرَكِ الوسائل ۳: ۴۷۲. ۳۴ - لؤلؤة البحرين: ۲۴۱. ۳۵ - فَلَاحُ السَّائِلِ: ۷۳. ۳۶ - ص ۳۵۶. ۳۷ - با فرض دو تاریخ اشاره شده در پیش، ۷۵ سال و ۹ ماه و ۲۰ روز. ۳۸ - این توضیحات مربوط به چاپ

عربی این کتاب است و بسیاری از آنها در ترجمه زائد به نظر آمد. ۳۹- این متن کوتاه و متن‌های مشابه آن که در دو سه جای این کتاب و دیگر آثار مولف بلند پایه دیده می‌شود، از ناسخان است که به رسم آن روزگاران از خود می‌افزودند. ۴۰- دعای خواندنی یا نوشتنی که معمولاً به بازو آویخته یا به همراه برداشته می‌شود. ۴۱- دعای دست در نماز. ۴۲- دعای باز دارنده خطرها و حوادث ناخواسته. ۴۳- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. ۴۴- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ. طُرُق. ۴۵- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: کلماتک. ۴۶- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ به جای کلماتک، در همی موارد کلماتک آمده است. ۴۷- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ، این حِرْز به حضرت خدیجه عَلَیْهَا السَّلَام نسبت داده شده است. ۴۸- ترجمه‌ی مه. معنای دیگر کلمه: خاموش باش. ۴۹- ترجمه‌ی اصطلاح عربی «بَابِي أَتْتَن» در بِحَارِ الْأَنْوَارِ ۹۴: ۲۲۷، به نقل از دلائل طَبْرِي آمده است: «مَنْ أَيْنَ أَتْتَن؟» (شما از کجا بیید؟). ۵۰- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: المعاصی. ۵۱- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الخطایا. ۵۲- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عطی‌طسفیخ یا مطیطرون قربالسیون ما و ماسا ماسوما طیسطالوس حنطوس. ۵۳- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اقر طیعوس لطفیکس. ۵۴- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ذَا الْمَحْزُونِ. ۵۵- فرهاد میرزای قاجار درست این عبارت عبری را آهیه اشراهیه دانسته و معنی آن را آورده است. برای آگاهی بیشتر، رک. زنبیل: ۱۱۸ و قاموس کتاب مقدس، آهیه. ۵۶- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سرجه جلد آمل و سر جلد. ۵۷- روشن نیست که عبارت اخیر جزء حِرْز است یا گفتار ناسخ. ۵۸- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: نعمک. ۵۹- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عطائک. ۶۰- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۶۱- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۶۲- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ انه أقوى معین. ۶۳- در متن آمده است: علی بن الْحُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ الصَّمِيدِ. ۶۴- چنان که روشن است این حِرْز از رسول اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ است نه از حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَام؛ اما مولف آن را در این بخش کتاب انتخاب کرده است. ۶۵- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: رَأْفَةُ اللَّهِ وَعِزَّةُ اللَّهِ. ۶۶- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِصَنِيعِ اللَّهِ. ۶۷- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۸- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۹- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَتَرَ اللَّهُ لِأَنْبِيَائِهِ مِنَ الْفَرَاغَةِ. ۷۰- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۷۱- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۷۲- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۷۳- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۷۴- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَأَجْرُنِي. ۷۵- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۷۶- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۷۷- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ. ۷۸- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: حُزُونَتَهُ. ۷۹- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: هِطُّ مَهْجَهَا مَسْلَعٌ وَ دَوْرَةٌ. ۸۰- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَاعْفُرْ. ۸۱- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۸۲- تَبَالَ: تیر تراش، سازنده‌ی تیر. ۸۳- ترجمه‌ی مسامحه آمیز الملک عقیم. ۸۴- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: نعمته. ۸۵- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لَا تَنْقُصُهُ. ۸۶- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لَمَّا يَنْفُصُكَ. ۸۷- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: إِنَّكَ وَهَّابٌ. ۸۸- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۸۹- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ذُوِي التَّعْرُزِ. ۹۰- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَنْ. ۹۱- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَتَقَبَلُهُ. ۹۲- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۹۳- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ كُلُّ مُعِينٍ أَعَانَ عَلَيَّ. ۹۴- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۹۵- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: كَلْ قَدْرَهُ. ۹۶- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۹۷- زَعَمْتُ سَخِيئَتُهُ أَنْ سَتَّعَلِبَ رَبُّهَا فَلْيُعَلِّبَنَّ مُعَالِبُ الْعَلَابِ بَيْتِي مِنْ قَصِيدَةِ كَعْبِ بْنِ مَالِكِ سَلْمِيِّ انصاری است که در رد قصیده‌ی شاعر مشرک عرب عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَبْعَرَى سهمی و به دفاع از مسلمانان سرود. برای آگاهی بیشتر، رک. بِحَارِ الْأَنْوَارِ ۴۸: ۱۵۱-۱۵۲، پاورقی مصحح. ۹۸- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۹۹- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَبَدًا حَقًّا حَقًّا. ۱۰۰- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۰۱- از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۱۰۲- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْكَرِيمِ. ۱۰۳- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَرَادِي. ۱۰۴- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اعقل. ۱۰۵- به نقل تاریخ، مرگ حمید در ۱۵۹ و هجرت آن حضرت در ۲۰۰ بوده است. شاید این کس دیگری باشد نه حمید بن قَحْطَبَةَ. ۱۰۶- یا (يَاسِرُ خَادِمٍ كَوَيْدٍ): حمید متن تعویذ را برایم خواند. ۱۰۷- گوینده باید علی بن مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ عَبْدِ الصَّمِيدِ تَمِيمِي باشد. ۱۰۸- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يظَل. ۱۰۹- آل عمران (۳): ۱۹. ۱۱۰- مولف این حکایت بلند را با افزوده‌ای کوتاه، در اثر دیگر خود «الامان» نیز آورده است. ۱۱۱- این کلمه در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۱۲- در اصل: حُسَيْنِ. ۱۱۳- این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۱۴- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: التَّعْدُ وَ الْقُرْبُ. ۱۱۵- در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عِثْمِ. ۱۱۶- شیخ إِبْرَاهِيمَ كَفْعَمِي (۸۴۰-۹۵۰) نیز در الْبَلَدِ الْأَمِينِ: ۵۵۱-۵۷۰، این قنوت‌ها را بعد از دعای صَيِّمِي قُرَيْشِ و دعای دیگری از أمير المؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام آورده است. ۱۱۷- ظاهراً درست أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَسَنِ بْنِ عِيَّاشِ جَوْهَرِي (در گذشته به سال ۴۰۱) است. ۱۱۸- شاید مراد شَيْخِ أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ قَوْلَوَيْهِ (- ح ۳۶۸) است یا أَبُو الْحَسَنِ عَلِيٍّ بْنِ حُسَيْنِ بْنِ

موسی بن بابویه (- ۳۲۹) پدر شیخ صدوق. ۱۱۹ - فرزندان حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام را، به اعتبار نسب بردن از پدر و الامقام آن حضرت، طالبی می‌گفتند. ۱۲۰ - مقصود وارثان جناب مُحَمَّد بن عُمَیْن است. ۱۲۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ما. ۱۲۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَوَاطِنِ سَرَائِرِ الْمَسْرُومِينَ. ۱۲۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ابداءت. ۱۲۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ، آوَيْتَنِي. ۱۲۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: النَّسِيئَةُ. ۱۲۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: شَجِيحٌ. ۱۲۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَهْلَهُ. ۱۲۸ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۲۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِعَبْدِكَ. ۱۳۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: كَيْدٌ. ۱۳۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: إِلَيْهِمْ طَرَفُهُمْ. ۱۳۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: و ان ۱۳۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اسْتَكْفَفْتُ. ۱۳۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَمَدَاتِكَ. ۱۳۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُبِيرٌ. ۱۳۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مِمَّا. ۱۳۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: قَدْ وَجِبَ إِتْيَانُهُ. ۱۳۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْحَصْرَةُ. ۱۳۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْإِنْتِصَافُ. ۱۴۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ اسْتِثْرَى. ۱۴۱ - حج (۲۲): ۶۰؛ با این اختلاف: «ثُمَّ بُعِيَ عَلَيْهِ». ۱۴۲ - غافر (۴۰): ۶۰. ۱۴۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِأَنَّهُ. ۱۴۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَإِنْ كَانَ. ۱۴۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فِيهِ. ۱۴۶ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۱۴۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سِرْكٌ. ۱۴۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ أَعُوذُ. ۱۴۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَوْبُهُمْ. ۱۵۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فِي. ۱۵۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُشَخَّصَاتٍ. ۱۵۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اسْتِخْلَاصًا بِهِ دُونَ غَيْرِهِ. ۱۵۳ - این کلمه در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۵۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اسْتِيهَالٌ. ۱۵۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِمَظْلُومِي. ۱۵۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِمَوَاسٍ. ۱۵۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: خَالَفُوا. ۱۵۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: صَد عَنْهُمْ وَ عَن وَجْهَتِهِمْ. ۱۵۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَيْدِهِمْ. ۱۶۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَوْ تَشْتَأَصِلَهُ. ۱۶۱ - یونس (۱۰): ۲۴. ۱۶۲ - زخرف (۴۳): ۵۵. ۱۶۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ أَسْأَلُكَ. ۱۶۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَكُنِي. ۱۶۵ - این حرف در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۶۶ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۱۶۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: رُوز حَنِينٍ. ۱۶۸ - روز بستن قرار داد صلح با یهودیان این منطقه مانند اهل خیبر. ۱۶۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَلَا تُخْفِرْ. ۱۷۰ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۱۷۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَنْتَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ. ۱۷۲ - روشن است که سند افتادگی دارد. فراء نیز احتمالاً لقب موسی (بن سعید بن موسی) است نه شخصی جدا از او. ۱۷۳ - جَامِعِينَ محلی در حله حَلَّة بوده است و زیارتگاه یاد شده غیر از مرقد مطهر آن حضرت است. ۱۷۴ - أَيَّامُ الْبَيْضِ که درخشندگی ماه در شب‌های آن بیشترین مقدار است. ۱۷۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۷۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ اضافه شده است: مَا أَهْدَاهُ وَ سُبْحَانَهُ مِنْ هَادٍ مَا أَصْدَقَهُ وَ سُبْحَانَهُ مِنْ صَادِقٍ مَا أَحْمَدُهُ وَ سُبْحَانَهُ مِنْ حَمِيدٍ مَا أَذْكَرُهُ وَ سُبْحَانَهُ مِنْ ذَاكِرٍ مَا أَشْكَرُهُ وَ سُبْحَانَهُ مِنْ شَاكِرٍ. ۱۷۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۷۸ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۷۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَلَامٌ. ۱۸۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۸۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ سُبْحَانَهُ وَ هُوَ اللَّهُ الْعَظِيمُ وَ بِحَمْدِهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ. ۱۸۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۸۳ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۸۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فِي سُرَادِقِ الْخَالِقِ النَّصِيرِ. ۱۸۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۸۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۸۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۸۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: خَلَقَ. ۱۸۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۹۰ - ترجمه‌ی: و رؤیا فی المنام باقی النهار السلامه من البلاء. ۱۹۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۹۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۹۳ - غافر (۴۰): ۶۰. ۱۹۴ - اشاره به: زمر (۳۹): ۵۳ «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ». ۱۹۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۹۶ - این تکرار در نقل بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۹۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۱۹۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَلِي سَيِّدِنَا سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدِ النَّبِيِّ. ۱۹۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَدَاتِكَ. ۲۰۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَضَلْتَنِي. ۲۰۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ لَا إِصْلَاحَ نَفْسِي. ۲۰۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ كَم. ۲۰۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَعَلَّكَ. ۲۰۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِاسْمِكَ. ۲۰۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: نِعْمَانَهُ. ۲۰۶ - «فَقَالَ لَهُ: الشِّفَاءَ» را چنین نیز می‌توان معنا کرد: (به جای دعا) گفتم: بهبود می‌خواهم. ۲۰۷ - نشانی این سه آیه به ترتیب چنین است: آل عمران (۳): ۱۷۴، مومن (۴۰): ۴۵، فاطر (۳۵): ۳. ۲۰۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَنِيَّتِي. ۲۰۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تُخْبِرُكَ بِهِ لِي. ۲۱۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مِنْ. ۲۱۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: نَفَّصَ بِهِ. ۲۱۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَوَبَّتْكَ. ۲۱۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يُوْدِي. ۲۱۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اني أسألك. ۲۱۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ مِنْ. ۲۱۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَيِّئَةٌ وَ لَا نُؤْمٌ. ۲۱۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۲۱۸ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۲۱۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ، این دعا جزو یمانی و نیز دعای سیفی نامیده شده است. ۲۲۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ اضافه

شده است: وَ أَنْتَ رَبِّي. ۲۲۱ - در بحارالانوار: مذ. ۲۲۲ - در بحارالانوار: دَارَ الْاِخْتِيَارِ. ۲۲۳ - از بحارالانوار. ۲۲۴ - در بحارالانوار: طَاقَتِي. ۲۲۵ - در بحارالانوار: عنك. ۲۲۶ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۲۷ - در بحارالانوار: فی کل. ۲۲۸ - در بحارالانوار: اختبارا و غرضا. ۲۲۹ - در بحارالانوار: اغفر لی. ۲۳۰ - از بحارالانوار. ۲۳۱ - در بحارالانوار: الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ رِفْدُهُ. ۲۳۲ - در بحارالانوار: سَمِعًا وَ فَوَادًا يَعْرِفَانِ. ۲۳۳ - در بحارالانوار: نفسی. ۲۳۴ - در بحارالانوار: حَفِظَ عِلْمُكَ. ۲۳۵ - در بحارالانوار: يَنْدَفِقُ. ۲۳۶ - در بحارالانوار: أنسا. ۲۳۷ - در بحارالانوار: مُعْنِيهِ. ۲۳۸ - فاطر (۳۵): ۴۵. ۲۳۹ - در بحارالانوار: يَنْفَعْنِي. ۲۴۰ - در بحارالانوار: خَصَصِيَنِي. ۲۴۱ - در بحارالانوار: وصل. ۲۴۲ - در بحارالانوار: حين. ۲۴۳ - در بحارالانوار: الْاِخْتِيَارِ. ۲۴۴ - در بحارالانوار: كبير. ۲۴۵ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۴۶ - در بحارالانوار: يَبَالِغُ اِدَاءَ حَقِّكَ. ۲۴۷ - در بحارالانوار: البركه. ۲۴۸ - در بحارالانوار: فِي شُكْرِ مَيَا أَنْطَقْتِنِي. ۲۴۹ - در بحارالانوار: اِثْبِيدَا تَنِي بِالنَّعْمِ. ۲۵۰ - در بحارالانوار: أَوْلَيْتِنِي. ۲۵۱ - از بحارالانوار. ۲۵۲ - در بحارالانوار: عَنْ قَضَائِكَ مُمْتَنِعٌ. ۲۵۳ - در بحارالانوار: وَ مِنْ فَوَائِدِ. ۲۵۴ - در بحارالانوار: ان. ۲۵۵ - در بحارالانوار: فَتَفِيضُ. ۲۵۶ - در بحارالانوار: ذَاتُ اِرْتِجَاجٍ. ۲۵۷ - در بحارالانوار: بالطيب. ۲۵۸ - در بحارالانوار: و أوجها للاقالات. ۲۵۹ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۶۰ - در بحارالانوار: فَاسْتَقْرَثُ. ۲۶۱ - در بحارالانوار: يَتَنَفَّسُ. ۲۶۲ - در بحارالانوار. ۲۶۳ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۶۴ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۶۵ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۶۶ - در بحارالانوار: يدك. ۲۶۷ - در بحارالانوار: دَارَ الْاِخْتِيَارِ. ۲۶۸ - در بحارالانوار: أيدى. ۲۶۹ - در بحارالانوار: أضاء. ۲۷۰ - در بحارالانوار: عُقْبَهُ. ۲۷۱ - در بحارالانوار: بالحق. ۲۷۲ - در بحارالانوار: لِعِظَمَتِكَ. ۲۷۳ - در بحارالانوار: توفير. ۲۷۴ - از بحارالانوار. ۲۷۵ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۷۶ - از بحارالانوار. ۲۷۷ - در بحارالانوار: حُصِينَا. ۲۷۸ - در بحارالانوار: خَالِقِ مَا يُرَى وَ مَا لَا يُرَى. ۲۷۹ - از بحارالانوار. ۲۸۰ - در بحارالانوار: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي. ۲۸۱ - اگر - ای خدای بزرگ - بیامرزی، انبوهی (از گناهان) را آمرزیده‌ای و کدام بنده است که برایت (گناه) نیندوخته باشد؟! در بحارالانوار: أَيُّ عِبْدٍ لَكَ إِلَّا لَمَّا ۲۸۲ - در بحارالانوار: نعمائه. ۲۸۳ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۸۴ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۸۵ - در بحارالانوار: مُحَمَّدَ رَسُولِ اللَّهِ. ۲۸۶ - در بحارالانوار: لايموت. ۲۸۷ - از بحارالانوار. ۲۸۸ - از بحارالانوار. ۲۸۹ - در بحارالانوار: مَحْشُورُونَ. ۲۹۰ - انبياء (۲۱): ۶۹. ۲۹۱ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۹۲ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۹۳ - در بحارالانوار: اتوب إِلَيْكَ. ۲۹۴ - از بحارالانوار. ۲۹۵ - رك. نمودار پیوست. ۲۹۶ - ترجمه‌ی ...: فِي مَائِهِ قَصِيرٌ يَكُونُ فِيهِ مِنْ جِيرَانِ أَهْلِهِ. ۲۹۷ - ترجمه‌ی ...: فِي مَائِهِ قَصِيرٌ يَكُونُ لَكَ جَارٌ جَدُّكَ. ۲۹۸ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۲۹۹ - در بحارالانوار: تَلَقَّيْنَاهَا. ۳۰۰ - در بحارالانوار: أَكْنَافَهَا. ۳۰۱ - در بحارالانوار: فاذا. ۳۰۲ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۳۰۳ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۳۰۴ - در بحارالانوار: تَلَقَّيْنَاهَا. ۳۰۵ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۳۰۶ - این بخش در بحارالانوار نیست. ۳۰۷ - در بحارالانوار: مَا أَحْصَى كِتَابُكَ. ۳۰۸ - يَا مَنْ يُجِيبُ دَعَا الْمُضْطَرِّ فِي الظُّلْمِ يَا كَاشِفَ الضُّرِّ وَ الْبَلْوَى مَعَ السَّقَمِ قَدْ نَامَ وَفَدَكَ حَوْلَ الْبَيْتِ وَ انْتَبَهُوا يَدْعُو وَ عَيْنُكَ يَا قَيُّومُ لَمْ تَنَمْ هَبْ لِي بِجُودِكَ فَضْلَ الْعَفْوِ عَنْ جُزْمِي يَا مَنْ أَشَارَ إِلَيْهِ الْخَلْقُ فِي الْحَرَمِ إِنْ كَانَ عَفْوُكَ لَا يَلْقَاهُ ذُو سِرْفٍ فَمَنْ يَجُودُ عَلَى الْعَاصِيَةِ بِالنَّعْمِ ۳۰۹ - نیزه‌های نیکویی که به نام سازنده‌اش، زنی ردینه نام، خوانده می‌شد. ۳۱۰ جَرَتْ رَحِمٌ بَيْنِي وَ بَيْنَ مُنَازِلِ سَوَاءٍ كَمَا يَسْتَنْزِلُ الْقَطْرُ طَالِبُهُ وَ رَبِّيْتُ حَتَّى صَارَ جَلْدًا شَمْرَدَلًا إِذَا قَامَ سَاوِي غَارِبَ الْفَحْلِ غَارِبُهُ وَ قَدْ كُنْتُ أُوتِيهِ مِنَ الزَّادِ فِي الصَّبَا إِذَا جَاعَ مِنْهُ صَفْوُهُ وَ أَطَابِيهِ فَلَمَّا اسْتَوَى فِي عُنْفُونِ شَبَابِهِ وَ أَصْبَحَ كَالرُّمَحِ الرُّدِّيْنِيِّ خَاطِبُهُ تَهَضَّمَنِي مَالِي كَذَا وَ لَوَى يَدِي لَوَى يَدَهُ اللَّهُ الَّذِي هُوَ غَالِبُهُ ۳۱۱ يَا مَنْ إِلَيْهِ أَتَى الْحَجَّاجُ بِالْجُهْدِ فَوْقَ الْمِهَادِ مِنْ أَقْصَى غَايَةِ الْبُعْدِ إِنِّي أَتَيْتُكَ يَا مَنْ لَا يُخَيِّبُ مَنْ يَدْعُوهُ مُبْتَهَلًا بِالْوَاحِدِ الصَّمَدِ هَذَا مُنَازِلٌ مَنْ يَزْتَأَعُ مِنْ عُقُقِي فَخُذْ بِحَقِّي يَا جَبَّارُ مَنْ وَلِمَدِي حَتَّى تُشَلَّ بِعَوْنِ مِنْكَ جَانِبِي يَا مَنْ تَقَدَّسَ لَمْ يُولَمَدْ وَ لَمْ يَلْتَدْ ۳۱۲ - ترجمه‌ای از حَطْمَةِ وَادِي السِّيَاكِ (کذا) که در متن، ظاهراً برای توضیح اراک (که نام موضعی است نزدیک مکه و چوب درختان آن برای مسواک به کار می‌رفت)، آمده است. ۳۱۳ - یا دو سوی دره. ۳۱۴ - در بحارالانوار: وَ لَا كَيْفَ هُوَ وَ لَا أَيْنَ هُوَ وَ لَا حَيْثُ هُوَ. ۳۱۵ -

در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَا مُصَوِّرُ يَا مُفِيدُ يَا وَدُودُ يَا بَعِيدُ. ۳۱۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۱۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۱۸ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۱۹ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۲۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۲۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۲۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۲۳ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۲۴ - أعراف (۷): ۱۸۰. ۳۲۵ - غافر (۴۰): ۶۰. ۳۲۶ - بقره (۲): ۱۸۶. ۳۲۷ - زمر (۳۹): ۵۳. ۳۲۸ - روایت دیگر، ده شب دیگر، آن را بخوان و نزد من بیا. ۳۲۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: حذر. ۳۳۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ سُبْحَانَ اللَّهِ. ۳۳۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۳۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۳۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فانك. ۳۳۴ - دانشمند گران قدر حضرت استاد حاج شیخ مُحَمَّد رضا جَعْفَری دامت برکاته - که از برجسته‌ترین چهره‌های صاحب نظر تاریخ در روزگار معاصرند - این داستان را تدبیر خود جناب مُحَمَّد بن عَلی بن اَبی طالب عَلَیهِ السَّلَام احتمال دادند. بر پایه‌ی آن، او می‌خواست به هواداران گمراه خویش امامت برادرزاده‌اش حضرت زَین العَبِیدین عَلَیهِ السَّلَام را ثابت کرده باشد. ۳۳۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَعَظَتْ. ۳۳۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أُنْتُ الْجَمِيلَ. ۳۳۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَعَرَفْتُ فَاصْبِرْ زُتْ ثُمَّ عَرَفْتُ فَاصْبِرْ تَعْفَرْتُ وَأَقْلَعْتُ. ۳۳۸ - بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فِكْرَتِي. ۳۳۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَثْوَاهُ. ۳۴۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَعَى لِي. ۳۴۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَأَنْتِظَارِ الْبَائِتِهَازِ لِفَرِيَسِيَّتِهِ. ۳۴۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۴۳ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۴۴ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۴۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يُبْشِرَاكَ فَبْشِرْنِي. ۳۴۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْمُنَاقَشَةُ. ۳۴۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۴۸ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۴۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۵۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُصْرَ لَيْنَ. ۳۵۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ وَكَلَدَهُ. ۳۵۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: دَبْرَتِي. ۳۵۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَقَدْ. ۳۵۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ تَرَدَّدْنِي. ۳۵۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۵۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَكَفَّنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا. ۳۵۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ يَا جَابِرَ. ۳۵۸ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۵۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۶۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۶۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا. ۳۶۲ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۶۳ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۶۴ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۶۵ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۶۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى. ۳۶۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۶۸ - نام هر یک از ۴۰۰ مجموعه‌ی حدیثی معتبر شیعی از راویان مورد وثوق که متاسفانه همه‌ی آنها به صورت اولیه در دست نیست؛ اما بخش شاید عمده‌ای از آنها در منابع حدیثی حفظ شده است. ۳۶۹ - ترجمه‌ی: کارها آن یتلو الدعاء صحفا. ۳۷۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْعُيُونُ. ۳۷۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَا رَاتِقُ يَا فَاتِقُ. ۳۷۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَا قَوِيُّ يَا عَنِيُّ. ۳۷۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَا مُجْمَلُ يَا مُحْسِنُ. ۳۷۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَعْلَمُ. ۳۷۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَحْرَضُ. ۳۷۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اَزْدَادًا. ۳۷۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: زَلَّ مَصْرَعِي وَ انْقَطَعَ مَسْأَلَتِي. ۳۷۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِقَاءَ عَدُوِّكَ. ۳۷۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ ان. ۳۸۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لَمْ تَكُنْ. ۳۸۱ - معادل تقریبی: حُبًّا وَ كَرَامَةً. ۳۸۲ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۳۸۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَخِيرَ. ۳۸۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَنْ أَنْ تَغْلِبَهُ لِي. ۳۸۵ - احتمالاً دو راوی اخیر جابجا شده‌اند. ۳۸۶ - این مثل فارسی را به جای این مثل عربی آوردیم: «قدم و رجلا- و اخر اخري» (یک پا را پیش گذاشته است و پای دیگر را پس). علامه‌ی مجلسی در حاشیه‌ی خبر چنین توضیح می‌دهد: منظور این است که او مدتی با مُحَمَّد بن عَبْدِ اللَّهِ بنِ الْحَسَنِ (که به عنوان نَفْسِ زَكِيَّةٍ وَ مَهْدِيٍّ بر مَنْصُور شوریده بود) همراهی کرده و او را به قیام تشویق کرده بود؛ اما به ظاهر با او همکاری نمی‌کرد یا ضمن عدم تایید قیام او، مردم را از ما دور می‌ساخت. گویی امام عَلَیهِ السَّلَام چنین برنامه‌ای دارد: از مُحَمَّد دوری می‌گزینم؛ اگر پیروز شود، کار به دست من می‌افتد؛ چون بیروان من بسیارند و مردم می‌دانند من داناترم و بدین کار شایسته‌تر. اگر هم شکست خورد، من خود را از کشته شدن رها نیده‌ام! (بِحَارِ الْأَنْوَارِ ۹۴: ۲۸۲) ۳۸۷ - جالب است که مَنْصُور با همه‌ی دشمنی، به درستی پیش گویی‌های حضرتش باور قلبی داشت! ۳۸۸ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۸۹ - رک. طبقات أعلام الشيعة (قرن ۵): ۱۸۴. ۳۹۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۳۹۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تعيي. ۳۹۲ - به نقل تاریخ يَعْقُوبِي، او در دوره‌ی مَنْصُور و هَارُونِ عَبَّاسِي، به ریاست پلیس منصوب شد. ۳۹۳ - أَخْرَابِ (۳۳): ۱۰. ۳۹۴ - ترجمه‌ی: ضَيْقِي تَسْعِي. ۳۹۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَلَاءِهِ. ۳۹۶ - مصیبه یا مصیبه شهری بود معروف در شام. ۳۹۷ -

روز سر بردن! ۳۹۸ - در صورتی که عبارت را مرفقه خز مقاینه بخوانیم و اگر نسخه‌ی بِحَارِ الْأَنْوَارِ، مرفقه جر مقابیه درست دانسته شود، منسوب به جُرامقه است که گروهی غیر عرب بودند و در آغاز دوره‌ی اسلامی در مَوْصِل (واقع در عراق کنونی) سکنی گزیدند. با توجه به این که قین در باب مفاعله یافت نشد، نسخه‌ی بِحَارِ الْأَنْوَارِ صحیح‌تر می‌نماید. ۳۹۹ - أَحْرَاب (۳۳): ۱۰. ۴۰۰ - این تکرار در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۰۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: انتهاء ۴۰۲ - چنین سوگندی آن روز متداول بود. مفهوم آن این بود که: زَم بر من حرام باشد یا غلامم آزاد باشد (یا چیزهایی مشابه آن)؛ اگر راست نگویم. ۴۰۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مله. ۴۰۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مِنْ شَرِّ كُلِّ سُقْم. ۴۰۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الذعار. ۴۰۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَالْمَصِيَّاتِ وَالْعَاهَاتِ. ۴۰۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۰۸ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۰۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۱۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۱۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۱۲ - در کافی موجود، نام شَيْمَانِ بْنِ مَخْلَد (یا داوود) موریانی، وزیر مَنصُور - که در سال ۱۵۴ به دستور او کشته شد - به تصحیف، نحوی آمده است. خوزی منسوب به خوزستان است. (رک. الغیبه شیخ طوسی: ۱۱۹؛ بِحَارِ الْأَنْوَارِ ۴۶: ۳؛ تاریخ طبری ۸: ۴۲؛ سیر اعلام النبلاء ۷: ۲۳ و فیات الاعیان ۲: ۴۱۰ - ۴۱۱) ۴۱۳ - کافی ۱: ۳۱، ح ۱۳. ۴۱۴ - کافی ۱: ۳۱، ح ۱۴. ۴۱۵ - شعرا (۲۶): ۲۰۵ - ۲۰۷. ۴۱۶ - روشن نشد که چرا أَبُو أَحْمَد به أَبُو عَبْدِ اللَّهِ تغییر یافته است؟! ۴۱۷ - تاریخ بغداد ۱۱: ۵۷ - ۵۸. ۴۱۸ - الْخَصَائِصُ الْعُلُوبَةُ عَلَى سَائِرِ الْبَرِيَّةِ وَالْمَاثِرِ لِسَيِّدِ الْذَرِيَّةِ. ۴۱۹ - ترجمه‌ی: لاءِ سْتَاءِ صِلَنِ شَافَتْه. ۴۲۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَدَلِك. ۴۲۱ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۲۲ - در مفاتیح الجنان، این دعا با نام جَوْشَنِ صَغِيرِ آمده است. ۴۲۳ - ترجمه‌ی الطَّرْزُ الْكَبِيرِ. ۴۲۴ - كُرَاعِ الْعَمِيمِ وادی ای بود در دو منزلی مَكَّةُ در سر راه مدینه. (القاموس المحيط) ۴۲۵ - چنین سوگندی آن روز متداول بود. مفهوم آن این بود که: زَم بر من حرام باشد یا غلامم آزاد باشد (یا چیزهایی مشابه آن)؛ اگر راست نگویم. ۴۲۶ زَعَمْتُ سَخِينَهُ أَنْ سَتَعْلِبُ رَبَّهَا فَلْيَعْلَبَنَّ مُعَالِبُ الْعُلَّابِ بَيْتِي از قصیده‌ی کعب بن مَالِك سلمی انصاری است که در رد قصیده‌ی شاعر مشرک عرب عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَبْعَرَى سهمی و به دفاع از مسلمانان سرود. برای آگاهی بیشتر، رک. بِحَارِ الْأَنْوَارِ ۴۸: ۱۵۱ - ۱۵۲، پاورقی مصحح. ۴۲۷ - ذیارت (۵۱): ۲۳. ۴۲۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: حزارات. ۴۲۹ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۳۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فنیته. ۴۳۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۳۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: شَاخِصًا. ۴۳۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَأَشَدُّ. ۴۳۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: خاسرا. ۴۳۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ. ۴۳۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَتَدَاوَلُهُ. ۴۳۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَا مَالِكَ الرَّاحِمِينَ. ۴۳۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِأَلْجَن. ۴۳۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُتَكَلِّبِي. ۴۴۰ - زمر (۳۹): ۵۳. ۴۴۱ - حجر (۱۵): ۵۶. ۴۴۲ - غافر (۴۰): ۶۰. ۴۴۳ - اسراء (۱۷): ۷۱. ۴۴۴ - مومنون (۲۳): ۱۰۲ و الحاقه (۶۹): ۱۴. ۴۴۵ - عادیات (۱۰۰): ۱۰. ۴۴۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بعثر القبور. ۴۴۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عِدْوٌ وَ طَاغٌ. ۴۴۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَاسِقٌ وَ بِيَاغٌ. ۴۴۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَنَا الضَّعِيفُ إِلَيْكَ وَ أَنْتَ الْقَوِيُّ. ۴۵۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: و المحمود. ۴۵۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فکان. ۴۵۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۵۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ما. ۴۵۴ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۵۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: التَّيَّارِ. ۴۵۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: حزم. ۴۵۷ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۵۸ - نمل (۲۷): ۱۰. ۴۵۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مِنْهُ الْخَيْرُ. ۴۶۰ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۶۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بقدره. ۴۶۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: النَّذِيرِ الْبَشِيرِ. ۴۶۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الطَّاهِرَةِ الْفَاضِلَةِ. ۴۶۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الزاهره. ۴۶۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ولديهما. ۴۶۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ سِرِّ ذَلِكَ كُلِّهِ وَ عَلَانِيَتِهِ. ۴۶۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: و یا. ۴۶۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: و یا. ۴۶۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: و یا. ۴۷۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: القسمة. ۴۷۱ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۷۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: صَلَّى اللَّهُ. ۴۷۳ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۷۴ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۷۵ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۷۶ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۷۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۷۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: علقته علی. ۴۷۹ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۴۸۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۸۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۸۲ - قصص (۲۸): ۳۱. ۴۸۳ - نمل (۲۷): ۱۰. ۴۸۴ - قصص (۲۸): ۲۵. ۴۸۵ - طه (۲۰): ۷۷. ۴۸۶ - طه (۲۰): ۶۸. ۴۸۷ - مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ (۴۷): ۲۳. ۴۸۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فی عزه. ۴۸۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَصْبِحْتُ وَ أَمْسَيْتُ. ۴۹۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بالحفظ. ۴۹۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: منبع. ۴۹۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ:

يَعْلُو بِهِ [عَلِيٌّ] صَاحِبُ الْحُرُوبِ. ۴۹۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لن يندرنی. ۴۹۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تفضل. ۴۹۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۴۹۶ - نام هر یک از ۴۰۰ مجموعه‌ی حدیثی معتبر شیعی از راویان مورد وثوق که متاسفانه همه‌ی آنها به صورت اولیه در دست نیست؛ اما بخش شاید عمده‌ای از آنها در منابع حدیثی حفظ شده است. ۴۹۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أمثالی. ۴۹۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وعدت. ۴۹۹ - زمر (۳۹): ۵۳. ۵۰۰ - حجر (۱۵): ۵۶. ۵۰۱ - غافر (۴۰): ۶۰. ۵۰۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لَقَدْ كَانَ الْإِيَّاسُ. ۵۰۳ - اسراء (۱۷): ۷۱. ۵۰۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تُقِيمُ الْحِجَّةَ. ۵۰۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْمُنْشُورَةُ. ۵۰۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَبِتَوْسَلِي. ۵۰۷ - ترجمه‌ی مسامحه آمیز «الصلاه جامعه». این شعاری بود که با شنیدن آن مسلمانان درمی یافتند امر مهمی پیش آمده است که باید در مسجد گرد هم آیند. ۵۰۸ - نزدیک‌ترین ترجمه به عبارت: هِيَ الْأَذْعِيَّةُ الَّتِي عِلْمُهُ (علمته؟! ایاها الطلحی این گونه به نظر رسید. ۵۰۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ، هر یک از این ده مناجات با «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» آغاز شده است ۵۱۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَسْتَجِيرُكَ. ۵۱۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَهِّلْ اللَّهُمَّ مِنْهُ. ۵۱۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَادْفَعْ عَنِّي كُلَّ مَعْرَةٍ. ۵۱۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَاجْعَلْ رَبِّ. ۵۱۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: خوفه. ۵۱۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَنْجِجْ فِيهِ طَلِبَتِي. ۵۱۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَاقْطَعْ عَوَائِقَهَا وَامْنَعْ بَوَائِقَهَا. ۵۱۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بالخيره. ۵۱۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الغنم. ۵۱۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَعَسَّرَها. ۵۲۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: صَرِيحٌ تَيْسَرُها. ۵۲۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَاجِلَةُ النَّفْعِ. ۵۲۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ولی. ۵۲۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَإِطْلَاهَا. ۵۲۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: حَلِمِكَ عَنِ الْعَاصِيَةِ وَ عَفْوِكَ عَنِ الْخَاطِئِينَ وَ رَحْمَتِكَ لِلْمُذْنِبِينَ. ۵۲۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَائِلًا رَبِّ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ. ۵۲۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَفْرِيجِ الْغَمِّ ... تَنْفِيسِ الْهَمِّ. ۵۲۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُسْتَقْبِلًا رَبِّ لَكَ. ۵۲۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِسَلَامَةِ الْمَخْرَجِ. ۵۲۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَرْزَلَنِي. ۵۳۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَطَوَّلُ. ۵۳۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَلْفَنِي رَبِّ عَثْرَتِي. ۵۳۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ. ۵۳۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَوْدَلِي. ۵۳۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَاطْوِلِي التَّبْعِيدَ لَطُولِ انْبِسَاطِ الْمَرَاكِحِ. ۵۳۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَبَاعِدِي فِي الْمَسِيرِ. ۵۳۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَوَعُورَةَ. ۵۳۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَهَتَّنِي غَنَمَ الْعَافِيَةِ. ۵۳۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَاتَخُ. ۵۳۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: رَبِّ. ۵۴۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَالْعَافِيَةَ مُقَارِنَتِي. ۵۴۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: إِنَّكَ ذُو الْمَنِّ وَالطُّوْلِ. ۵۴۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَمْطِرْ سَيِّحَائِبَ إِفْضَالِكَ عَلَيَّ غَزَارًا. ۵۴۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ۵۴۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِكَرَمِ. ۵۴۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَثْبِتْ. ۵۴۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: سَعَى رَحْمَتِكَ. ۵۴۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ أَكْثَبْنِي اللَّهُمَّ أَيْ رَبِّ سَيِّرَابِيلِ السَّعْيَةِ. ۵۴۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الصَّبِقِ. ۵۴۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَيِّئْتِ التَّقْصِيرِ وَ لَوْضِيلِ. ۵۵۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ أَحْمِلْ عَشْفَ الضَّرِّ عَنِّي وَ اضْرِبِ الضَّرَّ بِسَيْفِ الْإِسْتِيصَالِ. ۵۵۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ امْحَقَّهُ. ۵۵۲ - این قسمت از دعا در بِحَارِ الْأَنْوَارِ به صورت‌های مختلف ذکر شده است. ۵۵۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ احْرُسْنِي. ۵۵۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ رَبِّ فِي حِمِّي عَزَّكَ. ۵۵۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَرْفَعِ. ۵۵۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُدَّةً. ۵۵۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ رَبِّ. ۵۵۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: جَرِيحِ. ۵۵۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ رَبِّ. ۵۶۰ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۶۱ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۶۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: شَاحِدَةً. ۵۶۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَصِيرِي. ۵۶۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَاقْبَلْ رَبِّ تَوْبَتِي فَإِنَّهَا بِصِدْقٍ مِنْ إِخْلَاصِ يَتِي. ۵۶۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: احْتِفَالٍ ... اجْتِهَادٍ ... تَشْيِيتِ إِنَابَتِي. ۵۶۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَاجْعَلْ اللَّهُمَّ رَبِّ عَنِّي بِالتَّوْبَةِ. ۵۶۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُمْتَسِكًا. ۵۶۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مُقَرَّأً. ۵۶۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فَرَضْتَهُ. ۵۷۰ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۷۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: طَفَّرَنِي. ۵۷۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَوْقَفْنِي. ۵۷۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَفُودِ. ۵۷۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: التَّوَامِكِ. ۵۷۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مِنَ الْهُدَايَا. ۵۷۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۵۷۷ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۷۸ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۷۹ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ و در آن «اللَّهُمَّ» نیست. ۵۸۰ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ و در آن «بی» نیست. ۵۸۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَهْمَلِ. ۵۸۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بُيِّتْ. ۵۸۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَخْمَلْ. ۵۸۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: زُجْرًا. ۵۸۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَجَّلْ لَهُمُ الْبَتَاتِ. ۵۸۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۵۸۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تُفَرِّجِ الْعَمَاءُ. ۵۸۸ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۸۹ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۵۹۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: كَشَفِ نَوَائِبِ اللَّوَاءِ وَ تَوَالِي سُبُوحِ النِّعَمَاءِ. ۵۹۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لَكَ الْحَمْدُ رَبِّ. ۵۹۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: دَفِّعَكَ. ۵۹۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَاهِظًا. ۵۹۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مِحَالِكَ وَ حَمِيدِ فِعَالِكَ. ۵۹۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: طُرُقِ. ۵۹۶ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ.

۵۹۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ جَدِّی. ۵۹۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: قُدْرَتِی. ۵۹۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ (بعد از وَ عَدُوِّ الْغُرُورِ) آمده است: الَّذِی أَنَا مِنْهُ مُبْتَلَى أَنْ أَرْغَبَ فِيهَا إِلَى ضَعِيفٍ مِثْلِي وَمَنْ هُوَ فِي النُّكُولِ شَكْلِي حَتَّى تَدَارِكْتَنِي رَحْمَتُكَ وَ يَادِرْتَنِي بِالتَّوْفِيقِ رَأْفَتُكَ وَ رَدَدْتَ عَلَيَّ عَقْلِي بَطْوُولِكَ وَ أَلْهَمْتَنِي رُشْدِي بِتَفْضُلِكَ وَ أَحْيَيْتَ بِالرَّجَاءِ لَكَ قَلْبِي وَ أَزَلْتَ خُدْعَةَ عَدُوِّي عَنْ لُبِّي وَ صَدَّحْتَ بِالتَّامِيلِ فِكْرِي وَ شَرَحْتَ بِالرَّجَاءِ لِاسْرِعَافِكَ صِدْرِي وَ صَوَّرْتَ لِي الْفَوْزَ بِبُلُوغِ مَا رَجَوْتُهُ وَ الْوُصُولَ إِلَى مَا أَمَلْتَهُ فَوَقَفْتُ اللَّهُمَّ رَبِّ بَيْنَ يَدَيْكَ سَائِلًا لَكَ ضَارِعًا إِلَيْكَ وَاثِقًا بِكَ مُتَوَكِّلًا عَلَيْكَ فِي قَضَاءِ حَاجَتِي وَ تَحْقِيقِ أُمْنِيَّتِي وَ تَصْدِيقِ رَغْبَتِي فَأَنْجِحْ اللَّهُمَّ حَاجَتِي بِأَيْمَنِ نَجَاحَ وَ اهْدِهَا سَبِيلَ الْفَلَاحِ وَ اعْزِدْنِي اللَّهُمَّ رَبِّ بِكَرَمِكَ ۶۰۰ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۶۰۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: إِنَّكَ مَلِيٌّ وَلِيٌّ وَ عَلَيَّ عَيْبُ إِدْكُ بِالْمَنَاحِجِ الْجَزِيلَةِ وَفِي. ۶۰۲ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۶۰۳ - احتمالاً- آرزنی درست است. ۶۰۴ - هود (۱۱): ۶۵. ۶۰۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ إِنِّي وَفَلَانًا. ۶۰۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَلَيْكَ. ۶۰۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: جوده. ۶۰۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: غلقت. ۶۰۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۱۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَعَمَّدَنِي. ۶۱۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَوَاعَدْتُهُ. ۶۱۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بَعِصَابِهِ. ۶۱۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مَقْصُودٌ. ۶۱۴ - حج (۲۲): ۶۰. ۶۱۵ - غافر (۴۰): ۶۰. ۶۱۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۱۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۱۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: إِزَالَتِهِ. ۶۱۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فُلَّ عَنَّهُ جُودُهُ. ۶۲۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الظَّالِمَةُ. ۶۲۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ أُيِّزُهُ عُمُرَهُ. ۶۲۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ ابْتَرَّهُ مُلْكُهُ. ۶۲۳ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۲۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: جُدَّ. ۶۲۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۲۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۲۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۲۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: نِعْمَتِهِ. ۶۲۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۳۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: أَدَلَّ دَوْلَتَهُ. ۶۳۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: عَاقِبَةُ أَمْرِهِ إِلَى شَرِّ حَالٍ. ۶۳۲ - چنان که می‌دانیم، امام دهم و امام یازدهم عَلَيْهِمَا السَّلَام را عَشِيْرَتِیْنِ می‌نامند. ۶۳۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ذَلِكَ. ۶۳۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فافعل بی‌ذکر. ۶۳۵ - معرفی شده در فهرست با نام فَلَاحُ السَّائِلِ وَ نَجَاحُ الْمَسْأَلِ. ۶۳۶ - باید دانست این مرد با فضیلت غیر از جناب علی بن مُحَمَّد سمری آخرین نایب حضرت صاحب الامر عَلَيْهِ السَّلَام است. ۶۳۷ - بنا بر متن عربی کتاب، این جمله‌ی معترضه به هر یک از دو تن (علی بن مُحَمَّد وَ جَعْفَر بن محمود) قابل بازگشت است؛ اما به قرائن تاریخی در ترجمه این گونه ترجیح داده شد. ۶۳۸ - ترجمه‌ی: أَخَذَهَا الْمُقِيمُ وَ الْمُقْعَدُ. ۶۳۹ - صف (۶۱): ۹. ۶۴۰ - ظاهراً منظور نشوار المحاضره و أخبار المذاکره از قاضی مَحْسِن بن علی بن مُحَمَّد بن داوود تَنُوخِی است. ۶۴۱ - تاریخ بغداد ۱۳: ۲۸۷ - ۲۸۹. ۶۴۲ - مقصود وجود مقدس مولای انس و جان حضرت صاحب العصر و الزمان عَلَيْهِ السَّلَام است. ۶۴۳ - این سخن با مختصر اختلاف از حضرت بقیه الله عجل الله فرجه، در نخستین ساعت ولادت، نقل شده است. رک. کَمَالُ الدِّين، باب ۴۲، ح ۵ و الخرائج و الجرائح ۱: ۴۵۷، ح ۲. ۶۴۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: مقرر. ۶۴۵ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: الْمَثَلِ. ۶۴۶ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ أَنْ تَأْذَنَ بِجَمْعِ مَا سُئِتَ. ۶۴۷ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: جَمْعُهُ. ۶۴۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: بِجَمْعِ. ۶۴۹ - مریم (۱۹): ۵۳. ۶۵۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تَبِعَهُ. ۶۵۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: كَيْدَ الْمُعَانِدِينَ. ۶۵۲ - ص (۳۸): ۳۵. ۶۵۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اِجْمَعْ شَمْلِي. ۶۵۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وصل. ۶۵۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۵۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۵۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۵۸ - تحریم (۶۶): ۱۲. ۶۵۹ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: فاجر. ۶۶۰ - رعد (۱۳): ۲۹. ۶۶۱ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۶۲ - یونس (۱۰): ۹۰. ۶۶۳ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: ذَلِكَ لَهُمْ. ۶۶۴ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: يَنْقَمُوْا وَ يَحْشَعُوْا. ۶۶۵ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۶۶ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۶۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۶۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: اللَّهُمَّ وَ أَسْأَلُكَ. ۶۶۹ - صافات (۳۷): ۷۵. ۶۷۰ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۷۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: تُوْمِنَ لِي كَيْدَهُمْ. ۶۷۲ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۷۳ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۷۴ - امین الاسلام صاحب تفسیر مجمع البیان و اعلام الوری باعلام الهدی. ۶۷۵ - از بِحَارِ الْأَنْوَارِ. ۶۷۶ - ترجمه‌ی: أَقْلٌ مِنَ الثَّمَنِ نَحْوُ السُّدُسِ. ۶۷۷ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۷۸ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: وَ دَلَّتْ لِعَظَمَتِهِ عِزَّهُ كُلُّ مُتَعَاظِمٍ مِنْهُمْ. ۶۷۹ - این بخش در بِحَارِ الْأَنْوَارِ نیست. ۶۸۰ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: شهیدا. ۶۸۱ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لِأَسْمَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لِجَبَّارِ الْهَوَاءِ. ۶۸۲ - در بِحَارِ الْأَنْوَارِ: لَا مَنَجِي لَكُمْ

وَلَمَّا مَلَاحِأَ لَوَارِدِكُمْ وَلَمَّا مُنْفَذًا لِمَآرِدِكُمْ جَمِيعًا مِنْ صَوَاعِقِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ وَ عَظِيمَ أَسْمَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ لَمَّا مَنَفَذَ لِهَارِبِكُمْ مِنْ رَكْسِيَةِ الشَّيْطِ. ۶۸۳ - در بحار الأنوار: التَّهْيِيطُ. ۶۸۴ - در بحار الأنوار: فَرَابِعُكُمْ. ۶۸۵ - در بحار الأنوار: الْحَبِيرُ. ۶۸۶ - آل عمران (۳): ۱۶۰.

۶۸۷ - در بحار الأنوار: بِالرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. ۶۸۸ - در بحار الأنوار: الطَّلَبُ. ۶۸۹ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۶۹۰ - در بحار الأنوار: بِالْعَرْشِ الْعَظِيمِ. ۶۹۱ - ظاهراً: بِنِ (حاشیه‌ی بحار الأنوار). ۶۹۲ - در بحار الأنوار: أُشْهِدُكَ. ۶۹۳ - در بحار الأنوار: بِسْمِ رَبِّكَ. ۶۹۴ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۶۹۵ - در بحار الأنوار: منهم الی. ۶۹۶ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۶۹۷ - در بحار الأنوار: رَحْمَةً وَ عِلْمًا. ۶۹۸ - در بحار الأنوار: لِرُحْمَتِهِ وَ رَغْبَتِهِ. ۶۹۹ - در بحار الأنوار: الارضین. ۷۰۰ - در بحار الأنوار: جَلَمَالِ مُلْكِهِ. ۷۰۱ - در بحار الأنوار: یعدله. ۷۰۲ - در بحار الأنوار: یعادله. ۷۰۳ - در بحار الأنوار اضافه شده است: يَا قَرِيبُ الْمُجِيبُ الْمُتَدَانِي دُونَ كُلِّ شَيْءٍ كُلِّ شَيْءٍ قُرْبُهُ. ۷۰۴ - در بحار الأنوار: الْبَدَايَا. ۷۰۵ - در بحار الأنوار: وَ الصَّدْقُ قَوْلُهُ وَ وَعْدُهُ. ۷۰۶ - در بحار الأنوار: یا مجیب. ۷۰۷ - از بحار الأنوار. ۷۰۸ - در بحار الأنوار: لا- یصل. ۷۰۹ - از بحار الأنوار. ۷۱۰ - در بحار الأنوار: السَّاعِيَةُ السَّاعِيَةُ السَّاعِيَةُ. ۷۱۱ - در بحار الأنوار: يَا غَايَةَ مُنْتَهَاهُ وَ رَغْبَتَاهُ. ۷۱۲ - انبیاء (۲۱): ۶۹. ۷۱۳ - قِصَصِ الْأَنْبِيَاءِ، باب ۶، فصل ۱ (۱۲۸). ۷۱۴ - حلیه الاولیاء ۵: ۱۹۵ - ۱۹۶. ۷۱۵ - از بحار الأنوار. ۷۱۶ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۱۷ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۱۸ - ترجمه‌ی مسامحه آمیز «الصلاه جامعه». این شعاری بود که با شنیدن آن مسلمانان در می‌یافتند امر مهمی پیش آمده است که باید در مسجد گرد هم آیند. ۷۱۹ - از بحار الأنوار. ۷۲۰ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۲۱ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۲۲ - احتمالاً گوینده حضرت ثامن الحجج علیه السلام است یا سعد بن عبدالله مولف «فصل الدعاء». ۷۲۳ - از بحار الأنوار. ۷۲۴ - از بحار الأنوار. ۷۲۵ - در بحار الأنوار: الْأَرْقَاءُ. ۷۲۶ - قِصَصِ الْأَنْبِيَاءِ، باب ۱۸، فصل ۸ (ح ۳۳۳). ۷۲۷ - در بحار الأنوار: حَطَّايَا. ۷۲۸ - در بحار الأنوار: فَإِيَّاكَ أَرْجُو. ۷۲۹ - در بحار الأنوار: وَ الْمَوْتُ. ۷۳۰ - در بحار الأنوار: مَقْلُوبَةً. ۷۳۱ - در بحار الأنوار: أَقْطَعَهُ. ۷۳۲ - در بحار الأنوار: فَكَأَنِّي. ۷۳۳ - در بحار الأنوار: لِاسْتِبْهَامِ. ۷۳۴ - در بحار الأنوار: بی ۷۳۵ - شاید منظور سوره‌ی مبارکه‌ی حمد باشد. ۷۳۶ - آل عمران (۳): ۲۷ - ۲۸. ۷۳۷ - آل عمران (۳): ۲ - ۳. ۷۳۸ - طه (۲۰): ۱۱۲. ۷۳۹ - منظور شناخته نشد. شاید منظور حافظ ابو مُحَمَّد حزمی است. ۷۴۰ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۴۱ - در بحار الأنوار: الطهر الطاهر. ۷۴۲ - منظور شناخته نشد. شاید منظور حافظ ابو مُحَمَّد حزمی است. ۷۴۳ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۴۴ - منظور شناخته نشد. شاید منظور حافظ ابو مُحَمَّد حزمی است. ۷۴۵ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۴۶ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۴۷ - در بحار الأنوار: يَا مُهَيِّمُنُ يَا مُتَعَالٍ. ۷۴۸ - در بحار الأنوار: صُطْفِصُ. ۷۴۹ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۵۰ - در بحار الأنوار: صَيِّمٌ صَيِّدٌ. ۷۵۱ - در بحار الأنوار: حَلِيمٌ حَكِيمٌ. ۷۵۲ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۵۳ - از بحار الأنوار. ۷۵۴ - ظاهراً مراد شریف مُحَمَّد بن حُسَيْن بن مُوسَى جامع نهج البلاغه است. ۷۵۵ - احتمالاً- یساری درست است. ۷۵۶ - در بحار الأنوار: تَلَطَّفًا. ۷۵۷ - در بحار الأنوار: تَذَلُّلاً. ۷۵۸ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۵۹ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۶۰ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۶۱ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۶۲ - در بحار الأنوار: الصَّلَاةُ. ۷۶۳ - در بحار الأنوار: اللِّعَانُ. ۷۶۴ - در بحار الأنوار: الزَّاهِرِينَ. ۷۶۵ - در بحار الأنوار: إِنْسَانٍ. ۷۶۶ - بقره (۲): ۱۸۶. ۷۶۷ - در بحار الأنوار: لا- منجاء. ۷۶۸ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۶۹ - در بحار الأنوار: الْمَرْدُ. ۷۷۰ - در بحار الأنوار: رَقَبَتِي. ۷۷۱ - در بحار الأنوار: بَاقِرِ عِلْمِ الدِّينِ. ۷۷۲ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۷۳ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۷۴ - در بحار الأنوار: يَا اللَّهُ بِكَ. ۷۷۵ - در بحار الأنوار: يَا هَادِيَ لِلْيَمَانِ. ۷۷۶ - در بحار الأنوار: أَنْ تُضَاعَفَ. ۷۷۷ - در بحار الأنوار: الْمُسْتَأْتَلِينَ. ۷۷۸ - در بحار الأنوار: وَ النَّاشِئِينَ خَلْقَهُمْ. ۷۷۹ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۸۰ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۸۱ - از بحار الأنوار. ۷۸۲ - این بخش در بحار الأنوار نیست. ۷۸۳ - بر گرفته از قرآن کریم، حجر (۱۵): ۹۸ - ۹۹. ۷۸۴ - گوینده مشخص نیست. ۷۸۵ - وَلَيْدِ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ مَرْوَانَ بْنِ حَكَمٍ بعد از عزل پسر عمویش عُمَرُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مَرْوَانَ ابْنِ حَكَمٍ در شوال ۹۳، عُثْمَانُ بْنُ حَيَانَ مَرِيَّ را بر مدینه گماشت (تاریخ طبری، الکامل)؛ صالح شناخته

نشد. این داستان را ابن عساکر نیز آورده است. (رک. تهذیب تاریخ دمشق الكبير ۴: ۱۶۷). ۷۸۶ - الکافی ۲: ۵۵۹. ۷۸۷ - در بحارالأنوار: لا آخذ. ۷۸۸ - در بحارالأنوار: لما أقی. ۷۸۹ - کمال الدین ۲: ۳۵۱ - ۳۵۲ (باب ۳۳، ح ۴۹) و نیز ح ۴۰. ۷۹۰ - از بحارالأنوار. ۷۹۱ - أحمد بن محمد بن خالد یا أحمد بن محمد بن عیسی. ۷۹۲ - در بحارالأنوار: بدءا. ۷۹۳ - گوینده ظاهراً مُحَمَّد بن مُحَمَّد بن عبدالله بن فاطر یاد شده است. ۷۹۴ - مریم (۱۹): ۸۷. ۷۹۵ - از بحارالأنوار. ۷۹۶ - در بحارالأنوار: واللّٰین. ۷۹۷ - از بحارالأنوار. ۷۹۸ - از بحارالأنوار. ۷۹۹ - در بحارالأنوار: رب انی. ۸۰۰ - از بحارالأنوار. ۸۰۱ - در بحارالأنوار: و ان. ۸۰۲ - در بحارالأنوار اضافه شده است: و لِحَلِيَابِ الْبَلَاءِ فِيهِمْ لَابِسٌ وَ لِكِتَابِ تَحْمِلِ الْعَنَاءِ بِهِمْ دَارِسٌ. ۸۰۳ - در بحارالأنوار: بهذا. ۸۰۴ - در بحارالأنوار اضافه شده است: يَا عُوذِرِي يَا إِلَهِي إِذَا حَرَمْتَ مِنْ حُسْنِ الْكَرَامَةِ نَائِلَكَ وَ أَنْتَ الَّذِي لَا تُخَيِّبُ أَمْلَكَ وَ لَا تُرَدُّ سَائِلَكَ إِلَهِي إِلَهِي أَيَّنَ أَيْنَ رَحْمَتِكَ الَّتِي هِيَ نُصِيرَةُ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْأَنَامِ؟ ۸۰۵ - در بحارالأنوار: غمته. ۸۰۶ - این بخش در بحارالأنوار نیست. ۸۰۷ - در بحارالأنوار: قُوَّةٌ لِي أَشَدُّ. ۸۰۸ - در بحارالأنوار: بِقَوْلِ شَدِيدٍ. ۸۰۹ - در بحارالأنوار: إِنْهَامًا. ۸۱۰ - در بحارالأنوار: عَدْوَكُ. ۸۱۱ - در بحارالأنوار: يُدْرِكُنِي. ۸۱۲ - در بحارالأنوار: مُضَيِّعًا. ۸۱۳ - در بحارالأنوار: أَنْبِيَاكَ. ۸۱۴ - در بحارالأنوار: بهم. ۸۱۵ - در بحارالأنوار: منزه. ۸۱۶ - يُوسُفَ (۱۲): ۸۷. ۸۱۷ - حجر (۱۵): ۵۶. ۸۱۸ - حجر (۱۵): ۳۷ و ۳۸، ص (۳۸): ۸۰ و ۸۱. ۸۱۹ - به ترتیب، ماه‌های هفتم و نهم سال سریانی معادل آوریل و ژوئن سال رومی. ۸۲۰ - شوری (۴۲): ۴۹ - ۵۰. ۸۲۱ - باز آمدن غذا به گلو. ۸۲۲ - احتمالاً منظور أَحْمَد بن داوود نُعْمَانِي، مولف کتاب یاد شده است. ۸۲۳ - در بحارالأنوار: ما خلقت. ۸۲۴ - این داستان را تاریخ دمشق نیز آورده است. ۸۲۵ - مجادله (۵۸): ۲۱. ۸۲۶ - زمر (۳۹): ۶۱. ۸۲۷ - ظاهراً منظور این است که غسل کند. ۸۲۸ - گوینده روشن نیست؛ ممکن است وجود اقدس حضرت رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ باشد. ۸۲۹ - روشن نشد که مقصود کدام تاریخ است؟ ۸۳۰ - روشن نشد که مقصود کدام تاریخ است؟ ۸۳۱ - یک اثر شیعی است و از ماخذ شیخ كَفَعَمِي در «البلد الأمین» و جز آن. رک. الذریعه ۳: ۱۲۹ - ۱۳۰. ۸۳۲ - عموی سَفَّاح و مَنْصُور دَوَانِيَقِي که حاکم مدینه بود (- نمودار پیوست). ۸۳۳ - مجلس بیستم، حدیث آخر. ۸۳۴ - کتاب الْمُسْتَعِثِينَ بِاللَّهِ عِنْدَ الْمَهْمَاتِ وَ الْحَاجَاتِ. رک. الذریعه ۲۱: ۱۲ و ۱۳ (شماره‌های ۳۷۰۱ و ۳۷۰۲). ۸۳۵ - ذاریات (۵۱): ۲۲. ۸۳۶ - به شماره‌ی ۸۱ خواهد آمد. ۸۳۷ - احتمالاً أَبُو مُحَمَّد حَبِيبِ فَارَسِي است. رک. صِفَةُ الصَّفْوَةِ ۳: ۳۱۶. ۸۳۸ - هود (۱۱): ۷۴ و ۷۵. ۸۳۹ - نساء (۴): ۱۰۷. ۸۴۰ - حج (۲۲): ۶۰، در اصل: و من بغی. ۸۴۱ - فاطر (۳۵): ۴۳. ۸۴۲ - فتح (۴۸): ۱۰. ۸۴۳ - در متن «فی مرکب عَظِيمٍ» است که ظاهراً تصحیف «فی مَوْكِبٍ عَظِيمٍ» باشد. ۸۴۴ سهام اللیل لا تخطی ولكن لها أمد و للآمد انقضاء أتهزء بالدعاء و تزدريه؟ تاء مل فيك ما صنع الدعاء ۸۴۵ - مائده (۵): ۳۳. ۸۴۶ - حج (۲۲): ۶۰، در اصل: و من بغی. ۸۴۷ - فاطر (۳۵): ۴۳. ۸۴۸ - فتح (۴۸): ۱۰. ۸۴۹ - شوری (۴۲): ۳۰. ۸۵۰ - باب ۲۹ ذکر الله و الدعاء و ... نام دارد. ۸۵۱ - از مُخَيَّدَثَانِ بَصْرَةَ در سده‌ی دوم هجری. ۸۵۲ - ربيع الأیبرار، به تحقیق عَیْدُ الْأَمِيرِ مَهْنَا، ج ۲، ص ۳۵۴، ح ۲۱. ۸۵۳ - همان، ص ۳۶۵؛ ح ۱۰۲. نیز به شماره‌ی ۱ در همین کتاب گذشت. ۸۵۴ لبست ثوب الرجا و الناس قد رقدوا و قمت أشکو الی مولای ما أجد و قد مددت یدی و الضر مشتمل إِلَيْكَ یا خیر من مدت إِلَيْهِ ید فلا تردنها - یا رب - خائبه فبحر جودک یروی کل من یرد ۸۵۵ - چنان که می‌بینیم چنین عبارتی در سه بیت یاد شده نیست. شاید سومین بیت با این آغاز افتاده باشد. ۸۵۶ لما راءیت الندی قد فاض زاخره و منهل الجود یروی کل من یرد مدت إِلَيْهِ ید منی علی خجل الی ندی خیر من مدت إِلَيْهِ ید و قلت: یا راحمی قبل السؤال له ماذا تقول لمن ناداک: یا أحد؟ لا تجهنی برد بعد ما بسطت یدی إِلَيْكَ آیاد مالها عدد ۸۵۷ - أمین الاسلام شیخ أَبُو عَلِيٍّ فَضَلِ بْنِ أَبِي الْفَضْلِ حَسَنِ بْنِ الْفَضْلِ صَاحِبِ مَجْمَعِ الْبَيَانِ. ۸۵۸ - نساء (۴): ۷۰. ۸۵۹ - زمر (۳۹): ۵۳. ۸۶۰ - کامل ابن اثیر ۲: ۲۲۸ (حوادث سال ۱۱) با اندک اختلاف.